

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבוחר
עלוני השבוע

שנה שישית
גיליון מספר 590

אחרי
קדושים
תשפ"ה

שבת

אתווקים

לילדים חובבי העלונים

חפשו את
מבית דפוס
מספר

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

מני קיסר ויליאם השקט

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
08:43	08:06	06:49	ירושלים
08:40	08:08	07:05	בני ברק
08:44	08:09	06:57	חיפה
08:40	08:08	07:05	אשדוד
08:42	08:07	06:48	בית שמש
08:42	08:07	07:06	קרית גת
08:44	08:08	07:00	נוף הגליל

פנים מאירות 8 ירושלים

טל' 02-500-4569

S025004569@Gmail.com

שפיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
פרשת אח"ק תשפ"ה

אורח לרגע

תגובות הקוראים

תגובות על תז"מ, בנושא "אמפתיה מול חטאים":

מדהים!!! היכולת להיכנס לנושאים כבדי משקל של חטאים וכו', ולטפל בזה בכפפות של משי, זה באמת מתנה!!!

*

בנוסף לכל הנ"ל, מתוך מה שלמדתי ומתוך הנסיון שלי, לכל סוג של חטא צריך לבקש מה נמצא מתחת לפני השטח, איך הוא הגיע 'לשם', לנסות לפתור את הבעיה מהשורש, ואז ורק אז לאחר הריפוי הפנימי, הבן אדם לא יצטרך תוכחה כדי לעשות תשובה, הוא יגיע לזה לבד.

*

זו הזדמנות לומר תודה על המסרים היפים שאתה שולח אלי בכל שבוע.

לגבי המאמר השבוע -

וואו - נגעת לי בנקודה מאד רגישה, הייתי רוצה שהמאמר הבא ידבר על הנקודה של אמפתיה של האדם עצמו למול חטאיו.

*

לעניות דעתי, אין מתפקיד האדם להעניש לא את עצמו ולא את זולתו. וכשאדם בא לפרוק את כישלונותיו אפי' שעדיין לא עשה תהליך תשובה, מכל מקום הרי אינו מרוצה ממצבו ואינו רוצה לדבוק במעשיו, ולכן מחובתנו לעזור לו.

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

שו"ת קצר

שאלה: השנה אינני נוסע למירון בל"ג בעומר מסיבות טכניות. הבן שלי (בן 15) רוצה לנסוע לבד, ואני מסרב. ואז הוא מתחיל לדבר איתי על התרוממות רוחניות, על התקרבות לד'. ואני חושב לעצמי איך כאבא אני יכול למנוע ממנו את המסע הרוחני הזה?

תשובה: בוא נבהיר מראש, משהו ששנינו יודעים. גם עניינים גבוהים שברוחניות צריכים גבולות. אנחנו עושים את זה כל הזמן, למשל: כשילד מבקש ללכת ללמוד לבד בזמנים לא מותאמים. ולכן, ברור שבמקרים מסויימים אתה אמור לעצור בעדו, גם אם זה על חשבון התעוררות רוחנית.

מה שכן, בכל הסכמה או סירוב מצידנו, אנחנו משקללים, רווח מול הפסד, הרגש רוחני מול סכנה. לפעמים הרווח גדול וההפסד מועט, ואנו מכריעים לחיוב מפני כן.

תגיד לבן שלך, שזה חשוב שהוא משתף אותך ברווחים הרוחניים שיש לו שם, כי זה בהחלט חלק חשוב בשיקולים.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

שבעה שעשוהו יחד

כשאתה בעצמך מזיע. ואז אתה מתבקש, מטפורית, להפעיל את המזגן ל-16 מעלות ולעמוד מול המפוח. הנה עכשיו אתה מצליח להרגיש...

בזמן הזה שאתה מקשיב למישהו, נדרש ממך להיזכר ברגעים מחיך שחוות רגשות דומים, ולהסכים לחוות אותם.

2. הצורך שלנו להיות חד-גוני.

פעם אחת אני נמצא רק עם האיש הפגוע והמתוסכל. אני חושב כמה הוא מסכן. לרגע חושב שהוא היה לגמרי בלתי נשלט. ואולי אונס גמור?

ופעם אחרת אני נמצא רק עם האיש שעולל מעשים נוראיים כל כך. ואני חושב לעצמי איזה עונש מגיע לו על המעשים הללו. היכולת להחזיק בו זמנית את הכול, דורש התגייסות גבוהה.

3. האיש עצמו מנותק.

האיש מדבר, ופעמים רבות מנכיח רק איש אחד או שניים מתוך הרשימה. הוא יכול לספר בצורה כל כך מנותקת, שאתה שומע רק את ההתעלמות שלו מהאחר. לפעמים הוא מביא רק את הצד הפגוע, או את הצד הבלתי נשלט.

וממך נדרש להיות עם כל הצדדים שהוא לא מביא. ולפעמים הוא עצמו לא מודע אליהם.

(אם לא מדובר במקרה חריג של פסיכופט, אז תהיה בטוח שיש שם את כל הצדדים האמורים)

4. הצורך לבדל את עצמי.

אני רוצה להיות בטוח שאני לא כמוהו. ואני עסוק באותו הזמן להגן על עצמי. הוא רשע, אני צדיק. הוא חלש, אני חזק. הוא נסחף, אני מרוסן.

והצורך הזה להגן על עצמי לא מאפשר לי לחוות את הרגשות. אלו רגעים של התנשאות והתנכרות. ומכל הסיבות הללו, אמפתיה זו עבודת מידות.

*

אמפתיה, היא גם לעצמך.

אנחנו בעצמינו נוהגים להתייחס למעשים שלנו, לעתים מבטש את איש אחד בלבד. לא מצליחים לראות בהם מורכבויות.

צעקתי היום על הילד. האשמתי אותו שלא בצדק. הילד בכה זמן רב.

אחר כך אני חושב על מה שעוללתי. עולה לי רק איש אחד. אבא פיזי שלא חושב לרגע על מה שהוא עושה / אבא מתעלם שלא רואה את הכאב של הילד.

אך יש כאן המון אישים בתוך המעשה.

נכון, יש כאן אבא פיזי. אבא מתעלם. ויש עוד: אבא טרוד. אבא מודאג. אבא עם מצפון. אבא כאוב. אבא מתחרט. אבא שאיבד שליטה. הכול יחד קרה בו זמנית.

*

לסיכום, כאשר אתה באמפתיה, זה לא אומר שאתה מצדיק את המעשים, זה לא אומר שצריך לוותר לו על כך. לעתים, גם תחשוב שראוי לו עונש. ועדיין תצליח להרגיש יחד איתו את כל הרגשות שהוא נושא איתו.

זה בדיוק מה שהאדם זקוק לו. לא להישאר בודד. לא להרגיש התנכרות. אדרבה, להיות עם מישהו בכל מקום שהוא נמצא.

בשבוע שעבר פתחנו את השאלה: "איך אפשר להיות אמפתי מול חטאים קשים?"

קיבלתי המון תגובות. חלקן הגדול עם שיתופים אמיצים.

עוד היו רבים שתרמו מהידע שלהם. שלי ושלכם - שלהם הוא.

*

הוא יושב מולי, ומתחיל לתאר את המעשה בפרוטרוט. נגיד, עשה עוול נוראי למישהו אחר.

באופן טבעי, אני חושב על איש אחד שעולל את כל זה.

וכאן הטעות!

זה לא איש אחד. הרבה יותר מאחד.

יש כאן איש מרכזי בוודאי. זה שהזיז את הידיים / הרגליים / הפה. ובצירוף כל התנועות שלו עולל את המעשים הנוראים. יש כאן צדדים של התעללות. התעלמות מרגשותיו של האחר.

זה האיש המרכזי בתמונה הנצפית, אך יש כאן אישים נוספים.

בוא נזכור את הכלל. רק בעלי חיים בנויים מפן אחד. כמו הפרות למשל. וזו אכן הסיבה שכולן מתנהגות באותו האופן פחות או יותר. כולן קמות בבוקר, כולן מייצרות חלב בכמות דומה, כולן לא מקפידות על ניקיון, וכולן לוחכות את העשב.

אנשים בנויים מפנים אישיותיים רבים.

את מי עוד ניתן לראות בתמונה?

יש כאן איש עם מאוויים חזקים. מסתערים על הגבולות שלו.

יש כאן איש בעל מצפון. בעבר המצפון היה נוכח בחזית. מסעיר. עם הזמן, וככל שגבר הייאוש, המצפון זז הצידה. ועדיין קיים.

יש כאן איש פגוע בעברו. אחד שהרגיש מושפל, נרמס, פצוע רגשית. כשהוא מזיק לשני, כמו דורש פיצוי לנפשו הפגועה.

יש כאן איש עם גבולות חלשים. אולי היה חלוש תמיד, ואולי נחלש עם הזמן.

יש כאן איש מתוסכל. אחד שיודע רגע שהוא איש נוראי, והוא גם יודע שנגזר עליו לחיות בתוך האיש הזה.

יש כאן איש עם כאב עצום. הכאב הזה נוכח בסדר יומו, ואולי מצליח להתעמעם קצת כשהוא מזיק לשני.

*

אז מהי אמפתיה?

אמפתיה זו היכולת להתחבר לרגשות של כל האישים גם יחד. להרגיש את המצפון שלו. את הפגיעות שלו. את החולשה שלו. וכן הלאה.

"מה הבעיה?" - אתה שואל. ואתה אומר גם: "בסדר גמור. הבאת רשימה של שבעה אישים. אז נתחבר אליהם".

יש כאן כמה קשיים:

1. להסכים לחוות בעצמך.

אינני יכול להתחבר למישהו אחר ולהישאר רחוק. תחשוב על זה שמתקשר אליך ידיד מרוסיה. מספר לך על קור מקפיא עצמות וגשם זלעפות. קשה לך להתחבר,

לקוּטִים וסְפוּרִים נִפְלָאִים

בחיוך ובנועם, תלכו עמו להחזיר את הגניבה, בתחילה יהיה קשה לו מאוד "להכריז על עצמו שהוא גנב, אבל זה יגרום לו לשינוי.

ההורים אכן עשו כהוראת הגריא"ל ואט אט התברר עד כמה צדקו דבריו, עד שאפילו כשהיה רואה מרחוק מחט שאינה שלו, היה בורח כמו מאש, מפני הבושה... (אורחותיך למדני)

"ולפני עוור לא תתן מכשול" (יט, יד)
בפרשבורג, בה כיהן ה'כתב סופר' (בנו של ה'חתם סופר')

כריש מתיבתא, התכנסו כל רבניה ורבני הונגריה. נערכה סעודה לכבודה של תורה ובראש המסובין, ישב בעל ה'כתב סופר' זי"ע, וכן הגאון רבי יהודה אסאד זי"ע.

במהלך הסעודה, הכריז ה'כתב סופר', שנמצא איתו דבר חשוב וחביב עד מאד וברצונו להראותו למסובים, והוציא מכיסו מטבע ישן של מחצית השקל מתקופת הבית, והראה אותה למסובין.

הרבנים התרגשו מאד מהמטבע העתיק, וכולם רצו לראותו מקרוב ולמשמש בו בידיהם, מגודל החביבות והזכיה שנודמנה לידם מטבע כסף שבו היו ישראל קדושים שוקלים

שקליהם לבית המקדש. וכך עבר המטבע מיד ליד, עד שכל המשתתפים זכו לראותו בהתפעלות רבה. והנה, לפתע נעלם המטבע כשעבר מאחד לחברו, ולא נודעו עקבותיו.

אחרי קדושים

"ולא תגנובו" (יט, יא)

סיפר הגר"ח"י מישקובסקי, אל הגריא"ל שטיינמן זי"ע הגיע אב שסיפר בבכי כי יש לו בן גנב רח"ל. היכן שהילד הולך צריך להשמר מפניו. נכנס למכולת - גונב. בא לבקר דודים - גונב. אפילו האב עצמו נאלץ להחביא את ארנקו מפניו.

הם כבר ניסו את כל הדרכים. הרביצו לו צעקו עליו. נתנו פרסי עידוד, אך לשוא, מה עושים?

אמר להם הרב שטיינמן: דעו שאדם שכבר טעם טעמה של גניבה, יקשה עליו לוותר עליה ולא יועילו צעקות עונשים ואף לא פרסים, כי רואה לנגד עיניו את ה"עושר" הגדול הצפוי לו מגניבותיו, וממילא כל מה שיציעו לו אינו מגיע לערך הזה.

אבל ישנו דבר אחד שעוזר לגנב גם בשעת גניבה והוא הבושה, כפי שרואים בדברי חז"ל (ב"ק עט:): שהטעם שעל שור משלם הגנב חמשה (בטבח ומכר) ועל שה

ארבעה, משום שהתבייש שנשא את השה על כתיפו, ואף שזה רצונו של הגנב, בכ"ז, יש לו איזו שהיא צביטה בלב על שראוהו בכך ובגין זאת מפחיתים מעונשו.

על כן - הורה הרב שטיינמן - אתם ההורים חייבים להתאפק, לא לצעוק ולא להרביץ, אלא רק

"תכלית הידיעה - לדע שאינו יודע"

בירושלים שלפני יותר ממאה שנה התגורר ילד מחונן שכלם צפו ממנו לגדולות ונצורות.

הוא היה מכשר ומחונן, השקיע בלמודים, הבין היטב את החמר הנלמד - וגם היה בעל זכרון טוב.

לא פלא שהוא היה אמור להגיע למקום הראשון במבחן הפומבי שנערך אז, על כל מסכת בבא מציעא.

כל החידר התכונן אז למבחן הפומבי, אבל כלם ידעו שהוא, הוא בנראה ידע טוב יותר מכלם.

כלם חכו ליום הגדול, והוא בראשם. המתין להרוות נחת את הוריו הנרגשים, לשמח את המלמד שכל כך השקיע בו, להגשים את הציפיות של כל הצוות החנוכי - ולהצדיק את מבטי ההערצה והקנאה של כל ילדי הפתח.

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רזנבוים זצוק"ל

כ"ו בניסן תשע"ז

החלו כולם לחפש על הרצפה, על השולחן, בחורין תוך כדי הוויכוח שנמשך, נשמעה תרועת שמחה מחדר ובסדקין ולא מצאו.

כמובן נהייתה בהלה גדולה, כי המטבע הלז היה חשוב מאד בעיני הכל, ואין לשער יקרת ערכו אצל בעליו - ה'כתב סופר', וגודל צערם על שאבד ממנו.

אחרי שחיפשו אחריו בכל מקום והתייאשו מלמצוא אותו, עלה החשד פן ואולי אחד מהרבנים המסובים, שלח ידו ולקח את המטבע והחביאו אצלו.

הגם כי מאד לא נעים לחשוד ברב בישראל במעשה גניבה ח"ו, אבל הרי לא תיתכן שום מציאות אחרת, רק שמאן דהוא מהמסובין גנב את המטבע, שהרי כבר חיפשו בכל מקום, ועדיין כולם יושבים במסיבה ואיש לא יצא...

ה'כתב סופר' הכריז, שהיות והאבידה כל כך יקרה אצלו, הוא מציע שכל הרבנים המסובין, ישארו על מקומם ויסגרו את הדלת שלא יהא יוצא ובא, ילכו מרב לרב, וכל אחד יוציא את המונח בכיסיו, עד שיתברר ברשות מי נמצא המטבע של מחצית השקל שנעלם.

כל הרבנים הסכימו להצעה, מלבד הגאון רבי יהודה אסאד זי"ע, שטען כי אין זה הגון לחשוד את הרבנים בגניבה, והוא מתנגד להצעה של הכתב סופר, ולא הועיל כל מה שהתווכחו עם הג"ר יהודה אסאד, הוא החזיק בשלו, שאסור לעשות כך לרבנים.

כל המסובין התפלאו מאד על הגר"י אסאד שמתנגד לחיפוש כזה, וכמובן נפל החשד עליו.

באותו בקר, קם הילד בהתרגשות מיוחדת, הוא עבר במוחו על כל מסכת בבא מציעא, דף אחר דף - ושמח לגלות שהוא שולט היטב בחומר.

אבל אז, דוקא ברגעי השיא, כשסוף סוף בא הרגע המכונן והמלמד הפנה אליו את השאלה הבאה, הוא נאלם דום. שכח הכל. מחר ריק.

המלמד נסה לרמוז, שדל אותו במלים מעודדות, נסה מכאן ומשם בקול מתחנן - אבל כלום. אשר לא הצליח להזכר.

החברים הביטו עליו בתדהמה. המנהל החניק קריאת אכזבה. וההורים? הם הסיטו את המבט, המאכזב, מפניו המסמיקות והמחזירות של אשר הנאנק על הבמה, וכמובן שבבית השלימו ופרקו את כאבם עליו...

והוא, כל כך בודד על הבמה, לא מצליח להזכר כלום. והשאלה בוערת בתוך נשמתו: רבונו של עולם, לא יכול להיות שאתה עושה לי את זה סתם, כדי להרס לי את הנפש!

זו הרי התורה שלך! למדתי את התורה שלך! בשביל מה אתה מעביר אותי את הביזיון הזה מול מאות זוגות עינים?!

באותם רגעים הוא נשבר. משבר חריף, שלונה אותו במשך שנים, והוא לא הצליח להחליץ ממנו. השאלה הבוערת לא הרפתה. מה זה, ועל מה זה.

הוא פגש רופאים, הוא ראה מביני נפש, הוא חפש תרופה למכה הנוראה אותה חטף בפני קהל ועדה. אף אחד לא הצליח לחלץ אותו מהשבר.

המטבע מיד ליד, נפל לתוך צלחת ונדבק לדופן הצלחת בשומן שהיה בה.

אחרי שנמצאה האבידה, הכריז הגאון רבי יהודה אסאד זי"ע שהוא מבקש רשות לשאת את דבריו. כמובן שהסכימו כולם.

הגר"י אסאד הוציא מכיסו מטבע של מחצית השקל, באותה דמות וצורה ומשקל של המטבע של הכתב סופר, ופתח ואמר: רבותי, בוודאי חשדתוני כשראיתם עד כמה אני מתנגד לחיפוש בכליני, ובכן תדעו, כי גם בידי ישנה מטבע

כזו של מחצית השקל, ועתה שערנו נא בנפשכם, אילו היו מחפשים בכלי ומוצאים אצלי את המטבע, מה גדולה הייתה הבושה שהייתי מתבייש לעיני רבני המדינה כולה, ומי יודע אם לא הייתה נפשי יוצאת מגודל הבושה והצער.

מזה תיקחו כולכם מוסר השכל, עד כמה צריך להיזהר שלא לחשוד חלילה שום בריה מישראל, שלא לבוא לידי מכשול וטעות, ח"ו.

מובן מאיליו הרושם האדיר שעשו דבריו על המשתתפים הנכבדים. כך הצליח הרב לקיים בממשות את הציווי: "ולפני עיוור לא תיתן מכשול"...

(דרך עץ החיים)

לעי"נ האשה החשובה

מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

"בצדק תשפוט עמיתך" (יט, טו)

כמשמעו, דבר אחר: הוי דן את חברך לכף זכות. (רש"י)
רבי שלום שבדרון זצ"ל היה מספר, מעשה שהיה.
בירושלים של הימים ההם, ימי מלחמת העולם
הראשונה, אנשים מתו מרעב.

באותם ימים התרחש
סיפור שכל ירושלים
רעשה סביבו.

ליהודי פלוני היה בביתו
מטבע זהב - 'נפוליאון'.
בכזה סכום יכלו לעשות
הרבה מאוד בימים ההם.
הוא הניח את המטבע
מעל הארון בבית, וידע
תמיד, שברוך ה' יש לו
מטבע לעת צרה, שמחה
וששון.

הילד הקטן ראה מידי
פעם שאבא מטפס על
הארון, ועניין אותו לדעת
מה יש שם למעלה.
פעם, כאשר אבא לא היה
בבית, הוא טיפס וראה
שם מטבע.

מטבע! אפשר הרי לקנות
בו חתיכת עוגה להחיות
את הנפש.

טיפס ולקח את מטבע
הזהב, ורץ לקיוסק
לקנות.

בדרך פגש אותו יהודי
וראה שיש לו בידו מטבע
זהב.

"יונגעלע (- ילד), לאן
אתה הולך?" - התעניין
היהודי.

"אני הולך לקיוסק לקנות
עוגה", סיפר הילד.

אמר היהודי לעצמו -
כאן בירושלים משתולל
הרעב, והנה ילד מסתובב
ברחוב עם מטבע זהב!?!
החליף עם הילד את
המטבע, נתן לו מטבע
פשוט של נחושת, ואת
מטבע הזהב שלשל לכיסו.

הילד נכנס לקיוסק וקנה עוגה במטבע.

יום יומיים לאחר מכן טיפס אביו לראות את האוצר -
והנה האוצר איננו!

עשה סקנדל גדול, מי גנב. הילד אמר: "אני לקחתי".

"מה עשית עם הכסף?" "קניתי עוגה".

רץ לקיוסק והתחנן לפני המוכר: "תרחם עלי, תחזיר את
המטבע שהילד נתן לך".

אמר לו: "אני לא יודע על מה אתה מדבר".

"מה זאת אומרת אתה לא יודע? הרי הילד אומר שהוא

נתן לך את המטבע!"

"באמת הילד היה אצלי,
נתן מטבע וקנה עוגה,
אבל זו היה מטבע של
נחושת".

האבא מתחיל לצעוק:
"רימית את הילד, תרחם
עלי תחזיר את הגניבה",
והמוכר בשלו: הוא נתן
לי מטבע נחושת.

"איך יכול להיות, הרי על
הארון היה מטבע זהב",
טען האבא.

"אני לא יודע מה היה על
הארון, הילד נתן לי
מטבע נחושת!"

הלכו לרב, הרב שמע את
הסיפור, והכריע:

"המוכר מחוייב להישבע
שלא לקח את מטבע
הזהב, ויפטר".

המוכר, שהיה ערלעכער
איד, אמר: "רבי, אינני
נשבע אפילו שבועת
אמת, ואם משום כך
אצטרך לשלם - אשלם,
אבל מאיפה יהיה לי
מטבע זהב?"

בכל מקרה נהיה רעש
גדול, הכל דברו כי בעל
הקיוסק גנב, אין בכך
ספיקות, הרי הילד מודה
שלקח מטבע. כיצד יש לו
בכלל חוצפה לומר שהוא
הביא לו מטבע נחושת!

הקונים נמנעו מלדרוך
בחנותו, היו לו בזיונות,
וכמובן שהיה עליו
להשיג כסף לשלם על
המטבע, מכר את הבית.

המלחמה הסתיימה, חלפו הימים, נהייתה רווחה.

היהודי שנטל את המטבע מהילד הרגיש כי עליו לחזור
בתשובה.

וְאִזְ, אַחֲרֵי עֲשָׂרִים שָׁנָה (!) שֶׁל מַעֲרַבְלֵת פְּנִימִית בְּלָתִי

פּוֹסֶקֶת, הִבִּין ר' אֲשֶׁר הֶצְעִיר: חִיבָת לִהְיוֹת כָּאֵן
מִטָּרָה, בְּמַעֲבַר הַזֶּה!

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רָצָה לְהִבִּיא אוֹתִי לְתוֹכָנָה עֲצָמָתִית
מְאֹד, שְׁאִין שׁוּם דֶּרֶךְ אַחֲרֵת לְהַעֲבִיר אוֹתָהּ אֵלַי - רַק
דֶּרֶךְ הַבוּשָׁה הַנוֹרְאִית עַל הַבָּמָה!

מַהִי אוֹתָהּ תוֹכָנָה? הַהֲבָנָה שְׁאִינֶנִי יָכוֹל, שְׁאִינֶנִי יוֹדֵעַ,
שְׁכָל מָה שֵׁישׁ לִי, זֶה רַק הוּא!

אַבֵּל רָגַע, וְכִי לֹא יָדַעְתִּי אֵת זֶה עַד אִזּוֹ? וְכִי לֹא אֶמְרָתִי
'בְּרוּךְ הַשֵּׁם', 'תוֹדָה לַשֵּׁם', 'אֲנִי אוֹהֵב אוֹתָךְ הַשֵּׁם' גַּם
לִפְנֵי הַמִּבְחָן הַפְּמִי הַכוּשֵׁל בְּחִי?

כֵּן. אַבֵּל אִזּוֹ זֶה הִיָּתָה אֶמִירָה מִהַשְׁפָּה וְלַחוּץ, אֶמִירָה
לֹא מַחֲבִיבָת, לֹא עֲמָקָה, לֹא כּוֹז שְׁאֶפֶשֶׁר לְהַתְרַפֵּק
עָלֶיהָ, לֹא כּוֹז שְׁאֶפֶשֶׁר לְשָׂאב מִמֶּנָּה כּוֹחוֹת וְחַיִּים...

אִם הִיָּתִי מַצְלִיחַ בְּאוֹתוֹ מִבְּחָן, וּמִרְשִׁים מְאֹד אֵת כָּל
מְאוֹת הַהוֹרִים וְהַתְּלַמִּידִים, הִיָּתִי כְּמוֹכֵן מִרִים עֵינָיִם
בְּתוֹדָה - אַבֵּל הִיָּתִי מִמְשִׁיךְ לְהַסְתוֹבֵב בְּתַחוּשָׁה
שְׁאִנִי יוֹדֵעַ, שְׁאִנִי מִבִּין, שְׁאִנִי מְאֹד מַצְלָח וְכְשֻׁרוֹנִי...

בְּאוֹתוֹ מִבְּחָן קְבִלָתִי אֵת הַמִּתְנָה הַגְּדוֹלָה בְּחִי, אֵת
ה'דֶּרֶךְ', אֵת הַהֲבָנָה הַעֲמָקָה שְׁאִינֶנִי מִבִּין, אֵת הַיִּדְיָעָה
הַמְּחַלֵּט שְׁאִינֶנִי יוֹדֵעַ, אֵת הַיִּכְלָת הַעֲצָמָתִית לְהַכִּיר
שְׁאִינֶנִי יָכוֹל!

וְאַנְחֵנוּ הַרְוָחְנוּ דֶּרֶךְ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם.

(נִקְדוֹת שֶׁל אֹר - סְפִינְקָא)

לעי"נ האשה החשובה

מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי'

יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

"ואהבת לרעך כמוך" (יט, יח)

מסופר על הגה"ק רבי נתן אדלר שנתכבד פעם אחת בסנדקאות, בברית שנערכה בעיר אחת שהיתה רחוקה מביתו מרחק רב.

למרות הקור העז והשלגים, יצא רבי נתן לדרכו וזכה במצוה חשובה זו.

אחרי הברית חיפשו את רבי נתן ואיננו.

חיפשו אחריו בדאגה רבה, ומצאו אותו עומד בחוץ כששיניו נוקשות זו בזו מרוב קור, והוא שומר על הסוס

הרתום לעגלה שהסיעה

אותו.

שאל אותו בעל הברית: למה לא יכנס רבינו לבית החם והנעים וישתתף בסעודת המצוה? וכי מצא הרב שמץ של פסול בביתו?

ענה לו רבי נתן: חלילה, פשוט ריחמתי על העגלון שנשאר לעמוד בחוץ שומר על סוסו, בעוד אני יושב בתוך הבית החם, משום כך הצעתי להתחלף איתו מעט.

נכנסו בני הבית ואכן מצאו את העגלון כשהוא ישן שנת ישרים ליד התנור החם.

אולם רבי נתן לא הסכים בשום אופן להעיר אותו, ורק אחרי שאחד מבני הבית התעקש להחליף את הרב על משמרתו, ניאות הרב להיכנס לבית החם.

הוא הלך לאבא וסיפר את הסיפור: "ראיתי שהילד שלך מסתובב בשנות רעב עם מטבע זהב, החלפתי איתו, כעת אני מחזיר לך, לקיים "והשיב את הגזילה"..."

האב נבהל: "אתה מחזיר לי, יפה מאוד, אבל ההוא הפסיד את פרנסתו, ונקרא ברחוב 'גנב'."

אמר אז אחד מגדולי הדור: הבה נחשוב ונראה מוסר השכל נורא - כאשר שלשתם באים לעולם האמת, ודנים אותם: אבי הבן, המוכר שחשדו בו, והגנב האמיתי, מה דינם?

המוכר - מיד לגן עדן, איזו שאלה - כולו בזיונות. "אשרי מי שחושדים בו ואין בו", ולא עוד אלא שלא רצה להישבע אפילו שבועת אמת. בזיונות שכאלו - כפרת עוונות.

האבא - מה כבר אפשר להאשים אותו? הבן מספר לו שלקח את המטבע וקנה עוגה, מה פתאום יעלה על דעתו שהמטבע הוחלף בדרך?!

הגנב האמיתי - הוא ומשפחתו היו רעבים מאוד, והוא חשב לעצמו שיקח עתה ואחר כך יחזיר, הוא כמעט מת מרעב ופה מסתובב ילד עם מטבע זהב, עוגה אפשר לקנות גם במטבע פשוט, אולי יענישו אותו, אבל לא בעונש חמור מאוד.

את מי כן ידונו? אתם יודעים את מי? את כל אלו שריכלו... אותם ידונו בחומרה רבה! מה אתם מתערבים? יש כאן מבוי סתום, ויש מצוה לדרון לכף זכות, הייתם חוסכים את כל הצער לכל הצדדים!

וכי תשאלו: מה הם היו צריכים לחשוב - שהוא לא גנב? ושכולם בסדר, רק שמישהו שלישי התערב?! - כן, "בצדק תשפוט עמיתך" "הוי דן את כל האדם לכף זכות".

(יחי ראובן)

רבי יעקב מאיר שְׁכֵטֶר סֵפֶר, שְׁיוֹם אֶחָד הַתְּקַשֵּׁר אֵלָיו יְהוּדֵי שְׁבוּר לֵב מִחוּץ לְאֶרֶץ, וְשִׁפָּךְ אֶת לְבוֹ בְּמִשְׁךְ חֲצִי שָׁעָה עַל כָּל סֵאת הַצָּרוֹת שֶׁהוּא עוֹבֵר.

הוא בְּאֵמֶת סֶבֶל, הַיְּהוּדִי. צָרוֹת עַל גְּבֵי צָרוֹת, בְּאֵבִים, יְסוּרִים, טִלְטְלוֹת, וְהַתְּקוּהָ לֹא נִרְאִית בְּאֶפֶק.

בְּשָׁסִים הַיְּהוּדִי לְתֹאֵר אֶת מִצְבּוֹ הַקָּשֶׁה, אָמַר לוֹ ר' יַעֲקֹב מֵאִיר רַק שְׁלוֹשׁ מְלִים: "כִּכָּה הַבּוֹרָא רוֹצֶה!"

מִסְפֵּר ר' יַעֲקֹב מֵאִיר: בְּצֵד הַשְּׁנִי שֶׁל הַקּוֹ הִיָּתָה שְׁתִּיקָה שֶׁל רִגְעַ, וְאִזּוֹ אָמַר לִי הַיְּהוּדִי - "הָאֵמֶת, אִם הִיָּתָה אוֹמֵר לִי 'הַשֵּׁם בְּטוֹחַ יַעֲזֹר לָךְ', הִיָּתָה טוֹרֵק אֶת הַשְּׁפוּפֶרֶת בְּאוֹתוֹ הַרְגֵעַ!"

כִּי בְּאוֹתָם רִגְעִים, בְּשִׁאֲתָהּ רוֹאֶה אֶת עֲמֻק הַשְּׁבֵר, אֶת עוֹצְמַת הַחֲלָשָׁה וְחֹסֶר הָאוֹנִים שֶׁלָּהּ, אֶתָּה מִבֵּין הַיֵּטֵב שְׁאִין טַעַם לְחַפֵּשׁ לְחֹזֶר לְשְׁלִיטָה, אֶלָּא רַק לְהִבִּיט לְמִצִּיאוֹת בְּעֵינַיִם, לְהִבֵּן שִׁאֲתָהּ בְּמִלְחָמָה, שְׁכִכָּה הַבּוֹרָא רוֹצֶה - וְשֵׁם, שֵׁם לְגִלוֹת אֶת הַבּוֹרָא!

זֶה הַמִּסֵּר הַיְּחִיד שֶׁרְאוּי לְהִיאָמַר בְּאֶשֶׁר הַבֶּקֶר מְאוֹתָה לָךְ, וְלֹא לְחַפֵּשׁ כִּי־צֵד לְבָרֵחַ וּלְהַחֲלֹץ מִהַפְּנִיָּה הַיְּשִׁירָה שֶׁל בּוֹרָא הָעוֹלָם בְּרִגְעַ זֶה.

(נְקֻדּוֹת שֶׁל אוֹר - סְפִינְקָא)

א גוט שבת

לקבלה במייל: LikutimNiflaim@gmail.com

פני עין חמד

יזכא לאור ז"ל בית הכנסת לטובת "עין חמד" - מכללת ציון

פרשת אחרי-קדושים - לא להתרגל לטוב

"אחרי מות שני בני אהרן בקרבנותם לפני ה' וימתו" (ויקרא ט"ז, א')

המפגש האחרון שהיה לו בבית הכלא הבריטי בצל הגרדום עם הנידונים למוות ברזני ופיינשטיין הי"ד.

הרב בא להניח להם תפילין והם התרגשו מאוד. הם בכו בכי גדול מכיוון שזו הפעם האחרונה בחייהם שיניחו תפילין. הנידונים לא יכלו להיפרד מהתפילין והצמידו אותן לליבם ונישקו אותן ללא הרף!

הרב אמר לקהל שומעיו: וכי רק בפעם האחרונה צריכים להתרגש ולבכות כשמניחים תפילין? האם רק אדם שנשאר לו מספר שעות צריך לבכות על הזכות להניח תפילין? הרי כל החיים אנחנו עומדים לפני בורא עולם והקב"ה משפיע עלינו ללא הרף חסד ורחמים. ברור שאנחנו צריכים להודות לה' יתברך בכל כוחנו.

לפעמים אני רואה זוגות לפני החופה איך הבחור עוצר את הרכב ופותח כללה את הדלת. היא יוצאת מהרכב והוא סוגר אחריה את הדלת. שניהם עולים במדרגות ויושבים בחדר ומדברים בלחישות וברגישות. מה קורה אחרי כמה חודשים? מאבדים את הערך אחד לשני, למה? ההרגל הורס הכל!

בברכת שבת שלום
הרב אליהו חיים פנחס שליט"א
ראש בד"ץ 'כשרות בישראל'

בפרשה אנחנו קוראים: "וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן בקרבנותם לפני ה' וימתו" (ויקרא ט"ז, א'). צריך להבין מדוע התורה הקדושה מזכירה כאן את מיתת בני אהרן, הרי כבר קראנו על זה בפרשת שמיני? רש"י הקדוש כותב: "היה רבי אלעזר בן עזריה מושלו משל לחולה שנכנס אצלו רופא ואמר לו אל תאכל צונן ואל תשכב בטחב. בא אחר ואמר לו, אל תאכל צונן ואל תשכב בטחב שלא תמות כדרך שמת פלוני. זה זרזו יותר מן הראשון לכך נאמר "אחרי מות שני בני אהרן" (ויקרא ט"ז, א').

הקב"ה אומר למשה רבינו: "ידבר אל אהרן אחיך ואל יבא בכל עת אל הקדש" (ויקרא ט"ז, ב'). שלא יחשוב שהוא יכול להיכנס לקודש הקודשים מתי שהוא רוצה, כי הוא ימות חלילה כדרך שמתו בניו.

"בזאת יבא אהרן אל הקדש" (ויקרא ט"ז, ג'), ביום הכיפורים לדקות ספורות להתפלל במקום הכי קדוש בעולם, לכן התורה מזכירה הרבה על זה.

הסיבה שכתוב אחרי מות שני בני אהרן שיזכור תמיד מה קרה לבניו נדב ואביהוא.

מדוע בורא עולם מזכיר כך את אהרן? רבותינו מסבירים שהאויב הכי גדול של האדם זה סכנת ההרגל!

מסופר על הגאון הצדיק רבי אריה לוי זצ"ל שהוזמן לדבר בפני תלמידים שעומדים לפני בר-מצווה בבית ספר ממלכתי גימנסיה הרצליה בת"א. הצדיק סיפר להם אודות

הצלחה בגו"ר
יצחק אריאל בן טובה
שמואל אימן בן אסתר זרי
מאיר ישראל בן רחל ברכה-
ליאור יהושע סומך וב"ב
יהודה אריה בן רחל ברכה
רונן אברהם וב"ב
רחל ברכה בת פדילה דליה
נעם יצחק בן רחל ברכה
יוסף ליאור בן דליה אפרת-
שלמה ודנה דוד וב"ב
י.מ.ש כדורי
שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב
עמית בן אהרון וב"ב
רח דוד בן לאה וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה
אורן חיים בן אלן אסתר
תרצה בתיה בת ימנה נינט
אילן בן ג'ולייט
אנאל חביבה בת שולמית
מיטל בת מלכה
טליה עדן אסתר בת שולמית
שירי ימנה בת שולמית
שושנה שירה בת סילביה
אברהם גורג' בן דליה אפרת
סיון רבקה בת אלן אסתר

זרע קודש בר קיימא
גלית בת מסודי
אילנה בת רוחמה
סיון בת אסתר
דניאל בן שרה
נעמה בת יפה
אסף בן סופיה
לימור בת פרידה

רפואה שלמה
מאיר ישראל בן רחל ברכה
ימנה ניצור בת סטה-
מרדכי ניצור בן פרח-
סימי בת סוליקה
אורן בן אסתר
נעם יצחק בן רחל ברכה
שירה שילת בת אורי
לביא ישראל בן תמר חיה
מוריה בת רחל ברכה
יהודה אריה בן רחל ברכה
יפה בת שרה-הצלחה ורפואה
משה בן נדימה
רפאל משה בן רחל
רחל ברכה בת פדילה דליה
רננית בת סבריה
רפאל אבידן בן תקווה
בנימין בן ברכה
נעימה בת שרה
נעם אלימלך בן אשורית-
לימור בת פרידה
מאיה בת עדי
יהודית אסתר פראדל בת חיה-
ימים

זמני לכת

זמן	כניסת לכת	צאת לכת	יציאת
18:49	20:02	20:55	י"מ
19:08	20:00	20:52	ת"א
19:11	20:03	20:55	מיספ
19:08	20:01	20:52	ב"ל

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניצור בן ימנה וגלית בת מסודי
להצלחת אברהם גורג' בן דליה אפרת וב"ב לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה
לע"נ פיבי בת מזל ע"ה ונועם בן אורנה ז"ל

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל
לעילוי נשמת אדי אדוניו מזרחי בן שרה סרח
לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר
לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר נועה בת אסתר ולילד אורי חיים בן שלי

שואל ומשיב בהלכה - ל"ג בעומר

מהם המנהגים בל"ג בעומר?

שאלה: ?

תשובה: !

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רב הקהילה:

יום ל"ג בעומר הוא יום שמחה וחדווה לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א. יש לעניין זה סימוכין בדברי הפוסקים, לכן נוהגים להרבות בשמחה ביום זה. אין אומרים בו תחנון. יש דעות שונות לגבי הסיבות שנוהגים שמחה ביום זה: יש אומרים שטעם השמחה מפני שמסורת ביד הראשונים, שבל"ג בעומר פסקו תלמידי ר' עקיבא למות. מקורות: מאירי יבמות ס"ב, ב. שו"ע תצג, ב.

יש מפרשים, שהתלמידים נפטרו גם לאחר ל"ג בעומר, אלא שביום זה רבי עקיבא התחיל ללמד תלמידים חדשים ובתוכם רשב"י הקדוש. התלמידים החדשים לא נפטרו באותה מגיפה ומהם התורה התפשטה בעם ישראל. מקורות: פר"ח תצג, ב.

יש מפרשים, שבל"ג בעומר ר' עקיבא סמך את חמשת תלמידיו: ר' מאיר, ר' יהודה, ר' יוסי, רשב"י ור' אלעזר בן שמוע, שהם המשיכו את מסורת התורה. מקורות: כה"ח תצ"ג, כו, עפ"י שער הכוונות.

יש מפרשים, מפני שמלכות הרשעה גזרה מיתה על התנא האלוקי רשב"י הקדוש ונעשה נס שהתחבא במערה ואנחנו מודים על הנס שנעשה לו. מקורות: שבת ל"ג ע"ב. יש מפרשים, שביום זה היתה הסתלקותו של התנא רשב"י הקדוש.

בל"ג בעומר מותר לשיר ולרקוד. אין אומרים בו תחנון. במנחה שלפניו לא אומרים תחנון. אין מתענים בו. דעת הרמ"א שמותר להתחתן החל מיום זה.

מנהג בקרב יהודי אשכנז שרווח כיום בארץ לצאת לשדה עם חץ וקשת. הטעם למנהג הוא הכתוב: "לְלַמֵּד בְּנֵי יְהוּדָה קֶשֶׁת" (שמואל ב' א, יח). יש מפרשים, שבל"ג בעומר הקשת תיראה בצבע אחר והגאולה תבוא. טעם אחר מצוי בדברי חז"ל שבימי התנא האלוקי רשב"י לא נראתה הקשת בשמיים, מכיוון שהיה בכוחו להגן מפני הפורענות והעולם לא נזקק לאות הקשת.

המנהג לעשות 'חלאקה' - תספורת ראשונה לבנים בני שלוש בבוקר ל"ג בעומר בקבר התנא רשב"י הקדוש במירון בשביל חיבוב המצווה של הנחת פיאות הראש. בזה מקיימים את מצוות "לֹא תִקְפוּ פְּאֵת רֵאשֵׁיכֶם" (ויקרא י"ט, כ"ז).

השגחה עליונה

אחד הסיפורים המופלאים ביותר התרחש במלחמה שפרצה ביום כיפור של שנת ה'תשל"ד (1973). המחדל הגדול של אותה מלחמה התבטא בכך שכוחות הביטחון לא גויסו בזמן. איש מהדרג הפיקודי הבכיר לא ידע על תכניתיהם של האויבים לפתוח במלחמה כוללת.

היתה חטיבה אחת של כוחות הביטחון שגויסה במפתיע בערב יום הכיפורים למרות שעדיין איש לא ידע על מה שהולך להתרחש. היתה זו חטיבה שהוצבה ברמת הגולן. חטיבה זו היא שהצליחה בסיועה דשמיא עצומה להדוף את הצבא הסורי בתחילת המתקפה הגדולה בעיצומו של היום הקדוש.

אחרי המלחמה כמה מפקדים התבטאו ואמרו: "אלמלא החטיבה ההיא שהוצבה ברמת הגולן, מי יודע מה היה קורה ועד איפה היו הסורים מגיעים ללא אפשרות להדוף את הסורים!". **העילה שהביאה לגיוסה של החטיבה, היה נס אחד גדול, ממש בבחינת הלא יאומן.**

מפקד החטיבה חלם חלום שהוא צריך לגייס את כל הפקודים שלו במהירות האפשרית. מפקד בדרגה גבוהה שכזו בדרך כלל אינו מתייחס לחלומות ובפרט שהדבר היה מנוגד לכל הגיון... הוא היה האחרון שהיה אפשר לצפות ממנו שיתייחס לחלום ההוא, אבל כשבורא עולם רוצה, גם מפקד כזה נתפס ליישום החלום. הוא מקבל החלטה ומבין שעליו ליישם את החלום.

הוא מתחיל להריץ את הרעיון. הוא פונה לממונים עליו ומבקש בכל הלהט שיניחו לו לגייס את החטיבה והלא יאומן מתרחש שנית, הממונים שמעליו נותנים לו את האישור - הלא הגיוני בעליל. החטיבה כולה מגויסת ותוך זמן קצר כל כוחות הביטחון נמצאים ברמת הגולן. כאשר פרצה המלחמה היתה חטיבה זו היחידה שפעלה בשטח והצילה את חזית הצפון. (מעובד מתוך 'קול ברמה')

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצון להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

קו לעניית 'אמן' ו'אמן יהא שמיה רבה' לאחר שיעור תורה- בזמן אמת מספר פעמים ביום 02-313-7905

העלון נמצא בחובות גדולים. בעל בית-הדפוס העלה את מחיר ההדפסה בבת אחת ב-220 ₪ לכל הדפסה מי שיוכל לעזור, תבוא עליו ברכת טוב. למעוניינים לעזור נא להתקשר 052-7652084 או לשלוח מייל PnineEH@gmail.com

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון,

חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 א.ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי

בטל' 052-6329144

(הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים- הגאון הרב משה שמואל הלוי רוטנברג זצ"ל

הגאון הרב משה שמואל הלוי רוטנברג מקאסאן - קליינווארדיין זצ"ל - נולד ב-כ"ד טבת ה'תרל"ב (1872) בעיר טאהש. בברית נקרא בשם משה מאחר שנולד בפרשת שמות (הפרשה שבה זכרת לידת משה רבינו- רע"א מהימא), והשם שמואל (ע"ש זקינו הרה"ק רבי שמואל מהעליטש). עוד בצעירותו ניכר כי לגדולות נועד. לאחר נישואיו עבר לגור ליד חותנו בבארשא, שם התעלה במעלות רמות ונשגבות. בהמשך עבר לעיר קאסאן כדי להיות סמוך לאביו הגדול. רבינו שימש כיד ימינו במשך כל הימים. בליל שבת קודש ערך את השולחן לטיש של אביו. בימים נוראים שימש כשליח ציבור בתפילת שחרית.

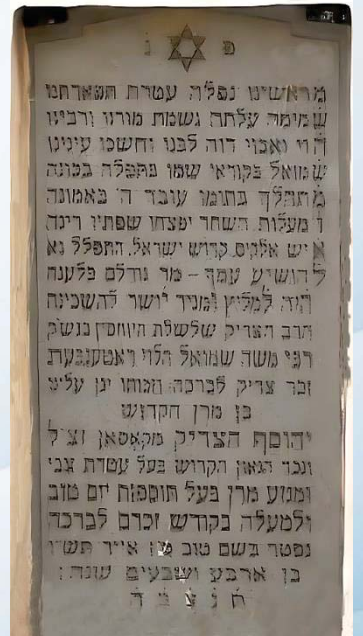

ב-כ"ג חשוון ה'תרע"ב (1911) אביו נפטר ורבינו קבע את משכנו בקליינווארדיין, שם הוא פתח בית מדרש. חסידים רבים מתושבי העיר והסביבה השכימו לפתחו לשמוע את תפילתו. בעת ההיא האדמו"ר הרה"ק רבי פינחס נתן סאפרין מרידיק זיע"א האציל עליו את ברכת קודשו שיפעל ישועות בקרב הארץ. בשנת ה'תרצ"ה (1934) היגר לארה"ב עם משפחתו והשתכן בשכונת 'בראנקס' (אצל בנו הרה"ק רבי פינחס שלום זיע"א מקאסאן).

מאחר ורבינו סבל מקצור נשימתי הרופאים יעצו לו להגר ללוס-אנג'לס מכיוון ששם האוויר טוב יותר לנשימתו. רבינו עבר לשם ופתח בית-מדרש. עד מהרה בית מדרשו הפך לתל תלפיות כאשר תושבי העיר השכימו לפתחו, הם אהבו לשמוע את קולו בתפילותיו הנעימות.

גאון בתורה, ביראה ובחסידות. היה מפורסם לשם ולתפארת, מושלם במעלות ומידות טובות וישרות. רבים פנו אליו ונושעו וכן התייעצו עימו. נפטר ב-ט"ז אייר ה'תש"ו (1946). חי כ-74 שנים. ציונו בבית החיים בלוס-אנג'לס.

סבא (מצד האב): הרה"ק ר' צבי מטוסט. **סבא (מצד האב):** הרה"ק רבי משולם פייש לאווי מטאהש (ה'שרף מטאהש'). **אביו:** הרה"ק ר' יהוסף צדיקא (אבד"ק קאסאן ומח"ס 'בני שלישים'). **אימו:** הרבנית מרת שרה יטל. **אשתו:** הרבנית שרה דבורה זיסל (בת הגה"צ רבי בן ציון פיש מבארשא. נישא ב-י"ד תמוז ה'תר"נ. השם שרה התווסף לאחר שחלתה והגיעה עד שערי מוות והבריאה). **ילדיו:** האדמו"ר הרה"ק ר' פינחס שלום מקאסאן, הרה"ק ר' שלמה אליעזר הי"ד (ראב"ד סעמיהאלי. נישא למרת חיה בת הרה"ג ר' שמעון גרינפלד אב"ד סעמיהאלי. נעקד על קידוש ה' עם משפחתו ב-כ"ג אייר ה'תש"ד), ר' אפרים אשר (מקוסון קליפורניה. חתן רבי יצחק מאזארניץ), ר' יהודה דב, מרת חיה דרזיא (נישאה לר' יחיאל הלוי רוטנברג בן אחיו, הרה"ג ר' חיים שלמה ומח"ס 'שמועה טובה'), מרת אסתר מינדל הי"ד, מרת חוה ליבא (נישאה לר' שמואל טייטלבוים מאוהעל הי"ד), הילד צבי הירש והילד יששכר יו"ט (דב בעריש)- נפטרו בגיל צעיר.

בעת שבתו על שולחן חותנו בבארשא התקיים ברבינו 'רצון יראיו יעשה' כאשר אביו הגדול שיגר לו פעם אגרת שלומים. בתוך דבריו כתב לו שיראה לרכוש את הספר הקדוש 'אהבת שלום' (מהרה"ק רבי מנחם מנדל מקאסוב זיע"א) וילמד בו.

רבינו רצה לקיים מצוות כיבוד אב-ואם ולרכוש את הספר. בווארשא לא היתה שם חנות ספרים אלא מזמן לזמן היה מגיע לשם רוכל ודוכן עימו והיה מוכר ספרים. באותו היום שרבינו רצה לקנות את הספר, הרוכל הגיע עם הספרים. כאשר רבינו נכנס לבית-המדרש, הרוכל פנה אליו ואמר: "איש צעיר, אולי תרצה לרכוש ספר?". תוך כדי דיבור הרים את הספר הקדוש 'אהבת שלום' מעל הדוכן ומסר אותו לרבינו שקנה אותו מיד.

כאשר הגה"צ האדמו"ר רבי נחום צבי פיש מביקסאד זצ"ל, בנו של הרה"ק האדמו"ר רבי אליעזר מביקסאד חלה והגיע עד שערי מוות, האב הגדול (ר' אליעזר) שיגר פתקא לרבינו זיע"א וכתב שבשנות שחרותו, כאשר היה פעם ב-ז' באדר על ציון הרה"ק מקאלוב זיע"א, שם פגש באביו של רבינו (הרה"ק ר' יהוסף צדיקא-אבד"ק קאסאן. 'הבני שלישים' זיע"א), שראה כי הוא נתן סכום כסף גדול לבנו (רבינו) ואמר: "אם אתה רוצה להיות רב, תזכור שאני הראשון שנתתי לך".

האבא סיים ואמר, שהיות והתקיים בו דברי אביו והוא נעשה לרבי גדול ופועל הוא ישועות, ועכשיו אביו כבר התבקש לבית-עולמו, לכן הוא שולח פתקא ופדיון לרבינו ומבקש שיברך את בנו ברפואה שלימה. רבינו לקח את הפתקא וכסף הפדיון, נענה לעומתו והשיב לו, שזכות אביו הגדול יגן בעדו שיתרפא בנו ברפואה שלימה. תוך זמן קצר בנו קם מערש דוי בדרך פלא לפליאת הרופאים שלא נתנו לו שום סיכוי והאריך לאחר מכן ימים ושנים רבות (האדמו"ר ר' אליעזר פיש הי"ד נרצח בשואה בהיותו כבן 64 שנים, ב-כ' סיון ה'תש"ד יחד עם אשתו ובנו ר' משה הי"ד).

בנו, הגאון הרב אפרים אשר סיפר, שפעם איש אחד הגיע לרבינו עם קוויטל והתאונן על שכנו הגוי והוא סובל ממנו צרות רבות. הוא סיפר עד כמה אותו הגוי מקשה עליו ופוגע בו בצורה הקשה ביותר ותיאר אלו מעשים אכזריים הגוי עושה כנגדו והוא כבר לא יכול יותר לסבול אותו. הוא ביקש מרבינו שיושיע אותו ממנו.

הצדיק שמע את הדברים. להפתעת האיש רבינו לקח את הקוויטל, הביט בכתוב בו, קירב את הנייר לנר שדלק על השולחן ושרף את הקוויטל. לאחר מספר שניות הפתקה היתה למאכולת אש, לאחר מכן הרב שילח את האיש לביתו. כשחזר הלה לביתו, התבשר כי הגוי מת בחטף והוא ניצל מההתעללות של הגוי.

כָּל מֵה שְׁאָדָם עוֹשֶׂה- לְעֶצְמוֹ הוּא עוֹשֶׂה

השומר שהחליט שאין בה עוד תועלת. הוא שלף את אקדחו כדי לירות בה ולסיים את מסכת חייה האומללים במחנה.

באותו רגע רעייתו של משה ברנשטיין זינקה לעברו. היא חצצה בינו ובין האישה וביקשה ממנו שיתיר לה לטפל בה. "זו רק חבלה קטנה", אמרה לו, "היא יכולה עוד לחיות, תן לי בבקשה לטפל בה".

השומר צחק והשיב את האקדח לנרתיקו. "את צודקת", אמר. "חבל לבזבז כדור על יהודיה. מה זה משנה אם היא תמות כאן או במחנה".

רעייתו של משה ברנשטיין קרעה רצועת בד משולי חולצתה. היא חסמה את הפצע המדמם ונשאה אותה למרפאה. מאז היא לא פגשה בה שוב.

כשהסתיימה המלחמה, משה ברנשטיין מצא בחדר עליון את רעייתו. הם שבו יחד לביתם בסיגט שברומניה. כשהגיעו לשם הם גילו שהשכנים שלהם השתלטו על ביתם. הם הבינו שאין ליהודים שום עתיד ברומניה. הם עלו לארץ ישראל והתגוררו ברחובות.

שבע-עשרה שנה לאחר מכן נפטרה גב' ברנשטיין כשהיא מותירה אחריה בעל ושלוש בנות. משה שעבד קשה לפרנסתו, ניסה לגדל אותן לבדו, אבל כשהבין שהדבר בלתי אפשרי מבחינתו והוא לא מסוגל לכך הוא התחתן בשנית.

הוא נשא לאישה ניצולת שואה. היא היתה אמה לילדיו וטיפלה בהם במסירות נפש. באחד הימים משה ברנשטיין הבחין שלרעייתו השניה יש צלקת גדולה על זרועה הימנית.

לשאלתו היא סיפרה שזו מזכרת ממחנה העבודה. "באחד הימים, בזמן חלוקת האוכל", סיפרה, "התנפל עלי סוס וקרע חתיכת בשר מידי. כששכבתי על הקרקע, הבחנתי במעורפל בגרמני שמכוון אלי את אקדחו, אלא שאז חצצה בינינו מישהי שאינני מכירה, והצילה אותי. אני חבה לה את חיי. בלעדיה, לא הייתי היום בין החיים".

משה, שזכר במעומעם את הסיפור אותו סיפרה לו רעייתו הראשונה, ניגש לארון והוציא משם את תמונתה של אשתו הראשונה ושאל: "האם זו האישה שהצילה אותך?". היא הביטה בתמונה בפה פעור ו... התעלפה.

כאן יוסי פנה אלי ואמר: "הבנת הרב? היו לי שתי סבתות. הסבתא הראשונה שלי הצילה ממוות את מי שעתידיה לגדל את בנותיה ולהיות הסבתא השניה שלי".

"בשואה היה חושך גדול, אבל במבט לאחור, כל ניצול יכול לספר לך על קרן האור הפרטית שלו שבלעדיה לא היה זוכה להינצל. שתי הסבתות שלי הן הוכחה ניצחת לכך".

בפרשת קדושים אנחנו קוראים על מצוות שבין אדם למקום אבל גם על מצוות שבין אדם לחבירו. בין המצוות מופיע הציווי "וְאֶהְבֶּתְּ לְרֵעֶךָ כָּמוֹךָ" (ויקרא י"ט, י"ח). מצוות מורא אב ואם וכיו"ב.

עלינו לדעת כי למרות שהתורה הקדושה מצווה אותנו על מצוות רבות שבין אדם לחבירו ולמרות שבעשרת הדיברות המצוות מחולקות לבין אדם למקום ובין אדם לחבירו, כאשר אדם עושה למען הזולת, עליו לדעת כי בסופו של דבר לעצמו הוא עושה והוא המרוויח העיקרי.

לפעמים ניתן גם לראות בדיעבד עד כמה מעשה זה שהוא סייע עבור השני, בסופו של מעשה החסד הזה חזר אליו וסייע עבורו ובגדול.

הרב אהרון לוי סיפר בעלון באקטואליה את הסיפור הבא המופלא הבא: סיפר לי מר יוסי, אחד משומעי ההרצאות בחוגי הבית של ערכים הפרוסים ברחבי הארץ.

משה ברנשטיין ורעייתו נישאו בערב מלחמת העולם השנייה. הם התגוררו בעיר סיגט שברומניה. שם היו יחד עד שנת ה'תש"ד (1944).

באותה העת הם הובלו בקרונות בקר למחנה אושוויץ בירקנאו, שם הם הופרדו. משה נשלח למחנה ההסגר באיזור הגברים, מימין לשער הכניסה לבירקנאו, ואילו רעייתו הועברה למחנה הנשים, משמאלו.

עם שחר היא היתה יוצאת עם אסירות נוספות לעבודות כפייה במפעל נשק שהוקם ליד מחנה ההשמדה ושבה עימם לפנות ערב.

את 'ארוחת הבוקר' שלהן היו האסירות מקבלות בשעה עשר בכל בוקר בדיוק. אסיר יהודי היה מופיע בשעה עשר כשעל עגלתו הרתומה לסוס ניצב דוד גדול.

מתוך הדוד היה יוצק להן מרק שהיה למעשה מים דלוחין חמים עם מעט אבקה לפינכות שבידיהן. תוך כדי כך היה גם מעדכן אותן בשלום הבעלים שהיו במחנה הגברים.

באחד הבקרים בעת חלוקת האוכל, כשהתקרבה אחת הנשים וביקשה להתעדכן בשלומן של אחיה, הסוס התחיל להשתולל.

הסוס נשך את האישה בזרועה בחוזקה. לאחר מכן הטיל את האישה למרחק של כמה מטרים, כשחלק מבשר ידה נותר בפיו.

כאשר השומר הגרמני הבחין במתרחש, הוא ניגש אל האישה ואמד את מצבה. היא שכבה על הקרקע מטושטשת ושותתת דם.

לע"נ

תנצב"ה

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל
פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל
יצחק יצקן בן רחל ז"ל	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	שמואל בן רבקה ז"ל
אברהם בן יונה ז"ל	עמירם בן דבורה ז"ל	רפאל בן אסתר ז"ל
סעידה בת תופחה ע"ה	ר' שאול בן סילביה זצ"ל	יצחק בן חביבה ז"ל
מזל בת שמעון ע"ה	שני בת אסתר ע"ה	אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה	קסאנש בת דג'יטו ע"ה
יעקב בן אסתר ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה	סוליקה בת נעמה ע"ה
אביגדור בן ג'ולי ז"ל	יוסף בר סעדה ז"ל	שרה בת נקיס ע"ה
רחל רפאל בת השמת ע"ה	שלום בן אסתר ז"ל	יעקב בן סלימה ז"ל
מרים בת שרה ע"ה	אריה בן מרים ז"ל	ספירנס תקווה בת נעמה ע"ה
פיבי מלכה בת מזל ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל	יהודה בן סעידה ז"ל
נעמי בת כותן ע"ה	אילנה (מחרוזה) בת שרה ע"ה	עפאת בת השמת ע"ה
משה בן רוזה ז"ל	מאיר בן נעמי ז"ל	חיים חמוטל בן רינה ז"ל
סעדה בת בסה ע"ה	שפרה בת פסיה ע"ה	ישראל בן חיים משה גרשון ז"ל
בתיה (מרדה) בת שמחה ע"ה	שרה גבריאלית בת נאוה ע"ה	נעמה בת שרה ע"ה

טוב העלון השבועי להסות בה'

חבל על הכעס והעצבים!

סיפר מגיד המישרים, הרב גואל אלקריף שליט"א: "אברך יקר וחשוב נסע ברכבו באחד מכבישי ישראל. במהלך הנסיעה, יצא האברך לעקיפה של הרכב שהיה לפניו, והאיץ בנסיעה. הנהג שהיה ברכב מאחור, לא אהב זאת, והחל להאיץ, עד שכמעט דרס את האברך.

האברך עצר בצד, ולידו אף הרכב השני. מהרכב יצא בסערה אדם בריון וגדול מימדים. הוא ניגש לרכב של האברך, פתח את דלת רכבו בזעם, ונתן לו אגרוף לפניו. היה זה רגע קשה ולא נעים, כל מי שנסע בכביש וצפה במחזה, הבין כי מדובר במאורע לא רגיל ומסוכן.

מה עושים במצב כזה? האם להתקוטט עם הבריון ולהחזיר לו? האם להזמין משטרה? או אולי לברוח מהמקום? לאברך לא היתה התלבטות, הוא שינן לעצמו באתו רגע את מה שלמד כל הזמן כי כל מה שקורה פה - זה רצון ה' יתברך, ואם אדם פגע בי והכה אותי - הוא שליח משמיים לתת לי זאת, להציל אותי מאסון כבד, מתאונה קשה או מוות. "אין אדם נוקף אצבעו מלמטה - אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה" (חולין ז). הוא החליט לעשות מעשה...

- ההמשך בעמוד 3 -

שלומי והשכן מעליו בבנין הם שני יריבים מרים משכבר הימים. השכן של שלומי תמיד גורר כסאות ושולחנות, והדבר גורם לרעש וצער גדול לשלומי ומשפחתו. כמה פעמים שלומי פנה אליו בצורה יפה, אך השכן השיב לו כי הוא יעשה מה שהוא רוצה, והוא לא יחנך אותו. שלומי לא אהב את צורת הדיבור, ומאז הם לא מדברים אחד עם השני וכועסים איש על רעהו.

התורה הקדושה אומרת בפרשת השבוע - קדושים, כי כדי ששלומי וחברו יהיו קדושים עליהם לקיים את הפסוק: "לֹא תִשָּׂא אֶת אָחִיךָ בְּלִבָּבָךְ", או במילים אחרות - די לשנאת חינוך!

שואל הגאון מוילנא זצ"ל: "מדוע אין היתיר לשלומי לשנוא את חברו, והרי הוא באמת ציערו? ועוד, מדוע נקראת שנאה זו 'שנאת חינוך', והרי היא איננה לחינוך, וכי יש לה סיבה מוצדקת?

עונה הגאון תשובה מוחצת: "יהודי יקר, אין אדם שפוגע בך, מצער אותך או מפסיד אותך - **הכל נעשה בהשגחה מדויקת משמיים. אתה שונא אותו וכועס עליו לחינוך, מפני שאם היית מאמין שה' אמר לו קלל, וה' אמר לו לעשות לך את הנזק - לא היה כועס עליו או שונא אותו, אלא היית מודה לה' ששלח אותו לנקות אותך מסבל או צער גדול יותר.** זו הסיבה שהתורה דורשת לא לשנוא את השני ולא לנקום בו, לפי שקבעו חז"ל (יבמא לה): "**בשמן יקראוך ובמקומך יושבוך, ומשלך יתנו לך.** ואין אדם נוגע במוכן לחברו אפילו כמלוא נימא". **הכל מדוד משמיים, ואין מה לרטון על השני.**

לכן, שלומי ושכנו מבזבזים שנים יקרות מהחיים על שנאה בחינם, במקום לקבל באהבה את רצון ה', ולדעת שהוא רק שליח ה', ואם לא הוא, יש לה' שליחים רבים.

העלון מוקדש לעילוי נשמת

מו"א ועט"ר מיכאל בן אורה

קלרה חתון בת סלחה

ולרי בן אירנה

ת.נ.צ.ב.ה

לרפואה, פריסה והצלחה: מ"א ציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. דניאל בן ציפורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. טליה מרים בת דינה וחיים. רות בת מרים הי"ו. ינון בת רחל.

זש"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מויל. אליס בת פרידה. בתחן בת גילה רוחמה. הדר בת נחמה. זיווג הגון: אודליה וניר בני ציפורה.

סגולות וישועות

השמחה בעבודת ה'

הלכות והליכות

מתוך "הלכה יומית" - הרב יעקב ששון שליט"א

שאלה: השנה יחול לד' בעומר ביום שבת, ורציתי לדעת האם אוכל להסתפר ביום שישי או חמישי בלילה?

תשובה: כתב מרן השלחן ערוך (תצ"ב, ב): "נוהגים שלא להסתפר עד יום ל"ג לעומר, שאומרים שאז פסקו (תלמידי רבי עקיבא) מלמות. ואין להסתפר עד יום ל"ד לעומר בבוקר, אלא אם כן חל יום ל"ג בערב שבת (ביום שישי), שאז מסתפרים בו מפני כבוד השבת."

כלומר, אע"פ שבדרך כלל הספרדים נמנעים מלהסתפר עד יום ל"ד לעומר, מכל מקום בשנה כזו, שיחול ל"ג לעומר ביום שישי, הרי אם לא נתיר לספרדים להסתפר ביום ל"ג לעומר, נמצא שיכנסו לשבת כשאינם מסופרים, ויסתפרו לאחר השבת. **לכן בשנה כזו יש להקל בדבר גם לספרדים, והם רשאים להסתפר ביום שישי, שהוא יום ל"ג לעומר.**

ואם השעה דחוקה לו להסתפר ביום שישי, כתב ה'חזון עובדיה' (יום טוב עמוד רסז) **כי אפשר להקל להסתפר אפילו בליל יום שישי (מוצאי יום חמישי בלילה)**, וכן מותר לערוך נשואין לחתן שלא קיים מצוות פריה ורביה בליל יום שישי, שהוא ליל ל"ג לעומר. וכפי מנהג האשכנזים בשאר השנים.

אולם, כתב ב'שער הכוונות' (דף פ"ו ע"ד) **כי לפי המקובלים אין להסתפר עד חג השבועות** (וכן כתבו הרש"ש, רבנו החיד"א ועוד), אף ביום המילה. אמנם אף מי שנהג כל השנים כדעת המקובלים ורוצה כעת לשנות מנהגו - רשאי לעשות התרה.

כתב רבי אהרן מקרלין זצ"ל: "אין מצוה מפורשת בתורה להיות בשמחה, ואין עבירה מפורשת בתורה למי ששרוי בעצבו. אולם, המדרגות ששמחה מביאה את האדם - שום מצוה לא יכולה להביאו, ולטמטום הלב שהעצבות יכולה להביא את האדם - שום עבירה לא יכולה להביאו."

כתב ה'מסילת ישרים' (ביאור חובת האדם): "הדאגה והעצבות נוטלים מהאדם את כל כוחותיו. מאכלו בחוסר מנוחה, שנתו טרופה, ואין לו הנאה משו דבר. כאשר יש לו אירוע משמח - הוא אינו בשמחה. שבת קודש - אינה שבת מנוחה בשבילו. הדאגה והעצבות נוטלים את כל שמחת חייו ואת כל חיוניותו."

עוד כתב: "אין להילחם להשיג את השמחה, אלא להימנע ממחשבות של עצבות. מפני שאם האדם לא יניח למחשבות של עצבות להיכנס לליבו - השמחה תחדור אוטומטית לאט לאט אל ליבו." (תודה לרב אייל על החומרים)

מתוך הספר החדש 'לכתחילה - מוח' קנייני תורה: 052-7632686

מקשה רבנו ה'בן איש חי' זצ"ל: אם בסופו של הסיפור התפלל רשב"י על הזוג, מדוע לא עשה זאת כבר בפעם הראשונה שבאו לפניו והיה מזכה אותם בישועה?.

אלא התשובה היא: הם ביקשו להתגרש, היו רחוקים זה מזה. במצב כזה רשב"י לא מתפלל עליהם, מפני שכאשר יש ריחוק וחוסר שלום בבית - **הברכה והשכינה לא שורה, ולכן, אין אפשרות לזכות בילדים במצב שכזה**, וכל שנותר להם בכדי לזכות בילדים, זה להתגרש. אולם, אחר שהציע להם רשב"י לעשות סעודה, בשביל לקרב ביניהם, ואכן נוצר איחוד ושלוש בבית - **כעת יש התעוררות מלמטה של הזוג, וכעת יותר קל ע"י ברכת הצדיק להביא להם את הישועה ולזכות בילדים.**

"כל השרוי בלא אשה - שרוי בלא ברכה" (יבמות סב) - והרי יש הרבה אנשים שזכו להתחתן ואינם רואים את הברכה? אלא שצריך להיות 'שרוי' - כדבר הטבול ונשרה בתוך המשקה - לזכות להיות מאוחדים, לכבד אחד את השני בבית, לתת את המילים הטובות והמעודדות ולא להיות המבקר הלאומי. ואז, כשזוכים לאחדות בבית - יכול לרדת משמיים כל הברכות והישועות לאדם, כי גם השכינה שורה מתוך השלום בבית!.

מסיבת גירושין

"מעשה באשה אחת שגרה על חוף הכנרת בכפר דייגים ששמו צידן", כותב המדרש (שיר השירים רבה פ' א', ס"א לא), "ושהתה עשר שנים עם בעלה ללא ילדים. הלכה היא ובעלה לפני רבי שמעון בר יוחאי, וביקשו להיפרד זה מזה בכדי לזכות בפריה ורביה. אמר להם רשב"י: "חייכם! כשם שהתקדשתם זה לזה במאכל ובמשתה, כך אין אתם נפרדים אלא מתוך מאכל ומשתה."

הקשיבו לרשב"י ועשו לעצמם יום טוב סעודה גדולה, ושתה יותר מידי עד שהשתכר. בתוך הסעודה, פנה אל אשתו ואמר לה: "בתי, ראי כל חפץ טוב שיש לי בבית, טלי אותו ולכי לבית אביך". מה עשתה? לאחר שנרדם, רמזה לעבדיה ואמרה להם: "שאוהו במיטה וקחו אותו והוליכוהו לבית אבי".

בחצי הלילה, כשניעור משינתו ונתפכח מיינו, אמר לה: "בתי, היכן אני נמצא?", אמרה לו: "בבית אבא". אמר לה: "מה לי בבית אביך?", אמרה לו: "ולא כך אתה אמרת לי בערב: 'כל חפץ טוב שיש בביתי, טלי אותו ולכי לבית אביך' - והרי אין חפץ טוב לי בעולם יותר ממך!". הלכו להם אצל רבי שמעון בר יוחאי, ועמד להתפלל עליהם, ונפקדו."

חבל על הכעס והעצבים!

כבר באותו חודש הוא נכנס לסמינר 'ערכים' ויצא משם בהכרזה כי הוא חוזר בתשובה שלימה לפני ה'.

לאחר כמה שבועות, מקבל האברך טלפון. היה זה הבריון לשעבר שהתקשר בשמחה: "בזכותך גיליתי עולם חדש. אני נמצא בתהליך חזרה בתשובה שלימה, ואני רוצה להשיב לך על המתנה הגדולה הזו שגרמת לי - אני רוצה לתמוך בך כל חודש בסכום מכובד ויפה, ובכך להיות שותף בתורה ובמצוות שלך. לא חסר לי כסף, אני איש עסקים מצליח, ואני אתמוך בך כלכלית". ומאז ועד היום, נעשה אותו יהודי לשותף בפרנסת האברך ומשפחתו היקרים.

מספר האברך בהתפעלות למכריו: "ראו עד היכן מגיעה האמונה והביטחון בה'. באותו יום שעקפתי את הבריון בכביש, הייתי נתון בקשיים כלכליים כבדים. היה לי התבלטות האם להמשיך ללמוד, ולפתע, אני עוד צריך לקבל אגרוף באמצע הדרך. יכלתי להתמרמר: 'למה זה קורה לי? מדוע באות עליי צרות אחת אחר השניה?', אך ידעתי שה' מסתתר מאחורי הכל, וכי כך החליט ה' שאקבל מכה כואבת.

קיבלתי זאת באמונה, והנה מה יצא מזה? בזכות זה, זכיתי לחיות בשלווה ורוגע, זכיתי להשיב יהודי עם כל משפחתו ודורותיו לאבינו שבשמיים, ואף סייע לי ה' לצאת מכל הקושי הכלכלי שהייתי נתון בו. האם הביטחון בה' לא משתלמים?

הסטירה הזו היתה ההצלה והשיועה שלי ושל אותו אדם, וזה רק בזכות שאני מאמין שזה בורא עולם, אבא שלי. אם הייתי שוכח שזה ה', ומקלל אותו ומאיים עליו - הייתי נשאר עם החובות והכאב של המכה.

"אודף ה' ב' אֶנְפֶּת ב' יִשָּׁב אֶפֶף וְתִנְחַמְנִי" (ישעיהו יב, א) - כותב רש"י כי עונש הגלות שנתן לישראל, כיפר להם על העוונות, ובכל קירבם אליו.

במאכלים משובחים, הילדים הקטנים לימדו אותו שירי שבת ואף הפגינו לו את בקיאותם בפרשת השבוע.

ליבו של הבריון לא יכל לעמוד בכך. הוא התרגש נורא, ונדהם לגלות כי המשפחה המדהימה הזו חיה בכזו פשטות ודלות, אך עם אושר ושמחה בקיום התורה והמצוות, מידות טובות וכבוד בין בעל לאשתו, הילדים מנשקים את ידיהם של ההורים ותמיד יש שם דיבורי אמונה - דברים שלא ראה מעולם.

הוא כל כך התבייש שהכה את האברך, בעוד הוא משיב לו כעת בשבת כה מיוחדת ויפה. כעת הוא גם הבין כיצד האברך לא כעס ולא זעם על האגרוף שנתן לו - הוא ראה את דיבורי האמונה בבית ואת הדבקות בה', והדברים עוררו בו פליאה רבה.

טרם ההבדלה, הוא ביקש את רשות הדיבור ואמר להם: "משפחה יקרה ומיוחדת, אני בוש ונכלם. אני עשיתי מעשה רע ולא טוב, והאבא הצדיק שלכם השיב לי את ההיפך הגמור - שבת כזו מיוחדת וטובה. ראיתי היום איך זה לחיות חיים פנימיים של אמונה, של תורה ומצוות, ולכן, אני רוצה לבשר לכם כי אני מעוניין ללכת לסמינר 'ערכים', בשביל להכיר את בורא עולם, על מנת להיות יהודי כמוכם, שומר תורה ומצוות, המאמין שהכל מה', ובכך ליזכות לחיות חיים מלאים בשמחה ואושר".

האברך החליט לעשות מעשה - הוא יצא מהרכב, רץ לכיוון הבריון ואמר לו: "יהודי יקר, אני לא ידעתי. לא תיארתי לעצמי ולא ידעתי עד כמה העקיפה הזו ציערה והכעיסה אותך!. אם הגעת למצב שעצרת אותי ונתת לי מכה כה קשה, כנראה שהדבר ממש ציער אותך, ולכן מחובתי לבקש סליחה שגרמתי לך צער ועוגמת נפש".

הבריון היה בהלם מהדברים, וליבו החל להתרכך. "אני רוצה שתסלח לי", אמר לו האברך, "וכדי שיהיה לי מצפון נקי, אני מזמין אותך אליי לשבת קודש. רק על ידי שאשיב לך טובה, אדע שאתה מוחל לי בלב שלם על העוגמת נפש שעשיתי לך".

הבריון לא ידע את נפשו, הוא חשב שהאברך צוחק עליו. הוא נתן אגרוף לאברך והלם בו קשות, וכעת הוא מזמין אותו לשבת ומתנצל - מה קורה פה? הבריון סירב להזמנה מתוך בושה, אך האברך התעקש ואמר: "אתה בא אליי שבת. כך קבעתי. מה המספר שלך?". הבריון המשיך לסרב, עד שלבסוף נכנע ונתן לו את מספר הטלפון שלו.

לאחר כמה ימים, התקשר אליו האברך ואמר לו כי הוא מחכה לו בשבת, וכי רעייתו הכינה אוכל טוב, ואף הוכן לו מקום ללינה בשבת. הבריון לא ידע מאיפה הדבר הזה נפל עליו, ולאחר סירובים רבים, הוא נכנע ואמר שיגיע.

והנה, שעה לפני כניסת שבת, בחניון השכונה החרדית והישנה, הגיע רכב יוקרה שחור ונוצץ, ומתוכו יורד הבריון עם מזוודה וכיפה קטנה לראשו. השכנים ההמומים לא הבינו מיהו האורח הבלתי צפוי, הנראה לעיניהם. הבריון נכנס לביתו של האברך ונדהם לראות עד כמה ביתו קטן, פשוט וצנוע. הבית היה מלא ספרים וגדוש באהבה ושמחת חיים.

כל השבת, האברך כיבד אותו

האש של רשב"י

אליהם ואינו מודיע מאומה?.

מה התברר? 'הבן האבוד' אכן חזר אחר 4 שבועות לכיוון בית הוריו, אלא שעם תחילת הדרך, נשברה העגלה כמה פעמים, ולכן, החל הבן לשוב ברגל לכיוון בית הוריו. באותה שבת, הגיע לכפר הסמוך לבית הוריו, ובמוצאי שבת דפק על דלת הוריו המאושרים לראותו.

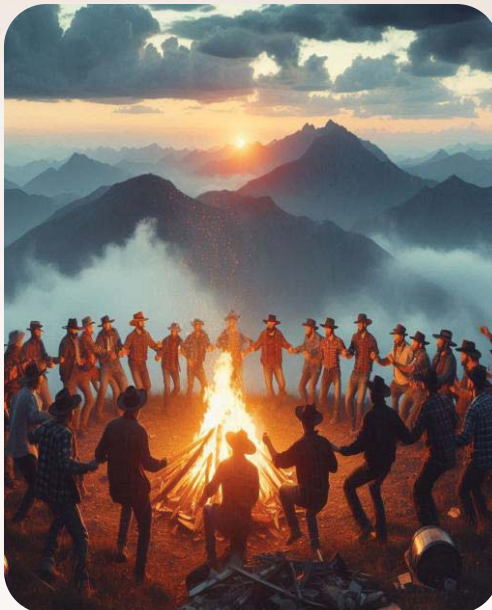
התבייש האב הסוחר וראה כיצד כל דברי הבעש"ט היו קודש קודשים. הוא עשה את דרכו אל הצדיק על מנת להודות לו ולבקש ממנו סליחה ומחילה שזילזל בדבריו.

שמע הבעש"ט את דבריו ואמר לו: "אל תהיה טיפש, הלא האור שברא הקב"ה בששת ימי בראשית, בו היה מביט אדם הראשון מסוף העולם ועד סופו - גנז אותו ה' בספר הזוהר הקדוש, ובכל פעם שיהודי לומד בספר הזוהר, הוא זוכה להתעסק עם האור הגדול הזה, ולכן בשעה שאני לומד את הזוהר הקדוש, אני רואה ממש את כל העולם כולו". (שבחי הבעש"ט)

ניתן להתחבר לאור הקדוש הזה כל השנה כולה, על ידי חוברת חודשית בלימוד זוהר עם הסבר ופירוש, אשר רבים שהחלו בלימוד זה, זכו לראות ישועות ונפלאות. וכבר אמר האר"י לבעל תשובה שילמד בכל יום 5 דפי זוהר ובכך יצחצח את נשמתו, מכל אשר התלכלכה!.

והנה, חלפו עשרה שבועות ובנו של הסוחר לא שב לעירו. הוריו דאגו מאד. הם חששו לחייו וחיו בפחד ובבהלה.

באחד הימים, פנתה אשתו של הסוחר לבעלה והפצירה בו שילך אל הבעש"ט הקדוש, על מנת שיאמר להם מה עלה בגורל בנה. בעלה שהיה מתנגד, סירב, אך גורל בנם עמד לנגד עיניהם, והיא הצליחה לשכנע אותו ללכת אל הצדיק.

בלית ברירה ובלב נשבר, עשה את דרכו אל הבעש"ט הקדוש. בבואו אל הצדיק, הוא שפך את ליבו בהכנעה, כי הוא חושש מה עלה בגורל בנו.

הבעש"ט הקדוש ביקש שיביאו לו את ספר הזוהר הקדוש. הוא פתח במקום מסוים, הביט בו, ואמר לאב הדואג: "הנה הבט וראה שכתוב פה כי בנך חי ושלם, ובשבת הקרובה הוא ישובת בכפר הסמוך אליך".

היהודי הסוחר סירב לקבל את דברי הצדיק, שהרי כיצד יתכן כי בנו שנעלם כל כך הרבה זמן, נמצא צמוד

הנה מגיע היום הגדול והמיוחד בשנה - יום לג' בעומר, יום ההילולא של התנא האלוף - רבי שמעון בר יוחאי זצ"ל. ה'שפתי צדיק' כותב כי בכל שנה ושנה, בעת הגיע יום ההילולא, **יום לג' בעומר, עומד רשב"י בשמיים ומליץ טוב על ישראל לפוטרו מן הדין ולבטל מעליהם כל הגזירות הקשות והרעות.**

האדמו"ר הקדוש רבי משה מראזוואדאו זי"ע היה ידוע כמחולל אותות ומופתים למעלה מדרך הטבע. תמיד הוא היה אומר לכל הזקוקים לישועה בבריאיות, בפרנסה, בזרע של קיימא או בכל עניין שהוא - **שיבואו אליו ביום ל' ג' בעומר, אשר אין זמן גבוה כמוהו בכל השנה, וכי ביום הזה עומד רשב"י ומושיע את כל הבאים אליו ועוסקים בתורתו.** והוא אף התבטא פעם ואמר: "לו היה כח בידי, הייתי תופס את החמה בשיניים שלא תשקע, ולא יפרד מאתנו יום ל' ג' בעומר לעולמים".

כמה גדול הלילה והיום הזה לעלות לקברו של רשב"י, להגות בתורתו בזוהר הקדוש, להדליק לו נר או מדורה, ולהתחבר לצדיק הזה שהעיד כי יכול לפטור את כל העולם מן הדין, ובזכות לימוד הזוהר הקדוש יצאו מהגלות ('בדא יפקון מן גלותא').

מספרים כי בעיר מז'ביז', חי סוחר גדול, שהיה ממתנגדי דרכו של הבעל שם טוב הקדוש. לסוחר הזה היה בן יחיד, חכם ומופלג.

יום אחד, נסע בנו של הסוחר לעיר 'ברעסלוי' בשביל לעשות עסקים, כך היה רגיל כל שנה, לנסוע למשך ארבעה שבועות ולחזור עם שלל רב.

יתו בלפנו

זוהר | משנה | הלכה

לראשונה הדלת נפתחת
להיכלו של הרשב"י!

חייגו:

*3764

החידה?
השבועית

באיזה מקרה אדם צריך לשתות את היין שלו, דווקא בפני הגוי?

(א) אלוטו (שטו) 'ccl' סטאט וקזטו, אקא ס'סאט
ccl' וטוטומק וטו סטאט סטוטו לט - לטו וק' וסאקא וסאטאט
אטאטו, לט אטאט סטאטאט לטאט וק' (ccl' dcl' l) אטאטאט לטאט

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, רימה בת רינה.
זיווג הבן: י.ב.מ.

העלון מוקדש להצלחת החפץ בעילום שם

בכל יום שני מפי הרבנית סיגל אלבז תחי' בבית הכנסת "בן פורת" רחוב נגבה 7 ת"א בנושא - שלום בית. חינוך ילדים. עבודת המידות. טלפון: 054-84-86-790. יוגש ב"ה כיבוד קל!

תורמים יקרים - שימו לב!

נפתח חשבון חדש לעלון ע"י עמותה:
בנק פאני (52) סניף 188. חשבון 58-58-74
לכתוב בהערות: עבור עלון טוב לחסות בה'
ניתן לקבל החזר מס על כל תרומה ע"פ סעיף 46

שיעור לנשים!

דפוס
צבעים אמיתיים

daniel777achiel@gmail.com

052-7151858

משה בריל 9 ת"א

משפחת אחיאל

גלין מס' 1214

שנה לצאת העלון

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

פרשת אחרי מות קדושים - י"ב אייר תשפ"ה - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

האדם צריך לתת צדקה וחסד לכל דיכפין ולכל דצריך, ולא להסתפק בזה שהוא מפרנס בניו ובנותיו הקטנים, ולמרות שאמר חז"ל על הפסוק "אשרי שומרי משפט עושה צדקה בכל עת": "זה הזן בניו ובנותיו הקטנים" (כתובות נ' ע"ב) אף על פי כן אל לו להסתפק בזה.

המקור בפרשה: "ואל יבא בכל עת אל הקודש" - "בזה שהוא מקיים" - "עושה צדקה בכל עת" בכך שהוא מפרנס בניו ובנותיו הקטנים, עדיין לא בא אל הקדש, רק על ידי שיפרנס גם אחרים יבוא אל הקודש". (הרה"ק ר' אורי המכונה השרף מסטרליסק ז"ע).

הוראה למעשה

האדם צריך לקיים את המצוות מתוך זריזות וחיות.

המקור בפרשה: "אשר יעשה אותם האדם וחי בהם", כלומר בחיות, על דרך שפירש רש"י את עשרה הדברים שנאמרו בכוס של ברכה, ואחד מהן: חי. ופירש רש"י: פרי"ש בלע"ז, וסמך ליה פרשת עריות שיקדש את עצמו בקדושה נפלאה ויתעורר לכבד את יצרו, ולהרחיק את עצמו באלף אלפים הרחקות שלא יבוא לידי קירוב המביא לידי הרהור,

ויקדש עצמו במותר לו".

הוראה למעשה

שלא לכחש.

המקור בפרשה: "לא תכחשו" ושלא ישבע על הכחשה שנאמר: "לא תשקרו". טעמי מצוות אלו, לפי שהמכחיש והנשבע לשקר לא מבני א-ל חי הוא, כי בני ישראל לא ידברו כזב. ואם כיחש סופו לישבע והוא כופר שאומר שיוצר כל יתברך אינו רואהו חס ושלום ועבירה גוררת עבירה בחזקה, ועיני ה' משוטטות בכל הארץ, ודבר מנוסה הוא שהאומר אמת אף על פי שיחבוהו, לעולם מרויח. ומי שאומר השקר, לעולם מפסיד, כי אין לו רגלים והעולם מתקיים על האמת.

הוראה למעשה

האדם מצווה שלא לאחר פעולת שכיר.

המקור בפרשה: "ולא תלין פעולת שכיר איתך עד בוקר".

טעם מצווה זו, לפי שה' הוא מזמן פרנסת בראיו, וזה הפועל הוא יאכל אותו היום משבועתו וזה שלא נתן לו שכרו, חילל גזירת המלך, ואז המלאך הממונה

הוראה למעשה

האדם מצווה שלא לקלל אחד מישראל בשם.

המקור בפרשה: "לא תקלל חרש".

הוראה למעשה

האדם מצווה שלא להכשיל תם בעצה שאינה הגונה.

המקור בפרשה: "ולפני עיוור לא תתן מכשול".

טעם מצווה זו משום ואהבת לרעך כמוך, מה ששנוא עליך אל תעשה לחברך, והוא תיקון העולם וישובו, ולפי שלפעמים יתן עצה שמשתמעת לשתי פנים המשיך בעמוד הבא

נקיי הדעת שברושלים

לשמח חתן עם כלה

את הרב ולבקשו שינוח מעט מתוך חשש לבריאותו, אך הוא לא נעתר לבקשתם. ואם הפסיק, הוא בכדי להחזיר את הנשימה לריאותיו. זכור לי שפעם אחת הוא לא הצליח לקיים את המצווה הזאת שכאמור היתה כל כך אהובה עליו. היה זה בשעה שהוא הלך לחתונת חתן מסוים עם רב חשוב נוסף. לאחר החופה, אותו הרב ביקש בתוקף שיחזירו אותו לביתו. ומכיון שאני זה שהסעתי את מורנו הרב ואת הרב השני לחתונה ולא היתה דרך אחרת להשיב אותו לביתו, נאלצנו לעזוב את האולם עוד לפני שהחתן יצא מחדר הייחוד. זכורה לי היטב הבעת הכאב שהיתה נסוכה על פניו של הרב. הוא נאנח ולחש לאוזני בקול מיוסר שמהול היה בשבר ותוגה: "הרי אני נוהג תמיד לרקוד עם החתנים, וכעת מונעים אותי לעשות זאת..."

ואולם לאחר זמן קצר מאד, התברר לנו מדוע מן השמים מנעו אותו מקיום המצווה הזאת: כחודש לאחר החתונה, החתן ברח לחו"ל ורק לאחר כמה חודשים, שלח גט לכלתו!

הארת פניו של הגה"צ המשפיע רבי משה וובר זיע"א

יהודי קשיש שזקן לבן וארוך מעטר את פניו, אוחז בידיו את החתן ורץ עמו בכל כוחותיו מקצה האולם ועד לקצהו השני פעם אחר פעם ללא הפוגה. פניו היו אז מאדימות ובווערות כאש יוקדת ומצחו היה נוטף מזיעה. לאחר כשעה קלה של רקודים שכאלה, היו תמיד מנסים מהמשתתפים שבחתונה לעצור

אחת המצוות שהיו אהובות ביותר על מורנו הרב, היתה המצווה לשמח חתנים ובמיוחד כשמדובר היה בחתנים וכלות שהיו בעלי תשובה. הוא היה נוסע למרחקים ומבטל לעיתים אפילו את שיעורי התורה ברבים שהיו כה יקרים וחשובים לו ובלבד שיוכל לשמח את אותם החתנים והכלות ששבו לצור מחצבתם.

מעולם לא קרה שהוא עזב את אולם החתונות לפני שרקד עם החתן. וגם אם הלה היה מתעכב שעה ארוכה ב"חדר היחוד" היה הרב ממתיך עד שיצא משם וירקוד עמו. וכשזה היה קורה, הקהל היה עומד מסומר לרצפה ובאותה העת כאילו דבוק גם לתקרה מעוצמת המחזה הכביר והנשגב שהיה נגלה לעיניו. התרחשויות וחזיון שכזה היה כמעט בלתי מצוי בעולמנו. וגם אם מישוה היה נקלע למקום החתונה מבלי לדעת שמדובר באדם גאון וצדיק שמקדיש במסירות נפש את כל עתותיו לתורה, למצוות ולאהבת ישראל, היה עומד נפעם ונסער מאותה התמונה שהיתה נגלית לנגד עיניו.

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

העלון יוצא לאור לעילוי נשמת 1400 הנרצחים, להשבת השבויים בשלום, לרפואת הפצועים ולשמירת עם ישראל מכל פגע

הוראות למעשה – המשך מעמוד קודם

כדי שיוכל להשמיט כשיתרעם וישבע שלטובה מתכוון והם דברים המסורים בלב, לכך "ויראת מאלקין אני ה'".

הבורא אומר: בראתי אותו בעיניים ואתה הוצאת את עיניו לעשות אותו סומא, דע שאני הוא המשיגה והרואה אם לפני עיור תתן ממשול.

הוראה למעשה

האדם מצווה שלא ילך רכיל.

המקור בפרשה: "לא תלך רכיל בעמך." טעם מצוה זו לפי שהורג שלושה ומביא עימו כל אבקת רוכל. ואולם מותר לדבר לשון הרע על בעלי מחלוקת אף על פי שאמר לא תלך רכיל, וזאת אם אם ברכילות אתה מצילו ואז מקויים בך הפסוק "לא תעמוד על דמו". ואומר "לא תלך", לומר שנענש אף על ההליכה, היפך "וילכו ויעשו", וכך לא תלך רכיל.

הוראה למעשה

האדם מצווה שלא לשנוא את אחיך.

המקור בפרשה: "לא תשנא את אחיך בלבבך." טעם מצוה זו, לפי שהשנאה שהיא בלב לא יכול האדם להשתמר ממנה, ואם יש לו גאווה, תועבת ה' כל גבה לב. ואולם אם הוא אדם שאינו כשר, כיוון שהוא שנואי לבורא, חייב אתה לשנואו. שנאת חנם היא הסיבה לגלותנו והרמז: "איכה ישובה ביד העיר רבתי עם היתה" (איכה א') ראשי תיבות: **איבה רעה**, וכיון שהוא אחיך, לא תשנא את אחיך בלבבך.

הוראה למעשה

האדם מצווה שלא לעמוד על הדם.

מאמרותיו – של הגה"צ המשפיע רבי משה ובר זיע"א

ויעש אהרן כאשר צוה ה' את משה (טז, לד)

(שמות טז, ז) "ונחנו מה".

לא תעמוד על דם רעך (יט, טז) חמירה סכנתא מאיסורא

ספקא דאיסורא לחומרא, מחלוקת הפוסקים אם זה מן התורה או מדברנן, מה שאין כן ספק סכנתא, אליבא דכולהו עלמא (לפי דעת כולם) מן התורה לחומרא, והראיה לזה, שהרי מחללין את השבת לחולה שיש בו סכנה, ומאכילין לחולה ביום הכפורים, ואפילו מצד ספק כלשון השלחן ערוך אורח חיים (סימן שכח): "רופא אחד אומר צריך רופא אחד אומר אינו צריך, מחללין", ולא רק שמותר אלא שמצוה לחלל עליו את השבת.

וזהו לשון בשולחן ערוך (בסימן תשיח סעיף ד): "ואם שנים אומרים צריך, אפילו מאה אומרים אין צריך, ואפילו החולה אומר עמהם שאין צריך, מאכילים אותו מאחר ששנים אומרים צריך", ופירש במשנה ברורה: "דתרי כמאה חסובין, ולא אזלינן בתר רוב דעות בסכנת נפשות".

בנוגע לדין בענין עישון הסיגריות, אם יש רק שני רופאים אומרים שזה מזיק לגוף, הלכה ברורה שאסור לעשן, ואפילו אם היו צריכים לעבור בזה על מצוות עשה שיש בו כרת כמו אכילת יום הכיפורים או חילול

פירש רש"י: "להגיד שבחו של אהרן שלא היה לובשם לגדולתו אלא כמקיים גזרת מלך". לכאורה אינו מובן כל כך, שהשווה ערך גדולתו של אהרן לגדולת משה בגלל כך, איזה שבח בזה שלא לבש בגדי כהונה להתגדל חס ושלום.

אפשר לפרש על פי שכתב באור החיים הקדוש על הפסוק (שמות כח, א) "ואתה הקרב אליך": "יתבאר על דרך אמרם ז"ל (שמות רבה ג, כא) כי הכהונה למשה היתה למנה (הייתה מיועדת), אלא לצד שמאן ללכת בדבר ה', אחר כמה פעמים חרה אף ה' בו והסירו מגבירת הכהונה וכו', הקרב את אהרן במקומך ותעשה הדבר כאילו אתה חפץ בו, כי זה לך במקום קרבן לכפרה וכו', תקרב את אהרן ותתן לו גדולתו, אין לך קרבן גדול מזה".

וזהו באורו של הפסוק "ויעש כאשר צוה ה' את משה", דכמו שאצל משה לא שייך לומר לגדולתו, כי אדרבה הסיור ממנו הכהונה נחשב עשייתו כמו קרבן לה', כמו כן עשה אהרן, אף על פי שנעשה על ידי זה הכהן הגדול מאחיו, כאשר צוה ה' את משה כמקיים גזרת המלך, כמו שאמרו (במדבר רבה יט, א) "חוקה חקקתי גזרה גזרתי ואי אתה רשאי לעבור עליה", וזהו באמת שבחו של אהרן, שהוא בבחינת מה (כמשה), שאמר

בסיעתא דשמיא

מחידושי העורך שליט"א

שאלות על הפרשה ותשובות קצרות בצידן:

1. למה רש"י פותח את פירושו על פרשת אחרי מות עם רבי אלעזר בן עזריה?
תשובה: כדי להראות שהקב"ה יכול לשנות את הטבע כפי שעשה לרבי אלעזר בן עזריה בכך שהביא לו 18 שערות של שיבה בגיל שמונה עשרה וזוהי יש מסר עבורנו שעלינו להלחם בטבענו ולשבור את כל התאוות כפי שמפורש בפרשת אחרי מות.

2. מדוע ה' ביקש ממשה שיגיד לאהרן שלא יבוא בכל עת אל הקודש ולא אמר זאת ישירות אליו?

תשובה: האימרה אומרת "אין חכם כבעל הניסיון" ולכן דווקא משה שהיה רגיל להתגלות א-לוקית תדירה היה יכול להסביר לאהרן אחיו שאין זה ענין פשוט לגשת בכל עת הקודש.

3. מדוע הפסוק "אל תפנו אל האלילים" בא מיד אחרי הפסוק "ואת שבתותי תשמורו"?
תשובה: זה בא לרמז את מה שאמר רבי חייא בא אבא אמר רבי יוחנן "כל המשמר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש עוונותיו נמחלין לו אם הוא שומר שבת".

4. מדוע הפסוק נותן את הטעם לכך "קדושים תהיו" "כי קדוש אני ה' אלוהיכם"? וכי מפני שה' קדוש אנו מוכרחים גם להיות קדושים?

תשובה: אכן כן. אנו הרי בניו של בורא עולם ובתור שכאלה צריך להיות מקויים בנו המאמר – "ברא כרעא דאבוח" (הבן הוא הרגל של אביו). ובמיוחד שעל פי פנימיות התורה מובא – שלכל יהודי יש נשמה שהיא "חלק אלוך" ממעל", היינו משהו מקדושתו האלוקית של בורא עולם מוטבע בתוכנו ולכן עלינו להתנהג על פי צו נשמתנו זו.

5. מה הקשר בין סיום הפסוק "כי קדוש אני ה' אלוהיכם" לפתיחת הספוק שלאחריו – "איש אמו ואביו תיראו"?

תשובה: חז"ל אומרים ששלושה שותפים הם באדם: ה' הבורא, אביו ואמו. אם כן, כפי שצריך לירא מה' יתברך שהוא השותף הראשון, כך צריך לירא משני שותפיו הנוספים, מפני שבדאי גם בהם טבועה קדושה אלוקית שאם לא כן, הם לא היו נקראים שותפיו של בורא עולם.

שבת שיש בו סקילה, על אחת כמה וכמה שמדובר כאן באיזה תאווה שמפסיד בזה בריאות גופו, בפרט שכל הרופאים בדעה אחת שמזיק לגוף (ומה שישנם מביאים ראיה שגם הרופא עצמו מעשן, אין שום ראיה מזה, כיון שגם הוא בעל תאווה, ואפשר שהוא מאלו שחכמינו ז"ל אמרו עליהם "על חייו לא חס").

המשך בעמוד הבא

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים – מרת יהודית רובינשטיין בת רבי נחום ז"ל – נפטרה ב' ניסן תשע"ג

נוסף לזה, שמלבד שמזיק את עצמו, הוא מזיק גם לאחרים לאלו שיושבים על ידו, וזה לא ניתן לכפרה, אפילו יום הכיפורים אינו מכפר בדברים שבין אדם לחבירו.

וכאן המקום להעיר על המנהג הלא טוב, שבחור הבא בקשרי תנאים, מתחיל לחלק סיגריות, ובפרט בזמן החתונה, וזה התחלה ורגילות שהרבה תלמידים מתחילים לעשן, ואחר כך זה נעשה זה אצלם כטבע שני וקשה להם מאוד להפסיק את העישון. כל מי שיש בידו למחות מחוייב למחות כנגד העישון,

ולא לעבור על לאו של "לא תעמוד על דם רעך", ובזכות זה הקדוש ברוך הוא ישמור על כלל ישראל מכל צרה וצוקה ומכל נגע ומחלה, ונזכה לעבוד את ה' יתברך מתוך בריות גופא ונהורא מעליא.

קדש הלולים לה' (יט, כח)

איתא במסכת ברכות (לה, א): "דתנו רבנן, קדש הלולים לה', מלמד שטעונים ברכה לפנייהם ולאחריהם, מכאן אמר רבי עקיבא אסור לאדם שיטעום כלום עד שיברך".

סיפורים לשבת

המילים שעוררו לתשובה

לכאורה אינו מובן, הלא הפסוק נאמר גבי כרם רבעי שהיא בשנה הרביעית, ואיך אנו לומדים מזה על כל השנים?

אפשר לבאר זה על פי דברי הזוהר הקדוש פרשת בלק (קפו, ב): "וכתיב ערלים לא יאכל (ויקרא יט), בגין דלא יברכון ההוא פרי ולא יברך סטרא אחרא, כיון דנפק מרשותיה יאכל ומברכין עליה", פירוש שאיסור אכילת עורלה הוא מפני שאי אפשר לברך עליו, ממילא למדים אנו מכאן חיוב הברכה, ואיסור ליהנות מכל דבר מאכל בלי ברכה.

השנים חלפו, ושלמה פייגין השתנה. הוא התרחק מחיי החסידות, נטש את אמונתו, והפנה את כשרונותיו לעולם החומר. הוא טיפס בסולם ההצלחה, הפך לדמות מפתח בחצר הצאר, וצבר הון עצום. אך ככל שהתעלה, כך גברה תחושת החלל בליבו. המילים של רבי שלמה מקרלין רדפו אותו - צצות בשעות הלילה, בשיבות עסקים, ואפילו ברגעי ניצחון. הוא ניסה להשתק אותן, אך הן היו כמו צל שלא ניתן לברוח ממנו.

בינתיים, האדמו"ר הזקן נסתלק לגנזי מרומים ומנוחתו כבוד בהאדיטש. כשהתברשו החסידים על תוכנית ממשלתית לבניית כביש מהיר שיעבור דרך הקבר, הם נרעשו. הם חיפשו דרכים לעצור את התוכנית, ולבסוף גילו כי האחראי על התוואי הוא שלמה פייגין, החסיד שהיה ואינו.

רבי משה ווילנער, שזכר את שלמה מימיו בחצר, נשלח לפגוש אותו. רבי משה, איש מבוגר בעל פנים חמות וזקן לבן, הגיע למשרדו המפואר של שלמה, שם קיבל אותו שלמה בחיוך מפתיע. "רבי משה", אמר, קולו חם אך נושא צל של נוסטלגיה, "כמה שנים חלפו! אני מוכן לשמוע את בקשתך, אך תחילה, הרשה לי להציע משהו. אני מתגעגע לימים ההם, כשישבנו יחד והתוועדנו. האם נוכל לשבת עכשיו, להגיד 'לחיים', ולדבר כמו פעם?"

רבי משה הסכים, והשניים התיישבו לשיחה ארוכה. האווירה התחממה, השיחה זרמה בין זיכרונות, צחוק, ורגעי שתיקה כבדים. לקראת הסוף, שלמה נאנח והתוודה, קולו רועד: "רבי משה, השגתי הכל - עושר, כבוד, כוח. אך אין לי שלוה. מאז אותו יום בקרלין, המילים של רבי שלמה מקרלין רודפות אותי: 'אברך, אברך, ומה תאמר אם אכן יש אלוקים בעולם?' אני לא יכול להימלט".

רבי משה הקשיב, עיניו מלאות חמלה. "שלמה", אמר, קולו יציב אך רך, "אולי זה לא מקרה שנשלחת לקרלין. אולי המילים האלה נועדו לנער אותך, להזכיר לך שיש משהו מעבר לעולם הזה". הוא השתק, ואז הוסיף: "אם נשאר בך ניצוץ מהחסידי שהיית, שנה את תוואי הכביש. תן כבוד לרבי שלנו".

שלמה שתק, מבטו אבוד. לבסוף, הוא הנהן. "לזכור של האדמו"ר הזקן", אמר, קולו כמעט לחישה, "אשנה את התוואי". כשנפרדו, רבי משה ראה בעיניו של שלמה ניצוץ שלא ראה שנים. אור של התעוררות תשובה אמיתית ניכר על פניו.

הילולת הרה"ק רבי שלמה מקרלין זצ"ל אצל האדמו"ר מזוויעהל בעיר ביתר

שלמה מקרלין, דמות מרשימה עם זקן לבן ארוך ועיניים בוערות כמו גחלים, פרץ פנימה.

אברך, אברך, ומה תאמר אם אכן יש אלוקים בעולם? המילים היו כמו ברק שפילח את השקט

הרבי צעד הלוך ושוב, ידיו שלובות מאחורי גבו, פניו משדרות מתח עמוק, כאילו נאבק בשאלה שטלטלה את נשמתו. לפתע, הוא נעצר, נעץ בשלמה מבט שחדר עד העצם, וקרא בקול רועם שרעד מחומרתו: "אברך, אברך, ומה תאמר אם אכן יש אלוקים בעולם?" המילים היו כמו ברק שפילח את השקט, משתיקות את המחשבות העסקיות שריחפו בראשו של שלמה. הוא עמד קפוא, ליבו הולם, בעוד הרבי חוזר לחדרו וסוגר את הדלת בחבטה. שלמה ניסה לעכל את המחזה, אך טרם הספיק להתאושש, שמע שוב את צעדי הכבדים. הדלת נפתחה, והרבי חזר על מעשיו - צעד, נעצר, וקרא שוב, בקול שכמו רעם מתגלגל: "אברך, אברך, ומה תאמר אם אכן יש אלוקים בעולם?"

בפעם השלישית, משהו בתוכו של שלמה נסדק. המילים חדרו את שריון האדישות שבנה סביב ליבו, כמו מים שממיסים סלע. הוא חש צמרמורת, כאילו היקום כולו ממתין לתשובתו. בלי לומר מילה, הוא אסף את חפציו, עלה על עגלתו, והמשיך ללייפציג, אך המילים - "אברך, אברך, ומה תאמר אם אכן יש אלוקים בעולם?" - נותרו חרוטות בנפשו, כמו צליל פעמון שמסרב לדעוך.

אך ככל שהתעלה, כך גברה תחושת החלל בליבו. המילים של רבי שלמה מקרלין רדפו אותו

השמועות על דמותו המופלאה של האדמו"ר הזקן נישאו ברוחות הקרות של רוסיה. חסידים נלהבים, תלמידי חכמים בעלי שיעור קומה, ואף סקרנים שחיפשו טעם חדש לעולם הרוח, נהרו אליו. היו שפתחו את ליבם, כמהים להתעלות מעל חיי היומיום ולהתקרב לבורא; אחרים ראו בחסידות משחק שכלי, חידה מורכבת שדגדה את מוחם אך לא נגעה בנשמתם.

הוא התענג על דרשותיו של האדמו"ר הזקן, התפלמס על סוגיות עמוקות כאילו היו משחק שחמט

בין האחרונים בלט שלמה פייגין, סוחר אמיד וגאון מחשבתי מחצרותיה התוססות של וילנה. שלמה היה דמות שקשה להתעלם ממנה - גבוה, עיניו חודרות כמו חרבות מושחזות, זקנו מטופח בקפידה, ולבושו מעיל משי כהה שהקרין עושר ויוקרה. הוא התענג על דרשותיו של האדמו"ר הזקן, התפלמס על סוגיות עמוקות כאילו היו משחק שחמט, וניסה לפצח את הסודות החבויים במאמרי החסידות. אך כשנדרש להפוך את התורה למעשים - להתפלל בכוונה עמוקה, לעשות חסד בלי ציפייה לגמול, או להרהר בענווה על מקומו בעולם - הוא התרחק. "החסידות היא מזון למוח", היה אומר בחיוך מתנשא, "אך הלב שלי שייך לעולם המסחר".

יום אחד, בעוד שלמה מתכונן לנסיעת עסקים חשובה ללייפציג, זימן אותו האדמו"ר הזקן לשיחה. בחדרו הצנוע, מוקף ספרים עתיקים וריח קלוש של דיו, ישב הרבי, עיניו החמות מביטות בשלמה בחיבה שכמו חדרה את נשמתו. הוא שאל על פרטי המסע, ושלמה, רגיל לשאלותיו המדוקדקות, סיפר על תוכניתו לעבור דרך ערים שונות, כולל קרלין. "יופי", אמר הרבי, קולו רך אך טעון בכוונה נסתרת, כמו רוח סתיו שמבשרת סערה. "כשתיגיע לקרלין, בקר אצל ידידי רבי שלמה מקרלין ופרוש בשלומי". שלמה הנהן, הבטיח לקיים, ויצא לדרך, מחשבותיו שקועות בחזוים וחיושבים.

המסע לקרלין היה מפרך. הדרכים היו טובעניות מבוי, והרוחות הקפואות של הסתיו חדרו מבעד למעילו המפואר של שלמה, כמו מחטים דוקרות. כשהגיע לביתו של רבי שלמה מקרלין, התקבל בחדר המתנה צנוע, מלא ריח של נרות שעווה ועץ מלוטש. האווירה הייתה שקטה, מרוממת ורוחנית, ושלמה התיישב, ממתין לפגישה, כשלפתע שמע צעדים כבדים מחדרו של הרבי. הדלת נפתחה בחבטה, ורבי

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

לעילוי נשמת הגה"ח הרב נחום עקיבא יוסף בן יחיאל יהודה שלזינגר ז"ל נלב"ע ח"י אלול תשס"ז

ימי ספירת העומר

חצויים אנו בימי ספירת העומר אשר בהם אנו מבכים את הסתלקותם של עשרים וארבעה אלף תלמידיו של התנא הא-לוקי רבי עקיבא אשר לא נהגו כבוד זה בזה. ומכאן מובן שבימים אלה במיוחד עלינו להחדיר בתוכינו את יראת הכבוד אחד כלפי השני. הפועל היוצא של כבוד הדדי הוא בין השאר - שלא נגיע חלילה לעימותים בשעה שאנו מתקהלים במקומות ציבוריים כמו בקברות צדיקים וכיוצא באלה או במקומות המועדים לחיכוך. אין אנו יודעים עדיין מסיבות של איזורי סיכון, האם אירועי ל"ג בעומר יתקיימו השנה במתכונתם כמימים ימימה. על אחת כמה וכמה חובת המתינות והזהירות צריכים להיות נר לרגלנו.

בנוסף לכך שפעולה זו של חוסר כיבוד מבטאת זלזול בזולת, ועשויה גם להביא לידי מצבי סכנה כפי שהוכח לדאבון הלב מהמקרים שאירעו לאחרונה. ובענין זה של הזהירות מגרימת חבלה ביהודים, שמעתי מעשה מאלף מהגאון הגדול רבי זלמן נחמיה גולדברג שליט"א: השעה שנסתלק בה לגנזי מרומים הגאון הגדול רבי יהושע לייב דיסקין זצ"ל הייתה שעת לילה. ולמרות שישנו מנהג בירושלים שאין מלינים את המת, החליט הגאון הגדול רבי שמואל סלנט זצ"ל לדחות את הלוויה למחרת ביום מחשש הסכנה שתגרם

למלווים באם היא תתקיים בלילה. מעשה זה צריך להמחיש לנו עד היכן עלינו להרחיק לכת בכדי לשמור על חיי הזולת.

ויהי רצון שבזכות שנעורר ונדבר על נושא זה נעקור מתוכינו את ההתנהלות השלילית הנ"ל ונזכה להתבשר אך ורק בבשורות טובות ישועות ונחמות.

חישוב מסלול מחדש

מעשה התרחש לפני יותר ממאתיים שנים. בהיותו ילד צעיר, הלך המגיד מקוזניץ זיע"א לעת ערב לבית המדרש בכדי ללמוד שם תורה. לפני שעזב את ביתו, הבטיח לאביו שכשיכבה הנר שלאורו הוא ילמד, ישוב מייד הביתה. ניגש הילד הצעיר לבית המדרש והחל לשקוע בלימוד. ואז קרה נס: הנר לא כבה.

כששב הבייתה, השמש כבר זרחה בשמיים. כשראהו אביו, סטר על פניו תוך כדי שהוא מוכיח אותו על כך שהפך את הבטחתו לשוב הביתה לאחר שהנר יכבה. המגיד קבל את הסתירה באהבה ושתק. שנים רבות לאחר מכן כשנתמנה לאדמו"ר מפורסם, סיפר לאלפי חסידיו את הסיפור הזה ואמר: העדפתי לספוג את הסתירה באהבה מאשר לנסות להצטדק

ולתחמק מהמסור שניתן בי. נראה לי שניתן ללמוד מהסיפור הזה כיצד עלינו להתנהל בתקופה לא פשוטה זו. בורא עולם מבקש להעביר לנו מסר חשוב בכך שהוא מחזיר אותנו עשרות שנים לאחור בכל הנוגע להתנהלותנו בנוגע לאירועים ראוותניים ולשאר ענייני תרבות בילוי המוניים. די לחתונות ענק שפעמים מטרטן היא להרשים ולעורר השתאות מיותרת. די לשבתות ולחגים ציבוריים בבתי מלון בכל מיני מקומות בקצות העולם ואף בארצנו הקדושה.

בורא עולם מבקש מאיתנו שנתמקד במשפחתנו הזעירה. הוא גם מראה לנו שעלינו לערוך אירועים של שמחה - מוקטנים וסולידיים. והעיקר: פחות להתערבב ולהתערבל עם הסביבה הזרה ויותר להתאחד ולהתחבר לתא המשפחתי שבו אנו שרויים וחיים.

ויהי רצון שנעבור את התקופה הזו בחסד וברחמים ושלא יישמעו עוד שמועות של שבר, פרץ, ריסוק, גון ואנחה במחנינו ושה' יתברך רפואה שלמה ומהירה לכל חולי עמו ישראל ונזכה בקרוב ממש לגאולה השלמה במהרה בימינו אמן.

י"ד י"ב אדר א' תש"פ

הילולא דרשב"י

הרהיבו בנפשם עוז תלמידי האר"י הקדוש לאמר לרבם האר"י: "אל נא יחר בעיני אדוננו אם נשאל אותו בנוגע לכבודו הרם ושזהו כבוד התורה בנגלה ובנסתר, כי מה שרקד כבוד קדושתו עם הזקן, אין אנו מכירים אותו, ובודאי אדם גדול הוא. אבל מה שרקד בעצמו עם השמש הרב רבי אלעזר אזכרי (בעל החרדים), אם כי הוא ירא שמים, אבל אין זה כבודו של רבנו רבם של כל בית ישראל לרקוד עמו ביחוד. והאר"י שמע דברי תלמידיו ושחק, והשיב להם: הלא אם התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי רקד עמו ביחוד, ואני הצעיר לא יהיה לי לכבוד לרקוד עמו?" [והבינו אז התלמידים את המחזה תואר הזקן הנזכר הוא היה רשב"י בכבודו ובעצמו אשר שש ושמש בשמחת החבריא קדישא שבאו להילולא דיליה], ואנן מה נענה אבתריה! ומאד אכן נודע הדבר מי הוא המשמש בקודש הנזכר בעל החרדים שעקבותיו לא נודעו בעוז קדושתו וצדקתו ומדרגתו, שכל ימיו קיים מקרא מלא "והצנע לכת עם אלוהים".

הודעה משמחת:

העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ חנים במיילים. ניתן להצטרף במייל m025004569@gmail.com

רבי חיים אלעזר שפירא זצוק"ל בעל "המנחת אלעזר"

שניהם יחדיו זמן הרבה באש להבה, ואחר כך אחז האר"י בידו של בעל החרדים ורקד עמו גם כן הרבה, בשמחה ובטוב לבב. ואחר שיצאו משם

בספר מסעות ירושלים, מאמר "סדר יום עשירי" אות י"א, מביא מעשה נאה ומפואר שסיפר הגאון הקדוש שר התורה רבי חיים אלעזר שפירא זצוק"ל, ששמע מפומא קדישא של מורו ורבו הגה"ק רשכבה"ג מרן הרי"ש משינאווא זצוק"ל, (אשר שמע ממקור נאמן בצפת"ו בהיותו מבקר את ארץ הקודש תובב"א כנודע):

הרב הקדוש והנורא בעל החרדים שהיה בזמן הבית יוסף והאר"י והאלשי"ך, והוא [החרדים] היה אז משמש בבית המדרש בעיר הקודש צפת ת"ו, ואיש לא ידע מעוצם גאונותו וקדושתו והחזיקוהו לאיש פשוט ותמים. ופעם אחת בהיותו בל"ג לעומר על הציון מצוינת קודש הקדשים דרשב"י זיע"א במירון, והיו שמה האר"י הקדוש עם החבריא ורקד עמהם זמן רב לכבוד הילולא דרשב"י, וגם היה שם זקן אחד שהיה לבוש בגדים לבנים בעל צורה ובעל קומה משכמו ולמעלה גבוה מכל העם, והזקן הזה רקד לעצמו שם בשמחה עצומה עם חברת לוית אנשי בריתו שלא הכירום, ובתוך הריקוד והמחולות קפץ האר"י ואחז בידו של אותו זקן הנזכר ורקדו

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלהם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנזי מרומים בל' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

בס"ד גיליון: 1159

הדלקת הנר: 19:05 צאת השבת: 20:08 רבינו תם: 20:49 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: ויהי דבר (יחזקאל כ.).

אוצרות הפרשה

פרשיות "אחרי מות" – "קדושים"

"אחרי מות שני בני אהרן בקרבנם לפני ה' וימותו" [טז, א].

חז"ל לימדונו כלל: "כל מקום שנאמר 'אחר' – זה סמוך, 'אחרי' – מופלג", הינו לאחר זמן. גם כאן, נאמר "אחרי מות", ולא "אחר מות", כי גזרת המיתה נגזרה על נדב ואביהו זמן רב לפני כן. ומתי זה היה? בזמן מתן תורה, שם נאמר: "ואל אצילי בני ישראל לא שלח ידו ויחזו את האלוקים ויאכלו וישתו" – כשעמדו נדב ואביהו בהר אחרי מתן תורה, הם הביטו באור השכינה ונהנו ממנה. זה שנאמר: "ויאכלו וישתו" – אין הכוונה למאכל ושתייה כפשוטו, אלא שזנו את עיניהם מאור השכינה ונהנו ממנה. באותה שעה נגזר עליהם למות. המקרה הזה ארע בעת מתן תורה, בחודש סיון, ואילו הקמת המשכן הייתה כמעט שנה אחר כך, בראש חודש ניסן. זהו 'אחרי' מות – מאורע שהתרחש אחרי זמן מופלג.

עוון זה של נדב ואביהו, נרמז במלים: "בקרבנם לפני ה' וימותו". בפשטות, "בקרבנם" הכוונה למה שארע כעת, שהקטירו אש זרה שלא ציווה אותם ה'. אבל נרמז כאן גם עוונם מאז, שהתקרבו לראות את השכינה. ישנו איסור להסתכל על פני השכינה. לכן אסור להסתכל בלבנה סתם, ללא תועלת, אלא אם כן רוצה לבדוק אם היא כשרה לברך עליה "ברכת הלבנה".

זה גם הטעם – כך מובא בספר "מעבר יבוק" – אסור להסתכל על פניו של הנפטר, מפני שראה את פני השכינה בשעת הפטירה, וכעת השכינה שורה עליו (ישנו טעם נוסף לאיסור זה, מפני שהמסתכל משכח תלמודו, אבל הטעם העיקרי הוא מפני שהנפטר ראה את אור השכינה).

כמובן, לצורך מותו, כגון שרוצה לבדוק אולי נשארה בו נשמה או שצריך לזהותו, אבל שלא לצורך – אסור. כל זה דווקא בנפטר יהודי, שרק הוא זוכה לראות את אור השכינה, מה שאין כן גוי – בו לא נאמר האיסור. רבי אחא ברבי זעירא תמה: איך מתו שני בניו של אהרן הכהן – סגני כהונה, הלא מטה אהרן, שהיה מקל יבש, במחלוקת קורח הכניסו אהרן למשכן ואז – "ויצא פרח ויצץ ציץ ויגמול שקדים", המטה היבש נעשה לח. ואם כך, בני אהרן, שהיו לחים וצדיקים, שקולים כמשה ואהרן, היתכן שנכנסו לחים ויצאו יבשים? – אלא שכך נגזר מלמעלה.

עוד אמר רבי אחא ברבי זעירא: "טיטוס הרשע נכנס לבית קודש הקדשים וחרבו שלופה בידו, גידד את הפרוכת, ויצתה חרבו מלאה דם, ונכנס בשלום ויצא בשלום, ובניו של אהרן נכנסו להקריב ויצאו שרופים".

טיטוס הרשע, נכנס למקום קודש הקדשים, מקום שאליו נכנס הכהן הגדול פעם אחת בשנה, ביום הכפורים, באימה וביראה ברתת ובזיע, ולא עוד אלא שאחר שנכנס טיטוס לפני ולפנים, יצא בשלום, וקרע את הפרוכת ונטפה דם, ולא קרה לו שום דבר. ואלו נדב ואביהו לא נכנסו לפני ולפנים, רק נגשו למזבח הזהב להקטיר קטורת, וכיצד הם מתו? – אלא שכך הייתה גזרה מאת ה', למען ישמעו וייראו לכבד את מקום המקדש.

ואם תשאל: טיטוס, שנכנס לפני ולפנים, איך באמת יצא משם חי? אלא, שבאותו הדור ישראל עשו עוונות וסילקו את השכינה משם, ולכן היה יכול להיכנס, אבל אם היה נכנס לשם לפני שהשכינה הסתלקה – לא היה יוצא חי, כמו שאמרו חז"ל (סנהדרין) נבוכדנאצר שלח לנבזראדן שלוש מאות פרדות של פטישי ברזל כדי לבקוע בהם את שערי ירושלים, ואת כולם בלע שער אחד של ירושלים, שנאמר (תהלים): "ועתה פיתוחיה יחד בכשיל וכילפות יהלמון" – כל הכשלים והכילפות הלמו יחד על פתח אחד, ללא הועיל.

הוא אומר: אם השכינה נמצאת בירושלים ובבית המקדש, אף אחד לא יכול להתקרב לשם. רק אם חס ושלום השכינה מסתלקת – אז קורה מה שקורה (דורש ציון).

"קדושים תהיו" [יט, ב].

מה זה "קדושים תהיו"? הרמב"ן כתב, כי כאן מצווה התורה על "קדש עצמך במותר לך".

לא יאמר אדם – אם מותר לי לאכול, אהיה זולל וסובא, יהיו מעייני במעדני גורמה, ויאכל כל יום במסעדה יוקרתית... וכן לגבי כל הנאות העולם הזה, שלא יהא אדם שטוף בהן, אלא יעשה מעשיו לשם שמים. הקדושה צריכה לבוא לביטוי לא רק בבית הכנסת ובבית המדרש, ולא רק בישיבה מול חכמים וגדולים בתורה, אלא בכל מקום. אדם צריך להיות קדוש גם בביתו, ואפילו בחדרי חדרים, כמובא ב"שולחן ערוך". אף בענייני בין אדם לחברו צריך האדם להיות קדוש. להיזהר ביותר בכל ענייני משא ומתן, לדקדק באמירת האמת, ולקיים כל הבטחה ואמירה.

רבי אברהם סבע, ממגורשי ספרד, כתב בספרו "צרור המור":

בפרשה הקודמת הזהירה אותנו התורה על איסורי עריות, שהם איסורים חמורים מאוד. הגמרא אומרת על עריות ש"נפשו של אדם מחמדתו", הניסיון גדול, והעונש עליהם חמור ונורא. כך מזהירה התורה לגבי עריות: "כי את כל התועבות האל עשו אנשי הארץ אשר לפניכם ותיטמא הארץ. ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אותה כאשר קאה את הגוי אשר לפניכם. כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה, ונכרתו הנפשות העושות מקרב עמם".

לרפואת יוסף בן תמר הי"ו, יוסף בן זולכיה הי"ו, אמיר בן דורית הי"ו, מרדכי בן שרה הי"ו, דניאל בן רותם הי"ו, מיכל אפרת בת דיאנה הי"ו, נדב חיים בן אירית הי"ו.

לאחר שגמר להזהיר על הדברים האסורים, בא לדבר בפרשתנו על הדברים המותרים, שגם בהם יש לנהוג בקדושה. לא די בכך שלהזהיר לא לחטוא, אלא צריך לקיים "קדש עצמך במותר לך". כל הנהגותיו של האדם וכל מעשיו, צריכים להיות באופן של "בכל דרכיך דעהו", לא בקלות ראש ח"ו אלא ביראה ובאהבה. בבית הכנסת יש לנהוג בכבוד ראש כראוי, ולהזהר ביותר שלא לדבר בשעת התפילה, שעונו חמור מאוד. יש לכוון היטב בתפילה, בברכת המזון ובשאר ברכות, ולא לאומר מן השפה ולחוץ. ה"פלא יועץ" מזהיר, שבשעה שאדם מברך, לא תהיינה ידיו עוסקות בשום עסק, שהרי עומד הוא לפני מלך מלכי המלכים, ומדבר עמו! (בפרט בברכת "אשר יצר" נוטים אנשים להיכשל בכך, מבלי משים, מאחר שהם מתחילים לברך בשעה שמנגבים ידיהם לאחר הנטילה, ויש לתת את הדעת להזהר ממכשול זה).

אומר ה"אור חיים" הקדוש: "אם אתם מקדשים עצמכם, מעלה אני עליכם כאלו קידשתם אותי". עוד יש לומר, שהיות ואנחנו בניו של הקב"ה, והזהר אומר "קודשא בריך הוא ואורייתא וישראל חד הוא", ואנחנו דבקים בו ממש, כמו שנאמר: "ואתם הדבקים בה' אלוהיכם חיים כולכם היום", לכן מצווה עלינו התורה "קדושים תהיו".

למי נאמר מקרא זה? כלום נאמר רק על החכמים והמיוחסים, המצויים בבית המדרש כל היום? תלמוד לומר, "דבר אל כל עדת בני ישראל". ציווי זה, שיש בו חוב גדול וזכות גדולה ועצומה, נאמר לכל יהודי ויהודי. "קדושים תהיו לוי" – כל עם ישראל. בכל פעם שאדם מתגבר על יצרו ונזהר מעברה – אינו כועס ואינו גוזל, נמנע מדיבור אסור וממראות אסורים – הריהו מתקדש בזה ונקרא "קדוש".

לאורך כל היום, מרגע שאנו קמים בבוקר, יש לנו אפשרות להתקדש במצוות עשה. יהודי נוטל ידיו, ומברך: "אשר קדשנו במצוותיו וציוונו על נטילת ידים". הוא מברך: "אשר יצר את האדם בחכמה". הוא מודה לקב"ה על החסד שעשה עימו, שהוציא את הרעלים ואת הפסולת מגופו, ונתן לו בריאות, ומשבח את הקב"ה על חוכמתו הנפלאה, הנגלית לנו בבריאת גוף האדם. אחר כך מברך היהודי: "אשר קדשנו במצוותיו וציוונו על מצוות ציצית", וכן הלאה.

כך עולה היהודי ומתקדש בכל יום במעלות של קדושה, על ידי קיום מצוות עשה ולא תעשה, ומעל לכל בעסק התורה, שבכל רגע ורגע של לימוד תורה אדם עולה עוד מדרגה. ובשם האר"י ז"ל מובא, שאין רגע דומה לחברו, שהרי בכל רגע מצוי היהודי בדרגה גבוהה מהרגע שקדם לו. כאשר עם ישראל מגיע לדרגת "קדושים תהיו" – שום אומה ולשון בעולם אינם יכולים לפגוע בהם, ושום כוח בעולם אינו יכול להזיק להם.

מסופר על ה"אור החיים" הקדוש, שעלה ממרוקו לארץ ישראל, ועבר בדרכו במדבר הגדול, שבו חיות טרף ונחשים ועקרבים. בא ארי נוהם אל מול פני השיירה, וחרדו כולם חרדה גדולה, אך ה"אור החיים" הקדוש נותר בשלוותו ובביטחונו בה'. בראות הארי אותו, סב לאחריו ונמלט. על זה נאמר: "ומוראכם וחיתכם יהיה על כל חיית הארץ". ומתי? – בעת אשר "קדושים תהיו" (דורש ציון).

"לא תגנבו" [יט, יא].

המצוה המצויה שפלינו ארץ בחולת שפץ וקק לתרופה מיתדת בעקבות חליו הקשה. הוא נכנס לבית מרקחת, הציג בפני הרוקח את המרשם, ושאל למחיר התרופה. הרוקח השיב: "התרופה היא אינה נמצאת בסל התרופות. מחירה הוא 3,000 שקלים!" לשמע המחיר הגבוה הזה החולה בתדהמה, והוא החל לחפש דרכים להשיג את התרופה ללא תמורה... לפתע עלה רעיון דוני במוחו; הוא בקש מהרוקח שגיבא לו את התרופה, ולאחר שזו הוחה לפניו על הדלפק, פנה בבקשה נוספת אל הרוקח, שגיבא לו תכשיר מסים שהיחל במדף העליון. הרוקח עלה על הסולם כדי להגיע למדף הגבוה, ואז חטף החולה את התרופה מהדלפק וברח החוצה...

האיש הגיע לביתו מתנשם ומתנשף והחל להשתמש בתרופה. כעבר זמן מה חש בריע. הוא שער שזו תופעה אפיקנית לתקופה הראשונה שבה צורכים את התרופה, ולכן המשיך לטל עוד ועוד גלילות... מצבו הוסיף להתדרדר, עד שאבד את ההכרה והבהל לבית החולים. במהלך הבדיקות בבית החולים התגלה דבר מצמרר - התרופה שגנב האיש מבית המרקחת לא הייתה זו שהופיעה במרשם... במילים אחרות: הייתה כאן טעות חמורה וגורלית של הרוקח, שמתחמת בלבול הניח לפני החולה תרופה אחרת, שהתבררה כמסכנת לגביו! לבסוף, ברחמי שמים מרבים נצלו חייו של החולה, אך הנזקים שנגרמו לו היו בלתי הפיכים. לאחר שהתאושש מעט פנה אל הרוקח ותבעו: "פישעת באפן חמור! עליך לשלם לי על נזק הפגיעה בבריאות גופי!" הרוקח התנצל בפני הגנב, אך גם דחה את התביעה וטען: "הרי גנבת את התרופה וגרחת! לא הייתה לך כלל רשות לחטוף אותה ולהשתמש בה, כך שהבאת את הנזק על ראשך ואני פטור מלשלם לך..." עם מי הדין?

תשובה

ברגע שהרוקח הניח לפני החולה את התרופה, הוא כאלו אשר שהיא התרופה המתאימה לו, וברור אפוא שהחולה יסמוך על הרוקח הממחה ועל סמוך "הוראתו" יבלע את התרופה. וממילא היה מקום לטעון, שהרוקח חייב בנזק מדין "גרמיי", דהיינו גרימת נזק באפן קרוב לשייר. ולכאורה הדבר דומה לאחד שינעץ לחברו צעה שגורמה לו להפסד, שהדין הוא שאם היה ברור שהחברו יסמוך על דבריו, חייב היונעץ לשלם על הנזק שנגרם מחמתו (ראה שו"ע חו"מ סי' ש"ו ס"ו).

אולם, למעשה נראה שיש לפטור את הרוקח, כי הגנב שחטף את התרופה שלא ברשות "איהו דאזיק אנפשיה" [J-הוא זה שהזיק את עצמו], והרי זה דומה למבאר במשכת בבא קמא (מ"ו:) שהנותן סם הקמות [רעל] בפני בהמת חברו, והבהמה אכלה אותו ומתה, מניח הסם פטור, משום שהבהמה היא זו שהביאה על עצמה את הנזק בכך שאכלה מהמאכל (אכן אם נותן הסם התפון להזיק לבהמה, הוא חייב מדיני שמים). ומעתה, אם בהמה שאין לה דעת, נחשבת כמביאה את הנזק על עצמה, כל שכן שאדם, שהוא בעל שכל, שחטף וגנב את התרופה שלא ברשות, נחשב למזיק את עצמו. ובפרט, שאילו לא היה חוטף את התרופה ובורח, יתכן שהרוקח היה עולה על טעותו טרם גמר הקניה. וכן הגנב יכול היה להבחין שזו לא התרופה המתאימה לו, על ידי קריאה אודות מהות התרופה, על פי המופיע על גבי קפסת התרופה והעלון המצורף...

יש להוסיף, שיש לחיוב את הגנב לשלם עבור התרופה שגנב, והגם שלא הייתה מתאימה לחליו, אלא הייתה עבורו ממש פריעל, מכל מקום הרי יש לה ערך בשוק, ובשעה שגנבה התחייב בדמיה...

לסכסום: הרוקח פטור מתשלום הנזק שנגרם לחולה (אחת שאלות).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוראל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזריאל בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשור ז"ל, לע"נ יוסף בן הלה ז"ל, לע"נ אליהו בן אסתר ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ברוך בן כאזה ז"ל, לע"נ יוסון בת ויקטוריה ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ מסעוד בן פרהנג ז"ל, לע"נ אלהם בת שהנו ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ ענת בת אסתר ז"ל, לע"נ יצחק בן מרים ז"ל, לע"נ מרים בת שמה ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי כחן בת מולין ז"ל, לע"נ משה בן רינה תחיה ז"ל, לע"נ שמואל בן קדינה ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

אספרה

סיפור לשולחן שבת

הילד של רבי שמעון

כשהרופאים הרימו ידיים - נסענו למירון להתחנך לרשב"י. באופן ניסי שעת הדחק נהפכה לשעת נס | סיפור מיוחד לקראת ל"ג בעומר

"אם כבר", הסביר האב בקול רועד, "ניקח אל הרופא את החולה עצמו..." ניסינו לעצור בעדו, אך הוא התעקש. מה כבר יש לו להפסיד? בשעת ליל מאוחרת, באישון לילה ואפלה, הגענו מירונה. פסענו פנימה אל המערה הריקה, והאב הניח בזהירות את הילד על הספסל הצמוד לקבר. צמרמורת הרעידה את גופינו.

לרגע שררה דממה, ואז עלו הלבבות על גדותיהם בסערה. "הוי, הוי, הוי", כבש אחד החברים את פניו בתוך המצבה ביללה חנוקה. השמיכות שעל הספסל נעו מעט, וכולנו פרצנו בבכי נורא, אשר מעולם לא טעמנו כמותו. "אהה, רבי שמעון", נסרו הקולות, "רבי ש - מעו - - י..."

גוש הדמעות שבלבנו הפך באחת לאשד. ייללנו כילדים קטנים. האב נפל ארצה למרגלות הציון והחל מתפלל בדם ליבו, וכולנו הצטרפנו באמירת תהלים בהתייפחויות שלא מעלמא הדין. הרי גדולה זכותו של רבי שמעון, והקב"ה הוא כל יכול! התפילות הלכו וסערו מרגע לרגע, ואט אט שכחנו מעצמנו לחלוטין. לא ידענו עייפות מהי, ועם התנוצץ אור השחר היינו בתוך שלולית של בכי. בקושי שרכנו את רגלינו אל הטנדר, נושאים את הילד על כפיים. קרני שמש ראשונות האירו את היקום, ותקווה התנוצצה בלבבות.

יום עבר, יומיים, ולפתע ביקש הילד לאכול. מצב רוחו השתפר, והרופאים שהתבשרו על השינוי בקשו להביאו לבדיקות נוספות. הרופא שנטל ממנו בדיקת דם אץ רץ למעבדה, ולפתע בקעה שאגה אדירה מעם המבחנות: "יש נסיגה, נ - סי - ג - ג - ה!"

דלו המילים מלתאר את התרגשות הוריו ואת שמחתם. במשך היום הגענו כולנו אל בית החולים, לצפות מקרוב בנס החי, בילד של רבי שמעון. היינו כחולמים. כלום קלה היא בעיניכם? כולנו מאמינים בני מאמינים, אך לב מי לא ירעד כשיראה במו עיניו את כוחם הנורא של התנא האלוקי, של התמיכה במפיצי אורו. תורתו מגן לנו! לא קצרה היתה הדרך - אך בטוחה ועקבית. הילד הלך והחלים, ומה נהדר היה המראה לראותו צועד על רגליו אל המונית בה נסע לביתו! כל צוות בית החולים ידע על פרטי המקרה המופלא, והכל שחו בהתפעלות על כוחה המופלא של נתינה לרבי שמעון בר יוחאי. אכן, כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק!

למרות של"ג בעומר קרב ובא, אך, עדיין לא הגיע, מחובתנו להתחיל ולהביא 'מעשי ניסים' מהציון הקדוש: על אחד מחברי, אברך חשוב, נחתה ביום מן הימים צרה צרורה: בנו חלה במחלה קשה ביותר, ה' ירחם. מיני אותו יום בו התבשר על כך מפי הרופא, נעצרו חייו באחת. עולמו החל להתגלגל בין בדיקות מייגעות לטיפולים מתישים, כאבי לב, חרדות ומתחים.

מאחר ונמנית עם קבוצה קטנה ומלוכדת של חבריו הקרובים, נרתמנו להושיט לו עזרה, ותמכנו בו ככל יכולתנו. אך דא עקא, המחלה התמשכה והתארכה, עולה ויורדת חליפות, ונותרה על מקומה ללא כל ישועה באופק. הגוף לא הגיב כראוי לטיפולים השונים, ולאחר שנות מחלה קשות, תוך שמצבו הרפואי מידרדר והולך, הרימו הרופאים את ידיהם ביאוש. "אנחנו עשינו את שלנו", אמרו להורים החרדים, "אין לנו יותר מה לתת לילד".

דמעות רבות נשפכו כאשר האב חזר הביתה, שבור ורצוצ, נושא את בנו ברגליים כושלות. תחושת ייאוש הזדחלה בלבבות. אפסה כל תקווה, אין עוד קרן אור באופק. אך בתוך מצב מדוכך זה, החל אחד מבני החבורה להביע את הרהוריו בקול. "הרופאים אומרים שהם סיימו! יפה. אך כלום הם הקובעים גורלות? אצל הקב"ה אין מושג כזה 'אפסה תקוה'. קל רחום וחנן הוא, ומעתה אנו מחכים לתוצאות שלו, ולא של בדיקות דם מרופאים בשר ודם. לזה הוא מצפה, ועיני ה' אל המייחלים לחסדו!"

דבריו הנרגשים נשמעו תלושים מעט, כאשר בחדר הסמוך לנו מוטל על המיטה ילד חולה על סף חייו, גופו רופס והכרתו מעורפלת. וכי ניתן להפוך חושך לאור, מר למתוק? דממה כבדה השתררה, ואגם מר של יגון הכביד וצרב את הלב. אולם אז בקע קולו של חבר נוסף את הייאוש והקדרות: "חבר'ה, ננסעים למירון" בתחילה איש לא קם ממקומו. השעון הורה על עשר בלילה. בחוץ שרקה סופת שלגים, ורעמים חזקים הרעידו את הכל. למירון? כעת? אך המציע לא הרפה. "די", זעק פתאום, "כלו כל הקיצין, הרי לרופא היינו נוסעים עכשיו. הבה ניסע לבקש מרופא כל בשר בכבודו ובעצמו, קומו ונעלה אל רבי שמעון!"

הטנדר הקופצני התקדם בעלטה, חורש תלמים בכביש הרטוב. עשרה אברכים ישבו בו בשתיקה קודרת, מכונסים איש בהרהוריו. האמנם יש טעם בנסיעה מוזרה זו? על הספסל מאחור היה שרוע הילד החולה, עטוף בשמיכות פוך גדולות וחמות.

מלכות התורה

פנינים מאירים מתוך שיעורו של הגה"צ האדמו"ר רבי משה אבוחצירא שליט"א

מתכוננים לחג מתן תורה

אם לומד ולא מתקדם לדרגת לשמה, יעצור!

כי כשלומדים תורה לשמה, יש סייעתא דשמיא בכל מכל כל. אתה הכי קרוב להשי"ת. אדם רוצה קרבת ה', ישתדל ללמוד תורה לשמה. מרן האביר יעקב כותב בספריו כמ"פ שמה שהתירו ללמוד תורה שלא לשמה, זה דווקא אם הוא רואה שהוא בדרך ללימוד תורה לשמה, שהוא מתקדם משהו. אבל אם הוא רואה שלומד ונשאר במדרגתו, תעצור, תעשה חשבון נפש, תלמד מוסר, תלך לחכם להתייעץ מה לעשות, אל תאבד את החיים!

כשחווה"ל מונה את דרגות האדם, מציב מצד אחד את התלמיד חכם שלומד לשמה, ומהצד השני, הנמוך ביותר, זה האדם שלומד שלא לשמה. לעתים יכול להיות יהודי תמים, מתפלל שלוש תפילות וקובע שיעור תורה, מעלתו גבוהה מאברך שעוסק בתורה כל היום ללא מחשבה, כי הוא מכוון במחשבתו בלתי לה' לבדו.

ולהכי התורה נקראה 'ברית', דומיא דברית מילה שנעשית ללא כוונת פניות וגיאות וכד', והכתוב מתחייב אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי, ומבואר בנפש החיים שמה שמחזיק את העולם הוא לימוד התורה שלומדים, ולכן כאן לילה ושם יום, ולהיפך, כדי שתמיד יהיו לומדי תורה.

רק תורה לשמה יכולה להציל ולהגן

והאמת היא, כנראה, שהתורה שמחזיקה את העולם זה דווקא תורה לשמה. תורה שלא לשמה, בקושי יכולה להחזיק את האדם עצמו.

כי אם האדם רוצה להיות שמור מהיצה"ר וכד', אין התורה שלא לשמה מגינה עליו כמו שצריך. וכשאדם לומד תורה לשמה, יש לו מחיצות של ברזל סביבו. לא סטרא אחרא, לא טומאה ולא שום דבר. שמירה מעולה. כיצד נוכל להרגיל את עצמנו להתקדם ללמוד תורה לשמה, ומן הסתם אם זו התכלית של החיים שלנו, לא יהיה קל להשיג זאת, כי שם מרכז הכובד של עבודת ה'. אך קודם כל אדם צריך להפנים שצריך לרצות זאת ולחפש זאת כל ימי חייו, ולהתחנך בכל לבו, מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי. וכמו שהאבות הקדושים היו מרכבה לשכינה (בראשית רבה מז). מהי המרכבה הזו? מבואר בספר התניא שכשם שלמרכבה לא איכפת אם פונים ימינה בצומת או שמאלה, אם לעצור או להסתובב לאחור. כך לאבות הקדושים לא היה רצון עצמי. אם זכיתי שאני משרת את רצון בוראי, זו ההנאה הכי גדולה שיכולה להיות.

יתכן שהאדם הוא מרוסם, ולימוד התורה שלו אינו בשביל שיקראוהו רבי, ולא בשביל משכורת וכבוד, אלא מטרתו היא רק בשביל עוה"ב, שיזכה לשבת במחיצת גדולי התורה וליהנות מזיו השכינה, עדיין אין זה תורה לשמה. כי אתה עדיין צד, ואתה דואג לעצמך. הדרגה הגבוהה היא שאתה לא צד בכלל, אלא כל תחושת הנפש היא הלא בשבילך בורא עולם. אתה מרוצה ממני? אתה שמח בי? זה מספיק לי. לא רוצה שום דבר מעבר לכך שהקב"ה יהיה מרוצה.

יזכנו השם לזכות ליראת שמים ונזכה לקבל את התורה מתוך לשמה, ונזכה לגאולה השלימה במהרה בימינו אמן!!!

התאונה שנמנעה בנס

שיעור תורה אחד הציל את הנהג מתאונה קשה לא עלינו. כיצד גם אנחנו יכולים לקבל ניסים כאלה? | מרן הגר"י זילברשטיין

כתבו הרמב"ם והשו"ע, עבירות שבין אדם למקום נמחלים, אבל עבירות שבין אדם לחבירו אין נמחלים. ויכול האדם לקום ארבעים יום לסליחות באשמורת הבוקר, וכן להיכנס לתעניות וסיגופים וקבלות נוספות, אבל אם לא תיקן את העניינים שבין אדם לחבירו, ועדיין הוא מקניט את אשתו - אין העבירות נמחלות. ויש אומרים שגם בין אדם למקום לא נמחל, שהרי איך יגש האדם ויאמר 'סלח לנו אבינו', כל עוד הוא לא סולח לאחרים? וכן חייב לבקש מחילה מאביו ואמו בערב יום הכיפורים (ואולי זו סגולה לכפרה ביום הדין, שהרי שלושה שותפים באדם - הקב"ה אביו ואמו. ואם אביו ואמו ימחלו, מסתמא גם הקב"ה, שהוא השותף השלישי, יסלח לו).

הנהג - היה בטוח שהצפירה מתוך האמבולנס היא עכשווית, ולכן מיהר לזוז לשולי הכביש, וכך נמנעה התאונה הקשה

היה נוטה הצדה. אבל זה היה רק חלקו הראשון של הנס. החלק הנוסף היה אף יותר דרמטי. כשהסתכל הנהג לאחוריו, כדי לבדוק האם האמבולנס, או ניידת המשטרה, עברו כבר, נדהם להיווכח שבטווח הקרוב למכוניתו אין שום רכב הצלה, וגם לא משטרה. ואם כן, מהיכן הגיעה הצפירה ששמע באוזניו?

מתברר שהיה זה קול שהגיע מתוך מכשיר ה...טייפ המותקן במכוניתו, שם האזין הנהג לשיעור תורני כלשהו, ובשיעור זה - שהתקיים כבר לפני 20 שנה עבר בזמנו אמבולנס, וקול - הצפירה שלו נקלט בטייפ יחד עם דברי מגיד השיעור. הנהג - היה בטוח שהצפירה מתוך האמבולנס היא עכשווית, ולכן מיהר לזוז לשולי הכביש, וכך נמנעה התאונה הקשה שהיתה עלולה להתרחש רח"ל.

במלים אחרות: כבר לפני 20 שנה זימן לו השי"ת את נס- ההצלה הגדול! בראותו את כל זאת, התחייב הנהג לעשות מסיבת הודיה, לציבור גדול! לאחר מכן התעוררה לו שאלה מה היא ההגדרה של 'ציבור גדול'? והנה, מצאנו בהלכות מגילה (סימן תרפ"ז, סק"ז במשנה ברורה, ועיין שם בשער הציון) ש'חבורה גדולה' הם 100 אנשים. וחשבנו שגם כאן מסיבת ההודיה צריכה להיעשות למספר דומה של אנשים.

כשאמרתי זאת בפני גיסי מרן הגר"ח קניבסקי, הסכים לדברים, אבל העיר שנכון שבמקרה הנ"ל של מסיבת ההודיה אפשר להשוות למה שכתוב בהלכות מגילה, אבל יש לדעת שלא תמיד כאשר אומרים 'ציבור גדול' הכוונה היא למאה אנשים, אלא יש לדון כל מקרה לגופו.

הבה נלמד ממעשה זה על ההשגחה הפרטית המתנהלת בעולמנו על ידי השם יתברך, שרק הוא יכול היה לראות, בעיניו הצופיות מסוף העולם ועד סופו, את מה שיתרחש בעוד 20 שנה במכוניתו של אותו נהג, וכבר אז זימן לו את הישועה הפרטית שלו על ידי ההשמעה של קול צפירת האמבולנס - בהקלטה של השיעור. אם נתבונן בדבר זה, ונעמיק בו, נוכל להיות רגועים ושלווים כל הימים, ולא נפחד ולא נחשוש משום דבר, שכן שומר ישראל אכן שומר את שארית ישראל, ומשגיח על בניו בהשגחה פרטית נוראה, שאף אחד אחר מבלעדיו אינו מסוגל להעניק לנו אותה. אנחנו צריכים רק לחסות בצל כנפיו, לעשות את הטוב והישר בעינינו, וממילא נקבל 'הגנה' מוחלטת על כל מעשינו ופעולותינו.

מובא מעשה בחזון איש, שביום ראש השנה לא אמר דברי התעוררות כהרגלו לפני תקיעת השופר, וכן אמר את המזמור שלפני התקיעות רק פעם אחת ולא שבע פעמים, כדי להגיע מהר לתקיעות. אח"כ שאלו את הרב 'מה יום מיומיים?'. סיפר להם הרב שעשה כך כיוון ששמע בן שאומר לאביו 'אבא, אתה חולה, אתה חייב לאכול משהו. יש עוד הרבה זמן עד לסוף התפילה', אבל האבא אמר 'אני לא אוכל כלום לפני תקיעת שופר'. כזה ראה וקדש.

וכן מעשה בסטייפלער רבינו יעקב ישראל קנייבסקי זצ"ל, שהגיע לאירוע בר מצווה. לשמחת אנשי המקום לא היה קץ, ואמרו לאבי החתן 'לא ידענו שאתה מקורב לרב'. אמר להם 'אם חתן בעצמי לא יודע'. ובינתיים הרב עשה ריקוד עם החתן, ולאחר כמה דקות עזב את האולם. עד מהרה התברר הסוד הגדול, שהרב ראה את חתן הבר מצווה מדבר עם ילד אחר בבית הכנסת, וגער בו שאסור לדבר בבית הכנסת. אמר לו הילד 'כבוד הרב, הסברתי לו איך מתפללים. לא דיברתי דברי חול'. והסטייפלער ביקש ממנו שיאמר לו מתי חל בר המצווה שלו, כיוון שקטנים לאו בני מחילה הם. וביום הבר מצווה הרב בא וביקש מחילה. ואחר כל אלה הדברים אנו יתמי דיתמי, ק"ו שצריכים להזהר לא לפגוע. ואם פגענו - נבקש סליחה.

מספר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: נס גדול אירע ליהודי, ובעקבותיו התעוררה שאלה הלכתית. יהודי זה נהג במכוניתו, ולפתע שמע מאחוריו קול צפירה של אמבולנס, או ניידת משטרה. הוא הסיט את ההגה לכיוון שולי הכביש, ואז הבחין בנס הגדול שהתרחש לו.

לאחר שניות ספורות הגיעה מהצד השני משאית גדולה, שהבלמים שלה השתחררו, והיא התדרדרה במהירות עצומה, ולא קשה לתאר מה היה קורה לו אילו נשאר על מקומו בכביש, ולא

חדרי הנפש

רצונות, רגשות והשגת מטרות הרב מלאכי כהן שליט"א

לכעוס?

'לכעוס זה מצווה!'

את זה הוא אמר לי בפגישה אישית. בתחילת הפגישה, הוא אמר שקשה לו עם זה שהוא מתפרץ בבית לעיתים קרובות, כל פעם שזה קורה לו, הוא חש תסכול, כעס וביקורת עצמית.

כשניתחנו לעומק את התפרצויות הכעס ואת הזמן שבו התפרצויות מתרחשות. הוא חשף נקודה מרתקת: 'לפעמים, כך אמר, אני נפגע ממשוה שקורה בבית, אבל אני לא אומר שאני נפגע, בפועל, אני נשאר כועס בפנים ואז אחרי כמה ימים, אני פתאום מתפרץ... לא באכזבה, בלי לחשוב זה פשוט גולש ממני החוצה'...

'אתה אומר, שלפעמים משהו פוגע בך בבית', פתחתי, 'ואז אתה שומר את זה בבטן כמה ימים, ואני מסוקרן לדעת, למה לשמור בבטן? למה לא לומר לבני הבית שנפגעת? 'מה זאת אומרת', הוא תמה לעומתי, 'להיפגע זה אסור, מגיל 25 בן אדם כבר לא נפגע!' - הופ, זו נקודה חשובה, שוב המשכתי לשאול: 'להיפגע זה אסור, ולכעוס?' - חיוך מריר התפשט על שפתי, כשהוא הבהיר את מה שהוא מרגיש, 'מה זאת אומרת, לכעוס זה מצווה!'

אם תהיתם לעצמכם פעם, איך נוצרים מורכבויות בחיים הרי לכם התשובה על רגל אחת. אצלו, לומר שנפגעת = חולשה, וממילא הדרך היחידה שנשארה לו כדי להוציא את הפגיעה היא כעס. הכעס, משוייך יותר לאגו ולכבוד הפנימי ולכן הוא כועס, כך הוא מבטא את עצמו מתוך עמדה של כבוד, ולא מתוך עמדה של נחיתות.

כמוכן שיש הסתכלות הפוכה, להיפגע, זה לגיטימי ואנושי, ולכעוס, זה אובדן שליטה על האנושיות. אבל מה לעשות, בני אדם הם לא מושלמים וכך נוצר אצלו המשוואה (המסוכנת): להפגע - אסור, לכעוס - מצווה.

אם אנו מרחמים על אותו אדם אנו עושים כהוגן, אבל יותר הגון אם נחקור את עצמנו, האם אנו כועסים על עצמנו כשאנו נכשלים או עושים טעויות? אם כן, למה? כנראה שאנו חושבים שלכעוס על עצמנו זו מצווה. אם נחקור לעומק נגלה, שבגלל שאצנו לומר שנכשלנו = חולשה, הדרך היחידה שנשארה לנו כדי להגיב לטעות היא כעס. (אגב, הצפיה שלנו מעצמנו שלעולם לא נטעה והכעס העצמי כשהטעות מגיעה, משתייכים למידת הגאווה).

תבדקו טוב, אולי נוצרה אצלכם המשוואה המסוכנת: להכשל - אסור. לכעוס על הכשלון - מצווה. אם כן, חפשו איך לשנות את זה אולי תגלו מצוות אחרות.

בהצלחה רבה וקחו את זה בקלות

מלאכי

הרב מלאכי כהן הינו מטפל רגשי על פי השקפת התורה וחכמנו בעלי המוסר והמחשבה. מוסמך בשיטת נ"פ. מדר"ך חתנים ויועץ נשואין. לתגובות ולהתייעצות alon7148455@gmail.com או 086173528 המוזן לקו התוכן של מכון מלאכי. הקו שיעשה לכם הכי פשוט להצליח הרבה יותר. ללא עלות. חייגו עכשיו: 08-617-3528.

לתגובות או אם יש לכם סיפור חיים לשחף אותנו - שלחו לדוא"ל: alon7148455@gmail.com

אמרי קודש

חידושים וצימודים בפרשה
הרב יצחק עטיה שליט"א

לאהוב ללא תנאי

"לא תיקום ולא תיטור את בני עמך ואהבת לרעך
כמוך אני ה'" (ויקרא יט, יח)

ופרש"י ז"ל "לא תקום" – אמר לו השאילני מגלך, אמר לו לאו, למחר אמר לו השאילני קרדומך, אמר לו איני משאילך, כדרך שלא השאלתני – זו היא נקמה. ואיזו היא "נטירה"? – אמר לו השאילני קרדומך, אמר לו לאו, למחר אמר לו [האדם שלא רצה להשאיל את הקרדום] השאילני מגלך, אמר לו הא לך ואיני כמותך שלא השאלתני, זו היא נטירה, שנוטר האיבה בליבו אעפ"י שאינו נוקם – גמ' מסכת יומא (דף כג).

ועיין ב"חזקוני" שעמד, שקשה שאנו רואים שהתורה מזהירה "ב'לאו דלא תיקום" את האדם שלא מעוניין להשאיל לחבירו חפץ, בסיבה שחברו לא השאיל לו כשהוא ביקש ממנו, לכן עתה גם הוא לא חפץ להשאיל.

ואילו לאותו אדם הראשון שביקשו ממנו להשאיל ולא רצה להשאיל לא מצינו שהתורה הזהירה בלאו, [ולכאורה דווקא לשני יש טענה טובה מדוע הוא לא משאיל ודווקא לו התורה מזהירה ב'לאו דלא תיקום'].

ומיישב ה"חזקוני", שהראשון לא הניח להשאיל לו – מחמת צרות עין שהיה מגלו חביב עליו, ואין הקב"ה מכריחו להשאיל כליו שלא מרצונו, אבל זה שהיה משאיל לו לולי השנאה שהוא רוצה להנקם אי"כ מחמת שנאה הוא עושה כך, לפיכך אמר הקב"ה תנצח האהבה שיש לך עימי, את השנאה שיש לך עימי, ומתוך יבוא שלום בעולם.

ויתכן שכוונתו גם שלך נסמך לזה "ואהבת לרעך כמוך – אני ה'", היינו שגם אם אתה מרגיש שלא מגיע לחברך שתאהב אותו מכל סיבה שהיא. אבל תשים לנגד עיניך את הקב"ה שהוא חפץ מאוד במידת השלום והאחדות, ואז תאהב אותו למען ה'. וזה כהמשך למה שבאר החזקוני בסיבת הלאו דלא תיקום, שתנצח האהבה שלך להקב"ה, את השנאה שלך לחבירך. וזה מונח ביאהבת לרעך כמוך – אני ה'". ויש שבארו שהכוונה ב'אני ה'" ידוע שהאדם נברא בצלם אלוהים, וכביכול אומר הקב"ה תאהב את חברך כי אהבת חברך היא אהבתי – אהבת השי"ת.

וכבר הקדימה התורה רפואה בפסוקים הקודמים (לעיל יט, טו) נאמר: "בצדק תשפט את עמיתך" ודרשו חז"ל "הוי דן את חברו לכף זכות". וע"י שאדם מרגיל את עצמו תמיד לדון את חברו לכף זכות, לא יבוא לעולם לידי שנאה. והדן את חברו לזכות גם מן השמים דנים אותו לזכות. ועיין במסכת שבת (דף קכז) מעשים נוראים ונפלאים במצווה זו של כף זכות. "ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו – בשלום".

לע"נ הגה"צ רבי עזריאל בן כוכבה זצ"ל

כך נגרום לילדינו לציית בקולנו

שילד לא שומע בקול ההורים אין זה אומר חלילה שהוא מורד, או עושה זאת בצורה גסה ובכוונה תחילה בכדי לצער את ההורים. לפעמים אנחנו רק צריכים להכניס הבנה לראש בכדי שתשנה לנו את כל התפיסה על חינוך הילדים והיא: ילד הוא כמו פלסטלינה! הצטרפו למסע למציאת הדרך הנכונה לגרום לילדים לשמוע בקולנו ובקלות בס"ד

אחד התופעות איתם מתמודדים הורים מסויימים, הוא חוסר הציות של ילדיהם להוראות פשוטות שיוצאות מפהם של ההורים.

ענין זה מתסכל מאוד את ההורים, משום שלפתע הם מרגישים שהבן או הבת אינם ממושמעים. ולא, לא מדובר בילדים שמורדים ח"ו בהוריהם, מדובר בילדים טובים, שבסך הכללי גורמים להוריהם נחת ברוב המקרים, אך הם שומעים לקולות היוצאים מרגשותיהם בלבד, גם כאשר זה מתנגד לרצונות של ההורים שלהם.

לעיתים ההורים בדילמות בעצמם, כיצד יתכן שמצד אחד הילד אוהב ומכבד אותנו, אך כאשר הוראות שלנו, ההורים, מתנגש עם הרצונות שלו נהפכים ההורים לפתע להיות ללא רלוונטי.

כדי שנסתור עניין זה, כדאי להקדים לכך כמה כללים חשובים בעניין ההקשבה והציות להורים. ילדים הם כמו פלסטלינה, איך שנפסל אותם בתחילת דרכיהם ונעצב אותם כך הם יגדלו. נקודה. באופן טבעי ילד אמור לשמוע בקול ההורים, עוד מאז שהוא ילד קטן, זאת משום שילד רואה בהוריו דמות סמכותית שיש לשמוע בקולה, כל עוד אנו מעצימים כל הזמן את הסמכות שלנו אל מול הילדים, שזהו דבר נכון כשלעצמו, הרי שאנו בדרך הנכונה אל מול ההקשבה של ילדינו אלינו.

וכאן ישאל השואל, מה עלי לעשות כעת בתור הורה, אם וכאשר בני נמצא במצב שהוא דואג רק לעצמו ולרצונות שלו, מבלי להתחשב לרצונות של ההורים, האם עלי לקבל את זה כמצב שלא ישתנה לעולם? או שמא יש אפשרות לשנות את כל העניין?

התשובה לנ"ל שהדבר אפשרי. אין ספק שמדובר בשינוי קצת קשה, אבל אפשרי. כי בו ברגע שהורים יתפסו שינוי כיוון וישנו את התפיסה שלהם אל מול הילד יתכן שזה יקח קצת זמן, אבל עד מהרה הילד יבין שהורים פשוט החליפו דיסק בכל מה שקשור לעוצמה שהם ישדרו אל מול הילד. מאוד יתכן שבתחילה הילד יפעיל שרירים, אולי אפילו יעשה ברוגז, אך כאשר ההורים יפגינו נחישות הם יגלו שאפשר לשנות גם דברים שהילד היה מורגל בהם עד עכשיו, והשינוי בא יבוא.

הבה נהיה עוצמתיים אל מול החינוך הטהור והאמיתי של הילד, בלי למצמץ והשינוי יגיע בתקופת זמן מסויימת, לא גדולה.

לסיכום: הורים חייבים להיות חד משמעיים בהוראות שלהם אל מול הילדים, הבה לא ניסר את עצמנו בייסורי מצפון מעיקים. בואו ונבין שמישהו נתן בידינו את המושכות לחיים האלו של הילדים הקטנים, וממילא גם את הכוח לחנך אותם בצורה נכונה.

דרוש בדחיפות עבור תלמידי ישיבה בירושלים, מזגן ניד לקראת הקיץ, כדי שיוכלו לשבת וללמוד בנחת ובשלווה. המזגן הקודם נגנב. נשמח למי שיכול לתרום בטל': 0527148454. בבה"ת

נצור לשונך // שומרים על הלשון - ורואים ישועות!

לשוה"ר הוא אך ורק כשאומר דברים אמיתיים שעשה חברו ולא באותם אנשים שטועים וחושבים זה לא לשוה"ר מפני שבאמת הוא עשה את הדבר הזה, מפני שאם זה שקר מה שאנחנו אומרים על הזולת אז העונש הוא של מוציא שם רע שאז העונש שלו גדול ואין לו כפרה עד שילך ויפייס את חברו שהוציא עליו את השקר.

בטהוני בצורי הוא אוצרי - פרשת אחרי קדושים פ"ה ~ 1 ~

כס"ד, גיליון שבועי לאמונה, בטחון, וכל מה שמקרב יהודי לאביו שבשמים.
לשליחת סיפורים, תגובות, הערות, ובקשת הצטרפות או הסרה: מרדכי הכהן מלאכי, ביתר עילית. 5834817@gmail.com תא קולי 073-2490589

"הפקר - ניתן לקחת - יש פגם ביציקה"

זה היה משונה בעיני, הכיצד מישהו מזהה פגם כמעט בלי לפתוח את האריזה... זה צריך להיות ממש אחד מ"מבקרי מומין שבירושלים"... העליתי את הסיר הביתה ופתחתי אותו. היתה אמנם אי התאמה קטנה בין הסיר למכסה, ועם הפעלת מעט כח פתרתי את הבעיה בזריזות ובקלות.

לאחר טבילה כדון, הסיר נכנס אחר כבוד לתפקידו החדש, הכנת המאכלים לאורחים לכבוד שבת. התאמצנו לכבד את השבת, והשבת דאגה להשתתף בהוצאות!

גב. כך נאמר בגמרא לגבי יוסף מוקיר שבת: "מאן דיזיף שבתא פרעיה שבתא".

ואגב, הערות מעניינות על סיפורי הגננות / מלמדים / מזמרים. מי המציא שיוסף מוקיר שבת היה עני מרוד ומסכן? ושהשכן הגוי היה שונא ישראל? אשמח למקורות...

וענין נוסף, בתמונות הנפוצות הגוי תפר את המרגלית בתוך כובע קרמבו מיושן שנרכש ביד שניה מבחור ישיבה בני ברק... אלא: "עשה לו הגוי כובע של לבד, ושכצו במשבצות של זהב, וקבע בו מרגליות, וקבע את זו עמהם". רש"י שבת קיט ע"א.

כאבי הרגלים שהצילו חיים

מספר הר"ר צבי הירש קליין שליט"א, והפעם מבני ברק:

"בתקופה שלפני פורים, אמי סבלה מכאבים עזים ברגלה. לאחר פנייה לרופא ובדיקות שלא העלו דבר, היא הופנתה לצילום CT כדי לשלול בעיה בעמוד השדרה. עמוד השדרה וגם הרגל נמצאו בריאים ותקינים, אולם, התוצאות חשפו ממצא מדאיג בכליותיה.

המשפחה כולה נכנסה למצב חרום, למתח ולחרדה עמוקה.

בדיקת MRI בהולה אישרה את החששות הקשים - גידול ממאיר התגלה באחת מכליותיה, בגודל משמעותי ובעל התפשטות מהירה.

למותר לתאר מה עבר על משפחתנו בימים נוראים אלו של דאגה ואי-ודאות. חששנו מהגרוע מכל רח"ל, ויזכר לטוב מו"ר הר"ר א"ל מלך בידרמן שליט"א, שהתמסר לחזק את אמי ואת המשפחה כולה ברגעים הגורליים.

הרופאים חששו מאד שהגידול מתפשט גם לכליה השנייה, ונקבע לה תור דחוף לניתוח, בה הוסרה הכליה הנגועה.

מיקום הגידול התברר כחסד גדול, שכן הסרתה המלאה של הכליה הנגועה מנעה את הצורך בטיפולים נוספים ובתופעות הלוואי הנלוות בדרך כלל לניתוחים מסוג זה. בהתחשב בכך שהגוף יכול לתפקד היטב עם כליה אחת בריאה, קיוונו וייחלנו שחייה ניצלו.

בחסדי שמים, ביום אסרו חג פסח קיבלנו תשובה משמחת שהכליה השנייה נקיה לחלוטין. אמי, ברוך השם, נחשבת כעת לאישה בריאה והזדקקה רק לתקופת התאוששות קצרה במלון גלי צאנו, עד שחזרה לעצמה.

פרק שירה

שכני לספסל ר"י בלוי העיר לי ע"כ שלא הבאתי לכבוד היאריזיט של אבי ע"ה משהו מהליכות הבטחון המופלאות שלו. אז הנה.

העתק מכתב יד שמצאתי בין חפציו של אבי מורי

הר"ר יעקב הכהן מלאכי זללה"ה, נלב"ע כ"ט ניסן תשפ"א:

ב"ה חיתנתי את בתי והתחייבתי על דירה, ולא ידעתי מאין יבוא עזרי, והבטחתי לומר ארבעים יום פרק שירה ולפרסמו כשאצליח לקנות הדירה לבתי.

וב"ה הצלחתי בנס גדול לקנות הדירה.

אבל ב"ה חיתנתי עוד בת, והחובות תפחו מעל ראשי ולא ידעתי לאן לברוח מבעלי החובות...

הבטחתי שוב לומר ארבעים יום פרק שירה ולפרסם הנס כשיקרה.

וב"ה התחלתי לומר פרק שירה ביום י"ט כסליו תשס"ה וארבעים יום של פרק שירה צריך ליגמר בערב ראש חודש שבט.

אבל היות וביום שישי האחרון שכחתי לומר פרק שירה, אז הוספתי את יום ראש חודש שבט.

ובכן אמרתי פרק שירה בראש חודש שבט בשעה 2.00 בצהריים. עודני אומר שורות אחרונות של פרק שירה, דופקים אצלי בדלת ונותנים לי כסף מעל ומעבר לחובותי! וברוך השם שלא עזב חסדו עמדי.

כן יעשה ה' ניסים ונפלאות עם כל ישראל!

סיר למרק של שבת - יד שניה

בהמשך לסיפור על "כיריים יד שניה" והמסתעף:

מספר הר"ר צבי הירש קליין שליט"א, אלעד:

לשב"ק פרשת שמיני הזמנו את ההורים ועוד בני משפחה להתארח אצלנו.

מסיבה כלשהי התוכנית בוטלה, אך

היות שכבר תכננו שבת מרובת אורחים, החלטנו שלא נמעיט בכבודה של השבת, ונזמין אורחים אחרים במקומם, ברוב עם הדרת שבת המלכה.

ואכן צפויים היו להתארח אצלנו אורחים יותר מן הרגיל. כאשר התארגנו להכין את כל הנצרך לשבת, התברר לנו שהסירים המצויים בבית לא יספיקו כדי לבשל את הכמות הנצרכת, ויש צורך בסיר גדול נוסף. התלבטתי ממי להשאיל סיר, שהרי מדובר בגודל שאינו משמש אותנו בשיגרה.

המחשבה עוד לא הבשילה לכדי החלטה, ויצאתי להתפלל מנחה.

בדרך לשטיבל עמדו כמה קרטונים שכתוב עליהם "הפקר - ניתן לקחת". הצצתי לרגע, ובין האריזות ראיתי לתדהמתי סיר גדול ממש, ארוז באריזה מקורית חדשה, ממש כמו הגיע עכשיו מהחנות, ועל הצלופן שעל האריזה רשום בטוש שחור:

בטהוני בצורי הוא אוצרי - פרשת אחרי קדושים פ"ה ~ 2 ~

כס"ד, גיליון שבועי לאמונה, בטחון, וכל מה שמקרב יהודי לאביו שבשמים.

לשליחת סיפורים, תגובות, הערות, ובקשת הצטרפות או הסרה: מרדכי הכהן מלאכי, ביתר עילית. 5834817@gmail.com תא קולי 073-2490589

יהודים יקרים, יהודים לבביים, שתהיה לכם, אמונה בבורא כל עולמים. ואז יהיה לכם טוב, היום ולתמיד, בעולם הזה ובעולם הבא.
הוי אמונה, אמונה, אמונה, אמונה, רק אמונה!

מיטת תינוק תוצרת בית

מספר הר"ר נתן גלנט ביתר:

סיפור מתוך, אחד הסיפורים הכי מדהימים שקרו לי!

לפני מספר שנים רצינו להעביר את התינוק לחדר הילדים, אך לא הייתה לנו מיטה מתאימה, וגם לא את היכולת לרכוש אחת כזו...

משכך התפללתי לה', ובמקביל התחלתי לתכנן איך לבנות משהו בסיסי מקרשים משויפים היטב; רגלים, מעקה, לקנות מזרן תואם יד שניה, ולהשכין בתוכו את העולל.

למחרת באתי למקום עבודתי, מקום סואן עם עשרות פועלים יהודיים, ובאופן אקראי לגמרי ניגשתי לאחד המנהלים של המקום, יהודי גבה קומה ודעתן, שאיני נוהג לפטפט עימו בדרך כלל, ואמרתי לו בלי כל סיבה הנראית לעין:

אני מתכנן לבנות מיטת תינוק, שרטטתי סקיצה, תוכל לעבור איתי על התכנית לראות שהיא טובה? בתגובה, שואל אותי ההוא בהפתעה:

אתה מחפש מיטת תינוק? איך ידעת לבוא אלי?

משם לכאן, מתברר שהייתה לו בביתו במשך 15 שנה מיטת תינוק איכותית ומוצקה, כמו שאני מתכנן לבנות, ובדיוק באותו יום בבוקר!!! הוא ורעייתו הגיעו למסקנה שהגיע הזמן להשליך את הפריט.

"פירקתי אותה, והיא מונחת וארוזה בכניסה לבניין שלי", סח המנהל, "ליבי לא נתנני כך להשליך רהיט יקר שכזה לפח... ואני עודני תוהה איך למצוא משהו שבדיוק זקוק למיטת תינוק מסיבית מעץ!"

עוד באותו היום נסעתי לביתו, הוא סייעני להעמיס את הרהיט על גג רכבי, ואף העניק לי במתנה את המזרן שאותו תכנן למכור, וכך ה' שלח לבננו מיטה יציבה ואיכותית - בדיוק ותאום מושלם. תודה השם!

תלמידה בת 45 בכיתה א'

מספר הרה"ג ר' שמעון בן ציון אייזנבך שליט"א, רב שכונת השחמון ושליח חב"ד באילת:

לפני זמן מה, התארחתי בביתנו גיורת שעלתה מברלין. היא בחרה לעלות לארץ כדי לחיות כאן כיהודיה, והשתלבה בצורה מרשימה. אולם, בשל גילה, היא התקשתה מאוד לרכוש את מיומנויות הקריאה והכתיבה בעברית. קושי זה, מטבע הדברים, לא רק עיכב את השתלבותה בעבודה מפרנסת, אלא גם גרם לה לתחושת בדידות וחוסר שייכות.

והכל בזכות אותם כאבי רגליים "תמימים", שלא היו קשורים כלל למחלה.

הגילוי המוקדם הזה הציל את חייה באופן ישיר ומהיר, ומנע מצב שבו תוך זמן קצר היא עלולה הייתה להיות במצב קשה בהרבה שאיננו רוצים להעלות בדעתנו!

המאמר העוצמתי "לטובתי נשברה רגל פרתי" קיבל כאן משמעות מצמררת! "נפלאות הן דרכי ההשגחה!"

חברותא עם הניגון של הרבי מקאליב

מספר הבה"ח שמעון רבינוביץ נ"י

ישיבה קטנה מאור עינים ירושלים.

אני לא אדם שכותב סיפורים, אבל כשאני נתקל בהתגלות כה מוחשית של ישועת ד' אני לא יכול להשאיר אותה רק לעצמי!

זה תקופה ממושכת שלצערי הייתי מסוכסך עם אחד מהחברותות שלי בישיבה.

לא למדנו ולא שוחחנו בינינו.

בתקופה האחרונה סדר הישיבה היה "קנין מסכתא" ולא נזקקתי לו כחברותא, אבל "לכל שבת יש מוצאי שבת", והגיע רגע האמת. התחלנו סוגיא חדשה ולי אין חברותא ללמוד עמו, ואני אנה אני בא?

לא ידעתי את נפשי.

הסדר החל, ואני רואה שהוא מצא לעצמו לחברותא חדשה... הבנתי שאני הולך למצוא את עצמי "בדד ישב" והדבר הכאיב לי עמוקות. לא זו בלבד שאאלץ ללמוד לבדי, נוספה על כך הצפייה בחברותא המצוינת שלי לשעבר לומד עם מישהו אחר. הרגשתי רע מאד.

ואז אזרתי אומץ וכח להתחזק בבטחון בהשי"ת!

התיישבתי במקומי והתחלתי לפזם לעצמי את הניגון המרגש שחיבר האדמו"ר מקאליב זצ"ל:

נאר אמונה, נאר אמונה אין בורא כל עולמים*...

חזרתי על המילים הללו כמה פעמים, ואז חדרו תיבות השיר לתוך לבי וחשתי כי ירדה עלי שלווה שלא מן העולם הזה. פתחתי את הגמרא והתחלתי ללמוד בהתמדה ובחשק רב.

עברו שלוש שעות, ה"סדר" הסתיים, והחברותא, שכבר תקופה ארוכה לא מדבר אתי מטוב ועד רע, ניגש אלי ואומר לי חד וחלק:

"בתחילת הסדר הבא אני בא ללמוד איתך,

ניסיתי להחליף חברותא אבל לא עלה בידי".

נכתב בצוותא עם החברותא שלי!

* נאר אמונה, נאר אמונה אין בורא כל עולמים.

טייערע יידן, הארציגע יידן, האט'ס אמונה אין בורא כל עולמים.

עס וועט אייך גוט זיין, עס וועט אייך וואויל זיין, היינט און אלע מאל, אויף דער וועלט און אויף יענער וועלט.

הוי אמונה, אמונה, אמונה, נאר אמונה!

[תרגום מילולי:]

"רק אמונה, רק אמונה בבורא כל עולמים.

בטהוני בצורי הוא אוצרי - פרשת אחרי קדושים פ"ה ~ 3 ~

כס"ד, גיליון שבועי לאמונה, בטחון, וכל מה שמקרב יהודי לאביו שבשמים.

לשליחת סיפורים, תגובות, הערות, ובקשת הצטרפות או הסרה: מרדכי הכהן מלאכי, ביתר עילית. 5834817@gmail.com תא קולי 073-2490589

קשיים רבים. היא דמתה קצת לשיבה שמשלמת משכורות מידי פעם... כשבדיק נכנסו מעט תרומות...

בשנת תשמ"א, עם סילוקו של השמאל מהשליטה הטוטאלית בארץ, עלתה דרישה בלתי מתפשרת שאל על לא תטוס בשבתות.

החוק הזה נתקל במחאות אדירות, ועדות לבדיקת הנושא הצביעו על הנזק הכלכלי שייגרם לחברה מהפיכתה לחברת תעופה נכה, הפועלת חמישה וחצי ימים בשבוע, במקום שבעה ימים מלאים, מה שהוערך כנזק של בין 30 ל-40 מיליון דולר בשנה, אני זוכר כי נערכו הפגנות של עובדי אל על, שאפילו מנעו מיהודים דתיים להיכנס לטרמינל! מאז אל על רשמית לא טסה בשבת, אך מאחורי הקלעים עקפו את האיסור בתחבולות שונות, כמו החכרת מטוסים תחת שמות אחרים. המאזנים השנתיים של אל על לאורך השנים נראו כמו רכבת הרים שבסוף תמיד קורסת לבקעה לפני העצירה. במשך שנים רבות אל על אל על היתה "מת מהלך".

כך בשנת תשע"ח הפסידה אל על 52 מיליון דולר, בתשע"ט הפסידה 60 מיליון, ובתש"פ - שנת הקורונה "אחת השנים המקוללות בכלכלה העולמית והמקוללות ביותר בתולדות ענף התעופה" היא הפסידה 530 מיליון דולר, מה שהביא אותה אל סיפה של קריסה כלכלית.

לא נותרה ברירה ואל על הוצעה למכירה למרבה ההפתעה, כאשר איש לא התעניין בחברה הקורסת, היא נרכשה תמורת לפי שווי שוק של 846 מיליון ש"ח על ידי "בחור צעיר, שאיש לא ידע על קיומו עד לפני חודשיים", אברך כולל ליטאי מודרני מרמת אשכול, בשם אלי רוזנברג, אשר כפי הנראה מייצג את אביו, איל הון אמריקאי אשר אין לו אזרחות ישראלית. הבעלים הקודמים לא אבו להשאיר ברשותם ולו מניה אחת של החברה נושאת ההפדים הכרוניים.

גדולי המומחים הפיננסיים בישראל ניבאו את עתידו השחור של הרוכש: "אלי רוזנברג, הרוכש הטרי של אל על, עלול לגלות בקרוב במה הסתבך - חוב של חצי מיליארד דולר, ענף שנמצא במשבר עמוק, חיבוק דוב מוועד הטייסים, בעיצומו של משבר פיננסי ותפעולי - בסך הכל אתגר סביר לבחור ישיבה בן 26 שרכש את השליטה באל על".

אולם רבות מחשבות בלב איש.

אלי רוזנברג הורה על שמירת שבת מוחלטת בחברה, לא רק בטיסות, ואף ביטל שורה ארוכה של טיסות קבועות במוצאי שבתות של הקיץ משום שגרמו לעבודה בשבת בתהליך ההכנה לטיסה.

התוצאות מדברות בעד עצמן:

בשנת תשפ"ב הרויחה אל על 109 מיליון דולר, בתשפ"ג 117 מיליון, ובתשפ"ד פרצה המלחמה שהבריחה מכאן את כל החברות הזרות, ואל על סיימה את השנה ברווח נקי של 545 מיליון דולרים. השבוע התימנים כעסו שלא קונים מלוואח שעבר עליו הפסח, ושיגרו לכיוון נתב"ג טיל אחד ממולא בסחוג ירוק וחריף מאד. הענין נסתיים בנס שקשה לתארו, אך היתה לכך מטרה צדדית... באותו יום כל החברות הזרות ביטלו את הטיסות שלהן, ומניית אל על נסקה ביום אחד בלמעלה ממאתים מיליון שקלים, ועוד היד נטויה אל על...

החברה שנרכשה לפי שווי שוק של 846 מיליון שקל, שווה כיום 6.6 מיליארד שקלים! כפול שמונה...

ומה תאמרו, זה טבעי בעת מלחמה?

היו לנו כבר כמה מלחמות בארץ, וטובי היועצים הכלכליים אמורים היו לעשות בעצמם את החשבון הזה, כולל הבעלים הקודמים...

אבל השבת היא מקור הברכה,

ואת הנתון הזה המומחים הדגולים לא מכניסים לחישובים שלהם. עלינו - כן מוטל לפקוח את העיניים וללמוד!

היא נרשמה למסלולים שונים באולפנים ייעודיים ללימוד השפה, אך לא הצליחה בשום אופן להתמיד בלימודים אלו, עד שהרימה ידים מתוך ייאוש וחדלה מנסיונות אלו.

היה זה באחד הביקורים שלה אצלנו, והימים ימי ערב ראש השנה. הפלגנו בדיבור על גודל מעלת הימים הבאים עלינו לטובה, שבכוחם להשפיע ולהכריע את כל מה שיעבור עלינו במשך כל השנה כולה.

הגיורת שהאזינה לדברים, הכריזה כי הא עומדת להתמקד בתפלה ובקשה אחת ויחידה: שתצליח ללמוד את השפה העברית, לקרוא ולכתוב כאחד האדם!

התרשמנו עמוקות מאמונתה הכנה, וחיצקנו אותה בדרכה. ואכן ימי החג עברו עליה מתוך תפלה אמיתית מעומק הלב.

למחרת החג, בעיצומו של צום גדליה, היא קיבלה שיחת טלפון משרות התעסוקה, בעקבות הבקשה שלה לדמי אבטלה.

הם הציעו לה עבודה כסייעת רפואית לילדה שסובלת מאלרגיה לחלב.

הילדה עולה לבית הספר, והמדינה מממנת עבורה סייעת צמודה שתפקידה לשבת יחד עמה בכיתה, להרחיק אותה מחלב ומוצריה ומכל ממתק או ממרח שמכיל חלב, ולמנוע אותה מלהגיע למצבים מסכני חיים חלילה. זוהי עבודה קלה שברוב הזמן העוסק בה משוחרר לעסוק במה שלבו חפץ, כשהוא יושב בכיתה ומפקח על הילד האלרגי, ומאידך - משעממת למדי...

הגיורת קיבלה את העבודה בשמחה, ומיד אחרי חג הסוכות היא החלה בתפקידה, תמורת שכר נאה של 45 ש"ח לשעה.

כאשר היא התיישבה בכיתה לצד הילדה, היא קלטה לראשונה מה בעצם עושים בכיתה א'... וזרם של התרגשות אפף אותה. לומדים לקרוא ולכתוב!

למחרת, הגיורת הביאה עמה מחברת ועפרון כמו כל הילדות בכיתה, והחלה להשתתף בשיעורים כתלמידה מן המניין, תלמידה בת 45 בכיתה א'...

וכך, עד לסיום שנת הלימודים הגיורת - התלמידה החרוצה, שלטה בעברית שליטה מלאה!

וכל זאת בזמן שהיא משתכרת 45 ש"ח לשעה עבור לימודים אלו... כך התקבלה תפלתה הכנה והפשוטה של הגיורת בראש השנה, באופן מידי ומפתיע!

והרבה יש לנו ללמוד ממעשה מופלא זה,

אדם שמתמודד עם קושי כזה עלול לחשוב: "וכי מה תועיל לי תפילה?"

האם בכוח התפילה השפה העברית תיכנס מעצמה בדרך ניסית לתוך מוחי? והנה נוכחים אנו לראות כי לא יפלא מד' דבר, ויש דרכים למקום להושיע את המקווים לו בתוך מסגרת הטבע, בדרכים מופלאות אבל פשוטות, אשר שכל האדם לא יוכל לשערן!

~~~~~

אפשר באותו מבט להציץ לרגע לאקטואליה,

אל קורותיה של חברת התעופה הישראלית "אל - על". החברה הזו מעולם לא היתה תרנגולת שמטילה ביצי זהב, והתמודדה תמיד עם

בטהוני בצורי הוא אוצרי - פרשת אחרי קדושים פ"ה ~ 4 ~

כס"ד, גיליון שבועי לאמונה, בטחון, וכל מה שמקרב יהודי לאביו שבשמים.

לשליחת סיפורים, תגובות, הערות, ובקשת הצטרפות או הסרה: מרדכי הכהן מלאכי, ביתר עילית. 5834817@gmail.com תא קולי 073-2490589

בלי שיזדקק לשנות את הטבע, אלא יעשה את רצונו על ידי הטבע עצמו,

פי לא יפלא ממנו דבר ולו נתקנו עלילות.

ספר המידות להמגיד מדובנא סוף פ"ה

סוכריות מנטה בהשגחה פרטית

מספר הרב פנחס כהן שליט"א, ביתר:

בחסדי שמים זכינו השבוע לחגוג את שמחת אירוסיה של בתנו היקרה.

לאחר ההכנות המרובות וההתרגשות הרבה, כשהגענו לאולם השמחות, הבחנו כי הכלה מעט מוטרדת. לשאלתנו התברר כי עקב טרדות האירוע, היא לא הספיקה לאכול דבר, וטעם מר נותר בפיה. עקב התרגשותה הרבה של הכלה היא לא היתה מסוגלת לטעום מהמאכלים שהוכנו לשמחה, והיא חשה צורך דחוף בסוכריית מנטה שתפיג למצער את התחושה הלא נעימה. אך מהיכן תימצא סוכריית מנטה באולם שמחות, הרחק מחנויות פתוחות? פנינו אל בני המשפחה שהיו עמנו, בתקווה שאחד מהם מחזיק סוכרייה בתיקו או בכיסו, אך לשווא.

מצוקת הכלה הייתה ניכרת, ואנו לא מצאנו פתרון. בעודנו עומדים להתפלל ערבית, נכנס לפתע שליח ובידו מגשים עמוסים בפלפלים ממולאים. הוא הניח את המגשים על השולחן שהוכן לכך, ואז, לתדהמתנו, שלף שקית סגורה של... סוכריות מנטה!

הוא הניח את השקית לצד המגשים והחל לפנות לצאת. כששאלנו אותו לפרש הדבר, הוא משך בכתפיו וענה בפשטות: "זה מה ששלחו מהקייטרינג".

בירור קצר העלה שרשרת אירועים מופלאה.

הכנת האירוע נעשתה ברובה על ידי בני המשפחה המסורים בעשר אצבעותיהן, אך חלק מהמאכלים שהכנתם מורכבת יותר, כמו הפלפלים הממולאים, הוזמנו מקייטרינג ביתי קטן.

מחמת דוחק הזמן בעלת הקייטרינג ביקשה מאיתנו לרכוש עבורה את הפלפלים בעצמנו, ונתנה הוראות מדויקות לגבי סוג הפלפלים הרצויים.

אחת מבנות המשפחה נסעה למרכול "רמי לוי" לבצע את הקנייה. בעודה שם, ראתה חפיסת סוכריות מנטה והחליטה לקנות אחת לעצמה.

לאחר מכן, כשנסעה לבית בעלת הקייטרינג למסור את שקיות הפלפלים, שכחה לקחת עמה את הסוכריות. כעת, בעלת הקייטרינג הישרה שלחה את הפלפלים המוכנים, וצרפה אליהם את חפיסת הסוכריות השכוחה.

כך, בהשגחה עליונה, עקב דרישת בעלת הקייטרינג שנרכשו את הפלפלים בעצמנו, סוכריות המנטה הגיעו לביתה ונשארו שם עד לרגע הנכון, אז הגיעו ליעדן הסופי - לשמח את הכלה ביום שמחתה!

אתה בן אדם!

למה תביט אל הסבה = הגורם,

ולמה לך להשען על משענת קנה רצוף?

אין עליה כי אם לעשות רצון אדוניך, והוא הטוב בעיניו יעשה!

והסבה אשר היא רעה בעיניך,

אם רצון הבורא יהיה להיטיב עמך,

עוד פתח פתוח לפניו לעשות פרצונו הטוב על ידי הסבה הזאת עצמה.

ואף אם לפניך דרכי ישועתך והצלחתך אינם גלויים,

לפניו יתברך גלויים וידועים.

משל למלך שהיה רצונו להוציא איש אחד מביתו,

לתתו בבית הסהר.

ובבואו למשפט אמרו לו יועציו:

מה לך להוציא מביתו ולהסגירו בבית הסהר, חבל על המקום

בבית הסהר שעולה הון רב וצריך שמירה מעלה,

סגר אותו בביתו הוא!

וישמע אליהם המלך וסגר אותו בביתו על מסגרי ובריח,

ושלשלאות כבדות שם על חלונות הבית שלא יוכל בשום אופן לצאת עוד.

והמלך פנה לעסקי המדינה ולא שם לבו עוד לדעת מה נעשה באסיר ההוא.

אבל האסיר הזה שהסגר בביתו, היה לו פתח נסתר במחלות

אשר תחת ביתו, פתח אשר לא ידע עליו איש מיום אשר בנה

לעצמו את הבית הזה, ודרך אותו הפתח יצא מן הבית ויצא

לחפשי.

אחרי תקופה נזכר המלך באסיר אשר אסר בביתו,

ועלה בדעתו לבקר בביתו - בית מאסרו, לראות מה עלה בגורלו.

והיה כאשר הגיע המלך לבית ומצאו ריק, ויתפלא מאד, וישלח

שלוהים לחפש בכל העיר עד שמצאוהו והביאוהו לפני המלך.

ויאמר המלך אל האסיר:

מבטיחך אני כי לא תאנה אליך רעה, ואני מבקשך כי תגלה את אָנִי,

האִיךָ יצאת לחפשי מהבית, שהיה מסגר בכל מיני בריחים

ומנעולים כבדים?

ויאמר האסיר אל המלך:

אדוני המלך: לא מחכמה שאלת על זאת!

האָמַנְם תחשב כי תקבש את בעל הבית בתוך ביתו?

מי שִׁבְּנָה את הבית, הוא היודע גם דרכיו ומחלולתיו,

יודע גם איך לצאת ממנו, מה שאין ידוע לאף אדם בעולם! היפלא ממנו דבר?

כן הענין באדם, אשר שם בטחונו בסבה אשר בטבעה להיטיב,

והוא חושב לכבש את רצון הבורא, וכאשר הבורא רוצה

להענישו סביר הוא בחקמתו להתחכם עם הבורא יתברך ולבטל

את רצונו, או תמה איך הקב"ה ישלם את שכרו.

אבל הוא שוכח כי אי אפשר להכריח את הבורא ברוך הוא

ולשנות את רצונו,

והוא יתברך שִׁבְּרָא ונטע את הסבות הטבעיות, ודאי השאיר לו

גם פתח ואפן אשר על ידה יוכל גם להפיק את רצונו אל הפעל

מאותה סבה עצמה לסוגיה והתחלפויותיה,

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: אהבת ישראל

פרשת אחרי קדושים

בס"ד | גליון מס' 530

אחרי מי רדף ראש הישיבה בתחנת הרכבת?

ואהבת לרעך כמוך (י"ט, י"ח)

שיפעלו כשאתה אותו יהודי. אם תרגיש את התחושה של היהודי הזר, אם תחוש שעובר עליך מה שעובר עליו - ייקל עליך לשדרג את רגש 'אהבת ישראל' הטמון בכך לכדי פעולה מעשית ומועילה, שבאמת תקל על זולתך ותעניק להם קרן אור בחייו.

בפרשת שבוע זה, בה ניתנה לנו המתנה הנפלאה של 'אהבת ישראל', הבה נאמץ אותה אל ליבנו, להפוך את האהבה לפעולה מעשית, לרומם את הרגש המפעם לכלי ביצועי. הבה נתבונן כי כל פעולותינו ותאומות את רגש 'אהבת ישראל', שאנחנו מתייחסים לזולתנו במסירות ובאיכפתיות כמו לעצמנו ממש. הבה נעצים את האהבה בינינו לבין כל יהודי, ואהבת לרעך - כמוך ממש!

אחד הערכים המרכזיים בחייו של יהודי, ערך עליו גאווהו והוא משוש ליבנו, ניתן לנו כמתנה בפרשת שבוע זה. זהו ערך שכולנו מחוייבים אליו, מצוה אהובה במיוחד שכולנו מחוברים אליה ודבקים בה בכל נימי נפשנו - המצוה לאהוב כל יהודי, מצוות אהבת ישראל הנפלאה.

זו מצוה מרגשת במיוחד, שממנה נובעות רבבות פעולות ואף יותר, שאנו עושים בימי חיינו. אהבת ישראל היא הרגש, המנוע, המדחם והמחיה של כל פעילות החסד הנפלאה שאנו רואים סביבנו, היא זו שמפעילה את האיכפתיות והדאגה הכנה, ההתמסרות והמאמץ של כל יהודי למען זולתו, לעשות לו טוב, להקל עליו, להטיב עמו.

אהבת ישראל היא מצוות זהב, במסגרתה אנו אוהבים כל יהודי, כמו שהוא. זר כמוך, בן משפחה כמוך, רחוק, מי שנראה כמונו וגם מי שלא נראה כמונו. עצם העובדה שהוא יהודי, חלק ממשפחת עם ישראל, הופכת אותו לבן משפחה יקר ואהוב כל כך, שנפעל למענו ונעשה הכל כדי להטיב עמו, בכל זמן, בכל תנאי ובכל מצב.

המראות המרגשים של נשיאה בעול עם הזולת, חלוקת סלי מזון לנזקקים, עזרה למי שנתקע על אם הדרך, סיוע לחולים ולבני משפחותיהם בבתי החולים, הפעלת קשרים כדי לסייע לפרנסת הזולת - כל אלו הינם פירושים של מצוות אהבת ישראל, ביטוי שלה בשטח. אהבת ישראל היא רגש, כח שיוצר, המיה של הלב לקראת כל יהודי. כי הוא יהודי, הוא אח, הוא אהוב ונחמד ורצוי כל כך...

אלא שמבדל לאוקיינוס המשימות והמטלות שלנו במשך הימים, לאור עומס מירון החיים הבלתי פוסק, לא פעם עלול הרגש הנפלא של אהבת ישראל לשקוע במעמקי הלב, להיזנח חלילה מתחת להר המשימות המלא. דווקא לכן, ומתוך הערכה שכולנו רוצים לקחת חלק באהבת ישראל, נתנו לנו חז"ל עצת זהב, חשפו את הדרך שתאפשר לנו לרומם את רגש האהבה הטבוע בנו לכדי מעשה של ממש:

'מה ששנוא עליך - אל תעשה לחברך' - כלל אחד, שש מילים בלבד, שמשנה חשיבה, מוביל את

השקפת העולם. אם רצונו של יהודי לדעת האם מעשיו עולים בקנה אחד עם רגש 'אהבת ישראל' הטבוע בו, אם תשוקתו היא להעצים את הרגש הזה ולכונו - יש מבחן פשוט. שים את עצמך בראי, תראה את עצמך באותו מצב, תחוש את תחושת חברך...

אם אתה עובר על אם הדרך ורואה רכב תקוע, אם חלילה נתקעת בבית חולים, אם חלילה נקלעת לקושי כספי, אם אתה חש שאתה הופך ללעג וקלס בקרב חבריך, אם נכנסת למקום זר ומנוכר לך ואתה 'אבוד' בשטח, אם הגעת לבית הכנסת ואין לך מקום ישיבה, אם אתה מחפש בדחיפות עצה לנוכח קושי העובר עליך - מה היית רוצה שאחרים יעשו עבורך, מה היית מבקש לראות שמישהו פועל למענך?

ואת התשובה שנתת לשאלה האמורה - קום ותעשה. עכשיו, ללא עיכובים, ללא המתנה. פשוט, תרגיש את תחושתו של היהודי האחר, ותפעל כמו שהיית רוצה

בוכה על עצמו...

היה זה בביתו של הרה"ק רבי ישעיה מוקערסטיר ז"ע, בנו הקטן חלה מאוד, ובאחד הימים נחרדו בני הבית לגלות את רבי ישעיה בוכה בכי מר בדמעות שליש. כולם נחפזו לנסות להרגיעו, והסבירו כי המחלה אינה כה מסוכנת ועוד ייתכן שיינצל, ומדוע ממחר הרבי לבכות כל כך...

השיב להם רבי ישעיה בצדקתו: 'לא על בני החולה אני ממרר בבכי, אלא עלי' - 'על הרבי?!' - תמהו כולם, 'מה הרבי בוכה על עצמו?'

'תבינו, לגבי בני יקירי - בטוח אני בחסד השם כי ישלח דברו וירפאהו. אך אני בוכה לאן אני התדרדרתי: הרי מדי יום מזכירים בפניי יהודים חולים הזקוקים לישועה, כל יום אני שומע על אנשים הצריכים רפואה, האם הם מדיירים שינה מעיני כמו בני היקר? האם הם מדאגים אותי כשם שאני דואג לשלום בני? הלזאת אהבת ישראל יקרא, כשבני טורד את מנוחתו יותר משאר אחי היהודים?'

אם אני מצטער וכואב על בני יותר מעל כל יהודי אחר - אותו וסימן הוא שעוד לא השלמתי את מידת אהבת ישראל. על כך אני בוכה! - אמר רבי ישעיה, מוותר את בני ביתו המומים ונרעשים...

סיפור זה המופיע בספר 'טיב המעשיות', אין כמוהו ללמדנו עד היכן אהבת ישראל. עד שנגיש את הזולת כמו בן משפחה, עד שנחוש את כאבו כאילו הוא כאב אישי שלנו. זו אהבת ישראל אמיתית, זו שאיפתנו הטהורה!

משמעות מעשית.

כמה ימים חלפו, ולמרות שיענקל' הוסיף להתחנן בשערי השגרירות, הונפקה האשרה המיוחלת. יענקל' סבר שכנראה בקשתו - כמו בקשת יהודים רבים אחרים - נדחתה על הסף, ולאחר כמה ימים נוספים, כשנסגרה השגרירות הבריטית, הבין יענקל' שככל הנראה לא תהיה לו אשרת יציאה, וכל מה שגורו בידי הוא רק המכתב הלא מספק לפיו השגרירות 'שוקלת' אם להעניק לו מעמד פלטי. בשל כך, החליט כי זה הזמן לעשות מעשה...

הוא פנה לראש הישיבה, רבי אהרן קוטלר, והודיעו כי החליט לנסות להימלט בעזרת המכתב הזה. 'זו אמנם לא אשרת יציאה' - הסביר יענקל', 'אך בכל זאת זה מסמך כלשהו, אולי הוא שווה משהו. אעשה הכל על מנת להימלט בעזרת המסמך הזה, אולי יחוסו ואולי ירחמו עלי!' - טען.

מצוה לפרסם: סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח הקדוש רבי פתחיה סעלישער בן הר"ר יוסף יונה הי"ד רזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקד"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

להתאמץ למען יהודי אחר, לעשות הכל לשמח את לבו, להפגין כלפיו אהבה מכל הלב!

תגובה מפתיעה ששינתה חיים

קירות חדרו של ראש הישיבה הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן זצ"ל, כבר התרגלו לשמוע סיפורים מצמררים, מרגשים או מחרידים, מפייהם של הבאים לזכות בעצתו ובברכתו של ראש הישיבה. למרות זאת, נראה כי המעמד הזה היה חריג בכל קנה מידה, וכל בני הבית דמעו עיניהם לנוכח המחזה הנורא הזה...

אל ראש הישיבה הגיע הרה"ג ר' נחום ברנשטיין שליט"א, יחד עם תלמידו - יהודי שעשה לא מכבר צעדים ראשונים אל תוך עולם התורה והמצוות, וחזר בתשובה שלימה. 'ראש הישיבה', הציג הרב ברנשטיין את תלמידו, 'היהודי' שלפניו עשה כבדת דרך ארוכה מהחינוך שקיבל עד היום - כשהוא זוכה לעמול בתורה ולהתעלות במצוות וביראת שמים, ועדיין יש מצוה אחת שהוא לא מסוגל לעמוד בה, הוא נכשל בה פעם אחר פעם...

'אכן כן', פרץ בעל התשובה בבכי מר, 'עשיתי כל שיכולתי, אני מתמסר לעמל התורה בכל לבי וברוך השם מצליח לקיים את רוב המצוות. רק במצוה הזו אינני מצליח להתגבר, שוב ושוב אני נכשל והיצר מסיט אותי מדרכי, שוב ושוב אני מתרסק ואינני מחזיק מעמד. ילמדני ראש הישיבה מה לעשות, כיצד להתמודד, אולי איזו עצת חיזוק או משהו...' - ביקש בבכי תמרורים...

הוא ציפה שראש הישיבה יסביר לו את חומרת הענין, אולי יעניק לו עצה מעשית, ללמוד בספר זה או אחר, לפעול באופן כזה או אחר. להפתעתו הרבה, נענה בדרך אחרת:

לפתע, התרומם ראש הישיבה מלוא קומתו, לחץ את ידו בחום, חיבק אותו ונישק אותו פעם אחר פעם! 95 שנות עמל התורה והנהגת הציבור, עמדו והרעיפו אהבה על בעל תשובה שזה מקרוב הגיע, כשראש הישיבה אומר לו בעיניים לחות מדמעות: 'אוי, כמה שאני מקנא בך, כמה שאני מקנא בך... כמה זכויות אתה צובר בכל פעם שאתה כן מתגבר, כמה שכר נצחי מחכה לך... אני מקנא בך!'

ראש הישיבה לא נרגע, הוסיף ולחץ את ידו באהבה אין קץ: 'אתה צדיק נפלא, צדיק נדיר. מתקשה כל כך להתמודד, ובכל זאת מתאמץ, בכל זאת ממשיך לנסות, בכל זאת ממשיך להיאבק. בורא עולם גאה באנשים כמותך, אני מלא קנאה בך!'

כל הנוכחים ניגבו דמעות סוררות, לא הרבה פעמים ראו את ראש הישיבה כה נרגש, כה מחמיא, כה מעודד, בטח לא יהודי המעיד על עצמו שהוא נכשל פעם אחר פעם... לבסוף, לחץ שוב ראש הישיבה את ידו של האיש, וביקש ממנו לשוב ולהיכנס אליו לאחר תקופת מה, כי רצונו לפגוש שוב בגיבור הרוח הגדול...

לאחר מספר חודשים שב הרב ברנשטיין עם אותו יהודי ונכנסו לראש הישיבה, שקיבלם בחום וזכר היטב את הפגישה הקודמת. ראש הישיבה התעניין בשלומם ואיך נמשכת ההתמודדות, והיה מאושר לשמוע שנרשם שיפור משמעותי, אותו יהודי כבר מתמודד הרבה פחות, אם כי הוא עדיין נכשל מעת לעת...

ושוב נשנה המחזה המרגש, המרטיט כל כך. ראש הישיבה קם מכסאו, מחבק ומנשק אותו בחום ואהבה ללא גבול. 'אשריך מה טוב חלקך!' - משבח אותו ראש הישיבה, 'אני מאושר שאני זוכה לפגוש אדם כמותך! אתה מצליח להתגבר, נלחם כמו אריה, אני גאה בך!' - שב ראש הישיבה וקורא בהתרגשות, לוחץ את ידו בחום ומזמינו לבקר שוב בעוד תקופת מה...

בפעם השלישית שנכנס, בישר אותו יהודי כי התעלה לחלוטין, הוא עומד איתן בדעתו ובכל מצוות דתו. הפעם אי אפשר היה להכיל את המחזה, ראש הישיבה קם מכסאו ונשקו על מצחו, 'אתה לא יהודי קדוש, אתה קודש הקדשים ממש!' - קרא לעברו ראש הישיבה בהתרגשות אין קץ, אין מילים לתאר, אין מילים ממש!

וכך, באהבת ישראל כנה ובלי אף מילת ביקורת, בלי עצת חיזוק רק באהבה מורעפת, הצליח ראש הישיבה להעניק לו כח וגבורה להתגבר על נסיונותיו, לנצח את יצרו. כי אהבת ישראל היא מתכון בטוח להשפעה על הזולת, דרך האהבה תמיד מנצחת, מועילה, מרוממת ומשפיעה!

תגלית זו נחשפת בספר 'ליקוטי אמרים - תניא', בפרק ל"ב, כי הדרך להשפיע על אדם ולקרב לתורה עוברת באותו נתיב, נתיב אהבת ישראל. וכך הוא כותב: 'אף הרחוקים מתורת השם ועבודתו... צריך למושכן בעבודתו אהבה!' - כי אהבת ישראל היא הדרך להשפיע, לרומם, להעניק כוחות ויכולות התמודדות לזולת!

הבה נאמץ את הדרך הזו, כי כלנו רוצים להיות בעלי יכולת להשפיע על הזולת, לרומם אותו, לחנך את ילדינו. כדי להצליח בכך - כמה כדאי לבחור בדרך אהבת ישראל, לראות את החלק הטוב שבזולתנו ולהתחבר אליו באהבת אמת, ואז נוכל לדבר אליו ממקום של אהבה וחיבה, ולהשפיע עליו לטובה!

רחמינו של רבי אהרן נכמרו על התלמיד, הוא חש כי זו סכנה גדולה מדי עבורו. 'לפי דעתי', - אמר ליענקל', 'חוששני שחלילה יתפסו אותך ללא האשרה וישלחו אותך לסיביר, לא כדאי להסתכן עד כדי כך, עודך צעיר לימים!' - סבר ראש הישיבה. אלא שיענקל' לא אבה לוותר, הוא חש כי זו ההזדמנות היחידה שלו להציל את חייו מאימת המלחמה, וטען כי אולי בכל זאת בעזרת המסמך יינצל, ולחילופין - הלא נאמר לו כי יש סיכוי קלוש שאשרת היציאה תחכה לו בנמל, אולי זה יקרה...

יענקל' המשיך לראות בפיסת הנייר שבידו הזדמנות אחרונה לזכות בחיים חדשים בבריטניה, ורצה רק לברוח. לבסוף 'נכנע' ראש הישיבה לעקשנותו והפצרותיו של יענקל', ובירכו שוים לחיים ולשלום...

יענקל' נפרד מראש הישיבה, ושם פעמינו לעבר תחנת האוטובוס. עד מהרה הגיע האוטובוס, ישן ומקרטע, צפוף בעשרות אנשים שהצליחו להידחק ולעלות אליו. האוטובוס עשה את דרכו לקובנה, שם יש רכבת הנוסעת לעיר הנמל. המסע לא קל, אך החיים שווים אותו, בהחלט...

כשהגיע האוטובוס לקובנה, גילה יענקל' תחנת רכבת הומה אדם, כולם ביקשו להגיע לנמל ולנסות לברוח. הוא מיהר לרכוש כרטיס נסיעה מתאים, ושירך את רגליו בין ההמון, עד שמצא קרון אליו אפשר לעלות. כעת לא נותר לו אלא להתמתן ברכבת העמוסה. עד שזו תחליט לצאת לדרך, לעבר עיר הנמל...

ובעוד יענקל' יושב בקרון הרכבת וממתין, דמות נוספת נכנסה לתחנת הרכבת, ראש הישיבה - הגאון רבי אהרן קוטלר בעצמו. זמן קצר לאחר שיענקל' יצא, עשה רבי אהרן את הדרך אחריו: יצא לתחנת האוטובוס, והמתין בה שעה ארוכה. אחר כך נסע באוטובוס נסיעה לא קצרה, ובסיומה - הגיע לתחנת הרכבת בקובנה...

ועדיין לא נסתיים המסע... - רבי אהרן התרוצץ בתחנת הרכבת, קורא בקול 'יענקל' יענקל', מחפש אחריו בכל מקום ופינה. ראשו נדחק באשנבים השונים, זקנו ההדור התנופף ברוח החולפת, והוא ממשיך לרוץ ממקום למקום וזועק: 'יענקל' קליאט', מחפש אחר תלמידו... דקות ארוכות חולפות עוברות, רבי אהרן עובר מקרון לקרון ברציפים השונים, ממשיך לקרוא בשמו של תלמידו ומחפש אחריו כאילו איבד יהלום יקר...

יענקל' ישב ברכבת, ולפתע, משום מקום, שמע קול מוכר קורא בשמו, פעם אחר פעם, קריאות קצובות וקולניות. הוא הפנה את מבטו אנה ואנה, הביט לכל הצדדים, ביקש מהעומדים על יד חלונות הקרון - לזוז מעט כדי שיוכל לראות מי קורא לו. להפתעתו, היה זה ראש הישיבה, רבי אהרן קוטלר בעצמו!

'הראש ישיבה!' - קם יענקל' ממקומו נסער כולו, המום מהמראה, עיניו קרועות מתדהמה ופיו יורה שאלות: 'מדוע עשה ראש הישיבה את כל הדרך אחריי? מדוע נדחק ראש הישיבה באוטובוס, רץ והתרוצץ בין המון האדם בתחנת הרכבת, התאמץ כל כך כדי לשוב ולפגוש בי? מה קרה?' - שאל בתימהון...

'רק רציתי לבשרך', אמר לו רבי אהרן קצרות, 'שמיד לאחר צאתך, הגיע מברק המבשר כי בניגוד לכל התחזיות, הבריטים נאותו לתת לך אשרת כניסה. במברק נכתב כי המסמכים מחכים לך בנמל!'

'נפלא!' - שמח יענקל' על הבשורה, 'הודו להשם כי טוב!' - קרא ברגש רב בהבינו כי חייו ניתנו לו לשלל. 'אבל', שבה התמיהה וזעקה מתוך לבו, 'הלא המסמכים היו ממתנים לי לפני העליה לספינה בכל מקרה, מדוע טרח ראש הישיבה כל כך כדי לנסוע אחריי לקובנה ולהשיגני על פסי הרכבת? מה בער להתאמץ כל כך רק כדי לדווח לי את הידיעה המשמחת?'

'זה פשוט', חייך רבי אהרן את חיוכו הטוב, 'הלא הרגשתי כי יצאת לדרך מודאג ומתוח, כשאניך יודע כיצד יסתדרו העניינים, ובעצם אתה מצפה לנס... החלטתי לרדוף אחריך ולבשר לך את הבשורה, למען תיטע לדרךך רגוע ושלי, שמח ובטוח בישועתך!'

יענקל' שב והתיישב במקומו, משפשף את עיניו כלא מאמין. ידוע ידע כי רבו גאון התורה וענק המידות, אך לא ידע עד היכן מגיעה אהבת ישראל הבוררת בקרבו, עד היכן מגיעה דאגתו לשמחת לבו של תלמידו. ראש הישיבה בוודאי שמח לשמע הבשורה כי תלמידו יינצל, אך לא הסתפק בכך: הוא טרח לנסוע באוטובוס לעיר השכנה, להתרוצץ בתחנת הרכבת ולקרא בשמו, וכל זאת כדי להסיר ממנו את עננת הדאגה ולשמח את לבו!

הסיפור הזה, המופיע בקונטרס 'כולנו יודעי שמך', אין כמוהו ללמדנו מהי אהבת ישראל, לחוש את הזולת, להרגיש את העובר עלי. רבי אהרן לא הסתפק בידיעה כי תלמידו יינצל, הוא טרח והתאמץ כדי לבשר לו זאת, כדי להרגיע אותו ולהעניק לו שלוה בדרכו ובמסעו. לא פעם נקריט לידנו הזדמנות לשמח יהודי אחר, להסיר ממנו דאגה, להעניק לו את התחושה כי אנו שותפים לכאבו ומייחלים לישועתו בדיק כמוהו - הבה נעשה זאת מכל הלב, זוהי אהבת ישראל!

וגם אם זה קצת קשה, דורש מאמץ או מחייב הקרבה - זו לא סיבה לוותר, נהפוך הוא. הבה נראה את רבי אהרן מתרוצץ בין קרונות הרכבת, קורא 'יענקל' יענקל' אל החלל, מקווה למצוא את תלמידו, רק כדי להרגיעו. אלה וכאלה חמדה ליבנו,

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

אזור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל ואסתר, זמאיר בן אליהו ומיכל ז"ל

ז"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל ואסתר זצ"ל
ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

764

**ניתן לתרום באשראי
בנדרים פלוס:** כולל ערב
המרכזי גילה, עבור כולל דרכי
חזקיה.

**ניתן לקבל קבלה
להחזר מס סעיף 46**

סיפור לשבת קודש

ממסירות נפש ליתור למען השני לעולם לא מפסידיים

מעשה מדהים ומיוחד אירע, אותו סיפר הגאון הצדיק, הרב אלימלך בידרמן שליט"א:

"היה זה לפני מספר שבועות בעיר רכסים. ילד יתום מאב, הגיע בשעה טובה ומוצלחת לגיל מצוות, כשאמו מאד רוצה לחגוג לו מסיבת בר מצוה. הימים ימי קורונה, והשמחה תוכננה להיות באולם צנוע ע"פ הכללים הנדרשים. אך בצר לה, עקב מצבה הכלכלי, לא היה לה מהיכן לדאוג לתזמורת לשמחת בנה, בעוד הבן בוכה ומתחנן כי חפץ הוא בתזמורת כמו חבריו לכיתה.

המשפחה פנתה לזמר גדול עם תזמורת וביקשו ממנו בתחוננים שיואיל בטובו לשמח את נער בר המצוה היתום ביום שמחתו, בהתנדבות וללא תשלום. הזמר סירב בכל תוקף וטען כי אף הוא חייב לפרנס את משפחתו בימים לא פשוטים אלו, ולכן לא יגיע ללא תשלום.

"אנא רחם על היתום, ואבי יתומים ישלם את שכרך שלא תפסיד מכך", התחננה אמו בדמעות.

הזמר סירב שוב, כשליבו צובט אותו, כיצד יכול הוא להותיר ילד יתום בצער. לאחר סדרת שכנועים נכמרו רחמיו על הילד, והסכים להופיע בבר המצוה ללא תשלום. הגיע היום הגדול. האורחים זרמו לאולם ע"פ הכללים, התזמורת ניגנה במיטבה, והשמחה פרצה גבולות, כשמעל כולם היה הנער היתום, והאזשר קרן על פניו. הזמר הרגיש שעשה מצוה גדולה לשם שמים ושב לביתו בסוף האירוע שמח ושבע רצון.

יומיים לאחר מכן, מקבל הזמר טלפון ממשרד הבריאות אשר מורה לו: "אנא היכנס מיד לבידוד. חתן הבר מצוה אותו שימחת השבוע נמצא חיובי לנגיף, ועליך להיכנס לבידוד של שבועיים". אותו זמר לא ידע את נפשו מרוב זעם וצער. "לא די שלא לקחתי תשלום, ולא הרווחתי מאומה באותו לילה, כעת אני גם צריך לשבת שבועיים בבידוד, ולהפסיד כסף של כל האירועים שהיו צריכים להיות לי בשבועיים הללו. זו שערוריה של ממש. רטן בליבו.

הזמר נכנס לבידוד, מתוסכל ושובו. והנה, לאחר כמה ימים שהזמר שוהה בבידוד, עבר הוא בדיקת קורונה שגילתה - הינך חיובי לנגיף! "איני מאמין", התקשה לעכל, "אף אני נדבקתי מנער בר המצוה, וכעת עלי להישאר שבועיים נוספים בבית, מלבד הימים שישבתי עד כה. אני עשיתי מצוה בחינם, ולבסוף נדבקתי והפסדתי כסף של כמה אירועים".

בלית ברירה ביטל הוא את כל האירועים וישב בביתו, עד שהבריא לחלוטין בשעה טובה ומוצלחת. והנה, ימים ספורים אחר שחזר לשגרה והבריא מהנגיף, קיבל הוא טלפון מארגון גדול של יתומים מארה"ב, המזמין אותו לאירוע גדול ומכובד שייערך ליתומים ומבקשים ממנו שיבוא לשיר באירוע המפואר והחשוב.

הזמר היה מאושר ושמח, וכי הצעה כזו יוקרתית וחשובה הוא לא קיבל מימיו. "אך כיצד הגעתם אליי? שאל בסקרנות. "אחד העסקנים שלנו השתתף לפני כחודש בחגיגת בר מצוה של בחור יתום מרכסים, בו אתה השתתפת ושימחת את כולם בצורה נפלאה. התרשמנו מאד מהביצועים והיכולות שלך, ואף כששמענו שעשית זאת בחינם וכתרומה לילד היתום - החלטנו שאתה המתאים ביותר להיות הזמר באירוע היוקרתי שאנו עורכים כל שנה ליתומים, ואנו נשלם לך סכום מכובד עד למאד, כולל הוצאות הטיסה והלינה בבית

בזכות מסירות נפש זוכה לראות ישועות

היה זה בקיץ תשע"ד, לפני כשבע שנים. ארגוני הטורר שולחים טילים לעבר מדינת ישראל, ובפרט על יושבי עוטף עזה.

4,000 טילים נשלחו לעבר ישראל, ובחסדי שמים כמעט ללא נפגעים. אזור הדרום היה תחת הפגזות כבדות, ורבים מתושביו עזבו את האזור וביקשו להתארח באזורי הארץ השלווים יותר. חלקם אצל בני משפחתם וחלקם הוציאו כסף להתארח בבתי מלון.

יהודי אחד מיוחד וטוב לב, בעל צימר גדול ומפואר בעיר צפת, פירסם בעיתונות כי הוא מוכן לגמול חסד עם משפחה אחת מתושבי הדרום שביתה הופגז קשות, ולאחרם בוילת הנופש המפוארת בחינם! אלא שהדבר מותנה עד לרגע שביקשו לשכור את הצימר. סוף כל סוף מדובר בשיא עונת הקיץ - הזמן החם בשנה שהצימר מכניס הכי הרבה כסף, ולכן כל זמן שלא יבקשו לשכור את הצימר, הרי הוא נתון במתנה למשפחה הדרומית. משפחה אחת שביתה נהרס מהטילים קפצה על המציאה, ובתוך כל הצער זכתה לאירוח מלכים בצימר הצפתי שהשכיח מהם קמעא מכל ההרס והחורבן שחוו. שבוע שלם הם היו בצימר, שמחו ונהנו.

והנה, לאחר שבוע מנוחה בצימר, התקשר אדם לבעל הצימר וביקש ממנו לשכור את שירותיו לכמה ימים באמצע השבוע. בעל הצימר פנה למשפחה מהדרום, והודיע להם בצער ואי נעימות, כי הם צריכים להתפנות, כפי שסיכמו. המשפחה היתה בצער, הם כל כך נהנו השבוע, ולאן כעת הם ילכו. אך מצד שני מה יעשו, והרי זו פרנסתו של בעל הצימר, ובפרט בתקופה זו.

נכמרו רחמיו של בעל הצימר והוא החליט להתייעץ בדעת תורה. הוא התקשר לביתו של מן הרב חיים קנייבסקי זצוק"ל, וביקש לשאול מה לעשות, וכיצד לנהוג בסיפור המורכב. בני המשפחה שאלו את הרב, שהשיב בתשובה מפתיעה: "תאמרו לו שישאיר את המשפחה אצלו והוא לא יפסיד מהמצוה, אלא הקב"ה ישלח לו שפע גדול בזכות כך".

בעל הצימר קיבל את תשובת הרב בלב שלם והודיע למשפחה כי הוא נותן להם להישאר לעוד תקופה ממושכת. ואז, מה שקרה לאחר כמה ימים היה פשוט מדהים ביותר. לאחר מספר ימים, האיש הופתע לקבל בדואר צ'ק על סך 75,000 ש"ח בעל הצימר היה המום וכמעט נפל מהרגליים. על מה ולמה קיבל צ'ק שמן שכזה?

התברר כי במהלך החורף הסוער ניזוק ביתו של בעל הצימר בצורה רצינית, כתוצאה מהשלג והרוחות הסוערות שפקדו את צפת באותה שנה, וכבר מספר פעמים שהוא ניסה לתבוע את חברת הביטוח על כל הנזקים. חברת הביטוח סירבו להיענות לפנייתו והמשיכו להתחמק בכל דרך. לאחר נסיונות חוזרים ונשנים, התייאש האיש לגמרי מהם, והשלים עם ההפסד המרובה, וכבר לא ציפה לקבל את סכום הפיצוי.

אך מסובב הסיבות סידר בדיוק מוחלט כי באותו היום בו קיבל את ברכת מן הגר"ח קנייבסקי - אישרה לו חברת הביטוח את כל סכום הפיצויים - 75,000 ש"ח (תודה ל'דרשו') מחדס לא מפסידיים לעולם.

שאינ עמה מלאכה סופה בטלה וכו' (אבות ב ב), ואם אין קמח אין תורה, אם אין תורה אין קמח (שם ג ז). הנה כי כן כגון אנו יתמי דיתמי צריכים אנו להתנהג בדרך טבע, ויצא אדם לפעול ולעבודתו עדי ערב, ואשר בכחו לעשות יעשה, והשם הטוב בעיניו יעשה:

רק שאף אי דחיקא לה שעתא טובא ויש לו עסק רב, לא יחסר להתפלל שחרית מנחה ערבית בצבור ולקבע עתים לתורה, אחז המרבה ואחד הממעט, ובלבד שיחק לא יעבר. ומה טוב סדר "חק לישוראל" שהוא סדר נאה, כל בו, ואז יצו ה' אתו את הברכה. אך בשבתות וימים טובים וחל המועד, ובכל עת שהוא פנוי לא יפנה לבטלה, אלא יעסק בתורה. ויהיה משאו ומתנו באמונה ויזהר וישמר מכל צד דנדוד אסור ויהיו כל מעשיו לשם שמים. וכה יאמר בפה מלא בכל יום:

הריני הולך להתעסק במשא ומתן, ובטחוני בשם שהוא יתן לי כח לעשות חיל להתפרנס, אני ובני ביתי בדרך כבוד, ולעשות צדקה וגמילות חסדים, וכדי שאוכל לקים כל מצוות בוראי כתקון, עזרנו אלהי ישענו על דבר כבוד שמך אל תפן לרשענו, עשה עמנו צדקה וחסד למען שמך הגדול, יהיו לרצון וכו'. ולא יעבר יום שלא יתן צדקה כפי כחו, זהו חובת גברא. אם כה יעשה יבטח בשם ה', וישען באלהיו ויהיה שבע רצון ומלא ברכת ה', ויקים בו מקרא שכתוב (תהלים קכח ב) יגיע כפיו כי תאכל אשריו וטוב לך, אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא:

ואם הרחיב ה' את גבולו, יהיה ממעט בעסק, ותהא מלאכתו נעשית עיז ידי אחרים ויעסק בתורה. ועל זה אמרו (ערוה"ב נד א) אם יש לך הטב לך. ולא יהיה רע עין אוהב כסף, רק ישמח בחלקו ויהנה מיגיעו הוא ובני ביתו, ובשרו ישכן לבטח וחי' נחת יחיה, וישלח מטעמים לנפש אביו ואמו, ויכין מעדנים לנפשו כברכת ה' אשר נתן לו, כי זה חלקו מכל עמלו. אבל מי שהוא יגע להעשיר בגזל ואונאה ועולה ושקר, והשגת גבול וכהנה אסורים רבים המתרגשים במשא ומתן, ועובר עליהם מי שאינו עומד על המשמה, ובטול תפלות בצבור, ובפרט תפלת המנחה, שיש מבטלים אותה לגמרי, ובטול תורה שאינו קובע עתים לתורה כלל, הרי זה הרע את מעשיו, וקפח את פרנסתו ואין רואה סימן ברכה בכל עמלו שיעמל. ואם לשעה יצליח ויהיה דרך רשעים צלחה, כבר אמר הכתוב (ירמיה יז יא) עשה עשר ו... במשפט בחצי... יעזבנו ובאחריתו... נבל. ויש עשרה... לבעליו לרעתו, וזה מעשה הפלוני, שעושה שיצליח לפי שעה על ידי עולה ובטול תפלות ובטול קביעות עתים לתורה, כדי להטעותו ושימחיד ברשעתו. ולמי שהולך בדרך טובים, ה' צדיק יבחן, שיהא לו הפסד ובטול רוח לפי שעה כדי לנסותו ולהיטיבו באחריתו. אבל כל באי עולם יעידון יגידון שמאחר שהשם יתברך הוא הנותן כח לעשות חיל, והוא הנותן ומפרנס לכל, לא יאמן כי יספר, שלעוברי רצונו נותן יותר ומרחיבים על ידי שעוברים רצונו, ולעושי רצונו נותן פחות ומפסידים על ידי היותם עושים רצון קונו, זה משפט עול אפלו אצל בשר ודם, וחלילה לאל מרשע ושד"י מעול, רק האמת הגמור כמו שאמרנו, וכל העם מקצה יודעים את כל זאת, והם מאמינים, רק שהם מסורים ביד יצרם, ואחרי ידעם ושמעם כל אלה, יש שאין מניחין מנהגם הרע ועוברים על דעתם ועל דעת קונו, אף שיודעים בלי ספק שהיא לא תצלח ושעתידין לתן את הדין, ושיש שכר טוב לצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא, וענש רע ומר לרשעים, אף על פי כן אין מתחזקים להלחם עם יצרם ללכת בדרך טובים ולעשות הטוב והישר:

אבל אשר הוא יהודי יתן אל לבו, כי ביאת האדם לעולם הזה אינו אלא כדי שילחם עם יצרו ויכבש אותו, ובזה עושה נחת רוח ליוצרו ומקבל שכר טוב בעמלו בעולם הזה ובעולם הבא, ומה יתרון לאדם בעמלו שיעמל, ויהיה יגע להעשיר באסורין ובבטול תפלות ומצוות, בידעו שהיא לא תצלח, ושעתיד לתן דין וחשבון לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא. לכן, לו בכח יגבר איש להלחם עם יצרו לעשות הטוב והישר על פי התורה, וישבע טוב בעולם הזה ותתענג בדשן נפשו לעולם הבא, וזה כל האדם. ולעולם יקבץ רחמים ממי שהענג שולו ין הרבה תפלה עושה. ובכל יום יתפלל על הפרנסה בברכת שומע תפלה וקדם כל אכילה, כמו שכתבתי לעיל בערך אכילה. ויכון מאד בברכת הנהנין ובפרט בברכת המזון לאמרם בכונה אות באות תבה בתבה, ויכון מאד בפסוק פותח את ידך כי באלה תלוי עקר הפרנסה:

(פלא יועץ)

מלון". עיניו של הזמר קרנו מרוב אושר, אלא שאז קטעה ההנהלה את השיחה ואמרה: "אלא שיש לנו תנאי אחד להשתתפותך באירוע הגדול בארה"ב. הזמר היה במתח ושאל לפרש הדבר. "אנו מקבלים למקום רק אנשים שכבר עברו את הקרונה, כך שהם לא יסכנו את שאר המשתתפים באירוע היוקרתי. האם היית כבר חולה בנגיף?" שאלה ההנהלה. הזמר היה המום עד עומקי נשמתו וענה בחיוב, כי רק לפי כמה ימים בודדים הבריא מהנגיף, שנדבק בשמחת בר המצווה.

הזמר קפץ משמחה, והיה המום לחלוטין - הוא רטן בכעס וצער על כך שעשה מצוה לשם שמים, והנה נראה לו כי הוא רק הפסיד ממנה: כעת הוא נכנס לבידוד והפסיד כמה אירועים שהינם מחיה לביתו, ואף לאחר מכן נדבק בעצמו בנגיף. אך הקב"ה מביט ורואה את מעשי האדם, וכי לא נעלם ממנו שום טובה שעושה האדם במסירות נפש למען השני, ואף כאן קיבל הזמר תשלום ושכר באירוע יוקרה בחו"ל, השווה ערך לעבודה של כמה חודשים, מלבד הפירסום הרב שקיבל כעת בארה"ב.

ומה היה התנאי להגעתו? בלבד שהייתה לו קורונה. הכל מושג לטובה. אתה שימחת את היתום - בזכות כך תידבק אף אתה, ותזכה להיות ראוי להשתתף באירוע המפואר בארה"ב. ללמדך כי ממסירות נפש וויתור למען השני - לעולם לא מפסידים. השגחת ה' מובילה את האדם לטוב ביותר בעבורו, הגם שאינו נראה מיד לעיניים.

נזכה להתחזק במסירות נפש למען ה' יתברך ובכך אנו מגלים עד כמה אנו נאמנים ואוהבים את ה' יתברך.

(ויוצא עמו בששון)

ידוע שמפתח הפרנסה הוא ביד הקדוש ברוך הוא. הוא הנותן ומפרנס לכל, מקריני ראמים ועד ביצי כנים, ונותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו. אמנם חלוק יש בענין הפרנסה, לפי מעשיו של אדם ולפי מזלו ולפי ידיעת אל דעות. ומפלאות תמים דעים: יש שמזונותיו באים לו בנחת ולא בצער, ברוח ולא בצמצום, ובכל אשר יפנה וישכיל ויצליח וזוכה לעשר מפלג. ויש שיצא לפעול ולעבודתו, משכמי קום מאחרי שבת, והולכי דרכים ימים ונהרות, ויגיעים יגיעה רבה ואף על פי כן אוכלים לחם העצבים, בזעת אפו יאכל לחם צר ומים לחץ. ויש שאחר כל העמל והטרח נודד הוא ללחם וצריך להתפרנס מן הצדקה. וצדיק ב... יחיה (חבקוק ב ז), שיאמין באמונה שלמה שמזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה (כאמרם ביצה טו, א) ולא לחכמים... ולא לקלים... (קהלת ט יא), רק יש חכמים נודדים ללחם וכל כי ישבע, והשם הוא הנותן כח לעשות חיל, ואין אדם נוגע במה שמוכן לחברו אפלו כמלא נימא (יומא לח, ב), ולכן לא יקפיד ולא יעשה מחלוקת אם נראה לו שחברו קפח פרנסתו, כי המשפט לאלה"ם הוא, ואם יהיה יגע להעשיר כל היום וכל הלילה, המרבה לא העדיף והממעט לא החסיר ממה שקצוב לו, ופרשת המן יהיה לזכרון נגד עיניו תמיד, למשמרת לאות לבני ישראל:

והנה ידוע שיש מחללת בש"ס (ברכות לה ב), שרבי שמעון בן יוחאי סבר שאדם צריך לעסק בתורה תדיר ומלאכתו נעשית על ידי אחרים, ורבי ישמעאל סבר שצריך לנהג מנהג דרך ארץ. ופרשו המפרשים שדברי שניהם אמת. ופרש דבר הוא, שהחסידים, מתוך שחסידיהם הם, מלאכתם מתברכת שלא כדרך הטבע, ובמעט שעוסקים במלאכה, ברכת ה' היא תעשיר, ולשאר עמא הקדוש ברוך הוא שולח פרנסתם בדרך טבע, ויפה תלמוד תורה עם דרך ארץ, שתורה

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח יכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. **תבורכו מפי עליון!**

לזיכוי הרבים: בית הוראה יחוה דעת - מענה הלכתי 24 שעות, *6730	נא לבקש רחמים על יעקב בן מיכל לרפ"ש!	לע"נ נעימה בת ככב
נא להתפלל לרפואת אשת האברך רחל בת מסעודה שזקוקה לרחמי שמים מרובים	נא לבקש רחמים על ליליאן בת פאני לרפ"ש!	לע"נ ככב בת גוהר
נא להתפלל לרפואת אשת האברך רחל בת מסעודה שזקוקה לרחמי שמים מרובים	נא להתפלל על רפאל שלמה בן מאיר לרפ"ש!	העלון לע"נ: עזרא בן מזל ואברהם בן רחל
נא להתפלל לרפואת אשת האברך רחל בת מסעודה שזקוקה לרחמי שמים מרובים	נא להתפלל על רפאל שלמה בן מאיר לרפ"ש!	לע"נ ככב בת גוהר

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולוה ז"ל

פרשת אחרי מות קדושים - "מתנת הבזיונות"

קבלת הבזיונות, מגדירים המקובלים כדרך הטובה ומועילה ביותר, כדרך שאין חזקה ומזככת הימנה, כפי שמובא בספר 'קול בוכים' – שחיבר תלמידו של הרמ"ק. כי הרגע בו יהודי נכלם, הרגע בו בושה מכסה את פניו וכלימה נשקפת מעיניו, הרגע בו יהודי מתבזה ביזיון של ממש והופך ללעג וקלס בעיני כל רואיו – הוא רגע של ייסורי נפש קשים ומרים, שממרק את ההיסטוריה באבחת רגע או שניים, מבלי להזדקק לייסורי גוף או לסיגופים קשים! והמסקנה? הסכיתו ושמעו! 'אם יהודי היה יודע את מעלת הבזיונות – היה מחפש אנשים שיבזוהו בתשלום!' – אומר הרב הקדוש רבי חיים ויטאל זי"ע, כמסקנה מעשית. כי הרגע בו יהודי מתבזה, הרגע בו לועגים לו ושוחקים למשבתו – הוא רגע כה גדול, כה מרומם, כה מוזך, רגע שפותח שערים בכל העולמות, וכדאי לשלם עליו בכסף מלא ובמלא כסף! הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. בירושלים הייתה אישה שכונתה 'יענטל'ה די משוגינע' – יענטל'ה המשוגעת. לא לחינם זכתה יענטל'ה בכינוי נכבד זה. ביושר גדול היא הרוויחה אותו. מנהג היה לה לעמוד בחוצות ירושלים, ולפתוח פיה כנגד העוברים ושבים. הבעיה הגדולה שהיא הייתה מדברת בטוב טעם ודעת... לא לכולם אמרה אותם דברים – למלמד אמרה מה שההורים מדברים עליו, לראש כולל מה שהאברכים מדברים עליו. כל אחד קיבל בנפרד, וכמובן בקול רעש גדול. במלחמת תש"ח, כשהתעופפו פגזים, מצאה יענטל'ה משכן באותו מקלט שבו היה האדמו"ר מזויעה, רבי גדליה משה גולדמן זצ"ל. כשהפגזים עפו היא הייתה שותקת, אבל כשהשתתק בחוץ, התחילו ה'פגזים' שלה... היושבים במקלט, שלא יכולים היו לשאת את ההתקפות שלה, החליטו שבהפוגה הבאה יחליפו לה מקלט. מדוע לא 'ייהנו' עוד כמה יהודים ממנה?! אבל לפני שנקטו בצעדים מעשיים, חשבו: הלא הרב'ה יושב כאן, ניגש אליו ונשאל אותו אם מותר לעשות כך. נגשו ושאלו: "האם מותר להחליף מקלט לאותה אישה, שיושבת כאן ומביישת אנשים?". אמר הרבי: "ודאי מותר, אין שאלה בכלל, רק שלפני שאתם עושים זאת, ברצוני לספר לכם מעשה מאבי, רבי שלומק'ה מזויעה: "בהיותנו בגולה הייתה לי אחות, שחלתה במחלה שגרמה לה להיות במצב של סכנת נפשות, בכל פעם שהחוס שלה עלה. פעם אחת טיפס החוס ועלה ל-40 מעלות, ולא הצליחו להורידו בשום צורה שהיא. הילדה קדחה והרופאים שהוזעקו לא הצליחו לעזור לה, והודיעו להורי שבעוד זמן קצר תהיה הילדה בגן עדן. "אבי התעטף במעילו ורץ החוצה. קראה אחריו אמי: 'לאן אתה הולך במצב כזה?' - 'רץ אני לחפש ביזיונות', ענה לה. הוא היה ממונה על שכר הלימוד, ובמסגרת תפקיד זה ניגש לאשה מסוימת ואמר לה משהו, בתגובה היא יצאה אחריו, והחלה לצעק עליו בקולי קולות. "תוך רגע התקהלו סביבו אנשים שניסו להבין במה מדובר. הוא 'נשם עמוק' את הבזיונות, ולאחר מכן חזר הביתה ואמר: 'ברוך השם לא יקרה לה כלום!'. וכך היה. החוס ירד והבת יצאה מסכנה", סיים הרבי את דבריו ופנה לשואלים: "מותר להוציא את

על הפסוק בפרשתנו "לא תקום ולא תטור את בני עמך ואהבת לרעך כמוך" (ויקרא יט, יח) אמר רבי אהרן מבלו זצ"ל בשם אביו זי"ע, כי כשבאה ליהודי הזדמנות לרתוח בחבירו על הלבנת פנים שעשה לו, והוא מתאפק וחוסם את פיו – הדבר נחשב בשמים כאילו צם פ"ד תעניות. ולא עוד כותב החיד"א בספרו "דברים אחדים" שהוא מצווה להמשיך ולהאוב אותו והוא מביא משל על כך: משל לאדם שהלך בדרך ומעד ונפל והוזק, האם יעלה על הדעת שיכה את רגליו וייסרם על אשר לא הלכו כראוי, וודאי שלא! וכך אמרו בירושלמי (נדרים פ"ט) וכי מי שחתך בשר בידו הימנית בסכין ופצע את ידו השמאלית, האם היד השמאלית תחזור ותפצע את היד הימנית. וזהו שאמר הכתוב "לא תקום ולא תטור את בני עמך" והטעם "ואהבת לרעך כמוך" – מפני שרעך הוא כאיבר מאברך ואף שהזיקך או הלבין את פניך לא תקום ממנו אלא אהוב אותו כמו שאתה אוהב את עצמך. ואיך ניתן לקיים זאת? כתב בספר "החינוך" (מצוה רמא) דברים נפלאים ועצומים על כך: משורשי המצווה שידע האדם ויתן אל ליבו שכל מה שקורה לו מטוב ועד רע בא עליו מאת ה' ברוך הוא, ואף דבר אינו יכול לבוא עליו מיד אדם בלי רצון ה' ברוך הוא. ולכן כאשר אדם מצער או מכאיב לו, יאמין שעונותיו גרמו זאת, וה' יתברך גזר עליו זאת ולא יתן דעתו לנקום ממנו, מפני שלא הוא גרם לו את רעתו, אלא עוונותיו גרמו לו זאת. וכמו שאמר דוד המלך כששמעי בן גרא קילל אותו "הנחני לו ויקלל פי ה' אָמַר לו קָלָל" (שמואל ב פרק טז).

בספר "פניני פרשת השבוע" כתב כי כל אדם באשר הוא, יהא מצבו אשר יהא, משתעשע לפעמים במחשבה כי יש יום, מצב או תהליך שבמסגרתו יכול הוא לנקות את כל עברו, לפתוח את כל החסימות שחוסמות אותו בחיים. לו היינו יכולים לתפוס חלקים נכבדים מכל מה שעשינו בעבר ולמחוק אותם במשיכת קולמוס – רבים מאיתנו היו ששים לעשות זאת... אבל זה לא קל, מאוד לא קל. כשיהודי מבקש לשוב בתשובה ולמחוק לחלוטין את עברו, הדבר כרוך בתעניות ובסיגופים, או – לא עלינו – בייסורים לא פשוטים. כפי שכל כתם גשמי קשה מתנקה רק בחומרי ניקיון כימיים חזקים, כך כל כתם רוחני – כדי להסירו עלול יהודי להידרש לסיגופים לא קלים, לקשיי גוף ונפש לא פשוטים, שאיש מאיתנו לא רוצה או בוחר בהם. האם אין דרך נגישה יותר להתנתק? האם אין כלי יעיל וטוב שמוזכר את העבר ואינו כרוך בייסורים ובסיגופים? האם כל יהודי שמבקש לפתוח חיים חדשים וזכים – נדרש לעמוד בתנאים כה קשים? האם יש משהו שהוא קל יותר, סביר יותר, ובד בבד – מעניק את אותו אפקט התנקות, את אותו זוד וטוהר עילאיים?! להלן גילוי נפלא, שגילה אחד מגדולי המקובלים – הרב הקדוש רבי משה קורדבירו זי"ע, רבו של האר"י הקדוש: יש דרך, יש תקוה, יש כלי כזה: קבלת בזיונות. כשיהודי – מכל סיבה שתהא – חווה ביזיון, לועגים לו, שוחקים עליו, מבזים אותו – ברגעים הללו, כשנפשו מתייסרת מהבזיונות הבאים עליו והוא מקבלם באהבה – אזי הוא מתנקה ומזדכך. ולא זו בלבד, אלא שאת הדרך הזו –

האישה אם היא מביישת אנשים, אך הקדוש ברוך הוא שלח לנו אותה כמתנה, שהרי בביזיונות נפדים ממוות, האם נוותר על כזאת מתנה דווקא כעת?!..."

לעיתים אנו חווים ביזיונות, לפעמים אנו יוצאים מויכוח מושפלים. להישאר אדישים נוכח ההשפלה והביזיון שעוברים עלינו לא כל אחד יכול, רובנו מגיבים ומחזירים מלחמה. אך אם נשכיל להבין שכל ביזיון, בושה והשפלה מהאחר יכולים להציל אותנו מנזקים חמורים הרבה יותר נקבל זאת בשלוות נפש, נספוג ולא נגיב. לא ניתן לשער מה אדם יכול להוריד מעליו כתוצאה מבושה אחת שעובר. אם חלילה הושפלת או בויישת, כל שעליך לעשות הוא לקבל את הדין בהכנעה ולמנוף אותו עבורך, אולי הבושה הזו הצילה אותך מנוק גדול הרבה יותר...השאלה איך לשאת את העלבונות מבלי לצאת מ"הכלים" במעשה הבא שלפנינו. אומן לחימה זקן התגורר בכפר נידח בסין. לאחר שנים של התבודדות והתמקדות במטרה, החליט הוא להעביר את תורתו לדורות הבאים. לשם כך הוא הזמין אל ביתו צעירים רבים ולימדם את אומנות הלחימה. באחד הימים הגיע אל הכפר לוחם שהיה ידוע ברוח לחימה חסרת פשרות. הלוחם הצעיר מעולם לא הפסיד בקרב, ולאחר ששמע על אומן הלחימה הזקן הוא הגיע כדי לנצח אותו. תלמידיו של המורה הזקן ניסו לשכנע אותו אחרת, אבל הזקן נענה לאתגר. למחרת, נאספו כולם בכיכר הכפר. אומן הלחימה הזקן ניצב במקומו ללא תזוזה ואילו הלוחם הצעיר החל להסתובב סביבו ולהתגרות בו. הוא זרק לעברו עפר, ירק בפניו, צעק לעברו עלבונות והכפשות. במשך שעות, הוא לחץ ודחק באומן הזקן, אך זה נשאר אדיש ולא שלף את חרבו. בסופו של יום, תשוש ומושפל, הלוחם הצעיר אסף את חפציו ועזב את הכפר. תלמידיו של הזקן פנו אליו ושאלו בפליאה: "איך יכולת לשאת בעלבון הזה? מדוע לא שלפת את חרבך, ולו רק כדי להוכיח לנו שאינך פחדן?". הביט בהם הזקן והשיב: "כשאדם בא אליכם עם מתנה ואתם לא מקבלים אותה, למי שייכת המתנה?". "למי שניסה לתת אותה" השיבו התלמידים. "ככה זה גם לגבי קנאה, כעס ועלבון" אמר הזקן. "אם אתם מתעלמים מהם ולא לוקחים אותם ללב, הם נשארים אצל מי שנושא אותם..."הבה נשמח אם כן בכל פעם ששעת בושה נקלעת לידנו, הבה נשוש על כל הזדמנות לקבל ביזיונות. קבלת הביזיונות באהבה וברוח טובה, ניצול הביזיונות כמנוף לקרבת אלוקים ולפתיחת שערי שמים – אלו יכולים לחולל מהפך של ממש, ולהרעיף על כולנו ישועות גדולות ויוצאות דופן, למעלה מדרך הטבע. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. היה זה לפני כחמש שנים, בבית משפחה נורמטיבית ורגילה מאזור המרכז. בעת סעודת ליל שבת, כשהיסבו בני המשפחה לסעודה ודיברו דברי תורה וסיפורי צדיקים, סיפר להם האב את המעשה הבא, ולא שיער לאן יגיעו הדברים...וזה דבר המעשה: בעת שמורי ורבי כבוד קודשו האדמו"ר מנדבורנה זצ"ל היה עלם צעיר, הוא יצא כדרכו מדי יום אל בית המדרש הקבוע בו היה עוסק בתורה. משום מה – באותו היום, מסיבה לא ברורה, סטה מהדרך הרגילה והלך בדרך שונה במקצת. תוך כדי הילוכו עבר דרך רחוב שבדרך כלל לא עבר בו, והנה, באמצע הרחוב, ממש במרכזו, ניצב לו אדם בגיל העמידה, ומתחיל לצעוק על הבחור הצעיר ועדין הנפש העובר ברחוב לתומו...הרבי – שהיה אז בחור צעיר כאמור, נבהל מאוד. הוא כלל לא הכיר את הרחוב הזה, ובוודאי שלא את אותו אדם זר שעומד וצועק עליו. אבל לא היה לו הרבה פנאי לחשוב, שכן הלה – שכנראה היה מעורער בנפשו – החל לצעוק צעקות רמות, צרחות של ממש. הוא

מקנטר ומבזה, משמיץ אותו ולועג לו, והבחור הצעיר מסמיק ומחוויר חליפות ולא יודע את נפשו...ברגע הראשון, כך העיד הרבי אחר כך, הרבה שעליו פשוט להתחיל לרוץ, לברוח מהמקום וכמה שיותר מהר. אך ברגע הבא התיישב בדעתו, והרהר: 'רגע, הרי יש דברים בגו! למה שיניתי היום ממסלול הליכתי הקבוע?! הרי ברור שיש סיבה לכך, כנראה – כדי שאקלע למלתעות לשונו של האיש שעומד כאן וצווח ומבזה. אם כן, למה לי למהר?' – חשב, ונותר על עומדו...והלה, בראותו כי הרבי מתחזק לנוכח העלבונות המוטחים בו, רק הגביר ווליום... הוא מוסיף לצעוק ולהשמיץ, לבזות ולהקניט, להעליב ולבייש, וכל אותה העת הבחור ניצב למולו בעיניים מושפלות ופנים סמוקות, מקבל את הביזיונות באהבה. וקולו של האיש הולך וחזק מאוד, כל מילה שלו כשפוד מלובן בלבו של הרבי, שמוסיף לעמוד נכחו ולקבל את הביזיון באהבה...לימים, כשסיפר הרבי את הסיפור, תיאר את הביזיון הקשה שהיה מנת חלקו, וכיצד הבין – כבר בצעירותו – כי רגע של מתנה לפניו, רגע ששערי שמים נפתחים. 'אם בורא עולם זימן לי לעבור דווקא שם ודווקא אז ולהיקלע אל שדה הקטל המילולי הזה – יש לכך סיבה טובה, כנראה זה נועד כדי לפתוח לי שערים!' – הסביר הרבי, וסיפר כי ניצל את הרגעים הללו לתפילה...ככל הסיפור הזה סיפר האב לילדיו המאזינים מרותקים, וקינח במסר מעשי: 'לפעמים, ילדים, בחורים, צעירים או מבוגרים – מבזים את זולתם על לא עוול בכפם. אפשר לברוח, אפשר להשיב מלחמה, אפשר לענות תשובה הולמת ובוטה... אבל הרבה יותר כדאי לשתוק, לקבל את הביזיון באהבה ולנצל את הזמן לתפילה, כי זו עת רצון מופלאה!' – סיכם את הסיפור...ואם חשבו ההורים כי בכך הוא תם, כמה הופתעו ביום ראשון בצהריים, כשבנם בן החמש שב הביתה מהתלמוד תורה, ופניו קורנות מאושר. 'בשורה משמחת!' – הכריז הינוקא בקול עליו, עוד מעט יהיה לנו תינוק חדש!'. כל בני המשפחה אצו רצו, לשמוע מיהו הקול המבשר ואומר על בן העתיד להצטרף למשפחה, ומנין לו ה'מידע המודיעיני' המשמח? ראשונה, אצה רצה האם, הן רק היא ובעלה יודעים כמה הם מבקשים ומייחלים לזכות לבן נוסף אשר מזה כמה שנים לא זכו במתנה שכזו, והנה בנם בן החמש הגיע לבשר כי הרגע הגדול מתקרב ובא... 'מוי'שלה!' – שאלו אותו כולם כשגבותיהם מורמות בהפתעה, 'מאיפה אתה יודע? מי סיפר לך? האם מלאך גילה את אוזןך על שמחה משפחתית מתקרבת?' – חייך הילד חיוך צופן סוד, והשיב: 'היום בהפסקה, החליטו כמה ילדים לצחוק עליי. הם קראו לי, והתחילו לצחוק על איך שאני נראה, על הבגדים שלי, על התיק שלי, על הפאות שלי... פשוט החליטו להעליב אותי חזק!' – הסביר הילד בטון מתוק, וחיוכו הקונדסי הועב לפתע בלחלוחית שצצה בקצה העין... 'ואז' – הוסיף הילד וסיפר – 'נזכרתי בסיפור שאבא סיפר בליל שבת, על הרבי מנדבורנה שהעליבו אותו, והוא ניצל את הזמן הזה להתפלל. אז הורדתי את הראש ובכיתי, אבל בכלל לא בכיתי בגלל שהעליבו אותי... בכיתי כי התפללתי שייולד לנו עוד תינוק קטן, בכיתי כי ביקשתי מהשם שישלח לי אח חמוד, בכיתי כי התחננתי שכבר יהיה לנו תינוק!' – צפצף הילד בקול מתקתק, וסיכם: 'נראה לי שכדאי שנקנה כבר מיטת תינוק, שיהיה לנו לתינוקי החדש!' ההורים הופתעו. הם לא העלו על דעתם שהסיפור שסופר בליל שבת כבר קנה שביתה כה חזקה בלב הילד, עד שהוא ביצע אותו הלכה למעשה. הם התרגשו לגלות את כוחות נפשו של בנם שדחק את העלבון הצורב הצידה ומינף את רגע ההיעלבות לשעת תפילה נרגשת,

ובליבם פנימה ייחלו כי תפילתו תישמע ותתקבל במרומים... וכך בדיוק קרה: פחות מעשרה חודשים מאותו יום, שש מויש'לה בהתבשרו על התינוק החדש שהצטרף למשפחה. 'אמרתי לכם, ידעתי!' – שאג הקטן בקול מאושר, לוקח קרדיט על השמחה המשפחתית המשותפת 'בגלל שהתפללתי אז, כשהעליבו אותי!' – שב ואמר, 'ידעתי שבסוף יהיה לנו תינוקי חדש בזכותי!'. כשנימול התינוק הקטן, העניקו לו ההורים את שמו של כבוד קודשו האדמו"ר מנדבורנה זי"ע. הן לקחו של הסיפור הוא שהוביל לישועת ה' ולתינוק ששימח את כל בני המשפחה, ומהווה עדות חיה וקיימת, נושמת ומהלכת, מצחקת ומאושרת, לכוחם של קבלת הביזיונות באהבה וניצול זמנה לתפילה! סיפור מופלא זה, אשר סיפר המשפיע רבי אלימלך בידרמן שליט"א, מאיר בפנינו עד כמה הרגע בו אדם חווה ביזיונות הוא רגע נעלה, רגע בו יהודי קרוב כל כך לבוראו, עד שהוא יכול לבקש ככל העולה על ליבו ולפעול ישועות גדולות בהבל פיו. כן, כולנו מתמודדים עם מצוקות, קשיים ובעיות – אולי הרגע בו נקבל קצת ביזיונות הוא הרגע בו יש לנקוש בשערי שמים, אולי זה מה שיוביל אותנו לישועה הנכספת!! הבה נשמח אם כן בכל פעם ששעת בוש נקלעת לידנו, הבה נשוש על כל הזדמנות לקבל ביזיונות. קבלת הביזיונות באהבה וברוח טובה, ניצול הביזיונות כמנוף לקירבת אלוקים ולפתחת שערי שמים – אלו יכולים לחולל מהפך של ממש ולהרעיק על כולנו ישועות גדולות ויוצאות דופן, למעלה מדרך הטבע!

הבה ונראה מהסיפור שלפנינו, המוביל אותנו לתובנה, כי הרגע בו מקבלים ביזיונות באהבה, הרגע בו שותקים לנוכח עלבונות מוטחים, וממנפים אותו לתפילה נרגשת – זהו רגע שעשוי להיות מכונן ולהביא בכפיו ישועות נכספות...

יום רביעי, ט"ז באייר תשפ"א. השעה אחת וחצי בלילה. אני יוצא מבית המדרש בישיבה, עולה את המדרגות של הפנימייה, בואכה החדר שלי, זה הקורץ לי מסוף המסדרון הארוך. זה עתה סיימתי את "חובותי" – סדר משניות ופרקי תהילים שקיבלתי על עצמי לרפואת אחותי, הסובלת מגידול באחד מגפיה. הסבל שלה עצום וכאבה נגע ללבי, עשיתי כל שביכולתי כדי לעזור לה, ו"חוב" זה הוא אחד מהם. אני הולך בלאט אל החדר, נזהר מאוד לא להרעיש, לא רוצה "מצווה הבאה בעבירה". אני רואה את שני חברי חרדי ישנים ברוגע במיטתם. אני מתארגן במהירות ובדממת אלחוט, קורס אל מיטתי, תוך כדי שאני שם לב שמיתו של חברי, יוסי, עדיין ריקה. אני מבין שהוא עדיין לא חזר, אבל לא משקיע בכך מחשבה נוספת. אני עסוק במאבק בדמיונות ובדאגה לאחותי הטורפים את דעתי. מחר בעזרת ה', ערב ל"ג בעומר, אני מתכנן להגיע אל מירון, כמדי שנה, להעתיך בתפילה אצל רשב"י, שיהא מליץ יושר עבודה ועבור כלל ישראל הזקוקים לישועה ורפואה. בכיס החליפה כבר הכנתי גזרי דפים בהם חילקתי את התהילים לפרקים עם שם אחותי לרפואה שלימה, כדי לתת לאנשים במירון, שיחד יעיתירו בעדה ויחלו פני עליון בזכות התנא הקדוש. ערפילי השינה החלו לפשוט על מוחי וגופי, וכך, בעודי נמצא במצב של נים ולא נים, שמעתי את דלת החדר חורקת. יוסי נכנס אל החדר, שוכח את השעה ואת החברים הישנים בסביבתו. הוא טרק את דלת הארון שוב ושוב, מחפש דבר מה. התהפכתי. הרעש הציק לי. עד שהגעתי אל מסלול השינה, נחלץ מים הדאגות, והנה יוסי מגיע בכזו קלות, מנער אותי מהשיכרון שהחל לאפוף אותי. בלבי כבר החלטתי לסלוח לו ולדון אותו לכף זכות. לך תדע מה עובר על בן אדם. שאר החברים התהפכו גם הם, אחד מהם שלח "שה!" גדול לעברו. כיסיתי את ראשי בשמיכה,

מנסה לחזור אל תלם החלומות. בבוקר קמתי רענן לגמרי. ההפרעה אתמול בלילה לא פגמה כלל בערונותי. שמחתי מאוד. בעודי מתכונן לתפילה, שמתי לב לפניי זעומות של חברי לחדר, לא התייחסתי כל כך, ברור לי שלא כל אחד קם על רגל ימין, ובשעה כזו של בוקר זה עדיין לגיטימי להיות עם פרצוף "כרית". לאחר התפילה ניגשתי אל חדר האוכל, ואל השולחן בו יושבים חברי לחדר, כבקי ורגיל. הרגשתי שמשו לא טוב קורה. עדיין לא הצלחתי להניח את האצבע. אמרתי "שלום" בלבביות – ואין מענה. התבלבלתי. "קרה משהו?", שאלתי בזהירות. ואז, בלי שום הכנה, התפרץ לעברי אברהם, אחד מחברי לחדר. "אין בעיה, הנה הגיע המתמיד בעיצומו של ליל, לאחר שהשלים שעות רבות של לימוד פורה, כדי להעיר את חבריו הבטלנים. אני רק לא מבין למה מכל הדרכים בעולם בחרת לטרוק את הארון שוב ושוב. לא מספיקה טריקה אחת כדי שנקום כולנו?". באותו הרגע החוורתי. לא היו בי מילים. הבנתי מה קרה. הם היו בטוחים שאני הוא זה שהעיר אותם אתמול בלילה. ההיעדרויות שלי בלילות האחרונים כנראה הרימו לא מעט גבות. לא סיפרתי לאיש על מחלת אחותי, עדיין, וכרגע ברור להם שאני נכנסתי אחרון לחדר, ובשלי כל הרעש הזה. הבטתי סביב. הייתה שם קבוצה של עשרה בחורים. מתוכם זיהיתי את יוסי, שבחר לשתוק. חלק מהבחורים הרגישו שלא בנוח והחלו לעזוב את המקום, כמה ניגשו אלי, טופחים על גבי ומסתלקים. זה לא היה נעים. קרב איתנים התחולל בי, במיוחד כשראיתי את פניו של יוסי מביטות בי כאילו כלום לא ארע. זה היה עניין של רגעים ספורים, עד שכוח אדיר פרץ לתודעתי וצעק לי "כצאת השמש בגבורתו!" (מסכת שבת, בה כתוב על הנעלבים ואינם עולבים שומעים חרפתם ואינם משיבים). מלמלתי סליחה קלושה ומיהרתי החוצה. החזקתי את נפשי בשתי ידי. הבושה עדיין מלאה את כולי. הלכתי אל הבית מדרש כדי להספיק את סדר הלימוד. לפני עוד יום ארוך, כאשר התכונן הוא לעלות לאוטובוס למירון בשעה חמש אחר הצהריים, שאת הכרטיס עבורו קניתי יומיים קודם. בבית המדרש הכל כבר התפוגג לי, הצלחתי לגבור על היצר ולסלוח בלב שלם לחברי. דנתי אותו לכף זכות, מבין את המצוקה שהייתה לו בלילה ואת התסכול שהיה לו בעקבות כך, מה גם, שבטבעו הוא אדם טוב מאוד וממש לא התאימה לו ההתנהגות הזו. ככל הנראה היה זה עניין רגעי, וככל שחשבתי עליו טוב – כך נרגעתי יותר, והסליחה כבשה את לבי מחדש. בהפסקת הצהריים הבנתי שהפקקים למירון לא יהיו פשוטים, ויש מצב שאני אפספס את ההדלקה המרכזית. החלטתי להקדים בשעתיים ולצאת מיד, דרך הרכבת, הישר לכרמיאל משם למירון. הצעתי לחבר לקנות ממני את הכרטיס לאוטובוס, ויצאתי במהירות לכיוון תחנת הרכבת.

הגעתי אל התחנה. נותרו לי מספר דקות בודדות כדי להספיק ולעלות אל הרכבת. שעטתי את גרמי המדרגות, כדי לגלות שהתחנה עמוסה באנשים שחשבו בדיוק כמוני על הנסיעה למירון... התפללתי שאצליח להיכנס. הטענתי את הכרטיס. צוות הרכבת בדק כל אחד, ואני מיהרתי אל המכונה הארוכה שם למטה, שאוטוטו תתחיל לצפור, ואני עדיין כאן. אינני יודע איך, אבל מצאתי עצמי פתאום מעבר למחסום לאחר שתיקפתי את הכרטיס, ו"טסתי" את המדרגות הנעות בואכה הרכבת. עליתי לקרון הראשון, והרכבת סגרה דלתות, כמו חיכתה רק לי, שרקה ויצאה בדהרה לדרך. הרגשתי את יד ההשגחה. מכאן אני רק ארגיש בה יותר ויותר. לאחר מסע ארוך הגעתי למירון, עוד לפני ההדלקה המרכזית של חסידות

באינן, בדיוק כמו שרציתי. הצלחתי גם להיכנס אל הקבר ולומר פרקי תהילים, יחד עם עוד יהודים קדושים שקיבלו ממני את שמה של אחותי ונעתרו לתפילה אצל הצדיק. ההדלקה היתה מרגשת מאוד, ההתעלות היתה עצומה. כבר אז הרגשתי איך הלחץ גובר מסביבי, ובקושי רב הצלחתי להיחזק מבין ההמונים ולפלט דרכי החוצה. כל המסה הזו גרמה לי לעייפות. למרות זאת, רציתי מאוד להיות גם בהדלקה הבאה, של תולדות אהרון. מעולם לא זכיתי להשתתף בה, היות שהקפדתי כל שנה לחזור כבר בלילה לשיבה. בשנה הזו תולדות אהרון החליטו להקדים את ההדלקה לחצות הליל, כך שיכולתי להשתתף, וזה גם מה שגרם לעוד הרבה כמוני לקחת חלק במעמד הקדוש הזה. נכנסתי אל שביל המוות, כפי שיקרא מאותו יום ואילך, תוך כדי שאני מפלס לי דרך בין האנשים. כאשר הייתי כבר עשרה מטרים בתוך הרחבה, הרגשתי שאי אפשר להתקדם יותר. נעצרתי במקומי, וכך, בעודי אוחז בספרון הזוהר, ניסיתי לשלוט על גופי ולמצוא איזון בין ים האנשים המצטופף ודוחק בי. מרגע לרגע הלחץ התעצם. הרגשתי את איברי נדחסים, עוד רגע ואהיה מומיה חנוטה. בכוחותי האחרונים ניסיתי להיזיז את האנשים ולפלט לי דרך ליציאה, והרגשתי שאני לא יכול! ההרגשה הזו תלווה אותי לאורך הדקות הקרובות, והיא הרגשה קשה מנשוא, חוסר אונים ומצוקה נוראית. התחלתי לראות את הסוף, מה שהגביר את הלחץ והפאניקה. עד שהגעתי לתחילת הרחבה - תחילת שביל המוות, שם יחסית היה רווח יותר, אבל עדיין עמוס ממש. וכך, בעודי נעמד בקצה הרחבה מנסה לתפוס רגעים קדושים של ההדלקה, עם רגל אחת כבר בחוץ, זיהיתי יהודים שמגיעים, והזהרתי אותם לא להיכנס. לא יודע למה, היה ברור לי שיקרה כאן אסון, זה היה על הקיר. אני זוכר יהודי שניסה להיכנס עם בנו הקטן. נזעקתי לעומתו שלא יעז, בטח לא עם ילד כה קטן. ראיתי את האימה בעיניהם של הילדים, אבל לצערי, אף אחד לא שמע לי. אנשים ביטלו את

דברי. בייאושי עזבתי את המקום. השעה היתה 12:42 בדיוק, כחמש דקות לאחר שהחלה ההדלקה. התזמורת ריננה בקול והכל חגג. בעודי מתחיל להיכנס לשביל המוות שעדיין זרם חלקית, החלקתי עקב הרטיבות שהיתה שם, נאחז במעקה הברזל שהציל אותי מליפול. לאחר שצלחתי את השביל, חיפשתי בעיני סלע או גדר כדי לשבת עליו ולסיים את אמירת הזוהר ברוגע. הייתי עייף כל כך, שהרגשתי שמיציתי את החגיגה. תוך כדי ישיבה, גיליתי את שלושת חברי עושים את דרכם לעבר השביל, רוצים להגיע אל ההדלקה. זינקתי לעברם, ובכל כוחותי ניסיתי לשכנע אותם לא ללכת לשם. היתה בי דחיפות שלא היתה מוכרת לי, ממש לחצתי עליהם לא להתקרב לאזור, ואפילו צעקתי להם "אני בטוח, מישהו הולך למות שם!". הפאניקה שלי והפחד עשו את שלהם. הם נשארו איתי, נמנעים מלהיכנס לרחבה. לאחר דקות ספורות זיהינו אלונקות נישאות בריצה ואפודים כתומים-צהובים, זורחים, מבליחים את האפילה במהירות. הכל הסתחרר, הבנו שהנורא מכל קרה. עוד לא הבנו כמה. התחלנו להגיז תהילים, הפאניקה שלטה שם. זו היתה חרדת אלוקים. המראות היו קשים מנשוא. ריח המוות ריחף באוויר. צעקות האנשים והפצועים צרבו את נשמותינו. צעקתי לכל האנשים סביבי להצטרף אלינו לתפילה אולי נצליח בכך לעורר רחמי שמיים. הפך לאבל מחולנו. נזכרתי איך לפני כמה דקות הייתי בדיוק שם, בסוף השביל. היה שם אברך חסידי שחילק ח"י רוטל משקה לחוגגים. הצעתי לו עזרה, אך הוא סירב. באותו רגע העניק לי חיים. לו רק הייתי נשאר לעזור לו, מי יודע היכן הייתי היום. אינני יודע חשבונות שמיים, אבל הרגשתי איך לאורך הדרך יד ההשגחה כיוונה אותי ושמרה עלי. היתה לי הזכות להציל גם את חבריי ולמנוע מהם להיות שם - בדיוק ברגעים הקשים הללו. זכרתי את הלבנת הפנים שהיתה לי בבוקר, את הבושה והצער. שוב, אינני בא לדבר את האלוקים. אבל אני יודע ש"תולה ארץ על בלימה" - נאמר על השתיקה!...

אחים יקרים!

הרגע הזה בו מאן דהוא מתיר את חרצובות לשונו ומבקר באופן בוטה, לועג, צוחק או מזלזל בנו - הוא רגע כה קסום ונעלה, הוא רגע בו שערי שמים נפתחים לקראתנו וכל בקשותינו ומשאלותינו עשויות להתמלא, במידה טובה ישועה ורחמים. הרגע בו אדם מתבייש - הוא רגע נפלא, רגע של קירבת אלוקים, רגע של רוממות הרוח והנפש! את רגעי הביזיונות האלו כולנו חווים מעת לעת. פעם בבית הכנסת - כשמישהו מזלזל בנו או במעמדנו, פעם בין השכנים, פעם בין החברים ולא מעט פעמים - גם בתוך הבית פנימה, בין בני המשפחה. המחשבה הראשונית היא להגיב, לתקוף בחזרה, להשיב מנה אחת אפיים, או למצער - להיעלב ולעזוב את המקום בחרי אף, מתוך כעס ועצב. אבל, ורצוי שנשנן זאת היטב כדי שנזכור זאת ברגע האמת, הרבה יותר כדאי - פשוט לשתוק, לקבל את הביזיונות באהבה, מתוך אמונה שהביזיונות הללו נגזרו מלמעלה, והם נושאים בחובם הזדמנות שאסור להחמיץ. הבה נתפוס את עת הביזיונות, הבה נסתער באהבה על כל מצב בו מביישים אותנו, וברגעים הללו נקיש בשערי שמים בחוזקה, נלחש משאלת לב כמוסה, נבקש על מצוקה המעיקה עלינו ונזכה למנף את רגע הביזיון לרגע שלא יישכח, רגע שפותח לנו שערים בכל העולמות. הבה ונזכור! כולנו מתמודדים עם מצוקות, קשיים ובעיות - אולי הרגע בו נקבל קצת ביזיונות הוא הרגע בו יש לנקוש בשערי שמים, אולי זה מה שיוביל אותנו לישועה הנכספת!?

בברכת התורה
הרב יואל ארזי

אחרי מות - קדושים

"אחרי מות שני בני אהרן בקרבם לפני ה' וימתו" (טז, א).

פירש בספר 'הדרש והעיון': דהנה מדוע נאמר בפסוק "בני אהרן", פשיטא שהם בניו!

אלא, פירש הזוהר הקדוש, שרמז הכתוב שבני אהרן היו עדיין ברשות אביהם, דהיינו למטה מגיל עשרים. אמנם לכאורה - קשה לפי"ז, כיצד נדב ואביהוא נענשו, והרי אין בי"ד של מעלה מענישים למטה מגיל עשרים.

אלא, הנה הגמרא במסכת ברכות (לא: א) אומרת, ששמואל הנביא היה צריך להתחייב מיתה, על שהורה הלכה בפני רבו - עלי הכהן. וקשה - שהרי היה שמואל הנביא רק בגיל שנתיים, ואין בי"ד של מעלה מענישים לפני גיל עשרים.

אלא **פירש רבינו יחזקאל לנדא זצ"ל, הצ"ח (שם)** - כיון ששמואל היה פיקח ובר דעת וגדול בחוכמה, א"כ בי"ד של מעלה מענישים גם לפני גיל עשרים. וא"כ, הוא הדין אצל נדב ואביהוא שהיו גדולים בתורה, כמו שאמר משה רבינו לאהרן, לכן נענשו לפני גיל עשרים.

וזהו שאמר הפסוק: "אחרי מות שני בני אהרן וגו'"; ואם תשאל מדוע נענשו, והרי היו לפני גיל עשרים, ע"ז מתרץ הפסוק "בקורבתם לפני ה'", שהיו גדולים בחכמה ובדעת ובמדרגה - לפני ה', לכן "וימתו". (נפלאות מתורתך - אדרי)

"וכרמך לא תעולל ופרט כרמך לא תלקט לעני ולגר תעזוב אתם אני ה' אלקיכם" (יט, י).

מפרש רש"י: "לא תעולל" - לא תטול עוללות שבה והן ניכרות. איזהו עוללות? כל שאין לה לא כתף ולא נטף. ופרט כרמך - גרגרי ענבים הנושרים בשעת בצירה'.

הלשון "וכרמך לא תעולל" אינה מובנת, כי בפשוטו נשמע שבה הכתוב להזהיר שלא יעשה את כרמו עוללות, וזה דבר שאין לו הבנה.

אומנם נוכל לפרש שזהו לשון שהסברו הוא היפך המובן הפשוט, בדומה לפסוק "ודישנו את המזבח" (במדבר יג, ד), שכפי פשוטו כוונתו **שיתנו** עליו דשן, אך באמת הכוונה כפירוש רש"י (שם): "ודישנו - **יטלו את הדשן** מעליו". וכן מצאנו באיוב (לא, יב): "ובכל תבואתי תשרש", שכפי פשוטו כוונתו: לשרשו (להשרישו) **בארץ**, אך האמת היא: לשרשו (לעקורו) **מן הארץ**. ולפי זה אף כאן כוונת "לא תעולל" - לא תסיר את העוללות כדי לקחתם. ועדיין קשה, שיותר היה ראוי לומר "ועוללות כרמך לא תלקט".

עוד קשה מה שהוסיף הכתוב "ופרט כרמך לא תלקט", כי המילים 'לא תלקט' הן שלא לצורך, ודי היה לומר "ופרט כרמך לעני ולגר תעזוב אותם"?

ולבסוף: מה זה שסיים "אני ה' אלוהיכם", בלשון רבים, אחר שפתח בלשון יחיד: **"וכרמך לא תעולל, ופרט כרמך לא תלקט לעני ולגר תעזוב אותם"?**

ומפני כל אלו, נקט **הגאון רבי זאב וואלף טננבוים, בעל "רחובות הנהר"**, בביאור נפלא:

ידוע המעשה שהובא במדרש (שמות רבה, פרשה לה), על אדם שלא נתן מעשרות מתבואותיו, ולשנה הבאה לא עשתה שדהו תבואה אלא בשיעור המעשר שהיה עליו להפרישה בשנה שלפניה. הרי ראינו שעונשו של האיש הגוזל מתנות עניים - שתבואתו מתמעטת ונשאר לו עצמו רק השיעור שצריך היה להפריש לעניים. ולפי זה אף מי שאינו משאיר את העוללות לעניים, סופו יהיה שכרמו יגדל רק עוללות - מה שהיה ראוי להשאיר לעניים, וכן עם ילקט את הענבים הנופלים על הארץ, שהם ה'פרט', סופו שיהיה הוא עצמו עני וילקט את ה'פרט'...

עוד יש להקדים, שציווי הקב"ה שהעשיר יתן מתנות לעניים, הוא משום שחלק העני נמצא אצל העשיר, וזאת מפני שהעני חטא בגלגול זה ובגלגול אחר, ונגזר עליו שיתפרנס בדרך בזיון ע"י העשיר, ולכן אם העשיר אינו נותן לו את מה שהוא ממילא שלו - ראוי הוא לעונש.

מעתה, כאשר הפסוק אומר "וכרמך לא תעולל" - כוונתו להזהיר את בעל הכרם שיתן את העוללות לעני, שאם לא כן יגרם לעצו שאחר כך לא יהיה לו אלא **מה שהיה ראוי לעני**, דהיינו העוללות, וזהו "וכרמך לא תעולל" - על תגרם שבכרמך יהיו רק עוללות, ואחר כך הוסיף ואמר: "ופרט כרמך לא תלקט" - אל תגרם שתהיה עני ותצטרך אתה בעצמך ללקט פרט, וסיים הכתוב: "אני ה' אלוהיכם" - משגיח ודיין על שניכם, אתה והעני שהפקדתי בידך את שלו!

ודברי פי חכם חן! (רחובות הנהר)

"ואהבת לרעך כמוך" (יט, יח).

מובא במדרש: 'ואהבת לרעך - הטפל לרעך'. בפשטות, דברי המדרש הם חסרי פשר.

פנינה נפלאה על כך, מובאת בשמו האדמו"ר ה'שר שלום' מבעלזא זיע"א: המדרש התקשה בהבנת האות ל' בציווי "ואהבת לרעך כמוך", שלכאורה די היה לומר "ואהבת רעך כמוך"? ומכאן מרבה המדרש: 'לרעך - הטפל לרעך'. ועדיין עלינו להבין: מה פשרו של ריבוי זה, ומה משמעותו הלכה למעשה?

אלא - הפסוק (משלי כז, יט) אומר: "כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם", ולכאורה: אם רצה החכם מכל אדם להמחיש לנו מהו 'מלב ללב' - יכול היה לנקוט בדוגמא מבוררת יותר: של מראה מלוטשת, שהמסתכל בה רואה את עצמו, כאשר הפנים שהוא מראה למראה - ניבטים אליו בדיוק נמרץ ממנה אליו, ומדוע העדיף שלמה המלך את המים?

אך זאת עלינו לדעת: הרוצה לאהוב את חברו באהבה אמיתית - מוכרח הוא להכניע ולהשפיל את עצמו כלפי חברו, כי אם יחזיק עצמו ככליל המעלות ביחס לחברו - יקשה עליו לאהוב באמת את חברו. כזה הוא טבע האדם.

והנה, כאשר אדם מסתכל במראה, יכול היה לעמוד בקומה זקופה ולראות בה את עצמו, אך לעומת זאת המבקש לראות את דמותו משתקפת במים - מוכרח הוא להשפיל עצמו ולכרוע כנגד המים, ורק כך יוכל לחזות בדמותו בתוך המים.

ואם כן, אמר שלמה המלך, "כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם": כשם שאדם הרוצה לראות את פניו במים מוכרח לכופף את קומתו - כן לב האדם לאדם, שאם ירצה לאהוב את חברו בלב שלם - מוכרח הוא להכניע ולהשפיל עצמו כנגד חברו! וה'שר שלום' מסיים ב'דבר פלא' שיתגלה למתבונן בפסוק שלפנינו: האותיות שאחרי המילה 'רעך' הן: אחר הר' - ש', אחר הע' - פ', ואחר הכ' - ל', הוי אומר: 'שפל', התכונה הנדרשת למי שרוצה לקיים את הציווי "ואהבת לרעך כמוך"!

כמה נפלאה, לפי זה, כוונת המדרש: התורה הקדושה רומזת לעצה נפלאה בדרך לקיום הציווי "ואהבת לרעך כמוך", והיא: 'את הטפל לרעך', דהיינו: הבט באותיות ה'טפלות' ל'רעך', ותקבל את המילה 'שפל', ללמדך שאם תשפיל ותכניע את עצמך כנגד רעך - אז תוכל לאהוב אותו!

והוא דבר יקר! (ושלל לא יחסר)

"ואהבת לרעך כמוך" (יט, יח).

מובא בגמרא בשבת (לא.) מעשה בנכרי אחד שבא לפני שמאי, אמר לו: גיירני על מנת שתלמדני את כל התורה כולה (כשאני עומד) על רגל אחת. דחפו באמת הבנין שבידו. בא לפני הלל, וביקש שיגייירו. אמר לו: 'דעלך סני, לחברך לא תעביד (מה ששנאו עליך לא תעשה לחברך לא תעשה) - זו היא כל התורה כולה, ואידך - פירושה היא, זיל גמור.

ביאור נפלא במעשה זו מובא בספר "עניני יצחק": ידוע מה שאמרו חז"ל (בפרק א' מסכת אבות): "על שלושה דברים העולם עומד: על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים". והנה, אותו גוי שבא לפני שמאי, טען שאין בדעתו להיות מעתה מיושבי בית המדרש בעבודת ה' בתורה ובתפילה, אלא רצונו להיות איש מסחר. ובמקום עמודי התורה בהתמדה, והתפילה בכונה, הציע הגוי לשמאי, אקפיד ביותר על עמוד הגמילות חסדים. ולכן התכוין באמרו "על רגל אחת", כלומר: רגל אחת משלושת רגליו של העולם. אך שמאי - לא כפי שיש שסברו מכח לשון הגמרא, הוא לא דחפו בפועל, אלא אמת הבנין שהוזכרה אינה אלא משל, כי שמאי הזקן היה בנאי ולכן החזיק בידו את אמת הבנין, שבה מודדים את יסודות הבנין ואת עמודיו, שלא יהיו קצרים למטה ורחבים למעלה, שכן אז יקרוס הבנין לגמרי.

הראה שמאי לאותו גוי את אמת הבנין, ואמר לו: עליך ללמוד מאמת הבנין שבידי, כי כשם שיסוד הבנין צריך להיות חזק בכדי שיוכל להחזיק עליו את הבנין כולו - כך גם כל יסוד אחר, גשמי כרוחני, צריך להיות חזק, רחב ויציב. כשם שמצינו גם בעם ישראל, שקיבלו את התורה בשמחה ובחשק כל כך - עד שהקדימו נעשה לנשמע, ומכאן יסוד חזק זה זכר שהתורה מתקיימת בידם לדורי דורות. ואילו אתה, אמר שמאי לאותו גוי, כבר מתחילה מבקש אתה לצקת את היסודות על עמוד אחד בלבד. כך לא בונים בנין!

הלל - לעומת זאת, קירבו והיה בטוח שאם יתחיל בעמוד הגמילות חסדים, יתקרב מעצמו לאחר מכן גם לעמודי התורה והעבודה...

(פנינים)

העלון מוקדש לשחרורם במהרה של כל השבויים בריאים ושלמים, לרפואת כל הפצועים, להצלחת וישועות כל אנשי הבטחון ועם ישראל בכל מקום שהם.

שבת שלום ומבורך

לפנינו סיפור נפלא ואמיתי, ממנו ניתן ללמוד עד כמה מויתור לא מפסידים לעולם. להלן הסיפור מפי בעל המעשה ר' ש.א.:

אחרי שהתחתנתי, גרתי בדירה שכורה וקטנה. במשך הזמן נולדו לנו ברוך השם ילדים והבית הפך להיות קטן עבורנו. התפללנו רבות שנמצא דירה טובה וגדולה במחיר מוזל שנוכל לעמוד בו, אבל לא מצאנו דירה שתאים לנו.

בוקר אחד כשיצאתי מבית הכנסת, הבחנתי במודעה על דירה להשכרה במחיר מצוין. התקשרתי לבעל הדירה וקבעתי לראות את הדירה בשעה אחת בצהריים. כשהגעתי לדירה ראיתי שהיא ממש מושלמת עבורנו.

אמרתי לבעל הדירה שנראה לי שאסגור אותה, ורק אלך לקבל אישור מאשתי. הלכתי הביתה ודיברתי עם אשתי שתבוא איתי לראות את הדירה.

כשהגענו לדירה ראיתי את בעל הבית יושב ליד השולחן עם זוג אחר. זה לא הריח לי טוב, שאלתי אותו אם הדירה עדיין אקטואלית, והוא אמר לי: "הזוג הזה אמנם באו אחריו, אבל הם רציניים, אני חותם עם מי שרוצה לסגור עכשיו ומיד".

הייתי בדילמה. מצד אחד מאוד רציתי את הדירה, במחיר חלפו החודשים האחרונים שבהם התרוצצתי מדירה אחת לשנייה. חשבתי על הצפיפות הגדולה שבבית ושהמצב אינו סובל דיחוי. מצד שני ריחמתי על הזוג השני שבאו לחתום חוזה, ובעל הדירה 'שכח' שגם אני מעוניין לסגור חוזה.

פניתי לאשתי ושאלתי אותה מה דעתה. היא גם התלבטה ולבסוף אמרה: "מה שתחליט מקובל עלי".

אמרתי לה שנוותר ואני בטוח שרק נרדיוח מכן. רצינו לתת לזוג השני הרגשה טובה, אמרנו להם שהיתה לנו התלבטות בקשר לדירה והחלטנו שלא

נסגור. אם הם רוצים את הדירה, שייקחו אותה ושתיה להם ברכה.

יצאנו מהדירה והרגשנו שעשינו את הדבר הנכון. כאשר הגענו הביתה, אמרתי לבני ביתי: "עכשיו זו עת רצון. בואו נבקש מהקדוש ברוך הוא שיזכה אותנו לעשות את רצונו בעולם הזה, שיהיה לנו בריאות, נחת ודירה מרווחת כפי שרק הוא יודע מה הכי טוב עבורנו". כל אחד ניגש לפינה אחרת בסלון הקטן וביקש מעומק ליבו. באותו יום פגשתי חבר טוב, והוא סיפר לי שמצאו מאגר גז בים התיכון. יש חברה שמחפשת משקיעים כדי שהם יוכלו לחפור ולייצא משם את הגז.

הוא הוסיף ואמר שזה יכול לקחת שנים רבות ויתכן שבסוף יראו שזה גם לא רווחי והוא רק מציע לי. בערב היתה לי הזכות להיכנס למו"ר ושאלתי אותו על ההשקעה. הוא השיב לי: "אני חושב שכדאי שתשקיע, כדי שתהיה לך הצלחה אני ממליץ שתצרף איתך להשקעה עוד מכר שאתה יודע שהוא צריך סיוע".

באותו רגע חשבתי על אחי שהוא בעל משפחה ברוכת ילדים וחי בדוחק ובצמצום. הרב אמר לי שכמה שחשבתי להשקיע אוסיף חומש למען הזולת ובירך בהצלחה גדולה. עשיתי כדברי מו"ר והעברתי לחברה שש מאות דולר. חתמתי על מסמכים והעניין נשכח ממני. לאחר מספר חודשים מצאתי דירה גדולה וזולה יותר מהדירה שוויתרתי עליה.

כעבור כעשרים שנה בחודש תשרי, אירסתי בן ובת בזה אחר זה, והיו לי הוצאות מרובות. בטחתי בבורא עולם שכשם שעזר לי עד היום בוודאי לא ייבצר מאתו לתת לי כסף לצורך החתונות. נשאתי תפילה לבורא עולם שישלח לי את ישועתי כי הזמן דוחק וההוצאות מרובות.

ישבתי עם אשתי וחשבנו מהיכן אפשר לגייס כסף.

אשתי נזכרה באותה השקעה של השש מאות דולר. "מעניין מה יצא מזה", אמרה. האמת שבהתחלה קיבלתי מכתבים על ההשקעה, במשך הזמן עברתי כמה דירות ושכחתי לעדכן את כתובתי החדשה ולכן לא הגיעו אלי מכתבי עדכון.

למחרת נסעתי למשרד של החברה. ישבתי עם המזכיר והראיתי לו את המסמכים שהיו בידי. הוא בדק את העניין ואמר: "יש לך הפתעה, ההשקעה בקידוח היתה שווה מאוד, וכעת המניות שלך שוות מאתיים ושמונים אלף שקלים".

לא האמנתי למשמע אוזניי. אמרתי לו שבדיק אני מחתן והסכום הזה יעזור לי מאוד, חתמתי על המסמכים והכסף עבר לחשבוני.

התקשרתי מיד לאחי, שגם הוא היה ערב חתונת ביתו. הודעתי לו שה' שלח לו מתנה לחתונה. הוא לא הבין על מה אני מדבר. כשהוא שמע את המעשה הוא שמח מאוד והודה לי. אמרתי לו: "אני צריך להודות לך, כי כדברי הרב כך היה, שבזכותך היתה ברכה בעסקה".

במסיבת חנוכה שערכנו בביתנו סיפרתי לכל המשפחה את הסיפור ואמרתי להם: "אני זוקף את ההצלחה הגדולה שה' הצליח את דרכנו, בזכות הויתור על הדירה ובזכות אמונתו החכמים שהיתה לי, שהביאה אותי לידי מעשי חסד".

לאחר מכן רקדנו בהרגשה נפלאה שה' מלווה אותנו על כל צעד ושעל. לפעמים רואים מיד ולפעמים רואים רק לאחר שנים רבות ולפעמים רואים זאת רק בעולם הבא. דבר אחד ברור: כל מעשה טוב, כל לימוד תורה וכל מעשה חסד ומילה טובה, שאנו נותנים לאחרים, עומד לנו לדורי דורות ולעולמי עולמים.

(מתוך הכרך החדש מאה ושנים סיפורים
- ח"ד, מאת הרב צבי נקר)

פנינה לשבת

בענייני הלכה ואגדה

משולחנו של העורך

ויתירה מזו, יש שציידו (פרי מגדים שם, משב"ז א) שהאיסור להרבות בשיחה בטילה בשבת הוא בכדי שיהיה זמן ופנאי לעסוק בתורה, כדאיתא בירושלמי שלא נבראו שבתות אלא בשביל שיעסקו בהם בתורה, ומאחר ואשה פטורה מו"ת, אינה בכלל איסור זה.

ג. הגאון רבי בצלאל שטרן זצ"ל בשו"ת בצל החכמה (ג, נא) ניסה ליישב, שלשון הגמ' הנ"ל הוא 'הרי שהיה אביו', ואולי יש מקום לחלק בין להוכיח את אביו שעובר על ד"ת, לבין אמו, שדוקא באביו אסור כי מתבייש בכך שלא למד אך באמו, מותר, כי אין עליה חוב לימוד תורה. ודחה, שאף היא הרי חייבת בלימוד תורה במצוות הנוגעות אליה, ומסתם זה מברכת ברכות-תורה, ע"ש עוד [ו]יש להוסיף, שבתנא דבי אליהו הגירסה 'הרי שהיה אביו או אמו', ופשוט, שמה שנקטה הגמ' 'אביו' הוא לאו דוקא. שו"ר בחפץ חיים (ה, יד) ש' לאסור גם באמו. וע"ש בבאר מים חיים (כח).

ד. יש שכתבו ליישב (שלחן המערכת לראש"ל הגר"י יוסף שליט"א, ח"ב מערכת הדלי"ת, אות ג), שאולי מיירי כשהיא בעצמה ביקשה ממנו להעיר לה כשמדברת יותר מדי (ויש להוסיף, שהג"ר בתוס' אמי' סבתא...), ומה שאמר לה בלשון זו שנראית לכאורה כזלזול, שמא ביניהם היתה לשון זו מצויה לה איה בזה כ"כ זלזול (דוגמא לדבר, כעין מה שהגמ' אומרת בכמה דוכתי לשון של 'לישתוק קרא מיניה וכו'').

אך יש להעיר על החלק הראשון של יישוב זה, דבר זה תלוי במחלוקת הפוסקים, שהרי ק"ל (בקדושין לב) שאב שמחל על כבודו - כבודו מחול, האם יכול למחול גם על בזיונו, דדעת הריב"ש (שו"ת, סי' רכ) בשם הראב"ד היא שאינו יכול למחול. ע"כ. ולפ"ז יוצא, שגם אם אמו ביקשה ממנו שימחה בה, לכא' עדיין הדבר אסור - אם הדבר נעשה בצורה של זלזול.

ה. בספר אוצר אפרים (ויקרא ב, עמ' תתעט) הביא ליישב, שגירסת הזוהר היא גופא התירוק לקושיה: שלג' הירושלמי והמדרשים שלפיהם הרבתה לדבר ועברה על איסור דרבנן, שפיר הוכיחה ברמיזה וכמו שתירצו לעיל, אך לגירסת הזוהר יתיישב, כי לא כתוב שהרבתה בדיבור ועברה על איסור כל-שהוא, אלא רק 'דהות משתעיא', וזה לכל היותר מנהג דהירות, ורק לבנה רשב"י הקדוש שעליו נאמר (זוהר, ח"ג דף קמ"ד, מ'ה שבת לה' קודש, אף רשב"י שבת לה' קודש', וכפי שרמזו בעלי הרמז, ש'שבת' בגימטריה שמעון בר יוחי (בברכות ז: [ו] ועוד איתא, ויחי ללא אל"ף, ויחי ללא אל"ף, ויחי ללא אל"ף) לרומ מעלתו, שמצינו בכמה מקומות (זוהר ח"ב דף מז: ועוד) שהזהיר באזהרה יתירה על דיבור חול בשבת, ואמר שהמדבר דברי חול הרי הוא כמחלל שבת, רק הוא לגודל מעלתו הוכיח את אמו כך, מחמת הדרגה שבה היה נמצא. וממילא, מובן נפלא מדוע רק זוהר הוא בלשון כזו ולא בשאר המקומות, דהוא ליטיתו. ועדיין קצ"ע. [ומצינו לכמה הראשונים שגרסו שמות של תנאים אחרים במעשה זה, ואכמ"ל].

ו. עוד הביא האוצר אפרים ליישב, שאולי היה ברור וידוע לרשב"י שאם לא היה מפסיקה ומוכיחה בלשון ברורה, היתה ממשכיה בדיבור יתר על-המדה, ודבר מופלא מאד מצינו לגר"ח בן עטר בספרו 'ראשון לציון' (וי"ד, רמ, יא) 'שאם לא ימנע [אביו] באמור לו 'כך כתוב בתורה', ולא שת ליבו, וליכא איניש אחרינא למנוע אביו מן העבירה, צריך הבן למונעו בכל אשר תמצא ידו לעשות בכוחו, ואפילו עד הכאה וכו', שאין כבוד נגד כבודו יתברך'. ע"כ. ועדיין צ"ע. ויש להאריך עוד.

מדוע רבי שמעון בן יוחאי היה משתיק את אמו בשבת?

מובא בזוהר הקדוש (בראשית דף לב): 'רבי שמעון, כד חמי לאימיה דהות משתעיא, הוה אמר לה: שתוקי, שבת היא ואסור'.

וכתב הגאון רבי חיים פלאגי זצ"ל בספרו 'ברכת מועדיך לחיים' (דרוש ד לשבת הגדול), וז"ל: 'צריך לזהר מדיבור של חול בשבת, ומי לנו גדול מרשב"י הקדוש, אשר לא נשא פנים לאמו שהיתה מדברת בשבת, ואמר לה: שתוקי'.

והוסיף, ש'זהו פשט הכתוב (בפרשתנו - ויקרא יט, ג) 'איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמור', כלומר: הגם שאיש את אביו ואת אימו ירא, עם כל זה, אם בא יבוא שידברו אביו או אמו איזה דיבור חול בשבת - חייב להוכיחם, וזהו שסיים: 'ואת שבתותי תשמור'.' ע"כ.

והנה, רבי'ם (הגר"א הכהן מסלונקי בספרו יוקח נא [שז, ב], מר בריה דרבינא הגר"י פלאגי בקונטרס 'נפש יתירה בשבת' [אות מנ] ועוד) השתוממו על דברי הזוהר הקדש: כיצד יתכן שרשב"י יאמר לאמו 'שתוקי', והרי ידענו את מאמר חז"ל (קידושין לב, וסנהדרין פא) ונפסק להלכה בטור ושו"ע (יו"ד רמ, א): 'הרי שהיה אביו עובר על דברי תורה, אל יאמר לו: אבא, עברת על דברי תורה, אלא אומר לו: אבא, מקרא כתוב בתורה כך' (=ואביו יבין מעצמו), ובלי ספק חייב לנהוג כן גם באמו, שגם בכבודה הוא מצווה מדאורייתא!

ומצינו כמה אופנים ביישוב קושיה זו: א. המעניין בירושלמי (שבת טו, ג) ובתוס' בשבת (ק"ג: ד"ה שלא) יראה, שהמעשה הובא בשבת אחר: 'רבי שמעון בן יוחאי, כד חמי לאימיה משתעיא סגיאין, הוה אמר לה: אבא, שבתא היא', ופירש קרבן העדה, 'כשהיה רואה אמו מדברת הרבה בשבת, אמר לה: אמי, שבת היום', וכן ביאר הפני משה והוסיף, ש'הזכיר לה בדרך כבוד'. כך גם הלשון במדרש (ויק"ר לד, ס"ס טז): '...הוה משתעיא מותר מילין בשבתא, הוה אמר לה: שבתא היא והות שתקא', וכתב שם בפירוש מהר"ז, שעל כן רק אמר לה שהיום שבת, והיא תזכור מעצמה שאסור להרבות בדיבור ותשתוק, אך לא שהוא אמר לה לשתוק, וכן יישב הגר"י פלאגי.

ומשמע, שהאיסור הוא מצד ריבוי הדברים, ועל זה רשב"י היה מוכיח אותה. וכ"כ בביאור הגר"א (א"ח, שז, א) ע"ש.

ב. בספר 'ראה חיים' (טרבלסי זצ"ל, עמ' קכד) יישב, שמה שאסור להוכיח את הוריו הוא דוקא על מה שכתוב בתורה, אך לא בדבר שבעיקרו מותר, ורק מצד הנהגה טובה וכו' ראוי לקיימו. ויתכן שרשב"י סבר, שבאשה חשובה כאמו צריך להחמיר.

ומצאתי, שביסוד זה כתב הגאון צפת-פענח עה"ת (בראשית, עמ' קפה) ודייק כן בלשון הרמב"ם בהלכות ממרים, ע"ש.

תירוק זה עולה בקנה אחד, עם מה שכתב הערוך השולחן (שז, א), שפליגי רש"י ותוס' (שבת שם) בדרשת חז"ל 'ודבר דבר - שלא יהיה דיבורך וכו', שרש"י פירש שאיסור הוא בדברי מקח וממכר, אך תוס' חלקו ופירשו, שהאיסור הוא גם בדברים בטלים, שבקושי התירו שאלת שלום וכו' (ואכמ"ל במחלוקתם). וכ' הערה"ש לבאר בדעת השו"ע, שעיקר ההלכה כרש"י שרק דברי מקח-וממכר וכד' אסור, ומה שכ' התוס' למעט בשיחה הוא ממשנת חסידים, ולכן הרמ"א (שם) התיר למתענגים בסיפור, דאם היה סובר כתוס' שאסור מדינא לא היה מתיר למתענגים. ע"כ.

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
"ועינכם תחזינה בנים ובני כשתילי זיתים סביב לשולחנכם
בתים מלאים כל טוב גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם"

גג של ישועה

שיעור מס' 230 | פר' אחמו"ק תשפ"ה

דירת מרתף בבניין ירושלמי משותף והזוג עבר גלגולים שונים עד שהגיע למנוחה ונחלה משלהם. כדי לקבל משכנתא עבור הדירה שלא היתה רשומה כדבעי, מישוהו הציע לי לפנות לקבלן אשר שיפץ את הבניין בו ממוקמת דירת המרתף. הלה הציע פתרון, שבשל התעסקותו במכירת פרויקט מסוים יש לו אפשרות לעשות עסקה סיבובית אשר תאפשר לנו לקבל משכנתא. אכן כך עשיתי. הכסף הועבר מהבנק ישירות לחשבון הקבלן ולאחר כמה ימים הועבר אלינו, והעסקה הסתיימה על הצד היותר טוב.

רכשנו את דירת המרתף המדוברת, והזוג השכיר אותה כשלוש עשרה שנה, עד להשלמת עסקה מבורכת בדירת פאר שרכשו בני הזוג באחד הפרויקטים, כפי שסופר כאן בעבר.

"וכאן מתחיל הסיפור השני" מוסיף ומספר אותו מחותן: "שנה לאחר מכן חיתנתי בן נוסף. כאן כבר הכרתי את הכתובת, מצאתי דירה זולה שהיה קושי להוציא עבורה משכנתא. ניגשתי לקבלן אשר כבר הכרתי מהדירה של הבן הראשון, וביקשתי ממנו שנית שיוציא עבורי משכנתא בעסקה סיבובית דומה לקודמתה. הלה הסכים בשמחה מה. אלא שלא ידעתי שהפרויקט שלו נקלע לקשיים וברגע שהכסף שלי נכנס לחשבון הבנק שלו, הבנק עיקל את הכסף. כך מצאתי עצמי לפתע כבעל חוב של מאות אלפי שקלים, ובלא דירה לבני כפי שהתחייבתי.

"במשך שנים ניסיתי לקבל חזרה את כספי אך כל ניסיונותי לקבל את כספי חזרה עלו בתוהו, כיון שלא היה ביכולתו של הקבלן להחזיר את הכסף שבס"כ היה אמור לשלוח בחשבוננו כמה ימים ונשאר שם תקוע במשך שנים. בשל המצב עם הבנקים שנשו בקבלן, האירוע הלך והחמיר. הם חיפשו כל פיסת נכס או רכוש של הקבלן שפשט את הרגל, ולמרות רצונו הטוב להחזיר את כספי לא עלה בידו. בישרותו הוא הציע לי לנסות לרשום את דירת המרתף ע"ש הבן, למרות הקושי המשפטי הכרוך בזה, וזאת כדי לחסך מעמנו עגמת נפש נוספת במקרה שחלילה הבנקים הנושים יגלו שיש לו, לקבלן עדיין חלקים באותו נכס. פניתי לעורך דין ממולח שנכנס לעובי הקורה, והנה מתברר שהנכנס נרשם בשעתו ע"ש בחור פגוע נפש המאושפז בבית חולים לתשושי נפש בארה"ב. שליח מיוחד נשלח לארה"ב לסגור את הפינה מול מיופה כוח, והנה התברר כי אותו בחור שבק חיים ל"ע, מה שסיבך דין העיסקה יותר. לאחר מאמצים מרובים עלה בידו של העורך דין לערוך רישום מחדש לבית המשותף ואז התגלה מטמון: התברר שזכויות הבנייה בגג רשומות עדיין על שמו של מיודעינו הקבלן, שכאמור פשט את הרגל או אז הציע עורך הדין רעיון: בהסכמת הקבלן, כמובן, הועברו זכויות הבנייה בגג לרשותו של המחזות, תמורת חובו של הקבלן.

"כמשיח לפי תומי" משתף אותו מחותן "שיתפתי את אחת מהחברות שלי, שיש ברשותי גג לבניה באזור "מאה שערים" חיש מהרה הלה מצא קונה ששילם ממני כספו על הגג. בכסף זה החזרתי את המשכנתא, ואף למעלה מכך... התברר שאותו גג שימש עבורי כקרבן הצלה. ליבי אומר לי" הוא מסיים "שהשם יתברך, שמע כבר אז את תפילתי החמה במרומי הגג במירון והקדים עבורי רפואה למכה ומשם גילגל כבר עבורי גלגל הצלה כה מופלא".

"מקווה ישראל השם" ממשיך רבינו הזרע שמשון זצוק"ל להסביר את התשוקה והחיבה בין הקב"ה לישראל הגלומה בפסוק המושר בערגה רבה בהילולא דרשב"י זיע"א "מה מקווה מטהר הטמאים, שהולכים לשם על דעת להיטהר, וכשהולכים לשם הם מיטהרים מכל הטומאות, בין מאלו שנודעו להם בין שלא נודעו להם, כך הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל בין מן הנודעות להם בין שאין נודעות" מוסיף רבינו זצוק"ל "אשריכם ישראל, לפני מי אתם מיטהרים; שהקב"ה מתרצה שתבאו לפניו אף על פי שחטאתם ופגמתם בכבודו, ולא די שמתרצה אלא אף מתעסק ומטפל בהרתכם, שהוא מצפה שתשובו, כדאיתא בחגיגה: 'עבד שרבו מתרצה לראותו'... ונותן להם סיוע, וזהו: 'מי מטהר אתכם - אביכם שבשמים' שאם לא היה שולח לנו עזרו מקודש לא היה בדינו לשוב בתשובה שלימה, וזהו: 'מי מטהר אתכם' דווקא, שנאמר: 'וזורקתי עליכם מים טהורים', ולכן לא נאמר בפרשתנו: 'כי היום הזה' אלא: 'כי ביום הזה יכפר עליכם', עד שתתאור להיות (דבוקים) בו יתברך) פנים בפנים 'כמים הפנים לפנים' (משלי כ"ז י"ט), ויחדיו יודבקו, לפני השם תטהרו".

היה זה בשנות הארבעים למניינם. להבות אדומות ליחכו ברעבתנות בניין מגורים בארצות הברית. אנשי כיבוי האש עמדו עם מיטב הכלים, מנסים ללחום בשלהבות העצומות ללא הצלחה. לפתע שם מאן דהו לב כי בקומת הגג עומדים שלושה ילדים שחומי עור ומנופפים בידם לעזרה. עובר אורח אקראי שחלף במקום מצא דרך לא דרך להציל את הילדים: הוא קיפץ אל הגג עם שמיכה רטובה, עטף בה את שלושת הילדים, ובזריזות הורידם לחיק הוריהם. ההורים המרוגשים רצו להיטיב עם מציל הילדים, הם חפצו להעניק לו תשלום הגון על מסירותו לטפס לגג הבוהר ולהציל את הילדים, אך הוא סרב לקבל כל טובת הנאה: "יהודי אני, ואצלנו לא מוכרים מצוות" הלה המשיך לספר: "הגעתי הנה מאתיאופיה, שם לא הכרנו מצוות רבות, אך ידענו שמצווה לא מוכרים בכל מחיר שבעולם".

חלפו כחמישים שנה, ובשנות התשעים אסף מושל ארצות הברית דאז ג'ורג' בוש את יועציו לאספת חירום דחופה. באותה תקופה נמצאו יהודי אתיאופיה בסכנת הכחדה בעקבות מלחמת אזרחים אכזרית שפקדה את המדינה. מושל אתיאופיה הקומוניסטי ניאות לשחרר את כשבעה עשר אלף יהודי אתיאופיה ולאפשר את העלאתם לישראל אך בשני תנאים. התנאי הראון היה להעביר סכומי עתק לכיסו, ותנאו השני היה לקבל מכתב בקשה לשחרור היהודים דווקא מנשיא ארצות הברית. דא עקא, המכתב כמעט לא היה בר השגה כיון ששלטונות ארצות הברית לא הכירו במשטר הקומוניסטי של אתיאופיה. מושל ארצות הברית נקרע בין האפשרות והחובה להציל שבעה עשר אלף יהודים במכתב אחד, לבין מחויבותו לכבודה ומדיניותה של מדינתו שאינה מכירה בשלטון הקומוניסטי. ג'ורג' בוש שיתף את יועציו ואנשי סודו בהכרעה הקשה. הוחלט לקיים הצבעה ביניהם. התוצאה הייתה: "תיקו". כולם ציפו להצבעתו של מזכיר המדינה קולין פאוול, שאמורה היתה להכריע לכאן או לכאן. קולין נעמד וסיפר למשתתפים את הסיפור על הגג הבוהר. לבסוף השתהה ואז הוסיף: "אני הוא אחד משלושת הילדים שניצלו מהגג על ידי אותו יהודי ממוצא אתיאופי. חש אני כי זו השליחות שלי: הצלת יהודי אתיאופיה. כך אוכל לשלם להם על ההצלה שלי..." והרים אצבעו בעד העסקה.

ואם בהצלה מגוות עסקינן, פורסם כאן בעבר סיפור על מחותנים שנסעו לרכוש דירה לזוג צעיר בצפת, ובדרך עלו לר' שמעון לשפוך שיח להצלת העסקה.

בערב החג התקשר אחד המחזותנים והוסיף פרטים מדהימים ששוים עלון בפני עצמו. הוא סיפר על התפילה הנרגשת שם במירון אצל ר' שמעון, בהוסיפו: "ככה אני נכנס אלא עומד במרפסת הכהנים או בפינת הגג וצופה בערגה אל גג הישועות, בפרט בשנים האחרונות בהן הציון נסגר בל"ג בעומר, אז עיני כל רבבות עמך בית ישראל עומדות בצד וצופות בערגה באותם יחיד סגולה העולים לגג הרשב"י שממנו תצא אורה וישועה לעולם". ולפני שנעבור לסיפור הדברים נאחל לעצמנו כי נזכה לאסוף בנפשנו את התשוקה והציפייה שבערו בלבנו, ויחד איתן נזכה השנה בעזרת השם נעלה מירונה.

אחד השירים המושרים בערגה רבה בהילולא דרשב"י: "אמר רבי עקיבא... לפני מי אתם מיטהרים ומי מטהר אתכם..." רבינו ה"זרע שמשון" זיע"א מסביר בפרשתנו זו מטמה זו מביעה את הערגה, התשוקה והחיבה הגדולה של הבורא לכנסת ישראל, וזו לשונו: "וזהו שאמר: 'לפני מי אתם מיטהרין', שמחזיר פניו להסתכל בכם והוא קרוב לכם, ועוד אמר: 'אשריכם ישראל', כלומר: מה שהקדוש ברוך הוא מכפר אותן שאינן ידועות לאדם אינן מצד רחמנות... אלא מצד האושר ומצד האהבה שאוהב את ישראל, ומי מטהר אתכם - אביכם שבשמים, כלומר: האהבה בין הבן לאביו אינו עומד על קו הדין, דאדרבא, אמרינו: 'אב שמחל על כבודו, כבודו מחול', ומשמע שמדובר בחטא שאין מכיר בו אלא המקום, שהרי האדם אינו מבקש ליטהר אלא שמן השמים זורקים עליו מים לטהרו, שהוא חטא שאין מכיר בו אלא המקום".

"כאמור" ממשיך המחזותן "עמדותי שם כשיצאנו לדרך לפני כשלוש עשרה שנים בפינת הגג ושפכתי שיח שם אצל רבי שמעון שיצליח השם דרכנו, אותה תפילה מרגשת לא משה מזכרוננו, תפילה מעומק הלב של מחזותן צעיר שנכנס לפתע תאום לפרק נישואי הצאצאים, פרק שללא אמונה צרופה בהשם יתברך ובטחון חזק בבורא הכל יכול, נראה לעיתים לאדם כה מאתגר ומפחיד שפכתי אז בפאתי הגג, שיח מעמקי ליבי אלוקי אבי היה נא בעזרי,

"ובכן, בס"ד מצאנו דירה בצפת. אחרי כמה שבועות המוכר התחרט ונתן לנו פיצוי הגון וברכה שנזכה לעסקה טובה. רכשנו עבור הזוג

הגליון להיוזק הסגולה לשמחת השבת: להזכיר בכל ליל שישי את זכות רבינו שלום מפראהבישט

סגולה לשלום

מורה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שכנא מפראהבישט וזעזע"א

שנה ה'

ליל שישי
פרשת אחרי-קדושים
תשפ"ה

גליון
233

הנהגות ישרות * אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

הנהגות ישרות

תורת שלום

תורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

הרה"ק ממעזיבז' זי"ע היה מדבר על רבינו הרה"ק מפראהבישט זי"ע כדי שיאריך ימים

שנסע עד הנה לאביכם ז"ל.

וכאשר הרגיש אבי ז"ל כי החסיד הנ"ל מזהיר אחר רבו, אז אמר לו אבי ז"ל: 'עכשו אנלה לה, כי ידוע גדל מדרגת הרה"ק המגיד ממעזריטש זצ"ל ודרשו בקדש, ובא בנו הפולאך הקדוש והתחיל בדרך יותר גבוהה אשר אביו זצ"ל הזהיר אותו בחייו וגם לאחר פטירתו בחלום, אבל הוא לא שמע לעצב את דרכו בקדש ואמנם לא האריך ימים, ואחר כך בא בנו הרבי רבי שלום ולקח לעצמו דרך עוד יותר גבוהה ומדרגה גדולה כל כך אשר אדע כי גם הוא לא יאריך ימים, ומה היא העצה? אם אגיד לו הרי לא אבה שמעתי לי, לזאת אדבר ואקטרג עליו למען שלא יגרם לו הפסד מדרגו ומדרגתו הגדולה'.

על זה ענה הרה"ק מרוז'ן זצ"ל: 'אילו הייתי אז מיד היו שניהם שומעים לי והייתי עושה שלום ביניהם. אמרה לו: 'אבי ז"ל אמר שהוא גדול הדור ואין ה'ה שומע ל'כס'. ענה הרוז'נער ז"ל: 'ל'ו הייתי שם אז לא היה אומר כן'.

דורש טוב, דף קו;

"אחרי מות שני וגו' בקרבנתם לפני ה'" (ויקרא טז א.)

ספר רבי שמואל הלפרין ז"ל, ששמע שבעת שהיתה הצדקת מרת אדל ע"ה פת הרה"ק רבי ברוך ממעזיבז' זי"ע אצל מרן הס"ק מרוז'ן זי"ע בקשת ממנה שתספר לו מאביה זצ"ל, וספרה לו כי אביה הקדוש היה נוהג לדבר על כל צדיקי הדור, וגם על אביכם הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט זי"ע, והיו החסידים של הרה"ק מפראהבישט מונעים עצמם מלבוש לאבי ז"ל, כי לא רצו לשמע זאת. ופעם אחת בא חסיד של אביכם ז"ל למעזיבז', ולא יכול היה להתאפק מלבקר בהיכל קדש של אבי ז"ל, וכאשר אב בא אליו התחיל אבי לדבר קשות על אביכם ז"ל, והמנהג היה שאני ישבתי כל הזמן בפית השני מוכנה לכל דבר הצף, ואבי ז"ל בכל עת דבריו הפנה את פניו אלי ואמר 'אודילי בתי, לא כן הוא? ואני הייתי מכרחה לענות כן'. אני ישבתי בחדר השני ביסורים גדולים בשמעי כזאת, ואבי ז"ל הרבה כל כך לדבר על אביכם ז"ל עד שהחסיד התחיל לבכות בדמעות, והיה נראה שהוא בוכה לא משום שדבר כל כך על רבו, אלא יותר היה מתחרט על

השלמות וצינונים

הס"ק מרוז'ן זי"ע על אביו רבי שלום מפראהבישט זי"ע שהיה גם כן בדביקות בלי הפסק, וגם עליו אמר הרה"ק מסאווראן זי"ע שלא האריך ימים על ידי זה. ואומר מרן הרה"ק מרוז'ן זי"ע עוד שכן היה גם אחיו הרה"ק רבי אברהם מפראהבישט זי"ע, וגם עליו אמר הרה"ק מסאווראן שבאמת גם הוא לא האריך ימים. ועין מרן הס"ק מרוז'ן זי"ע ואומר להרה"ק מסאווראן זי"ע 'מה השייכות של אריכות ימים, וכי באים לעולם כדי להתייבש כאן? והלא באים לעולם הזה רק לעשות ולהשלים מה ששייך לטובת נשמתו, וכשמשלימים העבודה ישובו וילכו למו למקור מחבתם'.

1 וראה מה שסיפר סיפר הרה"ק רבי דוד משה מטשוטקוב זי"ע (דברי דוד - ליקוטים, דף קטו) שכאשר התראה הרה"ק רבי משה מסאווראן זי"ע בפקודת הקדוש של מרן הרה"ק מאפטא זי"ע עם מרן קדוש ישראל מרוז'ן זי"ע, כיבד אדמו"ר מרוז'ן את הרה"ק הקדוש מסאווראן עם כיבוד כהוג, ואחר כך שאל מרן הס"ק מרוז'ן את רבינו הרה"ק מסאווראן זי"ע 'התאמינו שיש צדיק אחד שהוא דבוק תמיד בהבורא עולם בלי הפסק רגע? ענה הרה"ק מסאווראן כמסתפק 'וכי זה יוכל להיות? אמר לו הרה"ק מרוז'ן: 'הלא זה היה זקני המלאך הקדוש'. השיב לו הרה"ק מסאווראן: באמת לא האריך ימים בעולם. אח"כ אמר מרן

נתיבותיה שלום

תולדות רבינו הרה"ק רבי שלום הגדול מפראהבישט זי"ע דרכו הנסתרת בעבודת ה' - א - פרק לו

כתב בכב יד קדשו: ושתתלבש מלבושים נאים תאמר: הריני ממנן את גופי להתלבש במלבושים נאים לקיים מה שכתוב (עמוס ד' ב') 'הכון לקראת אלוקיך ישראל', כי כשהולך לפני מלך צריך להתלבש מלבושים נאים, כל שכן לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, ולא חס ושלום להתנאות בהם. עכ"ל.

מקורות: מרגניתא דרבנן, עמ' קו; כרם בית ישראל, כתיב הנאון החסיד רבי ישראל פסח מנאוטעלען זצ"ל

רבינו לבש בגדי צמר תפורים כדרך בעלי הבתים, שלא כמנהג החסידים שלא ללבוש מלבושי צמר מחשש שבענו, ובגדיו היו מכופתרים בכפתורים, דבר שהיה נחשב מודרני באותם ימים. רבינו אף קיצר את פאותיו עד כדי שיעור פאה בלבד ולא יותר, ובמקום מסירת עישן סיגריות בקנה ענבר יקה הוא דקוק שדירתו וכליו היו נאים. ובכל הופעתו החיצונית נהג בגינוני גדולה ומלכות. כאשר כתב רבינו את ההנהגות ישרות וסדר היום' לאנשי שלומנו, בהם הודריך אותם בדרכי ישרים

בפרקים הבאים ננסה להתחקות מעט אחר תולדותיו של רבינו בעבודת ה', כאשר דרכו היתה בצנעה ובהסתרה שבתוך הסתרה, וכמו שכבר הובא בחלק מן הפרקים הקודמים, היו שראו בו כאחד שמבטל את זמנו לריק, ומעשיו כמעשי בעלי הבתים הפשוטים, כאשר כל אלו נועדו להסתיר את פנימיות מעשיו. היו שהגדירו את רבינו כאחד שהתחיל דרך חדשה בחסידות. הן במראה החיצוני היה שונה משאר צדיקי דורו, אשר דרכם היה ללבוש בגדי לבן, אך

לעילוי נשמת הרה"ח יצחק זאב בהרה"ח מאיר צבי שלמון ז"ל

כשהולך רבי ישראל מרוז'ן לחופה את בנו רבי אברהם יעקב מסאדיגורא אמר, אבי רבי שלום מפראהבישט זי"ע רגיל היה לומר 'מבני ידעו מי אני', ואני אומר 'מבני ידעו מינו האלקים'.

יוצא לאור ע"י מכון תורת אמת שטפנט * טלפון: 03-579-03-03 * פקס: 03-616-5110 * להצטרפות, למנויים ולתגובות - דוא"ל: 6160303@gmail.com

עלון מורה

כניסת השבת 19:07
צאת השבת 20:08

עלון מורה
סיפורים מחזקים

המלחמה הסתיימה ורייזל כתתה רגליה כשהיא כבר בת 18 בקירוב, עברה מישוב לישוב, שאלה ובררה אודות משפחתה? עד שגלתה שכל המשפחה המורחבת נספתה בשואה ונותרה היא לבדה! הרימה את עיניה רייזל לשמים ואמרה 'אני איתך גמרת! אני לא רוצה להיות יהודיה!' היא המשיכה לנדוד באירופה, עד שהגיע לבלגיה, שם הכירה יהודי שהיה חסיד, אך בעקבות השואה, כפר כפירה גדולה ועזב את היהדות לגמרי! שניהם חיו כמו גויים גמורים ונולדו להם גם שני ילדים.

כשהגיעה לגיל 30 אמרה רייזל לבעלה שחשקה נפשה בטיול, מאד רוצה היא לטוס לפולין, לטייל שם ובמיוחד בעיר הולדתה קרקוב. נסעו רייזל ובעלה לפולין והגיעו גם לקרקוב, וכשטיילו שם אמרה כל העת רייזל לבעלה: 'פה היינו גרים, פה היינו משחקים, פה למדתי, כאן היתה חנות כזו, כאן היה הבית של הסבתא, כאן היה הבית של הדודה' וכן על זה הדרך.

באחד הימים הגיעו גם לשוק של קרקוב וראו איזה גוי אחד עם דוכן שמוכר כל מיני שמעס, וכשעברה רייזל ליד אותו דוכן, נתנה צעקה גדולה 'וואאיי'!

בעלה נבהל ואמר לה 'תרגעי, מה קרה? הכל בסדר?' 'מה אתה לא רואה? אתה לא רואה מה הוא מוכר?' אמרה רייזל 'מה הוא מוכר? הוא מוכר כל מיני שמעס... סמרטוטים, מה הוא מוכר...?' 'אתה לא רואה יש בתוך כל השמעס הזה גמרא? יש כמה ספרים' 'גמרא לא גמרא, אנחנו כבר לא יהודים, מה לנו ולגמרא?' ורייזל ענתה לו בזעקה 'זה הגמרות של אבא שלי!!!' מיד פנתה למוכר ואמרה לו שהיא רוצה לקנות ממנו את הגמרא, אך הוא המוכר אמר שהוא לא מוכר את זה, אך רייזל בתקיפות אמרה שיתהפך העולם והיא תקנה את זה!!! והמוכר הגוי אמר, שאם היא רוצה לקנות את הגמרות, היא חייבת לקנות את כל הסמרטוטים שעל השולחן! 'תקע' לה איזה מחיר ורייזל הסכימה וקנתה ממנו את כל ה'סחורה' בעלה ראה שהיא בסערת רגשות והרים את הגמרות, את הסמרטוטים זרקו בדרך והגיעו למלון, היא פתחה את הגמרות, דפדפה ודפדפה ללא הרף ובמקביל הדליקה נר ולא הפסיקה לבכות ומלמלה 'אלו הגמרות של אבא שלי'

בבוקר קם בעלה וראה אותה באותה פוזיציה, היא ספרה שהיתה ערה כל הלילה, היא לא הצליחה להרדם מהמחשבות, איזה מחשבות? שאל הבעל 'ראה' אמרה רייזל 'לא היו לי יחסים טובים עם אבא שלי, אני לא ילדה שהלכה בתלם, לא הייתי ילדה ממושמעת, היינו משפחה עניה ואבא שלי עבד קשה מאד מאד למחיתו, בעבודה מפרכת של סחיבת שקים כל היום, וכשאבא שלי היה חוזר עייף, יגע, שבור, כואב, הוא היה פותח את הגמרא, אתה אולי לא תבין את זה, אבל אני בתור ילדה זוכרת היטב את הניגון,

ספרדיה של 12 נפשות, האמא סייעת בגן ילדים, האבא עובד כאב בית בבית ספר. בחלוף הזמן הוזמן הבחור אליהם הביתה, ושכנס הבחור, חשכו עיניו של ראש הישיבה ולא ידע איך 'לאכול' אותו, הלבוש, הצבע, המנטליות, הכל לא התאים להם! וראש הישיבה אמר 'הקב"ה תודה ששלחת לי יהודי לפחות' וכל העת בהה בבחור ודמיון איך יצטלמו יחדיו בחתונה... והרבנית עצובה היתה, ולאחר שהלך הבחור אמרה לבעלה, שקשה לה לראות אותו, עד כדי כך! וראש הישיבה נחם אותה ואמר 6 ילדים חתנו בהצלחה, אז אחד לא, יכול היה להיות גרוע יותר!

מן הון להון, היתה חתונה, אמנם בלעו גלולה, אבל עברה... ולאחריה למד החתן הספרדי להיות פרמדיק מציל חיים והורי הכלה לא אהבו את הרעיון בלשון המעטה. עבר זמן ובינתיים גם נולד להם תינוק ובאחד הימים התקשרה הבת לבעלה הספרדי ואמרה ששכחה את השמיכת תינוק אצל הוריה ואם הוא יוכל להביא עבורה? נסע אותו חתן לבית הורי אשתו, נכנס פנימה כדי לקחת את השמיכה ולפתע ראה את חתנתו שרועה על הרצפה ונראית ללא רוח חיים! הוא מיד החל להחיות אותה וגם הזמין אמבולנס. אחרי תקופה לא קטנה, עברה שיקום, חזרה לעצמה, וחיה נצלו לגמרי בזכות החתן שלה! חיה נצלו בזכות אותו חתן שלא התאים להם הצבע שלו! לא התאים המנטליות! ובמיוחד לא התאים להם שהוא עובד כמציל חיים... וזהו שאומרת התורה לא תשנא את אחיך בלבבך

בשנת 1939 למניינם, פרצה מלחמת העולם השנייה ובקרקוב פולין היה יהודי בשם האריש, שידע שהגרמנים אוטומו מתדפקים על דלת העיר, השכן הפולני דחק בהאריש לברוח כל עוד נפשו בו, הוא הציע להציל את אחד הילדים, כי זה יהיה קשה לברוח עם כל הילדים, הוא יגדל את אחד הילדים וישמור אותו מפני הגרמנים ובתמורה האריש צריך להשאיר לו את ביתו. האריש חשב לעצמו, ממילא לא נחזור יותר לשם, אז מה יעזור לי בית, עדיף לי להציל את כל נפשות ביתי. הוא השאיר לו את בתו רייזל בת ה-12 ונס על נפשו.

האריש ובני ביתו נתפסו בסופו של דבר ע"י הגרמנים והוצאו להורג. רייזל נותרה לבדה אצל הגוי הפולני, אבל חיה לא היו קלים, כי אותו גוי פולני נצל אותה לעבודות בית, בישולים, נקיונות, כביסות, היא עברה מסכת גיהנום של בזיונות והשפלות והכבידו עליה עבודות משונות. כל יום היתה בוכה רייזל מתחת לכרית. היא אמרה לעצמה שהיא חייבת לברוח ויהי מה! ככה היא לא יכולה יותר להמשיך! לילה אחד כשכל בני הבית נמו את שנתם, היא אחזה תיק קטן, יצאה את פתח הבית וברחה אל הלא נודע. כשגשם זלעפות יורד, צעדה רייזל וכל מה שרצתה, זה רק להתרחק וכמה שיותר מהבית הפולני, כשהיא רטובה ומפוזתת, עוד לא הספיקה לצאת את קרקוב עירם, וכבר נתפסה ע"י קצין גרמני שלקח אותה לאושוויץ, שם היא התגלגלה, אבל למרות מה שעברה, שרדה את השואה ב"ה.

לא תשנא את אחיך בלבבך
כתב השל"ה הקדוש, שאם יש שליח ציבור, שיש לו שנאה על אחד מאנשי בית הכנסת, סכנה היא לכל הציבור, מחשש שהתפילה לא תתקבל. וכן אם כהן נושא כפיו ויש לו טינה בלב על אחד מן הציבור, סכנה היא לכל ציבור המתברכים. וכמו שכתב האר"י כשיש אהבה בין אחד לשני, שכינה שורה ביניהם. כי אהבה בגימטריה 13 וכשזה בא משני הצדדים, אזי 13+13 יוצא 26 שם השם.

לצערנו יש עדיין שנאה בלבבות, סמויה וגלויה, לא רק בין דתיים ללא דתיים, גם בציבור הדתי, יש קבוצות מקבוצות שונות שעושות גדר וכל אחד שלא לובש גרב בצבע שול או כובע לא כמו שלו, הוא כבר לא בר חיתון ורואים בו נטע זר ומרחיקים את הגאולה! כמו שאומר השכם וערב, המקובל הטברייני הרב דב קוק, שאף היותו ליטאי, חתן את בתו עם בחור ספרדי.

ראש ישיבה באלעד ליטאי, היתה לו בת בוגרת שרצתה להתפרנס וחשבה לעבוד בסופרמרקט, אביה התנגד, אך היא הפעילה לחצים על הוריה, שלבסוף נשברו והיא הלכה לעבוד באיזה סופרמרקט באלעד. בתור מתחילה, צריכה היתה עזרה, והקופאי שלידה בחר צעיר כמוה, נגש לעזור לה, הוא היה כל כך נחמד, בחר שכולם אהבו וגם היא, ככל שעברו הימים בעבודה, היא התרשמה ממנו, וראתה בו כזיווג שלה משמים, אך לא ידעה איך תספר להוריה? אביה ראש ישיבה ליטאי, והבחור ספרדי עובד בסופרמרקט, אלו לא נתונים שאפשר להביא הביתה... בד"כ ליטאים מתחתנים עם ליטאים, חסידים עם חסידים וכן על זה הדרך.

אחרי כחצי שנה אותה בת של ראש ישיבה, החליטה שהיא לא יכולה לאגור יותר בבטן, עשתה מעשה וספרה לאמה הרבנית שכמעט התעלפה, הלכה אותה רבנית אל הישיבה וכולם מכירים את הרבנית והבינו שיש משהו, כנראה איזה אסון! נכנסו הרבנית וראש הישיבה לחדר של ראש הישיבה והיא החלה בוכה 'איזה טעות עשינו שהסכמנו שבתנו תעבוד בסופר' 'כן, אבל מה קרה בסופר?' 'היא התאהבה' 'במי התאהבה?' ביהודי או בגוי? שאל בבהלה ראש הישיבה 'בספרדי' השיבה, וראש הישיבה שתק ולאחר אמר 'טוב, נראה מה יהיה, נעשה דעת תורה והשם יעזור'

ראש הישיבה ואשתו שוחחו בערב עם בתם, אך בשיחה הלכו 'הפוך על הפוך' ולא הראו את התנגדותם, רק כדי להרויח מעט זמן אמרו שבצינוורות המקובלים רוצים לברר יותר על המשפחה וגם על הבחור, אך פיהם ולבם לא היו שווים, וזה צורם ועצוב בלשון המעטה, כי זה נותן הרגשה, כאילו הבת הולכת להתחתן עם הבן של יחיא סינוואר....

למחרת כבר עשה בדיקה ראש הישיבה וברר אודות המשפחה של הבחור, מדובר על משפחה

הספרדים נוהגים
להמתין עם הגילוח עד ל"ד בעומר בבוקר. אך השנה של"ג בעומר חל ביום שישי, מותר גם לספרדים להתגלח ולהסתפר מפני כבוד השבת.

אין לשבת בחזרת התפילה, אלא לאחר שסיים השליח ציבור את ברכת "האל הקדוש". שכן כתב מרן השלחן ערוך (סימן קכג), שלאחר שסיים כל אחד ואחד מן הציבור את תפילת הלחש, עליו לפסוע שלוש פסיעות לאחוריו, ואז יעמוד במקומו ולא יזוז. ולא יחזור למקום שבו התפלל, אלא כאשר יגיע הציבור עם החזן לקדושה (נקדישך ונעריצך). שאז יחזור למקומו ויאמר את נוסח הקדושה כדיון. ולאחר הקדושה יאשר במקומו, ויענה ברוך הוא וברוך שמו לברכת "האל הקדוש". ולאחר ברכה זו רשאי לשבת במקומו.

וכתב בספר תורת חיים, שיש לתמוה על מנהג ההמון שמיקלים בדבר זה, ומיד כשמסיימים תפילתם יושבים במקומותיהם, וכשמגיע שליח ציבור לקדושה הם עומדים.

שמנהג זה עומד בניגוד למה שפסק מרן השולחן ערוך הנ"ל, שכלל הפחות חייבים לעמוד במקומם עד שיתחיל השליח ציבור את חזרת הש"ץ, שאז מותרים הם לחזור למקומם הראשון בשתיקה, ושם יענו לקדושה שבחזרת

התפילה. ומן הראוי לעורר את לב העם לכך. ומרן רבינו הקדוש רבי עובדיה יוסף זצ"ל, גם בערוב ימיו, כשהיה חלש, ורגליו כואבות, היה עומד תמיד על מכונו, לאחר שסיים את התפילה, והיה ממתיין לשליח ציבור עד אחר הקדושה, ורק אז היה מתיישב על מקומו.

לפני כ-470 שנה ביום ל"ג בעומר, היו האר"י הקדוש ותלמידיו בציון רשב"י במירון. בין הנוכחים היה גם אדם הדור צורה וגבה קומה, שהיה לבוש בגדים לבנים ופניו מאירות. הוא לא נראה היה שייך לאותה חבורת האר"י, כרגע שראה אותו האר"י, נטל את ידו של האורח והחל רוקד עמו, לא לפני שצרף את השמש הפשוט, וכך רקדו שלושתם, האר"י הקדוש, האורח וכן השמש.

כולם תמהו על שתי הבחירות של רבם האר"י הקדוש? מצד אחד אורח, מצד שני השמש הפשוט, הרי כולם יודעים שיש כאן תלמידי חכמים וכאלה שיכולים היו 'להבחר' הרבה לפני האורח והשמש. בסופו של יום ביקשו תלמידי האר"י מרבם לבאר להם את פשר הריקוד המשולש? 'מה לרבנו ולשמש בית הכנסת?' שאלו 'ומי האדם השלישי שעמו רקדתם?'

השיב להם האר"י: 'האורח שראיתם, הוא לא אחר מהתנא הקדוש רבי שמעון בר יוחאי! והשמש שאתם חושבים שאיש פשוט הוא, צדיק נסתר הוא, ומאותו יום התגלתה צדקתו של השמש שמעתה מוכר כרבי אלעזר אזכרי, מחבר ספר 'חרדים', שהיה מקובל, דרשן וגם משורר ומחבר הפיוט 'יד יד יד' פקש אב הַרְחָקוּ, נפטר בשנת 1600 למנינים וקבור ליד האר"י הקדוש בבית הקברות העתיק של צפת.

סיפור שספר הרב עובדיה זצ"ל ונתן ללמוד ממנו הרבה. באחד מהימים הגיע רב מפורסם לתת הרצאה בארץ ישראל, התאספו מאות אנשים והרב החל בהרצאה. תוך כדי דיבור הוא שם לב לשני פטפטנים שלא מפסיקים לדבר. ליבו של הרב התמלא בכעס אך הוא המשיך בהרצאה.

בסוף ההרצאה ניגש אליו אחד הפטפטנים ואומר לו: 'כבוד הרב, איזו יופי של הרצאה' השיב הרב: 'אתה לא מתבייש? כל ההרצאה דברת והפרעת לי ועכשיו אתה בא אליי?!' ענה התלמיד: 'כבוד הרב, זה שיושב לידי הוא עולה חדש מארגנטינה והייתי צריך לתרגם לו כל מה שאתה אומר...' והוסיף הרב עובדיה זצוק: 'לכש באים לשפוט אדם, לעולם יש לדון אותו לכף זכות, כמו שאומרת המשנה באבות: 'והוי דן את כל האדם לכף זכות'.

והנה עבר שם שיכור אחד שהיה ידוע כשיכור המועד של כל העיר והיה בידו בקבוק מלא שכר, והשיכור חשב שזה חי צעק עליו ואמר לו גנב מה אתה רוצה כאן לך מפה, וחזר ואמר לו כדברים האלה פעם פעמים וראה שהוא לא זז משם זרק את הבקבוק על ראשו, באותו רגע עברו שם שומרי הלילה וראו איך שזרק עליו את הבקבוק. חשבו שהוא הרג אותו ותכף אסרו את השיכור ואחר שבוע ימים יצא משפטו לתליה, וחוק הממשלה היה באותו הזמן לפרסם במודעות שביום פלוני מוציאים להורג את פלוני באשמה פלונית. העשיר הנזכר עבר ברחוב וראה את המודעה תכף הלך לביתו ואמר לאשתו, את הרגת את הנפש ולא השיכור ואסור שבגללך ישפך דם נקי מ ישראל ולא יהיה לך חלק לעולם הבא, ולכן יותר טוב שתמסרי את עצמך על האמת ומיתתך תהיה כפרתך, ואם לא תמסרי את עצמך אני אסור אותך.

וגם הרופא ראה את המודעה הזו תכף שלח וקרא לאשתו ובניו ואמר להם אתם יודעים שאני הרגתי אותו, ולא השיכור ואפילו שהרגתי אותו שלא בכונה סוף סוף אני שגרמתי למיתתו ולכן אני מוכרח למסור את עצמי ולאחר מותי יהיה לי חלק באלוקי ישראל. והנה נעשתה מהומה גדולה בבית הרופא כי בני ביתו לא רצו לתת לו ללכת למסור את עצמו, ובינתיים נעשו צעקות עד שנשמע הדבר לממשלה ולקחו את הרופא. וכאשר ראה החייט את הפרסום של הממשלה קרא למשרתו ואמר לו: הקב"ה ואני יודעים שאתה הרגת אותו על ידי המגהץ החם שנתת בו ואם היה בית דין קיים היית חייב מיתה על ידי משפט הסנהדרין ולכן עליך למסור עצמך ועל ידי כך, מיתתך תהיה כפרתך ולא תגרום מיתת אחרים וישארו בניו של זה יתומים ואשתו אלמנה.

נאספו כולם במשפט הגדול וכולם הודו על האמת. האשה אמרה שנהרג על ידי בחניקה, והרופא אמר שנהרג על ידו על ידי גלגול שנתגלגלו והיינו סקילה, ומשרת החייט אמר שנהרג על ידו על ידי שריפה והשיכור צעק ואמר שהוא הרג אותו על ידי הבקבוק ושבר את ראשו

וכאשר ראו בבית המשפט הגדול את המעשה המשונה והפלא הזה, הבינו שאף אחד לא הרג אותו, אלא על ידי עונותיו נעשו לו כל הדברים האלה ופטרו את כולם ויצאו זכאים בדין. וראינו מכאן שאף על פי שחבר בית המקדש וארבע מיתות בית דין בטלו, דין ארבע מיתות בידי שמים לא בטל.

המנגינה הזו של אבא שלי 'מנגן' את הגמרא, לא יוצאת ממחוי ומלבי, כל הלילה חיותי את זה שוב ושוב בראשי ולא יכולתי לעצום עין, החלטתי החלטה - אני חוזרת להיות יהודיה!!! הנצחון על הגרמנים, הוא לא בזה שנהיה גרמנים כמוהם! הנצחון על הגרמנים זה - אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו תורתו! אני רוצה להיות יהודיה, בין אם אתה בא איתי או לאו! את הילדים שלי אני מעבירה לבית ספר יהודי

הבעל שהופתע, בקש כמה ימי חשיבה ולאחר כשעה בלבד אמר לאשתו 'אני לא צריך כמה ימים, באשר תלכי אלך, אלוך אלוך' הם חזרו בחזרה לבלגיה והעבירו מיד את הילדים לבית ספר תורני. קוראים יקרים! האשה הזו עדיין חיה, יש לה נכדים ונניים וכולם כולם תלמידי חכמים, חלקם מתגוררים באנטוורפן בלגיה וחלקם בארץ ישתבח שמו!

היה ליצן אחד שתמיד התלוצץ ומצחק את הבריות ומזה היה מתפרנס. באחד ממוצאי השבת קרא עשיר פלוני לליצן לבוא אליו לביתו כדי לבלות הזמן בעצור ובשמחה, וילך אליו, ויושב אותו בצעירה ליד השולחן יחד עם כל בני ביתו, והתחיל להשתכר ולהצחק אותם, והנה לקח חתיכת דג מטוגנת והתחיל לאכול אותה, ובתוך הדג היתה עצם אחת וכאשר אכל את חתיכת הדג עמד העצם בגרונו נחנק ומת. העשיר ובני ביתו פחדו לגלות על ידי מה מת הליצן הזה מכיון שחששו שמה יעלילו עליהם ויאמרו הרגוהו, מה עשו? לידם בקומה השניה התגורר רופא, לקחו את המת על שכמם בזמן חצות לילה והעמידוהו ליד דלתו של הרופא ודפקו על הדלת וברחו ועזבו את המת נשען ליד-הדלת.

וכאשר פתח הרופא את הדלת וראה אותו חשב שהוא חי ושאל אותו מה הוא רוצה? ומפני שהיה חושך נכשל רגלו של הרופא ברגלו של המת ונתגלגלו שניהם מהמדרגות למטה, מקול החבטה שהיתה, יצאו אשתו ובניו של הרופא לראות מה קרה וראו שהליצן מת והרופא חשב שעל ידו מת ומרוב הפחד לקחו על שכמו אל השוק והעמידו בקרן זוית אחת נשען על הכותל וברח, וממול אותו מקום היו עובדים יחד חייט אחד עם משרתו, ויצא המשרת החוצה והנה רואה הוא לפניו בן אדם עומד בקרן-זוית וחשב שזה גנב כנס חזרה אל החנות לקח משם מגהץ חם וצעק עליו שיסתלק ומשלא ענה לו זרק עליו את המגהץ, ויפול הליצן ארצה. ויאמר החייט למשרתו 'מה עשית הרגת נפש אחת מישראל, תכף לקחו את ההרוג והוליכו אותו מעט יותר למטה מהחנות והעמידוהו ליד כותל אחר וברחו על נפשם טרם שיבואו שומרי הלילה.

העלון לזיווג הגון לרות הודיה ורינה ומשיח בני אלנה לאה ולשרית בת חנה וליוסף וחביבית בני יענה וללאה בת אהובה ולדנה בת הילית ולרפואה הרב דב הכהן קוק בן שושנה ורחל בת חבובה ומשה בן אסתר ואביבית בת רחל ודונית אלחנן בן רחל ויחזקאל ידידיה בן נחמה שיינדל וחביבה בת נעיה ורונן בן שושנה **ולעילוי נשמת** שמואל בן שרה וזלבה בת זכיה וסימי בת מרים וציון בן רחמים ומונס חנה ויעקב בן רותי ולאה בת רבקה ויעקב בן חנום ואדיר בן לאה וברוך בן חבובה ודליה בת חבובה ויהודה בן חבובה וזכי בן חנה ואסתר פריידה בת פאבל ולאה בת דבורה.

גליון

585

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

פרשת אזורי-מות קדושים תשפ"ה

ואמרת אליהם קדושים תהיו (יט, ב)

'קדושים תהיו' - יכול כמוני? תלמוד לומר 'כי קדוש אני' - קדושת למעלה מקדושתכם (ויקרא רבה כד, ט)

כשיהודי דבק בו יתברך במחשבה, דיבור ומעשה, יכול הוא להעפיל לפסגות הטהרה ולהגיע לשיא הקדושה הקיימת בעולמו זה, עד כדי כך שחז"ל אומרים 'יכול כמוני' - דהיינו שיש צד כזה שיכול הוא להגיע עד לקדושתו יתברך - כביכול...

* * *

על עוצם קדושתו של מרן הגאון רבי ברוך בער ליבוביץ' בעל ה'ברכת שמואל' זצ"ל, סיפר נכדו ראש ישיבת קמניץ ופוניבז', הגאון רבי חיים שלמה ליבוביץ' זצ"ל: "זקני היה מנותק כליל מכל דבר שהיה לו שייכות לעניני העוה"ז. לדוגמא, היתה לו זהירות עצומה שלא להביט בעיתון ואפילו בעיתון כשר. בני הבית ידעו שאסור בשום אופן להכניס עיתון לביתו. פעם קרה ומאן דהוא הכניס עיתון לחדרו, זקני ממש הזדעזע מכך, ובכדי שלא תהא לו שייכות לעיתון, הוריד את העיתון מהשולחן על הרצפה בשרוול מעילו, ולא רצה בשום אופן לנגוע ולהורידו בידו, שלא להיטמא... אאמו"ר סיפר לי, שפעם שאלו מה החשש לקרוא בעיתון של אגו"י שנכתב ע"י יראי ה'?" זקני ענה לו: "אמנם כתבים זאת אנשים חרדים, אך הם הרי צריכים להגיב על דברי החילונים ולשם כך מצטטים מהם דברים, וזה גופא מהווה בעיה רוחנית עבורי".

המשגיח הגר"ש וולבה זצ"ל סיפר שזכור לו שבימי בחרותו כלתה נפשו לראות בזיו דמותו הקדושה של זקני ונסע לקמניץ לשבת. בליל שבת כשעברו כל התלמידים לומר 'גוט שבת' ניגשו אליו בחורי הישיבה ואמרו לו שידע שזקני נותן יד לגוט שבת רק לטהור ואם אינו טהור שיזהר שזקני לא יתן לו את ידו ושלא יפגע מכך... התבטא אז הגר"ש שחיל ורעדה אחזה בנפשו כשעמד מול דמות שמרגיש טומאה אצל הזולת... כמו כן היה מספר הגר"ש וולבה, שפעם אחת נסע עם חבריו ממיר לקמניץ ובדעתם היה להיכנס לזקני. כשהגיעו לקמניץ נכנס אחד הבחורים לביתו של זקני ומיד ברח החוצה... הגר"ש וולבה שאל אותו לפרש הדבר, והתברר שהבחור פשוט דפק על דלתו של זקני, וזקני

בעצמו פתח לו את הדלת. והבחור מרוב פחד ויראת כבוד מצורתו הקדושה ברח החוצה. וסיים הגר"ש וולבה: "דעו לכם, כל התמונות [של ר' ברוך בער] הם אפילו לא בבואה דבבואה ולא מתארות בשום מידה את מראהו הקדוש...".

מוסיף נכדו ומספר: "יש עובדות נוראות למכביר איך היתה אימתו מוטלת על העיר קמניץ ואפי' גדולי הרשעים שבעיר היו פוחדים ממנו. כמו כן, כבר נודע הפלא הגדול שהרשעים [הגרמנים ימ"ש] נכנסו לקמניץ, אך הם לא נגעו ביהודי העיר כלל, ואדרבה הם התנהגו עמנו בידידות ממש. זכורני, שהם היו ישנים בבית זקני ואף היו נזהרים לא להעיר את ה'ראבינר' משנתו. אמי סיפרה שפעם אף שאלוהו איזה סוג קפה הוא אוהב... ורק לאחר פטירתו החלו המהומות בעיר, ר"ל. כמו כן, שמעתי מת"ח אחד שלמד בבחרותו בקמניץ, שסיפר שהיה בזמנו אחד מאנשי הקהילה שהיה נמנה על חוגי הפשרנים, ועמד לפתוח בית ספר 'תרבותי' בקמניץ. שלח אחריו זקני, שכל כולו היה להבה בוערת של תורה, והתחנן לפניו שיחזור בו מכוונתו ולא יעשה זאת, אך דבריו נפלו על אוזניים ערלות ולא הועילו מאומה, עד שאותו אדם סיים את השיחה עם זקני באומרו: "רבי, לא יעזור לכם כלום! אני אפתח את בית הספר!". כיון ששמע זקני כך - פשט את מעילו העליון, ישב על הארץ ובכה בכי גדול - ויותר לא דיבר מאומה. והרשע גם הוא יצא מן הבית, ולמחרת היום לא קם ממיטתו!! ותהי כל העיר כמרקחה... עובדה נוספת: ליד הישיבה התגורר גוי שהציק לזקני ולבחורים. יום אחד עבר זקני ובני פמלייתו ברחוב, הגוי התנפל עליהם והכה אותם ואף משך בזקנו. כעבור כמה ימים מת אותו גוי מיתה משונה... הרבנית היתה מספרת שתקופה מסוימת אחרי אותו סיפור כשהיתה בשוק שמעה ב' נשים גויות מתקוטטות ביניהם ואחת קיללה את השניה שסופך יהיה כמו זה שהרביץ לראבינר...". זכורני, כאשר פעם ביקרתי אצל מרן הסטייפלר זי"ע, במהלך דבריו הוא סיפר לי בערגה אודות תקופה מסוימת שזכה לשמוע שיעורים מזקני, בתוך דבריו שוחח עמי על עוצם קדושתו ואף התבטא ואמר לי: "בדורנו, כבר אין בעלי מדרגה גבוהה של רוח הקודש, אמנם בדור הקודם אולי רבי ברוך בער ידע מה קורה בשמים...".

"זקני היה מובדל ומופרש מכל עניני כבוד וכדו'. כשחזר מארה"ב שם פעל לטובת הישיבה, דיבר לפני תלמידיו דברי חיזוק ובין השאר אמר: "יש לי את הזכות לתבוע מכם, היו

לי שם ביזיונות וסבלתי עבורכם נורא, בכל מקום שהגעתי נתנו לי כבוד...". גופא דעובדה הכי הווה: אחד מתלמידיו ארגן לכבודו 'דינר', ובמעמד הנדיבים שהתאספו התחיל אותו תלמיד להציג בפני הקהל את תארו של זקני, את גדלותו בתורה וצדקותו. כששמע זאת זקני זצ"ל התחיל להראות סימנים של חוסר סבלנות, כי בענוותנותו לא מסוגל היה לשמוע כל דברי השבח שהרעיפו עליו, ועם כל רגע שעבר נטרדה מנוחתו יותר ויותר, עד שפנה בקול לנואם ואמר: "שקר הוא, אינו אמת, אין הנואם דובר נכונה!". התלמיד כופף עצמו מיד, ולחש לאוזן רבו: "רבי, הלא הגעתם לאמריקה כדי לאסוף כספים ולהתרים את הקהל לטובת הישיבה, וכאן באמריקה מוכרחים לדבר בשפה כזאת, אחרת אין שום סיכויים להצליח בדינר, וככל שירבו התהילות והשבחים כך יתרבו הסכומים שיתרמו".

שמע זאת זקני, והניע בידו בתנועת ביטול באומרו דבר!, אך מיד תפס בקצות שרווליו וחיפה בהם על שתי אוזניו כדי ששוב לא ישמע את דברי השבח והתהילה, וכך המשיך לשבת עד לסיום נאומו של התלמיד.

מחזה זה חזר ונשנה בערב נוסף שערכו לכבודו, ולאחר גמר המסיבה כשהלך עם מלוויו לאכסנייתו דיבר בהתמרמרות רבה על הגורל המר שנפל בחלקו שכך מרעיפים עליו שבחים בלי גבול. כשהגיעו לאכסניה דאג בעל הבית להזהירו מראש לבל יאכל מהדגים שהוגשו לשולחן, שכן הוא חושש שאינם טריים כ"כ, והם עלולים לגרום לו להרעלה. אך זקני לא שם לבו לדבריו ואכל מהדגים. בתום הסעודה הלך זקני לחדר שהכינו עבורו ועלה על יצועו למנוחת הלילה. והנה כעבור זמן מסוים כשכל בני הבית כבר נמו את שנתם התעורר לפתע בעל הבית בשומעו קולות של הקאה, הוא מתקרב לדלת חדרו של זקני, ומיד התחוור לו כי האורח הוא המקיא. בראותו כך נכנס אליו בחדרה באומרו לו: "הלא הזהרתי את הרב לבל יאכל מדגים אלה". זקני ענה ואמר לו: "כלום אתם חושבים שאני מקיא בגלל הדגים, לא מיניה ולא מקצתיה, אני מקיא מכיון ששמעתי שבחים עלי, ומאז התחילו מעי להתהפך בקרבי מחמת בחילה וגועל מרוב השבחים שהמטירו עלי בימים האחרונים, עד כי חשתי צורך להקיא בגלל זה...".

[מתוך 'המבשר-תורני']

בְּצֶדֶק תִּשְׁפּוּט עֲמִיתְךָ (יט, טו)

ת"ר 'הדן חבירו לכף זכות דנין אותו לזכות...' (שבת קכז:)

מצות 'בצדק תשפוט עמיתך' מלבד היותה מצוה מתרי"ג מצוות, היא גם עצה טובה לפתיחת שערי שמים והשפעת חן וחסד ורחמים. אשרי הזוכה להרגיל את עצמו להתבונן על מעשי הזולת במבט של כף זכות.

* * *

הילה של קדושה עוטפת את העיר צפת בלילות שבת ואווירה חגיגית שוררת בבית הכנסת. עם סיום התפילה וברכות ה'גוט שבת' הלבביות הנשמעות בבית הכנסת, הכריז הגבאי כמנהגו מדי פעם: "הרב משה א. מזמין את הציבור ל'שלום זכר' בביתו לרגל הולדת בנו. מזל טוב והרבה נחת!". ואכן, בליל שבת לאחר סעודת השבת, מיהרו רבים מבני הקהילה להגיע לביתו של ר' משה, להתכבד מהמטעמים, ולברך בחביבות וידידות אהבה את אבי הבן. גם ר' יצחק תכנן להגיע, אלא שהסעודה התארכה, ואחר כך התעכב, ולבסוף לא יכול היה לעזוב את הבית בשעה כה מאוחרת...

ביום המחר, מגיע ר' יצחק לבית הכנסת, וכבר מתכנן לברך את ידידו ר' משה, כי לא עלה בידו הדבר אמש. אך משהבחין בו ר' משה, פנה אליו בפנים זעופות: "או, הנה האיש החשוב, ר' יצחק, זה שלא נאה לו לבוא לשלום זכר של ידידיו... אתה בוודאי חושב שאיני זוכר שפספסת כבר בשלום זכר של בני הקודם, ואתה לבטח בטוח ששכחתי שלא היית בבר המצוה של יענק'לה שלי אך לפני חצי שנה... אה, עשית עליי חרם?...".

ר' יצחק החוויר והסמיק חליפות, לעיני כל הקהל 'שפכטל' שכזה, על הבוקר... והוא באמת לא זוכר מה היה ב'שלום זכר' הקודם ובבר המצוה של יענק'לה... מה שבטוח, שמאוד לא נעים לעמוד במרכז בית הכנסת באמצע תפילת השבת, ולהישטף במקלחת של צוננין מול כל הציבור המביט מופתע והמום: 'נו, ואם לא הגיע לשמחה שלו, לכן מגיעה לו כזו 'מקלחת'? לכן מגיעות לו צעקות כאלה במרכז בית הכנסת?'.

אם הקהל חש בכך, נקל לתאר את תחושתו של ר' יצחק עצמו. מושפל וחיוור, מיהר לעשות את דרכו למקומו ונבלע בתוכי טליתו, רגע לפני שדמעות בושה וביזיון יציפו אותו לעיני כל. הוא רק ביקש שהאדמה תפתח את פיה ותבלע אותו ככה, כמו שהוא, בעיצומה של התפילה...

לקראת סיום התפילה, מיהר לחמוק מבית הכנסת מיציאה צדדית, פגוע וחפוי ראש. השעות הבאות אמנם הקהו במעט את הבושה והעלבון שצרבו את נשמתו, אך עדיין היו בו רגשי זעם קשים על ידידו לשעבר ר' משה, שבחר להשפילו באופן כה בוטה. גם ליל מוצאי השבת עבר עליו בסערת רגשות עזה, תוך שרגשות הכעס מציפים אותו...

ביום ראשון בבוקר, הצליח לסדר איכשהו את מחשבותיו על החוויה הקשה שחווה, והרהר: 'והלא מה אתה מבקש ממנו - שידון אותך לכף זכות ויסביר לעצמו מדוע לא השתתפת בשמחתו... א"כ אולי תאמץ אתה את צורת החשיבה הזו, ותדון אתה אותו לכף זכות? אולי בדיוק על מצבים אלה ראוי למחול ולא להקפיד? אולי הוא עדיין בלחץ מהלידה, והילדים תלויים בו, ויש עליו עול גדול של סידורים, והוא בקושי ישן, ומי יודע מה עוד - וזה גרם לו להתפרצות?...'.

ולהתייחס לכל מה שעובר עלינו בקלות ובשמחה. עבדתי במקום מסוים. בדרך כלל ישנם עובדים שמשום מה 'על פיהם ישק כל דבר'. המילה שלהם קובעת ורצונם נעשה - למרות שהם בכלל לא מנהלים! מאידך, אני גם מודע לכך שישנם מקומות עבודה בהם העובדים מסייעים הרבה אחד לשני. אבל כך או כך - אני הייתי די חדש במקום העבודה ולא היו לי זכויות 'וותק' בשום תחום כפי שהיה לעובדים אחרים. בהגדרה 'זכויות וותק' אני לא מתכוון לזכויות שמגיעות לעובד ותיק מכוח חוקי העבודה, אלא להעדפה שעובדים וותיקים מרשים לעצמם לעיתים לקחת. לפעמים נעשה הדבר ביושר ולפעמים... אולם - 'הקש ששבר את גב הגמל' מבחינתי, הייתה העובדה כי באחד הימים ביקשתי 'סידור' מסוים במקום העבודה, אך למורת רוחי לא זכתה בקשתי להיענות. והנה כעבור כמה ימים נדהמתי לראות כיצד עובד אחר מסדר לעצמו את אותו 'סידור' בדיוק - ואין פוצה פה ומצפצף... המציאות המתסכלת הזו 'אכלה אותי מבפנים!'. היה זה ביום רביעי בשבוע. הלב שלי ממש רתח, ואני הרי ידוע כבעל אופי לא פשוט... אבל דווקא ברגעים אלו החלטתי להפוך 'עז למתוק'. ישבתי עם עצמי והרגעתי את נפשי בדברי אמונה ובטחון: "הלא פשוט הוא שאת הצער הזה עשה לי הקב"ה ולא אף אדם. שהרי למען האמת אין בכוח שום אדם לגרום לי צער. ואם אני באמת מאמין שהצער הזה אינו מעשה ידי אדם, אזי אני חייב לשתוק ולא להגיב כלום!". לא קל היה לי להפנים זאת, לא פשוט היה עבורי 'לבלום את פי בשעת כעסי', אבל אמרתי לעצמי: אני בוחר לשתוק כי אני רוצה להיות 'בעל אמונה'. הדלקתי את המחשב ועד שהתכונת 'עלו' לקחתי לעצמי הפסקה קטנה...

והנה, באותו מקום עבודה היה עובד שהבט שלו לקחה ב'מחלה', ר"ל. בהפסקה הקטנה שנטלתי לעצמי, ניגשתי לאותו עובד ואמרתי לו בגילוי לב ובעיניים דומעות: "דע לך, מאוד לא קל לי בעבודה. היום היה לי סיפור מאוד מכאיב ומעצבן, אבל בחרתי לשתוק. את הזכות הזו אני מקדיש לרפואת בתך!". אותו עובד שמח והודה לי ואני חזרתי למחשב בעודי לגמרי לא רגוע ועם דמעות בעיניים. כל הזמן התפללתי שמה שאני מתאפק ושותק יהיה לרפואת החולה. האמת היא שלקח לי כמה שעות להירגע, אבל בסופו של יום שכחתי לגמרי מהסיפור. באותה שעה הודיתי להקב"ה מעומק הלב, כי עבורי זו הייתה הפעם הראשונה בחיי שעמדתי בניסיון והצלחתי להתאפק כראוי!!!!".

אבל הסיפור עוד לא נגמר - עוד באותו יום רביעי... בתו של העובד הנ"ל שהיתה מאושפזת בבית חולים בגלל הרמה הנמוכה של כדוריות הדם בדמה [מחמת סרטן הדם בו לקתה, וכידוע מחלה זו פוגעת במח העצם שהינו 'היצרן' של שלל תאים במערכת הדם, ובעקבות המחלה ירדה אצלה רמת כדוריות דם לרמות נמוכות מאוד ולכן אושפזה בבית החולים], חוזרת הביתה בהפתעה! מה מתברר? באותו יום ערכו לה ספירת דם שגרתית ולהפתעת הצוות הרפואי רמת הכדוריות בדמה זינקה לגובה, מה שאפשר את שחרורה המיידי לביתה.

עודו מהרהר, ורגליו מוליכות אותו אל היער הסמוך, שם הקדיש חצי שעה תמימה לסדר לר' משה 'כתב הגנה', מה גרם לו להתפרץ עליו בצורה כזו... בסופו של דבר, הצליח למצוא סיבות מקלות שהובילו להתנהגותו של ר' משה, והצליח לנקות את לבו מרגשי הזעם והכעס כלפיו, ולסלוח לו בלב שלם... תחושת אושר לא מוכרת פשטה בנשמתו. דמעות אושר זכות הציפו את עיניו וטיהרו את נפשו. הוא חש כמתעלה טפח וטפחיים מעל הקרקע. רגשות הקרבה לבורא עולם הביאו אותו לנצל את עת הרצון, לשפוך שיח ולהתפלל במילים פשוטות על בתו המבוגרת הממתינה כבר כמה שנים לזיווגה ההגון... היתה זו תפילה מלב נקי, בהתרגשות יתירה כפי שלא חווה מעולם. הוא חש איך שערי שמים פתוחים בפניו, איך העובדה שדן את ידידו לכף זכות, פתחה בפניו את כל המנעולים. הוא מיהר לנצל את שעת הכושר ולשפוך את לבו בדמעות שליש...

ההמשך, כמו לקוח מסיפור דמיוני, אך הוא אמת לאמיתה, והופיע במכתב בכתב ידו של ר' יצחק, שנשלח אל הגאון רבי **יצחק זילברשטיין שליט"א**, ופורסם בספר 'ברכי נפשי'. וכך הוא כותב: "באותו ערב, הגיע הטלפון לו אנו מחכים מזה שנים. לא אלאה בפרטים, אך בתוך שבוע ימים הפכה בתי לכלה מאושרת!".

זהו כוחו של לימוד לכף זכות, הפותח שער לישועות נכספות רבות. הן כל הישועות ממתנות לנו, רק יש משהו שמעכב, איזו התנהגות לא רצויה שטעינו בה, איזו נפילה שחוונו... אך חז"ל מגלים במסכת שבת דף קכ"ז, שכאשר יהודי דן את זולתו לכף זכות - הוא מעורר בשמים שיידונו אותו לכף זכות, וממילא כל הסיבות המונעות אותו מאושרו מתפוגגות ונעלמות... כשיש לנו הזדמנויות כאלה - כשניתקל במקרה לא מובן, בהתנהגות מוזרה של הזולת - הבה נאמץ את המצוה הזו אל ליבנו, הבה נדון לכף זכות! נהפוך בזכותו של הזולת, נהרהר על סיבות אפשריות שהובילו לכך - ונרוויח, כי גם בשמים יפתחו את הפנקסים שלנו, וינהגו בנו באותה צורה... ואז, לא נפתע מהשפע שייפול עלינו משמים... הרי כל הסיבות המונעות אותו - נעלמו ואינן, כי אנו דנים לכף זכות!.

לֹא תִשָּׂא אֶת אֲזִיָּךְ בְּלִבְּךָ (יט, יז)

הדרך היחידה להתמודד עם קפיда על הזולת - כשהוא בוודאות פוגע או עושה עוול - היא רק על ידי האמונה. אמנם גם חשוב לדעת שמבואר בספרים הק' שלקבלת הדין באהבה מתוך אמונה יש כוח למתק את הדינים ולעורר רחמי שמים.

* * *

"מטבעי אני טיפוס מאוד רגיש", מעיד על עצמו בעל המעשה, "אני יודע שזה דבר בעייתי, אבל עם אופי כזה אני מתמודד. למדתי לדעת שבחיים חייבים לחיות עם אמונה,

למכתבים! את שלוש מאות השקלים הללו את בוודאי לא תקבלי!"

הגערה שנאמרה בקול רם הגיעה לאוזני האנשים שעמדו וחיכו לתורם. האישה נשברה. היא עזבה את הפקיד, נכנסה לחדרו של המנהל, פרצה בבכי ואמרה: "איני מבינה את הפקיד שלכם! מה כבר ביקשתי? איך מותר לו לשפוך את דמי לפני כל האנשים כאן? ביקשתי בסך הכל שלוש מאות שקל, ולא למותרות אלא בשביל לשלם במכולת! למה הוא צועק עלי לפני כולם?!"

נכמרו רחמיו של המנהל על אותה אישה, והוא אמר: "את צודקת". אבל האישה לא התרצתה. היא קמה ממקומה ויצאה בהפגנות מן הבנק אל הרחוב. המנהל שלף שלוש מאות שקלים מארנקו האישי ויצא אחריה, אבל האישה לא הסכימה לקבל. "גברת, קחי בבקשה שלוש מאות שקל!". היא שומעת את דבריו, אולם היא אינה מסתובבת וממשיכה בדרכה במהירות. בלית ברירה, לאחר שרדף אחריה מספר דקות והיא המשיכה בסירובה, נאלץ לחזור לבנק. כאשר הוא נכנס למשרדו, הוא מצא את הסגן שלו יושב ובוכה.

"מה קורה כאן היום?", שאל בפליאה, "למה כולם בוכים? זו מחלה מדבקת?..."

ענה לו הסגן: "תשמע, אני קרוב לגיל חמישים, אבל יש איזו תמונת ילדות שעומדת מול עיניי כבר ארבעים שנה. התמונה הזו רודפת אחרי ואינה עוזבת אותי! הייתי ילד קטן, קרוב לגיל עשר, כשהלכתי עם אמא שלי למכולת. אמא הכניסה לסל כמה מוצרים בסיסיים: לחם, חלב וגבינה, וביקשה מהמוכר, שירשום לה. המוכר התרגז על אמי ואמר בקול רם: 'מה פתאום לרשום? את חייבת כאן כל כך הרבה כסף! את לא משלמת כבר כל כך הרבה זמן! אני לא מסכים לרשום בשום אופן. תחזירי את המוצרים הללו! אני לא בנק!'. אמא דיברה בעדינות: 'אני אסדר את זה, אבל עכשיו אני במצב קשה! המצב הכלכלי שלנו לא מזהיר! תראה לא לקחתי שום מותרות, רק לחם ומוצרי חלב'."

המוכר אפילו לא דיבר. הוא חטף לאמא את סל המצרכים והניח אותו על הדלפק... אמא יצאה מהמכולת ופרצה בבכי מר. היא נתנה לי יד ומשכה אותי הביתה. כל הדרך שמעתי אותה בוכה... הסיטואציה הזו עומדת לי חיה מול העיניים כל חי! איני מסוגל לשכוח את התמונה הזו!"

היום כשבאה האישה, נזכרתי שאותו בעל מכולת היה בעצם... אבא שלה... אתה מבין איך הקב"ה מגלגל את עולמו... איך הכל נמדד ב'מידה כנגד מידה'... אותו אדם שאימץ את לבבו והתנהג בחוסר רגישות מול מצוקה של חוסר במוצרי יסוד, כיום לבת שלו אין כסף, והיא מתבזה לעין כל בגלל חוסר במוצרי יסוד..."

[מתוך 'פניני עין חמד' - 'אדרבה']

הבת העדיפה לערוך 'הפתעה' קטנה ולא הודיעה להוריה שהיא משתחררת... וכך כאשר חזר האב לביתו בערב, הופתע לגלות שם את בתו... שניות מועטות חלפו בין ההתאוששות מההפתעה ועד שהוא נזכר במשהו חריג שאירע באותו יום בעבודה: "היום היה לי סיפור מאוד מכאיב ומעצבן אבל בחרתי לשתוק. את הזכות הזו אני מקדיש לרפואת בתך..." - לחש לו מישהו באמצע היום...

"אני לא יכול לקבוע שהנס הוא בזכותי", אומר בעל המעשה, "מכיוון שבסופו של דבר הרבה צדיקים וצדקניות מתפללים על חולה זו. ובכל זאת; מאחר שסיפורים כאלו - בהם הבולמים פיהם בשעת כעסם ממשיכים ישועות על זולתם - חוזרים על עצמם, אני חושב שמותר לנו להאמין שהדברים כפשוטם!". (למניעת זיהוי, שונו פרטים בסיפור).

[מתוך 'איש לרעהו']

לא תשנא את אחיך בלבבך... ואהבת לרעך כמוך (יט, יז-יח)

הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל מביא ראייה לכך, שלפעמים העונש משמים על עניינים שבין אדם לחברו, הוא לא רק כלפי הפוגע אלא גם כלפי משפחתו וזרעו.

* * *

הרב יעקב שיש שליט"א הביא את המעשה הבא מעדותו של תלמיד חכם גדול, וכך הוא מספר: "נכנסתי לסניף הבנק שלי ברחוב רבי עקיבא בבני ברק, ומיד הרגשתי מתח באוויר. אנשים מסביבי התלחשו ודיברו בסערת רוחות ומיד הבנתי שהתרחשה כאן איזו דרמה. לפתע הבחין בי מנהל הבנק וסימן לי להיכנס למשרדו משום שהוא רוצה לשתף אותי בהתרחשות שקרתה זה עתה. וכך הוא סיפר לי: "לפני זמן קצר נכנסה אישה לבנק, היא המתינה לתורה וביקשה מהפקיד למשוך שלוש מאות שקלים מחשבונה. הפקיד בדק את היתרה בחשבון וסירב בכל תוקף ואמר: 'גברת, זה לא יתכן, מזמן כבר עברת את מסגרת האשראי שלך, ובאמת הגיע הזמן שתסדרי את זה. בשום פנים ואופן אין אפשרות שתמשיך עוד כסף. על הראשונים אנו בוכים, ועתה את מבקשת למשוך עוד?!"

האישה לא ויתרה והתווכחה: "מה כבר ביקשתי? בסך הכל שלוש מאות שקל! אני מוכרחה אותם בשביל מוצרי יסוד במכולת! אין לי ברירה! אני יודעת שהמצב שלי קשה מאד, בעזרת ה' זה יסתדר, אבל עכשיו אין לי כלום, ואני מוכרחה את שלוש מאות השקלים הללו!"

הפקיד התרגז וגער בה בקול: "הסיפורים הללו אינם מענייני כלל. את נדרשת לסדר את הענין ולהביא את הכסף. כבר שלחנו לך כמה וכמה התראות - ואת בכלל לא מתייחסת

השגחה פרטית

דברי
התעוררות
וחיזוק
וסיפורי
השגחה
מופלאים
המתרחשים
בימינו
מתוך
”קו השגחה
פרטית”

פרשיות אחרי קדושים - אמור תשפ"ה • עלון מס' 163

השגחה שבועית

שבע פעמים תודה

אף אחד לא שיער שהבשורה תיצר מהפך שכזה. אף אחד לא חשב אז, שבתוך שבע שנים יהפוך קו השגחה פרטית לחלק מהחיים, שיהודים יתייחסו לקיומו של הקו הזה כאילו הוא היה כאן מאז ומעולם, וישאבו ממנו כל כך הרבה כוח, תקווה, עידוד ונחמה. אף אחד לא חשב אז, שהקו הזה מביא עימו משהו כדי להישאר ולגדול ולהתפרש עוד ועוד. והנה, מתברר שהוא נשלח מן השמים, להעניק כוח עצום של חיזוק אמיתי באמונה התמימה, בבטחון איתן, בקשר עם בורא כל עולמים.

ביום חמישי, י"א אייר תשע"ח, נפתח לו הקו בהתרגשות גדולה. סיפורו של טובה שחור ע"ה הגיע לסיומו הטוב, ובהארה שמיימית זכינו לתפוס את ההתעוררות שהיתה אז, ולהמשיך להתעורר כל בוקר מחדש. המבינים אמרו בשעתו, אם הקו יחזיק שלושה חדשים, זה יהיה נס.

מצד ההגיון, הם צדקו. קווים שמתקיימים על ציבור המחוברים בלבד, צריכים רחמים גדולים. אבל כמו שכל גדולי ישראל מעידים, זהו לא קו של איש פרטי, זהו קו של כלל ישראל.

יהודי סיפר לי כי בשדה התעופה, בתוך כל ההמתנות הארוכות, יגש אליו יהודי והגיש לו את עלון השגחה פרטית. "זהו מנהג שאימצתי לעצמי", אומר לו אותו מוכה הרבים, "כל פעם שאני נוסע לחו"ל, אני לוקח איתי חבילה של עלוני השגחה פרטית, לחזק יהודים באמונה ובטחון בכל מקום שהם". יהודים מרגישים קשר אישי לעלון, כי זה עלון של כלל ישראל, זה הקו של כלל ישראל, זהו אור מיוחד שהקב"ה הוריד לעולם כדי להאיר בדור הזה.

עתה, שבע שנים לפתיחת הקו, אני מנצל את השורות האלו כדי להודות לה' יתברך בשם כל ישראל. ולהודות להקב"ה על שנתן לי את הזכות להיות חלק מהשליחות הגדולה הזאת.

על שקרוב למליון מספרים שונים נכנסו לקו מכל רחבי תבל. על שבמסגרת זו כבר הודפסו יותר מ-20 מיליון עלונים ב-3 שפות.

על המגוון שנכנס לבתי ישראל ומשפיע אמונה ושמחה על המשפחה כולה.

שבע שנים שחייהם של אנשים התהפכו לטובה. שבע שנים שאנשים קיבלו במתנה לחיות חיים עם הרגשה שיש לי אבא אוהב, אבא שמחזיק אותי.

ריבונו של עולם, אנו מודים לך על כל הטוב שהשפעת על עם ישראל כולו, ומבקשים ממך שנוכח להמשיך להלהיב את הלבבות לאמונה תמימה ולקרבת אלוקים, לטעת תקווה ולהביא את שמחת המאמין ואת שלוות הבוטח לכל יהודי.

עד הנה עזרנו רחמך, ואל תטשנו ה' אלוקינו לבצח!

שבת שלום ומבורך
פינחס שפר

דברים שבל

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

סיבת כל הסיבות

אפשר להגיע לכל מקום הרבה יותר מהר. אנחנו רואים מהפכים בעולם, ועלולים לחשוב שמא יש אפשרות לשנות מהגזירה. אולם, ההיפך הוא הנכון: המהפכים האלו בעצמם הם גזירת הבורא המקורית.

וכי הייתה מניעה כלשהי לבורא יתברך, שהחשמל יתגלה בעולם לפני אלפיים שנה? שום בעיה לא, אולם התוכנית האלוהית הייתה שכוח החשמל יתגלה רק במאות האחרונות, וכך הוא סידר שיהיו אנשים שיחקרו את הכוחות בבריאה עד שיגיעו לגילוי הנורה החשמלית.

כך, כל התקדמות טכנולוגית היא תוצאה של גזירת הבורא. מלך העולם קבע שזה מה שהיה בעולם בתקופה הזאת! והוא לבדו עשה את כל זה!

זה לא יכול להיות קודם לכן ולא אחר כך, אלא בדיוק בזמן שנקבע בתחילת הבריאה!

חו' כמובן רק דוגמה אחת. חנה, אימו של שמואל הנביא, תמצתה את הרעיון הזה בשלוש מילים: "ולו נתכנו עלילות". הכול ממנו יתברך, כל הפעולות כבר ספורות ומנויות אצלו, וכל האנשים והמכונות והמחשבות והתוכניות של בני האדם - כולם הם סיבות וסיבות לסיבות שנועדו להשלים את העלילה שהוא יתברך תכנן.

גם התפילות שלנו, של כל יהודי, ספורות ומנויות. גם זה רשום בשמיים, ואין שום תפילה שנאבדת. בתפילה חנה יש קייג מילים; בתפילת העמידה של חול יש תשע עשרה ברכות, וסיומי כל הברכות, כגון 'ברוך אתה ה' מגן אברהם', עד 'המברך את עמו ישראל בשלום', עולים יחד לקייג מילים בדיוק.

אפילו התפילות שנתפלל על כל דבר, הכול ספור בכמות ובאיכות. כמה עידוד זה נותן לכל יהודי, כמה תקווה ושמחה! הן הקב"ה בכבודו ובעצמו סופר כל תפילה, כי "לו נתכנו עלילות", והתפילות שלי הן גם כן חלק מתוכנית הבריאה להתקרב לה' ובכך למלא את הייעוד של המלכת הבורא יתברך.

יזכנו ה' לעובדו מתוך אמונה וביטחון, ולראות בעינינו את השגחתו הפרטית, מתוך שמחה וטוב לבב.

(מתוך שיעור 41 בשער הבטחון. לשמיעת השיעור הקישו 4 לאחר בחירת תהפפה, או בחיגוי ישיר 02-3011904)

בקשו רחמים מרובים עבור האבך
ר' יצחק בן פשא {קלצקי} הי"ו
קו לחלוקת פרקי תהפפה:
077-4822963

לפני כמאה שנה, בתחילת עידן הטיסות, הגיע יהודי אל החזון איש וסיפר לו חרשה מרעשה ומפחידה שהתפרסמה בעיתון. "רביה!" הוא קרא בחרדה, "האם ידעתם מה שסיפרו בעיתון? מטוס עם שבעים נוסעים התרסק, ואף אחד מהנוסעים לא שרד, וכל זה מפני שהיה בורג אחד רופף! הבורג התפרק באוויר, וכל המטוס איבד שיווי משקל וצלל לאוקיינוס".

אנשים רבים רצו לדעת מה יאמר החזון איש על אירוע זה, כדי לשמוע דעת תורה ולדעת את ההשקפה הנכונה על האסון הנורא ל"ע.

אמר החזון איש: "לא כך מספרים את הסיפור, אלא: מעשה שהיה כך היה. בורא עולם גזר על שבעים אנשים שעליהם לסיים את חייהם באותו יום, ואסף אותם למטוס אחד. היה אדם אחד שלא היה באותה רשימה, ולכן הוא הפסיד את הטיסה ברגע האחרון. לעומתו היה אדם אחר שלא תכנן לנסוע, אבל כששמע שיש מקום פנוי, הוא הצטרף לטיסה, לא כי הוא חסר מזל, אלא כי כך נגזר עליו..."

המקרה שיקרה או שלא יקרה, תלוי בגזירת עליון, ומעשי בני אדם אינם אלא סיבות, וסיבות לסיבות. יש כל מיני תהליכים ומסלולים, תכנונים ומעשים, שבני אדם מרגישים שהם אלו שמחליטים ומייצרים אותם, אולם באמת מסובב כל הסיבות סובב את כל המהלכים האלו כדי להגיע למה שנגזר מלמעלה. כך בדיוק היה צריך להיות מלכתחילה, וכל הסיבות, הטעויות וחוסר המזל או להיפך, כולם סיבות וסיבות לסיבות המובילות אל התוצאה שסומנה מראש מן השמיים.

בתנאי השביעי בפרק ג' רבינו מדגיש, כי לא רק התוצאה הסופית היא מגזירת הבורא, אלא גם הכמות, האיכות, הזמן והמקום של כל דבר גשמי, נגזרים מאת ה' יתברך שמו, ואין ביכולתו של שום נברא בעולם להרבות מה שגזר הבורא שיהיה מעט, ולא ייתכן למעט ממה שגזר הבורא שיהיה הרבה, ולא לאחר למה שגזר הבורא להקדימו, ולא להקדים למה שגזר הבורא לאחריו.

לפעמים אנו רואים מהלכים של דברים שמתהפכים על פניהם: נדמה שכמות האוכל שנמצאת בעולם היא קטנה, והנה, עם ההמצאות של המכונות הכבדות בשדה, ועם הגילויים שמשפיעים על כמותי היבול, נראה לו לאדם שיש לו שליטה על הכמות. דוגמה נוספת: בעבר היו צריכים לנסוע ממקום למקום במשך ימים רבים, שבועות וחודשים, והנה, עם התפתחות התחבורה - הרכבות, המכוניות והמטוסים -

הצטרף גם אתה לרבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חייג:

מאריך ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 151-86-130-140 • מאנגליה 03-330-3900-489 • מבלגיה 03-380-844-28

מדרום אפריקה 87-551-8521 • מארגנטינה 3988-4031 • מאוקראינה 380-947-100-633 • קו לנשים - שלוחה 4 בתפריס הנאשני

קו השגחה פרטית

אידיש. עברית. אנגלית.

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

מה שמגיע - מגיע

אני מתווכך בדל"ן. אוסף נתונים על מוכרים, מאתר קונים, ובסייעתא דשמיא מביא לעסקאות שבהן כולם מרוצים - גם אני. שכרי מגיע לי ביושר אחרי העמל הרב שאני עמל עד שהשניים חותמים חוזה.

אחד מהאנשים שעסקתי עימם היה ידידי משכבר הימים. הוא קיבל שירות מצוין, סגר עסקה, קיבל את כספו, ואותי שכח.

הזכרתי לו. בתחילה הוא הנהן ואמר שהכסף עוד יגיע, בהמשך הוא אמר שנראה לו שהמחיר שאני גובה גבוה מדי, ואני אמרתי שזהו המחיר המקובל בשוק, ואנחנו יכולים לגשת לדין תורה, ובית דין בוודאי יחייב אותו לשלם לי. בשלב הבא הוא פשוט לא בא. התחמק, ועשה כל מה שיכול כדי שלא אפגוש בו.

היה לי אכפת על הכסף שעמלתי עליו, אבל אמרתי לעצמי, שהלב שלי שווה יותר מכסף, והנדנודים החוזרים ונשנים לבעל חובי אינם מוסיפים לי בריאות, ועל כן אני מפסיק לרדוף אחריו. אני יוזם כל מפגש עימו, אני מנסה להשיג אותו בטלפון, ולא רץ אחריו בשום דרך. אולם החלטתי שאם אפגוש בו באקראי, אזי לא אתעצל, ואבקש את חלקי המגיע לי ביושר.

יום אחד בשעת המנוחה, אני נכנס לבית כנסת כלשהו, שאיני רגיל להתפלל בו, ושם אני פוגש חזיתית בבעל חובי הזכור היטב. אני מדבר אליו כדבר איש אל רעהו, ומזכיר לו את חובו הישן. הוא בתגובה מרעים עליי בקולו, ומתרגז ברמות כאלו, שלא ידעתי שקיימות בכלל. אנחנו הופכים למוקד התעניינות לכל באי בית הכנסת. הוא טוען שאני רודף אותו ויורד לחיי, ומה אני רוצה ממנו, וממטיר עליי כינויים וגידופים בשלל נוסחאות. אין לי שום אפשרות לזכור מה בדיוק הוא אמר, כי באותם רגעים הרמתי את שתי רגליי וברחתי משם.

מילה לא אמרתי לו. מילה אחת לא על כך שעבדתי בשבילו והתאמצתי עבורו, בתחום שמשמש אצלי כמקצוע לפרנסה. גם מילה לא על כך שהוא זה שאשם בכל התקרית, שהוא זה שהרים קול וכמעט גם יד, בעוד אני דיברתי בנחת ורק הזכרתי את הסעון זכירה. "הנעלבים ואינם עולבים..." אמרתי לעצמי. הפעם זכיתי אני להיות כלול בהגדרה העילאית הזאת, ולהאיר כצאת השמש בגבורתו, אלא שלא הרגשתי שום אור בליבי. היה לי חשוד וכואב וקשה ועלוב. המראה של המתפללים המתקבצים ומתבוננים בי בהיותי מושפל עד עפר, חזר שוב ושוב אל מול עיניי.

באתי הביתה ובכיתי כמו ילד קטן. עברו כמה שעות. הלילה ירד על העיר ועל כל הדירות שתיוכתי ושעוד אתונוך בעזרת ה'. יצאתי לשאוף אוויר צח, ולחוש את הרוח ששלח ה' ללסוף את פניי. חשבתי: וכי אני - עושה תמיד רק טוב? האם אף פעם איני טועה ואיני מועד? כמה ציערתי את הקב"ה במעשיי? כמה ביקשתי שוב ושוב, ערב ובוקר וצהריים, 'סלח לנו אבינו כי חטאנו?' והקב"ה, מלך מוחל וסולח, עונה לשוועתי, וסולח לי על עוונותיי. אדבק במידותיו, ואסלח לבעל חובי! הרי ברור כי התפרצותו לא הגיעה כיוון שהוא מדושן עונג. סביר להניח כי הוא נמצא במצוקה, ולכן קשה לו כל כך עם החוב שהזכרתי לו. כן. הרוח הטובה והאוויר הנעים, המרחבים שברא הקב"ה בעולמו היפה, חיזקו את הרגשתי כי אכן, זה מה שראוי לעשות. לדבוק במידותיו של הקב"ה ולמחול.

כמה יש להודות על רגע של הארה פנימית שכזאת. אמרתי בפה מלא, אל מול האופק הכהה: "אני מוחל לבעל חובי על הכול. לא רק על הבושות של היום, אלא גם על החוב בכלל! הריני מוחל לו מחילה גמורה, ומעתה הוא לא חייב לי מאומה. פקע חובו ואיננו, לא שריר ולא קיים, וכבר אבד ובטל מן העולם."

כדי להשלים את המחילה לבלתי יהיה שום פקפוק, שלחתי אליו שליח שיעדכן אותו כי חובו נמחק לחלוטין.

עברו כמה חודשים. רוח טהרה אופפת את הכול. ערב יום הכיפורים, ואני מקבל טלפון מאותו יהודי שכבר אינו בעל חוב. הוא מתנצל על התנהגותו אז, ומבקש להתפטר עימי ולשלם לי חצי מסכום החוב ההוא.

"אתה לא חייב לי כלום", אני מזכיר לו, "מחלתי לך במחילה גמורה על כל החוב, ואתה יכול להיות רגוע. באמת. תיכנס ליום הקדוש בשמחה, עם הרגשה טובה. הכול בסדר."

מעשה בבאגט

ערב אחד כדרכי, ישבתי ולמדתי בבית המדרש. פתאום ניגש אליי יהודי ואומר לי, "בוא מהר".

ניגשתי אליו. "מה כל כך דחוף?"

"בוא איתי לאוטו, כדאי לך", הוא אמר לי. "אנחנו נוסעים עכשיו למאפייה". הוא הסביר: "בכל יום שני, בעל המאפייה מוציא את השאריות החוצה. יש לי הסכם איתו שאני מחלק את השאריות שנשארו, והפעם, כשראיתי אותך יושב ולומד, חשבתי שמתאים לתת לך מהמאפים. אלו דברים ממש שווים, יש שם כל מיני לחמניות ולחמים משובחים".

כל העניין היה נראה לי משונה. איך זה שפתאום בערב בהיר מחליט מישהו שדווקא אני צריך לקבל שאריות ממאפייה, והכול כל כך דחוף פתאום, אבל השאלות האלה לא הפריעו לי ליהנות משקית של לחמניות טעימות ובאגטים ארוכים, שחומים ויפים.

בדקתי, ראיתי שלמאפייה יש הכשר מהודר, ולקחתי את חבילת הלחמניות. לבקשתי היהודי גם החזיר אותי לבית הכנסת, שם המשכתי ללמוד עד גמר הסדר, ורק אז הלכתי הביתה ובידי שקית המאפים.

יהיה נחמד להפתיע את הילדים - חשבתי. הם כנראה ישאלו מה יש לי בשקית, וייהנו לגלות לחמניות שיוכלו לקחת ללימודים. אבל ברגע שפתחתי את דלת הבית, מיד אחרי ברכת השלום הלבבית, שאלו אותי הילדים: "אבא, נכון שהבאת באגטים?"

"מאיפה אתם יודעים?" הגבתי בתדהמה.

"כי התפללנו על זה!"

הם נכנסו זה לדברי זה בהתרגשות, עד שהבנתי את הסיפור המפעים: הבת שלי לומדת חוג צילום, וכחלק ממשמיות החוג, היא רצתה מאוד שיהיה לה למחר בבאגט אמיתי, כדי לצלם תינוק אווז בבאגט.

לא ברור לי מה זכה הבאגט דווקא, ולמזלי לא התבקשתי לחוות דעה בעניין. בביתנו נהוג שלא לקנות דברים שאינם לצורך, ולאשתי היה נראה שלקנות באגט רק בשביל צילום, זה לא דבר שמצדיק את ההוצאה הזאת. אמרה בתי לאחיה, "בואו נתפלל שה' ישלח לנו באגט בלי לקנות אותו. פשוט שישלח לנו".

הם החלו להתפלל, ובזכות תפילה אמיתית מעומק הלב, ה' באמת שלח לה באגט, וכולם הרוויחו על הדרך באגטים טעימים לארוחת עשר.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 217.)

גלגולה של מעטפה

אתה חייב לשמוע מה שהיה עם הרב ר' שמואל שליט"א - אמר לי חבר, ואחרי ששמעתי את סיפורו, החלטתי לספר אותו הלאה.

הר"ר שמואל שליט"א, מתלמידי החכמים

השלוחה לשמיעת הסיפורים

שהתפרסמו בעלון

6176* שלוחה 2 ואחר כך 9

מפיצים אמונה ומחיים נפשות

אני עומד לקראת יום בר המצווה של בני. לצד השמחה המציפה, נלוותה גם תחושת כובד מסוימת: ההוצאות הכרוכות באירוע - בגדי החתן, התפילין, האולם וכל הכיוון - הן משמעותיות, ולא היה לי שמץ של מושג מאין להתחיל. כמאזין קובע לקו השגחה פרטית, ובפרט לשירותי המחזקים של הרב מגדל, שאבתי עידוד, והחלטתי לאמץ את עצתי היקרה של הרב: להשקיע בהודיה לה'. כי עשיתי, ואני מוכרח לציין כי נשעתי באופן ניסי ממש: סכומי כסף רחוקים לרווח באופן בלתי צפוי, וכעת בעזרת ה' אחגוג את השמחה בשלמות.

מפיצים אמונה ורואים ישועות

במחלקת הפלמנקטינג שלנו נשמע סיפור מרגש. שיחת טלפון שגריתית הפכה לרגע של התרגשות והודיה: אדם יקר תרם תרומה הגונה להפצת האמונה והנפחון, אך הסיפור לא הסתיים כאן. כמה שעות לאחר מכן, שוב היה על הקו אותו תורם, קולו דועך מהתרגשות. הוא סיפר כי זמן קצר לאחר תרומתו הראשונה, הוא ניצל בנס מתאונת דרכים קשה. בדמעות הוא הסביר כי הוא רואה בתרומתו הראשונה מעין קמע שהגן עליו, ונבליז הייתה התלטה נחושה להביע את ההודיה לה' בתרומה נוספת, ונכון וזהו לתרומתו הראשונה.

אבל הוא לא הרגיש כל כך בסדר עם המחילה שלי ועם כל המהלך שהתרחש בינינו, ואחרי עוד כמה חילופי דברים, משהבנתי שיהיה בזה חסד של ממש, הסכמתי לקבל במתנה את הסכום שרצה לתת לי.

כעבור תקופה נודע לי, כי הוא מעוניין למכור את דירתו. הוא פרסם בכמה מקומות, כך שהדבר נודע לי בקלות, אולם אני שמרתי מרחק. ההיסטוריה האחרונה לא היטיבה עם הקשרים בינינו, ואני הבנתי כי עדיף לתת למתווכים אחרים להתעסק עם הדירה הזאת.

מה שאני הבנתי, האחרים לא הבינו. משום מה, שום מתווך לא הצליח לעזור לו למכור את הדירה. הוא פגש בי אחרי שנה מאז שהציע את דירתו למכירה, ותינה באוזני את מצוקתו. הוא צריך את הכסף בדחיפות, אולם הדירה לא מצליחה להימכר.

"תסכים להשתמש בשירותי התיווך שלי?" שאלתי. הפעם הוא ידע בדיוק למה הכוונה, ומה זה אומר לגבי התשלום שיגיע לי בסופה של עסקה.

"כן. הלוואי שתצליח למכור אותה."

לקחתי את הפרטים של הדירה, ניתחתי את הנתונים, הצעתי אותה לגורמים המתאימים, ובסייעתא דשמיא עצומה, תוך שבועיים הדירה נמכרה.

מהעסקה הזאת גזרתי קופה בשווי של פי ארבעים מאותו חוב מחול!

לו לא הייתי מוחל לאותו יהודי, וממשיך להתעקש על החוב, היינו ממשיכים להסתכסך כל החיים, וכך בוודאי הוא לא היה נעזר בי במכירת הדירה שלו. ראיתי איך הקב"ה גלגל את העניינים כך, שאראה במו עיניי איך המחילה הגמורה הביאה עימה שפע וברכה. כה יתן ה' וכה יוסיף שלום ואחוזה בין כל אחינו בית ישראל.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 214.)

דירה בחצי מחיר

התגוררתי באחד מהחורים שהוסבו ליחידת דיור בירושלים של מעלה, אי שם מעל הקומות כולן. מין עליית גג שניתן להציב בה שולחן, מיטה ומנורה. כשמישהו התעניין על תוכניותי לעתיד, אמרתי בפה מלא: "אני רוצה דירה בירושלים". כל מי ששמע את זה הסתכל עליי כאילו נפלתי מהירח. בהתחשב בקומה הגבוהה שבה התגוררתי, בדמי שכירות גבוהים לא פחות, זה לא מופרך. ידעתי שמחיר דירה בגודל סביר עובר בהרבה את שני מיליון השקלים. ידעתי שגם אם אני מוכן לשלם אותם, אני צריך רחמי שמיים כדי למצוא דירה באזור שאני רוצה לגור בו. אבל, כל זה לא הפריע לי לרצות את מה שנכון לי.

אשתי אמרה שאנחנו חייבים להיות הגיוניים ולחשוב על כיוון אפשרי לרכישת דירה. אז חשבתי בהיגיון רב, והמסקנה שלי הייתה כזאת: הרי בכל מקום בארץ זה לא דבר כל כך קל לקנות דירה. אין שום דירה בחינם, וכל סכום שהוא, מגיע בקושי. היות שהכסף מגיע מן השמיים, מהקב"ה אשר לו הכסף ולו הזהב, אין שום הבדל אצל בורא עולם אם לשלוח לי שמונה מאות אלף שקל או שני מיליון ומאתיים. זה היינו הך אצלו.

חוץ מזה, הכסף הוא לא המדד היחיד. יש כל מיני אופנים שבהם ה' יכול לשלוח לי דירה. אני צריך להתפלל, ובזה השקעתי את כל הכוחות. התפללתי מעומק ליבי וביקשתי מה' שירחם עליי ויתן לי דירה בירושלים. האמנתי שהוא ישמע לתפילתי, וציפיתי לישועה.

יום אחד הלכתי ברחוב ירושלמי, והנה ניגש אליי אדם ושאל אותי, "אתה מכיר מישהו שצריך דירה באזור הזה?" אמרתי, "כן. אני".

"תראה", הוא הצביע לכיוון כלשהו, "הדירה הזאת שייכת למישהו שכבר כמה שנים מנסה למכור אותה ולא מצליח. כבר כמה פעמים הוא נפגש עם אנשים שכמעט חתמו חוזה, ובסוף חזרו בהם. הוא צריך בדחיפות את הכסף, ומוכן למכור את הדירה בחצי מחיר".

ביקשתי לראות את הדירה, וראיתי כי טוב. דירה בדמי מפתח בגודל של כתשעים מטר. המחיר? פחות ממיליון שקל, במקום שני מיליון שרצה האיש בתחילה.

אם מישהו היה אומר לי שירוצו אחריי למכור לי דירה בירושלים, הייתי אומר שזה לא יכול להיות. אבל הנה, אם הקב"ה רוצה, הוא שולח דירה במחיר שאני יכול לעמוד בו.

כי אצל הקב"ה אין סטטיסטיקות. כל אחד הוא בן יחיד. רק תבקש.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 215.)

שבישיבת מיר, התפלל

מערב בשעה תשע בערב.

הוא עמד בברכות של קריאת שמע,

ופתאום עלה במוחו זיכרון משמעותי:

היום הוא הלך לכולל של ישיבת מיר, כאשר

באמתחתו נמצאת מעטפה ובה שלושת אלפים

שקלים חדשים. הוא זוכר שהוא הניח את המעטפה על

ספסל בבית מדרש, אבל הוא לא זוכר שהוא לקח אותה משם.

ר' שמואל מיהר לגרש מחשבה זו ממוחו. הן זמן תפילה עכשיו, ואין כל טעם ותועלת לדוש בה. אחרי התפילה הוא חיטט בכיסיו, ואכן חששו התאמת: המעטפה נשארה על הספסל בתום הסדר, לפני שעתיים, בשעה שבע. סביר להניח שהמנקים, שאינם יהודים, כבר טיפלו בחדר ובמעטפה גם כן, ומה הוא יכול לעשות כדי לנסות לפחות להציל את הכסף?

הוא חשב לעצמו, שהרי יש מצלמות שמתעדות כל תנועה בבית המדרש, כך שגם אם מנקה גוי לקח לעצמו את הכסף, אל לו להתייאש. הוא ילך לראות אם המעטפה נמצאת, גם אם היא ריקה, ובעזרת ה' באמצעות המצלמות יגלו גם את הכסף.

ר' שמואל הלך לישיבה, נכנס לבית המדרש, חיפש את המעטפה ולא מצא, לא על הספסל ולא על הקרקע. הוא ביקש מה' עצה איך להתקדם הלאה.

עלה בדעתו, כי המעטפה בוודאי נזרקה לפח.

הוא ניגש לפח, והנה הפח ריק.

הלך למכולה הגדולה המיועדת לישיבה, וקיווה שיזהה את השקית שהושלכה אליה. כאן הוא היה צריך רחמים גדולים, כי המכולה של הישיבה היא בעלת תכונה חשמלית מיוחדת: כל כמה שעות מופעל בה מדחס שדוחס את האשפה, כדי לפנות מקום לאשפה הבאה שתגיע.

הסיכוי שהוא ימצא שם את שקית האשפה היה נמוך מאוד, אבל הוא התחזק באמונה שהקב"ה ישמור לו את המעטפה גם בתנאים האלו. ניגש למכולה, וגילה לרווחתו שהיא מלאה. בשעתיים האחרונות המדחס לא עבד! הוא זיהה את שקית האשפה של חדר הכולל שלו, הוציא אותה, ומצא בה להפתעתו, לא רק את המעטפה, אלא גם את כל הכסף.

המעטפה נזרקה על כל תכולתה, עד השקל האחרון!

אתה מבין? - אומר לי חברי - תראה איך ר' שמואל לא איבד את האמונה בשום שלב, וכל הזמן ציפה לישועה. הוא הלך חזרה לבית המדרש, ראה שהמעטפה לא נמצאת, ולכן המשיך לחפש בפח. הפח לא נמצא, הוא חיפש במכולה, וכך בסופו של דבר הגיע לכסף.

וכשהקב"ה עושה הכול בהשגחה כה מדויקת, אז גם לו זה היה נגמר אחרת, המסקנה הייתה אותה מסקנה: הקב"ה עושה הכול הכי טוב בשבילי.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 216.)

מפיצים אמונה לכל יהודי בכל העולם

זכו בשותפות קבועה "במוקד הפצה"

לעילוי נשמת צורילא שושן בן אילן ודפנה זכות ר.א. בת ח.י. לרפואת הנפש ורפואת הגוף

נתרם ע"י החפץ בעילום שמו שיזוכה לרפואה שלמה לגמרי בקרוב ממשי, ובריאות איתנה לאורך ימים ושנים טובות, מתוך בריאות הגוף והנפש, שפע ברוחניות ובגשמיות ביחד עם אשתו וילדיה שיחיו.

קח גם אתה שותפות קבועה בהפצת "ההשגחה פרטית" לכל יהודי בכל העולם

ותזכה גם אתה לראות את ההשגחה הפרטית בכל העניינים
התקשרו עכשיו למוקד הישועות 02-6313-742
או בקו ההשגחה פרטית 02.30.11.300 | שלוחה 6

העברה לבנק לאומי	מחלוח בדואר	בעמדות נדרים פלוס
סניף 902 חשבון 57390056	לת.ד. 5475 ירושלים	נ"ע השגחה פרטית
על שם פרטית אחר ק תלפ		

לשונם הזהב

השגחה פרטית בספרים הקדושים

הוא כמו הנוטל לולב בידו ואינו מנענעו בנענועי הראויים, שבוודאי לא ימשיך את החסידים משורשם העליון, ויהיה כאילו לא קיים מצוות לולב מימיו. (ביאור חמש מגילות לרבי משה דוד וואלי צוק"ל)

הקיווי והתפילה

עיקר התפילה הוא הקיווי שבתפילה, כלומר, שתפילתו לה' היא רק בעבור שכן הוא רצונו ית"ש, שיתפללו לפניו בצד להם, אבל האדם כשלעצמו מבין שכל מה שהקב"ה עושה הוא טוב, ואפילו אם תפילתו לא תתקבל ולא יהיה נענה, אזי יחזור ויתפלל ולא יהרהר, וזהו מה שנקרא 'תקווה'.

(אש דת להר"ק מאזריב)

תקווה מעניקה כוח

התקווה לדבר שהמקווה מסופק בו אם יגיע אם לאו, תטריד הנפש לחשוב מחשבות כדי להשיגו, אבל התקווה לדבר שהאדם מובטח בו שיבוא, כמו שיקווה לאור הבוקר, לא יטריד הנפש אבל ישמחנה, בהיותה משערת הטוב ההוא המבוקש והיותה בוסחת שגיגה. ועל זה הדרך ראוי שתהיה התקווה לה' כשיהיה בוטח בו ביטחון שלם שישלים תקוותו בלי ספק, אחר שיש יכולת בידו ואין מי שיעכב על ידו, לא כמי שמקווה דבר שמסופק בו אם יגיע ואם לא יגיע, והתקווה הזאת תחזק הלב ותשמחנה, אמר הכתוב: "חזקו ויאמץ לבבכם כל המייחלים לה'", כי התקווה אליו לא די שלא תחליש הלב אלא שתחזק אותו, כי המקווה אל ה' יתברך, בהיות ליבו סמוך ונשען על ה' קדוש ישראל באמת, שימלא שאלתו יוסיף אומץ ויתחזק כוחו. [...] ומצד היות התקווה אל ה' יתברך, שהוא דבר קיים, יתחזק יותר, עד שהדברים הללו הם כמתגמלים: התקווה סיבת החזק, והחזק סיבת התקווה.

(ספר העקרים לרבי יוסף אלבו צוק"ל)

תקווה מתמשכת ובלתי פוסקת

ראוי לאדם לבטוח בא-ל ית' בכל צרותיו ובכל מלחמותיו. [...] והעניין שהתקווה הוא כשהאדם יושב ומצפה לרחמי יוצרו וידע באמנה כי אין א-ל בלעדי שיוכל להצילו מרעתו וזולתו ית', וגם כן יאמין שהוא משגיח בעולם ושהוא מלא רחמים שירחם עליו ולא יביט לעוונותיו, ובעת שהוא יושב ומקווה לרחמיו ית', הוא יושב לפניו באימה וביראה וענינו נשואות לשמיים, ולא יחשוב אלא בו ית', ולזה כדאי הוא שיושיעו הא-ל ית' וישמע לקולו, וזהו שאמר "קווה קוית", שירה על ריבוי התקווה, והעניין שהתקווה כשלל תהיה כפי הראוי הנה יוליד ממנה כפירה בא-ל ית' מה שלא יעלה, וזה שצריך האדם שיהיה יושב ומצפה זמן ארוך, שאם לא כן, כאשר לא יושעו במהרה יולד לו ספק בהשגחתו ומציאותו ית', ולזה הותנה בתנאי התקווה, שתהיה תקווה אחר תקווה עד התכלית האחרון, ובהו ראוי לו ית' שיושיעו.

(בעלי ברית אברהם אוליא צוק"ל, תהילים מ)

התקווה והדרישה

ענין הקיווי הוא מלשון 'קו' ממש, שהמקווה אוחז תמיד בקו הקדושה, בין במחשבה בין בדיבור בין במעשה, ולכן דרך הקו ההוא נמשך לו תמיד מן הטוב העליון, אם מעט ואם הרבה, כפי המקום וכפי הזמן וגם כפי תוקף או חולשת אחיזתו. וזהו סוד "טוב ה' לקווי" וסמך ליה "לנפש תדרשנו", כלומר שהמקווה ידרוש את הקדושה בכל לבבו ובכל נפשו. [...] הקיווי השטחי בלי הדרישה העצמית הוא כגוף בלא נשמה, שאין לו כוח להמשיך כלל ועיקר מן הקדושה העליונה, והמשל בזה כמי שאוחז חבל בידו שארגניו של דיגריש קשור בסופו, שאם לא ימשוך החבל לעצמו בכל כוחו, בוודאי שלא יבוא בידו הארגני של דיגריש, ויישאר בידיים ריקניות. כך המקווה ואינו דורש לא ימשיך כלום לעצמו, יעלם מעיניו ויפסק.

יעלם מעיניו ויפסק. (עריפת תיבת) למאמרים הקשורים לפרשת השבוע או לענייני דיומא | במיל 023011300@gmail.com | בפקס 02-6599189

נקודה מתוך שיעורי המופלא של הר"צ ר' יהודה מנדל שליט"א מליקווד הבחירה והביטחון

זה: הבוטח בה' אינו כועס על בני אדם, משום שהוא יודע שהכול מאת ה'. אדם הבוטח בה' ושמח בחלקו, יקל לו בהרבה לראות את הטוב אצל אחרים. במהלך הפסח אמרנו בתפילה עשרות פעמים "אתה בחרתנו". זוהי תפילה המלאה בהערכה עצמית: "ורוממתנו מכל הלשונות!" ועוד. תפילה זו מלמדת אותנו כמה השי"ת רוצה שנהיה שמחים במצבנו ובמצאות חיינו. עובד ה' אמיתי ישקיע זמן רב בטיפוח הערכת מעלותיו כעבד ה', שכן בלעדי כך יהיה לו קשה מאוד להתגבר על טבעו ולמנוע כעס על חבריו. כאשר אדם מרוצה מעצמו - הוא שמח. וכאשר הוא שמח באמת עם עצמו - קל לו יותר לאהוב אחרים. שמחתו מתפשטת גם אל סביבתו, וכל הקנאה והכעס נעלמים.

בפרשת קדושים אנו למדים על האיסור של נקימה ונטירה. בספר החינוך (מצוה רמ"א) מבואר, כי איסור הנקימה נובע מההכרה שהמעשה שנעשה לנו על ידי חברנו, מקורו האמיתי הוא השי"ת, וכי עוונותינו הם שגרמו לכן. במקום לכעוס על האחר, עלינו לכעוס על עצמנו ועל חטאינו.

מסופר על דוד המלך, שכאשר קילל אותו שמעי בן גרא, אמר: "ה' אמר לו קלל... הניחו לו ויקלל, כי אמר לו ה'" (שמואל ב' ט"ז, י"א). דוד המלך, אף על פי שנולד עם טבע אדמוני - טבע חם ומהיר חמה - ידע לכבוש את יצרו. הוא תמיד התפלל על שונאיו ועמד לצידם, ולא כעס עליהם. מעשה זה מוכיח שלכל אדם ניתנה הבחירה, אם ללכת נגד טבעו או להיכנע לו. לימוד נוסף עולה מסיפור

שיעורי הר"צ ר' יהודה מנדל שליט"א מליקווד ממסרים מידי שבוע בעברית, אידיש ואנגלית בשלושה 2 < (לאחר בחירת השפה)

העלון יוצא לאור גם באידיש אנגלית וספרדית
לקבלת העלון במיל 023011300@gmail.com

לשליחת סיפורים במיל: hphp6176@gmail.com

תוך שבע
שנים הפך
קו השגחה
פרטית
למקור של
כוח לרבות
מאזינים.

הגיע הזמן שגם אתם
תתחילו לחיות!

לא חייבים להגיע
לקצה כדי לעשות
שינוי

אפשר כבר עכשיו
ליצור את המהפך

לחוות רוגע,
שלוה ובטחון
לשאוב עוצמה,
חיזוק והשראה.

התקשרו למס'

02-3011300

או במס' המקוצר

*6176

או ממספרים ישירים
מרחבי העולם כפי שמופיע
בעמוד הראשון

תשמע. תרגיש. תבין.

תכלית העלון הוא, לקרב את האדם לבורא עולם. חלילה שהוא יהיה זה שיפריע להתפלל ולשמוע קריאת התורה

פרשת אחרי מות קדושים

מה ששנוי עליך אל תעשה לחברך

כתוב בתורה: "לא תיקום ולא תיטור" התורה הקדושה מצווה אותנו לא לנקום דהיינו אדם ביקש מחברו מקדחה, החבר מצווה לתת לו, אף על פי שכשהוא ביקש ממנו שבוע לפני כן מסור חשמלי הוא לא רצה להשאיל לו, למרות שידע שיש לו. התורה מצווה את האדם להתעלות ולתת לחברו למרות שכשבקש ממנו הוא סירב להשאיל. יותר מזה התורה מצווה אותנו לא לנטור, דהיינו שאפילו לא לומר לחברך: 'תראה, אני לא כמוד'. שאף על פי שאני ביקשתי ולא נתת לי בכל זאת אני נותן לך. התורה מבקשת מאתנו להיות מושלמים בליבנו, להיות בעלי מידות טובות, נעלות, מידות נאצלות. זו לא חסידות או מידה טובה אלא אם אינו עושה כך עובר על לאו מהתורה אם לא מקיימו דהיינו אם הוא נוקם או אפילו נוטל. המשך הפסוק הוא: "ואהבת לרעך כמוך" – התורה מצווה את האדם לאהוב את חברו כמו שאוהב את עצמו.

הגמרא במסכת שבת דף לא. מספרת שבא גוי להלל ואמר לו: "גייירני על רגל אחת". דהיינו מה הוא הכלל היסודי בתורה? אמר לו הלל: "ואהבת לרעך כמוך" – וכונת הפסוק הוא מה ששנוי עליך אל תעשה לחברך.

המהרש"א חידושי אגדות שם ד"ה על רגל אחת וכו'. כותב: הטעם שהלל הסביר את הפסוק באופן שלילי, דהיינו לא כוונת הפסוק לאהוב את חברך כמוך אלא על דרך השלילה. מה שאינו רוצה שיעשו לך אל תעשה לחברך, זאת משום שהלל סובר שכיון שתחילת הפסוק הכתוב מדבר ב'לא תעשה' – 'לא תקום ולא תיטור', ממילא גם המשך הפסוק 'ואהבת לרעך כמוך' מדבר באופן שלילי. אבל לגבי לעשות טובה לחבר לא דיבר הפסוק 'ואהבת לרעך כמוך' כיון שחייך קודמים, וכן משמע בתרגום יונתן.

דהיינו המהרש"א מסביר שמצוות ואהבת לרעך כמוך היא על דרך השלילה **וכן כתב הרמב"ן** על הפרשה **וכן רש"י** במסכת סנהדרין (דף פד: ד"ה 'ואהבת לרעך כמוך') לא הוזהרו ישראל מלעשות לחבריהם אלא דבר שאינו חפץ לעשות לעצמו. **אבל מהרמב"ם** בהלכות תננות עניים פרק ח' ה"י משמע שהיא מצווה חיובית ולא על דרך השלילה וזה לשונו: "פידיון שביום קודם לפרנסת עניים ולכסותם, ואין מצוה רבה כמו פדיון שבויים, שהשבוי הרי הוא בכלל הרעבים והצמאים והערומים ועומד בסכנת נפשות. והמעלים עינו מפדיונו הרי זה עובר על [...] ואהבת לרעך כמוך". **וכן משמע ברמב"ם בספר המצוות וכן משמע מה'כלבו' ועוד ראשונים.**

רבי עקיבא אומר: "ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה." אנשים חושבים שהעיקר הוא בן אדם למקום ולפעמים בגלל בין אדם למקום אנשים רומסים ופוגעים בבני אדם ועוד חושבים שלמצווה יחשב. אומר רבי עקיבא לא כך הם פני הדברים "ואהבת לרעך כמוך" – אמר רבי עקיבא, 'זה כלל גדול בתורה'. כששקלים מצווה הקשורה לבין אדם למקום צריך לשקול טוב את הספחים שנגרמים כתוצאה מאותה מצווה, אם אין בה פגיעה בבין אדם לחברו שאם כן גם המצווה של בין אדם למקום חסרה מאוד. ואם נשים לב הרבה מצוות בפרשתנו שהם בעצם בענייני בין אדם לחברו הם בפרשת קדושים ולומר לך שהרצאה קדושה קודם כל יזהר מאד בבין אדם לחברו.

מעשה ברב שרצה לייסד שיעור במקום שאם ימסרנו יגרום חלישות הדעת לרב הנמצא שם. אמר לו הרב יחזקאל לוינשטיין: "מקובלנו שאם יאמרו לנו שאפשר לבנות את בית המקדש אבל זה יפגע ביהודי עדיף שלא יבנה בית המקדש ולא יפגע יהודי זה".

עד כמה חמור לפגוע מסופר בזוהר: "[...] בכה רבי שמעון בר יוחאי. אמרו לו ממרום: אל תבכה מאור הקדוש, אשרי חלקך! אפילו ילדים קטנים מגלים בזכותך סודות סתומים שבתורה, בא נוספר לך מה אירע בישיבה של מעלה בשביל ילד פלאי שקול תורתו נכנס כחץ לפניו הישיבה, וכולם מקשיבים לו, ובאותה שעה שדרש הילד מזדעזע ראש הישיבה וכל היושבים לפניו... פתח אותו ילד ודרש בסודות התורה... נטלו ראש הישיבה ונשקו. אמר לו: חייך, שכוונת דברך לאמת... כמה שמחה על שמחה נתוספה מהילד בין בני הישיבה. עשרים ושבעה עתמים בתורה אמר, ושבעים כתרים העטירו לאביו באותו יום. אשרי חלקו של אבא שזכה ללמד תורה לבנו! וסוד סתום היה בהסתלקותו של אותו ילד מן העולם. זה היה משום שלפני כולם היה מבייש את רבו בשאלות ותשובות שלא היה רבו מסוגל לתרגם, וגרם לו חולשת הדעת, ולכן רצו לדון אותו בדיון קשה... (על פי זהר פרשת שלח קע"א, א' עין שם)

כתב בספר חסידים סימן תתקע"ז: "[...] ואם שמע מהצדיק טעם שאין נראה לו בטוב הרי כתיב 'ואהבת לרעך כמוך' כשם שהיה

לך צער שהיו אומרים משמך דברים שאין בהם ממש כך אל תאמר משמם דברים שאין בהם ממש".

המצטער בצער חברו תפילתו נשמעת

כותב ספר חסידים בסימן תקנ"ג וז"ל: "יש מתפלל ונענה ויש מתפלל ואינו נענה, הטעם לפי שצער חברו ועלבונו של חברו אינו מעלה על לבו של מתפלל זה יתכן שלא יהיה נענה לפי שהיה לו לחשוב אלו הייתי בצער של זה הייתי צריך להתפלל עליו וכתוב (ויקרא י"ט י"ח) ואהבת לרעך כמוך, ומאחר שאינו מצטער בצער הצדיק לא יתכן שיהיה נענה לכך. כל התפלות והתחנונים תקנו לומר בלשון רבים 'רפאנו' 'ראה נא בעונינו' ואם לא [שחש וכואב את צער הזולת] מה בין זה לבהמה שאינה חוששת בצער חברתה ועליו נאמר (קהלת ג' י"ט) 'ומותר האדם מן הבהמה אין'." עכ"ל

כיצד האדמו"ר מזוועה על דאג לילדה שלא הלכה על רגליה

סיפר תלמיד-חכם אחד: הדבר קרה מספר שנים לאחר חתונתנו. בתנו שתחי' כבר היתה כבת שנתיים ומחצה ועוד לא הלכה על רגליה, וכבר נולדה עוד בת שנולדה אחריה, שכבר הראתה סימני הליכה, ואילו הראשונה אף לא הניעה רגליה. הלכנו אל טובי הרופאים והם לא מצאו שום פתרון, ואחד מהם אף הרחיק לכת באומרו, כי אין לה שום תקווה וכמו שיצמחו שערות בכף ידו - היא תוכל להלך על רגליה... הדבר היה באמצע שנות מלחמת העולם השנייה, והיה אז בירושלים הצידק המפורסם, האדמו"ר רבי שלמה מזוועה זצ"ל. רעייתי ע"ה, שהיתה אשה חכמה מאוד, החליטה כי תלך אליו להעטיר בעד הילדה. התקופה היתה קשה והכל היה אז בקיצוב גדול. קיבלו מזון לכל נפש תמורת תלושים שהשלטונות חילקו. כיוון שידעה שצריך להביא דורון לת"ח ידוע היה שבבית הרבי שורר דוחק גדול, הלכה וקנתה מעט קטניות, קמח ופירות יבשים והביאה הכל בפני הרבנית, וביקשה ממנה כי תאפשר לה להיכנס לפני הרבי לבקש בעד הילדה.

ואמנם, היא נכנסה אל הרבי, סיפרה בפניו את כל המעשה עם הילדה, אף אמרה את ייחוסה, כי היא נכדה לרב מברעזאן, המהרש"ה זצ"ל. כה עמדה וכתבה על מצב הילדה, והרבי השיב לה: וכי מה אני יכול לעשות? למשמע התשובה במלים אלה הבינה שזו גזירה קשה, ועל כן התייפחה עוד יותר בבכי ולא חדלה מלהפציר: הרבי יכול לעזור, לתפילותיו של הרבי יהיה מענה. הרבי התהרהר זמן מה והשיב: הלא יש סגולה בדוקה, הולכים לכותל המערבי ארבעים יום רצופים ונענים. ועל זה השיב לו: וכי כיצד יכולה אשה צעירה ללכת ארבעים יום רצופים לכותל? עונה לה שוב הרבי: ומה אני יכול לעשות? אזרה היא עוז והשיבה: שהרבי ילך בשבילי!... אז הוא חשב עוד רגע ואמר: טוב, אלך, והוא פטרה לשלום בברכה שה' יעזור.

משחררה הביתה, סיפרה לי מיד את כל הסיפור. והנה, ביום הארבעים ממש, כשהילדה ירבה על כסא ולצדה זחלה אחותה הצעירה ממנה, היא התחילה לפתע ללכת ככל הילדים הבריאים, וב"ה גדלה ונישאה והקימה משפחה ענפה בישראל!

כזו היתה מסירות האדמו"ר הקדוש מזוועה זצ"ל, למען הצלת נפש אחת.

מסופר (בס' כנסת ישראל) פעם נכנס אל ה"חזון-איש" יהודי מלא טרונות, שדיבר אליו בחוסר נימוס והטיח בפניו מלים בוטות. השיב לו החזון איש בנימה שקטה ורגועה ובעדינות רבה, אך את טענותיו דחה לחלוטין. לאחד ממקורביו שנכח במקום, חרה היטב על שהלה מרהיב לפגוע כל כך בכבוד הרב. אולם הופתע אפוא, בשמעו עם יציאת האיש מן החדר איך החזון איש דואג ומצטער וטוען לעצמו: חוששני שלא דברתי אליו די הצורך בצורה עדינה, וביתר זהירות... (שם)

פעם כשהלך החזון איש בחג שמחת תורה ברחוב, נתקל בגר צדק, אדם גלמוד, שהתאונן לפניו בדמעות כי הבריות אינם מכבדים אותו, והרי כתיב "ואהבתם את הגר". ניחמו החזון איש: ברצוני לכבדו עתה בניגון. התחיל הגר לשיר בקול רם, ואלו החזון איש היה מרקד כנגדו ברחוב תלפץ קצב ניגונו ושייט לו בפועל ידיו, עד שנתקררה דעתו של אותו גר והכירו בפניו שנתפייס. (שם ד', כ"ה)

פעם הגיע החזון איש לתלמוד תורה בתל-אביב כדי לבחון את הילדים. כשהגיע לפרוודור הבניין נתקל בהרבה אנשים שבאו לראותו. הציע לו אדם דרך עקיפה, סרב החזון איש ללך בה. אמר לו הלה: כאן הדרך יותר קצרה. השיבו החזון איש: אבל כאן הדרך יותר ישרה! (שם ד', כ"ה). כוונתו היתה שקופה, היות ונתאפכו אנשים ובאו במיוחד לראותו, אסור לו לאכזבם ולהתחמק מהם, כי בזה הרי יפגע בכבודם ויצערם. (שם כ"ה)

מובא בתנא דבי אליהו: "כל מה שעשיתי לא את זה ויראים זה שבבילכם מה אני מבקש שתהיו אוהבים זה את זה ויראים זה מזה ומכבדים זה את זה".

התפילה מעומק ליבה ברשב"י וקיבלה קבלה שהרב חירארי אמר ונפקדה

הסיפור התחיל בעצם לפני שבע עשרה שנה, כשהתחתנתי וכמו כולן ציפיתי לילדים. חלמתי על בית מבולגן, ערימות של כביסה וכלים בכיור, ירידה לגן שעשועים עם שירת ילדים אחרי ופרוסות לחם עם שוקולד, אבל הבית נשאר שקט. מסודר תמיד. נקי ומופתי. עברה שנה ועוד שנה, והמשכתי לחכות. כל השנים ניסיון סגולות, ברכות, טיפולים וכל מה שהיה אפשר, ללא הצלחה. לאחר כשמונה שנים, חבר של בעלי הציע לו לבוא איתו לרב שמעון חירארי זצ"ל, לקבל ברכה לילדים. החבר ובעלי קבעו יחד ונסעו לרב, שהיה מקבל בתל אביב. בעלי נכנס לרב, ישב אצלו וסיפר לו על הקשיים שלנו. הרב שאל: "איפה אתה?" "בבית..." ענה בעלי. הרב ביקש ממנו שיתקשר מחר וגם אני אהיה נוכחת בשבת ועידה משותפת. למחרת התקשרנו לרב, וכבר בתחילת השיחה הרגשתי תחושה של אבא אוהב, אכפת ודואג. וסיפרתי לו על הקושי שלי, והרב אמר לי: "בתי, יש סיבה בשמיים שהקב"ה לא נותן לך ילדים. תפגלי על עצמך משהו שאת לא חייבת, וכך גם הקב"ה ייתן לך מה שהוא לא חייב". שוב שאל אותי הרב אם אני חובשת כיסוי ראש, ועניתי: "כמובן, כיסוי ראש מלא". ואז שאל הרב: "כשאת ישנה בלילה, גם אז את עם כיסוי ראש?" עניתי שלא. "מה דעתך לחבוש כיסוי ראש גם כשאת הולכת לישון?" מיד עניתי לרב שזה קשה לי... השיער שלי... מה, כל היום להיות עם כיסוי ראש? הפסקה! זה נשמע לי קשה מדי. "אני לא רוצה ממך תשובה עכשיו", אמר הרב. "תחשבי על זה ותחזרי אליי בעוד שבוע". "בסדר", עניתי. עבר שבוע, ושוב התקשרנו לרב. "הרב, חשבתי על זה. אני מוכנה להקפיד להיות עם מטפחת כל היום. בערב כשאני הולכת לישון אשים את המטפחת ליד על השידה, ומיד בבוקר כשאני מתעוררת אחבש אותה שוב". "לא", אמר לי הרב, "אני רוצה שתשימי מטפחת גם כשאת ישנה". שוב עניתי לרב שאני לא יכולה וקשה לי, ושוב אמר לי הרב: "תחשבי על זה עוד ותחזרי אליי". הימים היו ימי חודש אייר, סמוך ל"ג בעומר. ביום ל"ג בעומר הציע לי בעלי להצטרף אליו לנסיעה לרשב"י. הוא נוסע בכל שנה, ומעולם לא נסעתי איתו. שום דבר לא הכין אותי למה שהלך שם... עומס, המון אנשים, שירים וריקודים שממחה אדירה. התקדמנו לכיוון הציון, ואני בעלי אמר: "זהו, עכשיו הזמן! בואי ניקח לנו שעה ותתפלל מכל הלב". תוכני הרגשתי שאין לי כח להתפלל, לבקש, שוב לבכות. הייתי בלי מצב רוח ובלי חשק כלום. נפרדתי מבעלי והתקדמתי לעזרת הנשים. מובן שלא היה אפשר להיכנס, אז נעמדתי לי בפניה, בלי לעשות כלום. פשוט עמדתי והסתכלתי על כולם. יש לי שעה להעביר... לאחר כמה דקות פנתה אליי אישה והגיש לי סידור. "צדיקה, רוצה להתפלל מנחה?" עניתי בנימוס שלא, תודה. "אולי בכל זאת?" היא שאלה שוב. "בסדר". לקחתי את הסידור ונעמדתי להתפלל מנחה. מרגע זה חוויתי משהו שלא קרה לי מעולם. הזמן נעצר, הכול סביבי דמם... לא שמעתי כלום. רק אני, הסידור, הדמעות ובורא עולם. התפללתי תפילת עמידה קרוב לשעה. נחל דמעות ירדו ממני בלי סוף, כמויות! הצטברות של שנים שלא בכיתי ככה. "בורא עולם, אנא ממך, גם אני רוצה לזכות להיות אמא! גם אני רוצה ילד משלי! אני מתחננת לפניך, מלך העולם..." בכיתי ובכיתי בלי סוף, מרטיבה בדמעותי את הסידור ואת עצמי, לא שמה לב למה שקורה סביבי בכלל... בתוך כל הבכי והכאב צעקתי: "בורא עולם, אני מקבלת על עצמי בלב שלם מה שהרב חירארי ביקש ממני: אשים כיסוי ראש גם כשאני הולכת לישון! אני אבוא לפה בעוד שנה עם ילד משלי! הילד הזה יהיה בן חודשיים!!! ואני אקרא לו שמעון על שם רבי שמעון בר יוחאי! אני מבטיחה לבוא לפה בעוד שנה להודות ולפרסם את הנס שלי!" פה סיימתי. הייתה לי הרגשה שמישהו למעלה סימן לי וי ירוק על הגב. גפתי את בעלי, שלא הבין מה קרה לי. העיניים נפוחות ואדומות, ואני בעולם אחר בכלל... עדיין לא סיפרתי לו כלום. כשנכנסנו לרב ביקשתי ממנו דף ועט וכתבתי: היום, י"ח באייר, ל"ג בעומר, קיבלתי על עצמי: 1. לשים כיסוי ראש גם כשאני ישנה בלילה. 2. לבוא להודות בעוד שנה עם הילד שלי, והוא יהיה בן חודשיים. 3. לקרוא לו שמעון. קיבלתי את הפתק ואמרתי לבעלי: "בעוד שנה אקרא לך מה כתבת". עברו שבועיים. ניגשנו לעשות טיפול נוסף, והטיפול לא הצליח. איחרנו את המועד. עברו שבועיים נוספים. חיכיתי להתחיל טיפול נוסף, ופתאום התחלתי להרגיש חולשה, בחילות... "סתם פסיכולוגי", חשבתי לעצמי. למחרת עשיתי בדיקה וגילית שאתי בהיריון, ככה טבעי... מיותר לציון שכשהודענו על כך לפרופסור הגדול המטפל בנו, הוא לא האמין. התקשרנו לרב חירארי וסיפרנו לו: "הרב, אני בהיריון!" "אני לא עשיתי כלום... הכול זה בורא עולם", ענה לנו הרב בענווה, בפשטות, כאילו אין לו קשר לזה בכלל. עברו השעה חודשים. ילדתי עשרה ימים אחרי התאריך המשוער, ב-י"ח אדר ב', יום הנישואין ה-9 שלנו, ועבר ההילולא של רבי שמעון חירארי! בל"ג בעומר שנה אחרי כן הגענו למירון עם שמעון, בדיוק כמו שהתחתי. הוא היה בן חודשיים בלבד. באנו להודות. עמדתי שם באותו מקום, עם עגלה ותינוק. חולמתי ולא מאמינה. הנהרות של דמעות והתרגשות שלא הצלחתי לעצור. דמעות שירדו היום ממקום אחר, מקום של אושר. תחושה של אבא מחבק ואוהב, בדיוק כמו שסיכמתי עם בורא עולם. הסתכלתי לשמיים ואמרתי: "תודה, אבא. תודה, בורא עולם". אנשים שעברו שם לא הבינו... אישה, עגלה, תינוק ובכי... כשניסיתי לחזור היה עומס מטורף של אנשים, אוטובוסים מפוצצים, כולם נדחפים ומנסים לתפוס מקום. לא הצלחנו להיחלף, ועוד עם העגלה בכלל... אנשים אמרו לי: "מי מבית לפה תינוק כזה קטן? סכנת נפשות..." "זה תינוק של רבי שמעון", עניתי, "ואם הייתם יודעים את הסיפור שמאחורי הילד הזה הייתם מבינים..." ארבו לנו כמעט חמש שעות להצליח לעלות לאוטובוס, אבל שמחנו כל כך, ששום דבר לא הפריע לנו. המסר שלי בסיפור: תנו לבורא עולם מה שלא חייבים, והוא ייתן לכם עולם מלאווא. היום, זה טבעי עבורי לישון עם כיסוי ראש. מה שהרב ראה והבין – יש לי לא ידעתי. מאז ששמי כיסוי ראש בלילה, יש לי תחושה של מחויבות – לקב"ה, והתחזקתי בצניעות. קבלה אחת קטנה שינתה לי את כל החיים. שהסיפור יהיה לעילוי נשמת רבי שמעון חירארי זצ"ל. ואם חיזקתי אתכם אפילו מעט, תבקשו עליו לזרע בר קיימא: סיון בת הדסה ומשה בן שושנה.

חלה במחלה הארוכה באו כל בני המשפחה האברכים התפללו במרון ונושע

מסופר על הרב ש. שגילי הרופאים שהמחלה מקנת בקרבן, והוחלט לנתח אותו בניסיון להציל את חייו, כל בני המשפחה נסעו למירון (רק אברכים) ולמדו כל הדרך, ובהגיעם לציון הקודש אמרו יחדיו כל ספר תהלים בדמעות, ופעלו מיד פעולת טוב, כאשר לאחר מכן באו לערוך 'צילום' לפני הניתוח מצאוהו נקי לחלוטין.

סיפר לי אחד מידידי הקרוב בבלב לאת"ק מירון, ומרבה לפקוד את המקום, שאחד מעשרות המופתים אשר עיניו ראו ולא זר, בנכדו הקטן שהוריו הביאוהו מארה"ב לפני ה' שנים לקיים מנהג ה'חאלקה', קטן זה היסב להוריו הרבה עגמ"י וידאנה', מכיוון שלא התפתח כראוי, לא דבר ולא הלך,

וגם לא שלט על עשיית צרכיו, וראה זה פלא, על המטוס בדרכו חזרה ממירון לארה"ב אירעו שני ניסים כאחד... הקטן פתח את פיו וביקש מאמו שתכניסנו לבית הכסא דשם. ויהי לפלא.

סיפור רב חשוב מדרי ארה"ב מעשה שהיה עד לו בשנת ה'תשנ"ג, הלה היה לומד עם חברותא בכל יום כמה שעות באשמורת הבוקר. ויהי היום וערבי פסחים היה, התקשרה אליו זוגתו של החברותא, וביקשתו שיבוא במהירות לביתם – ולא אמרה לו במה דברים אמורים, בהגיעו ראה שהחברותא שוכב במיטתו חלוש וחסר אוניס, ופתח לספר לו, שזה עתה חזר מ'הרפוא' שגילה אצלו את המחלה ל"ג באופן נורא ביותר, ואף הוסיף הרופא לומר שאין ביד הרופאים לעשות מאומה, אפילו לא בגד חדש, וכל פעולה אך לריק תהיה ובה הוא מודיעו של נותר לו יותר משני חודשים לחיות על אדמות. החל בעל המעשה לדבר על לבו של החולה דיבורי אמונה וטללי נוחם, לאחמ"כ הוסיף, בכל שנה הנני נוסע לעלות וליראות בל"ג בעומר למירון, בשנה זו הנך מצטרף עמי, ותראה פלאות. החולה הביט בו ממיטתו ואמר לו, וכי תבליס תדבר, כי מי יודע אם עוד אזכה להיות בהאי עלמא ביום ל"ג בעומר, הרי לפי דברי הרופאים... אחר הפסח קנה הלה טיקעט (כרטיס טיסה) לנסיעה לארץ ישראל לקראת ל"ג בעומר, ומבית סוכן הנסיעות התקשר אל החברותא ואמר לו, הנני קונה טיקעט גם עבורך, שהרי ממילא אין לך מה להפסיד (לפי טענת הרופאים). ואכן יצאו הידידים לחוג את יום ל"ג בעומר במירון. באותה שנה חל ל"ג בעומר במוצאי מנוחה, בליל שבת קודש פנה אל החולה ואמר לו, עתה אין כל כך דוחק ב'מערך', הבה ניכנס יחדיו ונעתיך בתחינה רבה בציון הקדוש. נכנס החולה והתיישב סמוך ונראה לציון הקדוש, ושפך את נפשו בבכי ותחנונים באמירת כל ספר תהלים מרישא עד גמריא; ושיפך פנה ואמר, מרגיש אנכי שאבן גדולה נגולה מעל לבי, והנני משאירה כאן בהיכלא דרשב"י. לאחר ל"ג בעומר משחזרו לארה"ב הציעו הרופאים לנסות 'ניתוח' כלשהו – כי ממילא אין מה להפסיד, ומשפתחו את גופו של החולה נדהמו לראות שאבן, את אשר ראו – נכונה ראו, אך אין זה ה'מחלה' אלא ענין אחר לגמרי, שאינו מסוכן כלל וכלל. 'חכמים' הללו לא האמינו למראה עיניהם, על כן נטלו מעט ממה שמצאו, ושלחו אותה לכמה בתי חולים גדולים בנייה – תבל – בכדי שיבדקו האם המחלה עומדת ח"ו, או לא. בערב חג השבועות התקשר החולה אל החברותא והתחיל לבכות בבכי רב בעודו מדבר עמו, החברותא החל מרטט בידיו ורגליו, בחששו... אך חברו נענה לעומתו, בוכה אנכי כי זה עתה נתחייבתי ב'מוזמר לתודה', דכעת חזרו ה'תשובות' שאין גופי כל זכר למחלה. ואכן האריך היהודי ימים והגיע כל שנה להילולה [באר הפרשה]

הולך בלי כיסא גלגלים

בשנת תשכ"ג אירע אסון פתאומי לאיש פשוט, איש בריא היה, עובד בתחנת דלק במרכז הארץ, יום אחד התעלף באמצע העבודה, ונשאר משותק ברוב גופו. הרופאים המטפלים בו בבית החולים עשו מאמצים לרפא אותו, ברם לאחר שנתיים עדין לא חל שום שנוי במצבו. הוא החליט שישועתו אינה בידי אדם, וגמר בדעתו לנסוע למירון ולהתפלל אצל רבי שמעון, שאולי תבוא רפואתו בזכות רשב"י. הוא הגיע עם חבריו ברכב בימל אלול תשכ"ה. הייתה שם קבוצה של בחורים מירושלים שראו אותו ודברו אתו. אחר מזה – רבי אהרן לבל – ספר לנו את המעשה. כל יום האיש ישב בכיסא גלגלים ליד הציון של רשב"י ובנו רבי אלעזר, ושפך את תפלתו בשברון לב ובדמעות שליש. לאחר כמה ימים הוא ניסה לקום מהכיסא, ולפלא פלאים לעיני הקהל, התחיל לפסוע פסיעות ראשונות בלי סיוע!

קיבלו לעשות סעודה והילולה לרשב"י וקם על הרגליים

לפני כיוכל שנים, אברהם חדד, תושב קסטל, התחיל לעבוד כקבלן. במשך שנים בנה דירות והקים בנינים. יום אחד כשעסק בעבודתו כהרגלו, נגזר עליו מן השמים שיפול מגובה ארבע קומות. בטפול נמרץ בבית החולים נצלו חייו, אך הוא נשאר משותק בכל גופו. לאחר שנתיים שלא חל שום שינוי במצבו, חשבה אשתו על רעיון חדש. היא נדרה נדר להשם: אם הקב"ה ירפא את בעלה, היא תעשה סעודת הבראה בל"ג בעומר לכבוד רבי שמעון רבי יוחאי. מיד בצאת דבריה, השתנה מצבו עד אשר התאושש אברהם לגמרי. כך שמונה משפחות חדד שנה אחרי שנה בעריכת סעודה גדולה לכבוד התנא האלוקי. כאשר אברהם הגיע לשנות הגבורה, קפצה עליו זקנה ומצב בריאותו הדרדר. בערב ל"ג בעומר אמרה אשתו שהסעודה תתקיים כרגיל אפילו שאברהם אינו יכול להשתתף. כמה שעות לאחר הסעודה אברהם נפטר לבית עולמו, בשיבה טובה. ארבעים שנה חי אברהם בנס, בזכות רבי שמעון, ולא במקרה נגזר עליו להפטר בל"ג בעומר!

זיווג בזמן הנכון רבי יונה לבל, הידוע בדור הקודם כמי שניהל חלוקת שתייה חינם במירון, התגורר בירושלים. בבחרותו הוא מאד בקש לקים את דברי חז"ל – שהם גם מנהג ישן של עיר הקדש – להתחתן עד גיל עשרים. ברם, השידוך המתאים עדין לא נמצא ונותר חודש אחד עד ליום הולדתו העשרים. כיצד אפשר גם לסכם התנאים וגם לעמוד תחת החופה בזמן כה קצר? אולם רבי יונה לא התייאש! כשנותרו שלשה שבועות בלבד, נסע רבי יונה למירון לשפך את תפלתו לפני בורא העולם במקום הקדוש הזה. כל אותו הלילה הלא התפלל ליד ציון הרשב"י, קרא את כל ספר תהלים, התחנן בכל לבו ובקש את בקשתו האישית. למחרת הוא חזר לירושלים... ובחסידי השם זכה לבנות בית נאמן בישראל לפני יום הולדתו העשרים!

שמן משחת רפואה פעם לפני כשמונים שנה, בא איש אחד עם בתו לקבל ברכתו של האדמו"ר מטשורטקוב, רבי ישראל פרידמן, הידוע כבעל מופת. בתו שהגיעה לפרקה סבלה מעוות בפניה. הם נכנסו ובכו לפניו. גם האדמו"ר בכה ואמר לאבי הנערה: "מה ביכולתי לעשות?" בסוף הם יצאו מבית האדמו"ר והתחילו ללכת לדרכם. לפתע פתח רבי ישראל את דלת ביתו וקרא להם לחזור אליו. "נזכרתי עתה" הסביר האדמו"ר "שיש לי שמן זית ששלחו לי מההדלקה במירון שהשתמשו בל"ג בעומר. קח את השמן המסוגל הזה ותמשח אותו לבתך, והקב"ה יעזור". כך עשה ולאט לאט נתרפאה! **הסיפורים מתוך הספר "ואמרתם כה לחי" באר הפרשה ועוד**

נפל מגובה שש קומות ומצבו היה קריטי קם לתחייה כאחד האדם מסופר על נס גדול אשר קרה ביום ההילולא. כאשר עלו כל העדה הקדושה, אנשים נשים וטף, על גג המדרש של התנא רשב"י להתענג ולהביט בהילולא, נפל ילד כבן חמש שנים מגג העליה, והגג היה גבוה כמו שלושים אמה, והילד בנפלו לארץ היה כמו מת ממש, ובהיוודע הדבר לקהל ויספקו כף, באמרם מת הילד, ואביו הולך ובוכה על בנו, ויצו רופא אחד אשר היה שם כי יקינו דם לילד, ויחי הילד והתחיל צועק "היו אביו", ובהישמע בכי הילד וישובו כל העם לשמחתם... והקדוש ברוך הוא שלח רפואה שלמה לזה הילד, עד כי למחר נעשה בריא אולם ממש, והיה שמח בתוך קהל ועדה עם אביו, אז ידעו כולם, כי רק בזכות התנא אלוקי נתרפא הילד לבל תושבת שמחתו.

פקידת עקרות לאחר ארבעה עשר שנים בזכות התרומה לע"י הרשב"י רבי יהודה ליב מפולטשצאן בעל "שו"ת מהרי"ל", מזכיר בתנאור ההילולא ממשמע אזניו וממראה עיניו: "והנה בהשמחה ראיתי בעיני, שהיו שני אנשים שהיו להם משקה, והיו מבקשים מכל אחד להתכבד במשקה שלהם". לשאלתו על מה ולמה, סיפרו בעצמם כי **שניהם זקוקים לפקודה ממרום** אולם בעז"ה נושעו. לאחד מהם נולד ילד ראשון **ארבעה עשר שנים** לאחר נשואיו, ואילו לחברו נולד הבן הראשון **עשר שנים** לאחר נשואיו. כיצד נפקדו? בשמחת ההילולא הכריז האחד בקול: "אני מנדר שמונה עשר ראטיל משקה על שמחת רשב"י ל"ג בעומר, יהי רצון מלפני אביו שבשמים, שיעזור לי ה' בזה השנה ויפקדני בבן זכר". כל העם ענו בקול ואף חברו הצטרף אליו בברכתו "אמן". בשנה ההיא נתעברו רעייתיהם וילדו להם בנים, ובשנה זו הגיע זמן התגלחת לשני הילדים והם שילמו נדרם ועלו למירון להודות לה' על הפקדון אותם בזכותו של אותו צדיק, ולערוך שם את התספורת הראשונה לילדיהם.

הקפות סביב הקבר לישועת קהילה בגולה שסבלו מרוחות ממושל עריץ לרבי חיים שאול דוויק הכהן, מגדולי המקובלים בירושלים, הגיעה אגרת מקהילה אחת בחו"ל ובה סופר כי מושל עירם מציק מאד ליהודים והם ביקשו הימנו להתפלל למענם. רבי חיים שאול נענה לבקשתם, ולשבת של "סליחות", נסע למירון בלוויית עשרים מתלמידיו, ובכל יום היו עורכים "הקפות" סביב הציון הקדוש של רבי אלעזר, כמנהג המקובלים, עם ארבעה מינים ישינים, שקיימו בהם את המצווה בשנה שעברה". בשבו לביתו בעיר הקדוש עם בני החבורה מצא רבי חיים שאול על שולחנו מברק מאותה קהילה בה הם מבשרים לו כי המושל העריץ מת לפתע, וליהודים היתה אורה ושמחה.

קיבל ברשב"י ללמוד זוהר בנגלה בהבנה ואת הנסתר לגרוס ויצא מחובותיו סיפר בעל המעשה, אשר היה שקוע עד צווארו בחובות גדולים ל"ע. בהיותו באת"ק מירון בדרך העולה לציון הק' חשב לעצמו כי מן הראוי שיקבל על עצמו ללמוד זוה"ק, ואכן, אחר ששפך ליבו ב'מערה' ביתחוננים דיבר רש"י קיבל על עצמו ללמוד סכום גדול (720 של דפי הזוה"ק לפי הוצאת הדפוס של מתוך מדבש) במהלך השנה הקרובה, ועמד בדבירו (כשהוא משתדל להבין את הנגלות שבזוה"ק, ואילו את החלק הנסתר רק אמר בפיו), וראה זה פלא, מיד לאחר שלמד חצי ממה שקיבל על עצמו 'נכנס' לו 'מן הצד' סכום נכבד ביותר שהיה בזה כדי פירעון ההלוואות שלקח מגמחיים, וככל שהתקדם בלימודו כך באה לו ההרווחה עד שנסתם ה'חור' שהיה בחשבונו הבנק על כל ההלוואות שטל מהם, ואף נשאר לו עודף... 'ולמדנו לה השפעת הפלאות שזוכה מי ש'מחובר' לרשב"י בכל קבלה טובה שהיא, אם בלימוד הזוה"ק או בשאר לימודים, ואם בהנהגה טובה בסור מרע או בעשה טוב.

זה תוכן מכתב אשר נתקבל מבעל המעשה – נכתב בדס ובדמע. הלה מעיד על עצמו - ברצוני לספר על עצמי –אף שקשה עלי עד מאד. אני אברך לומד בכלל חצי יום (וחצי יום עוסק בצרכי פרנסה) הנני נקרא 'חסידישע יונגערמאן' (אברך רציני וחסיד). והנה במסגרת עבודתי הוצרכתי וכו', עד שהגעתי לניסיונות קשים ומרים בענייני 'קדושתן של ישראל', עין רואה וכו', ולא עמדתי בגבורה... ואכמ"ל, וכבר עמדתי בפתחה של 'שאל תחית'. ביום ל"ג בעומר תשע"ט נסעתי למירון כשהנני חלול וריק מכל זיק יראת שמים, אבל רבי שמעון נכלי על כן נסעתי למירון, ועמדת שם עם לב אבן. באמצע דברות הקודש שמעתי דיבור קודש ואומרים שעל כל איש לקבל ע"ה קבלה אחת אפי' קטנה אבל חזקה 'אויב מנעמט אויף זיך א פפקל (יראת שמים) – קען מען איבער לאזן אלע פפקלעך (צרות) ביי ר' שמעון'. הדברים חלחלו אצלי ובבכי החלטתי באותו רגע שדי... די... סוף פסוק, מעתה אין לי כל קשר עם אותם... עד ר"ה ויהי מה, התנתקות זו לא עלתה לי בנקל, אבל בעזר ותעצומות עמדתי בזה, ולא זו בלבד אלא שגם אחרי ראש השנה המשכתי בזה. מסיים האברך, היום אנו עומדים שנתיים מיים לאחר מכן, ומאז לא היה לי עמדם שום שיג ושיח ב"ה, היו לי הרבה ניסיונות אבל הקב"ה נתן לי כוח לעמוד בזה ובדומה לו. עתה בדקתי עם עצמי את מהלך השנתיים האחרונות, וראיתי, כי ב"ה מעולם היה לי פרנסה בריווח, אבל משום מה תמיד הייתי מגלגל הלוואות ברגע וכו', כעת עברתי על רשימותי, ומצאתי שההלוואה האחרונה הייתה בערב ל"ג בעומר תשע"ט, למן אותו יום לא נצרכתי ולא לויתי אפילו פרוטה אחת.

הגרי"ז מבריסק דיבר בשבח ציון הרשב"י וגדולי הדור נסעו בשבילו. הובא בספר 'לולי תורתך' וז"ל: (בשינוי) כששכב מרן הגרי"ז מבריסק זצ"ל על ערש דווי בשלהי קיץ תשי"ט דיבר בשבח מעלת התפילה במקום ציון

רשב"י במירון, שכן שמע מאביו מרן הגרי"ח זי"ע שאמר אין מירון ביי רבי שמעון איז א גרוסער מקום תפילה (במירון אצל רבי שמעון הוא מקום גדול להתפלה שם). עוד מביא שם, באחד השבועות של חודש הרחמים והסליחות בשנה הנ"ל, לאחר שכל השבוע כולו היה הרב שך זצ"ל עומד רתוק לפני מיטתו של מרן הגרי"ז זצ"ל, ושמע בקשה זו בעצמו מפיו, זירז עצמו במהרה לעשות רצון צדיק, וכבר מיד בליל שישי מועד בואו לביתו שביני ברק, עלה לשיבה דשם לאחר סדר מוסר ומעריב, נישג לגאון רבי יוסף לייס זצ"ל וסיפר לו שמרן הגרי"ז גילה את דעתו ורצונו שיעלו מירונה להתפלל ולהתעיר והתעיר בעזר שם לפני בעל הרחמים שישלח דברו וירפאהו, הלך רבי יוסף והודיע הדברים לפני רבי דוד פרנקל זצ"ל, מיד חברו להם יחדיו ארבעה עשרה גדולי תורה (אחר מהם הגה"ק בעל הקהילות יעקב שהביע את רצונו העז להשתתף בנסיעה זו) ונסעו יחדיו לאת"ק מירון, וה' הצליח דרכם שגמרו ביחד את ספר התהלים, והפצירו בבקשה רבה ותפילה וזעקה שיחוש הקב"ה על שארית הפליטה להשאיר בתוכם 'חי וקיים' את הגרי"ז. ויהי ביום ראשון בשבת, כשחזר הרב שך לירושלים ועמד בצל קורתו ליד מיטתו, מיד כשראוהו אורו עיניו ושאלו: 'נו, הייתם אצל רבי שמעון...? ונענה ביכ"ו, כשהוא מתאר בפניו סדר הנסיעה והמשתתפים בה... וממש קרנו אור פני הגרי"ז ומאד הודה על כך (הוסיף הרב שך לומר, נס היה עמדי שנסענו, כי אם לא, מה הייתי עונה לגאון). [באר הפרשה ל"ג בעומר]

הטילים שאמורים לנפול לכיוון מרון מיד עפים למקום אחר גרסאות רבות עברו באחרונה מפה לאוזן בהקשר לסיפור המסעיר על ציון הרשב"י במירון, לאחר הניסים הגלויים שרואים שם במשך כל תקופת המלחמה הארוכה, כשבמשך שנה אף טיל לא פגע באזור הציון הרשב"י במירון. כעת, לראשונה חושף האדמו"ר מסקולען ירושלים את הפרטים המלאים, לאחר שבירר מקרוב את כל הפרטים במלואם ממקור ראשון.

נודע כי החשיפה הפומבית של הסיפור ממקור ראשון הייתה באסיפת נגידים למען מוסדות 'חסד לאברהם' במירון שנערכה בניו יורק בשבוע שעבר בהשתתפות של האדמו"ר מסקולען ירושלים שהגיע לביקור בזק לארה"ב לטובת המוסדות. וכה היו דבריו של הרבי במהלך האסיפה: "על העובדה שמירון זה קודש קודשים של כלל ישראל לא צריך אפילו לדבר, זה פשוט", אמר הרבי, "אבל מה שבורא עולם מראה לנו כעת לעין כל, את השמירה העליונה והניסים הנפלאים שמתחוללים בהר מירון, זה ממש גילוי שכינה והארת פנים בדור של הסתר פנים."

"כל אחד יודע שאנחנו בארץ הקודש עוברים כבר יותר משנה מלחמה קשה, עשרות אלפי טילים, קרסות וכטבמים" שחיבאללה שולח מידי יום ביומו לעבר צפון ארץ ישראל, ואילו בסביבות קבר הרשב"י במירון עוד לא נפל מאומה, בעוד שבסביבה כידוע קיימים אתרים רגישים, שמהווים כתובת מבוקשת לשונאי ישראל, והלא הדבר מדבר בעד עצמו."

"צדיקי הדור היו אומרים שהקב"ה קבע את מקומו של רשב"י דווקא בצפון ארץ ישראל כדי להיות מגן ומחסה ושמירה על כל ארץ ישראל מיד מבקשי נפשנו, וכעת אנו רואים בחוש כי על קברו של רשב"י קיימת שמירה עליונה." אבל הסיפור הנורא, אותו שמעתי בשבוע שעבר בשמחת התנאים לבתו של המשפיע הגה"צ רבי יהודה דייטש מירושלים, כשהגיעו שם להשתתף יחד המשפיעים הגה"צ רבי אלימלך בידרמן והגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג והגה"צ רבי יצחק משה ארלנגר, ושם התברר המעשה ממקור ראשון, מעד שמיעה שאימת את הפרטים בפני המשפיעים:

"בחודש תשרי הגיעה בסערת רוחות תצפנית לעבר ציון הרשב"י במירון, היא גדלה בסביבה שהיתה מנוכרת לגמרי לכל זיק של יהדות, אפילו יום כיפור לא שמרו בסביבתה ה' ירחם, היא הגיעה למירון מהצבא שם היא משמשת כ'תצפיתנית', והתחילה לברר על המקום, ועל ההיסטוריה של רבי שמעון בר יוחאי, ומשמעות המקום. כשהיא רועדת ונסערת, היא סיפרה כי במסגרת תפקידה צבאי כ'תצפיתנית', היא עוקבת באמצעות מסכים אחרי כל טיל ומטרה אווירית עוינת שחודרת לשטח ישראל."

"היא הבחינה בעובדה מדהימה, כי מעל המקום הזה, נצפית תופעה על טבעית, כאשר עשרות ומאות פצצות מכוונות דווקא לנקודה זו, ומלמעלה, כאילו יד מכוונת עומדת והודפת את הפצצות לכיוון אחר, ולפעמים עד הים, בלי שום הסבר טבעי או היגיוני. בתחילה היא חשבה שמדובר בדמיון או בתופעה חד פעמית או מקרית, אולם ככל שעברו הימים היא עוקבת ורואה שמדובר בתופעה פלאית שאין לה כל הסבר שכלי או מדעי. היא סיפרה: 'אנחנו רואים על המסך את הטיל מתקרב למקום, וממש בנקודה זו מעל האתר הזה', כשהיא מצביעה על ציון הרשב"י, 'כאילו יד מכוונת פשוט משנה את הכיוון של הטיל. זוהי תופעה שלא תאומן, אבל זו מציאות! אנו חייבת לבוא ולהבין מקרוב, מה הוא המקום הזה!'

הרבי סיפר כי "התצפיתנית פרצה בבכי נסער לאחר ששמעה על קדושת וסגולת רשב"י ועל המקום המסוגל להתקרבות ישראל להשי"ת ושפע האהבה והישועות הנשפעים במקום כבר קרוב לאלפיים שנים", סיים הרבי את הסיפור המדהים והוא בדק את זה מכלי ראשון.

כידוע הנחירה ההמונית למירון אינה פוסקת לרגע, גם בכל משך ימי המלחמה בצפון, מגיעים מאות ואלפים להתפלל ולהשתטח על ציון הרשב"י, כמו גם בשבתות ומועדים המקום הומה במאות משפחות שמגיעות להשתופף אצל רשב"י, וזוהי לראות ניסים גלויים בזכות אדונינו בר יוחאי. [ד.נ. ח]

אמרי חז"ל כתוב בבעל שם טוב על התורה פרשת קדושים אות כא כא. ואהבת לרעך כמוך וגוי. פירוש הפסוק ואהבת לרעך, שכמו שאתה תתנהג עם רעך באהבה ואחדות, כמוך אני ה', שאני ה' אהיה כמוך, והוא בסוד ה' צלך (תהלים קכ"א, ה'יז) שנתבאר בדברי מרן אלוקי הבעש"ט, שכמו שאדם מתנהג למטה עם חבריו ורעו, באהבה ובמדות טובות, וכך יתנהג עמו מלך עליון, וכמו הצל, שכל תנועה שאדם עושה כך עושה הצל כנגדו, כן הוא יתברך עם האדם, וזהו ואהבת לרעך, כי כמוך אני ה', להתנהג גם עמך באהבה וכל טוב: (אוצר החיים פרשת קדושים דף קע"ב ע"ד)

שם אות יח. הוכח תוכיח את עמיתך וגוי. פירוש, כשתוכיח את האדם אל תוכיח אותו לנוכח פן יתבייש, אלא תוכיח אדם אחר שהוא נקי מעבירה ההוא, ואז ירגיש אותו האדם שאתה רוצה להוכיח שהוא בעל העבירה בעצם, נמצא שאינו מתבייש בתוכחתך, ופירוש הפסוק הוא כן, הוכח, רצה לומר כשאתה רוצה להוכיח אדם מן העבירה תעשה כך, תוכיח את עמיתך, בתורה ובמעשים טובים כמותך, והאדם ההוא הצריך לתוכחה ירגיש במעשיו, ובוזה לא תשא עליו חטא רצה לומר שלא יתבייש בעל העבירה בתוכחה זו: (ליקוטים יקרים דף י"ח ע"ב)

לקבל
54

הורינו

פרשת אחרי מות קדושים תשפ"ה | שנה ב' 73

הורים נאן הלא

הורינו דברות קדשך

כיבוד אב ואם בפרשת השבוע עפ"י 'המאורות הגדולים',
הגאון רבי שמשון קורלנדסקי שליט"א

הכוונה לקב"ה וכנסת ישראל. והרבה כתבו והאריכו לבאר את דברי הזוהר.

אולם מלכתחילה ראוי שנתבונן במה שכתב בספר 'מאה שערים' (ע') על דברי הזוהר בפסוק הזה: ואין כוונת המאמרים הללו חס ושלום לעקור פשט הפסוקים ממקומם ולהעמידם בכבוד ה' וכנסת ישראל בלבד, רק הכוונה שכאשר אדם מכבד אבותיו למטה, הרי הוא מכבד את ה' ואת בית דינו שלמעלה, ונאחז במרכבה העליונה וכו' ולהשפיע בעולם הזה ברכה עד בלי די.

ועוד כתבו בספה"ק, שדרך שאדם מתרגל לכבד את אביו ואת אימו, סופו שיכבד את הקב"ה.

איש אמו ואביו תיראו (י"ט, ג')

וכתב הנצי"ב שהפסוק נקט בלשון "איש" שהוא לשון חשיבות ומעלה "וחזקת והיית לאיש" (מלכים), כדי ללמדנו, שגם אם אדם מצוין וגדול במעלה מאביו ומאמו, מכל מקום הרי מצווה הוא ביראה מהם.

ובכתב סופר כתב: ללמדך בא הכתוב, שלא יחשוב האדם בלבבו שכיון שהגיע לבגרות, נשא אישה והקים בית, שוב אינו חייב בכבוד אביו ואימו, ומעלה חובתו רק לדאוג ולהתמסר לבני ביתו. אלא כל אדם ואדם גדול כקטן, מצווים במצוות כיבוד אב ואם ומוראם.

אחרי מות שני בני אהרן בקרבכם לפני ה' וימתו (ט"ז, א')

בספר 'מאה שערים' (כ"ב) הביא דברי הזוהר הק' ודברי הגמ' "וכבר היו משה ואהרן מהלכין בדרך ונדב ואביהוא מהלכין אחריהן וכל ישראל אחריהן אמר לו נדב לאביהוא אימתי ימותו שני זקנים הללו ואני ואתה ננהיג את הדור אמר להן הקב"ה נראה מי קובר את מי", וכותב שם: הנה למדת שנדב ואביהו נענשו על שדחקו השעה בחיי אביהם ורצו להיכנס במקומו. ואע"פ שכוונתם הייתה לשמים, לא נשאו להם פנים מן השמים והענישום ומתו. וכל זה מצד חסרון כבוד ומורא לאביהם באותו העניין. ועוד למדת שאע"פ שהיו גדולים בחכמה מאהרון אביהם, מכל מקום נענשו. ו"מאוד יש לו לבן להזהר שלא ידחוק עצמו ליכנס במקום אבותיו, ואפילו בעבודת שמים, ואפילו היה שוה לאביו בחכמה - יש לו להימנע מצד כבוד אביו".

איש אמו ואביו תיראו (י"ט, ג')

בספר הזוהר² מובא ש"אמו" זו כנסת ישראל ו"אביו" זה הקב"ה. וגן במקום אחר בזוהר³, כבד את אביך זה הקב"ה ואת אמך זו כנסת ישראל. וכן במקומות נוספים מוזכר בזוהר שאביך ואמך

1. סנהדרין נ"ב. 2. ויקרא מ"ד, ב' 3. שמות צ' א'

כשם שחובה על כל אחד ואחד מישראל ללמוד את ההלכות המצויות, כהלכות ברכות, שבת, שמירת הלשון ועוד, כך חובה על כל אדם ללמוד ולשנן את הלכות כיבוד אב ואם ומוראם, שמצווה זו היא תמידית בכל זמן, וחמורה היא עד מאוד, ואם לא ילמד את הלכותיה, מאין ידע היאך לקיימן, ויכשל בדברים רבים, מבלי לדעת שהוא נכשל.

הורינו דרך חיים

כיבוד אב ואם
בהלכה ומנהג

כיבוד אביו ואימו כשהולך עימם בדרך

זקנים), מכבוד שנהגו לכהן גדול ביום הכיפורים, כמובא בסוגיה במסכת יומא' "שלשה שהיו מהלכים בדרך הרב באמצע גדול בימינו וקטן משמאלו וכן מצינו בשלשה מלאכי השרת שבאו אצל אברהם" וכו' וכך מובא בשם מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל שההלכה הזאת נוהגת גם באביו. ויש שכתבו שדבר זה הוא דרך ארץ ותוספת כבוד בלבד, משום שאין פגיעה אם לא יעשה כן. והכל תלוי בנסיבות ובמנהג המצוי. ואם מגיעים למעבר צר (כמו למשל בשערים אוטומטיים מסתובבים) צריך לתת לאביו להקדימו. וע"ז כתב הרמ"א² שאפילו שאמרו במסכת ברכות שאין מכבדים בדרכים ובגשרים, בכל זאת אם הם בחבורה אחת כן מכבדים.

גם כשהולכים עם ההורים בדרך, ניתן לזכות ולקיים מצוות כיבוד אב ואם כהלכותיה ודקדוקיה. ומלבד העניין שכאשר ההורים מבוגרים או חלשים יש מצווה מיוחדת לתמוך בהם ולהיות לסעד בהליכתם, מלבד זה גם בהורים צעירים שאינם נזקקים לתמיכה וליווי, יש מצוות הנוהגות בדרך כשהולכים עם אבא או אמא.

וכך כתבו הפוסקים. אם הולך עם אביו בדרך, יכבד הבן את אביו וילך לשמאלו. ואם שני בנים מלווים את האבא, האבא יילך באמצע ושני בניו משני צדדיו, וראוי שהגדול יותר יהיה לימינו.

והלכה זו נלמדת (כמו ששאר הלכות אלו נלמדות מכבוד

1. ל"ז. 2. רמ"ב, י"ז

מעשה אבות

סיפור מהחיים

היה זה לפני עשר שנים, בשנת תשע"ה. הזמר היהודי "שלמה-שמחה" התגורר אז בטורונטו שבקנדה. מדי שנה היה תורם כמה הופעות לחתונות של מעוטי יכולת, שפנו אליו במסגרת ארגון חסד בעיר. בחורף באותה שנה התקשר אליו חתן ממשפחה דלת אמצעים, וביקשו לשיר בחתונתו, הצפויה להתקיים בעוד כמה חודשים.

"משום מה לא סימנתי בלוח באותה שנה את יום ל"ג בעומר, וכך נענית לבקשתו של החתן, בלי להיות מודע שבעצם מדובר בל"ג בעומר". עברו הימים והוא קיבל פנייה מיהודי אמיד, לבוא לניו-יורק, לחתונה אחד מילדיו, שעתידיה להיערך בל"ג בעומר. רק אז קלט ר' שלמה-שמחה את הטעות שעשה.

"אמנם אני תורם בחפץ לב הופעות למעוטי יכולת, אבל לא במועדים מבוקשים, כמו ל"ג בעומר", מסביר הזמר. "אילו הייתי מודע לעובדה שמדובר בל"ג בעומר, ברור שלא הייתי מסכים להופיע בחתונה זו, בהתנדבות".

הוא התקשר לחתן, הסביר לו את הטעות שאירעה וביקשו לשחררו מלהופיע בחתונתו. ואולם החתן לא הסכים לוותר עליו. ר' שלמה-שמחה התקשר ליהודי האמיד מניו-יורק וסיפר לו על התסבוכת שנוצרה. "אין בעיה", אמר אותו יהודי, "אשלם את מלוא העלות של זמר אחר, שיבוא לשמח את החתן הזה בחתונתו".

ההצעה הועברה לחתן, אך הוא בשלו: "אני רוצה רק אותך בחתונתי", אמר. ר' שלמה-שמחה עדכן את המזמין מניו-יורק בתשובה השלילית, והאיש הגיב ואמר: "אמור לחתן שאני מוכן לתת לו שלוש-אלפים דולר נוספים על מלוא העלות של זמר אחר, בתמורה להסכמתו לוותר עליך". אולם החתן דחה את ההצעה...

"תן לו עשרת-אלפים דולר. תן לו אפילו עשרים אלף דולרו!", העלה האיש מניו-יורק את ההצעה. "אני מוכן לתת לו כל סכום שירצה, ובלבד שישחרר אותך לבוא לשיר בחתונה שלי".

הזמר היה בטוח שהצעה נדיבה כזאת תתקבל בשמחה. הלוא זו משפחה מעוטת יכולת, וכאן נקרית לפניה הזדמנות פז לממן את כל הוצאות החתונה ועוד להישאר עם עודף נאה. אך המענה נותר שלילי. החתן לא הסכים לוותר על שירתו בשום מחיר שבעולם.

הדבר עורר פליאה גדולה בליבו של הזמר. מדוע הוא מסרב? שאל את עצמו. הוא הכיר את משפחת החתן, אנשים צנועים ועדיני נפש, רחוקים מאוד ממידת העקשנות. מדוע החתן מתעקש כל-כך על שירתו בחתונתו? ולמה הוא דוחה סכום כסף מכובד כל-כך, שייתן לו בסיס כלכלי לקראת חייו החדשים?

הוא החליט לבדוק את העניין. "מדוע אתה מתעקש כל-כך?", שאל את החתן. "וכי לא תוכל למצוא זמר חתונות אחר?".

שתיקה השתררה מעברו השני של קו הטלפון. כעבור דקה של דומייה פתח החתן ואמר: "אבי עבר תאונה קשה לפני כמה שנים, ומאז הוא נזקק לעזרה יום-יומית. גם פרנסת המשפחה נשברה. מי שלקחה עליה את כל העניינים הרפואיים, את הסייעוד של אבי ואת עול פרנסת המשפחה, היא אימי שתחיה "אימי מוסרת את נפשה יום ולילה למען אבי ולמען בני המשפחה", המשיך החתן וסיפר בקול רועד. "מעולם לא ביקשה דבר לעצמה. כל חייה נתונים למען הזולת בלבד.

"כאשר באתי בקשרי השידוכים ושוחחתי עם אימי על החתונה, אמרה אימי: 'כמה יפה יהיה אם ר' שלמה-שמחה ישיר וישמח בחתונה'.

"הבנתי מדבריה שהיא אוהבת את שירתך ונהנית ממנה. זו הייתה הפעם הראשונה בחיי ששמעתי ממנה רמז למשאלה קטנה לעצמה.

"לכן פניתי אליך וביקשתי ממך לשיר בחתונתי. זו ההזדמנות שלי למלא את משאלתה של אימי. מול ההצעות הכספיות הנדיבות אני מעמיד לנגד עיני את כל חייה של אימי, הרצופים התמסרות והקרבה. את הזכות הזאת של כיבוד אם לא אמכור בעד שום הון שבעולם. לכן חשוב לי כל-כך שתשתתף בשמחתי, כדי שאוכל לשמח את אימי".

רב הנסתר

מאמר חז"ל או מעשה רב בנושאי מצוות כיבוד הורים נטמנו בתמונה, גלו ושלחו לנו, ואולי תזכו בפרסים!

horeinuorg@gmail.com
או בפקס: 077-6021640

פתרון חידת 'רב הנסתר' לפרשת תזריע מצורע

אם מגיע לבית הכנסת, זכות וחובת הבן לכבד את אביו ולתת לו להיכנס ראשון, אפילו שאביו יהיה עשירי. (אור לציון ב' רצ"א)

הודעה תשלח לפותרים נכונה שעלו בגורל.

שלוש לכם. אני חוזר עכשיו בשעת לילה מאוחרת משמחת 'בר מצווה' משפחתית שנערכה אצלנו במשפחה, אני כל כך נסער שאני חייב לשבת עכשיו ולכתוב. השמחה הייתה של אחותי, שחגגה בר מצווה לבנה. ואם תשאלו למה אני אומר "של אחותי", אענה לכם - אחותי התגרשה לפני מספר שנים, ומגדלת את הילד הזה, חתן בר המצווה, לבדה, ללא אביו, אך עם עזרה גדולה של הוריה, הלא הם הורי היקרים.

אז מה סערת הרוחות? קשה לי לומר את זה, אבל אני חושב שאחותי נוהגת שלא כהוגן. היא לא אמורה להפריד בין בנה, האחין היקר שלי, ובין אביו, הגרוש שלה. למרות חילוקי הדעות הקשים והרגש השלילי המניע כאן את אמות הסיפים. יותר מעשר שנים הילד הזה לא חי עם אבא שלו אפילו יום אחד.

כשניסיתי לרמוז לאחותי שגם לאבא של הילד מותר לראותו, היא מיד שלחה אותי לסבא של הילד, אבא שלנו, שמצדד בדעתה. ועכשיו אני, בגלל שאני מנסה להפנים את הלכות כיבוד אב ולנהוג למעשה על פי הדין, איך אבוא לאבי ואומר לו שמה שאחותי עושה עם הילד זה לא בסדר? זו תישמע פגיעה גם באבא שלי. אז למעשה, מה עלי לעשות?

ההלכה בדרך של כבוד וזהירות. במקביל, אתה אמנם לא יכול לפנות לאבא שלך, הסבא של נער בר המצווה, אבל אתה עדיין יכול לפנות לנער עצמו. לתפוס אותו לשיחה קצרה ולא רשמית ולומר לו - ילד יקר, אחיני היקר, דע לך שאתה נכנס עכשיו לעול תורה ומצוות, והדברה החמישית שקיבלנו במעמד הר סיני זה 'כבד את אביך ואת אימך'. אין לך שום היתר או גיבוי, שלא לדבר עם אביך ולצער אותו בניתוק. עד עתה הייתה ילד, אבל עכשיו אתה בר מצווה וחייב במצוות, ולכן דע לך שאתה מחויב בכבוד אביך ואמך בצורה שווה. ואולי ה' יערה רוח טהרה ותבונה על האחין ועל כל המשפחה, ויפסיקו את המצב האבסורדי שכן מתנכר לאביו.

ראשית היינו רוצים לציין לשבח את החשיבה שלך. גם אם לא תוכל לעשות עם זה משהו מעשי, הרי עצם זה שאתה רואה את הדבר הנכון גם כביקורת כלפי האנשים הקרובים אליך וחשובים עבורך, זה כבר מראה על תפיסה נכונה וחיובית של התמונה הכוללת. ברור שאתה צודק, הדבר הנכון והטבעי והישר הוא שהנער הזה יראה ויזכה לכבוד גם את אביו ולא רק את אימו. אסור בשום צורה לערב את הילדים בוויכוח או מריבה שיש בין ההורים, אין זה "עסק" שלהם.

ומאידך, אתה צודק גם בחשיבה שלפנות לאבא או לאמא שלך בביקורת על כך שהם נותנים לגיטימציה לניתוק, זה גם נוגד את הלכות כיבוד אב. המקסימום שמותר על פי ההלכה, זה כאשר אתה חושב שההורים שלך טועים, להעמיד אותם על

הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל "היות ומהאב פוחדים יותר". עוד שאלו אודות אדם שהתייתם בגיל צעיר מהוריו ולא זכה לקיים מצות כיבוד אב ואם, והיה מצטער על שלא זכה לזה, ומכיוון שחננו ה' בממון, היה משלם לאנשים שהיו להם הורים זקנים והיה קשה להם לכבדם כראוי מחמת דוחק הפרנסה, והוא היה תומך בהם כדי שיוכלו לכבד את הוריהם כראוי. ושאלו האם יהיה לו חלק במצות כיבוד אב ואם שלהם בגדר "יששכר וזבולון", וענה על זה מרן הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל, שהסכם יששכר וזבולון שייך רק בזכות לימוד תורה, ואף שיהיה לו שכר רב מצד היותו מסייע לדבר מצווה, מכל מקום אינו נוטל חלק במצווה הזאת עצמה כמו הסכם יששכר וזבולון.

והוסיפו עוד לשאול: מצאנו בחז"ל שיש בכוחה של מצות כיבוד אב ואם להביא את האדם לזכות לתורה, וצריך להבין מה השייכות בין הדברים. וענה ע"ז מרן הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל: כיבוד אב היא מצווה גדולה. המשנה בקידושין² אומרת כל העושה מצוה אחת מטיבין לו ומאריכין לו ימיו ונוחל את הארץ. ובירושלמי³ אמר רבי מר עוקבן, כגון כיבוד אב.

ונשאל מרן, האם אפשר לומר זאת גם על מצוות אחרות, שהרי לשון הירושלמי הוא 'כגון' כיבוד אב ואם. והשיב מרן זצוק"ל, שרק כיבוד אב ואם ופירוש 'כגון' היינו שזה כוונת המשנה. (דברי ש"ח, יתרו תשע"ח)

תורת אמן

האם אפשר לעשות 'הסכם יששכר וזבולון' גם על מצוות כיבוד אב ואם?

במשנה¹ נאמר: "בן מנוול אב, בת קמה באמה, כלה בחמתה, אויבי איש אנשי ביתו, פני הדור כפני הכלב, הן אינו מתבייש מאביו. ושאלו את מרן הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל, מדוע הפסיקה המשנה באמצע העניינים הנוגעים לכיבוד אב ואם, במאמר 'פני הדור כפני הכלב', ולא סמכה את 'הבן אינו מתבייש מאביו' ל'כלה בחמותה'. וענה מרן הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל שהמשנה מתארת את סדר ההידרדרות הרוחנית של הדור. ותחילה הפגם הוא רק ביחס שבין ההורים לילדיהם, שהילדים אינם מכבדים את הוריהם כלל, ואדרבה, מנוולים אותם וקמים כנגדם. אולם עדיין הבן חש בושה כלפי אביו, וכשהוא עושה מעשים רעים, הוא מצניע אותם מאביו מחמת בושה. ורק אחרי שמגיע המצב של "פני הדור כפני הכלב" גורם הדבר לכך שהבן כלל אינו מתבייש מאביו, ואת כל חטאיו ומעשיו הרעים הוא עושה בפני אביו ללא בושה.

ועוד שאלו את מרן הגר"ח זצוק"ל על משנה זו, מדוע לגבי הבת כתוב "קמה באמה" ואילו לגבי הבן כתוב "מנוול אב". ומשמע שאינו קם כנגדו בצורה ברורה. וענה על זה מרן

1. מסכת סוטה ט', ט"ו פ"א משנה י" 3. סוף פ"ק ה"ט

משה הגאון רבי אברהם משה קירשנבויים שליט"א, מראשי ישיבת 'נחלת הלויים' חיפה, בכנס "מעלה אני" שע"י 'הורינו' - בית וגן ירושלים, כ"ג תמוז תשפ"ד / חלק שני

מי שעושה פילוסופיות, מה אני חייב? אין ספק שכופר בליבו!

ומה אומר להם החיי אדם? יתאלמון, מלשון אילם, וישתתקון, ויתחרשון, כדכתיב תיאלמנה שפתי שקר. למה החיי אדם לא

עונה? הרי הם שאלו קושיה, מה התשובה?!

כי הם עצמם מעידים על עצמם שהם כבהמה, ולא חלק השם להם לב לדעת ולהבין. ועל זה אמרו חז"ל כל הכופר בטובתו של חברו, כופר בטובתו של הקב"ה. לדבריהם, הם גם לא צריכים

לכבד את הקב"ה. כיוון שאנחנו מעשי ידיו

שלו, מהראוי להיטיב ולחמול על מעשי

ידיו, אז מה אתה רוצה, מה יש לי עם

הקב"ה? הוא ברא אותי, שייטפל בי. ואין

ספק שהאומרים כן הם כופרים בליבם.

אנחנו רגילים בדור שלנו שצריכים להכיל

וצריכים להבין את התלמידים, אף פעם

לא לתת להם הרגשה לא טובה. אם הוא

בא לשאול משהו, תענה לו, תתייחס.

אם אני אבוא לרב שלי או תלמידה תבוא

למורה שלה עם קושיה, מפריע לה משהו.

מה התשובה? "יתאלמון", "יתחרשון",

"ישתתקון", "גהינום יהיה לך", "את

כופרת". זה לא כל כך מומלץ, היום לא

עובר דבר כזה.

מה קרה לחיי אדם? למה שהוא לא

יענה? הרי השאלה הייתה נשמעת די

הגיונית. מה הוא ענה? הוא כותב בלשון

קשה מאוד כלפי מי ששואל את זה ואומר לדברך, מה, גם את

הקב"ה לא צריכים לכבד, כי זו אותה טענה וזה כפירה.

היום היינו אומרים, אבל למעשה מה התשובה. אין תשובה על

זה. מי ששואל את זה, מושחת. זה הכל, מושחת! ההתפלספויות

על זה, נשאר אותן לפעם אחרת, זה לא מה שצריך לענות.

זאת הרגשה בסיסית של בן אדם, הכרת הטוב. אתם הבאתם

**נתן הקדוש ברוך הוא
טבע שהאב והאם
יגדלו בניהם כטבע
כל בהמה חיה ועוף
שמגדלים בניהם, ואין
הבנים מחזיקים טובה
לאבותיהם**

אותי לעולם.

מי שעושה פילוסופיות וכן הלאה, מה אני חייב? עשית את זה

בשביל עצמך וכן הלאה. אין תשובה, אתה מושחת, מושחת!

והיחס שלך לבורא עולם אותו דבר! אין ספק שכופר בליבו. זה

מה שמלמד אותנו החיי אדם.

כיבוד אב ואם בנוי על הכרת הטוב, אבל הכרת הטוב בסיסית, פשוטה. מי שזה חסר לו, אין עם מי לדבר.

רבי מאיר חדש המשגיח בחברון היה אומר, שופט, דיין, לוקח שוחד, והוא מטה את הדין. זה שופט רשע, זה דיין רשע, צריכים לפטר אותו. כתוב בתורה ושוחד לא תיקח, השוחד יעזור עיני חכמים. אבל שופט שאומר, לקחתי שוחד, אבל אני אומר לך,

אני נשארתי אובייקטיבי. לא עיוותתי

את הדין, לקחתי שוחד, אבל נשארתי

אובייקטיבי. אומר רבי מאיר חדש, הוא

הרבה יותר גרוע! איך אתה יכול להישאר

אובייקטיבי אם נתנו לך שוחד? חסר לך

הכרת הטוב? אתה אדם מושחת! אם

שופט לוקח שוחד והוא משוחד, אז הוא

רשע, אתה לא שופט! אבל אם אתה לא

משוחד, אתה לא בן אדם. איך יכול להיות

דבר כזה, נתנו לך, זה לא מעניין אותך?

א', ב', של בן אדם.

החיי אדם, תלמיד של הגר"א מגדולי-

גדולי הפוסקים, לפני המשנה הברורה,

הפוסק, ודאי בציבור האשכנזי, היה החיי

אדם. היה קיצור שו"ע והיה חיי אדם, עד

המשנה ברורה.

יש לו הלכות כיבוד אב ואם, בהלכה ב'

הוא כותב, ייסכר פי דוברי שקר. מתחיל

ממש בלשון חריפה. האומרים, שאינם צריכים להחזיק טובה

לעד עליהם. מה אני חייב להורים שלי? כי להנאת עצמם היו

מכוונים. הם התחתנו, הם רצו לבנות משפחה, וממילא נולד ילד.

וכיוון שנולד מהם, נתן הקדוש ברוך הוא טבע שהאב והאם יגדלו

בניהם כטבע כל בהמה חיה ועוף שמגדלים בניהם, ואין הבנים

מחזיקים טובה לאבותיהם. קושייה גדולה, בן אדם אומר, למה

אני צריך לכבד את אבא ואמא שלי? הם עשו את זה בשבילי? הם

התחתנו, חיו את החיים שלהם, אני נולדתי, ככה הם רצו, וטיפלו

בי בגלל הטבע שלהם, שהם אוהבים אותי. זה הטבע שלהם,

שהקדוש ברוך הוא נטע בהורים את הטבע הזה, למה אני חייב

להכיר להם טובה? קושייה.

לעילוי נשמת

מנחם מנדל בן יהושע דב

לרפואה שלמה

נחמה בת טילא

לזרע של קיימא

בעילום שם

לזיווג

בעילום שם

להצלחה וס"ד

שמואל בן יענטא

הורינו
הורינו מן הלב

י"ל ע"י ארגון הורינו לחיזוק מצוות כיבוד אב ואם
בנשיאות מרן הגה"צ רבי אורי וייסבלום שליט"א ובהכוונת גדולי ישראל
ע"ר 580780617 | רח' יוסלה רוזנבלט 2 ירושלים.

תרומות יתקבלו בברכה. אפשרויות הנצחה בעלון ובכלל פעולות הארגון לע"נ הורכים או יקירכם ולזכות פרנסה והצלחה, זש"ק וזיווג - למען ייטב לך!

לקבלת גיליון הורינו השבועי במייל כתבו לנו **"צרפו אותי"** לכתובת המייל, וכן לפניות בנושאי תוכן, פתרון חידת 'רב הנסתר' ולפרסום סיפורים אישיים

בנושאי כיבוד הורים: horeinuorg@gmail.com או בפקס: 077-6021640 | dedications@horeinu.org

הזרעים בְּדִמְעָה
בְּרִינָה יִקְצְרוּ
בֹּא יְבֵא בְּרִינָה

אֲחֵרֵי מוֹת
קְדוּשִׁים

בנשיאות מו"ר הגאון ר' יעקב אדלשטיין זצ"ל

י"א איר
תשפ"ה

עלון מס' 727
שנה ט"ז

אֲחֵרֵי מוֹת - תוֹכֵן עֲנִינֵי הַפְּרָשָׁה

- א. אחרי מות נדב ואביהוא, ה' הזהיר את שבט הכהנים, על איסור כניסה לבית המקדש ולקודש הקדושים - שלא בשעת עבודה.
- ב. סדר עבודת הכהן הגדול ביום הכיפורים (וכניסתו לקדש הקדשים ארבע פעמים, בהזיית דם הפר והשעיר, בקטורת, ובהוצאת המחטה) והקרבת קרבנות היום הקדוש.
- ג. דיני התענית ביום הכיפורים - (חמשה עינויים), איסור מלאכה, וכפרת החטאים.
- ד. עונש כרת לשוחט קודשים מחוץ למקדש וכן למקריבם שם. ה. מצוות קדושת ישראל:

  - א. איסור ההליכה בדרכי הגויים ובמנהגיהם.
  - ב. איסור להתחתן עם קרובי משפחה (מסויימים) - פרשת עריות.
  - ג. איסור העברת ילדי ישראל למולך (באש), ואיסור חילול ה'.

קְדוּשִׁים - תוֹכֵן עֲנִינֵי הַפְּרָשָׁה

- א. **מצוות ה' :**

לנהוג בקדושה. מורא אם ואב. שמירת שבת. איסור התבוננות בענייני הבלי עבודה זרה (כמו קריאת ספרי ע"ז). איסור מחשבת פיגול בקרבנות ונותר (בשר שנותר לאחר הזמן שומתר לאכול בו קרבנות). מתנות עניים בשדה (לקט, פאה) בכרם (פרט ועוללות). איסור גניבה ושקר. איסור שבועת שקר וחילול ה'. איסור הלנת שכר שכיר. איסור לקלל יהודי. איסור להכשיל בעצה שאינה הוגנת (וכן להכשיל בעבירה, ח"ו). החיוב לשפוט בצדק ולדון לכף זכות. איסור לשון הרע. "לא תַעֲמֹד עַל דַּם רֵעֶךָ". איסור לשנוא יהודי. החיוב להוכיח את חברו שחטא. איסור נקימה ונטירה. "וְאֶהְבֶּתָּ לְרֵעֶךָ כָּמוֹךָ". איסור כלאיים: בשימוש בבעלי חיים, בגידולי קרקע, ובבגדים (שעטנז).

אשם שפחה חרופה. דיני ערלה: שלוש שנים אסורים הפירות החדשים בהנאה ובשנה הרביעית נאכלים בירושלים (בזמן המקדש, ובטהרה). "לא תֵאָכְלוּ עַל הַדָּם". איסור חיזוי עתידות - תָּמִים תִּהְיֶה עִם ה'. איסור גילוח פאות הראש, איסור גילוח הזקן בתער. איסור לשרוט בבשר (בגלל צער אבלות) ואיסור קעקוע בעור.

החיוב לשמור את קדושת ישראל והשבת. ומורא המקדש (לנהוג קדושה במקדש, ובבית הכנסת). אין לפנות אל האוב והידעוני (חזוי עתידות וכדומה בכוח הטומאה). החיוב לכבד תלמידי חכמים וישישים. איסור לצער גֵר, ומצות אהבתו. איסור לרמות במשקל או במידה, ומצוה שהמדידה תהיה בצדק ובדקדוק.
- ב. **עונשי עבירות** (בפרשה הקודמת הוזכרו האיסורים ובפרשה זו העונשים. מכאן שאין עונשין אלא אם כן מזהירים):
  - א. עונש מעביר בנו למולך, ועונש מקלל אביו או אמו (כ, א-ז).
  - ב. עונשי איסורי העריות (המפורטים בפרשת אחרי) (כ, ח-כב).
  - ג. עונש בעל אוב וידעוני - רגימה באבן, ככל הנסקלים.
  - ג. שבח ישראל הקדושים לה' בכל מעשיהם, ובזה זוכים לארץ ישראל - ארץ זבת חלב ודבש.

דבר העוזר

השבת נקרא שתי פרשיות אחרי מות וקדושים. פרשת אחרי מות מדברת התורה על מות שני בני אהרן, ועבודת כהן הגדול ביום הכיפורים. לעומת זאת פרשת קדושים אומר המדרש (ויקרא רבה כד, ה): מלמד שנאמרה פרשה זו בהקהל, מפני שרוב גופי תורה תלויין בה. עכ"ל.

בפרשת קדושים מופיעות 51 מצוות מתוך תרי"ג המצוות וחלקן הניכר עוסקות במצוות שבין אדם לחבירו. והנה, אחד מכללי היסוד בתורה מופיע בפרשת קדושים שנאמר (י"ט, ח'): "וְאֶהְבֶּתָּ לְרֵעֶךָ כָּמוֹךָ אֲנִי ה' - וְזֶה שֵׁם רַבִּי עֲקִיבָא זְהוּ כָלל גְּדוֹל בַּתּוֹרָה (תלמוד ירושלמי נדרים ט').

מדוע רבי עקיבא אמר שזה כלל גדול בתורה? כתוב בספר ה'חנינו' (מצוה רמ"ג): מאחר והרבה מצות שבתורה תלויות בכך, שהאובח חברו כנפשו לא יגנוב ממנו ולא ינאף את אשתו, ולא יונהג בממון ולא בדברים, ולא יסיג גבולו, ולא יזיק לו בשום צד, וכן כמה מצות אחרות תלויות בזה. ידוע (גלוי) הדבר לכל בן דעת. שורש המצוה ידוע, כי כמו שיעשה הוא בחברו, כן יעשה חברו בו, ובזה היה שלום בין הבריות... והמתנהג עם חברו דרך אהבה ושלום ורעות ומבקש תועלתם ושמח בטובם עליו הכתוב אומר (ישעיהו מט, ג): "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר".

ואומר הרמב"ם (הלכות דעות פ"ו ה"ג וספר המצוות עשין ר"ו): 'מצוה על כל אדם לאהוב את כל אחד ואחד מישראל כגופו, שנאמר "וְאֶהְבֶּתָּ לְרֵעֶךָ כָּמוֹךָ", לפיכך צריך לספר בשבחו ולחוס על ממונו, כאשר הוא חס על ממונו עצמו ורוצה בכבוד עצמו. וצריך שתהיה אהבתו וחמלתו לאחיו כחמלתו ואהבתו לעצמו, בין בגופו ובין בממונו, וכל מה שרוצה לעצמו - ירצה שיהיה כן לחברו, ומה שישנא לעצמו ישנא שיהיה כן לחברו'.

כתב הרמב"ם: "וְאֶהְבֶּתָּ לְרֵעֶךָ כָּמוֹךָ" אין הכוונה כפשוטו, כי לב האדם לא יוכל לקבל דבר כזה. ועוד הרי רבי עקיבא אומר: (בבא מציעא סב.) חייך קודמים לחיי חברך. אלא המצווה שיאהב את חברו בכל עניין כאשר יאהב את עצמו, כי פעמים שיאהב אדם את רעהו בדברים ידועים להטיבו בעושר ולא בחכמה, ואפילו אם יהיה אוהבו בכל, ויחפץ שחברו יזכה בעושר וכבוד בדעת ובחכמה, מכל מקום לא ירצה שחברו ישווה לו, אלא יחפץ בלבו שיהיה יותר מחברו בכל דבר, וְצִוָּה הכתוב שלא תהיה פחיתות קנאה זו בלבו אלא יאהב בריבוי טובה לחברו כאשר עושה לנפשו, ולא ייתן שיעורין באהבה.

ועיין ב'שערי תשובה' לרבנו יונה שכתב: וחייב אדם לחשוב מחשבות להעלות עצות הגונות ומתוקנות לחברו, וזה מעיקרי גמילות חסדים" (שערי תשובה ש"ג נ"ד).

ואומר ה'חזקוני': ד"א אינו אומר ואהבת לרעך כמוך. שאי אפשר לעשות כן אלא לרעך, פירוש ואהבת לעשות לו טובה כמו שאתה אוהב שיעשה הוא לך.

ו'הספורנו' אומר: אהוב בעד רעך מה שהיית אוהב בעדך אם היית מגיע למקומו.

מכאן, נשמח בשמחתו של האחר, נלמד לפרגן לכל אחד, נלמד את עצמנו להסתכל בחצי כוס המלאה ונתמקד בתכונות הטובות של כל אחד.

ודוקא בימים אלו של ספירת העומר נפזר אהבת חינוס לכל עבר! "וְאֶהְבֶּתָּ לְרֵעֶךָ כָּמוֹךָ", זה כל הסיפור...

לביתו הגיע נרגש וחיוור כסיד, ואך בקושי הצליח לספר לבני משפחתו על החוויה הקשה שעבר ולצרפם לשירת ההודיה. אלא שעדיין לא הבין את גודל הנס.

בבוקר שלמחרת, כאשר פתח את העיתון - קפא דמו. בתוך מסגרת רשמית, תחת לוגו של המשטרה המקומית, ניבטו אליו פנים מוכרות עד אימה.

תחת התמונה רשמה המשטרה פנייה לציבור שבה היא מבקשת עזרה במתן עדות על פושע שנלכד בליל אמש לאחר אירוע שבו נרצח עובר אורח תמים, באזור התעשייה שבפאתי העיר.

נאמר כי כמה חשודים נעצרו לאחר הרצח, אולם החשוד המרכזי הוא האיש שתמונתו מצורפת, והמשטרה מבקשת מכל מי שהבחין בו באזור המדובר לבוא ולהעיד כדי למצות עמו את הדין. משה לא היה זקוק להצצה נוספת כדי לקבוע כי מעבר לכל ספק זו הייתה חית הטרף שהתהלכה לצדו אמש באזור התעשייה שבפאתי העיר...

חששותיו היו מוצדקים, אפוא, האיש היה רוצח, ומשום מה בחר להתעלם ממנו. כמה שעות מאוחר יותר עמדו רגליו בתחנת המשטרה. הוא שמח למסור עדות שתביא לכך שהרוצח ימצא עצמו מבלה מאחורי סורג ובריח עד סוף ימיו.

עדותו נשמעה בקשב רב והותירה רושם על החוקרים, ורכבו התקול שעדיין ניצב במקום שבו הניחו אמש, שימש כראיה למהימנותה. השערת החוקרים התאמתה בעקבות עדותו מעל לכל ספק.

אולם ההפתעה הגדולה המתינה לו דווקא בהמשך. לצורך זיהוי סופי הוביל אותו אחד החוקרים לעבר תאו של הרוצח.

משה ניצל את ההזדמנות כדי להבין עד כמה גדול הנס שהתרחש עמו.

"הבט", ציווה החוקר על הפושע, "האם איש זה מוכר לך?" הפושע כיווץ את מצחו במאמץ להיזכר, ולאחר מכן ענה: "כן, אתמול הבחנתי בו סמוך לגינה". "מדוע לא פגעת בו?" שאל החוקר. הרוצח לא הבין את שאלתו: "מה פירוש מדוע? אילו היה לבדו בוודאי הייתי פוגע ביהודי הזה, אולם ברגע שהבחנתי בשני השומרים החמושים שצעדו לצדו ושמרו את צעדיו, מיד נשאתי רגליי וברחתי".

הוא סיים את דבריו והותיר את החוקר מבולבל ואת משה המום מגודל הנס שארע לו ומליווי המלאכים שסיפקו לו פסוקי התהלים שקרא מנהמת לבו. ללמדנו, מה עצום הוא כוחה של תפילה הבוקעת מיהודי!

[צומתק האור]

"אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם" (וי', ל"ד)

מאין יבא עזרי - סיפור מדהים

בספר 'נפלאותיו לבני אדם' מובא מעשה מופלא שסיפר רב בישיבה מפורסמת לבעלי תשובה בדרום אפריקה, אותו שמע מבעל המעשה עצמו: משה, יהודי יקר שעשה באותם ימים את צעדיו הראשונים בעולם התשובה, עמד מפוחד לצד רכבו בשעת ערב מאוחרת, והמתין לנס. אולם הקלוש של פנסי הרחוב המעטים הצליח אך בקושי לגרש את החשיכה ששררה באותו לילה נטול ירח, אי שם בפאתי העיר קייפטאון שבדרום אפריקה. הוא הגיע לשם לפני שעות אחדות לצורך סידור עניין רשמי כלשהו, לאחר מכן ניסה לקצר את דרכו חזרה דרך אזור התעשייה השומם, ודווקא שם בחר מנוע הרכב שלו לשבוק חיים. מטעם פוליסת הביטוח שלו היה מנוי לחברה שסיפקה שירותי גרירה, אולם אף על פי שהבטיחו לבוא בקרוב - נקפו השעות והם לא הגיעו. הוא הבין כי מוטב לו שלא לסמוך על הבטחותיהם, אלא להזדרז ולעזוב את המקום מהר ככל האפשר. על אותו אזור שומם התהלכו סיפורי בלהות, ומדי פעם פרסמו בעיתונות סיפורים על מקרי רצח ושווד שנעשו שם על ידי כושים, לקורבנות חפים מפשע. רבע שעת הליכה הפרידה בין המקום שבו הוא עמד לבין הכביש הראשי, שבו קיווה לעלות לאוטובוס שיובילו למקום מגוריו! הדרך הייתה מפחידה, אולם להישאר במקום היה מפחיד עוד יותר. הוא נעל, אפוא, את רכבו והחל צועד במהירות בכביש השומם. משם פנה ימינה לסמטה חשוכה, צרה וארוכה, בסופה היה עליו לעבור דרך גן ציבורי גדול, ומשם לצעוד כברת דרך בכביש מואר עד למחוז חפצו. הוא צעד במהירות בסמטה החשוכה, שולח מבטים מפוחדים לימין ולשמאל. כמעט והגיע לגן הציבורי, ולפתע קפא על עמדו: מעברה השני של הסמטה הגיחה דמות נפילים - כושי גבוה ורחב גרם אשר צעדיו המתנודדים העידו על שכרותו. הסמטה הייתה חשוכה וריקה באותה שעה, ובדמיונו של משה החלו לרוץ מחשבות ביעותים על הגורל הצפוי לו. בריחה לאחור לא באה בחשבון: הגוי הבא מולו היה מפרש זאת מיד כגילוי פחד, ובין רגע היה משיגו. בלית ברירה ובלב רועד החליט להמשיך בדרכו תוך פחד נורא. הוא צעד חרישית, כשפיו ממלמל את מעט פרקי התהלים שכבר הספיק להכיר (קכ"א): "מֵאֵין יָבֵא עֲזָרִי... אֵל יִתֵּן לְמוֹט רִגְלִי אֵל יְנוּם שְׁמִרְךָ... ה' צִלְךָ עַל יַד יְמִינֶךָ... ה' יִשְׁמַר צֵאתְךָ וּבֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם". הגוי המאיים קרב עוד יותר, אך לגודל הנס טרם הבחין בו.

משה השפיל את עיניו ומלמל את פרק צ"א מתהלים, שרק לאחרונה למד כי הוא מציל מפגעים רעים: "כִּי הוּא יְצִילְךָ מִפַּח יָקוֹשׁ... לֹא תִירָא מִפֶּחַד לְיָלָה... אֱלֹהֶיךָ לֹא יִגָּשׁ..."

לפתע הבחין בו אותו גוי, נעץ בו עיניים בוערות, תאבות רצח, והחל חוצה את הכביש לכיוונו. נותרו לו שניות ספורות עד שיגיע אליו. "ריבונו של עולם!" צעק ללא מלים, "הצילני מאיש הדמים! השיבני לביתי ולילדיי בשלום! אנא אבא!"... וראה זה פלא - בבת אחת נראה כאלו קיבל הגוי פחד בלתי מוסבר. הוא סב על עקבותיו והמשיך בדרכו מתנוודד, כאילו לא התכוון כלל לגשת אליו. אך בקושי הצליח משה להמשיך ולפסוע ביציבות עד קצה הסמטה מבלי למשוך תשומת לב, ברגע בו הגיע אל הקצה, החל לרוץ במהירות עצומה לעבר הגן שמעבר לכביש, ומשם לכביש הראשי, עושה הכל כדי לברוח מהאזור המסוכן מהר ככל האפשר.

דקות ספורות לאחר מכן כבר היה ישוב בתוך מונית, עושה את דרכו לביתו. שפתיו עדיין רחשו תפילה, אלא שהפעם הייתה זו תפלת הודיה, הן במחי יד מסוגל היה הכושי הבריון לעשות בו ככל העולה על רוחו!

"לא תגנבו..." (י"ט, י"א) - סיפור

וברשי: לא תגנבו. אזהרה לגונב ממון. פעם אמר האר"י לתלמידיו שלמחרת ילכו להשתטח על קברי הצדיקים ואחר יעשו סעודה, וכל זה בתנאי שיבוא עמהם רבי אברהם גלנטי, שהיה מגדולי צפת אך לא היה מתלמידי האר"י. המשיך האר"י ואמר: אותו רבי אברהם גלנטי עומד לקבל על עצמו צום למחר ולכן לכו אליו עכשיו לפני שהוא מקבל עליו את הצום. קם ר' חיים ויטאל ועמו כמה תלמידים ומיהרו אל רבי אברהם וביקשו ממנו שיבוא אתם. ענה להם בחיוב, ואמרו לו שאחר כך יעשו סעודה. אמר שממילא לא התכוון לצום (שהרי אסור לפרסם צום, כמובא בירושלמי על אחד שהראו לו את הגניזתו ושם ראה את מרים בת עלי בצלים שוכבת כשתנוך אוזנה בתוך ציר הדלת. שאל מה היא עשתה שמגיע לה עונש כזה, אמרו לו שהייתה צמה ופרסמה את הצום) הלכו כולם לקברי הצדיקים, וישבו לאכול סעודה. האר"י השמיע בפניהם דברי תורה. בסיום אמר רבי אברהם שיש לו 24 קושיות מהזוהר על דבריו. האר"י חיך, פנה אל תלמידיו ואמר: 'אתם מקשיבים לדבריי ומסכימים עם כל מה שאני אומר, אבל הוא יודע להקשות'. הקשה רבי אברהם את קושיותיו והאר"י תירץ לו. אמר רבי אברהם כי מהיום הוא מקבל את האר"י כרב ומבקש ממנו שיגיד לו מה התיקון שלו בעולם, אך האר"י סירב. התחנן והפציר רבי אברהם באר"י שייאות לעשות זאת, אך האר"י אמר לרבי אברהם שלא כדאי לו, כי הוא לא יעמוד בזה. אמר רבי אברהם שהוא מוכן לקבל על עצמו ארבע מיתות בית דין והוא יוכל לעמוד בזה. או-אז אמר לו האר"י: התיקון שלך הוא לאכול תרנגולת מפוטמת מידי יום!

רבי אברהם הרי היה צם כל הזמן, והדבר היה מחליש את כוחותיו בעבודת ה', והאר"י ידע כי הוא לא זקוק לצומות האלה. למחרת עשה סעודה והזמין את החבריא קדישא והאר"י בראשם, וכן את אחיו, ר' משה גלנטי.

תמה אחיו לפרש הסעודה שנערכה, ורבי אברהם הסביר לו כי זו סעודה של תלמיד חכם, האר"י שרוי בתוכה. האר"י שב ואמר דברי תורה, והפעם ביקש האח מהאר"י לדעת מה התיקון שלו. אמר לו האר"י: רשום לך על המצח עוון גזל. רבי משה החוויר ופרץ בבכי סוער. הלך לביתו, קרא לכל הפועלים ואמר להם: האם למישהו מכם יש טענות כלפיי שקיפחתי את משכורתו?... אמרו לו: ודאי שלא, כי בכסף יש ברכה... אמר להם: אתם לא מקפידים, מהיום אתם חייבים להקפיד... אני לא רוצה להסתבך עם גזל.

לקח קערה מילא אותה במטבעות כסף ואמר: מי שסבור שמגיע לו משהו - שייקח, ומשם עשה דרכו אל האר"י. בינתיים ניגשה לקערה אשה אחת ולקחה שתי פרוטות.

חזר רבי משה לאר"י ושאל אותו למצבו, ואמר לו האר"י: העוון נמחק ממצחך, והאשה שנטלה את שתי הפרוטות היא תופרת שתפרה לך מלבושים, אבל אשה זו סברה שהיא תופרת טובה יותר מהתופרות האחרות. אמנם שילמת לה שכרה, אך נדמה היה לה כי מגיע לה יותר מהאחרות, ולכן היה רשום על מצחך עוון גזל! [אבותינו ספרו לנו - סליחות]

"אחרי מות... בקרבנתם לפני ה'" - "אני פה

ושושנה במטבח..." - סיפור מרגש

בישיבת פוניבז' עבד טבח יהודי ממוצא רומני בשם ר' זלמן. ר' זלמן היה מסור לישיבה בלב ונפש ביום ובלילה, בשבת ובמועד. ביום מן הימים פסח לפתע ר' זלמן מלבוא בשערי הישיבה ונעדר במשך חודשיים ימים. כשחזר, סבבוהו הבחורים ושאלוהו: 'ר' זלמן, היכן היית? ענה להם: 'אתם לא יודעים, אני עובד במטבח, ושושנה אשתי חלתה. אשפז אותה בבית הרפואה, עד שהרופאים אמרו לי: ד', שושנה מתה. אמרתי להם: מה אתם סחים, אני רואה שהיא חיה. אמרו לי: אכן, אבל מצבה חסר תקווה. הפסקנו את הטיפול. תתרגל לרעיון ששושנה מתה'. 'אמרו לי, פנה לבחורים, 'מה הייתם עושים? באתי לרב שך, אמרתי לו: הרב, יש לי קושיא על הנהגת הבורא, תביעה נגד הישיבה וטענה על הרב! הסתכל עלי בחיוך המתוק שלו ואמר: 'ר' זלמן, מה קרה? אמרתי: 'הרב יודע שאני עבדתי באמונה. הבחורים לומדים תורה, וזלמן ושושנה מכינים להם אוכל. לא שבת, לא חג, לא משפחה. תמיד כשהישיבה צריכה, זלמן ושושנה מתייצבים. ועכשיו הרופאים אומרים ששושנה מתה, לא ממש, רק עומדת למות. איפה כוח התורה? זה מה שהישיבה גומלת לי? זה מה שמגיע לי?? אני מסיים, והרב מוריד ראשו, מתנמנם. ישבתי חמש דקות וסבלנותי פקעה. קמתי ואמרתי: 'ד', אני לא צריך שום דבר! לפתע נשא הרב את ראשו, פקח את עיניו ואמר: 'ר' זלמן, למה אתה עומד? שב! אמור לי, אתה תמשיך לעבוד בישיבה? אמרתי לו: 'הרב, אין לי שום דבר בחיים, רק ישיבת פוניבז'. הבחורים לומדים תורה, זלמן ושושנה עובדים במטבח'...

אז הוא אמר לי: 'אם כך, מה אתה פוחד? הסבור אתה שהקב"ה יקפח את שכרך והתורה לא תגמול לך על מסירותך? אשתך תהיה בריאה!... כעסתי והפטרתי: 'איך תהיה בריאה? הרופאים הפסיקו את הטיפול בה, איך תבריא? אמר לי הרב שך: 'אין שום בעיה, לך מיד לקופת חולים, פנה אל הרופא הראשון שתפגוש, ואיזו תרופה שיתן לה - אותה תיקח איתך ותבריא! והנה עיניכם רואות: אני פה ושושנה במטבח!...

"קדשים תהיו..." (י"ט, ב)

בזוהר הקדוש מובא, שכאשר היו חברא-קדישא מגיעים לפרשה זו - היו שמחים. ונשאלת השאלה מדוע שמחו בפרשה זו יותר מכל התורה כולה? וביאר הרב ניימן זצ"ל ('דרכי מוסר' עמ' קסב): שמחתם הייתה שראו שהפרשה נאמרה בפני כל עדת בני ישראל, סימן שכל אחד יכול להגיע לקדושה, ולא רק יחידים בודדים. ועוד ראו שהדרך שהתורה אומרת היא ע"י קיום מצות בתוך חיי המעשה, ובעודו נמצא בתוך העם, ואין צורך להיות פרושים מהעולם ולדור במדבריות, ובתעניות וסגופים, אלא רק לשמור המצוות כראוי וזה יובילם לקדושה, לכן שמחו. וה'חתם סופר' הסביר על דברי דרוש את רש"י (בתחילת הפרשה): מלמד שנאמרה פרשה זו בהקהל. ואמר ה'חתם סופר' 'לקדושים תהיו' זוכים דווקא כש'בהקהל', כשאדם מעורב עם הבריות ואף על פי כן חי בקדושה.

ורבי יהונתן אייבשיץ ('תפארת יהונתן') הביא: 'כבר כתב יוסיפון בן גוריון (בספרו לרומיים) שהיו בבית שני אנשים שהיו מתבודדים ביערות, ולא אכלו רק פרי עצי יער והיו נזירים מענייני העולם, עד שפרשו מכל חמדת העולם, אבל הפרושים לא נחו דעתם בהם כלל וכלל, כי עובד ה' השלם צריך להיות דבריו ועסקיו נוח לשמים ולבריות, ולא להפריע נימוס ישוב העולם וחברת בני אדם והנהגת מדינה, ואילו היו כולם נזירים כהנה לא נתקיים נימוס וסדר הטבע, וכמעט יכלה העולם ויאבד קשר האומה ושאריות בארץ כפי הטבע,

ועל זה רמזו (אבות ב, ב) 'יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ', ולכן כל הפרישות שיעשה אדם, נכון להיות כשאפשר שיקיימוהו כל האומה ולא יקרה בו ביטול, אך הפרישות שאי אפשר רק ליחיד ולא לאומה בכללה - אינו בגדר שלימות ופרישות, ודברים כאלה הרחיקו חכמי ישראל. [באר השבת]

הגבאי שאל: "מדוע דווקא שם". הרב הסביר: "על ידי כך ימשך לבו של התינוק לתורה וליראת שמיים טהורה! בזכות הטמנת העורלות בחצר בית הכנסת, במקום מקודש בו אנחנו מתפללים ולומדים את התורה הקדושה, התינוקות יזכו להרגיש את הקירוב לבורא עולם. אני בסך הכל המשכתי את מנהג אבותיי. יתכן ושמעתם לב כי אני מלמל כמה מילים לפני קבורת העורלה. אני נשאתי תפילה לבורא עולם שִׁיזָכֶה את הרך הנימול להיות 'שתול' בבית ה' כל ימי חייו שתהיה בו אהבת תורה ויראת שמיים טהורה".

הרב סיים את דבריו והותיר את המתפללים פעורי פה. הם הבינו כי לחינם חשדו ברב על שעבר על איסור חמור של עבודת הארץ בשנת השמיטה בעוד שהרב עסק בקיום המנהג של קבורת העורלה. אכן, היה עליהם לשאול אותו לפרש מעשיו, בטרם יחרצו את גורלו.

מובא במשנה בפרקי אבות (פרק א משנה ו): "הוי דן את כל האדם לְכַף זְכוּת" - ופירוש הדברים רק אם תראה את "כֹּל הָאָדָם" אז תוכל לדעת מה קורה באמת ולדון לְכַף זְכוּת, אולם אם תסתכל מצומצם תמצא חובה. עלינו לזכור התפקיד שלנו הוא לא לשפוט אחרים!! גם כשנראה לנו שאנחנו כבר יודעים הכל, ומבינים במה מדובר, אף פעם לא נצליח לראות את התמונה השלימה.

לכן לפני שאנחנו באים להעיר למישהו או לשפוט מישהו שעשה מעשה מסוים, עלינו לעצור לרגע ולחשוב אולי הוא עובר כעת בחייו תקופה קשה, אולי יש לו בעיה כל שהיא שמעיקה עליו. לפיכך חובה גמורה עלינו להפך ולחפש בזכותו של הזולת, ולראות את הצד הטוב שבו.

כך נוכל לחסוך הרבה מריבות, מחלוקות, כעסים, ובעיות... אם נועיל בטובנו להסתכל בצורה חיובית על השני ולדון אותו לְכַף זְכוּת או אז נזכה שבורא עולם ברחמי ינהג עמנו באותה מידה של רחמים וידון גם אותנו לְכַף זְכוּת! כי כשם שדנת את חברך לְכַף זְכוּת בשמים ידונו אותך לְכַף זְכוּת.

העלון טעון גניזה

ברכת התורה

"לְאָדָם מַעֲרָכִי לֵב וּמֵה' מַעֲנֶה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לְעִלּוֹי נִשְׁמַת

לעילוי נשמת
מור"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף: הרב מאיר נסים בן כמסאנה מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה: יעקב ישראל בן גלית נפתלי בן רוזה: אברהם בן שמחה: גורגי' בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה: בן ציון קליין שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיאל: דוד (רחל) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זיו שמחה בת סרח: יפה נדרה בת נעמי: רוזה בת שמשון: דליה בת חיים הגר בת אהרן והרטה: כותון בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טובה רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן שושנה נוואל בת שדרה.

להצלחה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה גילי בלומבר (יוצרת תמונות וי). אלעזר בן שמחה
זיווג הגון: ג'ימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: בתיה בת אסתר: זהבה בת אטו

לרפואת:

אהרון בן רוזה: משה בן רוזה מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עודד בן גור: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה אוטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קק בת רבקה אילה לאה בת ציפורה רחל בת נטורה: רות בת לינה: מורית בת רחל לימור הודיה, ושרונה בנת תוקן יפה: תהילה בת סיון

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: לאור בן דינה שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: לאה רחל בת איריס ויקטוריה תקוה בת רינה: עדי בת מזל מאיר יעקב בן רחל: דניאלה בת עופרה אושר בת אורנה: מירי בת סוזן: מרים בת אביבה

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

"בְּצֶדֶק הַשֹּׁפֵט עֲמִיתְךָ" (ויקרא יט, טו) - הוי דן

את כל האדם לכף זכות - סיפור

עד כמה עלינו לדון כל אדם לכף זכות - לא נוכל לתאר ולשער. לעיתים רבות, גם כאשר אנחנו רואים לכאורה באופן ברור שאדם עושה מעשה שלילי, אם נחקור ונדרוש היטב, יתכן מאוד שנגלה כי ראייתנו הייתה מוטעית. אנחנו נבין כי לחינם דנו אותו לכף חובה. עלינו להיזהר מאוד שלא לשפוט את הזולת בפזיזות לפני שנבדוק, נחקור ונדרוש את הדברים לעומקם. כך אירע גם בסיפור המופלא שלפנינו: הרב הישיש של קהילה מכובדת הלך לעולמו. ראשי הקהילה חיפשו אחר תלמיד חכם שישמש כמרא-דאתרא בקהילתם במקום הרב.

לאחר חקירה ודרישה נודע להם על תלמיד חכם מופלג שהגיע לגור לא מזמן בשכונה. הם הגיעו אליו כדי לתהות על קנקנו. הם התחילו לדבר איתו בדברי תורה. עד מהרה הם גילו שאכן מדובר בתלמיד חכם עצום, בקי בתורה הקדושה וגם בעל מתק שפתיים. דיבורו בנחת וקולח בצורה מדהימה.

לאחר דיון קצר הם ביקשו ממנו לשמש כמרא-דאתרא של הקהילה. הרב הסכים ודרש בבית-הכנסת. האנשים נהנו מדיעותיו הרבות בתורה. והחלו כולם להעריצו. הכל הרגישו כי זו היתה בחירה מוצלחת ביותר.

באחד הימים הרב הגיע לבית הכנסת לפני תפילת מנחה. אחד המתפללים הבחין כי הרב נכנס לחצר האחורית של בית הכנסת, חופר גומה בפנית הגינה, ממלמל כמה מילים, משליך לתוך הגומא גרעין קטן, חוזר ומכסה את הגומה באדמה... המתפלל עמד מסומר למקומו. הוא התפלל מאוד לנוכח המחזה שנגלה לעיניו.

אותה השנה היתה שנת שמיטה ובה ציוותה התורה הקדושה בין שאר הדברים לא לזרוע את האדמה. הוא התפלא, כיצד יתכן שהמרא-דאתרא עובר על ציווי התורה?!

התברר שהמאורע לא היה חד פעמי אלא חזר על עצמו כמעט מידי יום! הרב נצפה על ידי מתפללים נוספים כשהוא חופר בורות קטנים, מכניס לתוכם זרעים ומכסה את הבורות...

בני הקהילה התחילו 'לרנן' אחריו. חלק מהאנשים טענו שהרב לא מבין בהלכה. אחרים שיערו שהרב זורע עשבי בשמים להבדלה. היו גם כאלו שהעריכו שהרב מעוניין לנטוע עצי פרי כדי שיהיה להם לברכת האילנות - וסובר בטעות, כי נטיעה בבית-הכנסת מותרת בשמיטה, שכן בפסוק כתוב "בשדך" ומקום בית-הכנסת אינו נכלל באיסור.

כל אחד הוסיף חשדות והשערות שונות. הקהילה נעשתה כמרקחה בשיחות על רב הקהילה... לא חלף זמן רב והרב שם לב כי פני האנשים אינם כתמול שלשום.

במהלך הדרשה בשבת הבחין במבטים שונים שהציבור שלח לעברו. הרב עצר את הדרשה, פנה אל האנשים ואמר: "רבותיי, אני רוצה לדעת, האם יש לכם קפידה כלשהי עליי. אולי שמעתם עליי דברי רינון ולעז? אמרו נא לי, כדי שאוכל להתייחס לעניין". גבאי הקהילה נעמד על רגליו ואמר לרב את האמת באופן גלוי ונחרץ. הוא סיפר, כי הרב נצפה פעמים רבות על ידי המתפללים כשהוא זורע בחצר בית-הכנסת בעיצומה של שנת השמיטה. לאחר מכן סיים את דבריו ואמר: "לא העלינו על דעתנו שתלמיד חכם מסוגל לחלל בריש-גלי את 'שבת הארץ' ועוד בחצר בית אלוקינו!"

הרב הביט בפני הנוכחים ואמר: "רבותיי, חבל מאוד שלא דנתם אותי לכף זכות. כאשר יש חשדות כאלו, הייתם יכולים לפנות אליי ולשאול אותי לפרש מעשי! רבותיי, כפי שידוע לכם אני משמש גם כמוהל. ברוך ה', כמעט בכל יום אני זוכה להכניס ילד מילדי ישראל בבריתו של אברהם אבינו ע"ה. כמו כן אני בן העדה התוניסאית. בקרב בני תוניס קיים מנהג לקבור את עורלת הנימול בחצר בית הכנסת".

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו למערכת ע"י הקוראים

'סיפורי סבתא' לברכה ולא לקללה

מכיוון שבמטבח שלי ישנה פעילות ענפה במהלך כל השנה והברכים ספוגים בלא מעט חמץ, לרוע הנפשי שלי במקום להגדיל את הברכים, אני פשוט מחליף אותם לפסח, ובמוצאי פסח מחליף אותם חזרה. אמנם זו חומרה, אבל עבורי זה רוגע נפשי לפסח. השנה ניתקתי את ברו המים הראשי של הדירה והתחלתי לפרק את הברכים של המטבח, לפתע אני רואה את הילד הקטן שלי נכנס למטבח ובידו ראש ברו מפוקד, התבוננתי וקלטתי שזה דומה להפליא לברו שלי הסלון, הלכתי לבדוק ואכן לא טעיתי. התברר שהוא שיחק עם הברו ומכיוון שהיה כבר ישן ורוקב הוא נשאר עם הברו ביד. ההשגחה המדהימה הייתה, שהוא שיחק בברו בדיק באותם כמה דקות שניתקתי את זרם המים הראשי של הבית, כי אם זה היה קורה בדקה אחרת, היינו מקבלים קלחת מים של מבול בכל הסלון והסביבה, אחרי שהכל היה שטוף ומוכן לחג הפסח!!!

ד"ר אהרן שטיינברג

- > < -

'כלי מחזיק ברכה'

סיפור מורינו הרב שליט"א: "בחול המועד עליתי לזוכן לברך את העם בברכת כהנים באהבה. לצדי עמד כהן שבידו אף הוא את הציבור, אבל הכל שלא לפי ההלכה. לא צורת פריסת הכפיים לא הכיוונים ועוד הלכות רבות.

כשיצאתי מהתפילה היהודי הזה ביקש לדבר איתי. מתברר שהוא הגיע מחוץ לארץ, לארץ ישראל לחוג את הפסח ובאזור שלו נוהגים שהכהנים מברכים רק בשלושת הרגלים, ועל כן אינו בקיא בהלכות. אמרתי לו שיתבונן כיצד הקב"ה דאג שישגיח מחו"ל ויעמוד לברך בדיק לידי כדי שאלמד אותו את ההלכות... אכן לימדתי אותו את ההלכות וגם הספקתי לשמוע אותו בעניינים אחרים להם היה נדרש".

אסיים בכלל חשוב, אם הקב"ה עשה אותך כהן, או לוי או כל דבר אחר, אין כאן טעויות ותשקיע ללמוד את ההלכות הקשורות אליך, תשקיע מאמצים כי זה רצונו יתברך!!!

ד"ר אהרן שטיינברג

הפענוח לדכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית מוזמן לשלוח אל ר' ששה סטואלס
בפקס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

בר יוחאי אשרי יולדתך

"בר יוחאי, אשרי יולדתך, אשרי העם הם למידתך ואשרי העומדים על סודך [ציונך] לבושי חשן תמיד ואורייך".

העיד, שרק בכוח ובסגולת לימוד ספר הוזהר יצאו ישראל מן הגלות (רע"מ נשא קבד): - אף על פי כן ראוי לכל איש ישראל לעסוק בו, שלימוד הוזהר מועיל גם למי שאינו מבין אפילו פשוטם של דברים ואף על גב דאיהו לא חזי מזליה חזי. והנשמה בוודאי זוכה לאור גדול מלימוד ספר קדוש זה, וכן כתב הרמח"ל בספר 'דרך עץ החיים', שאף על פי שאינו מבין, הלשון מסוגל לנשמה. פוק חזי מה שכתב בספה"ק 'דגל מחנה אפרים' (ליקוטים ד"ה ישקני) שלשון הוזהר הקדוש הוא מסוגל לנשמה אף שאינו מבין כלל מה שאומר. כמשל הנכנס לחנות של בושם, אף על פי שלא לקח כלום מכל מקום ריח טוב קלט עמו. וכן כתב בקונטרס ספר הויכחות בשם האר"י, שהאר"י ז"ל הגיד על לשון הוזהר הקדוש שהוא מסוגל לנשמה, וכתב שם ונראה הכוונה שיועיל שגרת הלשון לבוא לידי השגה, עיי"ש.

- > < -

מסופר על הר"ק רבי יצחק אייזיקל מקאליב ז"ע, שכרך צדיקי עליון היה מקבל על עצמו ייסורים והיה גופ מלא חולי ומכאוב, כשהוא נוטל על עצמו צער השכינה הקדושה וצערם של ישראל, כאשר אפפיהו מכאובים גדולים וייסורים נוראים.

מרב שהיו גופ הקדוש והטהור פצוע ומדוכא בחולאים התפתחו במשך השנים תחת עורו פצעים שאינם מגלדים עד שהיו תולעים רוחשים שם. ואי אפשר לתאר גדול הכאבים והסבל הנורא בזה, שכמעט בבלתי אפשרי בטבע אנוש לעמוד בייסורים כאלה, רחמנא לישון.

וכאשר נשאל פעם כיצד מסוגל הוא לסבול את כל אלה. השיב בחכמה: הרי סבל וצער של זמן קטן מועט יכול כל אדם לסבול! ובכך מחשב אני חשבונות של עולם הרי מה שהיה כבר היה, וכבר מונח בחיק העבר ויותר אין לי עסק בו. ומה שיהיה בעוד זמן מה אינו דואג בו כלל, שהקב"ה כל יכול וישועות ה' כהרף עין, ובידו לרפאני ברגע אחד. ונמצא אם כן כל צערי אינו אלא לרגע ההווה והרי את זה כל אחד יכול לסבול... [העבר אין, העתיד עדיין, וההווה כהרף עין].

טיב זה המעשה יש בכוחו ללמדנו, כלפי האי יומא עילאה ל"ג בעומר, כאשר רבים מאלפי ישראל נוהגים אל הציון הקדוש של בעל התלולא התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי ז"ע, באתרא קדישא מירון, והצפיפות והדחק שם קשה עד מאד. [כאשר המליצו על כך בלישנא דגמרא פ"ק דברכות (ט:). "כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק", רומז לאותה שעה עילאה 'עת הרצון' של דחק מערתו הקדושה ביומא דהילולא דידהו]. - ויש להיזהר ביותר שלא לכעוס ושלא להקפיד ח"ו ביום הגדול והנעלה דגן, כדי שלא לקלקל השמחה הגדולה, במקום שעליונים שישו ותחתונים עלו בו בקבלת אור פנימיות התורה.

ובעמדנו כה באתריה דרבי שמעון בר יוחאי, הרי הוא החמיר מאוד בעוון הכעס, דהיינו אילו עובד עבודה זרה. כדאימה בזהר הק' (רע"מ ח"ג קעט): "מאן דכעיס דאית ליה בכעס סם המוות דעליה אוקמה מארי מתניתין, כל הכועס כאלו עובד עבודה זרה, בגין דסטרא אחרא אתוקדת בבר נש. [תרגום: מי שכוועס כאלו מכנים לגופו סם המוות שעליו אמרו ורע"ל 'כל הכועס כאלו עובד עבודה זרה, שגבול הכעס הסטרא אחרא בוערת בו באדם]. ועיין עוד בזהר הק' פרשת תצוה המארץ נוראות בעוון ופגם הכעס, ובתוך הדברים כתוב (ח"ב קפב): "אבל דא שניא מכולא דכל גופא סאיב מגו ומבר, ונפשא וכולא מסאיב, ושאר מסאבו דעלמא לאו איהו אלא גופא לבר בלחודו". [תרגום: בעירה זו של הכעס שונה מכל העבירות שהיא מטמאת את כל הגוף מבפנים ומבחוץ, וכל נפשו נטמאת מה שאין כן בשאר עבירות שאינן מטמאות אלא את הגוף מבחוץ]. עיין שם עוד באורך דבריו מהרה"ל.

על כן יתגבר האדם בכל כוחו, בפרט ביום קדוש זה להיות נכנע לפני הקב"ה ויתלבש שריון ענוה ויראה ה' וימנע עצמו בכל כוחו מכל כעס וטינא על שום אחד מישראל, ובכן יזכה לקבל קדושת נוראות המקום והזמן, ובכך תתקבל צלותו ובעותו של ישראל קדושים באתרא קדישא דהין.

- > < -

אחד הצדיקים שבירושלים של מעלה בדור הקודם תלמיד חכם מופלג ומורם מעם היה הצדיק הנודע רבי אליהו מייזעס זצוק"ל, שעוד זכיתי בעצמי להכירו בגדולתו העצומה.

וסיפר לי כ"ק אאמ"ר בעל "מעדני השלחן" זצוק"ל, ששנה אחת ביום הילולא ל"ג בעומר, בהיות רבי אליהו בציון הקדוש שבמירון, היה מתאמץ עד מאוד בעבודת המקום מתחילה בתפילות ובתחנונים בבכיות ודמעות רבות כביום הכיפורים בתוככי פנים המערה, ולאחר מכן בצאתו אל החצר בשמחה עצומה, היה מרקד בכל כוחו בלשמחת תורה שבחצר הציון, ונמשכו ריקודיו זמן רב כשכל כולו מפוז ומכרכר בעוז עד כלות הנפש! אנשיו שהיו עימו חששו לשלומם, אחד שכבר הגיע לגיל זקנה ושיבה, והעבודה המאומצת והרצופה עלולה להשפיע על בריאותו. לפיכך החלו לדבר על ליב, שמה כבר

גרסין בפ"ג דמכות (יז:). "אמר רבא דילידא אמיא - כרבי שמעון תלמיד. ופירש רש"י ז"ל: "כל שאינו יולדת תבקש רחמים יהי רצון שיהא כרבי שמעון" ע"כ.

מכאן מקור הפייט דגן 'בר יוחאי אשרי יולדתך, כדאמרין 'דילידא אמיא כוותיה תלד', דמכח שתייחסים אנו אחר האם היולדת, שהיא הולידה בן גדול כזה כרבי שמעון בר יוחאי, שעליו הוא מזמור: "נעשה אדם צעבור". וכן מוכח במשנת פרקי אבות (פ"ב מ"ח): "אשרי יולדתה", עיין במפרשים שם על אחר.

ומהאי סוגיא כתבו האחרונים, שיש בה מקור למנהגם הנאה של ישראל קדושים להוליד את התינוק אל ציון הקדוש של רבי שמעון בר יוחאי במירון, ושם עושים לו את חינוך החאלאקא, שהיא תחילת חינוכו לתורה ויראת שמים. כדאמר רבא שכל אם וכל יולדת תתפלל 'יהי רצון שיהא בנה כמו רבי שמעון בר יוחאי, לכן מעלים אנו אותו אל רבי שמעון כדי שתתפלל שם על ציון קדשו באתריה דמר שיהיה בנה כרבי שמעון, ובוודאי אתרא קדישא הדין מסוגל ביותר לקבלת זו התפילה 'דילידא אמיא כוותיה תלד'.

וכתב הגד"ק ממונקאטש זצוק"ל בספה"ק "שער יששכר" (אייך, מאמר גל עיני ס"ק ה) חולק: "רש"י ז"ל פירש, דילידא אמיא כרבי שמעון תוליד, כל שאינו יולדת תבקש רחמים יהי רצון שיהא כרבי שמעון ע"כ. יש לרמז בדבריו הקדושים על פי הנודע שרבי שמעון בר יוחאי הוא נשמת משה רעיא מהימנא. - אלא שביקשו שהיא בן הנולד כמשה רבינו זהו לא שייך, כמ"ש (דברים יז, י) 'ולא קם נביא עוד בישראל כמשה', אבל כרש"י מותר לבקש שיהא בבחינתו".

"וזהו שתבקש רחמים יהי רצון" [בגמטריא מש"ה עם הכולל, כמבואר בהארי"ל כ"פ והוא בחינת משה] שיהא כרבי שמעון".

"הקב"ה ממלא שנותיהם של צדיקים מיום ליום (ר"ה יא). נמצא שבו ביום ל"ג בעומר נולד גם כן רבי שמעון, על כן היום ההוא ל"ג בעומר שהוא יום לידת רבי שמעון יבקשו בעת לידתו, יהי רצון שיהא כרבי שמעון, כי יומא קדמי לעת רצון ביה".

"וגם היום ההוא נקרא 'עת רצון', מפני הייחודים והסתלקות הצדיק רבי שמעון בר יוחאי בהאי רעוא כנודע. על כן רמזו גם כן יהי רצון שיהא כרבי שמעון, כנזכר בלשון רש"י עכ"ל".

- > < -

סיפר לי הר"ה רבי דוד פקשר זצ"ל, שהוא זכה לשמש את הר"ה רבי מרדכי סלאנימער ז"ע גאב"ד עיר"ה טבריה ת"ו.

בסוף ימיו כשהתגורר פה עיר"ה ירושלים ת"ו, היה הצדיק 'סגי נהור', והיו קורין לפניו מתוך הספרים. גם רבי דוד ז"ל כשהיה משמש לפניו נצרך פעמים רבות לקרוא לפניו מתוך הספר, וכאשר כמה פעמים קרה שטעה בקריאתו, היה הצדיק רבי מאטיל שומע ומתקן תיכף בין כשקרא בגמרא בין ברמב"ם או בראשונים וכיוצא שהיה בקי בהם בעל פה בלשון המדויק!

בין שאר הלימודים הרבים שהיה לומד עימו, ביקש ממנו הרבי גם לקרוא לפניו מתוך ספר הוזהר הקדוש.

באחד הימים כשהוציא מן הארון את ספר הוזהר, פנה אליו רבי מאטיל ואמר: מן הסתם תמה אתה בליבך, מה לנו כי נעסוק בנסתרות ובלמוד הוזהר הקדוש, אחר שידענו כי אפס קצתו תראה וכולו לא תראה, ואין אנו יכולים לעמוד על סודו, כי נשגבים הדברים מבנינו. ואם ראשונים כמלאכים היו עמלים כמה ימים להבין מאמר אחד בזהר על בורין, אנו כחמורים מה לנו ולעסוק זה, אשר לא כל מוחא סביל דא. - הלא טוב לנו יותר לנצל הזמן בעסק גלות התורה, שיש לנו בה השגה והבנה.

ברם הוא מוטיב לה והוא מפרק לה בתורת, ראשית הרי אנו כאן כיום כמו 'בירי' גדול, שצריך לחטוף ולתפוס מכל הנמצא ומכל הבא ליד. שוררבה פנים בתורה, זה לומד חומש וזה משניות וזה גמרא והחכם תופס מן הכל, כדוגמת היידיד שנמכרים בשוק סחורות רבות במהיר מול ביותר ויש לתפוס מכל הסחורות כולם...

שנית הרי אמונים אנו על דברי רז"ל שבמה שהאדם עוסק למטה יעסוק גם שם למעלה, ולכן אם כאן בעולם הזה אנו עוסקים בדברי הוזהר, כן בוודאי לעולם הבא נעסוק בלימוד הוזהר, ובאם לא נבין את הוזהר ניכנס אל ישיבתו של רבי שמעון בר יוחאי ז"ע. וכאשר נשב שם בהיכל התנא האלקי, הרי בוודאי יפרש לנו את עומק כוונת דברי קדשו.

וסיים רבי מאטיל בחיוך קל: כלום יש לך אושר גדול מזה, שהתנא האלקי רש"י כבבדו ובעצמו יורו נפלאות מדברי תורתו! הלא כל חסדי עולם לא ישוו בה! וכמ"ש 'אשרי העומדים על סודך, לבושי חשן תמיד ואורייך'.

המורם והגלמד מטיב זה המעשה, שאף כי בוודאי קצרה דעתנו להשיג עוצם עוזו נוראות מעלת ספר הוזהר הקדוש, שכל כולו מלא גנוי דמלאך ובכל אות ואות מספר הוזהר גנויים סודות גדולים ונוראים, שהרי כולו נכתב ברוח הקודש שרופע מן השמים על התבארי קדישא, שהיו כולם מחזדי חקלא שכל מעשיהם לשם שמים להכרית קוצים מכרם בית ה' ולהקים שכונתא מעפרא. ואין עירך לקדושת ומעלת ספר הוזהר, אשר רבי שמעון בעצמו

הפך בעבוד הבא <

יצא ידי חובתו בעבודת מידון ואפשר לחזור הביתה – אך רבי אליהו לא אבה לשמוע אליהם כלל! הוא המשיך בעבודת הקודש וביריקווי אש להבת שהלבת, כשכל כולו אחוז דבקות עילאה בהלולא קדישא דבר יוחאי! וכל ההפצרות שהפצירו בו בניו שכבר התאמץ כאן יותר מדי, וצריך לתת את דעתו לשוב לביתו לא הועילו כלום.

משראו שמגיע המצב קרוב לידי סכנה, ניגשו בחרדת קודש אל חדרו המפורסם של הגאון הצדיק המקובל רבי אשר זעליג מרגליות זצוק"ל איש מידון, שהיה ספן בתורת הרו בחזרו הנודע שלמעלה בעליה שמעל הציון, והפצירו בו בתחנונים שירד למטה אל התצנע,

וינסה להפסיק את רבי אליהו מיריקווי ולשדלו לשוב לביתו, כי הוא נחלש מאוד, ועלול לבוא לידי סכנה חלילה.

רבי אשר זעליג זצ"ל נענה תיכף ומיד, וירד מהרה בגרם המדרגות ונחפו הישר אל רבי אליהו, הוא טפח על שכמו ברוב אהבה ובידידות ר' אליהו! פנה אליו בחיבובת מן הנראה שכבר יצאת ידי חובתך בעבודת היום בהידור רב, ועתה מן הראוי לתת את דעתו לשוב לביתו!

לפליאת הכל, ענה לו רבי אליהו בתמיהה: וכי כיצד ניתן לעזוב את הציון הקדוש, כאשר עדיין לא ראיתי את רבי שמעון זצ"ל?

על אחר נענה אליו רבי אשר זעליג זצ"ל, כמו שמבין היטב לרוחו: הלא יודע אתה היטב שאם זוכים ניתן לראות את רבי שמעון גם בבית!

ומי יבוא בסוד קדושים.

ואילו הגאון המפורסם רבי פנחס עפשטיין זצוק"ל ראב"ד דפעי"ק ירושלים אל היה נוהג לנסוע למידון בל"ג בעומר. באחד השנים נצרך ביום זה לערוך נסיעה דחופה לכפר אחד שבגליל העליון, כדי להסדיר את ההשגחה על בית השחיטה שם בתוקף אחריותו וסמכותו בוועד הכשרות של הבד"ץ.

מטעם העדה החרדית סידרו עבור הרב ופמלייתו, רכב מיוחד שיקח אותם אל המקום הלך ושוב. – כאשר הגיע הנהג הערבי אל בית הרב כדי לקבוע עימו את סדרי זמני הנסיעה, ידע שביום זה מתאספים יהודים רבים בהר מידון, והבין לתומו שבזדא יחפץ הרב הגדול להגיע גם כן למידון. ואמר לו, שמצידו יהיה מוכן לבוא בבוקר השכם כדי שיפסיקו להגיע מידונת שכן הדרך מאותו כפר אל מידון אינה רחוקה כל כך.

חשש רבי פנחס שאם יסרב לערב, ויאמר שאינו רוצה לנסוע מידונה יהיה בכך משום חילול השם, כי לא יבין הגוי מדוע זה משתטם הרב הגדול מן הנסיעה שהרבה יהודים מקפידים עליה. והחליט שאם בין כך נמצא הוא בדרכו קרוב אל הקודש, מן הראוי לסור שמה.

כשהגיע אל אתרא קדישא מידון, התפעל והתרגש עד מאוד מגודל ההתעוררות שהיתה שמה הן מן התפילות והבכיות דיום הכיפורים שבפנים והן מיריקווי הקודש דשמחת תורה שבחוץ. – כשחזר משם אמר למקורביו: לאחר שראיתי במו עיני כיצד נראית מידון בל"ג בעומר, הייתי שמח מאוד שתזדמן לי עוד כזו הזדמנות!...

- > < -

מסופר על אחד מגדולי ראשי הישיבות, שהגיע אליו איש יהודי ובקשתו בפניו, חפץ הוא ומשתוקק לקחת לו חתן [איידעם] את אחד הבחורים הלומדים והעילויים שבשיבה הקדושה. אבל תנאי מוקדם הוא מתנה, שיהא זה הבחור מבחירי המופלגים שבשיבה, והוא נוהג בהטחה ברורה שימלא וישלים עבורו את כל הצטרפותיו בשלמות מחל ועד כלה, כדי שיוכל להגות בתורה

להכין עמקי סודותיה
חגים מועדים וחמנים
עם תורת הקבלה

הסדרה המיוחדת שתוכל בס"ד
ליכנס לכל מועד באורא מילאה
ובתענוג רוחני לחוש את אור המועד

חג הפסח
ספירת העומר
חג השבועות
בין המצרים
ראש השנה
עשית ויוה"כ
חג הסוכות
שופרים
חנוכה ופורים

לחשיב בחינות הספרים המובחרות
דפוס ארזות ימים השרון תל אביב 6100000-05

שנים רבות וטובות. עשה ראש הישיבה כבקשתו, והציע לפניו את אחד הבחורים הטובים והמצטיינים ביותר. היהודי שמח מאוד בדבר, והצעה מצאה חן בעיניו, ולקח עימו את הבחור אל מקום מגוריו, שם הלישו מלבושים נאים ומתוקנים כמענה בעלי בתים חשובים המלבישים את חתניהם... וכך לקחו עימו להתלוות אליו בכל שבת לבית הכנסת.

לאחר שבוע שבועיים פנה הבחור עדין הנפש ושאל בעדינות את האישי: היכן היא הכלה דגן? זו שאמורה להיות אשתו.

ענה האישי בפליאה, וכי נדברנו מחתונה או מכללה? לא נדברנו אלא מכך שתשמש לי אתה בתור 'חתן' עבורי ותהיה 'איידעם' בשבילי!... ותיכף הסביר עצמו: היות ורואה אני כבר את שאר הבעלי בתים החשובים שבעירנו כשהם מתהלכים בשמחה מדי שבת וחג בלויית חתניהם החכמים והנעימים לבית הכנסת, לכן חפצתי גם אני ללכת לבית הכנסת בליווי של חתן חשוב, אבל אם בלילה אתה חפץ, אין לי בת בשבילך!...

בטיב משל ומליצה זו יש הרבה מוסר השכל, ישנם רבים הנוסעים למידון משום ש'כולם' נוסעים... או משום שהורב או האדמו"ר נוסע... וכדומה. אבל אם נותן אל ליבו את מטרת תכלית הנסיעה, ורק בגלל ש'כולם' נוסעים, הרי הוא דומה לאותו איש שלקח חתן ואיידעם מחמת ש'כולם' יש... בלא שיהיה לו בת להשיאה.

לפיכך יש להתבונן מעט בנפשו, בטרם ייצא לדרכו, כענין כל מצוה הצריכה התבוננות והכנת לב ונפש. להיכן נוסע? ועל מה ולמה נוסע? וכיצד יראה את פניו לפני הצדיק שכל רז לא אניס ליה. וכך ישוב בתשובה על עיונותיו, והחי יתן אל ליבו, להתקשר בקשר עליון ואמין בקדושת נשמת בעל ההילולא ובהיותו בציון קדוש יתן את דעתו ולבבו בפנימיות זו ההתקשרות בלב ונפש חפצה כל אחד ואחד לפום דרגא דיליה.

ובעמדתו על מפתח אתרא קדישא מידון, מחובתו להאיר סבא נכונה, בטעם שאנו מרבים לפקד מקום נורא וקדוש זה, יותר משאר מקומות הקדושים.

ויבאר על פי טיב מעשה נורא מבעל ההילולא שראיתי בוהר הקדוש (ח"ג נט): שהיתה פעם שנת בצורת ועצירת גשמים ובאו התלמידים לפני רבם רבי שמעון בר יוחאי כשהיה בדרכו אל חותנו רבי פנחס בן יאיר, ושטחו בפניו את בקשתם שיבקש שירדו הגשמים.

אמר להם רבי שמעון, שעצירת הגשמים באה מחמת שעדיין לא תקנו את 'יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה' כראוי, אבל עתה ראיתי כי בא התיקון למתכונתו, ובקרב יחזרו הגשמים בעזרי לבוא להשקות את הארץ, ואם בשביל זה באתם יכולים אתם לשוב בשמחה לבתיכם.

והוסיף רבי שמעון בר יוחאי עוד לומר להם, שאם ברצונם

ללמוד תורה יכולים הם להישאר אצלם.

וממשיך הוזהר הקדוש (שם ס.) ומספר דברים כהווייתו, התלמידים את רבי אלעזר בן רבי שמעון לומר תורה.

פתח הרב ואמר, שנבד ואבירו מותו בהקריבם אש זרה כשהקטירו את הקטורת והחטא שלהם היה שבאותה עת היה רק אהרן הכהן ראוי להקטיר קטורת

ולא איש אחר זולתו, ולפי שהם הקריבו את הקטורת בחיי אהרן אביהם לכן נענשו במיתה.

וכאותו הענין אמר רבי אלעזר לתלמידים, כאשר עומד אני כאן לפני אבי רבי שמעון ולפני זקני רבי פנחס בן יאיר, כיצד רוצים אתם שאדבר אני בפניהם בדברי תורה, הרי הם קודמים לי ואיני יכול לפתוח פי בדברי תורה בפני אבי ובפני זקני.

כאשר שמעו רבי שמעון בר יוחאי ורבי פנחס בן יאיר את דבריו החוצבים עמדם ונשקוהו לרבי אלעזר על ראשו, עד כאן תוכן דברי הוזהר הקדוש.

ואשר לפי זה עולה ונשאלת השאלה מאליה, אם כן מדוע מרבים אנו ומקדימים להשיב פעמנו אל אתרא קדישא מידון, שם ספונים וטמונים רבי שמעון בר יוחאי ובנו רבי אלעזר, הרי כידוע הם היו דור חמישי לתנאים ויש בארץ ישראל כמה וכמה קברי צדיקים מדורות שלפניהם כמו שמעיה ואבטליון שהיו מן הווגות שמעון הצדיק שהיה משיירי כנסת הגדולה ועוד רבים וטובים שהיו הרבה לפניהם כמו כמה מן הנביאים והמלכים, והאבות הקדושים וכיוצא בהם.

ברם התיירץ על פי פשוט, הרי ידוע שרבי שמעון בר יוחאי הנחיל אותנו ונתן לנו מתנת טובות לרוב, כמו ספר הוזהר הקדוש, ומכילתא דרשב"י, וכן כל כתבי האר"י ז"ל בנויים ומיוסדים על דברי הוזהר הקדוש, ועל כולנה מאמרי רבי שמעון בר יוחאי המובאים פעמים רבות בגמרא. והרי שרבי שמעון הוריש לנו אוצר בלום גם בכמות וגם באיכות והיא הסיבה הפשוטה שאנו מקדימים את רבי שמעון בנסיעתנו למקומות הקדושים.

אולם על דרך האמת בפנימיות התורה, יש כאן סוד גדול מרזון עילאין טמירין, שהתנא האלקי בעל ההילולא רבי שמעון בר יוחאי ז"ע יש בו כוח גדול לפתוח בפנינו את כל השערים לעילא ולתתא. כמ"ש בוזהר הק (ח"ב לה): "אתו רבי תיירא ורבי יוסי אשתתו קמיה ונשקו דוד, ובכו ואמרו גליפין עלאין ותתאין, זקפן רישא בגינך. עבד קדשא בריך הוא ירושלים לתתא נקונוא דלעילא עבד [רשב"י] שוירי קרשא קדישא ותרעו. מאן דעילא לא עילא עד דיתפתחן תרעין. מאן דסליק לא סליק עד דיתתקנון דרגין דשוירי. מאן יכיל למפתח תרעין דקרשא קדישא ומאן יכיל לאתקנא דרגין דשוירי דא רבי שמעון בן יוחאי! דאיהו פתח תרעין דרגין דתתקנא, ואיהו אתקין דרגין עלאין. וכתב (שמות לה, כג) 'ידאה כל זכורך את פני האדון ה', מאן פני האדון ה', דא רבי שמעון בן יוחאי, דמאן דאיהו דכורא מן דקנאיה בעי לאתקנא קמיה' ע"כ.

לפיכך בעמדתו כה בהאי יומא בספירת 'הוד שבחוד', נודע שהוא עת הרצון והנעה שכל 'תרעין פתחין' בו. – לכן עולים ומתכנשים המוני בית ישראל לשפוך שיה צקון לחשם באתרא קדישא ידידיה, כדי שיפתח לנו את השערים ויכין את המדרגות להתקבל בהימם וברצון כל תפילות ובקשות עמך בית ישראל, ויהיו נא אמרנו לרצון לפני אדון כל.

- > < -

תורתנו מן לנו היא מאירת עינינו, הוא ימליץ טוב בעדנו אדוננו בר יוחאי

מוקד הזמנות ספרים • של הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א • קו ההזמנות של מכון טיב • 0733-22-76-09

הספר אצ"ל • 05276-10455 • 078-3331109 • shivti1@gmail.com

יור"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

יהודי יקרו! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך פוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגוריק ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה.

מאוצרות הפרשה

ושלח ביד איש עתי המדברה (טז, כא)

נמצא במדרש עתי שהגיע זמנו למות תוך אותה שנה שהרי הנושא את השעיר אינו עובר שנתו... (החזקוני)

הרב דייטש שליט"א, חתנו של רבי משה הלברשטאם זצ"ל, סיפר כי לפני עשרות שנים, כאשר ילדיו של רבי משה היו צעירים לימים, הוא נסע איתם לקברי צדיקים להעתיר בתפלה ולשפוך שיח.

תוך כדי נסיעה, בהיותם בין קבר רחל לחברון, הורה רבי משה לנהג המטנדר לעצור בצד הדרך. הוא החזה בידו על הר סמוך, ואמר לילדיו בהתרגשות: "ראו, ילדים חביבים, כאן הוליקו את השעיר לעזאזל שכיפר על עם ישראל בעיצומו של יום הכיפורים..."

"הנכם בודאי זוכרים את מה שלמדתם בחיידר, שמי שהיה מוליק את השעיר לא היה מוציא את נפשו" – הוא הגביה את קולו – "ואף על פי כן הגמרא מספרת שתור גדול של יהודים חשובים רצו לעשות את השליחות הזאת! ומדוע? – משום שהם רצו שבזכותן יכופרו עוונותיהם של ישראל!"

בשלב זה פרץ בבכי, וכשהוא נשנק בדברו המשיך ואמר: "זכרו זאת, ילדים, זכרו זאת היטב! יש כאן מוסר השכל נורא! יהודי צריך להיות מוכן להקריב את נפשו ואת גופו – כדי להיטיב עם חברו!"

הדברים הללו לא היו רק בבחינת "נאה דורש" כי אם גם "נאה מקיים". רבי משה הקריב את עצמו עבור כלל ישראל, ממש כפי שאמר. (לאור הנר) **ויעשו כאשר צוה ה' את משה (טז, לד)** אומר רש"י להגיד שבחו של אהרן שלא היה לובשן לגדולתו, אלא כמקיים גזירת המלך. ויש להבין מה כבוד יש בלבישת בגדי לבן שהיה ס"ד שלבשן לגדולתו, אדרבה בגדי זהב מכובדים מהם? ועוד, וכי אהרן חשוד ללבוש בגדי כהונה לכבודו ולגדולתו??

ביאר החתם סופר דהנה הטעם שביום הכיפורים אהרן לבש את בגדי הלבן ולא את בגדי הזהב, כי זהב מזכיר את חטא העגל ואין קטיגור נעשה סניגור. וא"כ יש לתמוה איזה תקנה יש בבגדי לבן שלבש אהרן, והלאו אין לך קטיגור גדול מאהרן עצמו שהיה לו חלק במעשה העגל? אלא מכאן גופא ראייה מוכחת לך שאהרן עצמו היה נקי וזך מחטא העגל וכל כוונתו היתה לשם שמים.

ומעתה, בעצם עבודת יוה"כ של אהרן בבגדי לבן, היה לאהרן כבוד ותפארת שהרי זה אות ועדות לכך שהוא נקי מחטא העגל, לזה השמיענו הכתוב שבחו של אהרן שלא לבשן לגדולתו להודיע שהוא זך ונקי, אלא "כאשר ציוה ה'" כמקיים גזירת המלך. (משלחן גבוה)

איש אמו ואביו תיראו (יט, ג) דינים שונים נאמרו בכבוד אב ובמוראם, והוסיפה התורה והבטיחה כי מי שזהיר במצוה זו יזכה לשכר רב, כפי שנאמר (שמות כב): "כבד את אביך ואת אמך למען יארכון ימיך על האדמה אשר ה' אלקיך נתן לך". מקשה על כך החיד"א: מדוע דווקא במצוה זו גילתה התורה מהו השכר הצפון לעתיד לבוא למקיימים אותה, ולא הסתירה זאת, כמו בשאר המצוות?

ומתרץ, שגלוי וידוע לפני בורא העולם שהגבולות בין הדורות עלולים להטשטש, וכי ההורים עתידים למחול על כבודם, עד שכאשר יבחין אב שבנו קם לכבודו, הוא יאמר לו: מדוע אתה קם? מה פתאום אתה צריך לטרוח? שב נא". ואכן, יכול האב למחול על כבודו וכבודו מחול על פי

הדין, אולם הבן לא יזכה להבטחה לאריכות ימים. מי שרוצה באמת לזכות בכך, צריך לקיים מצוה זו על כל פרטיה ודקדוקיה.

ובגדל השכר המובטח למי שמקיים מצוה זו, סח המשגיח הגה"צ רבי חזקיה מיישקובסקי שליט"א: נסעתי לוינה, ישב לידי הגאון רבי דוד כהן שליט"א (ר"י חברון) ולבו היה חם בקרבו כשדיבר על רום מעלת מצוה זו וסיפר לי שהיה לו חברותא בשם הרה"ג רבי יעקב ברונשטיין, כשהוא היה בתפרח הוא לימד בישיבת 'תפארת יעקב' של הרב צוויבל בירושלים.

בגיל שלשים ומשהו – גילו בו את המחלה הממארת רח"ל והוא היה נתון בסכנת חיים! הוא בא לשאול אותי מה לעשות, אמרתי לו שאני לא מתמצא בדברים האלו, וזה שאלה לגדולים, תשאל את הגאון רבי משה שפירא... הוא היה יהודי גדול, ת"ח וידוע את סודות התורה.

הוא הלך לרבי משה שפירא, והוא הוציא לו חומש והראה לו כתוב בחומש, "כבד את אביך ואת אמך למען יארכון ימיך!" על כיבוד אב ואם יש את הברכה של אריכות ימים! אבא כבר לא היה לו, אך היתה לו אמא אלמנה שעברה את השואה. אמר רבי משה, תקפיד כל יום לבא ולבקר אותה ולדרוש בשלומה ולסייע בידה כפי היכולת.

הוא היה גר בסנהדריה המורחבת ואמא שלו היתה גרה ברחוב פינס. ובאמת – רבי יעקב הג"ל הקפיד מידי יום ביומו ללכת לאמו ולבקר אותה ולדאוג לה! במשך שבע עשרה שנה הוא הלך כל יום, ולא היה שום סימן למחלה... היא נעלמה! אחרי שבע עשרה שנה אמא שלו נפטרה, מספר הרה"י ר' דוד, באתי לנחם אותו, והוא אמר לי בעצב – הפסדתי גם את אמא, וגם את הזכות של "כיבוד אם", כעת אני לא יודע מה יהיה... מה יגן עלי... ולא הצליח ר' דוד לנחם אותו...

לאחר שבועיים היו לו כאבים חזקים בגב, המחלה חזרה אליו, ותוך תקופה קצרה הוא נפטר לבית עולמו.

ללמדך, גודל כיבוד אב ואם שגורם בפועל ל"למען יארכון ימיך"!!

עד היכן מוראו של אב – שח רבינו הגאון רבי מאיר צבי ברגמן שליט"א: בתקופת לימודי בכולל חזון איש, אירע שהגר"ח קניבסקי זצ"ל נחלה בחולי הריאות, ותקופה שלא הגיע לכולל, אף שהיה דר באותו הזמן בסמוך ברח' אור החיים בשכירות בדירת קרקע, והלכתי לבקרו וראיתי שהוא מוטל במיטתו, וא"ל שאביו מרן הסטייפלר זצ"ל אמר לו שסיבת נפילתו למשכב הוא כיון שתקופה קצרה קודם היה הוא אביו בביתו, כדרכו שהיה נכנס לדרוש בשלום המשפחה בדרך הילוכו מהכולל, ובצאתו אמר הסטייפלר שהוא הולך כעת להמדיפס ר' שלום פרידמן בעסק א' מספריו, וא"ל הגר"ח אולי ישאלנו אבי בדבר ספרו של הגר"ח שהיה אצלו בדפוס באותו הזמן, ואחר שנחלה הגר"ח א"ל הסטייפלר זצ"ל שנענש ע"ד זה שהשתמש בו לברר מצב ההדפסה של ספרו. כך אמר לי ר' חיים זצ"ל באותו הזמן שבאתי לבקרו.

והנה יש להתבונן, הלא אביו היה דורש שלומו וטובתו בכל נפשו, והיה נכנס תדיר לראות במצבו, והרי בלא"ה הלך באותו הפעם להדפוס בענייניו שלו, וגם יודעני כמה היה שמח בהדפסת ספריו של הגר"ח, והיה מעורב בכל ספר והיה מגיה וכותב הקדמות וכו', ומ"מ א"ל הגר"ח באמונה שלימה: **אבא אמר לי שנהייתי חולה כי השתמשתי בו לברר על הספר..** (דרכי אורה)

בעבודת ה' תמיד צריך להתקדם!

אֶת מִשְׁפָּטִי תַעֲשֶׂה וְאֶת חֻקֹּתִי תִשְׁמְרוּ לְלֶכֶת בְּהֶם אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם. וְשִׁמְרַתֶּם אֶת חֻקֹּתִי וְאֶת מִשְׁפָּטִי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֶתֶּם הָאָדָם וְחֵי בְהֶם אֲנִי ה'.¹ לְכָאוּרָה עֲלֵינוּ לִהְיוֹת: מֵהִי אוֹתָהּ תוֹסֶפֶת שְׂמוּסִיפָה הַתּוֹרָה 'לִלְכֵת בָּהֶם', הֲלֹא בּוֹדָאֵי הַעוֹשָׂה אֶת מִצְוֹת הַבּוֹרָא הוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי ה'?

אֶת הַתְּשׁוּבָה נוֹכַח לִהְיוֹן בְּאִמְצָעוֹת הַמַּעֲשֶׂה הַבֵּא, אוֹתוֹ סִפֵּר הַגָּאוֹן רַבִּי אַבְרָהָם כְּהֵנָא שְׂפִירָא: רַבִּי הֵלֶל מֵהוֹרֹדְנָא הִיא חֲתָנוּ שֶׁל רַבִּי חַיִּים מוֹוֵלָאז'ין, תְּלִמִּיד חֹכֶם עֲצוּם, אֲשֶׁר הָאִיר אֶת עֵינָיו שׁוֹאֲלֵיו בְּהִלְכָּה. בְּאֶחָד הַיָּמִים הִגִּיעַ לְהוֹרֹדְנָא אֲדָמוֹ"ר חֲסִידִי, וְרַבִּים מֵתוֹשְׁבֵי הָעִיר נִכְנְסוּ לִבְקָרוֹ וּלְטוֹל הַיָּמִינוֹ עֵצָה וְתוֹשִׁיָּה. רַבִּי הֵלֶל, שֶׁלֹּא נִמְנָה עַל עֵדֶת הַחֲסִידִים, לֹא רָאָה חֲשִׁיבוֹת וְצוֹרֵךְ לְסוּר לְמַעוֹנוֹ, אוֹלָם אֵף עַל פִּי כֵן, גִּילָה הַתַּעֲנִיּוּת בְּקֶרֶב אֱלֹו שֶׁכֵּן בִּיקְרוּ – מֵה נֶאֱמַר לָהֶם עַל יְדֵי הָאֲדָמוֹ"ר.

מִפִּיָּהֶם נֹדַע לוֹ, כִּי הִרְבִּי נֹתֵן לְמַבְקְרֵי עֲצוֹת מוֹעִילוֹת לְחִיזוֹק יִרְאַת הַשָּׁמַיִם שֶׁלָּהֶם. מִשְׁשֻׁמַּע זֹאת, חֲפֵץ רַבִּי הֵלֶל לִלְכֵת וּלְהִתְבַּשֵּׁם אֵף הוּא מִדְּבַרֵי תוֹרָתוֹ, אוֹלָם הוּא הִתְלַבֵּט רַבּוֹת בִּינוּ לְבִין עֲצָמוֹ, הָאֵם בְּהִיוּתוֹ חֲתָנוּ שֶׁל רַבִּי חַיִּים מוֹוֵלָאז'ין, גְּדוֹל תְּלִמִּידוֹ שֶׁל הַגֵּר"א – מִגְדוֹלֵי הַמִּתְנַגְּדִים לְדֶרֶךְ הַחֲסִידוֹת בְּאוֹתָם יָמִים – רָאוּ לוֹ לִילֵךְ אֶל רַבִּי חֲסִידִי.

כֵּן הִתְלַבֵּט רַבִּי הֵלֶל בְּמִשְׁךְ יָמִים אֶחָדִים, עַד שֶׁהִגִּיעַ הַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן לְשִׁהִיּוֹתוֹ שֶׁל הִרְבִּי בְּהוֹרֹדְנָא. הִבִּין רַבִּי הֵלֶל שֶׁאֵם לֹא עֲכָשִׂיו – אִימָתִי, וְקִיבַל הַחֲלָטָה לְהִיכַנֵּס אֵלָיו. בְּשַׁעַת לֵילָה מְאוּחָרֶת הִתְיַצֵּב בְּמַעוֹנוֹ, מִסְתִּיר אֶת זְהוּתוֹ כְּרַבָּה שֶׁל הוֹרֹדְנָא, וְאָמַר לוֹ: "שְׁמַעְתִּי שֶׁכְּבוֹדוֹ נֹתֵן עֲצוֹת טוֹבוֹת בִּירְאֵת שָׁמַיִם, וּמֵאַחֵר וְאִינִי מְרוּצָה מִמַּצְבִּי בְּנוֹשָׂא זֶה – בְּאִתִּי לְשֹׁאֵל כִּי־צַד אוֹכַל לַעֲלוֹת וּלְהִתְעַלּוֹת בִּירְאֵת שָׁמַיִם טְהוּרָה".

"בְּשִׁבְלִי לִתֵּן לָךְ עֲצוֹת מוֹעִילוֹת" – הִשִּׁיב הִרְבִּי – "עָלִי לְשִׁמוֹעַ אֶת סֹדֶר יוֹמֶךָ, וְלִפִּי זֶה אוֹכַל לְהִתְאִים עֲבוּרֶךָ אֶת הָעֵצָה הַמִּתְאִימָה לְחִיזוֹק יִרְאֵת הַשָּׁמַיִם שֶׁלִּי..."

רַבִּי הֵלֶל הִרְגִּישׁ שֶׁלֹּא בִּנּוּחַ. כַּעַת יִגְלֶה הִרְבִּי מִיְּהוּ הָעוֹמֵד לִפְנָיו... אֲבָל כִּבֵּר לֹא נֹתָרָה לוֹ כָּל בְּרִירָה, וְהוּא חָלַל לִמְנוּת אֶת סֹדֶר יוֹמוֹ בְּעִנּוּוֹת וּבִפְשֻׁטוֹת: "כִּפִּי שֶׁהִרְבִּי רוֹאֶה אֲנִי אָדָם זָקֵן, וְכִרְגִּיל אֲצֵל זָקֵנִים – הִנֵּנִי מֵתַעֲוֵר בְּשַׁעַת בּוֹקֵר מוֹקֶדֶת, הוֹלֵךְ לְבֵית הַכִּנְסָת, וְלֹמֵד עַד תְּפִילַת שְׁחִירָת. וְהוֹאִיל וּבְגִילִי הַמִּתְקַדֵּם אִינִי יוֹצֵא לְעַסְקִי וְעִתּוֹתֵי בִידִי, מִבְּקָשִׁים מִמֶּנִּי מִסְפֵּר יְהוּדִים שֶׁאֲלָמַד עִמָּהֶם מַעֲט מִשְׁנִיּוֹת לְאַחֵר הַתְּפִילָה. לְאַחֵר מִכֵּן אֲנִי הוֹלֵךְ לְבֵיתִי וְאוֹכַל אֶת אֲרוּחַת הַבּוֹקֵר. וְאַחֵר כֵּךְ, כִּפִּי שְׁצִינְתִּי, הָעַסְקִים מִמֶּנִּי וְהַלָּאָה, וְמָה אַעֲשֶׂה אֲפּוֹא? יוֹשֵׁב אֲנִי וְלֹמֵד עַד שַׁעַת הַצְהָרִיִּים. בְּשַׁעַת זֶה אֲנִי אוֹכַל מַעֲט וּפּוֹרֵשׁ לְמִנּוּחַת צְהָרִיִּים קֶצֶרָה.

"אוֹ אֲזֵי בָאִים לְבֵיתִי יְהוּדִים שִׁישׁ לָהֶם סִכְסוֹךְ כִּלְשָׁהוּ בִּינִיָּהִם. סְבוּרִים הֵם שֶׁבִּשְׁלֵל נִיסוֹן הַחַיִּים שֶׁצִּבְרָתִי יִכּוֹל אֲנִי לְפַשֵּׁר וּלְתוֹנוֹן בִּינִיָּהִם. כֵּךְ נִמְשַׁךְ הַדְּבָר עַד סִמוּךְ לְשִׁקִּיעַת הַחֲמָה. לְתְּפִילַת הַמִּנְחָה אֲנִי הוֹלֵךְ לְבֵית הַכִּנְסָת, וּבִין מִנְחָה לְעֶרְבִית שׁוֹב מִבְּקָשִׁים מִמֶּנִּי מִסְפֵּר יְהוּדִים שֶׁאֲלָמַד אִיתָם 'עֵין יַעֲקֹב'. "לְאַחֵר עֶרְבִית, אֲנִי לֹמֵד עִם יְהוּדִים שֶׁמִּבְּקָשִׁים זֹאת, דָּף גְּמָרָא, וְלְאַחֵר אֲרוּחַת הָעֶרֶב אֲנִי לֹמֵד בְּבֵיתִי עַד אֲשֶׁר אֲנִי מֵתַעֲיִף וּפּוֹרֵשׁ לִישׁוֹן. זֶהוּ סֹדֶר יוֹמִי, וְכֵאֲמוֹר, אִינִי מְרוּצָה מִמַּצְבִּי בִּירְאֵת שָׁמַיִם וּבַעֲבוּדַת ה'", סִיִּים רַבִּי הֵלֶל אֶת דְּבָרָיו.

הִשִּׁיב הִרְבִּי וְאָמַר: "כִּפִּי שֶׁהִנֵּנִי רוֹאֶה, הִרְי אֶתָּה מֵתַפְלֵל, לֹמֵד תּוֹרָה וּמִלְמַד וְעוֹסֵק בְּצִרְכֵי צִיבוּר. בְּנוֹסֵף לְכָל אֵלֶּה הֵינִךְ מִבְּקָשׁ לְהִיוֹת גַּם מְרוּצָה. אוֹי וְאֲבוֹי יְהִיָּה, אִם בְּנוֹסֵף לְכָל זֹאת תִּהְיֶה גַם מְרוּצָה! לְיְהוּדִי אֲסוּר לְהִיוֹת מְרוּצָה מִמַּצְבוֹ הָרוּחָנִי, אֲלֹא תְּמִיד עָלָיו לְחַפֵּשׁ לְהַשְׁתַּפֵּר..."

הִרְי לָנוּ, כִּי תְּפִקִּידוֹ שֶׁל הָאָדָם הוּא לְעוֹלָם לֹא לְחוּשׁ כִּי בָּא אֶל הַמִּנּוּחָה וְאֶל הַנְּחִלָּה – בְּכָל הַנוּגַע לְעַבּוּדַת ה', אֲלֹא עָלָיו לְשֹׁאֵף כָּל הָעֵת לְהִתְקַדֵּם בָּהּ, וּלְהַמְשִׁיךְ לְהִתְעַלּוֹת כָּל יְמֵיו מִדְּרָגָה לְדְרָגָה.

וּמִכָּאֵן, תְּשׁוּבָה לְשִׁאֲלָתָנוּ: כִּלְפִּי הַמִּלְאכִּים נֶאֱמַר: "שְׂרָפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ". הַמִּלְאכִּים תְּמִיד עוֹמְדִים בְּמַעֲלָתָם וְאִינֶם מֵתַעֲלִים וּמִתְקַדְּמִים מִעֵבֶר לָהּ. אוֹלָם הָאָדָם לְעוֹמָתָם מִצְוָה תְּמִיד לִלְכֵת! לְיְהוּדִי אֲסוּר אֵף פַּעַם לְהִיוֹת מְרוּצָה מִעֲבוּדָתוֹ וּלְהִרְגִּישׁ שֶׁכֵּבַר עֲשֶׂה אֶת הַמִּצְוָה מִמֶּנּוּ, אֲלֹא כָּל הָעֵת הוּא מַחְוִיֵּב לְהִתְקַדֵּם וּלְלַכֵּת מִמִּצְוָה לְמִצְוָה.

לִכֵּךְ נֶאֱמַר: "אֶת מִשְׁפָּטִי תַעֲשֶׂה וְאֶת חוֹקוֹתֵי תִשְׁמְרוּ – לִלְכֵת בָּהֶם", כִּי זֹהִי הַדֶּרֶךְ בַּעֲבוּדַת ה': לֹא לְהִמָּתֵן שֶׁהַמִּצְוָה תִּתְּגַלַּגַּל לִידֶךָ וְאִזּוֹ לַעֲשׂוֹתָהּ, אֲלֹא לְהִיוֹת כָּל הַזְּמַן בְּמַצְב׳ שֶׁל 'הִלְכָּה'. גַּם לְאַחֵר שִׁזְכָּה הָאָדָם לְקִיִּים מִצְוָה, עָלָיו לְהַמְשִׁיךְ וּלְתוֹרֵךְ כָּל הָעֵת אַחֵר הַזְּמַנִּיּוֹת נֹסְפוֹת לְגִדּוֹל וּלְהִתְעַלּוֹת.

(לְלַמֵּדך׳ מֵאוֹצְרוֹתָיו שֶׁל הַרֵב מוֹרְדֵכִי פְּרוֹיִנְדִּלִּיךְ זצ״ל)

פִּינֵת הַהֲלָכָה

זֶקֶן חוֹשֵׁב שֶׁלֹּא סִפֵּר סִפֵּה"ע וְהַפִּילִיפִינִי הַמִּטְפֵּל בּוֹ אוֹמֵר שֶׁהוּא שִׁמְעַשׁ שִׁסְפֵּר

שִׁאֲלָה: מַעֲשֶׂה שֶׁהִיא בִּזְקָן שֶׁלְּפַעֲמִים שׁוֹכֵחַ דְּבָרִים, שֶׁהִתְפַּלֵּל מִעֵרִיב בִּיחִידוֹת בֵּיתוֹ וְכַשֶּׁהִגִּיעַ לְסִפּוֹר סִפֵּה"ע בְּלִילָה אַחֲרִי מִעֵרִיב, נֹזֵכַר שֶׁאֲתָמוּל בְּלִילָה שֶׁכֵּחַ לְסִפּוֹר סִפֵּה"ע, וּמִמִּילָא לֹא יוֹכַל לְהַמְשִׁיךְ לְסִפּוֹר בְּבִרְכָּה, וְלִכֵּן הִתְקַשֵּׁר לְבָנוּ לְשֹׁאֵל אוֹתוֹ אִם יִכּוֹל לְהַמְשִׁיךְ לְסִפּוֹר בְּבִרְכָּה. בְּאִמְצָע הַשִּׁיחָה אָמַר הַפִּילִיפִינִי הַמִּטְפֵּל בּוֹ, "אֲדוֹנִי הִיקֵר, אֲנִי שְׁמַעְתִּי הִיאךְ אִמְרַת "לְשֵׁם יְחוּד" בְּכֹזָה כּוֹוֹנָה אֲתָמוּל בְּעֶרֶב", וְלִכֵּן הִזְקֵן שׁוֹאֵל אִם יִכּוֹל לְסִמּוּךְ עָלָיו, הָאֵם עֲדוֹתוֹ מִטִּיל סִפֵּךְ בְּדִבְרֵי, וְאִזּוֹ יוֹכַל לְהַמְשִׁיךְ לְסִפּוֹר בְּבִרְכָּה בְּשָׂר הַיָּמִים מִדֵּין סִפֵּךְ סִפִּיקָא (עִי' מ"ב ס' תפ"ט סק"ח).

תְּשׁוּבָה: נִרְאֶה שֶׁאֵם הִזְקֵן מֵאֲמִין לְפִילִיפִינִי בְּכָל מָה שֶׁהוּא אוֹמֵר, יֵשׁ צַד גְּדוֹל שִׁיכּוֹל לְסִמּוּךְ עָלָיו, וְעַכְפֹּ"א אֲפִילוֹ אִם אֲ"א לְהִאֲמִין אוֹתוֹ, בְּכָל זֹאת אַחֲרֵי דִּיבּוּרוֹ שֶׁל הַפִּילִיפִינִי, הִרְי הוּא בְּמַצְב׳ שֶׁל סִפֵּךְ, וּמִמִּילָא בְּצִירוֹף הַשִּׁטּוֹת שֶׁכָּל יוֹם הוּא מִצְוָה בְּפִנֵּ"ע, נִרְאֶה שִׁיכּוֹל לְהַמְשִׁיךְ לְסִפּוֹר בְּבִרְכָּה מִדֵּין סִפֵּךְ סִפִּיקָא. (הַרֵה"ג רַבִּי יוֹ"ט זִנְגֵר שְׁלִיט"א)

תְּשׁוּבָה לְחִידָה מִשְׁבּוּעַ קוֹדֶם: צִפְרִים, כֹּאמֵר בְּרִשׁ"י (יד, ד): "צִפְרִים שֶׁמִּפְטָטִין תְּמִיד בְּצִפְצוֹף קוֹל".

מִזֵּל טוֹב

מִרְכּוֹ הָעִיר: מִשְׁפַּחַת הָרֵב פּוֹצְאִיב לְהוֹלֶדֶת הַבֵּת מִשְׁפַּחַת הָרֵה"ג אֲלִימֶלֶךְ הוֹרְבִיץ לְהַכְנִס הַבֵּן לְעוֹל תּוֹרָה וּמִצְוֹת מִשְׁפַּחַת מְהִידִּזְאֲדָה-הָרֵב שְׁטִירֵת-הָרֵב חֲפּוּטָא לְהַכְנִס הַבֵּן הַנֶּכֶד הַנֵּין לְעוֹל תּוֹרָה וּמִצְוֹת מִשְׁפַּחַת שְׁלָמָה שְׁטִיץ לְאִירוֹסֵי הַבֵּת מִשְׁפַּחַת בֵּן זָאב – בְּלוֹמִנְפֵּלד לְהַכְנִס הַבֵּן הַנֶּכֶד לְעוֹל תּוֹרָה וּמִצְוֹת מִשְׁפַּחַת לֹונִשְׁטֵיין - קוֹרִיץ לְהוֹלֶדֶת הַבֵּת הַנֶּכֶד מִשְׁפַּחַת חֲלָמִישׁ-אַשְׁכְּנָזִי (בְּנֵי הָדָר)-דְּוִיטֵשׁ (בְּנֵי הָדָר) לְהוֹלֶדֶת הַבֵּן הַנֶּכֶד הַנֵּין מִשְׁפַּחַת אֲסִיג-הָרֵב שְׁטִירֵת-הָרֵב חֲפּוּטָא לְהוֹלֶדֶת הַבֵּת הַנֶּכֶד הַנִּינָה מִשְׁפַּחַת גְּמִינֵר – נִיכְטְבוּרֵג לְאִירוֹסֵי הַבֵּן הַנֶּכֶד מִשְׁפַּחַת מוֹיָאל-אַהֲרֵן לְהַכְנִס הַבֵּן הַנֶּכֶד לְעוֹל תּוֹרָה וּמִצְוֹת מִשְׁפַּחַת חֲנִינָה לְהַכְנִס הַבֵּן לְעוֹל תּוֹרָה וּמִצְוֹת מִשְׁפַּחַת אֲרִסְלִים-וִינְשְׁטוֹק-רִיזְמָן לְהוֹלֶדֶת הַנֶּכֶד הַנֵּין בֵּן נֵין גְּנֵי הָדָר: מִשְׁפַּחַת כֵּץ לְאִירוֹסֵי הַבֵּת מִשְׁפַּחַת קוֹלִין לְאִירוֹסֵי הַבֵּת

הוֹדְעוֹת לְשִׁמְחוֹת נִתְּנָן לְשִׁלּוּחַ עַד יוֹם שְׁנֵי בִּפְקֵס: 037608833 אוֹ לְמִיֵּל 7608833@gmail.com

"ואהבת לרעך כמוך" - גודל הזהירות בעניני בין אדם לחברו מעשה נורא היה באחד הישובים בארץ, שהיה שם מקוה ישראלי ראוי לשימוש. כמה מאנשי המקום רצו לבנות מקוה לפי שיטה מסוימת, הרסו את המקוה הישראלי ובנו חדש.

והנה כשבאו לצקת את הבורות למקוה החדש נתקלו בתקלות בלי סוף בדברים משונים מאד. גם אחר כך כשהצליחו להתקדם הגיעו כל הזמן תקלות, עד כדי כך שאחד העובדים מבני ישמעאל אמר לי שאבקש מהרבנים שיתפללו על המקוה כי יש בו נאחס...

שלחוני האחראים לשאול את מרן הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן, אולי יש כאן קפיצת של המקוה הישראלי שהרסו אותו על אף שהיה טוב עדיין.

השיב רבינו: "המקוה לא מקפיד, אבל היהודי שתרם את המקוה מקפיד, למה הרסו את המקוה?! זוהי הסיבה כנראה!" (סיפר הגרמ"י שניידר - "עטרת תפארת" ר"ה תשפ"ה)

'איש' בגימטריא 'לרעהו' - בא לרמז לנו שהאדם נחשב לאיש רק אם הוא מכוון שמעשיו יטיבו לרעהו - זו תכלית בריאת האדם בעולם, להיטיב עם זולתו! (הגר"ח זונפלד - "מרא דארעא דישראל")

"נר" - חידה: איזה פרק למד גר הצדק אצל הלל הזקן? כיצד הרגל... "מעשה בגר שאמר למדני כל התורה כשאני עומד על רגל אחד ולימדו הלל פסוק "ואהבת לרעך כמוך"..." (שבת לא.)

"נר" - חידה: היכן מצאנו דיין שאינו בבית דין ומשפט שנעשה שלא בבית משפט? "לא תעשו עול במשפט" - המודד נקרא דיין, מדידה הינה כעין הכרעת 'משפט' בין הקונה למוכר. (רש"י, מלבי"ם י"ט ל"ה)

ביום בו קיבל הגאון רבי שלום חבשוש לחנותו את המאזנים המודרניים במקום הישנים שהיו בחנותו שהן שתי כפות ולשון באמצע ומוט מלמטה - היה עומד ותוהה, מסתכל ובוחן, בודק וממשמש בהם כמחפש דבר מה בתוכם.

שאלוהו הקונים: "רבי שלום מה תבקש..." השיבם: "כתוב בספרים שחלקי המשקל והמאזניים דומים לשם ה', כדי שהשוקל ידמה בנפשו שויתי ה' לנגדי תמיד ועל ידי כך ישקול וימכור במאזני צדק ובמשפט ישר". (גדולי ישראל בתימן)

רמז לציון קברות מן התורה - אביי אמר "לפני עור לא תתן מכשול", שלא יכשלו כהנים בטומאה.

נראה מזה שבאיסור 'לפני עור' כלול לא רק שלא יעשו מעשה הגורם לאדם להכשל באיסור, כגון, להושיט יין לנזיר, אלא גם מי שהדבר תלוי בו מחוייב להזהר שלא יבוא אדם לידי מכשול. קרוב לוודאי שעל יסוד זה אמרו חז"ל שהרואה את חברו עושה דבר איסור מחוייב להפרישו.

ויש להעיר, אם אחד רואה שחברו עושה דבר שלדעת הרואה אין בזה איסור, אך לדעת העושה הוא דבר איסור, רק שאינו יודע שבמעשהו זה יש איסור. יש לדון אם מחוייב זה הרואה להודיעו משום לפני עור, שהרי לדיו אין בזה איסור.

הנה מסברה בוודאי צריך להודיעו, שהרי מכל מקום על העושה זה המעשה הוי כחתיכא דאיסורא.

(תורה תמימה" י"ט פ"ב ועיי"ש לבאר חתונות בית שמאי ובית הלל 'אהבה וחבה' - 'במזות יד')

"לא תלין פעולת שכיר אתך עד בקר". (י"ט י"ג)

חידושו של רבינו הגאון ה"שואל ומשיב"

אתמול שאל אותי הרבני המופלג מוה"ר שמואל מרגשים, באחד שנתן לחייט בד במתנה כדי שיעשה לעצמו בגד ועוד יותר, הבטיחו שהוא יתן לו שכר מלאכתו זו.

שאל, אם מעכב את התשלום, האם עובר בזה על "לא תלין"?

השיבו ה"שואל ומשיב": נראה לפי עניות דעתי שאינו עובר. כתב רש"י: "לא תלין. לשון נקבה מוסב על הפעולה". (י"ט י"ג) ויש לשאול, שהיה מתאים יותר לכתוב 'לא תלין שכר שכיר'. האבן עזרא והרד"ק ביארו תמיהה זאת. מכל מקום עדיין אינו מובן למה לא כתבה תורה 'שכר שכיר' או 'שכר פעולת שכיר'!?

על כן נראה שהתורה הקפידה על גוף הפעולה שפעל עימו, שזה עשה לו פעולה ומגיע לו שכר עליה, שכל זמן שאינו נותן לו שכרו הרי עושק לו הפעולה שפעל עימו.

לפי זה אם גוף הפעולה היא של החייט שעשה לעצמו רק שעושק את שכרו, על זה לא הקפידה תורה. (מהדו"ג י"ב)

גב. להשלמות ענין זה ניתן להוסיף את דברי הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר כי דינו של הגאון ה"שואל ומשיב" שאינו עובר משום שאין כאן עיכוב פעולה אלא עיכוב שכר צריך עיון גדול לדיו, ועל כל פנים לדידי ספק דאורייתא הוא.

(שו"ת 'שבט הלוי' ז' ר"ל ו' על פי דברי המלבי"ם, רש"י ורשב"א ב"מ קיב. עיי"ש)

רחמי אב על בנים!

אחר שמותו נדב ואביהוא בהכנסם להיכל, לא הניח אהרן לבניו להכנס לבדם, אלא היה נכנס עמהם! ("בעל הטורים" כ"ד ג' ע"י"ש)

אחרי מות - מעשה באדם שמתו לו כמה וכמה בנים ובניו הגדולים היו ערירים כל ימי חייהם ולא נולדו להם ילדים.

בשעת מיתתו אמר לתלמידיו: "יודע אני שיש בי עוון, אחות קטנה היתה לי והתאלמנה מבעלה והיתה רוצה להנשא שנית והתביישה לומר לי קח לי בעל, ואני הייתי יכול לזווגה ולא רציתי כדי שישארו לי ממונה ונכסיה". (עפ"י ספר חסידים תר"ס)

צריך אדם להצטער בעת שמצטערים הציבור. כגון, על חכם שמת יוריד דמעות, שאם לא מצטער, בניו מתים כדי שיבכה על שלא בכה על מיתת הצדיקים. (שם תשי"ד ע"ן שבת קה:)

הגאון החסיד רבי דוד מלובין, המכונה 'רבי דוד' לובינער', מצדיק החסידות עלה לארץ ישראל בשנת תרי"ז עם זוגתו חיה, בנו ובתו והשתקעו בעיר צפת. (רבי דוד קבור בבית העלמין בצפת). בתו נפטרה על פניו בשנה הראשונה לנישואיה. אביה בצדקותו השלים את יתרת נדונייתה לבעלה אחרי פטירתה.

בנו יחידו יוסף התארס עם בתו של הרה"צ רבי מרדכי לידר. היה זה בשבת בו עמדו לערוך את האופרוף. כל אותו שבוע ירדו גשמים עזים בצפת, עם כניסת השבת, תקרת בית המדרש שהיתה עשויה מטיט ועפר, קרסה ונפלה על החתן.

כשהצליחו לפנות מעליו את האבנים, ראו שהוא כבר איננו בין החיים, הכניסוהו לחדר צדדי בבית המדרש. רבי דוד התנהג כל השבת כאילו לא אירע דבר, והזמין את הנוהגים לבוא אליו בכל שבת להמשיך במנהגם גם בשבת זו. כצאת השבת פרץ בבכי על האסון הכבד, הצדיק עליו את הדין והתעלף...

מאותו יום הפסיק רבי מרדכי לידר לבא אל רבי דוד מלובין, שלא יתעורר אצלו הצער על מות בנו.

שלח לו רבי דוד לאמר: "הפסדנו את קשר החיתון, האם נפסיד גם את קשר הרעות והחברות בינינו?" ("ימי זכרון" - טבת, "תפארת ישראל" גליון ח' וס"ה - יש כמה גירסאות יש לסיפור עצוב זה!)

איך יתכן שאדם חייב להניח תפילין בשבת?

ישראל ערל שלא יכול למול, מחמת שמתו אחיו מחמת מילה, מצווה עליו להניח תפילין בשבת, מפני שכל אדם מישאל צריך שיהיו עליו שני עדים, אותות, מתוך שלושת אותות אלה - מילה, שבת ותפילין.

כל אדם לא מניח תפילין בשבת מפני שהשבת היא אות ומילה היא אות, אם כן מי שאין לו אות של מילה צריך שיהיה לו אות של תפילין. ("בית הלל" י"ד רס"ה וע"ן "תרומת הדשן" ח"ב ק"ח ועוד)

סיפר הג"ר אליעזר טורק: היה זה לפני שנים, ארעו כמה אסונות והורגש הצורך לעורר ולחזק את הציבור. עליתי בשליחות רבנים חשובים לגאון רבי יוסף שלום אלישיב. שאלתי, במה יש להתחזק. רבינו היה באמצע הלימוד והשיב בחדות ובקצרה: "צריך להתחזק מא' ועד ת'!"

סיפרתי זאת לראש ישיבת מיר ברכפלד, הגאון רבי אריה פינקל וביקשתי הסבר, איך אפשר להתחזק מא' ועד ת', הן חז"ל ואומרים "תפסת מרובה לא תפסת"...

רבי אריה בפיקחותו השיב: "הרב אלישיב התכוון שצריך להתרומם!"

החיזוק המשמעותי והמועיל ביותר הוא לרומם את מהלך החיים. כאשר אדם מביט על החיים בצורה מרוממת, ממילא הוא מתחזק בכל. ("אריד בשיח")

הוכח תוכיח

הסבא מקלם היה אומר: לא רק אנשים רגילים נצרכים לתוכחה, אלא אפילו אנשים חשובים. כל המין האנושי זקוק לכך, כי טבע האדם שאינו רואה חובה לעצמו, לפיכך, בלא שישמע תוכחות לא יבחין בעוונותיו! ("לעבדך באמת" פר' קדושים)

אדרבה - תוכחה היא סיבה לשמחה - כתב הרא"ש:
"שמח בשומעך תוכחת כמוצא שלל רב!" ("ארחות חיים")

הגאון רבי אהרן קוטלר ביאר זאת על פי משל. אחד שמצוי באמצע מלחמה ואין לו כלים לנצח את האויב. לפתע הגיעה אליו עזרה ממקור בלתי צפוי. כמה שמחה יש לו בעזרה לא צפויה זו שמשנה את המאזן ומביאה אותו מהפסד לנצחון.

הוא הדין - אמר רבי אהרן - כמה שמחה צריכה להיות בשמיעת תוכחה, שמעניקה לו כלים וסיוע לנצח את יצר הרע במקום שכוחותיו הטבעיים לא מספיקים לכך. ("משנת רבי אהרן" ח"א שם)

הגאון רבי חיים פאלאג'י: ביקשו ממני ממוני הקנסות, אודות אישה אחת שהיתה יושבת בחנות ברחוב היהודים ובאו לעכב בה, משום צניעות, שלא תהא אישה מוכרת ברחוב היהודים.

אכן מצינו מה ששנו חכמים (כתובות פו:): "המושיב את אשתו חנונית"? יתכן כי כך היה במקומם ובזמנם, כפי שמצינו אצל בני אשכנז שעסק המשא ומתן הוא בנשיהם בלבד.

ואנכי תיקנתי שלא תצא אישה בחודש הרמאדן לשוק בלילה. ולא בלילה שיש בו חגיגה ציבורית, כמו מצעד צבאי.

גם שלא תלך אישה לחוף הים אם לא האיר היום. התקנות הללו הוכרזו בציבור שנה אחרי שנה. ("משא חיים" הסכמות מערכת פ')

שאלה: מתי מוטל על אדם לקנות חלונות איכותיים בביתו...

שאל הגאון ר' שלמה סובל את הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד: האם שכן יכול למחות באישה השרה מטעם "קול באישה". הנה נפסק ששכן אינו יכול למחות בקול הפטיש, כיון שהלה עושה זאת בתוך שלו (רמ"א חו"מ קנ"ו ב'). אולם בשם הריב"ש מובא שאם השכן חולה וקול ההכאה מזיק לו, יכול למחות בו וצריך להרחיק, דדומה לקוטרא ובית הכסא (שם קנ"ה ט"ז).

אם כן לכאורה גם ענין קול באישה, שקשה לו מצד האיסור גרע הרבה מקול הפטיש. בפרט שאפשר דהוי בכלל יצר דג"ע. תשובה: אינו דומה, כיון שאפשר לו לתת אצבעו באוזנו שלא לשמוע! (שו"ת "שלמת חיים" חו"מ כ"ט)

"שישראל קדושים הם" - הגאון רבי צבי הירש קיינובר: ראיתי מכשול גדול באנשי ישובים שישראל קדושים הם ומכוונים לכבד את השבת בכל מה שאפשר, והם שולחים בשר לצלות לבית האופה הערל, באשר שאין תנורים מצויים במדינות האלו אצל היהודים.

שתיים רעות הם עושים בכיבוד זה: אחד - שולחים הבשר לצלות על ידי נערה יחידה לבית האופה ועוברים איסור יחוד ... איסור שני הוא - כיון שאין ישראל מסייע לערל אין לתבשיל זה או לצלי שום היתר בעולם, כי הוא אסור משום בישול גויים. (קב הישר" פר' ע"ה)

ונציה, טבת שנת תקל"ז, רבינו החיד"א מעורר על כך שערלים מוכרים בגיטו "סתם יינם" והיהודים קונים מהם יין לקידוש וארבע כוסות. מלבד שהוא ברכות לבטלה הוא חילול ה', שאם יחטא אדם בצנעה עונונו ישא, אבל בפומבי גדול ברחוב היהודים הוא חילול דת ודין ישראל. מסיים החיד"א תוכחתו: "אני את נפשי הצלתי, והשיבו לי שיראו לתקן זאת". (מעגל טוב')

מתיקנות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של רבינו הקדוש רבי משה איסרליש זצוק"ל מן הרמ"א אשר המליצו עליו ובני ישראל יוצאים ביד רמ"א נסתלק בעצם יום ל"ג בעומר ח"י אייר (שנת של"ג)

בשנת שט"ו נתבקש לשיבה של מעלה האבד"ק קראקא, ולא הניח אחריו בן שימלא מקומו. רבינו הרמ"א היה אז כבן ח"י שנה בלבד, אך בכל קצו ארץ כבר שמעו את תורתו וגדולתו כי רבה היא. וירתמו חשובי העדה מרכבה כבודה, ונסעו לרבינו הרמ"א, ואחרי הפצרות ובקשות רבות, נעתר להם והבטיחם נאמנה, לבוא ליום המוגבל לכהן כרב בקהילתם, וישמחו כל העיר.

היה אז הנימוס בעיר קראקא, שלא היה להם רשות לקבל רב העיר, בלי רשיון מהבישוף. ויבואו כל ראשי העיר אל הבישוף, ויספרו לו את פרשת גדולת הרב. וישמח הבישוף מאוד, ויען ויאמר, אם אמת דברתם, ישמח לבי גם אני, שגדול הדור ורבן של כל בני הגולה ישב כבוד בעירנו. וביקש שיודיעו לו בעת ביאתו, כי גם הוא רוצה לנסוע לקראתו לכבודו.

כשהגיע יום המוגבל, שלחו לרבינו הרמ"א עגלת צב, עם עשרה סוסים ותומים במרכבה, ועבדים לרוץ לפניו. והודיעו את הדבר לבישוף, ומיד רתם סוסים בצבים ובכרכרות, ויקח אתו שרים נכבדים, ויסעו לקראת הרב. כמובן שהיה מעמד קבלת פנים נלהבת מאד בהשתתפות כל אנשי העיר, אנשים נשים וטף.

אולם הבישוף, בראותו שהרב הוא צעיר לימים בלי חתימת זקן, וגם קטן הקומה, חרה אפו מאד, על אשר עשה כל הכבוד הזה לנער צעיר. ושלח לקרוא לראשי הקהל, וכעס עליהם מאד, שחרפה היה לו לפני השרים, להטריח את כבודו ליסע לקראת נער צעיר בן ח"י שנים, ולחלוק לו כבוד כזה. והודיע להם שהוא ישלח לקרוא לכל החכמים והפילוסופים, והרב החדש יצטרך לעמוד איתם בויכוח כללי, ולהשיב על כל אשר ישאלו אותו. והיה, אם הוא יצאח אותם, כבוד אכבדו מאד. אך אם לא ידע מה להשיב, אעשה כלה בכל אנשי העיר, החרם אותם מנשים עד טף רחמנא לעצלו.

ראשי הקהילה נחרדו עד מאד, ונהפך שמחתם לאבל. אמנם כשנודע הדבר לרבינו הרמ"א, שלח לומר שלא ידאגו מאומה, כי בטחונו חזק בהשי"ת, שיעמוד נגדם בויכוח בהצלחה מרובה.

כשרבינו הרמ"א נכנס לוויכוח, ראה שביט הועד מלאה אנשים מפה לפה, אמנם רבינו הלך במרוצה בלי פחד, כאדם ההולך אצל עבדיו, והתיישב בעצמו בראש כולם. ויתן הבישוף צו להתחיל הויכוח, ולחקור אותו בכל שבע חכמות, וכה עשו ועמדו איהם ימים בהויכוח, אך את כולם נצח הרב במילות קצרות.

כאשר ראו החכמים שקצרה ידם לנצח בויכוח, ביקשו עילה למצוא דבר אשר בודאי לא יוכל להשיבם. אמנם רבינו בגודל חכמתו, הבין זאת וסיפר להם משל, על מה שקרה בקראקא עם איש בעל שני ראשים, ובמשל זה קיבלו תשובה על כל דבריהם. כשמוע הבישוף את הדבר הזה, נבהל מרוב חכמתו, והודיע שמעתה יכבדו עד מאד, ועל פיו ישק כל העיר, ונפטר רבינו הרמ"א בכבוד גדול ובשלום לביתו.

הגזירה הנוראה שנתבטלה בזכות סעודת ראש חודש

בזמנינו נחשב הסעודת ראש חודש כקרבן חטאת לה' כביכול

זה עתה גמור להתפלל תפילת מוסף של ראש חודש, בציל של הרבי הקדוש רבי משה מבאיאן קראקא זצוק"ל, בעל ה'דעת משה'. מיד נפרשו מפות על השולחן, והחסידיים נתיישבו בצוותא חדא לסעודת ראש חודש. זקני החסידיים שגם הם נטלו חלק בסעודה זו, שוחחו ביניהם בנעימות, וסיפרו סיפורי צדיקים במתיקות כדבש, וכל האברכים הצעירים היו מרותקים לכל הגה היוצא מפיהם.

כשראו החסידיים שהסעודה נהפכה ממש למעמד התעוררות רבתי, הם ביקשו מהמשמש בקדוש רבי געציל, שיואל בטוב להיכנס לרבי, לבקש רשות שהחסידיים רוצים להיכנס לשנת 'לחיים' בקדוש פנימה לכבוד הסעודת ראש חודש. רבי געציל מילא את בקשתם, ומסר דבריהם לרבי הקדוש רבי משה מבאיאן קראקא, אמנם תשובת הרבי היה, שאין זמנו פנוי כעת, כי הרי רק עכשיו גמור את התפילה, ומונהגו שלא לגשת לסעודה לפני שהוא גומר ללמוד את שיעורי הקבועים. אך הרבי המשיך ואמר, שאחרי הלימוד גם הוא יטול ידיו לסעודת ראש חודש, ולפני ברכת המזון הם אכן יכולים להיכנס לשתיית לחיים.

כשרבי געציל מסר לחסידיים תשובת הרבי, הם שמחו וצהלו עד מאד, ואכן כעבור זמן הוזמנו להיכנס בקדוש פנימה. הרבי לא אמר הפעם "תורה" כהרגלו, רק סיפר הרבה סיפורי צדיקים. בתוך הדברים סיפר הרבי סיפור מרטיט:

רבי יחזקאל היה עשיר גדול, והוא מימן בכספו את כל ההוצאות של החצר הקדוש, של הרבי הקדוש רבי אברהם מפראהביטש זצוק"ל, אחיו של הרבי הקדוש רבי ישראל מרח"ץ זצוק"ל. פעם בראש חודש נכנס רבי יחזקאל אל הרבי בבכייה עצומה, ואמר, שהוא רוצה להזכיר דבר גדול הנוגע לא רק לעצמו, רק גם לעוד עשרות מוכסנים של האיזור כולו.

מה קרה - שאל הרבי, ורבי יחזקאל סיפר בדמעות שליש, שיצאה כעת גזירת גירוש נוראה, על כל היהודים המוכסנים שבכל הכפרים של האיזור. זאת אומרת, שהם עומדים להישאר בפתאומיות ללא פרנסה וללא קורת גג לראשם. הרבי הקדוש רבי אברהם מפראהביטש זצוק"ל הרגיע אותו קצת, ואמר לו שייכנס אליו שוב בעת הסעודת ראש חודש.

רבי יחזקאל שלח לקרוא לכל המוכסנים שבכל הכפרים שעליהם נגזרה הגזירה הנוראה, וסיפר להם שהרבי הזמין אותו להיכנס אליו בסעודת ראש חודש. ואי לכך הוא מציע, שלא רק הוא יכנס לבדו בעת רצון זו, רק כולם ביחד יכנסו אל הרבי, ובדאי יפעלו ישועה גדולה.

וכך הוי, כשהגיע זמן הסעודה, נכנסו כל המוכסנים בקדוש

פנימה. הרבי נטל ידיו, וביד המוציא, והמשמשים בקדוש הגישו לפני הרבי את הצלחת עם האוכל של הסעודה. אמנם הרבי לא טעם כלום מן הצלחת, רק פתח באמרי קדוש, לבאר גדול מעלת היום של ראש חודש.

דהנה בקרבן מוסף של ראש חודש כתיב (במדבר כח, טו), ושעיר עזים אחד **לחטאת לה'**. ואיתא בגמרא בדף היומי שלנו (שבועות ט), שריש לקיש הקשה, מה נשתנה שיער של ראש חודש שנאמר בו **לחטאת לה'**, משאר קרבנות המועדים שלא נאמר בהם רק **לחטאת**, ולא לחטאת לה'. ומבאר ריש לקיש, שבראש חודש אומר הקב"ה, שיער זה יהא כפרה עבורי כביכול, על שמיעטתי את הירח.

דהנה במעשה בראשית, היו החמה והלבנה שווים בגודלם, וטענה הירח להקב"ה, אין שני מלכים משתמשים בכתר אחד, ואמר לה הקב"ה, לך ומעטי את עצמך, ונתמעטה אז הירח. והנה ישראל נמשלו ללבנה (שמו"ר פט"ו), ולכן בזמן שבית המקדש היה קיים, בראש חודש כשהלבנה מתחדשת, היו בני ישראל מביאים קרבן כפרה, חטאת לה' כביכול.

אך היום שנחרבה בית מקדשנו, ואין לנו לא מזבח ולא קרבנות, אזי שולחנו של אדם מכפר (ברכות נה), זה השולחן אשר לפני ה' (יחזקאל מא, כב), ולכן נפסק בשולחן ערוך (ס' תיט) "מצוה להרבות בסעודת ראש חודש". ונמצא שהסעודת ראש חודש שאנו עורכים, הוא כביכול בחינת קרבן **לחטאת לה'** - הביאו כפרה עלי שמיעטתי את הירח.

רבונו של עולם - המשיך הרבי וטען, וכי ברצונך חס ושולם למעט עוד פעם את הירח, הרי ישראל נמשלו ללבנה, ועתה נגזר עליהם שיתחפכו לעניים ויתמעטו חלילה. הרבי הזיז את הצלחת שהגישו לפניו הצידה ואמר, אם כן אין ברצוני לאכול ולערוך היום סעודת ראש חודש. הרבי סגר את עיניו ונכנס לדביקות גדול זמן ארוך. לאחר מכן פתח את עיניו, וראו עליו סבר פנים יפות.

הרבי החזיר אליו את הצלחת, ואמר שיגישו לכולם את המאכלים, והתחיל לערוך את הסעודה, וביד ברכות לרוב לכל המוכסנים, וראו על צורת קדשו שכבר פעל לביטול הגזירה. ואכן כשאשר רק יצאו מן הקדוש פנימה, שמעו שהגזירה נתבטלה כליל, ושמחו מאד על הישועה הגדולה.

כל זה סיפר הרבי הקדוש רבי משה מבאיאן קראקא זצוק"ל, לחסידיים שנכנסו אליו בקדוש פנימה לפני ברכת המזון של סעודת ראש חודש. וכמובן שעכשיו היתה כבר ההתעוררות פי כמה וכמה, ונכחו לדעת עד כמה גדול כוחו של סעודת ראש חודש, לבטל כל גזירות קשות ולהמשיך השפעות רבות ברוחניות ובגשמיות. אמן.

יטול ידיו
לסעודת
ראש
חודש

כמה רגעים לפני השיעור, בורא עולם האיר לי ווארט נפלא בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא. לשון הגמרא בדף היומי שלנו (מכות כג), **ואמר רב ששת משום רבי אלעזר בן עזריה, כל המספר לשון הרע, וכל המקבל לשון הרע, וכל המעיד עדות שקר, ראוי להשליכו לכלבים**. נשאלת השאלה, מהו הלשון כל המספר לשון הרע, היה צריך לומר, כל המדבר לשון הרע. רק מדובר פה על אדם שהוא לא רק נכשל חזר משהו לשון הרע, רק הוא בא ומספר בצורה של סיפור, בצורה מרתקת, הוא עושה מזה מצב, פה העולה נוראית. בסיפור מוסיפים קצת מלח, קצת סוכר, וקצת פלפל, ולכן הוא חמור מאד. אנחנו נמצאים עכשיו בימי ספירת העומר, שצריכים לתקן מה שתלמיד רבי עקיבא לא נהגו כבוד זה בזה, ולכן יש לנו להתחזק בס"ד שלא לדבר לשון הרע, ולדבר רק דיבורים טובים על כלל ישראל, כי ה' דבר טוב על ישראל.

דברי אלקים חיים על פסח שני

מאביהם של ישראל עמוד צלותהון דישראל מרן הרבי הקדוש בעל הבאר יעקב מנדבורנה זצוק"ל

ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם ולא יכלו לעשות הפסח ביום ההוא ויקרבו לפני משה ולפני אהרן ביום ההוא. ויאמרו האנשים ההמה אליו אנחנו טמאים לנפש אדם למה נגירע לבלתי הקריב את קרבן ה' במועדו וגו'. וידבר ה' אל משה לאמור. דבר אל בני ישראל לאמור איש איש כי יהיה טמא לנפש אדם או בדרך רחוקה לכם וגו' ועשה פסח לה' (במדבר ט', ו' - י').

איתא בזוה"ק (ח"ג קנ"ג. רע"מ), ששלושים יום לאחר פסח, ביום י"ד באייר שהוא פסח שני, יוצא כרוז מן השמים ומכריז, שמהיום עד שבעה ימים יהיו שערי שמים פתוחים, וכל מי שעדיין לא זכה מפסח ועד היום לראות את המטרוניתא, דהיינו לקבל אורות עליונים מהשכינה הקדושה, יעלה ויבוא וייראה עתה כל זמן שהשערים פתוחים, כי לאחר מכן יינעלו השערים. ע"כ.

והנה ענין הכרוז הוא כעין מה שאמרו רז"ל (שמו"ר מ"א, ז') "בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ואומרת אוי להם לבריות מעלבונה של תורה". והקשה עלה הבעל שם טוב הקדוש זיע"א, מאחר שאין אנו זוכים לשמוע את הכרוז, מה תועלת יש בו. ותירץ, שצ"ל אותו הכרוז באים בכל יום הרהורי תשובה במחשבת האדם (תולדות יעקב יוסף, פר' ראה, א'). וכמו כן יש לומר כאן, שע"י הכרוז דפסח שני, מתעוררים הרהורי תשובה בלבבות בני ישראל, לחפץ לראות את מלכם ולהידבק בהש"ת. אמנם צריך להבין, דמאחר וכל עיקר של פסח שני הוא רק תיקון בדיעבד למי שנאנס ולא הקריב את הפסח הראשון במועדו, א"כ מהי גדולתו ומעלתו המיוחדים של יום זה, שתחול בו התעוררות גדולה כזאת לעורר הרהורי תשובה נעלים כאלו בלבבות בני ישראל.

דבשלמא יום טוב הבא בזמן אשר בו אירעו ניסים וישועות לאבותינו, כגון חג הפסח הראשון שהוא בזמן יציאת מצרים, או בזמן שנתגלו בו אורות עליונים גדולים לאבותינו, כגון חג השבועות שהוא בזמן מתן תורה, וכיוצא בזה, אזי בכל שנה ושנה מתגלים אותם האורות מחדש והם הגורמים לחוג את החג בזמן הזה, כמבואר בספרים הקדושים (פרי עץ חיים, שער ר"ח חנוכה ופורים, ו' נועם אלימלך, פר' בהעלותך, ד"ה ויאמר משה לחובב; קדושת לוי, קדושה ראשונה, חנוכה; ועוד). אבל פסח שני, אשר בו ביום עצמו לא אירע לכאורה שום דבר מיוחד, ורק נקבע לתשלומין בעבור מי שלא זכה להקריב את הפסח במועדו, א"כ מנין נובע כוחו הגדול שתצא בו הכרזה שמימית נפלאה כזאת לעורר לבבות ישראל לאהבת הבורא וליראתו.

ובעזה"י נראה לבאר, אשר כוחו של פסח שני נובע ובא מכוח מידת ההכנעה של אותם האנשים אשר היו טמאים לנפש אדם ולא יכלו לעשות הפסח ביום ההוא. והם באו ועמדו לפני משה ולפני אהרן בלב נשבר ונדכה ובשפלות הרוח ואמרו 'אנחנו טמאים לנפש אדם, למה נגירע לבלתי הקריב את קרבן ה' במועדו', כי הכירו בעצמם שהם טמאים, והודו על כך בפה מלא והתחרטו על כך בכל לבם.

ולא ניסו לתרץ עצמם במשאות שווא ומדוחים, והתחננו על נפשם שלא יגרע חלקם מכל שאר ישראל, ויוכלו גם הם לזכות לטהר את נפשותיהם ורוחותיהם ונשמותיהם ולשוב להתקרב אל הש"ת. ובכוח זה זכו וזיכו את כלל ישראל עד סוף כל הדורות, לקבל יום גדול וקדוש כפסח שני, אשר בו יתעוררו לבבות ישראל להתקרב אל אביהם שבשמים ולדבקה בו.

ובזה יובן נמי מה שקבעה התורה הקדושה את פסח שני כזמן תשלומין לקרבן הפסח, אשר לא מצינו כדבר הזה בכל שאר הקרבנות והמועדים והזמנים שבתורה, ואף לא במועדים דרבנן, שהרי מי שנאנס ולא חג את חג הסוכות או את חג השבועות במועדם, לא ניתן לו שום זמן להשלים את חסרונו, וכן מי שלא חג את ימי חנוכה או הפורים בזמניהם, הריהו מעוות לא יוכל לתקון וחסרון לא יוכל להימנות, ובפרט גבי קרבנות קיימא לן (ברכות כ"ו) "עבר יומו בטל קרבנו". ובמה איפוא נשתנה כוחו של קרבן הפסח למעילותא, שנתנה לו התורה פסח שני לתשלומין.

אלא אף זה בא מכוח ההכנעה ושפלות הרוח של אותם האנשים הטמאים במדבר, אשר עמדו ואמרו בשפלות רוח ובהכנעה גמורה 'למה נגירע', וע"י כוח הכנעתם פתחו שער מיוחד בשמים לקבל ברצון קרבן פסח שני, אשר יהיה תשלומין לקרבן הפסח הראשון. וממילא גרמו גם שבזה היום תצא אותה ההכרזה בשמים בכל שנה ושנה וישארו שערי השמים פתוחים ויתנוצצו אורות עליונים בהירים למשך שבעה ימים, ודבר זה שריר וקיים עד סוף כל הדורות. ללמדנו כמה גדול כוח ההכנעה ושפלות הרוח באמת.

נמצא לפי זה שפסח שני הוא יום מיוחד המסוגל לתשובה שלימה, ע"י שאדם מכיר בטומאתו ח"ו, ומודה ומתוודה בהכנעה גמורה ובשברון הלב על חטאיו שגרמו לו זאת, ומתחטא כבן לפני אביו שבשמים 'למה אגרע' מכל שאר בני ישראל לבלתי הקריב את קרבן ה' במועדו, ומתחנן מעמקי לבו ונפשו שיפתחו לו שער בעת נעילת שער ויוכל לחזור ולהיכנס אל בית אמו וחדר הורתו, היא השכינה הקדושה, וליאות לאורה. ואז תשובתו רצויה ומקובלת לפני הבורא ית"ש וכל שערי שמים פתוחים בפניו.

ובפרט כאשר פסח שני חל להיות ביום השבת, אשר שבת קודש בעצמה היא זמן תשובה, כדדרשו קמאי אשר "שבת" נוטריקון "ש'ב'ת ב'ו' ת'שוב" (סידורו של שבת, חלק א', שורש א'), ומה גם ששבת דנן מעלתה וקדושתה גדולות ביותר, באשר היא סמוכה לפני יומא דהילולא קדישא של התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי, וקדושה משולשת זו בוודאי מסוגלת לפתוח שערי רחמים ורצון, שערי תורה ותפילה, שערי קדושה ושערי אהבה ויראה, ובפרט שערי תשובה עילאה מאהבת הבורא.

ובכן יהי רצון מלפני אבינו שבשמים, שנזכה לקיים כל מצוות ה' כרצונו ית"ש, כתיקונן בעיתן ובזמנן, ונוכל לעסוק בתורה הקדושה במנוחת הדעת ובשלמות הנפש, ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים, ונזכה להקריב את הקרבנות בפועל בבנין בית מקדשנו ותפארתנו, ע"י ביאת גואלנו משיח צדקנו בב"א.

טוב עין הוא יבורך ישר כח למכון "דבר חיים" על שליחת הדברים

מאוצרות המועדים

הנה הבחינה של יציאת מצרים מאירה עד ל"ג בעומר, ומל"ג בעומר מתחיל ההארה של מעמד הר סיני שהיא קבלת התורה. והנה ההארה של יציאת מצרים היה הכנה למתן תורה, והניסים והנפלאות היה כדי שנתאוהו למתן תורה על ידי הניסים. והנה **ויקרא לו יעקב גל עד'** (בראשית לא, מז), כלומר כיון שמגיע **גל'** שהוא מרומז על ל"ג בעומר, אז מתחילין להאיר בחינת ההארה קבלת התורה. ומלת **עד'** הוא מלשון **עדי עדיים'** (יחזקאל טז, טז), **הורד עדיין'** (שמות לג, ה), כלומר שעד ל"ג בעומר היה ההארה של יציאת מצרים, ומל"ג בעומר מאיר ההארה של קבלת התורה, שמרומז במלת **עד'**, שרומז על התורה.

(קדושת לוי ויצא)

הדברי תורה לע"נ הרב החסיד רבי עקיבא יוסף בן הגאון רבי מרדכי דוד זצ"ל • לרפואת מרת לאה בת מלכה • לזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

גליון מס' 186

שבת פרשת אחרי תשפ"ה

ומשנה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור ולכל דורש ברבים
לאורו ולזכרו של מרן קדוש ישראל ותפארתו שר התורה זיע"א

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

עניין של חינוך

קריאת פרשתינו ביום הכיפורים

מובא במדרש: "אמר רב חייא בר אבא באחד בניסן מתו בניו של אהרן, ולמה מזכיר מיתתן ביום הכפורים, אלא מלמד שכשם שיום הכפורים מכפר כך מיתתם של צדיקים מכפרת". ה'חתם סופר' כתב, שמיתת הצדיקים שמכפרת, זוהי כפרה כללית על כלל הציבור ולא על כל יחיד ויחיד. אולם ישנה אפשרות שמיתת הצדיקים תכפר על ישראל גם על כל יחיד ויחיד, וזה אם יצטער בלבו על מות הצדיק. ועפ"י זה נראה לומר, שלכן נסמכה מיתת הצדיקים ליום הכיפורים, שהוא יום כפרה לישראל בשני אופנים: א. כפרה לכלל ישראל, כמו שנאמר בפרשתנו: "כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מפל חטאתיכם". ב. כפרה לכל יחיד ויחיד, ובתנאי שיצטער על עוונותיו ויחזור בתשובה. ועל כן נהגו חלק מקהילות ישראל שבהוצאת ספר תורה ביום הכיפורים (שחרית) להגיד פיוטים על מות שני בני אהרן. וכתב השל"ה הקדוש, מצאתי בקונטרסי האר"י ז"ל: המוריד דמעות ביום הכיפורים על מיתת בני אהרן, בניו אינם מתים בחייו, עכ"ד. ובזוהר הקדוש (אחרי מות) כתוב: וכל אדם יתעורר בבכי עת קריאתה (פרשת אחרי מות) ויתן אל לבו לשוב מעבירות שבידו בתתו אל לבו מיתתן של צדיקים אלו על חטא אחד... ובה שאמרו המצטער על מיתתן של צדיקים מתכפרין לו עוונותיו...

(הובא בקיצור מתוך העלון 'ברינה יקצורו')

**בברכת שבת שלום –
מערכת לב ארי**

פנינים משלחן מלכים

"בחדש השביעי בעשור לחדש תענו את נפשותיכם" (טז, כט)

סח רבנו המשגיח רבי שלום שבדרון זצ"ל בספרו: 'שאל אביך ויגדך' אודות המעשה שהיה אצל הגאון הצדיק רבי שמחה בונם ורנר זצ"ל. בשכונה שייסד, הלא היא שכונת בתי ורנר בשכונת למאה שערים התגוררה ישישה אחת שזכתה והגיעה לגיל מופלג ביותר מאה ושש עשרה שנים. והנה קרב יום הכיפורים של אותה שנה. הישישה כבר הייתה חלושה ביותר, כמעט כל כוחותיה עזובה, הלכו ושאלו אצל הרופא, האם מותר להניח לה לצום. מיהר הרופא לבודקה וקבע בצורה החלטית ממש, פיקוח נפש! אסור בתכלית להניח לה לצום! שמעה הישישה והגיבה בביטול רב: מאה וארבע שנים שאני צמה ביום הכיפורים והשנה לא אצום!! לא בא בחשבון! אצום כמו תמיד! לא שייך לשנות מאומה! שמע רבי שמחה בונם ורנר והתלבט מה לעשות, הרופא אוסר עליה את הצום, היא אכן ישישה מופלגת בשנים וסכנת פיקוח נפש היא ממש בעליל, מצד שני, היא מתנגדת, היא מסרבת לקבל את הכרעת הרופא, ואולי מי יודע, אם תאכל אולי דווקא זה יזיק לה. הגע בנפשך! ישישה כה מופלגת שעברו עליה כדבריה כבר מאה וארבע תעניות של יום כיפורים כמה זה ישפיע עליה לרעה אם נכריח אותה לאכול! איזו עגמת נפש תהיה לה!... אבל לבסוף מצא רבי שמחה בונם עצה נפלאה, האשה לא רק ישישה וחלושה הייתה אלא גם מאור עיניה כבר ניטל ממנה ולא הבחינה אף בין אור לחושך. שלח לומר לה, יהי כדברייך! את תתעני ביום הכיפורים כמנהגך מימים ימימה, לא ניטול את הדבר הזה ממך. נרגעה הישישה ומלמלה דברי תודה על כך. ואולם, ביום הכיפורים, שעות אחדות בלבד לאחר שהאיר היום, בא רבי שמחה בונם לביתה של הישישה, ביחד עם כמה אנשים צעירים, וביזמתו הוציא אחד מהם שופר ותקע תקיעה, וכל האחרים עמדו וקראו את הקריאה לשנה הבאה בירושלים, כפי המנהג שתוקעים במוצאי יוה"כ... הישישה, שכאמור מאור עיניה כבר ניטל ממנה מפאת זאת לא יכלה עוד לחשב בדיוקנות חשבון של שעות, שמעה את הכל וקיבלה כי תם צום יום הכיפורים. הלכה ונטלה לפיה מעט משקה ואוכל והשביעה את נפשה כלאחר הצום בערב... כזו הייתה חרדתו של צדיק זה לנפש אחת מישראל, וכך הפליא בעצמה להחיותה!

(ליקוטים וסיפורים נפלאים)

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד ושרה הי"ד

מערכת שיעורי לב ארי – שיעורים שבועיים לאור הפרשה מפי הרב אריה יוסף שליט"א

מעשה שהיה...

'תורה לשמה' \ ספור על רבנו מרן הגאון מופת הדור רבי יוסף תאומים בעל הפרי מגדים זצ"ל וזיע"א

כאשר רבינו אחרי שבע שנות ישיבה בלבוב התקבל כאב"ד ור"מ בפרנקפורט, לכבוד המאורע הזמין לעצמו קפוטת חדשה, מכיון שהיה יושב על התורה בבית המדרש עד שעה מאוחרת בלילה, וכל רגע היה יקר בעיניו מפז, השאיר הגאון ביד אשתו הרבנית סכום כסף לצורך תשלום שכר העבודה לחייט, ברגע שהלה יביא את הבגד המוכן. בבואו הביתה באישון לילה לאחר שהרבנית כבר עלתה על יצועה לישון, הבחין בקפוטת החדשה שהייתה מונחת על השולחן. רבינו חשש שמא היא עדיין לא שילמה ויש בזה משום איסור דאורייתא "לא תלין פעולת שכיר" וגם איסור לחייט שהכשילו, אך את הרבנית לא רצה להעיר משנתה כדי לשאול אותה. סגר איפוא את הדלת ויצא בחשכת הלילה לחפש את החייט, כשמצא את בית החייט רעד הלה בכל איבריו מרוב התרגשות כשהוא תמיה: "מה עושה רבינו בביתו בשעה מאוחרת זו?" הרגיעו הגאון והסביר לו את החשש שכרסם בלבו. ופניו אורו בשמעו מפי החייט שהרבנית שילמה כבר את שכרו.

סיפר האדמו"ר הגאון ר' יוסף גרינוואלד מפאפא, שכאשר רבינו הדפיס את חיבורו, הוא נסע בעצמו למוכרו ללומדי התורה, אולם לצערו הרב לא היו קונים רבים, והייתה לו חלישות הדעת מזה. יעצו לו חסידים שיסע למגיד הק' ר' יחיאל מיכל מזלוטשוב ואכן שמע לעצתם ונסע לצדיק כשהגיע אליו, סיפר כי יגע הרבה על חיבורו ועתה אין קונים אותו, ולקח המגיד הק' הספר והביט בו ואמר שהכתוב הוא תורה לשמה ושהזכירו בשמים שיוורו הלכה למעשה מתוך חיבורו, וכששמעו זאת, רבו הרוכשים והלומדים בספרו. (תולדות ויחי יוסף). וכן הגה"ק ר' שניאור זלמן מלאדי, האדמו"ר הזקן ובעל התניא זי"ע אמר: "מכריזים ברקיע כי הלכה כפרי מגדים".

סיפר כ"ק מרן האדמו"ר ר' ישכר דב רוקח (הזקן) מבעלז: "כ"ק אבי זי"ע (מרן האדמו"ר ר' יהושע רוקח) הרים פעם על נס את הפרי מגדים, והיה הדבר אצלי לחידוש, והוא הרגיש בכך ואמר לי: "מהו הרבותא אצלך, דע כי בעל הפרי מגדים על ידי יגיעתו בתורה (לימוד תורה לשמה וכן בשל העובדה שלא היה מחונן בכישרונות) זכה למה שזכו הבעש"ט הק' ותלמידיו זי"ע", וסיים כ"ק מרן זי"ע ואמר: "אלמלא שמעתי הדברים בעצמי מפה קדשו של כ"ק אבי זי"ע לא הייתי מאמין". (נלקט בשינויי לשון קלים מתוך העלון פניני הצדיקים).

הילולא דצדיקייא

הילולת רבנו מרן

מופת הדור

הגאון רבי

יוסף תאומים

זצ"ל זיע"א

בעל הפרי מגדים

(י' אייר ה'תקנ"ו)

הגאון הרב יוסף תאומים זצ"ל הידוע כ'פרי מגדים' - נולד בשנת ה'תפ"ז בכפר שטריץ שליד לבוב בפולין לאביו: ר' מאיר (ששימש כדיין, מגיד מישרים ומורה צדק בלבוב). עם לידתו עברו הוריו ללבוב. בילדותו לא היה מחונן בכישרונות. בשנת ה'תק"ד עבר להתגורר בקומארנו, שם נישא ולאחר מכן במשך עשר שנים שימש כימלמד (וניצל את שעותיו הפנויות לכתובת ספריו). בשנת ה'תקכ"ז עבר לברלין לבת-המדרש של ר' דניאל יפה וביקש לשבת שם כדי לחבר את ספריו (מאחר ושמו יצא לתהילה, רבים פנו אליו לדון תורה והפריעו לו מלימודו וכפי תיאורו שאין לו פנאי אף לבלוע רוקו, ולכן עשה עצמו כלא מבין את טענותיהם והניחוהו). בשנת ה'תק"ל נפטר אביו והוא התבקש למלא את מקום אביו בלבוב אולם הוא סירב בנימוק שהוא עסוק בכתובת ספריו ובשנת ה'תקל"ד נענה לבקשתם והתמנה לדיין, מגיד מישרים ומורה צדק בלבוב. בשנת תקמ"א התמנה לרב ואב בית דין בפרנקפורט על האודר, בה כיהן אחת עשרה שנה. גם לאחר שהתפרסם כאחד מגדולי הדור, נהג לבקש שלא יפסיקוהו בדרשתו בשאלות וקושיות, כדי שלא יתבלבל. שקדן ומתמיד גדול, וכמעט לא פסק פומיה מגרסה. ענוותן מופלא. גם כשהיה ראש ישיבה ורב עיר נהג לחתום 'יוסף מלמד' (על ששימש בעברו כמלמד תינוקות) בלבד. חריף, בקי ודייקן שאין כמותו. רבנו נלב"ע ב"י באייר ה'תקנ"ב. רבנו חי ופעל כ-65 שנים. ציונו בפרנקפורט על האודר.

ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו תגן עלינו אמן!

למה נתת לי ללכת?...

**"כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם
לפני ה' תטהרו" (טז, ל)**

סח מרן המשגיח רבי שלום שבדרון זיע"א : מעשה שהיה בבית הכנסת שבראדין, כבר סיימו תפילת נעילה של יום הכיפורים ונותר מעט זמן עד לתפילת ערבית. ישבו המתפללים ושוחחו ביניהם שיחת-חולין. ראה זאת רבי בנימין, המגיד של ראדין, ונתעגמה נפשו עד מאוד, כי אחרי יום שלם של עבודת יום-כיפור, כבר שוקעים לשיחה בטלה.

עלה רבי בנימין לבימה ואמר: אמשול לכם משל. כידוע, היו ברוסיה גזירות קשות נגד היהודים, שללו מהם את כל מקורות הפרנסה, הכל נאסר עליהם, ולא הייתה להם ברירה אלא לעסוק במסחר שחור. היו שם שתי עיירות יהודיות, שכל אחת מהן השתייכה למדינה אחרת, ושתייהן היו על הגבול, ובתוכם שביניהן, היה יער שנחשב לשטח הפקר. יהודי שתי העיירות, היו מתגנבים באישון-לילה לתוך היער ומחליפים ביניהם סחורות, וכך הצליחו לעשות קצת לפרנסתם. פעם אחת יצא יהודי אחד באמצע הלילה ועל גבו שק מלא סחורה ונכנס ליער, כדי שיוכל להעבירו בעסקת - חליפין, עם יהודי מן העיירה השנייה. מובן מאליו שהיה מפוחד וזהיר, וכל רשרוש ששמע עצר את נשימתו. לפתע ראה מרחוק שוטר. לבו עמד מלפעוס. מיד הלך והשליך מעל שכמו את השק, שהשוטר לא יוכל לתפוס אותו ביחד עם הסחורה, והמשיך לצעוד כך, ללא הסחורה. אבל פלא בעיניו, הוא רואה שהשוטר מסתכל עליו, אבל הוא עומד כבול-עץ, ללא נוע. הוא מתקרב עוד יותר, והשוטר אינו זז ואינו מניע איבר. החליט היהודי, בוודאי זה איזה גולם או שיכור. אם כך, חושב הוא לעצמו, למה ישאיר את השק הפקר. חוזר הוא על עקבותיו, מרים את השק ושם אותו על שכמו וממשיך ללכת. עיניו אינן סרות מהשוטר, והשוטר ממשיך לעמוד באותו מצב, ללא תנועה, ממשיך הוא ללכת, הוא אפילו עבר כבר את השוטר, הוא כבר בטוח... אבל לפתע, לאחר שעבר את השוטר מרחק מסוים, רואה הוא שהשוטר מתחיל ללכת אחריו. עכשיו כבר אין לו שום ברירה, הוא לא יכול לסלק את השק מעל גבו, שהרי כבר נראה עם השק. לעצור אינו יכול, כי השוטר הולך אחריו. מה לעשות? ממשיך הוא ללכת, והשוטר הולך אחריו ושותק. חושב היהודי, אולי בכל זאת לא קרה כלום. הוא הולך, השוטר הולך אחריו ושותק. מילא, שילך, העיקר שהוא לא אומר כלום. כך עובר היהודי לאורך כל היער, והוא כבר מגיע אל העיירה השנייה, ואז לפתע צועק השוטר כנגדו: היי, יהודי, מה יש לך בשק? ... פורץ היהודי בבכי מר ונואש: רשע מרושע, הלא ראית אותי כבר לפני שלושה קילומטר, למה נתת לי ללכת את כל הדרך הזו, כשלבי דופק והולם בחזקה וכתפי נשברות מכובד המשא? איך יכולת לתת לי ללכת שלושה קילומטר בבוץ ואתה כל הזמן שותק, ועכשיו תשלח אותי חזרה על עקבותיי? סיים רבי בנימין המגיד ואמר: כך נראה יום-כיפור שלנו עם היצר-הרע, אנחנו באים ל"כל נדרי" והוא שותק. בשחרית הוא שותק, במנחה הוא שותק וגם בנעילה הוא שותק. והנה, עוד מעט כבר מתפללים ערבית, וברגע זה הוא מנתר ממקומו וקופץ עלינו והודף אותנו חזרה לאחור!...

(שאל אביך ויגדך)

סגולותי

מגזין הבטאון המשנה

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

גליון מס' 09

שבת פרשת אחרי תשפ"ה

נבהיר כי הסגולות נלקטו ממקורות שונים והדברים מוגשים למעיינים הנכבדים ואין המערכת אחראית על תוכנם (טל"ח)

סגולות חודש אייר

סגולתו של חודש אייר

בגמרא במסכת שבת מובא: מ'אייר' ועד 'עצרת', הרפואה מתחזקת ומועילה. ראשי התיבות של אייר הם: אני ד' (י') רופאך. וכן: "אויבי ישובו יבושו רגע". בחודש זה מרפא אותנו הקב"ה בכבודו ובעצמו, שהיא רפואה שלמעלה מהטבע, העוקרת את החולי כאילו לא היה מעולם.

ועוד כתב בספר לוח דבר בעיתו – טעם שחודש אייר נבחן ומנוסה בחכמת הרפואה שהוא מסוגל לרפואת ריקון האיכוטמכא מהעיפושים וחולשת המרה, משום שכל החולשות והחולאים, באים על פי רוב ממאכלים שאינם לספי מזג האדם, והנה בחודש זה התחיל המן לרדת שהוא 'לחם אבירים' שנבלע באיברים ולא בא ממנו כל חולי ומכאוב נמצא שבחודש זה נתרפאו כל החולאים, לכן נשאר טבע קיים בחודש זה שיש בו סגולה לרפואה (ראה גם ב'קרה דחבורתא' בהקדמת האדמו"ר מביאלא שליט"א)

סגולת הגשמים היורדים בחודש זה:

כתב בספר לוח דבר בעיתו: 'הגשמים שמפסח עד עצרת (ב'בני יששכר' הקפיד לציין 'בחודש אייר' דייקא) הם רפואה גדולה לכל התחלואים שאין לך רפואה כמוה בכל חנויות הרפואות'. דהיינו לעמוד בגשם ולגלות קצת את ראשו וגם לפתוח פיו לגשם, וכן מעצרת ואילך אם יורדים (בחול"ל) כשהארץ צריכה להם – הם טובים (נופת צופים להרה"ק רבי פנחס מקוריץ זצ"ל)

תפילה מהחיד"א זצ"ל לבריאות ורפואה שלימה

'ריבונו של עולם, ברחמיך תן בנו כוח ובריאות ויכולת מספיק, וחזק ואמץ באברינו וגידינו וגופנו לעמוד על המשמר. ולא יארע לנו שום מחוש ושום כאב, ונהיה שמחים וטובים ובריאים לעבודתך. ותצילנו מכל רע, ותאריך ימינו בטוב ושנותינו בנעימים ומלא שנותינו אורך ימים, ושנות חיים תוסיף לנו לעבודתך. ובצל כנפיך תסתירנו, ותצילנו לנו ולכל בני ביתנו מכל גזירות קשות ורעות, ונהיה שקטים ושאננים, דשנים ורעננים לעבודתך וליראתך'.

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד ושרה הי"ו

מערכת שיעורי לב ארי – שיעורים שבועיים לאור הפרשה מפי הרב אריה יוסף שליט"א

בזאת יבא אהרן אל הקדש" (טז, ג)

"בזאת" בגימטריה 'שפלי' ובגימטריה 'קדוש', וזה מה שאמר הקב"ה לאהרן הכהן, - כדי לעבוד את השי"ת צריך שיהיה לאדם את שתי הבחינות, שמצד אחד יהיה שפל בדברים הנוגעים בינו לבין עצמו, אך בדברים הנוגעים כלפי שמיא צריך שיהיה 'ויגבה לבו בדרכי ה'.

שיח יעקב יוסף

א נקודל'ה

"לא תשנא את אחיך בלבבך" (יט, יז)

לכאורה למה כאן בפסוק התורה משתמשת בלשון "אחיך" בעוד שבציוויים האחרים הלשון היא בד"כ "רעך", "עמיתך" וכדו' (ואהבת לרעך כמוך, בצדק תשפוט עמיתך). רש"י הירש מבאר זאת כך – התורה באה להדגיש, שגם כלפי אדם שהוא אינו "רעך" או אם הוא גם לא מכבד את זכויותינו כלל ואינו ראוי להיקרא "עמיתך"; גם בנסיבות אלה, מסבירה התורה מדוע להימנע משנאתו, כי הוא עדיין "אחיך" – כולנו בניים למקום, ומחויבים באחוה זו, ואסור לנו לשנוא אחד את השני – גם לא בלב.

רש"י הירש

"כי ביום הזה יכפר עליכם מכל חטאתיכם, לטהר אתכם, לפני ה' תטהרו" (טז, ל)

'ביום הזה' - הכוונה ליום הכיפורים, לכאורה מה ההבדל בין "לכפר עליכם" לבין "לטהר אתכם"? האם אלה הן הבטחות שונות או כפל לשון? הנצי"ב מפרש כך: ישנן עבירות, שחוץ מהאיסור עצמו, הן גם משפיעות על נפש האדם לטמא אותה, כגון אכילת מאכלים אסורים; ועבירות אלו גם אם אדם היה במצב של פיקוח נפש, עדיין יש להם השפעת טומאה על הנפש; ולכן היה ניתן לחשוב, שכוחו של יום הכיפורים הוא רק לכפר על עונש העבירות, אבל אין בכוחו לטהר את הנפש מאותן השפעות טומאה. לכן מדגישה התורה שיום הכיפורים מועיל גם "לכפר עליכם" וגם "לטהר אתכם", מאותה טומאת הנפש.

הנצי"ב

"ואהבת לרעך כמוך" (יט, יח)

למה הפסוק נוקט בלשון "לרעך" שנשמע מזה שהכוונה היא לאנשים שיותר קרובים אליי, ולא "לזולתך" או "לאדם" שמשמעו כולם? אלא התורה מדגישה פה דווקא את הקרובים אלינו שיותר קשה לנו לאהוב כראוי, ככל שהאדם יותר רחוק מאיתנו כך יהיה לנו יותר קל לעזור לו ולאהוב אותו, אבל דווקא השכן או הקרוב זה יותר קשה ולכן מדגישה אותו התורה.

לתורה ולמועדים

"אחרי מות שני בני אהרן" (טז, א)

הזוהר הקדוש כותב כי הסיבה שקראו להם "בני אהרן" זה כי נדב ואביהוא עדיין היו למטה מעשרים שנה, כלומר בני ברשות אביהם. ולכאורה איך הם נענשו, הרי כתוב שלא מענישים אדם מן השמים בטרם מלאו לו עשרים שנה? אלא עונה בעל "הדרש והעיון" – שעל פי דברי חז"ל בברכות, קטן פיקח ובר דעת מופלג נענש אפילו לפני גיל עשרים. זהו שאומר כאן הכתוב: "אחרי מות שני בני אהרן" – ואם תשאל כיצד נענשו לפני גיל עשרים? ממשיך הכתוב: "בקרבתם לפני ה'" – מכיוון שהיו גדולים בדעת ובמדרגה, עד שנתקרבו מאוד אל השם יתברך, לפיכך "וימותו" – אף כי אחרים בגילם עדיין אינם בני עונשין...

הדרש והעיון

"את שבתותי תשמרו ומקדשי תיראו אני ה'" (יט, ל)

כתוב במסכת שבת ש"אם ישראל היו משמרין שתי שבתות רצופות מיד נגאלין", וזה מה שמרמז בפסוק "את שבתותי תשמרו" – במידה ותשמרו שתי שבתות, אזי "ומקדשי תיראו" – אתם תזכו לגאולה השלימה ותראו את בית המקדש, וממילא "אני ה'" – אהיה מלך לבדי על כל העולם. ואפשר להגיד עוד פירוש ככתוב במסכת שבת "לא חרבה ירושלים אלא בשביל שחיללו בה את השבת שנאמר ומשבתותי העלימו עיניהם ואחל בתוכם" וכמו לעיל שבמידה וישמרו 2 שבתות וכו'.

מבחר הפנינים

הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

"לרצונכם תזבחהו" – כשבאה צרה ח"ו על האדם, אזי הוא נודר להקריב שלמים, כשיעזור לו השי"ת, וינצל ממנה, אבל קרבן זה – הוא אינו לרצון השם, כי יותר טוב היה אם לא הייתה באה הצרה ולא היה צריך להקריב קרבן שלמים, וזה מה שאומרת התורה "וכי תזבחו זבח שלמים לד' - אל תמתין, עד שתבוא הצרה, שתקריבו באונס, אלא "לרצונכם תזבחהו" - עוד קודם שתבוא הצרה.

אמרי שפר

א ז י ס ווארט

"לכף זכות"

מה הלשון "לכף זכות"? למה לא כתוב פשוט "הוי דן את האדם לזכות"? אלא מסביר ה'פני מנחם' זיע"א שלפעמים כשמתקשים להכניס רגל לתוך הנעל, לוקחים "כף" ובאמצעותה אנחנו דוחקים את הרגל לתוך הנעל, וזו גם כאן הכוונה במילה "כף" – גם אם קשה מאד לדון אדם לכף זכו, צריך להתאמץ ולחפש בדוחק לימוד זכות עליו, בדומה לשימוש בכף נעליים.

פני מנחם

"קדושים תהיו" .. איש אמו ואביו תיראו" (יט, ג)

הדבר הראשון שהתורה אומרת אחרי "קדושים תהיו" זה את מצוות כיבוד אב ואם, אומר ה'מאירת עינים' שכל יהודי צריך לקיים את כל המצוות ולכן יתגלגל שוב ושוב עד אשר יקיים את כל המצוות ויהיה קדוש, אך התורה מזרזת ופותחת ישר עם מצוות כיבוד אב ואם כי לא בטוח שההורים יתגלגלו שוב באותו הגלגול ויוכל לקיים כראוי לכן התורה מזרזת בזה.

מאירת עינים

"איש אמו ואביו תיראו"

למה כתוב "איש", הכתב סופר מסביר את זה על פי מה שדרשו חז"ל על הפסוק "כבד את אביך ואת אמך" שחז"ל דורשים 'אשר צוך במרה' ולכאורה מה זה משנה איפה הוא ציווה? אלא חז"ל באו להגיד לנו שהציווי לכבד את ההורים הוא לא רק מתי שאנחנו נהנים מהם, כי הרי במדבר במרה היה להם הכל, אוכל – מן, המלבושים וכו' ולא היו צריכים את ההורים שלהם ולכן חז"ל הדגישו שאף על פי כן – חייבים לכבד את ההורים, וכן כאן כתוב "איש" – שלא תלוי בהורים, בכל זאת 'אביו ואמו תיראו'.

רש"י מפרש באחד ההסברים על הציווי שיש כאן ציווי לדון אדם לכף זכות, לכאורה לפי ההסבר הזה, למה לשון הפסוק היא לשפוט "בצדק"? הרי מהות הציווי היא ללמד זכות, היה צריך להיות כתוב "לטוב", או "בטוב", או "לכף זכות" וכד'? אלא מכאן מוכח, שאכן רוב רובן של 'לימודי הזכות', הם הם 'בצדק' ואמת לאמיתה... כי הרי עצם לימוד החובה, ושפיטת הזולת לפי ראות עינינו, מנוגד לצדק ולשפיטת צדק; ככתוב באבות "אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו", והשפת אמת כותב על זה שלמקום חברו אין אדם יכול להגיע לעולם, כי כדי להגיע למקומו עליו להיוולד מחדש במצבו, במשפחתו, וכו' נמצא שכל שיפוט של הזולת לכף חובה מנוגד לצדק; וממילא לימוד הזכות, המנטרל את שיפוט החובה (שהוא מעיקרו מעוות) עושה עמו "צדק".

באר הפרשה בשם הרה"ק רבי יעקב מפשעווארסק

"וידבר ה' אל משה, אחרי מות שני בני אהרן, בקרבתם לפני ה' וימותו" (טז, א)

לכאורה המילה "וימותו" בסוף הפסוק מיותרת, שהרי כבר נאמר בתחילת הפסוק 'אחרי מות שני בני אהרן', ועוד קשה – בפסוק כאן נאמר "וידבר ה' אל משה", אך בפועל לא מפורטת כאן שום אמירה, מה דיבר הקב"ה אל משה! ולא יכול להיות שהכוונה לדברים שנאמרים בפסוק הבא – שהרי בפסוק הבא נאמר שוב באופן נפרד "ויאמר ה' אל משה" ואם כך, איזה אמירה יש בפסוק? אלא הנצי"ב עונה על זה ומסביר שהמילים "בקרבתם לפני ה' וימותו", הן בעצמן האמירה שאמר הקב"ה למשה ואמירה זו של הקב"ה למשה באה ליישב שאלה – הנה, בני אהרן מתו כידוע משום שחטאו חטא המחייב מיתה בידי שמים, אך עדיין צריך הסבר, וכי כל אדם שחוטא בעבירת כרת וכד' מת מיד בו במקום, מיד אחרי החטא? כידוע המציאות אינה כך, ומדוע אם כן מתו בני אהרן מיד כשחטאו? ועל כך משיב הקב"ה למשה, "בקרבתם לפני ה' וימותו" – משום שהחטא היה במקום קרוב ומקודש ביותר לקב"ה לכן מתו מיד. ומזה ילמדו לדורות, להיזהר ביותר בעת העבודה במקדש, שהעונש על עבירות שם הוא מיד. ונמצא שהמילים "בקרבתם לפני ה' וימותו" הן אמירה בפני עצמה, ואמירה זו משמשת גם כעין מבוא לאיסורים הבאים, שעניינם זהירות הכהן במקדש (ואל יבוא בכל עת אל הקודש וכו').

הנצי"ב

העלון נכתב על ידי: מנחם ריביץ

ליבא בעי

הדרגה הראשונה היא מי שמקיים את המצוות, ומכוון לקבל את שכרן כאן בעוה"ז. הוא מקיים את המצוות בתור קמיע או סגולה שמועילה להרבות בעושר, בנכסים ובכבוד וכדי שיחיה ימים רבים, וזהו שכתוב "בשמאלה עושר וכבוד", ופירשו רז"ל למשמאילים בה עושר ונכסים וכבוד.

הדרגה השניה, הוא מי שמקיימן כדי ליטול שכרו לעוה"ב. זה עדיין נקרא שהוא עושה את המצוות שלא לשמה, כי מטרתו בקיום המצוות הוא על מנת לקבל פרס, אמנם רוחני ואמיתי ולא כמו זה שמחפש את שכרו בעולם הזה, אך עדיין, הוא אין הוא משתדל בקיום המצוות לשמה.

הדרגה השלישית היא מי שעושה את המצוות מאהבה. מי שמחפש לקיים את המצוות כדין וכראוי שלא על מנת לקבל פרס אלא כדי לעשות רצון ה', הוא לא חושב על השכר שיקבל בעולם הבא, אלא מקיים את המצוות רק מתוך אהבתו לה'. יהודי כזה זוכה כמו האבות הקדושים גם לחיי העולם הבא, וגם לחיי העולם הזה.

בין הדרגות האלה, איפה אנחנו מוצאים את עצמנו? בדרך כלל אנחנו מעל לדרגה הראשונה, אנחנו לא מקיימים מצוות כדי לקבל תלוש משכורת בסוף יום, וגם אם עושים מצווה בתור סגולה, הרי הגמרא כבר העידה שיהודי שנתן צדקה לרפואת החולה והחולה נפטר, לא חוזר בו מהמצווה. אם כן גם שם טמון שורש של אמת ולא כמחפש שכר גרידא.

למרות שאנחנו בעיצומו של חודש אייר, נביא סיפור שקשור דווקא לסוכות. מסופר על הגאון מוילנא, שהוא היה שולח שליחים כל שנה לחפש עבורו אתרוג שהיה דבר קשה מאד להשגה. שנה אחת החיפושים היו קשים במיוחד, אך לבסוף מצאו השליחים סוחר שבאמתחתו אתרוג יפה ומהודר. אך הסוחר כלל לא התכוון למכור את האתרוג המהודר, אלא לשמור אותו לעצמו. השליחים הציעו סכומים גבוהים, אך גם הם לא שכנעו אותו.

השליחים החליטו לספר לסוחר שהם רוצים את האתרוג עבור הגאון מוילנא, בתקווה שזה ישכנע אותו. הסוחר התרגש לשמוע למי מיועד האתרוג, והסכים למכור אותו, אך רק בתנאי ששכר מצוות ארבעת המינים של הגאון מוילנא, יזקף לזכותו. הם נטלו עמם את האתרוג והבטיחו לו שיציגו לפני הגאון את התנאי שלו.

כאשר הגיעו השליחים חזרה לוילנא הם ניגשו לגאון בחשש גדול, הם פחדו מה תהיה תגובתו כשישמע שהתשלום על האתרוג הוא שכר המצווה של נטילתו.

אך תגובתו של הרב הפתיעה אותם, פניו קרנו מאושר תוך שהוא אומר: "כל ימי ייחלתי שאזכה לקיים לכל הפחות מצוה אחת שלא על מנת לקבל פרס, ועתה הזמין לי הבורא ית' מצוה יקרה כזאת, ובידי לקיימה בשלמות, איך לא ארקוד משמחה?"

בפרשתנו מופיע הפסוק: "אשר יעשה אותם האדם וחי בהם" אומר הרבינו בחיי שבמילה "חי" כלולים ארבע רמות שונות של חיים. כל הרמות הן של אדם ששומר תורה ומצוות, כל הדרגות המובאות הן של ההולכים בדרך ה', אך גם בין עבדי ה' קיימים הבדלים:

שאלת השבוע

בתחילת פרשת קדושים, מביאה התורה את הדברות הראשונות פעם נוספת.

חלקן מובאות באותה הלשון שמופיעה בלוחות הברית, כמו לדוגמא "את שבתותי תשמורו".

אך במצות כיבוד אב ואם חל שינוי משמעותי, בלוחות כתוב את לשון הכבוד "כבד את אביך ואת אמך" בעוד אצלנו כתוב "איש אמו ואביו תיראו".

ונשאלת השאלה, מה בא שינוי זה ללמד?

בין הפותרים נכונה יוגרל בעז"ה פרס.

תשובות יש לשלוח למייל 4663MR@GMAIL.COM

בסוכה". אז אמר לו רבי לוי יצחק: "את החלק שלך בעוה"ב אתה תקבל, רק לא רציתי שתקבל אותו בחינם, ולאחר שהראית שאתה מוכן להפסיד עולם הבא בשביל קיום מצווה, בדין הוא שתיטול את שכרך".

לא צריך להיות הגאון מוילנא או הרבי מברדיטשב כדי לקיים מצווה לשמה, כל יהודי יכול! וגם אם אנחנו לא יכולים להיאחז בדרגה השלישית ולקיים את כל המצוות לשמן, אנחנו עדיין יכולים לעשות מעשים שישאירו אותנו קשורים אליה. אותו יהודי קיבל את מקומו בעוה"ב ליד רבי לוי יצחק בזכות פעם אחת שקיים מצווה לשמה.

האם לא נוכל מדי פעם לחשוב על משהו שאפשר לעשות רק מאהבתנו את ה' משהו כזה שגם אם יגידו לנו "אין לך שום שכר על מה שאתה עושה עכשיו, וגם לא תקבל שום עונש אם לא תעשה זאת", נוכל לענות בלב שלם: "אז מה?!"

ולמי שתהה, הדרגה הרביעית לא הובאה בכוונה, כי היא הדרגה של אלו שלא שלטה בהם מיתה.

אז אולי בדרגה השניה, כי הדרגה השלישית? לא סתם הביא הרבינו בחיי את האבות בתור דוגמא, הם יכולים לקיים מצוות לשמה. הגאון אחז שם, עובדה שיכל לשמוח כששמע ש"מכרו" את הזכויות שלו במצוה לאותו סוחר, אבל מי אני שאשתייך לדרגה כזאת?

לשם כך נביא סיפור נוסף שאירע גם הוא בסוכות, הפעם בבארדיטשב. גם שם היה קושי גדול בהשגת אתרוג, וימים ספורים לפני החג לא היה אתרוג אחד בכל העיר. באותם הימים הגיע יהודי להתארח בעיר ובידו אתרוג. שמחו תושבי העיר וסיפרו לו על גודל הנס שהגיע להתארח אצלם ככה יוכלו כל יהודי ברדיטשב לברך על ארבעת המינים. אך לדאבונו, היהודי אמר שהוא לא מתכוון להשאר בעיר לחג, ובקרוב הוא כבר מתכנן לעזוב.

אנשי העיר ניסו לשכנע את היהודי שישאר לפחות ליום טוב הראשון כדי שיוכלו כולם לזכות במצוה ולברך על האתרוג שלו, אך הוא לא נענה לבקשתם. גם רבי לוי יצחק ניסה לשכנעו להישאר והסביר לו איזו זכות גדולה תהיה זו בשבילו לזכות את כל הקהילה הגדולה במצות ארבעת המינים. אך היהודי עמד בסירובו, עד שהרב אמר לו: "אם תשאר כאן לסוכות אני מבטיח לך שתהיה אתי במחיצתי בגן עדן".

להבטחה זו הוא לא יכל לסרב. הוא הסכים להישאר בברדיטשב לחג ולתת לכל בני הקהילה לברך על האתרוג שלו. בליל החג לאחר התפילה חיפש האורח מקום לסעוד את סעודת החג, הוא היה בטוח שכולם ישמחו לארחו, אך לפליאתו איש לא הזמין. בצר לו, הוא החל לחזר על פתחי התושבים, בבקשה שיתנו לו לפחות לאכול כזית בסוכה בשביל לקיים את המצווה, אך איש לא הסכים להכניסו.

היהודי הבין שכנראה זאת הוראה מהרב, והחליט ללכת אל סוכת הרב בעצמו. הרב קיבלו בשמחה, אך הסכים לארחו רק בתנאי שיוותר על מקומו בעוה"ב, זה שהבטיח לו תמורת האתרוג. האורח נבהל לרגע, הוא חשב על דברי הרב, ולבסוף אמר: "אני מוכן לוותר על המקום בעולם הבא שהבטחת לי, כדי שאוכל לקיים מצות אכילה

איך?!

"יקרה היא מפנינים"
אבל ניתנה בחינם.

|| מאמר מיוחד לשבועות || פרטים נוספים בקרוב !

מתקנים מדבש
ונצחת צופיםהדלקת נרות:
7:05
יציאת השבת:
8:43
זמני השבת
לפי אופק ב"ב

תכלית הידיעה שידע שאינו יודע

קדושים תהיו: ר"ל תכלית הידיעה שידע שאינו יודע, וגם במעלת השלימות ידע שלא הגיע לגדר הקדושה, גם שהוא במעלה עליונה, ידע שהיה למעלה מועט, אלא שיהיה מכלל המצפים לישועה, אימתי יזכה לגדר 'קדושים תהיו' לעתיד ולא בהווה, 'כי קדוש אני ה' הוא לבדו יתברך, הוא בתכלית שלימות הקדושה, אבל אדם אי אפשר בזה, לכך יראה עצמו תמיד חסר מגדר הקדושה והשלימות, והבן. (כתונת פסים)

לקבל יסורין באהבה

לא תעשו עוול במשפט: רצה לומר על משפט העליון, לא תראה פנים עציבות כאילו נעשה 'עוול ומשפט' מעוקל חס ושלוש מלמעלה, כי הלא הכל שלו ויהיה בקבלת השמחה. (תולדות יעקב יוסף)

ע"י הוכחת חבריו נשמר גם הוא מעוון

הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא: יתבאר על פי מה שכתוב ביערות דבש, שיש לאדם להוכיח לחברו אם רואה שעושה דבר שאינו הגון, וממילא דיהיה לו הוכחה בנפשו, דיאמר לעצמו לחברי מחיתי, ואיך אעשה בעצמי הרעה הזאת, עכ"ד.

והיינו 'הוכח' במה ש'תוכיח את עמיתך, ולא תשא עליו חטא', רצה לומר שלא תוכל לסבול עליו חטא, וכל שכן עליך, והבן (ישמח משה).

מה שיכול להטיב לחבריו מחויב הוא לו

לא תעשוק את רעך: היינו כל דבר טוב שיכול האדם להמציא לחברו ולא ימציא לו, נקרא עושק אותו. ואף תפילה שיכול אדם להתפלל אל ה' בעד חברו ולא מתפלל בעדו, עושק אותו, כמו שמצינו בשמואל (שמואל א' י"ב, כ"ג) 'אנכי חלילה לי מחטוא לה' מחדול להתפלל בעדכם, ודרש בגמ' (ברכות י"ב): 'כל שיכול להתפלל בעד חברו ואינו מתפלל, נקרא חוטא'.

"הלכתא לשבתא"

אין לסמוך על הנכתב כאן להלכה למעשה ובכל מקרה יש לשאול שאלת רב, והדברים לא נכתבו אלא לעורר לב המעיין.

כתב בשו"ע סי' רנ"ג ס"ב ועודה בידו ולא הניחה ע"ג קרקע, ובביה"ל ד"ה ולא הניחה: ואם הניחה ע"ג קרקע, אף שהיה דעתו להחזירה, אסור אפילו לדעת המחבר.

- ואפילו יד אוזנת באוזני הכלי או מניח ידיו עליו וכדומה לא יועיל, כיון שמונחת כולה על גבי קרקע, אבל אם מקצתה על הקרקע ומקצתה אוזן בידו בשיפוע באויר אפשר להקל, וכן אם מניח תחתיה איזה בגד או מגבת וכדומה אין דינה כהניחה על גבי קרקע.
- ובזמננו שהדרך להניח הקדירות שמסלקים מן הכיריים על השיש, הרי זה כדיון הניחו על גבי קרקע דזמניהם, וכן על שולחן אם רגיל בכך, וכל שכן אם הכניסו למקרר, וכמו כן בהניח מהתבשיל בצלחת על מנת לאכול, והניחו על השולחן, דינו ממש כהניחו על גבי קרקע, ולכן אפילו לא הרפה ידיו מהצלחת וגם היה בדעתו להחזיר השיריים לקדירה, לא יועיל.
- במקום צורך שבת, או במקום שעבר והחזיר באופנים הנ"ל מותר לאכול התבשיל,
- אמנם בשם החזו"א והגרש"ז אירבך זצ"ל מובא שאת המצקת מותר להחזיר לקדירה אפילו תבשיל טופח עליה כ"ז שלא נצטנן לגמרי מותר, כיון שאין כוונתו כלל לחזרה.

לע"נ הילד יניק וחכים אברהם דוד חי ז"ל בן יבלחט"א יקותיאל יהודה נלב"ע י"ב תמוז תשפ"ד לאחר שהודרך ביסורים	נדבת הרה"ח יוסף דוד הי"ו לרגל הבר מצוה לבנו יניק וחכים הבה"ח שמעון ני"ו יזכו לגדלו לתורה לחופה ולמעש"ט	נא להתפלל לרפואת אברהם אהרן בן סימא גיטל לרפוש"ש בתושח"י	לע"נ האשה החשובה מרת סלימה שולמית בת חנה ע"ה נפטרה לאחר יסורים קשים ומרים ת.נ.צ.ב.ה.	העלון נדבת הרה"ר מרדכי גרוסברגר הי"ו לרגל שמחת החלאקה לבנו יניק וחכים משולם אברהם ני"ו יזכו לגדלו לתורה לחופה ולמעש"ט וברכת מול טוב לאביו הרה"ח ר' זאב הי"ו	העלון נדבת הרה"ר מרדכי גרוסברגר הי"ו לרגל שמחת החלאקה תחי' יזכו לרוב נחת דקדושה וברכת מול טוב לחמיו הרה"ח ר' חנוך העניך רייך הי"ו	חידת השבוע אין לך רשות להרהר אחריהם פתרונות לשלוח ליו"ר המערכת הבה"ח יקותיאל יהודה גרוס ני"ו

הפרי מגדים יומ"ד י' אייר

עוף השמים הולך את הקול, ולמחרת כבר המתינו מספר אנשים נוספים בבית המדרש, ברצונם להציע את דינם בפני 'הגאון מפולין' אשר מפליא להשיב ולפסוק כאורים ותומים.

מיד בגמר התפילה, בטרם היה סיפק בידו להתיישב אצל השלחן ולפתוח את ספריו, כבר עטו עליו בעלי הדין בטענותיהם וריבם, ורבי יוסף האיר להם פנים והשיב במתינות וביישוב הדעת.

יחד עם זרם הבאים שהלך וגבר, הלך זמנו היקר של הגאון הלך וחסור, מצטמק ורע לו. מדי יום הקדיש היה שעות יקרות מפז ליהודי המקום, ואף כי עשה זאת בשמחה ובטוב לבב, היה לבו נוקפו: "וכי בשביל זה אני שרוי בריחוק מקום ממשפחתי? והרי שליחות קודש לפניי, להוציא לאור את ספריי."

מחשבותיו ייסרו אותו על ביטול זמנו מלימוד התורה באיכות ובעמקות, והוא חיפש לו עצה ופתרון טוב.

יום אחד גמלה בלבו של הגאון החלטה נועזת, ועוד באותו היום החל לבצעה. כאשר המתינו לו האנשים כמנהגם לאחר תפילת שחרית בבית הכנסת, לבקש פסקי הלכה מפיו, קיבלם במאור פנים כדרכו, אך כאשר שטחו הצדדים את טענותיהם בפניו, עשה עצמו רבי יוסף לפתע כלא מבין...

היה שואל שאלות שונות ומשונות, עד שהיו האנשים תמהים לעצמם, "זהו הגאון הנודע אשר שמו נפוץ במקומנו כאיש חכם ובר-לבב?" הסוחרים אשר באו עם בעלי דבנם, נשמטו להם אחד אחד תוך משיכת כתף, לאחר שנאשו מלהסביר לרב את סלע המחלוקת עליהם מבקשים הם לדון.

בחוץ נדו בראשם בשתיקה, והפטירו איש לעומת רעהו במרידות ובלעג, "מעולם נודעו הפולנים בגומאותיהם, מצאו להם איש תם ובטלן, ועיטרוהו בתוארים 'חכם ונבון'..."

מיום ליום התמעטו השואלים, עד שכעבור זמן לא כביר שבו עתותיו לידו ושוב לא הוטרד ממשאם ומתנם של הבריות.

עתה מצא את שאהבה נפשו, ויומם ולילה השקיע את כל כולו בתורת ה', חוקיה ומשפטיה.

את המעשה הזה סיפר לימים הגאון בעצמו, לאחר שכבר פקע שמו בכל העולם כאחד מגדולי הפוסקים, וספריו התקבלו בהערצה בכל מקום. היה זה בשעה שאחד מגאוני הדור הופיע בביתו לביקור, בבקשו לקבל את ברכתו ולשוחח עמו בדבר הלכה.

הגאון בעל ה'פרי מגדים' סיפר את סיפורו לגאון האורה, ובסיימו החווה באצבעו לעבר המדף הגדול, הגדוש בספריו אשר זכה להדפיס. "הרואים אתם את עמלי ויגיעי אלו" – גם בשפלות רוחו, "מרביתם זכיתי לחבר באותן שנים בהם נקראתי 'בטלן' בקרב הבריות, ואילו לא כן לא הייתי זוכה לכך". "ואף אתם, התבוננו נא בסיפורי זה, ודעו את אשר לפניכם, ואת הדרך תלכו בה..."

העילוי הצעיר רבי יוסף מלבוב עשה חיל בלימודו, ועלה חיש מעלות רמות בידעת התורה בעמקות ובקיאיות שהדהימו את כל מכיריו.

רבי יוסף ממית היה עצמו באוהל יומם ולילה, ובביתו שרר עוני ומחסור. כאשר באו מים עד נפש, לא סירב עוד הגאון להצעות הרבות שהופנו אליו, ונתמנה לשמש כדיין בקהילת לבוב המעטירה.

שכרו היה מצומצם והקומץ לא השביע את הארי. אך רבי יוסף לא אבה ליטול לעצמו שררה נוספת על זו, על אף שרבים חיזרו אחריו וקהילות מפוארות חילו את פניו בבקשה כי יאות לבוא ולשמש ברבנות בעריהם.

אהבת התורה אשר תקועה הייתה בליבו לא הנחה לו להיענות להצעות אלו, בחששו כי משא העם ומתנו יפריעוהו מתלמודו.

אף הלחץ ששרר בביתו לא היה בו כדי להכניע את השתוקקותו העזה להגות בתורה בהתמדה ובאין מפריע.

ברבות הימים התרחבה משפחתו ורבו ההוצאות, והרעב החל לפקוד את ביתו של רבי יוסף לעיתים מזומנות. המחסור הציק, ובני הבית אשר נמנעו עד כה מלהטריד את אביהם הגדול ולבטלו מתלמודו, לא כיחדו יותר והעמידוהו בפני המציאות העגומה.

בדיוק באותו הפרק, הופיע ביום בהיר שליח בבית הגאון, ובידו אגרת מארץ אשכנז. כאשר קרא רבי יוסף את הכתוב בו, אורו עיניו. הוצע לגאון הנודע מלבוב, כי יבוא לקבוע את מקום לימודו בבית המדרש שבברלין, וכל מחסורו עליהם. אל בני ביתו – שיוותרו בביתם שבלבוב – יישלח מידי תקופה סכום הגון שיש בו כדי להחיותם ברווח, ושם בעיר המרוחקת יוכל לשקוד על דלתות התורה באין מפריע ובלא שום נשיאת עול דרך-ארץ.

רבי יוסף שש על ההזמנה כמוצא שלל רב, ולמרות הקושי שביציאה לגלות נענה להצעה והתכונן למסע ברלינה.

זמן מועט לאחר שתקע אוהלו בבית המדרש דשם, כבר פקע שמו בכל העיר כולה כגאון נפלא וידען עצום, והכול רחשו לו כבוד רב.

בימים הראשונים לשבתו שם, בעודו הוגה בספריו בבית המדרש, התייצבו למולו שני סוחרים אמידים, וביקשו ביראת כבוד מאת הגאון מפולין אשר זה מקרוב בא ושמעו הולך כסיני ועוקר הרים, כי יואיל לפסוק בדינם דין תורה, לאחר שהתגלע ויכוח ביניהם בענייני ממונות. נענה להם רבי יוסף, והחלו הללו לשטוח את טענותיהם.

לאחר שסיימו שני הצדדים להרצות דבריהם, בירר הגאון עוד אי אלו פרטים בעניינם, ואחרי כן פסק את פסקו בטוב טעם ודעת לשביעות רצון שני הצדדים.

לע"נ האישה החשובה מרת שושנה ב"ר יעקב ע"ה תנצב"ה

לע"נ איש החסד והחינוך הבלתי נשכח הרה"ח ר' חיים שרגא פאוויץ ב"ר מיכאל שר זצ"ל נלב"ע ז' אייר תשע"ב ת.נ.צ.ב.ה.

נא להתפלל לרפואת זקני הרה"ג יצחק בן צילה שליט"א לרפו"ש בתושח"י

העלון מוקדש לזכות רפאל בן הדר להצלחה בכל העניינים ברוחניות וגשמיות

קוראים נכבדים

נהנתם, ההכמותם?

להו' ידוע כי הוצאות ההדפסה עולים ממון רב, נא טלו חלק בהפצת העלון הנכבד הזה, קחו חלק בהפצת תורה ויראת שמים ותתברכו בכל הברכות האמורות בתורה

ברכת מול טוב להחנות אהרן יוסף לנדאו לרגל אירוסיו עב"ג בת הר"ר משה קנאפלער הי"ו והחתן ישראל אריה טוביאלס בן הרה"ג אליהו הי"ו לרגל אירוסיו עב"ג בת הר"ר מרדכי שלמה נייגרטן הי"ו ייכו לבנות בית נאמן בישראל

גדבת ידידנו הנכבד והנעלה הר"ר שמואל ברנשטיין הי"ו לרגל אירוסיו הבת במול טוב וזכו לבנות בית נאמן בישראל

גדבת ידידנו הנכבד והנעלה הרה"ח ר' חיים מרדכי פולק הי"ו לרגל שמחת אירוסיו הבן החתן יחזקאל הלוי הי"ו עב"ג בת הרה"ח ר' חיים יעקב ישראל שליט"א ייכו לבנות בית נאמן בישראל וברכת מול טוב לסב הרה"ג ר' ישראל פולק שליט"א יו"ר מורה לצמא לרפו"ש

גדבת ידידנו הנכבד והנעלה הר"ר דוד שטיין הי"ו לרגל הבר מצוה לבנו הבה"ח שמעון נ"ו ייכו לגדלו לתורה לחופה ולמעש"ט

בית זכריה פרשת אחרי מות – קדושים יא

תורה וחסד – עלון מספר 522

סבא רבא כמו"ר סאלם כמו"ר מתנא זכריה זצוק"ל זיע"א ראב"ד ביד"א נפ' ה' סיון

סבי כמו"ר צאלח כמו"ר סאלם זכריה זצוק"ל זיע"א אב"ד ביד"א נפ' כ' אדר

כבוד אבי ועט"ר מו"ר עובדיה בכמו"ר צאלח זכריה זצ"ל נפ' ו' אייר

כבוד אמי מורתי מרים בת צאלח זכריה ע"ה נפטרה ה' ניסן

עורך העלון: בנם מאיר זכריה

שבת שלום ומבורך		אייר תשפ"ה		שנה עשירית		שעון קיץ	
עיר	כניסה	יציאה	ר"ת	ס"ז קר"ש א'	ס"ז קר"ש ב'	חצות	שקיעה
ירושלים	18:49	20:06	20:55	8:30	9:13	12:36	19:30
תל אביב	19:07	20:08	20:52	8:31	9:14	12:38	19:28
חיפה	19:10	20:09	20:55	8:29	9:13	12:37	19:31
באר שבע	19:08	20:06	20:52	8:32	9:15	12:38	19:29

העלון מוקדש לכבוד התנא הקדוש האלקי רבי שמעון בר יוחאי זצוק"ל זיע"א

הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא (יט יז)

שמעתי בשם מרן מלכא, פאר הדור והדרו, רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל זיע"א, שאמר: "נחפשה דרכנו ונחקורה ונשובה אליך" – היינו כאשר אתה בא להוכיח את חברך, תשתף גם את עצמך בדברי התוכחה, בבחינת "נחפשה דרכינו" – ביחד, ואמור לו: 'גם אני וגם אתה צריכים להשתפר בדבר זה', ואז ישמע לדברך ויקבל את דברי התוכחה שלך, ולא ישיב לך מנה אפים.

וממילא יתקיים בך "ונחקורה" – ונח קורה, דהיינו שהוא כבר לא יטען כנגדך: 'עד שאתה אומר לי טול קיסם מבין שיניך, טול אתה קורה מבן עיניך! אלא "ונח קורה", וממילא יתקיים בשניכם "ונשובה אליך", שניכם תזכו להתחזק ולשוב בתשובה לפניו יתברך (משכיל לאסף לרבי אסף אברהם ח"ג פר' קדושים עמ' ריג)

סיפור

בספר מעשה נסים (ח"ב עמ' 15-17) מביא סיפור שקרה לפני כששים שנה המלמד אותנו על כוחו של רשב"י להשפיע טובה בעולם הזה.

רבי יוסף טנזי, איש תם וירא שמים, עבד בישיבת "פורת יוסף" בגאולה, ותפקידו היה לחלק כוס תה או קפה לרבני הישיבה. כאשר נזדמנה לו הפסקה, מיד היה יושב וקורא בזוהר הקדוש. מדי שנה היה רבי יוסף מסיים את הזוהר, ובל"ג בעומר עשה סעודה גדולה בביתו לכבוד הרשב"י ולכבוד הסיום. קרוביו וידידיו השתתפו בסעודה, ובמיוחד הוא הזמין מנין של תלמידי חכמים. סעודה זו היתה שיא השנה לר' יוסף, ומהכנסתו הדלה זכה לחלק ביום ההוא סכום נכבד לרבנים שהגיעו.

שנה אחת הצטער ר' יוסף מאוד שאינו יכל להשיג אפילו המינימום כדי לקיים את מנהגו. ימים סיפורים לפני ל"ג בעומר חלם ר' יוסף, והנה רשב"י מדבר אליו: "יוסף, אני רוצה שתעשה הסעודה על חשבוני! תראה בעיניך ששמתי לך סכום בכיס! רק אל תספר את זה לשום אדם, כי כשתספר תלך הברכה". והוסיף רשב"י עוד דבר ואמר: "אל תשכח למלאות עשר מעטפות בסכום נכבד עבור הרבנים כפי שאתה נוהג כל שנה".

בבוקר מצא ר' יוסף סכום כסף בכיס, ומיד לאחר התפילה קנה כל מה שנצרך לסעודה, וגם שם כסף במעטפות. כשחזר הביתה עם כל טוב עולם הזה, הפצירה בו אשתו לדעת מאין יש לך כסף. מיד כשהוא ענה לה, בדק את כיסו ומצא אותו ריק, כמו שאמר רשב"י.

לפני 55 שנים, אברהם חדד, תושב קסטל ליד ירושלים. עבד כקבלן. במשך שנים בנה דירות. יום אחד כשעסק בעבודתו, נפל מארבע קומות. בטיפול נמרץ בבית החולים נצלו חייו, אך הוא נשאר משותק בכל גופו.

לאחר שנתיים שלא חל שום שינוי במצבו, אשתו נדרה נדר להשם: אם הקב"ה ירפא את בעלה, היא תעשה סעודת הבראה בל"ג בעומר לכבוד רבי שמעון בר יוחאי. מיד בסיום דבריה, השתנה מצבו ולפלא היה הדבר, ולעיני הרופאים התאושש אברהם לגמרי.

כך שמחו משפחת חדד שנה אחרי שנה בעריכת סעודה גדולה לכבוד התנא האלקי. כאשר אברהם הגיע לשנות הגבורה, קפצה עליו זקנה ומצב בריאותו הדרדר. בערב ל"ג בעומר אמרה אשתו שהסעודה תתקיים כרגיל אפילו שאברהם אינו יוכל להשתתף. כמה שעות לאחר הסעודה אברהם נפטר לבית עולמו, בשיבה טובה. ארבעים שנה חי אברהם בנס בזכות רבי שמעון – ולא במקרה נגזר עליו שיום פטירתו בל"ג בעומר! (ואמרת כה לחי)

התנא רבי מאיר

רבי מאיר היה לבלר טוב ומובחר (סופר-כותב ספרי תורה, תפילין ומזוזות) והיה מרויח שלושה סלעים בשבוע, היה אוכל ושותה בסלע אחד, מתלבש בסלע אחד, ובסלע השלישי מפרנס תלמידי חכמים. שאלו אותו תלמידיו בענין זה: רבינו, בניך מה יהיה עליהם? הכונה האם אינך חושב להשאיר חלק מרכושך בתוך הירושה? אמר להם: אם יהיו צדיקים הרי דוד המלך עליו השלום אמר (תהילים לז כה) "לא ראיתי צדיק נעזב וזרעו מבקש לחם", ואם לאו – איך אניח את ממוני לאויבי השם? (קהלת רבה ב)

אמר רבי מאיר כשבאתי ללמוד תורה אצל רבי ישמעאל. אמר לי: בני. מה מלאכתך? אמרתי לו: סופר אני. אמר לי, "הוי זהיר במלאכתך. שמלאכתך מלאכת שמים היא, שמא אתה מחסר אות אחת או מיתר אות אחת – נמצאת מחריב את העולם כולו (עירובין יג)

אור החיים

ושמרתם את חוקותי....וחי בהם אני ה' (יח ה)

רש"י מבאר וחי בהם, לעולם הבא, ע"כ אור החיים הקדוש שואל, אם כדברי רש"י ש'וחי בהם' זה לעוה"ב היה צריך לומר "ויחיה" משמע לעתיד לבוא וכיון שכתוב "וחי בהם" משמע בהווה לומר, כי אדם שעושה מאהבה יקבל שכרו גם בטוב העוה"ז נוסף על הגמול הקבוע לו בעולם הנצחי.

מפני שיבה תקום

מפרשים, טרם תגיע לגיל שיבה וזקנה, תקום לעשות תשובה ולהרבות תורה ומצוות. וכך אומר אחד האדמו"רים: "תבן לא ניתן לעבדיך, ולבנים – אומרים לנו עשו", כלומר שערות השיבה הלבנים, אומרים לנו עשו תשובה ומעשים טובים בעוד מועד. (צפית בדב"ש)

הוכח תוכיח את עמיתך

זה שאמר הפסוק (משלי) "הוכח חכם ויאהבך ואל תוכח לץ פן ישנאך". כלומר, אם באת להוכיח את חברך, אל תעליב אותו ואל תפגע בכבודו – כי לא יקבל ממך תוכחה. אדרבה הוכח חכם ויאהבך, כלומר תוכיח אותו בתור חכם, נבון ומיוחס, ובזה אתה רוכש את אמונו. אך אל תוכח לץ – אל תוכיח אותו בדברים מעליבים, בתור לץ פן ישנאך. (צפית בדב"ש)

הלכות "שבת" משר"ע ומפסקי מרן רבי עובדיה יוסף זצוק"ל

א. אין נותנים מזונות בשבת לפני בעלי חיים שאינם שלו. ואולם מותר להניח שיירי מאכל שרוצה בלאו הכי לזורקם, ליד פח אשפה, אף שבעלי חיים יאכלו מאותם שיריים, שהרי אינו טורח במיוחד עבורם. ואם בעלי החיים אינם מוצאים מזון והם מצטערים מרעב, מותר ליתן לפניהם.

חתולים של הפקר שאין מזונותיהם עליו, אין לתת בפניהם מאכל בשבת, אבל חתול שמגדלים בבית צריכים ליתן לו מזונותיו, דזהו ודאי מזונותיו עליך (ילקו"י סי' שכד).

ב. אסור להתרחץ בשבת במים חמים כל גופו, אפילו אם רוחץ אבר אבר לבדו, ואפילו אם הוחמו מערב שבת. וכן אסור להתרחץ במים שהוחמו מאליהם בשבת על ידי ה"דוד שמש". ומי שמצטער אם לא רוחץ את גופו במים חמים יש לו על מה שיסמוך (חזו"ע | עמ' פח).

ג. הסובל מדלקת עיניים רשאי לשים טיפות עיניים, ואפילו אם אינו אלא בעל מיחוש בעלמא ומסופק אם יש לו דלקת בעין (חז"ע ג רלג).

ד. לשתות עראק למרות שמתכוון לרפואה, אך לא ישהה את המשקה בפיו, אלא יבלע ולא יפלוט (חז"ע ג עמ' רמג) שן שמתנדנדת ותלויה כחוט השערה מותר להוציאה דלא גרע מציפורן שפרשה רובה. ה. נכון לחנך גם את הקטנים שלא יאכלו וישתו קודם הקידוש, ולפחות בליל שבת (ילקו"י חדש עמ' שכא).

מושגים ביהדות

מפי הרב רבי הראל זכריה שליט"א רב שכונה בראש העין ומר"ץ בבית ההוראה 'אפיקי מים'.

ספירת העומר

ספירת העומר היא מצוות עשה מהתורה לספור כל יום במשך 49 יום החל מהקרבת מנחת העומר עד חג שבועות, הקרוי כך על שם שבעת השבועות של הספירה. מקור מצוות הספירה הוא בספר ויקרא: "וספרתם לכם ממחרת השבת, מיום הביאכם את עמר התנופה – שבע שבתות תמימת תהינה. עד ממחרת השבת השביעת תספרו חמישים יום, והקרבתם מנחה חדשה לה'". בזמן שבית המקדש היה קיים היו מקריבים 'ממחרת השבת', היינו בט"ז בניסן, למחרת חג הפסח את קרבן העומר. הקורבן נקרא 'עומר', על שם כמות התבואה המוקרבת, שהיא 'עומר', הקורבן היה עשוי משעורה, והוא התיר את התבואה החדשה למאכל. (כפי שהזכרנו בהרחבה בשבועות הקודמים).

בתלמוד מסכת מנחות 10. מובא מחלוקת אמוראים כיצד סופרים, לדעת אב"י מצווה למנות ימים ומצווה למנות שבועות. הבסיס לדבריו הוא לשון התורה: "וספרתם... שבע שבתות", ושבת היינו שבוע, ולאחר מכן נאמר: "תספרו חמישים יום", משמע שצריך לספור שניהם. אך האמורא אמימר מנה רק ימים ולא שבועות, וטעמו כיוון שהספירה היא רק זכר למקדש. ההלכה כאב"י שצריך לספור גם ימים וגם שבועות.

בנוסף מובא מחלוקת ראשונים גדולה האם ספירת העומר בזמן הזה מהתורה או מדרבנן. לדעת תוס' והרא"ש הואיל ונאמר שבועות תספר לך "מהחל חרמש בקמה" תחל לספור שבעה שבועות, דהיינו משעת קצירת העומר, ובזמן הזה שבית המקדש חרב אין לנו קצירת העומר ולא קרבן העומר, לכן אין מצות ספירת העומר בזמן הזה אלא מדברי סופרים זכר למקדש. ולכן בנוסח "לשם יחוד" שנוהגים לומר קודם ספירת העומר נכון להשמיט ממנו מה שאומרים "כמו שכתוב בתורה וספרתם לכם וכו'" שהרי מצות ספירת העומר אינה מן התורה. אך דעת הרמב"ם והראב"ה אין שייכות בין מצות ספירת העומר לקצירת העומר, ולדעתם מצות ספירת העומר מן התורה אף בזמן הזה. דעת מרן השלחן ערוך בסימן תפט שספירת העומר בזמן הזה מדרבנן.

ישנה מחלוקת בסיסית נוספת – לדעת תוס' שם כל לילה ולילה זו מצווה בפני עצמה, אך לדעת בה"ג ספירת כל הלילות היא מצווה אחת, משום שנאמר "תמימות תהינה". וישנם נפק"מ רבות מדין זה ואין כאן מקום להאריך.

זהירות

יזהר כל אדם מז' דחיות אלו, **שבועת שקר** דוחה 100 זכויות. **חילול השם** דוחה 100 תפילות. **ביזוי תלמיד חכם או ביזוי תורה** דוחה 100 שמחות של מצוה, **ניבול פה** דוחה 100 ברכות. **לשון הרע** דוחה 100 תשובות. **מחלוקת** דוחה 100 פרנסות. וזו קשה מעון העגל. שאמרו חז"ל בג' מקומות ויתר הקב"ה על עבודה זרה ולא על מחלוקת וראיה מקורח.

פתגמי חסידים

אמר רבי דב בר ממזריטש זצ"ל: האדם צריך לשלוט על מידותיו: ללמוד גאוה, ולא להתגאות; כעס ולא לכעוס; דיבור ולא לדבר; שתיקה ולא לשתוק.

מילי דבדיותא

מי אמר שקפה שחור מעורר? הנחתי אתמול ליד המיטה ועד עכשיו לא צלצל.

ענייני רפואה - סכרת

לשתות תה מעלי זית בכל יום, כוס בבוקר וכוס בערב. לאכול שיבולת שועל. לשתות תה קינמון כוס בבוקר וכוס בערב. לאכול שומר, עלי כוסברה, בצל, אבוקדו. לאכול לחם מחיטה מלאה.

חכמת חיים

אחרי כל קטטה – חרטה (רבי שלמה אבן גבירול)

תשובות מפרשת שמיני

שאלה: מדוע העלנו ה' ממצרים?
תשובה: על מנת שנקבל מצוותיו.
חידה: מה הקשר בין שמחת תורה לפרשת השבוע? **תשובה:** שניהם שמיני.
ענו 20
זכה: האברך ה"ה מרדכי ר. נ"י בני ברק
שאלות מפרשת אחרי מות וקדושים

שאלה: באיזה תנאי יהיה מותר להוכיח עמיתו?

חידה: מעל איזה מזבח לוקח הכהן את גחלי האש?

השתתפות בהגרלה צריכים לענות על השאלה והחידה. בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה.

מבוגרים וילדים הזוכים – הגרלה על בוקסה, מיקרופון בלוטוס, או סוללת גיבוי.

או ספר מדור לדור מהמקובל חכם אברהם חי זצוק"ל שמסוגל לשמירה להצלחה ולרפואה.

תשובות מלאות בלבד, יתקבלו תוך שבוע **מס' הפלאפון 050-9400202 050-7322202**

לרפואה שלימה: שולמית בת חיים. הרב יפת שליט"א בן חנה. ציון בן חנה. שלום בן זיהרה. אביבה ר. בת חיים. נחמה עליזה בת חיים. סגולה בת שרה זהרה. מנשה בן ברכה. משה בן חיים. אהרון בן חיים. הרב שלמה יוסף בן חממה יונה. הרב אהרון ב"ר יוסף. נתן בן מארי. ינון ב"ר עובדיה. יונה בן אסתר איטה. פרידה לאה בת צילה. לולו לאה בת אדל. יהודה בן עפיה. אירן בת גוהר. מאיר בן עיישה. יפת בן גמילה. יצחק חי בן צאלח מצנבר. אבנר בן חנה פרוין. הרב נתנאל זכריה שליט"א בן חנה ע"ה. רות ברוריה בת שמחה. מרגלית נאוה בת שולמית סלחה.

לזיווג הגון: מרגלית בת מרים. נתנאל צבי בן יהודה. דוד בן פלורה. יאיר ב"ר יהודה. יוסף חי בן גאולה חיה. תמיר בן מרים. יוסף חיים בן בהיה. לירון שירה בת עופרה. ליסוף יוסף בן עופרה. רפאל יוסף בן יפה. יצחק משיח בן יפה. טליה בת יניב. יהושע מאיר בן נחמה בייאל. נועה מרים בת רבקה. עופר בן חגית.

להצלחה בכל: הרב אריה מכלוף בן אסתר. יפה איווט בת שמחה. אברהם בן שרה. סימי רחל בת טובה. ציפורה בת שרה. אורן דוד בן סימי רחל. מאי בת שרון. אלה שרה בת מאי. תמר רבקה בת מאי. שיר אביגיל בת מאי. הרב יאיר בן שרה. יהודה ב"ר עובדיה. נסים בן לולו לאה. יניב בן אביחי. אסתר ב"ר עובדיה. הרב הראל בן דורית. מאיר בן לולו לאה. אביחי ב"ר עובדיה. דורית בת תמר. שלום חי ב"ר זכריה. סעדיה בן שושנה. מרגלית בת שמעה. אסף בן צביה. עינבל בת ינון. שמעון בן סאלם. אורלי בת סעדה ברכה.

לזרע של קיימא: שילה בן ברכיה וחני ב"ר בנימין. יונה יוסף בן לאה ויעל בת רבקה. אברהם בן ויקי ויהודית בת אסתר. יהונתן בן בת שבע. ושילת בת חיה.

לעילוי נשמת ולמנוחת נפש

מו"ר מתנא במו"ר סאלם זכריה זצוק"ל מרן מו"ר הגאון עובדיה יוסף בן גורגיה זצוק"ל זיע"א. הצדיק משה יעקב ב"ר יוסף הכהן רביקוב זצ"ל. מרן מו"ר הגאון רבי שמעון ב"ר דוד בעדני זצוק"ל. הסבא צאלח במו"ר מתנא זצ"ל. הר' זכריה במו"ר צאלח זכריה זצ"ל. ה"ה חיים בן יחיא והב זצ"ל. ר' בנימין בן מנצור דעוס זצ"ל. אליהו בן צדוק אהרון זצ"ל. רבי זכריה בן סאלם ונה זצ"ל. הרה"ג רבי יהודה דרעי זצ"ל בן אליהו ואסתר זצ"ל. אליהו מגורי זצ"ל ב"ר מרדכי נ"י. אליהו בן חיים והב זצ"ל. כל חיילי ישראל הי"ד הרה"ג רבי יחיאל ב"ר אהרון תם זצ"ל. יהודה בן יעיש זצ"ל. סבתא רבא סעדי ב"ר יוסף זכריה ע"ה. סבתא שמש בת צאלח זכריה ע"ה. שמס במו"ר סאלם זכריה זצ"ל. הדסה ב"ר יצחק מצנבר ע"ה. סבתא ברכה בת סעד מרחום ע"ה. הדודה יונה חממה בת יוסף והב ע"ה. הדודה עליה. כוודרה בת יחיא זכריה ע"ה. אחותי מירב ב"ר עובדיה זצ"ל. ובתה מוריה זצ"ל בת שלמה אנקונינה נ"י. גיסי רחל בת חיים בן שמואל ע"ה. הרב ישראל בן הרה"צ שלום מנצור זצ"ל. יפת ב"ר צאלח מעודה זצ"ל. הרה"ג רבי אשר הכהן ב"ר בנימין זאב דויטש זצ"ל. רבי אהרון עמיאל ב"ר יצחק זצ"ל. רבי ראובן ב"ר יהודה עוקשי זצ"ל. דוד בן יחיא זצ"ל. הבחור נועם יחיאל זצ"ל בן ארז נ"י. גיסי ה"ה זכריה בן חיים והב זצ"ל. סעדיה בן עובדיה בצלאל זצ"ל. הרה"ג אריה ב"ר יחיא חלא זצ"ל.

הילולת המקובלים האדמו"רים והרבנים הצדיקים זצ"ל י"ג עד י"ט אייר תשפ"ה

יג. רבי יעקב ב"ר יוסף דוד אבולעפיה. רבי מאיר שכטר. רבי ישעיה הלוי. יד. התנא הקדוש רבי מאיר בעל הנס. רבי משה מימון. התנא רבי יהודה בר אלעאי. טו. רבי זכריה תעיזי. רבי דוד יהודיף. רבי נתנאל וויל. טז. רבי אלעזר בן ערך. רבי מאיר ב"ר גדליה. רבי רפאל עבו. רבי יצחק חי טייב. רבי גרשון שטרן. רבי יחיאל מיכל פיינשטיין. יז. רבי יעקב ניסן רוזנטל. רבי יחזקאל לנדא. רבי משה חיים אפרים. יח. התנא הקדוש האלקי רבי שמעון בר יוחאי הרשב"י. רבי שלמה עמר. רבי לוי קשת. רבי משה איסרליש. רבי שלום בוזגלו. רבי אורי נורי. ארבעים וחמשה קדושי מירון יט. רבי שמואל ב"ר אהרון אביחצירא. רבי מנחם מנדל מרימנוב. רבי עזרא עטיה. רבי מאיר בן ברוך.

כיצד מחנכין?

עלון מס' 106

לפרשת אחרי קדשים תשפ"ה

וְאַהֲבַת לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ (יט, יח).

אהבת הרע - עד היכן?

מי ראוי להיות רופא?

הרה"ק רבי יששכר דב מבעלזא זיע"א דרש בפני חסידיו עד היכן צריכה להיות הדאגה וההתמסרות לזולת. הוא סיפר להם אודות רופא שלמד במשך שנים רבות את מקצוע הרפואה, ועשה חיל בלימודיו, ולאחר שסיים ללמוד, היה צריך לעמוד במבחן אצל רופא מוסמך כדי לקבל תעודת רופא.

שאלו הרופא הבוחן: מהי התרופה לאדם פצוע אשר דמו קולח?

השיב הנבחן: תרופה פלוגית עוצרת את הדם.

שאל הבוחן: וכאשר אין תרופה זו בנמצא, מה תעשה?

השיב: אפשר להשתמש גם בתרופה אלמונית ולעצור את הדם.

שוב שאל הבוחן: ואם גם זו אינה בנמצא?

מיד השיב הנבחן: לוקחים חתיכת בד מבגד, שורפים אותה ומניחים את האפר על מקום הקילוח עד שיעצור.

שאלו הבוחן: ואם אין בנמצא חתיכת בד, מה תעשה?

כעת נשאר הנבחן ללא מענה...

הרופא פסל אותו ולא נתן לו את התעודה הנכספת.

הלה נפגע עד עמקי נשמתו ומיד שאל: וכי בגלל שלא ידעתי לענות על שאלה אחת בודדת, ירד כל עמלי לטמיון???

השיב לו הרופא הבוחן: בשעה שקולח דם ואין בנמצא בגד זמין, חובה עליך לקרוע בד מבגדיך ולשורפו מיד כדי להמציא רפואה לפצוע. ואם אינך מבין זאת בעצמך אינך ראוי לשמש בתפקיד רופא.

סח הגאון רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א, אב"ד סאנטוב לייקווד:

סיפר לי ידידי הרה"ח שלום מיכל ארגעל שליט"א: הרה"ק מטאהש זיע"א שימש כמה שנים כדומ"ץ בעיירה נירעדהאז בהונגריה. באותה עיירה כיהן בבהכנ"ס שמש שתפקידו היה לנקות ולסדר את בית המדרש ואת המקוה, ומכך הייתה פרנסתו. יום אחד החליטו ראשי הקהל לפטרו, זימנוהו לשיחה והודיעוהו חד משמעית כי בשל רשלנותו סיים את תפקידו והם פונים מיד לחפש יהודי אחר לתפקיד!

הידיעה נפלה עליו כרעם ביום בהיר, ובצערו כי רב פנה מיד לרה"ק מטאהש ובכה והתאונן שבביתו ילדים רכים ואין לו פרוטה לפורטה. הרה"ק קרא לראשי הקהל ושאלם מה פשר הפיטורין. הם הסבירו לו שהשמש מתרשל במלאכתו, בית המדרש מלוכלך וכך גם המקוה, ומכיון שאינו

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו, מתקבלות תרומות לע"נ, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

עושה את המוטל עליו, הם מחפשים מישהו אחר שימלא את התפקיד בנאמנות...

הרבי ריחם עליו מאוד וביקש מהם, בגודל מידת הרחמנות שבערה בקרבו, שהוא ישוחח ברורות עם השמש ויסביר לו את מהות תפקידו ואת מחוייבותו במסגרת התפקיד ויבהיר לו את האחריות שהוא נוטל על עצמו, ולכן מבקש שיתנו לשמש הזדמנות נוספת של שלושים יום לתקן את מעשיו.

מפני כבודו של הרבי לא יכלו ראשי הקהל להתנגד, ולכן הוחלט שהרבי ידבר עם השמש, ובאם מעתה ימלא את תפקידו כראוי, ישאירוהו על כנו. אבל אם לא יהיה שינוי ולא תיראה התקדמות, הרי הוא מפוטר ללא שום טענות ומענות!

והנה עברו כמה ימים ולפליאת אנשי העיר לא היה גבול! מאותו יום בית המדרש והמקוה היו נקיים ומסודרים להפליא, והמה ראו כן תמהו, אם הוא יודע לנקות כל כך טוב, מדוע לא עשה כך קודם לכן...

בכל מקרה, החליטו להשאירו על כנו בשמחה.

ביום מן הימים הוצרך אחד מראשי הקהל לנסוע לשמחה בעיירה מישקולץ, וחזר משם בשעת לילה מאוחרת. כשעבר ליד בית המדרש והמקוה, הופתע לראות שבשניהם דולק האור והדלתות פתוחות, דבר המעיד על רשלנות פושעת של השמש... הדבר הרגיז אותו מאוד. תיכף הוא נכנס לבית המדרש וראה כי אין שם איש. להפתעתו הוא שמע קולות מהמקוה. מיד החליט לפנות לשם.

כשהגיע, ראה מחזה נורא הוד! הרה"ק בכבודו ובעצמו עומד כששרוליו מורמים, אווז בידו דלי מים ומנקה את המקוה במרץ רב... (מתוך נועם שיח, וארא תש"פ)

סח הרב אליעזר טורק שליט"א: מידה מופלאה של השכנת שלום היתה לו לרבי שמואל צבי קובלסקי זצ"ל רב בהמ"ד סוכטשוב בבני ברק.

פעם הלכתי עמו ברחובות בני ברק, ולפתע נשמעו קולות רמים מאחד הבניינים הסמוכים. משהתקרבונו לשם הבנו מיד במה המדובר. היה זה ויכוח שפרץ בין שני שכנים על כותל מסויים שבנו ביניהם, והנידון היה על מי מוטל לשלם את הוצאות הבנייה. כמובן כל אחד הטיל את חיוב התשלום על זולתו...

הרב קובלסקי סרב להתעלם, ולכן נגש אליהם ישירות ואמר בחיוך לבבי ומרגיע: "ראו רבותי! להתחיל לריב ולהתקוטט כל אחד יכול, לא צריכים בשביל זה אומנות מיוחדת. החכמה היא לדעת איך לסיים את הריב..."

משפט זה לכשעצמו, הצליח להשרות במידה מסויימת אוירה של פיוס, ולהמאיס את המחלוקת בעיניהם.

כעת נגש הרב קובלסקי לאחד מהם ושאל: כמה תהיה בכל זאת מוכן לשלם? הלה נקב בסכום מסויים.

פנה הרב קובלסקי לשני ושאל כמה יהיה מוכן לשלם? גם הלה נקב בסכום כל שהוא.

ומכיון ששני הסכומים היו רחוקים מלכסות את עלות בניית הקיר, את כל היתרה הוסיף הרב קובלסקי מכיסו הפרטי ובלבד שהשלום ישוב לשרור בבנין.

היה זה עבורי ספר מוסר לי המלמד מה זה "אוהב שלום ורודף שלום"!

(גליון "על הצדיקים", שמיני תשפ"ה)

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל.

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

לעילוי נשמת האשה הצדקנית **מרת רבקה לאנדא ע"ה**

בת ה"תפארת שלמה" מראדאמסק זיע"א

נלב"ע בז' באייר ומנו"כ בבית העלמין העתיק בצפת. ת.נ.צ.ב.ה.

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמוהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחווה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לשוב להם כל הימים

אבני גזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להנה"ק מקודיגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הנה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין זצ"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

זרע שמשון חיים

רבי שמשון חיים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמדו בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתלי יותים סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

חזון יחזקאל

רבי יחזקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הג"ר שלום איזון זצ"ל בעת
הספדו בשעת הללויה הכריז:
נצטויתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שימליץ טוב לכל מי
שילמדו בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(רביבות אפרים ארח ח"ב עמוד
רמ"ח, מלך ביפו פרק מ"ב).

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יהיאל שלעזיגער זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבושו בי תומכי.

בן לאשרי

רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הורבמן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נדר בכל יום על כל אלה שיעיינו
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב.
וכל הלומד בספרי יזכה לירש,
והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
וסגולה גדולה בבית לכל הדברים.

אתוון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייסיע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

שערי זבול

רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה וימליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

צדקת הצדיק

רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו שבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

מלליצי יושר

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

ידייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני גזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,
און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר
פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע

ואהבת לרעך כמוך אני ה'. כתב האר"י ז"ל, שיש לו לאדם קודם תפלתו לקבל עליו מצות עשה של 'ואהבת לרעך כמוך', ובכך תפלתו תהא מקובלת בתוך כלל
ישראל. ולפ"ז יש לבאר הפסוק 'אהבתי כי ישמע ה' את קולי תחנוני', ויש לדקדק בתיבת 'אהבתי', דלכאורה יותר היה ראוי לומר 'תאבתי', שמשמעו רציתי, כי ישמע
ה'. אמנם לפי דברי האר"י ז"ל הנ"ל מדוקדק ביותר, אהבתי - את כלל ישראל, ולכן ישמע ה' את קולי תחנוני ויתקבלו תפילותי. (זרע שמשון קדושים אות ה').

דבר תורה מאביו של רבנו הרה"ק נחמן מיכאל נחמני זלה"ה. הקשה אדוני אבי זלה"ה על הירושלמי (פאה פ"א ה"א) דאמרינן עה"פ מכל משמר נצור לבך כי ממנו
תוצאות חיים, מכל מה שאמרת לך השמר, שאין אתה יודע מאיזו מצוה יצא לך חיים. והקשה הוא ז"ל, והלא כל מצוה ומצוה מתן שכרה אריכות ימים, ואיך קאמר
שאין אתה יודע מאיזה מהן יצא לך חיים. והכי נמי אמרינן (דב"ר וי): שקל הכתוב חמורה שבחמורות וקלה שבקלות לומר שכל המצוות מתן שכרן אריכות ימים.
ועוד קשה על הפסוק מהו לשון 'תוצאות חיים'. ותירץ במה שאמרו (ברכות ח). עה"פ 'למות תוצאות', תתק"ג מיני מיתה נבראו בעולם כמנין 'תוצאות'. וא"כ בשמירת
כל המצוות ינצל האדם מכל אלו מיני מיתות, וכמו שאמרו במדרש הנ"ל שעי" המצוות זוכים לחיים, והטעם מבואר מפני שכל מין מיתה היא מכוונת לאיזו עבירה,
שמי שיעבור עליה יהיה נענש באותו מין מיתה, וכן להיפך אם לא יעבור אותה העבירה או שיעשה אותה המצוה המכוונת והמסוגלת להציל מאותו מין מיתה, ינצל
ממנה, אבל לפי שאין אנו יודעים מיני המיתות לאיזו מצוות מכוונת בפרטות, וגם אין אדם יודע המיתה שנגזרה עליו, משום הכי קאמר הירושלמי הואיל דאמר
הכתוב 'תוצאות חיים', דמשמע כל מיני מיתה יבטלו מחמת שמירת המצוות, מעתה צריך להזהר בכולם, שאם היה האדם יודע המין מיתה שנגזרה עליו, וגם היה
יודע איזו מצוה מסוגלת להנצל מאותו מין מיתה, היה די לו לשמור אותה מצוה, ועתה שאינו יודע לא זה ולא זה, צריך להזהר בכולם. (שם אות ו').

מליצי יושר מול מגיד פשע זייט מנדב פאר "מליצי יושר" 732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

רבינו בחיי' לרבינו בחיי ב"ר אשר זי"ע

הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זי"ע היה אומר:

סגולה גדולה לפרנסה ללמוד הספר 'רבינו בחיי'. וסימנך: מאן דיהיב 'חיי', יהיב מזוני

תאנה נהיה תערב לנפש ותועבת כסילים סור מרע. (משלי יג:ט). שלמה המלך ע"ה יזהיר בכתוב הזה על האדם שלא ימשך אחר התאוות, אלא שיכניע אותם ויסלקם מעליו, כי כל המסלק אותם מעליו ומתגבר עליהן, הנה הוא במדרגת מלאך, וכל המגביר תאוותיו עליו הנה הוא במדרגת בהמה.

שהרי מצינו במעשה בראשית שהיו כל הנמצאים כולן ביום ששי קודם שנברא אדם על שני חלקים: 'שכליים', ו'ארציים', 'שכליים' הם הנבראים העליונים שהם שכל גמור נבדל מן החומר, 'ארציים' הם האילנות והצמחים ושאר בעלי חיים שהם חומר גמור אין בהם שכל. ושני חלקים אלו יעשו פעולותיהם שנתמנו עליהם, אלו בשכל ואלו בטבע, וכל אחד מהם מוכרח בפעולתו, זה בשכלו וזה בטבעו, ואין מונע לאחד מהם, ולפיכך חייבה החכמה לברוא ביום ששי נברא שלישי, מוכרח מהם משותף משניהם, והוא הכולל אותם בשכל ובטבע, בשכל כמין השכלים הנפרדים, ובטבע כמין הארציים, וזהו האדם, והיתה פעולתו שכלית וטבעית, לא הכרחית בשני חלקים, כי אם רצונית, שהרי הבחירה והרצון בידו שימשך לאיזה צד שירצה, אם אחר השכל, או אחר הטבע שהוא התאוה.

ואם הוא זריז ויצא ונלחם בתאוות ההם, הנה נתפשט מהחומר ובא במדרגת מלאך, ואם ימשך אחריהם הנה נתפשט מן השכל ובא במדרגת הבהמה, כי כן אדם הראשון, עד שלא חטא והתאוה תאוה, היה מלאך ה' צבאות, כולו שכל גמור יפה ומום אין בו, והיה ראוי שיחיה לעולמים כאחד מן המשרתים העליונים, והונח בגן עדן הארץ שהוא מבחר המקומות. וכיון שחטא ונמשך אל התאוות, נתפשט מן השכל ונתלבש בחומר, ואז גורש מן הגן, ונתן לו העשב למאכלו כבהמה, הוא שכתוב בו: "ואכלת את עשב השדה", תחת אכלו תחילה פירות הגן שהיה מטע' ה' להתפאר.

ועל כן ראוי לכל משכיל לשבר תאוותיו ולהכניעה, ושיהיה שברון התאוה לנפש השכלית דבר ערב. ועל זה אמר שלמה בכתוב: "תאוה נהיה תערב לנפש", התאוה הנשברת דבר מתוק וערב לנפש המשכיל וכו'. והענין ראוי למשכיל שיסיר ויסלק מעליו התאוה הנקראת 'רע', שנאמר: "כי יצר לב האדם רע מנעוריו", וכתוב: "וכל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום". ומפני שהמשבר תאוותיו הוא סר מרע, על כן אמר: "ותועבת כסילים סור מרע", כי מה שהוא ערב לנפש המשכיל, הוא דבר מתועב לכסיל, לפי שהוא הפכו, זהו: "ותועבת כסילים סור מרע". וידוע כי הנמשך אחר התאוות עובר על התורה כולה, והמשך אחר התאוות הוא על ארבעה חלקים: האחד במחשבתו, השני בדבורו, השלישי במאכלו, הרביעי בגופו.

האחד במחשבתו, כי ימשך האדם אחר מחשבתו בהרהורים רעים ומחשבות רעות, וכבר גלה לנו שלמה ע"ה ולמד דעת את העם כי האדם הוא נענש על חטא המחשבה כאילו חטא בפועל, והוא שאמר: (משלי טו:ג) "לב שמח ייטיב פנים", כי שמחת הלב היא אם במצוה אם בעבירה הנה היא ניכרת בגוף, לפי שהלב שרש הגוף, וליחות השרש מתגלה בענפים, והרי זה כאלו חטא בפועל.

השני בדבורו, בחטא לשה"ר ורכילות ונבלות הפה, שהחלק הזה מהדיבור מגונה ומשוקץ ואסור מדין התורה וכו'. השלישי במאכלו, שימשך אחר תאוות במאכלים שאסרה תורה או המותרים, שגם זה אסור מדין התורה, ועל זה אמר דוד ע"ה: "ותורתך בתוך מעי", שבת את עצמו שלא נתן בתוך מעיו מעול ולא היה מאכלו כי אם על פי התורה, ואין צריך לומר שהיה נזהר מהמאכלים האסורים, אף כי מן המותרים במותרות היה נזהר, כי: "צדיק אוכל לשובע נפשו", ואמר הכתוב: (משלי כא, כג) "שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו".

הרביעי בגופו, שימשך אחר תאוות בענין העריות, ואין צריך לומר במה שאסרה התורה ממנו, כי גם המותר במותרות הוא חוטא. והרי לך ארבעה חלקים שהאדם מוטבע להמשך אחר תאוות בהם. ומנין שהנמשך אחר התאוות הוא עובר על התורה כולה, הלא המלך שלמה גילה לנו הענין הזה שאמר: (משלי יח:א) "לתאוה יבקש נפרד בכל תושיה יתגלע", יאמר: כי מי שרודף אחר התאוה ומבקש אותה, ימצא עצמו נפרד, כלומר יחיד שלא ישאר לו ריע ועמית שהכל בורחין ממנו מסתלקים מעליו לרוע הנהגתו, והנה זה בוטע ומגלה פנים בתורה, זהו: "בכל תושיה יתגלע". ומפני זה נצטוונו בתורה שנפרש מהתאוה, ואין צריך לומר בדבר האסור, כי גם במותר, וכן אמרו רבותינו ז"ל: "קדש עצמן במותר לך", וכל הפרש עצמו מן התאוה נקרא קדוש, שכן מצינו בנזיר שלא פורש אלא מהיין בלבד נקרא קדוש, שנאמר: "קדוש יהיה גדל פרע שער ראשו". וכן ישראל בסיני נקרא קדושים כשקבלו התורה, כענין שכתוב: "זאתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש". כדי שיפרשו מהתאוות נצטוו על מדת הקדושה.

מצוה נדירה שהמקיים אותה נוטל שכר כנגד כולם

כתב בשו"ע הרב (ת"ת פ"ב ס"א): 'מצות עשה של תלמוד תורה על כל אדם לעצמו ללמוד כל התורה שבכתב ושבעל פה כולה'. וכ"כ בסעיף י' וז"ל: ללמוד פעם אחת כסדר [תנ"ך] וכל התלמוד בבלי וירושלמי ומכילתא וסיפרא וסיפרי ותוספות וכל המדרשים מתנאים ואמוראים כמו מדרש רבה ותנחומא ופסיקתות וכיוצא בהן ומדרשי רשב"י (-זוהר) כדי שיוכל לגמור כל התורה שבעל פה כולה פעם אחת בחייו, עכ"ל.

זה מצוה שרק יחיד סגולה מקיימים אותה, וקל מאד לקיימה אם מקציבים לזה זמן מועט בכל יום, וזוהו זוכים לקיים מצוה נדירה של מצות ת"ת ששקול כנגד כל המצוות, ואין לשער גודל השכר שזוכים עבור זה בפירות בעוה"ז והקן לעוה"ב

(א) הנבלה טמאה מיד. כן כתב בנאות יעקב (סימן ט' אות ב', משנת רבי אהרן טהרות סימן כ"ז אות א', קהלות יעקב ח"ח סימן נ"ז), דחל בה שם טומאה מיד, ורק דגזירת הכתוב דאינו מטמא רק שהיא בתוך בית הבליעה. ולפ"ז חייב משום מכניס טומאה למקדש. (ב) רק בשעת אכילתו חל בה שם טומאה. כ"כ הבית הלוי (ח"א סימן ב' אות ח'), וצפתה פענח (מאכלות אסורות פ"ב ה"ז עמוד עז טור ג'), דחל בה שם טומאה, אבל זה חל רק כשהוא נמצא בתוך בית הבליעה. ולכן אינו חייב עליה משום מכניס טומאה למקדש, דכיון דעדיין לא חל בה שם טומאה לפני שנכנס לבית הבליעה.

(ג) אינו חל בה כלל שם טומאה, רק האדם האוכלו נטמא, וכמו המתעסק באפר פרה, דאינו נטמא מכח הפרה. כ"כ בשו"ת ברית אברהם (פצנבוסקי, יו"ד סימן כ"ד אות ד') דטומאת נבילת עוף טהור אין לה שם טומאה כלל, ולא כמו שאר הטומאות דנטמא מקבלת טומאה, רק שיש גזירת הכתוב שהאוכל נטמא אע"ג שאין בו בעצם שם טומאה כלל, ודומה לפרים הנשרפין דאינם טמאים בעצמם, רק המתעסק בה נטמא, ולפ"ז אין בזה איסור של מכניס למקדש.

וכ"כ האבני נזר (ח"מ סימן קמ"ח), וז"ל: אוכל נבילת עוף טהור טומאתו מעצמו, דאין לומר שקיבל הטומאה מהעוף טהור, דאין יהיה הטפל חמור מהעיקר דהעוף טהור עצמו, עכ"ל.

אולם בנאות יעקב (סימן ט' אות ב') דחה זה. וכ"כ בלבוש מרדכי (זבחים סי' ט"ז) דאין לומר דגוף הנבילה אינו טמא, וז"ל: בנבילת העוף הטהור כיון דאמר רחמנא 'נבלה וטרפה לא יאכל לטמאה בה', א"כ אמרה התורה שהטומאה

שטמא האוכל הוא משום דהנבלה טימאתה, אלא דאמרה התורה דטומאת נבילת עוף טהור היא בעת שהיא בבית הבליעה.

לע"נ הרה"ק ר' חיים נעדרוין ב"ר יעקב יהודה זצ"ל יא"צ ח' אייר

וידבר ה' אל משה אחרי מות. בפירש"י מתו"כ: מה נאמר לו בדיבור הראשון,

משלו משל לחולה וכו' זה זרזו יותר מן הראשון. וצריך להבין בשלמה במשל דהראשון לא זכר כלל עונש מיתה, והשני אמר שלא תמות וכו', זרזו יותר מהראשון, אבל בנמשל הא גם באזהרה כתיב עונש מיתה 'ולא ימות'. גם במשל יתכן שלהראשון לא האמין החולה, משא"כ השני שהביא לו דמיון כדרך שמת פלוני האמין, אבל כאן וכי השי"ת צריך עדות וראיה, ואין שום נפ"מ בין זרזו ראשון לשני. גם חלילה לומר על אהרן שיעשה מפני יראת עונש, בודאי יקיים מצוות השי"ת מאהבה.

אך הענין, דאיתא (תנחומא פרשה זו ו') גבי נדב ואביהו: אכילה ודאי, דכתיב 'באור פני מלך חיים', ע"כ. והיינו שנכנסו לפרדס, והוא שהם היו אז במדרגת כהן גדול ביה"כ, וגם קטורת שלהם היה כיה"כ בקודש הקדשים, וכמו שאמרו (תנחומא פרשה זו ז'): באחד בניסן מתו וכו', מזכיר מיתתו ביה"כ, אלא מלמד שכשם שיה"כ מכפר כך מיתתו מכפרת, ע"כ. ואיך מכפר מיתתו אם היה לעונש. אך הענין שבקודש הקדשים כתיב 'וכל אדם לא יהיה באוהל מועד', אפילו מלאכים, דכתיב 'ודמות פניהם פני אדם', ומה שאמרו (מנחות קט:): 'נזדמן לי זקן אחד', מייית בתוס' מירושלמי שמא שכינה היתה. והרי הכהן גדול ראה זון עיניו מן השכינה, וקודש הקדשים איתא (זוה"ק ח"ב קכא). והחכמה מאין תמצא מאתר דאיכרי קודש הקדשים. אך הכהן גדול היה כר' עקיבא שנכנס בשלום ויצא בשלום, והם היו כבן עזאי שהציץ ומת. והנה אהרן יכול להיות שימסור נפשו לראות וכמו שהם מסרו נפשם, ומה יועיל האזהרה 'ולא ימות', ועל זה נאמר דיבור הראשון אחרי מות שלא ימות כדרך שמת פלוני שלא יכנס במסירות נפש, וזולת ביה"כ בסדר הזה שאז הוא כר' עקיבא שראוי להשתמש בכבודו, וכמו שאמרו על ר' עקיבא (שם טו:), ועליו הכתוב אומר 'משכני אחריך

נרצוה'.

לע"נ הגה"צ ר' מאיר ב"ר יהודה אריה פייסט זצ"ל יא"צ יב אייר

וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן בקרבנות לפני ה' וימותו. יתבאר דהנה אמרו (ויק"ד כ"ט) שחטא נדב ואביהו שלא נשאו נשים, כי הם רצו להתקדש עצמם מכל וכל שלא ליהנות

'שמן רוקח' להרה"ק רבי אלעזר לעוו זי"ע

כתב בצוואתו, וז"ל:

"כל מי שיזכה אותי וישים עין עיונו בחיבורים שלי יתברך מן השמים וכו', ואם ירצה אחד להדפיס ספרים שלי, הנני להחזיק לו כל ימי מלא חפנא טיבותא ויבורך בברכת השמים ממעל, ויחולו עליו כל הברכות הכתובים בתורה".

לא תשנא את אחיך בלבבך הוכח תוכיח את עמיתך. יתכן בהתחברות הענינים, כי לפעמים מי ששונא את חברו, נחא ליה שחבירו יעשה מעשים אשר לא יעשו, כדי שיתבזה בעיני העם, ועי"ז הוא מונע את עצמו מלהוכיחו, ולכן אמר 'לא תשנא את אחיך בלבבך', ואז תמנע עצמך מלהוכיחו, אלא 'הוכח תוכיח את עמיתך'. ואמנם יש לבאר שינוי הלשון, כי בתחילה אמר 'אחיך', ואח"כ אמר 'עמיתך'. ונראה דהנה כתיב 'כי משנאך ה' אשנא', ואמנם נראה דהיינו דוקא אחיך שכבר הוכיחו ולא קיבל תוכחה, אז מותר לשנאותו, אבל קודם התוכחה אסור לשנאותו, כי אולי בשגגה עושה כן, או דהוא אומר מותר. וזה שאמר 'לא תשנא את אחיך בלבבך', כלומר מי שהוא 'אחיך' במצות, אסור לך לשנאותו. ואמנם אף מי שאינו אחיך במצות לא תשנא אותו, אלא 'הוכח תוכיח' אותו תחילה, ואם לא ישמע לך אז מותר לשנאותו, ומצוה נמי איכא, ולזה קראו 'עמיתך', כי אינו 'אחיך' במצות.

מעוה"ז כלל, ועל כן לא נשאו נשים כדי להיות בקדושה תמיד מופרש ומובדל לגמרי. אמנם לא כן רצון ה', כי הדרך הישר לפני אלהים הוא לקיים מזה ומזה אל תנח ידך, ולעבוד את ה' גם בחלק הגשמי, ויאכלו עונים וישבעו ויתענגו על רוב שלום, וגזיר שציער עצמו מן היין היה מחוייב קרבן. וזה טעם מצות מילה שיוכל ליתן רסן לנפשו בתאותו, אך לא ימנע ממנו לגמרי, וכן מצות פריה ורביה מצוה ראשונה שבתורה ללמד שלא ימנע ממנו רק יקיימו מצד המצוה. וזה הכונה 'אחרי מות שני בני אהרן בקרבנות לפני ה' היינו שקרבו עצמם לפני ה' ויתר

ממה שראוי לבשר ודם, ורצון ה' שיעבדו אותו גם בגוף הגשמי, ועל כן אמר הקב"ה 'בזאת יבא אהרן אל הקודש', ודרשו חז"ל 'בזאת' רומז על מילה, ובתיקוני זהר (תיקון י"ט) אמרו כי 'בזאת', רומז על אשה, 'וכפר בעדו ובעד ביתו',

וכהן שאין לו אשה פסול לעבודה ביום כיפור, שמזה לומדים כי האדם צריך למלא גם צרכי הגוף, וגם זה לעבודה יחשב, ובזה מוציא יקר מזולל, ועי"ז כך יכפרו על נדב ואביהוא שרצו להתקרב אל ה' ולפרוש עצמו לגמרי מן העוה"ז.

שבת פ' אח"ק י"ב אייר

יומא דהילולא של הגה"צ רבי מאיר ב"ר יהודה אריה פייסט זצ"ל

למד תורה מתוך יסורים, ולא השאיר אחריו זש"ק

ידידו ורעו הגה"צ רבי אלחנן יוסף הערצמאן זצ"ל, ייעץ לבחורים ללמוד

או להדליק נר או ליתן צדקה לעילוי נשמתו

וכל מי שעשה כן לחודש ימים, מצא אח"כ זיווג

מגין, אין מוקדם ומאוחר (-) אין קפידא בסדרו של דבר) חוץ משבעה סימנים וכו', רב הונא בריה דר' יהושע אמר, אף סדר תמיד, ע"כ. והקשו התוס', וז"ל: תימה דלא קאמר אף סדר ברכות, דתנן בפרק בתרא דר"ה "סדר ברכות אבות וגבורות וקדושת השם" (סדרן בדוקא), עכ"ל.

ותירץ הגר"י ענגיל (לקח טוב כלל ה' אות י"א), דג' ברכות ראשונות חדא ברכתא נינהו, כמו דס"ל לרב הונא בברכות (דף לד.) דאמצעיות חדא ברכתא נינהו, אלא דבאמצעיות פליג עליה רב אסי שם וס"ל דאין להם סדר, אבל בג' ראשונות דלכו"ע אם טעה בהם חוזר לראש, נראה דלכו"ע חדא ברכתא נינהו. וכיון דחדא ברכתא נינהו, מובן למה לא אמר בסוגיא דסנהדרין "חוץ מסדר ברכות", דשם הזכיר רק דברים שהם כל אחד ואחד דבר בפני עצמו אלא שניתן להם סדר, משא"כ אבות וגבורות וקדושת השם, נהי דהוזכר במשנה, היינו לפי שהמשנה הוכרחה להודיע הדין שצריך לומר בסדר זה אבות וגבורות וקדושת השם, אבל בעצם הדבר היה

ידוע לחכמים דכל ג' ברכות אלו חדא ברכתא נינהו, ושינוי הסדר בזה לפי האמת, איננו רק שינוי הסדר, אלא כאומר ברכה אחת חציה האחרון קודם לחציה הראשון.

לזכות אלעזר חיים בן הינדא להצלחה בכ"ע

אחרי מות שני בני אהרן בקרבנות לפני ה' וימותו. ידוע דקדוק המפרשים על הכפל 'אחרי מות', 'וימותו'. ויש לומר על פי דברי חז"ל עה"פ 'ואל אצילי בני ישראל', הם נדב ואביהוא, 'לא שלח ידו', מכלל שהיו ראויים לשלוח בהם יד, כי 'ויחזו את האלקים ויאכלו וישתו'. וידוע כוונת האכילה ושתייה הוא להעלות ניצוצות הקדושות הנמצאים באכילה ושתייה השייכים להשלמת הנשמה, והגם שה'אלהים' גימטריה צ"א שילוב הידוע, והיה להם לשאוב מהז חיים, אעפ"כ מצאת שכוונתו להשלמת עצמם בלבד, נגזר עליהם פסק דין המר, וכל העומד לשרוף כשרוף דמי, נמצא שכבר אז נחשבו למתים רח"ל.

אך צריך להבין באמת מאין נצמח מכשול כזה לקדושי עליונים כמוהם שמשוה רבינו העיד עליהם שהם גדולים ממנו מארה, כי אם היה אומר לגדולים ממנו לבד,

לזכות והצלחה שב.ש.ה.

וכפר הכהן וגו' ואשר ימלא את ידו לכהן תחת אביו. פירש"י ללמד שאם בנו ממלא את מקומו הוא קודם לכל אדם. וצ"ב 'ואשר יכהן תחת אביו' סגי, אבל 'ימלא את ידו' למה לי. ואפשר לומר דא לאשמועינן הא דאיתא בשו"ע (יו"ד סי' רמ"ה סכ"ב בהג"ה) דסגי אם ממלא מקומו ביראה, אע"פ שאינו ממלא מקומו בחכמה, כי יראתו קודמת לחכמתו מתקיימת, ולא אמרינן שצריך שיהיה מיד גדול כמו אביו, כי אם גדיים נעשו תישיש, לכן על הציבור להשתדל להגדילו. ולכן בא הרמז ולא כתיב 'אשר יכהן תחת אביו', שימלא מקומו בבחרותו כאביו בזקנותו, כי אם 'אשר ימלא את ידו' לעתיד לבוא, וגדלוהו משל אחיו שיבוא למדה זאת, ושיהיה עכ"פ כלי מוכשר לקבל טהרה, כמו היד ראוייה לקבלה כפי אשר יתנו בה אם כספים זהובים או מרגליות. הכי נמי בבחרותו עדיין אינו דומה לאביו הזקן, אלא 'אשר ימלא את ידו' אח"כ, ואל יזכרו מעשה נערות כאשר היה ברשות עצמו. ועל זה בא הרמז כי עי"ך שיתמכו בו, אז ולבש את בגדי הבד', אשר היה תחילה בחינת בגידה, כאשר היה לבדנה, עתה יהיה 'בגדי הקודש'.

ויעש כאשר צוה ה'. פירש"י להגיד שבחו של אהרן שלא לבשם לגדולתו אלא כמקיים גזרת מלך. ויש ללמוד מזה, אם לובש לכבוד שבת ויו"ט, וכן ה"ת לכבוד התורה, שלא יתגאה בלבשו, כי אם כמקיים גזרת המלך, לומר לכבוד ה' ותורתו, לכבוד שבת ומועד, ובכל דרכיך דעהו.

לרפואת י.ב.ש. והצלחה בכ"ע

ג' ברכות ראשונות בשמו"ע. אמרו בסנהדרין (דף מט:): אמר רבא א"ר סחורה א"ר הונא, כל מקום ששנו חכמים דרך

מכון מליצי יושר

הגדרות אבני נזר - מהדורות לאנדר

על פרשיות התורה ומועדים
עם ביאורים הארות והערות

הוציא לאור

הגיד אדמו"ר
וזקללה"ה קודם
פטירתו שאם ילמדו
בספרים שלו, יהיה
למען ולעור גם אחר
פטירתו ממש כמו
בחיוב

(אין צורך ע"ה ענין ר"ב)

מלוקט מתוך גליונות
"מליצי יושר"
שיצא לאור עולם מדי שבוע
מדי שבוע בשבוע

אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות
הפצה ראשית: גרינפעלד
718.693.5103

ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון "מליצי יושר" בכל שבוע:
gilyonmy@gmail.com 732.510.0560

"הופיע ויצא לאור"

הגדרות חזון יחזקאל

על התורה ומועדים עם ביאורים הארות והערות

מלוקט מתוך גליונות
"מליצי יושר"
שיצא לאור עולם מדי שבוע
בשבוע

הגיד שלום אייזן זצ"ל
בעת הספדו בשנת הליכה
של מרן בעל החזון
יחזקאל הכהן:
"בשמי"ת זאת רבינו
לפרסם שהבחינות שימולין
טוב למי שילמדו בספריו,
וכן למי שיוסיף את חידושי
תורתו"

(רבות אפרים א"ח ח"ב עמ'
רס"ח)

אפשר להשיג הספר בחנויות
הספרים המובחרות
הפצה ראשית: גרינפעלד
718.693.5103

ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון "מליצי יושר" בכל שבוע:
gilyonmy@gmail.com 732.510.0560

הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפסא זי"ע אמר: כל מי שידליק נר לעילוי נשמתו - ר' אברהם יהושע העשיל ב"ר שמואל - אעשה לו טובה.

פנים יפות' לבעל הפלא"

בעל הפלא"ה בהקדמה לספרו כתב, וז"ל:
'כל המעיין ועוסק בספרי, יתברך מקל עילאה, בברכת ה' הרחבה והמלאה, וינצל מכל עמל ותלאה'

איתא במדרש (ילק"ש שמיני תקכ"ד): מפני מה מתו בני אהרן, שלא נטלו עצה ממש, ולא חלקו כבוד לאהרן. ויש לפרש דהנה אמרו חז"ל (עירובין סג.) שמתו מפני שהורו הלכה בפני רבם, וצריך להבין למה באמת טעו בזה בני אהרן שהיו צדיקים גמורים. ויש לפרש לפי מה שאמרו (ילק"ש ואתחנן תתכ"א) שביום מיתת משה, דרש יהושע לפניו, לקיים מה שנאמר 'אין שלטון ביום המות'. א"כ כיון שאחז"ל (ילק"ש שמיני תקכ"ה) במה שאמר משה 'הוא אשר דיבר ה' / סבור הייתי שיתקדש הבית או בי או בך. וכיון שכבר שמעו נדב ואביהוא שאמר ה' 'ונקדש בכבודי', סברו שימות משה בו ביום כי הוא המכובד, וכיון שאין שלטון ביום המות, הרשות בידן להורות לפניו. ומה שלא חשבו שמא משה יחיה ויתקדש ע"י אהרן, שהרי אחז"ל שמשא ואהרן שקולים היו, היינו משום שסברו שמה שאמר הקב"ה 'ונקדש בכבודי', אין הכוונה על אהרן, וזה שאמרו 'ולא חלקו כבוד לאהרן'.

'אמרות טהורות' להג"ר בנימין ב"ר לוי חדאד זצ"ל מג'רבה

כתב בהקדמת ספרו, וז"ל:

"והני מברך בברכה המשולשת בני חיי ומזוני לכל הלומד בספרי זה אפילו פעם אחת בשבוע, ברך ה' חילו להיות מוצלח בנכסיו בזכות הרבנים הנזכרים פה, יאריך ימים ושנים ביראת ה', וכל ימיו יהיה דשן ורענן וינצל מכל צרה וצוקה, אמן כן יהי רצון".

בקרבתם לפני ה' וימותו. איכא למ"ד שנענשו על שנכנסו שותיין יין, ואיכא למ"ד שנענשו על שלא רחצו ידיהם ורגליהם. ויש לרמז 'בקרבתם לפני ה' וימותו', גימטריא 'על החטא שותיין היין נענשו'. וכן גימטריא 'מתו כשחטאו שלא רחצו' עם הכולל. והגם דכתיב 'וימתו חסרו ו', אבל דרשי ו' במקום נקודת חולם, וכמו שכתב החיד"א (בשם כנפי יונה ריש ח"ב בדבש לפי).

לכפר על בני ישראל אחת בשנה. 'אחת בשנה' ר"ת 'אב', רמז שהתשובה שמועלת היא מדין אב שמחל על כבודו דכבודו מחל, והקב"ה הוא אבינו.

תולדות הגה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע

כשנפטר בשנת תרכ"ז האב"ד של לובלין ר' יהושע העשל אשכנזי, בקשו אנשי העיר למנות את רבי צדוק לרב ואב"ד לעדתם, ואף המשכילים רצו בו, אולם יעצו לו שילמד את שפת המדינה אשר לא ידע, אולם רבי צדוק ששנא מאז ומתמיד את הרבנות, ולא רצה לעשות תורתו קרדום לחפור בו, סירב לקבל משרה נכבדה זו. ובענין לימוד השפה, השיב שאינו רוצה לטמא את פיו בשפות זרות. גם אשתו הצדיקת מרת חנה דבורה על אף עניה ודחקה, סייעה בידו שלא יקבל הרבנות. ולבסוף קבלו במקומו את הגאון ר' שניאור זלמן בעל תורת חסד שהיה מחסידי חב"ד תלמידו של הצמח צדק, ורבי צדוק חי אתו ברעות וידידות, והיו לעתים מזדמנים ביחד ומשוחחים בדברי תורה וחסידיהם.

רק עם אנשים יחידים סגולה היה רבי צדוק מדבר באותן השנים, ועם ילדים תינוקות של בית רבן היה אוהב להשתעשע בדברי תורה לשאול אותם ולהשיב על שאלותיהם, כל שעות היום והלילה ישב סגור ומסוגר בחדרו על ספריו וכתביו, היה שקוע בעיקר בכתביה, אז התחיל לכתוב את ספריו בחסידות, וגם המשיך בכתבת ספריו שהתחיל עוד בוולאדאווקי, ושהפסיק לרגל טלטוליו. ואף כי היו לו כבר ספרים שלמים בכתובים, לא רצה להדפיסם בחייו. מספרים שדפוס 'ראם' בולינה כשהתחילו להדפיס את הש"ס בשנת תר"ם עם הגהות ומפרשים רבים, השתדלו להשיג גם ממנו את הגהותיו על הש"ס, אבל לא נתן להם. גם שאלות רבות בכתב הגיעו אליו, אולם לא לכולם השיב, כי אם למעטים ויחידים, וכן כתב תשובות בעניני הלכה לרבנים שפנו אליה, על תשובותיו רשומים תאריכים משנת תר"כ עד תרל"ג, ומאז פסק אף לענות לשאלות, הוא הסתגר כולו בתוך עצמו, תקופת השנים מפטירת האדמו"ר מאיזביצא בשנת תרי"ד, עד שנעשה אדמו"ר בעצמו בשנת תרמ"ח, היו 'שנות השתיקה' שלו, אלו היו שנות עבודה פנימית מאומצת על עצמו, שנים של כינוס והכנה והתכשרות והזדככות לפני ההתגלות.

הוא כתב הרבה מאד, וכתב על כל ניר שבא לידו אפי' על ניר וכהה בכתב זעיר מאד, אבל בהיר וברור. שעות רצופות היה יושב וכותב בלי הפסקה, ולא היה יוצא מפתח ביתו חוץ מאשר לדבר מצוה כמו פדיון הבן, ולפני פסח היה נוהג ללכת יחד עם האדמו"ר ר' ליבלה איגרו והג"ר שניאור זלמן בעל תורת חסד לקבץ לקמחא דפסחא. לא רצה להתפלפל עם איש אפילו עם גדולים, כי שנה את הפלפול בדברי תורה לשם התנצחות, וכה דבריו בצדקת הצדיק (אות קט"ו): 'כשמחדש בדברי תורה צריך שלא יהיה מצד שום נגיעה בלב שרוצה כך או להתפארות או לחלוק על דברי זולתו, רק מצד התשוקה לידע האמת'. רק עם יחידים סגולה דיבר בדברי תורה, אחד היחידים האלה היה האדמו"ר ר' מנחם מפילץ נכדו של בעל חידושי הרי"ם, בכל פעם כשנזדמן ללובלין היה סר אל רבי צדוק לבקרו וגלגלו בדברי תורה וחסידיהם.

הייתי אומר שזה גוזמא, ואך לגודל ענותנותו חושב כך, אבל באמרו גם מאהרן, הלא משום ענוה שלו לא היה צריך להשפיל אהרן. אך בזוה"ק (ח"א קמח): עה"פ 'ויגע בכף יריכו' אלו נדב ואביהוא בנוהי דאהרן, וידוע שזה היה שרו של עשו הוא השטן והוא יצה"ר המפתה לאדם לעבור על מצות קונו, ואפילו לצדיק גמור שלא יכול להחטיא בעבירה, מכניס פניות במצותיו, עיין מה שכתבתי (פרשת ויצא) בכוונת שאלתו ליעקב 'מה שמך', שחשב שיכניס עיד"ז בו איהו ניצוץ גאון, וכשענהו יעקב, נדדעזע מגודל ענותנותו, וכבר ידע שלא יוכל להפילו בשום אופן, על כן 'ויגע בכף יריכו' אלו נדב ואביהוא שפיתה אותם ליהנות מזיו השכינה, ועיד"ז הכניס פניות בעבודתם לכוון להשלמת עצמם לבד כנ"ל, ומזה נמשך 'וימותו' אחר כך בפועל ממש, נמצא דכל זה לא היה מצד אהרן, דאדרבא מצד שנשא אחות נחשון היה לו בנים בעלי מדרגה גדולים, אלא מצד 'ויגע בכף יריכו' כנ"ל.

לזכות ולפרנס"ש יעב"ה.

או חפשה לא ניתן לה. כתב הרמב"ם (עבדים פ"ד ה"ג): כיצד בשטר, כותב לו על הנייר או החרט הרי את בן חורין וכו', ומסור לו את השטר בפני שני עדים, או שהיו העדים חתומים בו, ומסרו לו בינו לבינו, הרי זה יצא לחירות, עכ"ל. הרי דסגי בעדי חתימה בלי עדי מסירה. אבל בנוגע גירושין כתב הרמב"ם (גירושין פ"א ה"ט), וז"ל: חתמו בו שנים ונתנו לה בינו לבינה וכו', הרי זה כשר הואיל ועדים שבו כשרין וכו', ויש שהורה מן הגאונים שהוא פסול, עכ"ל.

והעיר החזון יחזקאל (גיטין י:), דמדוע סתם הרמב"ם דבגט שחרור לכו"ע מועיל עדי חתימה לבד, וז"ל: מסתימת לשון הרמב"ם משמע שבשחרור אתיא האי דינא דסגי בעדי חתימה בלא עדי מסירה, ככולי עלמא. בין אלה שסוברים (ר"ן פרק המגרש סוף ד"ה והיינו דקתני) בגט אשה דלר' אליעזר שסובר עדי מסירה כרתי, לדידיה נמי עדי חתימה בלא עדי מסירה מהני, משום דעדים החתומים על השטר אינם פועלים מדין עדי חתימה לבד אך פועלים ומהני נמי בתורת עדי מסירה, ובין אלה הסוברים (תוס' שם ד. ד"ה דקיימא) בגט אשה דלר' אליעזר לא מהני עדי חתימה בלא עדי מסירה, עכ"ל.

וכתב החזון יחזקאל, דהחילוק הוא, משום דרק בנוגע גירושין יש סוברים דבעינן עדי מסירה, משום דאין דבר שבערוה פחות משנים, דאה"נ דהשטר כשר בעדי חתימה לבד, אבל לחלות גירושין בעינן עדי מסירה. אבל בשחרור בעינן עדים רק לאשוויי שטרא, הלכך מועיל עדי חתימה לבד. וז"ל: רק בגט אשה דהוה דבר שבערוה, אשר מלבד שבעינן עדים לאשוויי שטרא, בעינן נמי עדים לקיומי דמילתא של הקידושין והגירושין, וכן בקידושין בעינן עדים בשעת מעשה הקידושין אפילו בקידושי כסף לקיומי מילתא דקידושין, [ולכן יש סוברים דלא מועיל עדי חתימה בלי עדי מסירה], אבל שחרור עבדים אינו דבר שבערוה. והא דילפינן שטר שחרור מגט אשה מגזרה שוה 'לה לה', [דכתיב 'או חפשה לא ניתן לה', וכתביב 'ונתן לה ספר כריתות'], היינו רק בנוגע אל עצם השטר שיהא דין כתיבתו ככתיבת גט אשה, אבל השחרור עצמו אינו דין כגירושין של אשה, ובשחרור עבדים לא בעינן עדים לקיים מילתא דשחרור, ובעינן עדים אך ורק משום אשוויי שטרא, ולפיכך לכולי עלמא די בעדי חתימה לבד.

וחילו של הרמב"ם היא מהא שעבד כעניני שיוצא בכסף, לכולי עלמא לא בעינן עדי מסירה, אע"פ שבכסף נמי יש משום דין שחרור, (שהרי אפילו למאן דאמר המפקיר עבדו צריך גט שחרור, אבל היוצא בכסף לא צריך גט שחרור, ע"י רש"י גיטין לט: ד"ה או בכסף), ואילו בקידושין דהוה דבר שבערוה, אף בקידושי כסף כמו בקידושי שטר בעינן עדי מסירה לקיומה מילתא דקידושין, עכ"ל.

והנה בגיטין (דף מ: איתא: האומר 'עשיתי פלוני עבדי בן חורין', והעבד אומר 'לא עשאתי רבי בן חורין', חיישנן שמא זיכה לו האדון את גיטו ע"י אדם אחר, והעבד לא ידע, וזכין לאדם שלא בפניו, ולכן העבד משוחרר. ופירשו שם בתוס', דהאי 'חיישנן' הוי ודאי, ולכן מותר העבד בבת חורין (ע"י ש"ך י"ד סימן רס"ז ס"ק צ"ו), והיינו מטעם 'הודאת בעל דין'. והקשה החזון יחזקאל, וז"ל: קשה לשיטת הרמב"ם שסובר שבשטר שחרור לא בעינן עדים לקיומי מילתא דשחרור, אלא לאשוויי שטרא, דא"כ תיהני נמי הודאת בע"ד לאשוויי שטרא מבלי עדי חתימה ועדי מסירה, כמו כמתנה דמועיל הודאת בע"ד בלי עדים, עכ"ל.

ותירץ החזון יחזקאל, דבאומר 'עשיתי פלוני עבדי בן חורין', אינו נאמן מדין 'הודאת בעל דין', אלא נאמן מדין 'בידו', דבידו לשחררו.

הגליין בארץ ישראל נתגדב ע"י הרב חיים מאיר בן עלקא שליט"א זכות הצדיקים מליצי יושר יעמוד לו ולמשפחתו ולכל יו"ח להתברך בכל מילי דמיטב

תולדות בעל החזון יחזקאל זי"ע

מספר הגאון רבי יוסף שיינר רבה של אשדוד: סבי רבי שניאור זלמן לוי שיינר זצ"ל כיהן כרב ברוסיה הלבנה, ובאותם ימים כיהן מרן הגר"י אברמסקי זצוק"ל כמגיד שיעור בישיבה חב"ד כשהוא אך בן כ"ד שנים, אך בהיות שהוא משך את התלמידים ללימוד בעומק התורה גם בזמן שהוקבע ללימוד שיעורי חסידות, הוחלט להחליפו במישהו אחר, אבל הרבי הרש"ב לא רצה להותירו ללא פרנסה מפני רום מעלתו התורנית, ולכן ניסה לאתר עבורו מקור פרנסה אחר, באותם ימים בדיוק סבי זצ"ל נבחר לכהן כרב בעיר הגדולה שקלוב, והעירייה 'סמאליאן' שבה כיהן כרב קודם לכן, התפנתה מעול הרבנות, ולכן הרבי הרש"ב סידר לו את משרת הרבנות בה, ואז נסע מרן הגר"י אברמסקי זצוק"ל לסבי בכדי לשמוע מה חובותיו של רב בעיירה זו, הסבא שכבר היה עם חבילות ארוזות לעבור לעיר הגדולה שהוצע לו לכהן בה כרב, אמר לו שצריך לומר בשבת בצהריים 'מאמר חסידות' בפני הקהל, אך הוא ענה שמעולם לא למד חסידות ואינו יודע לעשות זאת. ענה לו סבי שמדי יום שיש לימד אתו מאמר חסידות, אותו יאמר בסעודה שלישיית, אחרי כמה שבועות שראה את הכיוון של הסבא, הוא הבין זאת לבד, וכבר ידע למסור 'מאמר חסידות'.

זמן קצר לפני בואו לסמאליאן נשרפה המקוה, וכשהחזון יחזקאל הגיע שם, התחיל באסיפות עם טובי העיר כדי לבנות מקוה חדשה במקום שנשרפה, או לכל הפחות לשפץ הישנה, האסיפות לא נשאו פירות מידיות, והחזון יחזקאל לקח מבנק הלואה על שמו ושיפץ המקוה, רק כשעמד לעזוב סמאליאן ולנסוע לסמאלעוויטש גילה להם את מקור הכסף, וביקשם לשלם ולפרוע את יתרת החוב.

בשנת תרע"ד עבר מסמאליאן לסמאלעוויטש כממלא מקומו של הגאון ר' אברהם דובער כהנא שפירא בעל הדבר אברהם הי"ד, שאז נתקבל כרבה של קובנה, בשבת הראשונה שהיה בסמאלעוויטש נתקבלה חבילה דרך הדואר, והחזון יחזקאל חשב שאיזה רב כיבדו בספר חדש, אולם לאחר הבדלה התברר שזה לא ספר חדש כלל, אלא הגאון הרב שפירא זצוק"ל למרות שהוא רק עתה עבר לכהן בעיר גדולה וקהילה חשובה כקובנה, מצא לנחוץ וגם הקדיש זמן לערוך רשימה מפורטת של הבעלי בתים הסמאלעוויטשים ולשלוח הרשימה בדואר לרב הבא אחריו, כדי שהרב הצעיר ידע איך להתנהג עם הבעלי בתים, וידע חולשה של כל אחד מהם.

והחילוק הוא, דנאמנות של 'הודאת בעל דין' הוא מגדר 'עדות', ומועיל לאשוויי שטרא. משא"כ נאמנות של 'בידו', הוא הוכחה צדדית, ואינו מגדר עדות, וזה אינו מועיל לאשוויי שטרא.

וז"ל: יש לומר שהרמב"ם סובר דבאומר 'עשיתי פלוני עבדי בן חורין', הוא נאמן לא מדין 'הודאת בעל דין', שאין אדם נאמן מדין 'הודאת בעל דין' דכמאה עדים דמי לעשותו בן חורין ולחייבו בחיובים ומצות, דלאשוויי גברא ל'בר חיובא' בעיני שני עדים. והא שנאמן באומר 'עשיתי פלוני עבדי בן חורין', היינו מטעם שבידו לשחררו, דומיא דהאומר 'גרשתי את אשתי', שהוא נאמן משום שבידו לגרשה. [ואף כי שבאומר 'גרשתי את אשתי' כתב הרמב"ם (גירושין פ"ב ה"ד) שמגורשת מספק, היינו משום דחיישינן שמא מתכון לקלקלה, או בגט בטל גירשה, והיא אינה יודעת, משא"כ הכא באומר 'עשיתי פלוני עבדי בן חורין'].

ואם נכונה היא הנחה זו שאין נאמנות מדין 'הודאת בעל דין' בשחרור, ממילא אין בדבריו ששחררו כדי לאשוויי שטרא דשחרורא, דהא שנאמן משום שבידו לשחררו, נאמנות זו שהיא משום הוכחה צדדית אינה משום שטרא, דלאשוויי שטרא בעינן סהדותא דעדות ולא נאמנות בעלמא. ושאינן 'הודאת בעל דין' שיש בזה גדר 'עדות', ואינה הוכחה משום שבידו לשחררו.

לזכות מ.ב.ה. להצלחה בכל מעשי ידיו, ושמירה עליונה

אחרי מות שני בני אהרן. רש"י מביא דברי המדרש: היה ר' אלעזר בן עזריה מושלו משל לחולה שנכנס אצלו רופא, אמר לו אל תאכל

צונן ואל תשכב בטחב, ובא אחר ואמר לו אל תאכל צונן ואל תשכב בטחב שלא תמות כדרך שמת פלוני, זה ורזו יותר מן הראשון, לכך נאמר אחרי מות שני בני אהרן, שאהרן הוזרז באזהרת מיתה שלא יבוא בכל עת אל

חדש מבית מכון מליצי יושר

הגדרות אבני נזר - על ענייני מילה

ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון 'מליצי יושר' בכל שבוע:
giljonyonmy@gmail.com 732.510.0560

הקודש, שלא ימות כדרך שמתו בניו. ומקשים המפרשים איך אפשר שאהרן קדוש ה' זקוק כל כך לאזהרה חמורה זו.

עוד יש להבין דהנה בפסוק 'בזאת יבא אהרן, זאת' גימטריא 'קול צום ממון', שהוא תשובה תפלה וצדקה, זאת אומרת שאהרן הכהן אימתי שהוא נכנס אל הקודש, הוא צריך ליכנס בתשובה ותפילה וצדקה, כך ראיתי שמפרש אחד מהמפרשים, וצריך להבין מה הרמז בזה.

ונראה לענ"ד דמובא מכתבי האריז"ל ש'אהרן' הם אותיות 'הרן', שהוא היה מנשמת הרן אחי אברהם אבינו, והוא היה צריך לתקן החטא של הרן שהיה מאמין ולא מאמין ונשרף באור כשדים, ואהרן היה צריך למסור עצמו בעשיית העגל למיתה כמו חור בן מרים, ולא מסר עצמו למיתה, ועשה העגל יחד עם הערב רב, אפילו בלי שכוונתו היתה לכך, אבל תיקונו היה למסור נפשו על קידוש ה', והקב"ה רצה להרגו, אלא משה רבינו התפלל בעדו וניצל. ומובא מכתבי האריז"ל ש'שנדב ואביהוא בני אהרן מה שהקריבו קטורת היה כדי לתקן השכינה ולהשלימה כראוי ולקשטה, והם שגו במה שלא שיתפו באותו מעשה את משה או אהרן.

וא"כ אפשר לומר דבר חדש, שכיון שאהרן הכהן ראה ששגג שלא מסר עצמו על קידוש ה' בזמן העגל כמו חור בן מרים, ובזה היה מתקן נשמת הרן שהיה גלגולו, וא"כ חשב שעכשיו הוא יכול לתקן ולהשלים השכינה כמו שעשו בניו נדב ואביהוא, והוא היה יכול לעשות אותה, ובזה היה מתקן חטא עשיית העגל, וא"כ נראה שזה היה אזהרת הכתוב שלא יעשה אהרן תיקון הנ"ל כמו בניו, אלא בניו שלא עשו את העגל ואם היו משתפים משה או אהרן היו יכולים לתקן השכינה ולקשטה, אבל אהרן רק 'בזאת יבוא אהרן אל הקודש' שזהו קול ממון צום, שזהו תשובה ותפילה וצדקה, שזהו כפרתו שתמיד כל ימיו של אהרן בעת שיבוא אל הקודש צריך שיבוא בתשובה ותפילה וצדקה, וא"כ מיושב שאהרן היה צריך אזהרה מיוחדת.

מוסרי הגר"ר אלהן יוסף הרצמאן זצ"ל

'מבטיח אני להעושים לטובת נשמות'
'אלהן יוסף בן שמואל וצפורה',
להתפלל בעדם שיהיה נפקד בכל מה
שצריך במהרה די'ן'

על כל זוג צעיר לאחר הנשואים לכונן את עצמו במדות טובות ולבנות יסוד של אימון הדדי, שכל אחד יחשוב רק על טובת השני, לא לחשוב על מה שיאמרו אחרים, אלא על מה שיאמר השני"ת, לפעמים יהיה צורך לוותר על ידידותם של חברים וקרובים בשביל שיוכלו הבעל והאשה לחיות ביניהם באהבה ואחוה ושלוש וריעות כגן עדן מקדם, וכל מכשול על דרך זו יש לסלק, הדבר צריך להיות ברור לבני הזוג, כי כל אחד חי ושם כל מעייניו רק למען השני, והאש בוערת רק מבפנים בין הבעל לאשתו ובין לבין יוצרם ובוראם, הבחירה היא בידך, והיא קוראת לך 'ובחרת בחיים'.

הופיע ויצא לאור

ערוך לנר - ברכת הבית
על מוסכת כריתות

מהדורה טפוארת בתכלית ההידור והויסוף
עם הגהות והערות ואליף תיקונים

אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המוכרות
ליתר פרטים: 718.854.9897

דבר האידה

תוכחה ברגישות

הדלת נטרקה בעוצמה שהרעידה את קירות הבית. "לעולם לא אדבר איתך שוב!" צעק משה לאחיו יוסף, שעמד המום במטבח. הצלחת השבורה על הרצפה הייתה רק סמל למשהו עמוק יותר שנשבר ביניהם.

שבוע חלף. בשולחן שבת המשפחתי, האחים ישבו זה מול זה. "הכל בסדר?" שאלה האם בדאגה. "הכל מצוין", חייך משה חיוך מאולץ. יוסף הנהן בשקט. מהשפה ולחוץ – שלום. בפנים – סערה.

באותו לילה, הרב חיים, ידיד המשפחה, הבחין במתח. הוא ביקש משה לעזור לו לסדר ספרים בחדר הסמוך. "אני רואה שמהו קרה בינך ובין יוסף", אמר בעדינות.

"אני לא רוצה לדבר על זה", "אני שונא אותו", ענה משה, "זה יעבור".

"התורה מלמדת אותנו אחרת", השיב הרב. "כתוב: 'לא תשנא את אחיך בלבבך'. אתה יודע מה פירוש הדבר?"

זוהי אחת הדילמות הקיימות אצל בני אדם – כאשר אדם נפגע מרעהו, לפעמים הוא מעדיף להעמיד פנים שהכל בסדר, אך בליבו פנימה הוא כועס ואף שונא. התורה מלמדת שלא זו הדרך. הנכון ביותר הוא לדבר עם החבר ולהוכיח אותו על כך שפגע בך, וכך תתרחק ושוב לא תשא יותר את החטא בליבך.

הרשב"ם מבאר: "אם גמלך רעה לא תתראה לפניו כאוהב, ובקרבו ישים אורכו, לא טוב... אלא הוכח תוכיחו על מה שעשה ומתוך כך יהיה שלום ולא תשא עליו חטא בלבבך".

אך כמובן שנדרשת לשם למצוא את הדרך הנכונה כיצד להוכיח. התוכחה צריכה להיעשות בצנעה ולא ברבים, כפי שמבאר רש"י: "לא תשא עליו חטא – לא תלבין את פניו ברבים". ובמרחיב מוסיף: "יכול אתה מוכיחו ופניו משתנות, תלמוד לומר, 'ולא תשא עליו חטא'... אלא תוכיחו באופן שלא תשא עליו חטא, ואי זה זה, זה המוכיח את חברו בינו לבין עצמו".

החינוך (מצוה ר"מ) מוסיף: "שלא להלבין פני אדם מישראל... שורש המצוה ידוע, לפי שהבושת צער גדול לבריות, אין גדול ממנו... כי אפשר לתוכחה ביחוד ולא יתבייש החוטא כל כך".

בדרכי החינוך

ומכאן לסוגיה החינוכית – האם מותר למחנך או להורים לבייש ילד ברבים כדי לשפר את התנהגותו?

התשובה ברורה מדברי חכמינו. אם התורה אוסרת להלבין פני אדם ברבים, קל וחומר שעלינו להיזהר בנפשם של ילדינו. תוכחה חינוכית אמיתית נעשית במרחב בטוח – בארבע עיניים, בנחת ומתוך אהבה.

הורה או מורה המביישים ילד לפני אחיו או חבריו עלולים להשיג ציות זמני, אך במחיר פגיעה בנפש. ילד שבויש ברבים נושא צלקת נפשית ארוכת-טווח.

פרשתנו מלמדת אותנו דרך חיים שלמה: להיות אמיתיים – לא להעמיד פנים כשמהו מציק לנו; להיות ישירים – לדבר ולהוכיח כשצריך; ולהיות רגישים – לעשות זאת באופן שמקרב ולא מרחיק.

זוהי תמצית דרך החינוך היהודית: אמת שאינה פוגעת, תוכחה שאינה מביישת, תיקון שבונה ולא הורס.

בית פלס ואבנר

הרב אלחנן רייזמן

הנפש והחינוך

ע"פ התורה

לדון לכך זכות

"בצדק תשפוט עמיתך"

אדם צריך להשקיע רבות כדי שיחסינו עם הזולת יהיו באופן ראוי ונכון. על כל אחד להביט על הזולת בצדק ולדון אותו לכף זכות, כמו שנאמר בפסוק (ויקרא יט, יו): "בצדק תשפוט עמיתך", וברש"י: "הו"ן את חברך לכף זכות".

כפי שאתה דן את חברך כן דנים אותך

כדי שיוכל האדם לדון את חברו לכף זכות, עליו להתבונן בכך: כשרואים חיסרון באדם, צריכים לדון אותו לכף זכות ולומר שכנראה אינו יכול להתגבר על יצרו הרע ואינו יודע חומר האיסור. וכפי שדן את חברו, כן ידונו אותו. כמבואר בארוכה בספר בעש"ט על התורה, ונביא כמה קטעים משם:

"קיבלנו ממרן אלקי הבעש"ט ז"ע שפירש הפסוק (תהלים לט, ט) 'מכל פשעי הצילני חרפת נבל אל תשימיני', כשרואה אדם דבר נבלה מאיש רשע, שעבר עבירה חזקה, ידן אותו לכף זכות, כי מצד רדיפת היצר הבושר בו עושה, ומצד פחיתות חומרו העב, שאינו יודע חומר האיסור, וכל זה וכיוצא בזה, ובזה מציל גם עצמו מדין".

תביט בעצמך תחילה

אדם הרואה אצל האחר דברים שאינם טובים, צריך הוא לדעת שאל לו לשפוט את חברו באופן נחות ואל לו לזלזל בו, ואדרבה מזה עצמו שמזהה דברים שאינם טובים על חברו, עליו להסיק ולדעת שכל הנראה גם הוא עצמו אינו מושלם. אם רואה על חברו דברים שאינם טובים, סימן שגם הוא עצמו עדיין אינו מתוקן לגמרי. ורק בגלל שאצלו עדיין לא הכל מתוקן ויש בו ניצנים מעין הדברים הרעים שרואה אצל האחר, לכן הוא רואה זאת ומבחין בכך. כפי שממשיך לבאר:

"כי באמת כיון שרואה דברי נבלה בחברו, ידע שיש בו בעצמו גם כן מעין דבר זה, שיש עליו דינים ומקטרגים, וכשימצא זכות לחברו יהיה גם עליו זכות, ובזה שאינו מעורר דינים על איש חוטא, שעושה מחמת התגברות היצר הבושר בו איזה מעשה רשע..".

"וביותר צריך האדם לדעת שאסור לו לשפוט את חברו, כי כל אמירה ופסק שפוסק על חברו הוא פוסק זאת על עצמו" ואם יפסוק לחברו דין טוב, כך הוא גם פוסק על עצמו.

"כי קיבלנו שאין נגזר על אדם שום גזר דין, אלא אם כן הוא פוסק בעצמו כן, ובוודאי לא יפסוק על עצמו, אלא מראין לו אדם שעשה איזה עבירה מעין מלאכתו, מלאכת עבירה שלו, והוא פוסק עליו את הדין, וחזקתו זה הדין על עצמו ר"ל".

אדם מוצא זכויות על עצמו

זאת ועוד, אדם קרוב אצל עצמו, ועל עצמו רגיל הוא תמיד להצדיק את מעשיו ולמצוא זכויות על עצמו, ולכן כשם שמוצא זכות על עצמו, כך צריך למצוא זכויות גם על חברו, ויש לו לדון כל אחד לכף זכות.

"ירגיל עצמו לדון את כל הרשעים העוברים לתאבון לכף זכות, כטעם 'מכל פשעי הצילני חרפת נבל אל תשימיני' (תהלים לט, ט), שגילה לנו מרן אלקי הבעש"ט ז"ע, שבכל דבר עבירה שרואה ברשעים ידן אותם לכף זכות, כי את עצמו הוא דן, ובכל כוחו יחזירם בתשובה, וירחץ אותם מצואת עוונותם, וידע באמנה שגם אצלו נמצא שמץ דבר מעבירה זאת, אלא שעל עצמו מוצא תמיד זכויות, כך ימצא זכות וחסד על כל ישראל, כי הצד השווה שבהם שכולם צדיקים כולם טהורים כולם ראויים לכל הברכות".

כמו שתמצא זכות על חברך כן ימצא על עצמך

במידה שהאדם מודד כך מודדין אותו. בשעה שרוצים לדון את האדם למעלה, בודקים כיצד הוא מתייחס ואיזה עונש הוא נותן לחברו על הפעולה הזאת, וכפי שהוא דן את חברו כן דנים אותו. לפיכך צריך האדם להיזהר מאוד ולדון את כולם לזכות, וכך מסיים את דבריו:

"כשרוצים למעלה לדון את האדם על איזה עבירה, מראין לו מן השמים זו העבירה ומעשה זו בסגנון אחר, אצל אדם אחר, וזה האדם הוא כועס על חברו, ואמר שהוא ראוי שיעלה לו כך וכך, ומה שאמר ודן את חברו, בזה הפסק עצמו דנין אותו, כי הוא בעצמו היה דן את עצמו בלא מתכוין, ועל כן הזהירו חכמינו ז"ל (אבות פ"א) 'והו"ן את כל האדם לכף זכות', כי בהיות כשדין את חברו לזכות, לא יתן פסק על עצמו, ולא ידונו אותו בשום עונש בחייו, וזה שאמרנו 'ואל תדן את חברך עד שתגיע למקומו', ר"ל דבר זה תדע שאין מראין לך מן השמים מעשה חברך שתדן אותו, עד שתגיע למקומו ממש, שעשית גם אתה כמעשה חברך, ומראין לך מן השמים מעשה חברך שתדן אותו, וכאשר תדן אותו כן יהיה לך, ונמצא שעל ידי זה תמיד תראה שתדן אותו לכף זכות, ובזה תדן אותו בעצמך גם כן לכף זכות".

התבוננות

במשנת האירה

ריחוק המוביל לקירוב

עלויות וירידות בקשר

האב המודאג

הרב ברגמן, יועץ חינוכי בתלמוד תורה "מאירי נועם", הביט באברך שישב מולו. ר' אהרן, אב לשבעה, נראה מותש. עיניו אדומות מחוסר שינה.

"הרב", פתח אהרן, "אני לא מבין מה קורה עם הילדים. יש ימים שהקשר בינינו פורח - לומדים יחד, משחקים - ממש גן עדן. ופתאום הכל מתהפך. מושיב בן ה-14 מתרחק, חיים בן ה-12 מתעלם ממני, ואפילו שמוליק הקטן, שתמיד היה צמוד אלי, מעדיף לשחק לבד".

"אני מרגיש שכשלתי כאבא", המשיך בקול שבור. "למה הקשר שלנו לא יכול להיות יציב? למה יש עלויות וירידות כאלו?"

הרב שלף ספר מהמדף. "ר' אהרן, הבה נלמד מדברי הבאר מים חיים. הוא כותב על 'זהויות רצוא ושוב' ומלמד: 'גם אצל הצדיק גמור אי אפשר לעמוד תמיד במדרגה עליונה. רק שצריך לעמוד תמיד עליו, והירידה הזאת צורך עליה, כי

תענוג תמיד אינם תענוג'".

"הבאר מים חיים מלמדנו שאפילו במדרגות הגבוהות של קדושה, יש תנועה של התרחקות והתקרבות, ודווקא התנועה הזו יוצרת את החיות בקשר. הוא כותב על הפסוק 'זהויות רצוא ושוב' ומלמד: 'גם אצל הצדיק גמור אי אפשר לו שיעמוד תמיד במדרגה עליונה באהבתו את ה'. רק שצריך לפעמים ליפול ולירד, והירידה הזאת צורך עליה היא, כי תענוג תמיד אינם תענוג'".

"התנועה הדינמית הזו, היא שיוצרת את החיות והחידוש בקשר. בלעדיה, הקשר היה נעשה שגרתי ומובן מאליו".

חוק הסבע: התרחקות לשם התקרבות

מה שנראה בעינינו כמשבר או נסיגה בקשר הוא למעשה חלק הכרחי מהתפתחותו. בדיוק כפי שנדרש מרחק מסוים בין העין לספר כדי לראות את האותיות בבהירות, כך נדרש לפעמים מרחק רגשי כדי לראות את הקשר בצורה בהירה ועמוקה יותר.

"ר' אהרן", המשיך היועץ,

מניח את ידו על כתפו של האב המודאג, "תאר לעצמך שאתה ובנך נמצאים יחד 24 שעות ביממה, ללא הפסקה וללא רגע אחד של פרידה. האם אתה חושב שתרגישו באמת את השמחה והתענוג בקשר ביניכם?"

הבאר מים חיים מביא משל נפלא לעניין זה: 'כאשר האב והבן הם תמיד יחד במקום אחד, לא יתרבה ביניהם תענוג מחדש. ואמנם כאשר יתרחק לפעמים הבן מהאב, ואחר כך יבוא אליו, יתרבה השמחה ביניהם לאין שיעור!'.

עיניו של ר' אהרן התרחבו בהבנה פתאומית, כאילו נפתח לפניו שער חדש. "אתה אומר שהריחוק... הוא בעצם חלק בלתי נפרד מתהליך הקירוב? שהוא נועד לחזק את הקשר ולא להחלישו?"

"בדיוק", השיב הרב. "הבאר מים חיים ממשיך: 'ז'כן הוא בכל הדברים, כמו איש ואשה. אם ידורו תמיד באהבה לא יוכר כל כך אהבתם כמו אם לפעמים יפול ביניהם מחלוקת ואחר כך יעשו שלום, יתודע האהבה ביותר'. כך גם ביחסי הורים-ילדים - הריחוק הזמני מעמיק את הקשר".

היישום המעשי "אז מה עלי לעשות?" שאל אהרן בתקווה.

"הנה חמש עצות", ענה היועץ: "ראשית, קבל את הריחוק כחלק טבעי מהקשר. ראה בכך הזדמנות לצמיחה.

"שנית, נצל את זמני הריחוק להתבוננות: מה אני יכול ללמוד? איך אוכל להתחדש כאבא?"

"שלישית, אל תנסה 'לתפוס' את הקשר בכוח. יש תנועה טבעית של התקרבות והתרחקות.

"רביעית, כשמגיע רגע של קירוב - חגוג אותו! צור 'רגעים של זהב' עם הילדים.

"ולבסוף, זכור: הריחוק הזמני לא בא להרחיק, אלא לקרב באופן עמוק יותר".

ר' אהרן קם, עיניו בורקות. "תודה רבה. אני מבין שהעלויות והירידות אינן כישלון, אלא חלק מתהליך צמיחה. אני הולך להסתכל על הקשר בעיניים חדשות".

הרב ליווה אותו לדלת: "לא רק את ילדיך תראה בעיניים חדשות, אלא גם את עצמך ואת הקשר שלך עם בורא עולם".

מאידים

תנופות מאירי חינוך

מחשבת החינוך

חינוך הינו תחילת הרגל דבר של החניך שעתידי לעמוד בו עד גם כי יזקין לא יסור ממנה. כלומר, ההיבט העיקרי בחינוך מצריך מחשבה ותכנון עתידי של הפעילות והעשייה העכשווית עם מבט קדימה של עתידות למרחק רב.

חינוך הינו תהליך של פעילות ועשייה מול ביסוס והכשרת לב ונפש התלמיד פנימה, כדי שיוכל לקבל עליו דברי קדושה כמובא ב-"קדושת לוי" פרשת ויצא. בעשייה החינוכית ישנו תהליך מובנה שכביכול סותר בין צורכי המוסד

השבוע נציג בפניכם קוראים יקרים את אחד מהמיזמים החשובים והוותיקים בתחום החינוך - 'מחשבת החינוך'.

זה לא מותג של מפעל כלשהו. "מחשבת החינוך" משקפת גישה והיבט על סוגיית החינוך בהיבט של חשוב והתבונן, לפני שתעשה ותפעל.

המיזם עומד בראשות המנחה הנודע והמומחה הרה"ג רבי יעקב בטלמן שליט"א, וכך מבטא הרב בטלמן בשיחה את הרעיון של 'מחשבת החינוך':

והארגון שבו מתחנך התלמיד לבין צרכיו העצמיים היחידניים של התלמיד הספציפי, וכנאמר במשלי "חנך לנער על פי דרכו" - ספציפית, בלשון יחידנית.

בתווך של עשייה חינוכית זו ניצב לו מפעל של איש חינוך העוסק בזה במשך כ-40 שנה מול צורכי היחיד ומול צורכי המערכות והמוסדות, ועמל כדי לשלב ביניהם.

מחד גיסא, עוסק בהתבוננות עמוקה מול צורכי הנפש היחידניים וחותר להגיע בס"ד להבנת תכונות נפש התלמיד הספציפי המפעילה אותו והמשפיעה עליו, להיטיב את מצבו ואת דרך ההתנהלות מולו.

ומאידך גיסא, פועל מול המערכות להבין את הדינמיקה שמפעילה אותן ולמצוא מסילה ודרך לחבר בין הצרכים הללו, להיטיב עם התלמיד ולחזק את התנהלות המערכת כולה, שהיא העוגן והביסוס להענקת צרכי חינוך לכלל.

בד בבד עוסק ועוסק בעז"ה לחזק ולחשל ולרומם את ההיבט החינוכי הכללי בציבוריות החרדית

ככלל בארץ וברחבי העולם, ושותף במיזמים החינוכיים העולים על סדר יומם של חניכי וצעירי צאן קדשים בהיבט כללי ולא רק מוסדי. אם זה במבט של יועץ, אם במבט של התבוננות, אם במבט של שיחות והרצאות ואם במבט של כתיבה חינוכית מיטיבית.

בכל אלו עומד בראש בס"ד ההיבט המתרחב המספרי בלי עין הרע של המתחננים למאות אלפיהם, ובהיבט עתידי של חוזקה וחזוק הכוחות לקראת ההמשך והעתידנות האישית הספציפית והכללית, תוך כדי יצירת אווירה סוחפת ונעלה של כלל העשייה החינוכית בכלל העשייה בהיבט רחב: להתרומם ולהתעלות, להתבונן ולהעמיק חשוב בכל עשייה חינוכית בהיבט מעמיק ובהיבט ארוך טווח, מתוך אחריות לגודל משמעות השליחות בתפקיד החינוכי בהיבט דורי מתפתח, ומתוך אחריות פנימית לשמור ולשמר את כרם בית ישראל ולעשות את מלאכת השם נאמנה.

לפרסום המיזם שלך במדור זה פנה למייל למטה

סדנת 'בונים עולמות' - לימי עיון והעשרה למוחנכים חיבור רגשי לכל אחד. מעצים, מטלטל, מעשיר

קורס מנהיגות חינוכית למנהלים מובילים 12 מפגשים משנים מציאות.

המוצרים המקצועיים מבית האירה

האירה

להאיר לכל אחד

י"ל ע"י 'מפעל האירה' בראשות המנחה הרב אלחנן רייזמן - לקבלת העלון, תגובות, הארות נא לשלוח מייל: m025667066@gmail.com

טלפון: 02-566-7066 דוא"ל: info@ahira.org אתר: ahira.org

תורה שבת

הפצת ועידוד לימוד התורה הקדושה עם פירוש רש"י

י"ל לוימי רבבות אלפי ישראל ע"י קרן תר"ג לטובת נשמת הרבני הנגיד הנכבד הרה"ח ר' אריה (לייבל) ברה"ח ר' יונה רובין ז"ל

פרשת אחרי קדושים | אייר תשפ"ה | גיליון ס"ח (שנה ב')

שבת של תורה פנינים מאירים לשולחן השבת

עבירה דקה מן הדקה

רש"י כותב על הפסוק בפרשת השבוע (ויקרא טז, יב) וְלָקַח מִלֵּא הַמִּחְתָּה גָּחָלִי אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ מִלִּפְנֵי ה' וְיִלְאֵה קִטְנֵי קִטְנֵי סָמִים דָּקָה, וז"ל: דקה - מה תלמוד לומר דקה, והלא כל הקטורת דקה היא, שנאמר (שמות ל, לו) ושחקת ממנה הדק, אלא שאתה דקה מן הדקה, שמערב יום הכפורים היה מחזירה למכתשת'.

רעיון נשגב אמר על כך כ"ק האדמו"ר הרה"ק בעל אמרי-אמת מגור זי"ע, על פי מה שביאר בעל 'כלי-יקר' הטעם שיום הכיפורים אסור בנעילת הסנדל, כדי שהאדם ילך יחף וירגיש היטב את האבנים הקטנות והזעירות, כך יתן אל לבו לשוב על אותם 'עבירות קטנות' שאדם דש בעקביו, ובמשך השנה אינו שם לבו אליהם. מסיבה זו, מוסיף האמרי-אמת, גם מקטירים ביום הכיפורים קטורת דקה מן הדקה, לרמוז שיתקן אדם גם את אותם דברים דקים מן הדקים שבמשך השנה אינו מתבונן לתקן אותם!

יום הכיפור האחרון

לאחר שהכהן הגדול מסיים את העבודה לפני ולפנים, נאמר בתורה (ויקרא טז, כג) וּפָשַׁט אֶת בְּגָדֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר לְבָשׁ בְּבֹאֵ אֶל הַמִּקְדָּשׁ וְהִיָּחֵם שָׁם, ורש"י מבאר: 'והיחם שם - מלמד שטעונון גניזה, ולא ישתמש באותן ארבעה בגדים ליום כפורים אחר'.

מה העניין לגנוז את הבגדים, ולא להשתמש בהם שוב?

בספרו 'טעם ודעת' כותב מרן פוה"ד הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א, רעיון יקר מפז: בצאת הכהן הגדול לבגדי קדש מעבודתו, היתה אורה של טהרה והזדככות עוטפת את כלל ישראל, כולם חשו בכפרת עוונות, ולא האמין לבם שיחטאו שוב ויצטרכו לבגדי לבן לכפר עליהם בשנה הבאה. בגניזה הבגדים היה רמז שמכאן ואילך אין ישראל צריכים להם עוד לכפר בעדם, ומעתה ילבשו רק בגדים מיוחדים לשמחון בחם לפני אדון הכל!

אוצר התורה יהוים מתוך הפרשה

איש אמו ואביו תיכדאו (טז, ג)

יש הסבורים בטעות שמצוות כיבוד הורים שייכת בעיקר לילדים הסמוכים על שולחן אביהם. לכן נאמר 'איש' - גם מי שהוא כבר בעצמו איש בעל משפחה וילדים, אף לו נאמר הציווי - 'אמו ואביו תיראו'.

לא תעשו עול במשפט (טז, טז)

לעתים מורה האדם היתר לעצמו לעשות עול, בטענה שכך ראוי לעשות מצד הצדק והמשפט. אך האמת היא שלא כל מה שצדק מצד השכל, הוא אכן המעשה הטוב והנכון שיש לעשות. על כך מזהיר הכתוב: לא תעשו עול 'במשפט', אל תעשו עוולות כאלו בשם הצדק והמשפט! כי עול נשאר עול גם אם הוא בשם הצדק.

(חתם סופר)

והתקדשתם והייתם קדשים (כ, ז)

איך נהיה אדם שיכור? הוא שותה כוס אחת ועוד כוס, עד שמשתכר. כך להבדיל בקדושה, איך יכול בשר ודם להפוך להיות קדוש? אלא 'והתקדשתם' - הוא מקדש עצמו פעם אחת, ועוד פעם ועוד פעם, עד שבסוף - 'והייתם קדושים' הוא נהיה מציאות של איש קדוש. (בית אברהם, סלוני)

שערי תורה קבט מסכם ומבאר לפרשת השבוע

את הפרשה ניתן לסכם בשתי מילים 'קדושה וטהרה'. הפרשה עוסקת בעניינים הקשורים לבית המקדש ולהקדשת קדשים, והמסתעף לדיני דם וטומאת נבילה, ולסיום - חובת ההתרחקות מהגוים ומעריית.

כניסה לקדש הקדשים • עבודת יום הכיפורים • איסור הקרבה חוץ למקדש • איסור אכילת דם • כיסוי הדם • נבלת עוף טהור • חוקות הגוים • התרחקות מעריות

א. לפני ולפנים

חל איסור להיכנס לקדש הקדשים, מלבד פעם אחת בשנה, ביום הכיפורים. ביום הקדוש הזה מקריב הכהן הגדול פר לחטאת ואיל לעולה מכספו. ומכספי בני ישראל הוא מקריב שעיר לחטאת, שעיר לעזאזל, ואיל לעולה.

במהלך היום מחליף הכהן את בגדיו חמשה פעמים, ובכל החלפה הוא זקוק לטבילה וקידוש ידיים ורגליים. הוא מקטיר קטורת בקודש פנימה, וזורק מדם הפר והשעיר אחת למעלה ושבע למטה, הן בקודש פנימה, והן על הפרוכת והמזבח הפנימי.

ב. שחיטה ודם

מיום הקמת המשכן חל איסור לשחוט ולהקריב

פר' קדושים

על פרשה זו כותב רש"י 'דוב גופי תורה תלויים בה'. ואכן, למרות שיש בפרשה זו רק 64 פסוקים בלבד, היא עשירה בלא פחות מחמישים (!) מצוות.

מצוות שבין אדם למקום • מצוות שבין אדם לחברו • דיני ממון הזולת • מצוות שבמקדש וקרבתו • איסורי עבודה זרה וחוקות הגוים • עונשים על העריות

א. אדם למקום

אלו המצוות והאיסורים בפרשה, בעניינים שבין אדם למקום: א. להיות קדושים. ב. לשמור שבת. ג. לא להישבע לשקר בשם ה'. ד. כלאיים בורעים ובבהמה ובבגדים. ה. ערלה ונטע-רבעי. ו. אכילת בהמה לאחר יציאת הנפש. ז. הקפת הראש וגילוח הזקן. ח. שרט וקעקוע. ט. איסור מסירת הבת לעבירה. י. איסור אכילת שקצים. יא. שחיטת רוב הקנה.

ב. אדם לחברו

אלו המצוות והאיסורים בפרשה, בעניינים שבין אדם לחברו: א. כיבוד ומורא להורים. ב. מתנות עניים בשדה. ג. איסור קללה. ד. איסור נתינת עצה רעה.

ה. לדון לכף זכות. ו. איסור רכילות. ז. אהבת ישראל. ח. לא לעמוד על דם רעהו. ט. תוכחה בלי לבייש. י. כבוד הזקן. יא. אהבת הגר. ג. ממון הזולת

אלו המצוות והאיסורים בפרשה הנוגעים לממון הזולת: א. לא לגזול. ב. לא לכחש או לשקר בתביעת ממון. ג. לשלם שכר פועל בזמן. ד. יושר בכלי משקל ומידה. ה. לשפוט צדק לעני ולעשיר. ד. מקדש וקרבתו

אלו הן המצוות והאיסורים הנוגעות למקדש ולקדושים: א. מורא מקדש. ב. פיגול ונותר. ג. אכילת קרבן לאחר זריקת הדם. ד. אשם שפחה חרופה.

המשך בעמוד ד'

חיים של תורה מעלת והשיבות לימוד חומש ורש"י

דבר גדול שידעו היטב חומש ורש"י!

"אקוה שכבר הסתדר עניין המלמדים שילמדו חומש ורש"י עם התלמידים אחר הצהריים, כי דבר גדול הוא זה, שהילדים ידעו היטב גם את חומש ורש"י".

(ישועות משה, מכתבי קודש, ח"א מכתב ע')

נישא חשבתי:

אהבת ישראל

וְאַהֲבַת לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ אֲנִי ה' (ויקרא יט, יח). אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, זֶה כָּלֵל גְּדוֹל בְּתוֹרָה (רש"י)

דורות של יהודים אוהבי ישראל גדלו על פלגי דברי רש"י אלו בפרשת קדושים המלמדנו שמצוה זו של 'ואהבת לרעך כמוך' היא כלל גדול בתורה, דהיינו יסוד חשוב שעליו מושתתים כל המצוות שבין אדם לחברו, שכולם ענפים היוצאים ממצות אהבת ישראל.

סמל ומופת לאהבת ישראל "כמוך ממש", היו רבותינו מאורי וגדולי הדורות זי"ע, אשר לבם היה מלא וגדוש באהבת ישראל ללא גבול, ועל כך - במאגד הסיפורים דלהלן:

לב לדעת

הכרת והבנת מושג בתורה

שפחה חרופה

שפחה כנענית שהיו לה שני אדונים שותפים, ורק האחד מהם שחרר אותה, הרי היא חצייה בת-חורין וחצייה שפחה. במצב כזה אסור לה להינשא לכן חורין, משום צד העבדות שלה, וגם אסורה להינשא לעבד כנעני, משום צד החרות שלה. היא מותרת להינשא רק לעבד-עברי המותר בין בישראלית ובין בשפחה כנענית. בפרשתנו למדנו (יט, כ) שאם אכן השפחה 'נְחֻרְפָּה', כלומר מאורסת לעבד עברי, אין קידושה קידושין גמורים, כי בחלק השפחות שלה אין עדיין תורת קידושין. לכן, אם איש אחר יישא אותה באיסור, אינו חייב מיתה כלוקח אשת איש, אלא עליו להביא קרבן אשם בלבד.

רש"י מבאר ש'חרופה' הוא מלשון ייעוד ואירוסין. הרשב"ם מבאר, שהוא מלשון 'חרף נפשו', דהיינו מסר נפשו, שהיא נמסרת לעבד. והרמב"ן מבאר, שהוא מלשון 'נער', כמו 'בימי חורפיו', שהיא משרתת את העבד כנער המשרת לאדונו.

עניינים לראות

הבנת מילה אחת בתורה

כתובת

את המילה 'כְּתוּבָת' נשמע בימינו בהקשר של ציון מקום המגורים בו מתגורר האדם. נשאל את חברנו: 'עברת דירה? מה הכתובת החדשה שלך?'

אולם בתורתנו הקדושה המילה 'כְּתוּבָת' היא מלשון כתיבה בצבע על העור, כמו שנאמר בפרשתנו (ויקרא יט, כח) וְכָתַבְתָּ קֶשֶׁעַ לֹא תִתֵּן בָּךְ, ורש"י מסביר: 'כתב המוחקה ושקוע שאינו נמחק לעולם' שמקעקעו במחט והוא משחיר לעולם. כך מפרש הריב"ן במסכת מכות (כא, א): 'כותב תחילה על בשרו בסם או בסיקרא, ואחר כך מקעקע הבשר במחט או בסכין ונכנס הצבע בין העור לבשר'. הוי אומר, 'כתובת קעקע' פירושו: 'כתובת' - כתיבה בצבע על העור; 'קעקע' - ניקוב העור במחט או בסכין (רש"י הירש כאן).

ואנשים לשמוע

כללי רש"י הק' בדקדוק הלשוני

הו' של אחוה

בשעה שהבחורים פיזו וריגנו מול החתן בין ברכה לחברנה באמירת השבע ברכות בחתונה, מצא לו ר' גרשון זמן להתבונן בנוסח הברכה 'אשר ברא ששון ושמחה... אהבה ואחוה ושלוש ורעות'. הוא התבונן וחקר: הרי שורש המילה הוא 'אח', ומהיכן הגיעה האות ו' אל תוך המילה, וכיצד נוצרה המילה 'אֲחֻוָּה'?

בשיחה עם תלמיד חכם שישב לצידו, הוציא הלה חומש קטן מכיסו והצביע על דברי רש"י בפרשת קדושים (כ, יח) הכותב שאכן שורש המילה הוא 'אח', אך כשהמילה נהפכת ל'שם עצם' נוספת בה האות ו', ונכתב 'אחווה'. בדומה למילה (דברים כח, כח) 'וְעָוָה' שהוא מלשון ועווע, והשורש הוא 'זע', כמו (אסתר ה, ט) וְלֹא קָם וְלֹא זָע, ואילו בשם העצם נוספת האות ו' ונכתב 'עוועה'.

ציון, שיש החולקים על רש"י, וסוברים שהשורש של אחוה הוא 'אחוה', והאות ו' באמצע היא תמורת ה'ה' האחרונה מן השורש, ואילו האות ה' האחרונה של 'אחוה' נועדה לתואר השם כמו בכל שם עצם.

הלימוד שלפני 'חפץ-חיים'

התארגנו פעם קבוצת בחורים בישיבת חברון ללימוד משותף בספר 'חפץ-חיים', במשך כמה דקות ליום, אך היו שהתנגדו לרעיון מסיבות שונות, עד שהוחלט לגשת אל המשגיח מרן הגאון רבי מאיר חדש זצ"ל שיכריע בדבר. להפתעתם ענה המשגיח: 'גם אני מתנגד לכך לעת עתה!'

הבחורים הנדהמים ציפו להסבר, שהגיע עד מהרה מפי המשגיח: אם היינו אוהבים זה את זה באמת, וכי היינו מסוגלים לדבר או לשמוע סיפור גנאי איש על רעהו? היעלה אדם על דעתו לשמוע דבר גנות על עצמו ובשרו? המסקנה המתבקשת היא: אין לנו אהבת ישראל במידה מספקת! לכן אנו מוכנים לשמוע או לדבר על רעת הוולת. אם כן, וודאי שחשוב מאד ללמוד את הלכות לשון חפץ חיים, אבל לפני שמתחילים בלימוד חפץ חיים, חייבים להשקיע תחילה בלימוד מידת אהבת ישראל! הצעד הראשון הוא להשקיע תחילה עבודה לשפר את אהבת ישראל כך ממילא לא יכשל כלל האדם בדיבורים אסורים על הוולת!

אהבת ישראל - עד היכן?

מופלא עד מאד במידת אהבת ישראל היה הגה"ק רבי רפאל ברוך טולידאנו זי"ע, רבה של מקנס במרוקו זי"ע, עד שהיה מוסר נפשו בפועל ממש לטובת הוולת. באותם הימים סבלו שם במרוקו הצעירים בכפרים ובעיירות מחוסר היגיינה עד שהיו נגועים במחלות מדבקות, אבעבועות שחין פרוחו בגופם, כניס שרצו לראשיהם, בגדיהם כלו ונעליהם קרועות. איש לא הרהיב עוז לגשת אליהם ולטפל בהם, אם מחשש שיידבק במחלות, ואם מחמת התחושות הבלתי

חכמת התורה

אמרות חכמה ופניני שפר מגדולי הדורות על פרשת השבוע

נחמי ראשון ליהודי

לֹא תִפְלֶה פָּתַת שִׁדָּךְ קֶצֶף וְלָקַט קֶצֶיֶךָ לֹא תִלָּקַט (ויקרא יט, ט)

נכנס פעם יהודי אל כ"ק מרן האדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי זי"ע, והרבי שאל אותו מה למדת היום? השיב הלה שלמד סדר 'חוק לישראל'. שאל אותו הרבי, אם אפשר לבחון אותו על מה שלמד, כשהלה השיב בחיוב, שאל אותו הרבי: איזה מצוה מלמדנו לגר צדק לראשונה כשבא להתגייר וללמוד תורת ישראל? השיב הלה: מצות לקט שכחה ופאה (רמב"ם הל' איסורי ביאה יד, ב).

נהנה הרבי מידיעתו, והוסיף לו פנינה נפלאה: התדע למה דווקא מצות אלו מלמדים את הגר יותר משאר המצוות? לפי שמצוות לקט שכחה ופאה הם דבר שיהודי נותן לשני משל עצמו. מלמדים לגר שהתנאי הראשון של יהודי, הוא לתת לזולת משל עצמו!

איש עתי - עיתונאי

וְשִׁלַּח בְּיַד אִישׁ עֵתִי הַמִּדְבָּרָה (ויקרא טז, כא)
אל מעונו של הגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל, רבה של לובלין,

נעימות בעליל בהתקרבות אל המנוגעים והחולים.

אחד היה רבי רפאל ברוך, שבלב מלא אהבת ישראל נעשה להם פטור, והתגלה אליהם כאב וכאם רחמיאית. הוא כבדו ובעצמו ניגש אל המנוגעים והחולים, חיבקם ונישקם, טרח לנקותם, ולרפא את פצעייהם. במצוותו נלקחו הנערים אל בית מרחץ. אחר כך הליביש בגדים הדורים והציע להם מטות נאות באכסניה מיוחדת, עד שנעשו לאיש אחר, עד כדי כך הגיעה מידת אהבת ישראל שלו!

לא לחש לסטולה...

סיפר הגה"צ המקובל רבי דניאל פריש זצוק"ל, בעל הפירוש 'מתוך מדבש' על הוזהר, שהוא נודמן פעם לאנטווערפן להיכלו של האדמו"ר הגה"ק רבי איציק'ל מפשעווארסק זי"ע, שם ראה את חתנו הגה"ק רבי יענקל'ע זי"ע מתהלך בבית המדרש קודם תפילת שחרית וניגש אל כל אחד מהאורחים בשאלה: במה אוכל לעזור לך? בכוס קפה? או שמו בסידור חפצין?

הדבר היה לפלא בעיניו של רבי דניאל, שידע כמה הוזהירו בספרי החסידות שלא לשוחח דברי חולין לפני התפילה. הוא המתין שר' יענקל'ע יגש אליו, וכשהגיע אליו ושאל אם אפשר לכבד אותו בכוס קפה, ניסה ר' דניאל לרמוז לו: ששש... ש... כאומר שחסידיים מקפידים שלא לשוחח קודם התפילה. ענה ר' יענקל'ע ואמר לו: אברך! וכי נראה בעיניך שמה שהביאו הפוסקים בשם הארז"ל לומר קודם התפילה 'הריני מקבל עלי מצוות עשה של ואהבת לרעך כמוך' הוא סתם לחש שאומרים לסגולה בעלמא... לא ולא! יש לקיים זאת בפועל ממש! לפני התפילה לא די לומר שאני מקבל עלי 'ואהבת לרעך כמוך', אלא יש לקיים 'ואהבת' במעשה!

הגיע עיתונאי לראיין אותו, שאל אותו הרב: היכן נמצא בתורה לראשונה 'עיתונאי'? הלה לא ידע לענות והרב המשיך בדרך צחות: השעיר לעזאזל נשלח ביד 'איש עתי', דהיינו עיתונאי, הכותב בכתבי-עת. ולמה צריך היה לבחור לתפקיד זה דווקא בעיתונאי? כי השעיר צריך היה לשאת עליו את כל העבירות של כל ישראל, והיכן מוצאים אדם שיחטט בכל עוונות העם היהודי מבלי לשכוח אפילו את העוון הקטן ביותר, משום כך צריך היה להטיל תפקיד זה על עיתונאי, הוא בקי היטב במלאכה זו...

נניבה מכובדת...

לֹא תִתְגַּבּוּ (ויקרא יט, יא) אזהרה לגונב ממון, אבל לא תגנוב שבעשרת הדברות, אזהרה לגונב נפשות (רש"י)

בדרך צחות אמר הרה"ק מקוצץ זי"ע: בעשרת הדברות כתוב לא תגנוב בלשון יחיד כי מי גונב נפשות? אדם שפל וגרוע, אליו מדברים בלשון נוכח: אל תגנוב. אולם כאן בגניבת ממון כבר יכול להיות מדובר באיש מכובד ונשוא פנים, שבצורה מכובדת מועל בממון הוולת. לגנב כזה לא פונים בלשון נוכח 'אתה', אלא בדרך כבוד ובלשון רבים: במחילה ממעלת כבודכם, אל תגנובו...

היכן נמצא הר העזאזל?

על מקום בשם 'ג'בל מונטר' (הר הנוטר), כהר העזאזל. אך קביעה זו מבוססת רק על העובדה ששם באזור נמצא באר הנקרא בערבית 'ביר א סוק', והיה מי שקשר בין 'סוק' ל'צוק'. אלא שלוהיו זה יש חסרון, באשר הוא נמצא במרחק 15 קילומטר מירושלים, מה שלא מתאים עם אף אחת מהשיטות.

מר-סבא או נבי מוסא?

יש שזיהו את העזאזל עם מקום הנקרא 'מר סבא', אך גם קביעה זו בעייתית, מאחר שהוא נמצא במרחק 18 ק"מ מירושלים, בעוד שהמרחק הגדול ביותר יכול להיות 14 ק"מ.

בספר אדמת קדש (שנת תרע"ג) חידש מעצמו, שצוק העזאזל נמצא במקום הנקרא בערבית 'נבי-מוסא', שפירושו הר-משה, והשערתו מבוססת על סיפורי הערבים המתגוררים במקום, שחשבו שבמקום הזה קבור משה רבינו, וחשבו שהשעיר הוא קרבן שמקריבים לכבודו של משה רבינו. כמובן שיש להתייחס להשערה זו כראוי להשערה הנשענת על סיפורים מופרכים כאלו, אך בעיקר עקב כך שהמקום זה נמצא במרחק 18 קילומטר מירושלים.

הרודיון או אל-חתורה

אחרים הציעו על מקום הנקרא 'הרודיון' כהר העזאזל, על פי התרגום יונתן (פסוק יד) שכתב 'בית הרודי'. אך מאחר והרודוס בנה שם בניינים מלכותיים למגוריו, לא ברור כיצד היה אפשר להשתמש בו להר העזאזל.

יש שהעלו השערה שהעזאזל הוא צוק הנקרא כיום 'חאן אל חתורה', בקרבת מעלה אדומים הרחוק כ-14 קילומטרים מירושלים. הם מסתמכים על דברי הגמרא (יומא סח) שמירושלים ועד 'בית חרודו', או 'בית חרודו' בכתבי-יד שונים, היו שלשה מילין, והוא בתחילת המדבר, ומשם היו מודיעים שהשעיר הגיע ליעדו. ואכן בדרך לאל-חתורה יש יישוב עתיק בשם 'חרדונא', וזה מתאים עם השם 'בית חרודו' המוזכר בגמרא.

צוקי נחל מכמש

ואילו חוקרים בני זמנינו, טוענים בתוקף שהעזאזל נמצא בוודאות ב'צוקי נחל מכמש', במרחק כעשרה ק"מ מירושלים. המסלול מירושלים למכמש הוא מישור נוח להליכה עבור האיש-עתי שהלך בצום ובחום מרחק רב. בסיוורים שנערכו במקום נראה שהמקום עונה בדיוק על כל הדרישות של הר העזאזל, הוא נמצא במדבר בעל צוק גבוה ותלול, ובמורד ההר בולטות אבנים חדות.

זאת ועוד, מובא בגמרא (יומא טו) שבמקרה שהשעיר לא נהרג, היה המשלה יורד והורגו, כך שמסתבר שהייתה קיימת דרך קלה לירידה מההר לוואדי, ואכן שם בצוקי מכמש ישנן מדרגות עתיקות חצובות בסלע המובילות עד תחתית הוואדי.

בפרשת השבוע (טז, ח-כב) אנו לומדים אודות הר העזאזל, לשם היו שולחים ביום הכיפורים את השעיר ומפילים אותו ממורמו ההר לכפר על בני ישראל.

רש"י בפירושו (פסוק ה, עפ"י רא"ם) מסביר שהמילה 'עזאזל' מורכבת משתי מילים 'עזו' ו'אל', ששניהם לשונות של תוקף וחוזק. וכונתו שהיה זה הר בעל אדמה סלעית וקשה. ורש"י מרחיב ומסביר: "הר עז וקשה, צוק גבוה, שנאמר (פסוק כב) ארץ גזרה, חתוכה".

מדרון תלול

למדנו אם כן מדברי רש"י כאן (ומפירושו גזרה, מלשון גִּזְרָה וחיתוך, כי צורת ההר היתה שונה משאר ההרים שאפשר לעלות עליהם בשיפוע מכל עבר, בצורה כזו: \ אבל על הר העזאזל ניתן היה לעלות בשיפוע רק מצד אחד, אבל בעברו השני הוא נראה כאילו הוא חתוך מאמצע גובהו עד מרגלותיו, בצורה כזו: \ והמורד משם תלול וכמעט צוק (רש"י יומא טז, ב).

הרא"ם מוסיף, שמה שכתב רש"י 'צוק', הכוונה לסלע בעל שיניים בולטות ומחודדות, ולכן כאשר השליכו את השעיר לא היה מגיע למחצית ההר עד שהיה נעשה אברים אברים.

מרחק 12 קילומטר

היכן נמצא אותו 'הר עזאזל'? - שאלה מרתקת זו גולה זמן רב מחייהם של החוקרים השונים, שיצאו לתור אחר צוק גבוה, תלול ומשופע, בעל שיניים מחודדות, הנמצא במדבר סמוך לירושלים, על פי המפורש בפסוק שהעזאזל היה במדבר. מאחר ואין בידינו מסורת ברורה על מיקום ההר, צמחו להם במשך השנים השערות רבות, שלא בטוח איוה מהן, אם בכלל, היא הנכונה.

בגמרא מסכת יומא (טז, א-ב) מובאר שמירושלים עד הצוק היה מרחק של 12 מיל (ולדעת רבי יהודה ורבי יוסי: עשר מיל). כידוע המיל הוא 2000 אמה, הוי אומר, שבמסגרת המסע לחיפוש אחרי העזאזל עלינו לאתר מקום הרחוק מירושלים בין שנים עשר קילומטר (לדעת הגר"ח נאה שבאמה יש 48 ס"מ), ולא יותר מארבעה עשר קילומטר (לדעת החזון איש שבאמה יש 57.6 ס"מ). או פחות מכך, כתשעה קילומטר לדעת רבי יהודה ורבי יוסי.

ליד נחל תקוע והלחול?

אמנם רבי אשתורי הפרח, מרבתינו הראשונים, כתב בספרו 'כפתור ופרח' (פרק י"א) שמירושלים לעזאזל כשלוש שעות 'הלחול ותקוע שם סמוכים'. אך דבריו סתומים, והחוקרים לא הצליחו לעמוד על כונתו, כשהוא לא ציין מקום מדויק.

ג'בל מונטר

רבים מהחוקרים ומורי הדרכים מצביעים

האם מותר לשכב על מזרח שיש בו שעטנז?

בפרשת השבוע נאמר (ויקרא יט, יט) וּבְגֵד פְּלִאִים שֶׁעָטַנְךָ לֹא יַעֲלֶה עֲלֶיךָ. האיסור מן התורה הוא רק בלבישה או העלאה דרך חימום, אולם חכמים גזרו (שו"ע י"ד סי' שא, א) שאפילו עשר מצעות זו על זו, והתחתון הוא שעטנז, אסור לשבת על העליון, גזירה שמא תעלה חוט שעטנז על בשרו.

לשבת או לשכב עליהם אפילו אם יש סדין על הכורסה (ספר השעטנז להלכה ולמעשה, פ"ד).

מזרח קפיצים

אולם מזרנים של ספוג קשיח שאינו נכפף ואינו עולה על בשרו, ואפילו מזרן-קפיצים רך ושוקע מעט אבל אינו נכפף ועולה על בשרו, דינו כמצע קשה, שמותר לשכב עליו, אפילו אם ידוע שהוא שעטנז, כל זמן שאין נוגע בבשרו, דהיינו שפורס עליו סדין (שם, בשם ספרי האחרונים).

יצוין, שלפי הבדיקות בשנים האחרונות בארץ ישראל, אין מצוי שעטנז במזרנים. וגם הנמצא במלון בחור'ל וכו', יכול לשכב על המזרנים, כיון שיש סדין על המזרן.

בגדים קשים

נפסק להלכה בשלחן ערוך (שם) שהאיסור מדרבנן לישב על שעטנז נאמר רק בבגדים רכים, כמו יריעות ושמלות שיש חשש שיעלה חוט עליו, אבל מצעים קשים שאין חשש זה, מותר לישן עליהם, ובלבד שלא יהא בשרו נוגע בהם. אולם כותב הרמ"א, שלכתחילה לא יעשה מצע של כלאים אפילו הוא קשה, גזירה שמא יבוא להתכסות בו.

מזרח רך

כורסאות וספות רכות מאד, שהיושב בהם שוקע בתוכם, והצדדים נכפפים עליו, דינם כהעלאה, ולכן אם ידוע שבד הריפוד הוא כלאים, אסור

מורה רכה שהיושב שוקע בתוכה, אסור לישב עליה כשיש בה שעטנז, אפילו אם יש עליה סדין. אבל על מזרח שיש בו שעטנז מותר לשכב כשיש עליו סדין.

הלכה למעשה

התורה וההפטרה ביאור שייכות ההפטרה לפרשת השבוע

החוט המקשר: גלות על החטאים

אותם, ובימי עמוס עשו כמעשה הכושיים אחיהם של מצריים, והזהירם הנביא שאם יחטאו יגלו מארצם.

מנהג הספרדים: מפטירים את הפטרת פרשת קדושים - הפטרת 'התשפוט', והיא בספר יחזקאל פרק כ', מפסוק ב' עד אחרי פסוק כ'. הקשר לפרשת השבוע: בפרשת קדושים אנו לומדים מצות שמירת שבת, איסור עבודה זרה, לא ללכת רכיל ולא לחטוא בעריות, ובהפטרה זו מזהיר הנביא שה' יעניש את ישראל על שחטאו בחטאים אלו. למנהג התימנים: מתחילים מפסוק א', ומסיימים אחרי פסוק ט"ז.

פולמוס רחב נידון בספרי הפוסקים והמנהגים אודות הפטרת פרשת אחרי-קדושים, ונציין בקצרה רק את מסקנת הדברים למעשה:

מנהג האשכנזים: למרות שבדרך כלל כאשר שתי פרשיות מחוברות מפטירים את ההפטרה של הפרשה השנייה, מכל מקום כאשר אחרי-קדושים מחוברות, הכריע הרמ"א (או"ח סי' תכת, ח) להפטיר בהפטרת פרשת אחרי - 'הלא כבני כושיים', בספר עמוס פרק ט', מפסוק ו' עד אחרי פסוק ט"ז. הקשר לפרשת השבוע: בפרשת אחרי הזהירה התורה שלא לעשות כמעשה ארץ מצרים כדי שלא תקיא הארץ

עומקה של תורה עומק ועיון בדברי רש"י בפרשת השבוע

לא תלין - נברא או חפצא?

השכיר, כדרך כל פעולה הנעשית לאחרים, כמו לא תעשוק את שכר רעך.

ייתור תיבת 'אתך'

מהלך אחר כתב באמרי-שפר (לרבי נתן שפירא זי"ע) שההוכחה היא, משום שאם הכתוב מדבר על האדם הרי שתיבת 'אתך' מיותרת, שהרי בוודאי כשאיש מלין השכר הרי השכר נמצא אתו, לכן ההכרח שכונת הכתוב להזהיר על הפעולה שהיא לא תלון אתך אלא אצל הפועל.

לא מצאנו

ואילו הרא"ם כתב, שרש"י נקט כך, משום שברוב המקומות בתורה כשמוזכרת מילה מהשורש של 'לין', היא באה כ'פועל עומד', דהיינו שפועל בעצמו, וכמעט לא מצאנו מילה משורש 'לין' שהוא 'פועל יוצא' שפועל באחרים, ולכן מסתבר יותר שגם כאן הפירוש הוא כפועל עומד, שהפעולה עצמה לא תלון.

על הכתוב בפרשת השבוע (ויקרא יט, יג) לא תלין פְעֻלַּת שְׂכִיר אִתָּךְ עַד בֹּקֶר, כותב רש"י: 'לא תלין' - לשון נקבה מוסב על הפעולה'.

ביאור הדברים, שאת המילים 'לא תלין' ניתן לפרש בשני אופנים, האחד -בלשון נוכח לזכר: אתה לא תלין את השכר אצלך. והשני - בלשון נקבה נסתר, כלפי פעולת השכיר, שהפעולה לא תלון אצלך. ורש"י מכריע כפי הפירוש השני, שפירוש הכתוב הוא: עליך לשלם את שכר פעולתו ואל תשאיר את הפעולה ללון אצלך עד הבוקר.

חסרה תיבת 'את'

מפרשי רש"י התעמקו להבין, מנין הכריח רש"י שדווקא הפירוש השני הוא הנכון, ולא הראשון. בפירוש 'באר מים חיים' מבאר, שאם היה הכתוב מוסב על האדם, היה לו להוסיף את המילה 'את', ולכתוב: לא תלון את פעולת

- פניני משה -

הדלקת-נרות

י-ם-----6:49
ב"ב-----7:05

יציאת שבת

י-ם-----8:06
ב"ב-----8:08
ר"ת-----8:41

דברי תורה לפרשת אחרי מות-קדושים

אך "אחרי מות שני בני אהרן" איתא במדרש כיון ששמע איוב מיתת שני בני אהרן אמר "אף לזאת יחרד לבי" חז"ל אומרים שאיוב נדון ביסורים בגלל ששתק בעת שגזר פרעה להשליך את ילדי ישראל אל היאור, ולא מחה על כך, והנה על חטאתם של נדב ואביהוא אמרו חז"ל "היו משה ואהרן היו מהלכין בדרך ונדב ואביהוא מהלכין אחריהם וכל ישראל אחריהם אמר לו נדב לאביהוא אימתי ימותו שני זקנים הללו ואני ואתה ננהיג את הדור, אמר להם הקב"ה נראה מי קובר את מי" וקשה אם נדב אמר זאת אז למה איפוא נענש אביהוא? אלא אנו לומדים מזה שהשומע דבר רע ואינו מוחה אלא שותק הריהו ראוי לעונש, ובכן כיון ששמע איוב על דבר מיתת שני בני אהרן גם של אביהוא למד מזה שהעובר בשתיקה על דברים רעים נענש גם הוא מיד נחרד לבו. כי הבין שגם הוא צפוי לעונש על אשר שתק ולא מחה נגד גזירותיו של פרעה. {נחל קדומים}

ב} "ואל יבא בכל עת אל הקודש" אל יבא בכל עת עם הארבע מילים בגמטרי' בעצבות שבעצבות אי אפשר לבוא לקדושה
{אמרי חיים}

ג} "בזאת יבוא אהרן אל הקודש" "בזאת" גמטריא "גאות" בשביל צרכי קודש מותר להתגאות כמו שכתוב בדברי ימים "ויגבה לבו בדרכי ה'"
{אמרי חיים}

לפרשת קדושים

ד} "דבר אל כל עדת ואמרת קדושים תהיו" מבאר רש"י מלמד שנאמרה פרשה זאת בהקהל הקדושה שהתורה דורשת מן האדם מישראל אינה זו, שיהא מתרחק מן הבריות ומובדל מן העולם, אלא שיהא דוקא מעורב בין הבריות- "בהקהל" ויחד עם זה ינהל חיים של קדושה. ה"קדושים תהיו" צריך להיות ב"הקהל"
{חתם סופר}

ה} "לא תקלל חרש" חרש ר"ת חיים רעים שלך שאפי אם יש לך יום רע אסור לקלל
{הש"ן}

ו} "ואהבת לרעך כמוך א אני ה'", אם אחד אוהב את השני יכולים להגיע לאהבת השי"ת בגמטריא 13 פעמיים "אחד בגמטריא 26 כמניין שמו של הקב"ה וידוע שמי שהוא בעל גאוה לא יכול לקיים מצוות ואהבת לרעך כמוך כי הרי הוא לא שפל ואם נתבונן האותיות הסמוכות לרעך זה שפל האות ר' סמוך לאות ש' האות ע' סמוך לאות פ' והאות כ' סמוך לאות ל' לרמז שמי שנוהג במידת השפלות יכול לקיים מצות "ואהבת לרעך כמוך"
{אבי מורי שליט"א}

גוט שבת, שבת שלום

ידידכם משה יוסף שטרן

זמני השבת			
ר"ת	יציאה	כניסה	
20:43	20:06	18:49	ירושלים
20:40	20:08	19:05	תל אביב
20:44	20:09	18:57	חיפה
20:42	20:07	19:06	באר שבע

העלון טעון גניזה

היהודי הבודד

יהודי המסתגר לעצמו וחי על אי בודד יכול להינצל בדרך זו מעבירות רבות: אין לו מה לחמוד, את מי לשנוא, ועל מי לדבר לשון הרע. למה בכל זאת שוללת התורה דרך חיים שכזאת?

הכלל. במציאות הרגילה, כל עם ישראל יודעים ומכירים מה יש בתורה ומה בדיוק מצוותיה.

ואכן, בעוד שבהסתכלות שטחית מתקבל הרושם כאילו התורה שבעל פה מלאה במחלוקות, הרי שמבט מעמיק יותר יגלה כי המחלוקות עוסקות בפרטי המצוות ובדינים המסתעפים מהן, אך לא בעיקריהן. למשל, עשויה להתעורר מחלוקת לגבי צורת הקשר של התפילין, אולם אין ויכוח על כך שיש תפילין של ראש, שעליהן להיות רבועות ושחורות, שהמצווה היא להניחן בנקודה מסוימת על הראש, בשעות היום דווקא, וכו'.

אפילו בימינו - אחרי שעם ישראל נפוץ לגליוותיו, ובהעדר בית דין מרכזי שיכריע במחלוקות - מופלא לראות מה רחבה היא ההסכמה לגבי המצוות. אילו היינו מסדרים את הבדלי ההלכות והמנהגים שבין העדות השונות כמו על עץ, היינו מוצאים כי המחלוקות וההבדלים נוגעים רק לענפים הצדדיים, ולא לגזעים המרכזיים, המוסכמים על הכל.

בדיחה מפורסמת מספרת על יהודי באי בודד, שבנה לעצמו שני בתי כנסת. לתמימה השואלים, הסביר: "אחד מהם הוא בית הכנסת בו אני מתפלל, והאחר הוא בית הכנסת בו אינני דורך..."

אין ספק שבחיים על אי בודד ישנם יתרונות רוחניים בלתי מבוטלים. אין במי לקנא, ואין על מי לדבר לשון הרע... אבל פרשת השבוע מלמדת שמי שבוחר לחיות כך, עלול לאבד חלק נכבד משלמות התורה.

חמישים ואחת מצוות מנויות בפרשת קדושים, אחת הפרשיות העשירות במצוות שבתורה. הפרשה פותחת בביטוי נדיר: "דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרתם אליהם, קדושים תהיו" (ויקרא יט, ב). בכל מקום אחר פונה הקב"ה למשה במילים "דבר אל בני ישראל", ואילו כאן מופיעה ההדגשה לדבר אל כל העדה. חז"ל מסבירים, שבשונה מפרשיות אחרות, פרשה זו נאמרה בהקהל, בפני הציבור כולו, "מפני שרוב גופי תורה תלויים בה" (ספרא קדושים א' ומובא ברש"י).

על פי רוב, היה סדר מסוים בהוראת המצוות: "משה מקבל את המצוות מפי הגבורה. נכנס אהרן - שנה לו משה פרקו. נסתלק אהרן וישב לשמאל משה. נכנסו בניו - שנה להם משה פרקם. נסתלקו הם, ישב אלעזר לימין משה ואיתמר לשמאל אהרן. נכנסו זקנים - שנה להם משה פרקם. נסתלקו זקנים וישבו לצדדים. נכנסו כל העם - שנה להם משה" (עירובין נד, ב).

סדר זה נבע מהצורך להתאים את רמת הלימוד לקהל שונים. לא הרי אהרן והזקנים המסוגלים לרדת לעומק צפונות התורה, כהרי הציבור הרחב; שקיבל את הדברים באופן פשוט יותר. לכן אהרן והזקנים קיבלו 'פרקם' ושאר העם קיבל את 'פרקו'. כשמלמדים תורה צריך להתאים את סגנון הלימוד ואת רמתו לכושר הקיבול של השומעים.

לעומת זאת, המצוות של פרשת קדושים ניתנו בבית-אחת לציבור כולו, בהקהל. מה המיוחד בפרשה זו שנשתנה סדר הוראתה?

היכן המחלוקת?

יש מסבירים שכאשר מדובר בגופי תורה, דהיינו, בעיקרי המצוות היסודיות, חשוב שלא יהיה מקום לאי-הבנה. לא יכול להתעורר ויכוח בין העם לבין הזקנים, או בין הזקנים לבין בני אהרן, מה בדיוק הורה להם משה. אומנם יש אינספור דרגות של הבנה ועומק בכל מצווה, אבל ברמת הביצוע, בהלכה למעשה, כולם מקיימים את אותן מצוות.

במקרים יוצאי דופן - כאשר מתחדשת מציאות שלא הייתה קיימת בעבר - קבעה התורה כי בית דין הגדול הוא שיכריע בדבר. אך זהו היוצא מן

השלם גדול מסך חלקיו

המצוות של פרשת קדושים מתפרשות על כל התחומים ומצבי חיים. מהן שפונות אל הכהן בעבודת הקורבנות, אל השופט בפניו ניצבים בעלי דין, אל צעיר שפוגש זקן, אל איכר בשעת זריעה, ואל חנווני השוקל ללקוחותיו. אפשר וזהו טעם נוסף לכך שפרשה זו נאמרה בהקהל ובאספת רבים, לעם כולו: ללמדנו שאין שלמות התורה מתקיימת אלא בהשתתפות הציבור כולו, על רבדיו וחלקיו השונים; כי עם ישראל הוא כשלם הגדול מסך חלקיו.

**במקום
לבנות בית
כנסת נוסף
מוטב שיביא
לאי שלו
עוד תשעה
יהודים**

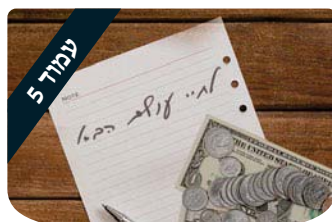
אז למה לא לגור על אי בודד?

מי שחי לעצמו יכול לקיים 'סור מרע' ולהימנע מעבירות. לעיתים באמת אין לו ברירה אלא לחיות כך. למשל, אם הוא חי בסביבה שיש בה דעות רעות ועליו לברוח אל המדבר (רמב"ם דעות ו, א). אולם אם מבקש האדם לקיים 'עשה טוב', ולהגיע למדרגת "קדושים תהיו", עליו לחיות בחברתם של יהודים אחרים, שכן שום אדם כשלעצמו אינו מסוגל לקיים את כל תרי"ג המצוות. לשם כך זקוק הוא ליהודים בכל מצבי החיים: סוחרים ואיכרים, שופטים והמון העם, צעירים וזקנים, כהנים וישראלים.

לא ניתנה תורה למלאכי השרת, ואף לא ליהודים החיים לבדם על אי בודד. במקום לבנות בית כנסת נוסף, מוטב שיביא לאי שלו עוד תשעה יהודים. כך, לא רק שיהיה לו מניין, אלא הוא יוכל גם לקיים את פרשת "קדושים תהיו".

ערכים 11
מחשבת ותבונה

ערכים 5
הרב שמואל רוטנר
מה יאמר?

ערכים 4
הרב דניאל נשיא
נפתולי הדמיון

ערכים 2
הרב דוד ברוורמן
דומים אבל שונים

מחשבות טובות

הרב דוד ברוורמן

היהודי העשיר חזר לביתו ממסע תענוגות מתמשך בהרי האלפים, והנה בפתח ביתו ממתינ' לו הרבי מקומראן זי"ע, בעל 'היכל הברכה', ומבקש להתרימו לצדקה עבור עצים להסקה לעניי העיר. אך האיש, ידו קפוצה, מפטיר ביושב לרבי: 'לא כעת - יש לי בעיה בתזרים מזומנים...' הביט הרבי על ה'כבודה' הארוכה השבה לארמון ביתו מהמסע, ופנה אל העשיר ושאלו: "האם ידוע לך מה הטעם שהתורה ציוותה ששני השעירים של יום הכיפורים, אשר האחד הולך לה' ואילו השני הולך לעזאזל, צריכים להיות זהים לחלוטין, שווים במראה ובקומה?"

הגביר שתק, והרבי ענה: "יתכן שרמוז כאן מסר בהלכות נתינה. אדם המתקשה נפשית לתרום צדקה, הקב"ה לא דורש ממנו הרבה, אך למשהו קטן הוא כן נדרש; שלכל הפחות ייתן לה', לצדקה, את הסכום הזהה לזה שהוא זרק 'לעזאזל', על מסעי תענוגות..."

נקודת הפתיחה

פרשת 'אחרי מות' עוסקת ביום הקדוש בשנה: יום הכיפורים. במרכז היום הקדוש, לכהן הגדול הייתה עומדת עבודת: 'שני השעירים'. נאמר בגמרא ביומא: "שני שעירי יום הכיפורים מצוותן שיהיו שניהם שווין במראה ובקומה ובדמים, ובלקחתן כאחד". ושני השעירים הזהים הללו יעמדו בגורל, האחד יזכה לעלות לה', ואילו השני ישלח לעזאזל, כ'מחווה' לשטן. לשני השעירים נקודת הפתיחה שווה, שניהם יכלו לעלות לקורבן לה'. אך הגורל הכריע, לכאן ולכאן. מרגע הכרעת הגורל, הם צועדים בדרכים מנוגדות לחלוטין. האחד עולה ומתעלה לפסגת הפסגות, דמו מגיע לקודש הקודשים. ואילו השני, מתרחק למוות במדבר השממה, בריסוק איברים נחת רוח לשטן... עובדה זו אומרת דרשני. הרי סופם הוא כה קיצוני ושונה, מה אם כן מסתתר מאחורי הציווי שיהיו זהים בתחילת דרכם?

בספר: 'מזקנים אתבונן', מובא רעיון חינוכי, המבוסס על דברי הגר"ר הירש זצוק"ל. קיימות שתי דרכים כיצד לכוון את החניך לאפיק הרצוי: א. העצמת החיובי; מדגימים בכל דרך אפשרית את היתרון והיופי בצעידה בדרך הנכונה. ב. שלילת הרע; הדגמה כיצד הליכה

דומים אבל שונים

בין קדושה להפקרות - המסר של שני השעירים ביום הכיפורים

בדרכים עקלקלות, שאומנם בתחילה נראית קורצת ומושכת, תוביל בסופה לתהום ושפל, ותסתיים בכאב אין סופי.

למשל, בהסברה על חשיבות לימוד התורה וקיום מצוותיה, אפשר להציג את היופי שבלימוד התורה והתענוגות על חוכמתה, מתיקות הסברה וחיפוף ההברקה, ומאידך; לשלול את הבטלה והריקנות.

מחנכים רבים עוסקים בדילמה, מה כדאי להדגיש: 'עשה טוב' או 'סור מרע'? בסוגיה זו אין הכרעה ברורה, שהרי כל תלמיד שונה מרעהו, לכן ההנהגה המקובלת היא כמאמר הפסוק בקהלת: "טוב אשר תאחז בזה וגם מזה אל

מן הסתם הוא היה עומד במרומי הסלע, בגרון נטוי, ושולח מבט נוסף של בוז וחמלה

תנח את ידך" (ז, יח), שילוב של 'כוח המשיכה' שבחיוב, ושל 'כוח ההרתעה' שבשלילה, ניב בס"ד את התוצאה הטובה ביותר; וזאת רמזה התורה במצווה של: 'שני השעירים'.

עיזים או כבשים

תתחיל ב'שני השעירים', שעיר הוא עז, עיזים כשם כן הם, הם 'עזים' יש בהם את תכונת העזות, בשונה מכבשים. הכבשים בעדר הולכים ראשים שפופים, האחד בתוך השני. אך עיזים הולכים בראש מורם, לכן הם נבחרים למובילי עדרי כבשים. העז מסמל את העקשנות הטבעית, את האופי שאינו מתכופף לשום השפעה חיצונית.

בתוך כל אדם יושב לו 'שעיר' קטן, לכל אחד מאתנו יש את כוח העמידה האיתנה אל מול ההשפעות מבחוץ. תכונה זו מהווה את חוט

השדרה של אישיות האדם, ובידו לנצלה כרצונו, לטוב ולרע.

מרד הנעורים

זכה, הוא ישתמש בכוח השעיר' שבו כדי לדחות בעקשנות את כל ההשפעות השליליות, מפתות ככל שיהיו, ויקבל אך ורק את מרות בוראו וקונו. כפי שהתבטא אחד מגדולי ישראל על תופעת 'מרד הנעורים': "ילד שלא חווה בעצמו את מרד הנעורים, יתקשה ללחוץ במלחמת היצרים שבו!" שהרי יצר המרדנות נועד למרוד בתענועי היצר הרע.

אך אם לא זכה, ישתמש האדם עם 'השעיר' שבו, לרעה. הוא ידחה ח"ו באותה עקשנות כל מרות שהתורה מטילה עליו. הוא יסרב לקבל עליו עול תורה ומצוות, העול שמונע בעדו לנהל את חייו כפי חשקיו ותאוותיו. הוא יראה ב'טבע האדם' תכתיב שלא ניתן לסרב לו, וידחה בשאט נפש כל מי שיעמוד בדרכו במילוי תאוותיו.

ההבדל טמון בבחירה

'שני השעירים' של יום הכיפורים, הם בבואה של שתי דרכים אלו. מצד אחד עומד השעיר לה', שנשחט לשם ה', ומקבל את קדושת הקורבן, דמו זוכה לעלות לפסגת הקדושה, אל קודש הקודשים. מי שיבחר להקדיש את 'השעיר' שבו לשם שמיים, זוכה לקדושה שאין למעלה הימנה.

ומאידך, השעיר לעזאזל לא נשחט, הוא 'זוכה' לכאורה לצאת מן המקדש במלוא כוחותיו, וללא הגבלות כלשהן. הוא מטייל בעולם, רואה הרים וגבעות, ומטפס אל מדבר מדהים בנופו הבראשיתי.

אילו היה שעיר זה בעל יכולת חשיבה, סביר להניח שהיה שמח מאוד על שנפל בחלקו להישאר חי ולא להישחט. הרגע בו היו מעלים אותו על הצוק היה נחשב בעיניו לפסגת הצלחתו. מן הסתם הוא היה עומד במרומי הסלע בגרון נטוי, ושולח מבט נוסף של בוז וחמלה לכיוון רעהו הזבוח.

אך שעיר זה, החי בחיי טבע, ללא תורה, ימצא כאן את סופו העגום. בפסגה של הר העזאזל הוא נדחה מעל פני הצוק, ומתגלגל אל עברי פי הגיהנום. זוהי דרכו של האדם שהטבע נהפך בעינו לאדון, ולמורה דרכו.

"ובחרת בחיים"

"שוים בקומה, במראה, ובדמים". השעירים עצמם אומנם לא בוחרים, הגורל הוא קובע את מסלול חייהם. אך לאדם יש בחירה! השעירים כמשל, והאדם כנמשל, עליו להתבונן בהם ולהסיק המסקנה הנכונה, לאן פניו מועדות, לה' או לעזאזל? "ובחרת בחיים".

היו מנויים והפיצו את העלון

072-330-35-80

ארכים

לתגובות והערות-מערכת: 072-3303580 alon@arachim.org
 © כל הזכויות שמורות // העלון הופק ע"י מחלקת דיגיטל ערכים בשיתוף מחלקת בוגרים
 עורך ראשי: הרב משה לנדאו // עורך משנה: יהודה פרידמן // עריכה לשונית: ג. בן צבי // עיצוב גרפי: ג. קוט

נקדת מבט

הרב משה לנדאו

תיק המתנות

לדעת לקבל

אזהבים לקבל מתנות? ואיך אתם מקבלים את המתנה שלכם? נכון, ישנם אנשים שדי אדישים בקבלת מתנה, במיוחד הגברים. אבל ישנם אנשים שקבלת מתנה היא טקס של ממש, גם אם מדובר בטוסטר פסח. שנמכר במבצעי הבזארים של ערב פסח.

המשחק

פרופ' דיוויד ווטן מאוניברסיטת מייסגן ופרופ' סטייסי ווד מאוניברסיטת צפון קרוליינה, ערכו מחקר על הדרמה שבקבלת מתנות. החוקרים גילו שבכל אחד מאיתנו מתחבא שחקן דרמטי, שיכולותיו התיאטרליות משתבחות עם השנים. בהצגה ישנם ארבעה שלבים. שלב הצגת המתנה, שלב החשיפה, שלב התגובה ושלב הסיום.

בשלב הצגת המתנה המקבל מפגין התרגשות וסקרנות. "וואו, תודה!" הוא יאמר בקול ובחיוך מעושה, "מעניין מה הבאת. בטח משהו מאוד שימושי", ובלבו הוא יחשוב, נו... טוסטר, אין שימושי יותר מזה...

שלב החשיפה, זהו השלב בו מוסרת העטיפה והמתנה מתגלית. מקבל המתנה מתרגש מהמתנה שמתגלית לנגד עיניו. הוא משחק אותה שהוא מלא התפעלות. "וואו טוסטר... איזה מרגש!" כמה חמים.

שלב התגובה הוא השלב השלישי. המקבל מפגין שמחה. "איזה כיף לקבל טוסטר חדש. זה בדיוק מה שאני צריך!" כן, בדיוק התקלקל ההוא שהבאת לפני חודשיים... בשלב הסופי והאחרון המקבל מביע את הערכתו לנותן. "איך אתה תמיד חושב עלי", בעיקר כשאתה ליד ערמת המבצעים בבזאר...

דילוג או כל סטייה משלבי ה'הצגה', עלולים לגרום לנותן להסיק שהוא כשל בבחירת המתנה. דבר שאולי זה נכון, אבל לא בטוח שזה מה שאתם רוצים שהוא יחשוב. לעומת זאת, אם שיחקתם נכון... שיחקתם אותה. נותן המתנה בטוח שהוא הצליח לתת את המתנה הנכונה. ובפעם הבאה... תקבלו שוב טוסטר.

מה שחשוב באמת

אלא שלדעתי פחות חשוב "איך קיבלתם את המתנה?", חשוב יותר, האם אתם משתמשים במתנות שאתם מקבלים? לא מפני שאני דואג כמה

שימושית המתנה שקיבלתם, אלא דווקא כי אני חושב על מי שהשקיע מחשבה זמן וכסף... וקנה לכם מתנה.

אולי זה לא ממש חשוב, כשקיבלתם לחתונה קומקום חשמלי מהדוד, זה כן חשוב, ואפילו מאוד, אם קיבלתם מתנה מקרוב לליבכם. האם אתם משתמשים במתנה שקיבלתם, או שהיא שוכבת במגירה?

לא נחמד לנותן המתנה לראות שהמתנה שלו עזובה ושכוחה. זה ממש פוגע. "הוא לא מעריך את מה שקניתי", אולי "נכשלתי בבחירת המתנה".

"כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו, וכמעשה ארץ כנען... לא תעשו". (ויקרא יח, ג) הביאור הפשוט בפסוק כפי שמבאר רש"י. מעשי האנשים הללו גרועים. לכן אנחנו מצווים לא ללמוד ממעשיהם. אבל רבי שלמה אפרים מלונטשיץ, שכיחן כראש הישיבה בפראג במקביל למהר"ל, מבאר את הציווי, קצת אחרת. בפירושו 'כלי יקר' הוא מודקדק שהפסוק לא כתב, "כמעשה המצרים לא תעשו" או "כמעשה הכנענים לא תעשו". ללמדך, שאותו 'מעשה' אומנם נעשה במצרים או בארץ כנען, אבל מי שעשה אותו אינם המצרים או הכנענים. את ה'מעשה' עשו דווקא בני ישראל.

נתחיל ב'מעשה ארץ מצרים'. מקרב בני ישראל היו אנשים שלא רצו לצאת ממצרים. הבורא מבקש לגאול אותם באותות ובמופתים, אבל הם מסרבים לקבל את הטובה של הקב"ה. הם מבקשים להשליך את הטובה עמוק למגירת ההיסטוריה מבלי להשתמש בה. 'מעשה ארץ מצרים', הוא זלזול בטובתו של הקב"ה לגאול אותם מעבדות לחירות.

'מעשה ארץ כנען' הוא חטא המרגלים שהביאו את דיבת הארץ. הקב"ה רוצה לתת לבני ישראל מתנה טובה, ארץ זבת חלב ודבש. אבל אחרי דיבת המרגלים, בני ישראל, ברובם, מסרבים לקחת ולהשתמש במתנה. בשני המקרים הקב"ה מגיש לבני ישראל מתנה טובה. פעם שחרור מעבדות ופעם את ארץ ישראל. אבל בני ישראל לא רוצים לקבל ולהשתמש במתנה. ללמדנו, שסירוב לקבל מתנה או אפילו אי שימוש בה; הוא מעשה גרוע. על כך צווינו "כמעשה ארץ מצרים וכמעשה ארץ כנען לא תעשו".

נותנים לכם מתנה? משהו חשב עליכם... משהו השקיע... משהו מבקש את אהבתכם... קבלו את המתנה בשמחה, ואל תשכחו להשתמש בה.

הנ"ל האחרונה

אל הסוס הנתון,

אין לבדוק שיניו בדיוק ובמתון.

(משנה כסף א' 137)

3 מתוך הפרשה

הרב ישי' וליש

ולא באיסורים אחרים?

תשובה: חובת כיבוד אב ואם נובעת מכך שהם אלה השותפים ביצירת האדם ובהבאתו לעולם. השבת, המציינת את בריאת העולם ויחידו, מזכירה לנו כי הקב"ה הוא שהביא את ההורים עצמם לעולם. ממילא הם חייבים, מאותה סיבה עצמה לשמוע בקול ה', ואינם יכולים להשתמש במעמד כדי להפר את מצוותיו. הדוגמה אינה דוגמה לדין, היא סיבת הדין.

2 "לא תעשוק את רעך ולא תגזול. לא תלין פעולת שכיר" (יט, ג).

מה ההבדל בין שלוש הפעולות האסורות: 'עושק', 'גזל' ו'הלנה', המנויות בפסוק זה?

חז"ל הגדירו את ההבדל בין גזל לעושק באופן הבא: "איזהו גזל? זה הלוקח ממון האדם בחוזקה, כגון שחטף מידי מטלטלין או שנכנס לרשותו שלא ברצון הבעלים ונטל משם כלים... איזהו עושק? זה שבא ממון חברו לתוך ידו ברצון הבעלים והוא תובעו ואינו יכול להוציאו ממנו מפני שהוא אלים וקשה" (רמב"ם הלכות גזלה ואבדה א, ג-ד). האיסור השלישי מתייחס למצב שבו לא לקח האדם מאומה מזולתו, אלא נמנע מלתת לו את המגיע לו כדין, כדוגמת בעל הבית שמעכב מלתת לפועל את שכרו.

3 "לפני עיוור לא תיתן מכשול" (יט, יד).

חז"ל דרשו מכאן שאסור לאדם להשיא עצה שאינה הוגנת אף לאדם שרואה בעיניו. היכן מצאנו סמך לדרשה מלשון הפסוק בו נכתב מפורש 'עיוור'?

תשובה: המלבי"ם מבאר שמי שעניו לקויות מכונה 'סומא', ואילו הכינוי 'עיוור' מתייחס גם למי שאינו רואה מחמת ליקוי שאינו קשור לעין עצמה, כדוגמת "כי השוחד יעוור עיני חכמים", המתאר את עיוורון הלב של מקבל השוחד. לפיכך מסיים הפסוק: "ויראת מאלוקיך אני ה'", שכן הכשלת העיוור המתוארת כאן היא דבר המסור ללב, ורק הקב"ה מסוגל לדעת אותה.

(מתוך התוכנית 3 מתוך הפרשה עם הרב ישי וליש)

מוזמנים להאזין
לקו התוכן של ערכים
02-50-90-000

תורת החנך

הרב צביאל'י בן צור

אמונה שכלית - כן או לא?

האם ואיך לשלב אמונה שכלית בעולמו הרגשי של הילד?

ונצחי, והוא שהמציא וממציא כל מה שנמצא במציאות, והוא האלוך ב"ה".

המענה האופטימלי לילד, שיעמוד בכבוד בדרישתו של רמח"ל, נמצא בסיפור הידוע על רבי עקיבא ששאל אותו הכופר - עולם הזה מי ברא? ורבי עקיבא ענה לו - הקב"ה. כשהוא ביקש הוכחה, ענה לו רבי עקיבא את התשובה הלוגית וההגיונית בעולם; "כשם שהבית מודיע על הבנאי, הדלת מודיעה על הנגר, והבגד מודיע על האורג, כך העולם מודיע על הקב"ה שהוא בראו".

את המוח מגייס האדם לשירותו של הלב, כדי להכשיר את מעשיו

ובעברית - אם יש בית, יש בנאי. אם יש דלת, יש נגר. אם יש בגד, יש אורג. האם צריך להביא לכאן את הבנאי שיבטיח שהוא בנה את הבית? לא, מפני שבית לא נבנה מאליו.

זה אומר, שאם יש מוצר ודאי יש יצרן, אם יש נברא יש בורא, ואם יש עולם יש את הקב"ה שבראו, כי אם בית לא נבנה מאליו, עולם בוודאי.

נשים לב, שהענקנו לילד אמונה שכלית שנאמרה בהיגיון מחד, אך בנעימות ובלי מקום לפילוסופיות מיותרות מאידך. הוכחות נוספות, אם הוא ירצה, הוא יחפש כשיגדל.

הוא יגיב בביטחון, שאולי יהפוך את הצורך במענה למיותר.

בקורס מרצים של 'ערכים', כשאנו דנים על 'שו"ת ביהדות - כיצד?', אנחנו מבהירים שמותר לשאול שאלה, בתנאי שהתשובה שבידינו חזקה לאין ערוך מהשאלה. כשהשאלה נוקבת, והתשובה לא ממש מספקת, השואל נשאר עם השאלה שעדיין מרחפת מול עיניו. לכן לא כדאי להעלות שאלות שאין בידינו תשובות מספקות דיין. עם זאת, אנחנו צריכים להיות ערוכים ומוכנים לכל שאלה שתישאל, ולא לאבד את הביטחון. את זאת נשיג, על ידי בהירות אמונית שלנו.

הבהירות האמונית הרגשית חושית שתהיה לילד, תעניק לנו אפשרות לרפד את עולמו באמירות שכליות, קצרות, חדות וחזקות, שיעניקו לו את החוסן, במידה שהוא ישמע בעתיד אמירות או שאלות בהקשרים הללו.

מי שחידד את הדברים הוא רמח"ל, במילים הפותחות את דרך ה': "כל איש מישראל צריך שיאמין וידע, שיש שם מצוי ראשון קדמון

מה מקומה של האמונה השכלית בחיי היהודי בכלל ובעולמו של ילד בפרט? האם מותר לשאול שאלות באמונה? האם ראוי?

ברור לחלוטין שאצל הילדים רוב מוחלט של האמונה יהיה ברובד הרגשי/חושי, באמונה התמימה אותה קיבלנו מאבותינו אלפי שנים, עם סיפורי השגחה שיביאו את הילד לחיבור האלוקי הנצרך.

ומהי מקומה של האמונה השכלית? מקור הנפילה של כל אדם - בלב. את המוח מגייס האדם לשירותו של הלב, כדי להכשיר את מעשיו. חז"ל מסבירים שלכל העבודה זרה שעבדו ישראל הייתה מטרה אחת - להתיר להם את תאוות ליבם.

מלמדים ועוסקים בחינוך חייבים לדעת, לפחות את התשובות הבסיסיות לשאלות באמונה, לא בכדי להעביר לתלמידים הרצאות בעניין, אלא בכדי שאם הוא יישאל;

נפתולי הדמיון

ומה קטלני יותר מסם המוות?

בשנים האחרונות לרכוש חלקת אדמה על הירח. מיליוני אנשים בעולם קנו את אחד מכוכבי השמיים, ואף קיבלו עליו 'תעודת בעלות'. ישנם אנשים שקנו פוליסות ביטוח למקרה של חטיפה בידי חייזרים. מי שסייר מעט בעולם, הבחין בבקבוקי 'אוויר טהור' מהאלפים, מההימלאיה או ממקומות אחרים, כשהרעיון הוא "לנשום אוויר נקי יותר". אנשים שילמו מאות אלפי דולרים כדי להקפיד את גופם, בתקווה שיום אחד המדע יוכל להחזיר אותם לחיים.

ממחקרי מוח רבים עלה, שהמקום בו מתחוללים פעולות דמיוניות של רגשות פחד וחרדה, הוא בחלק במוח הנקרא 'אמיגדלה'. האמיגדלה היא מבנה דמוי שקד, המורכב מכ-13 גרעינים. היא נמצאת בעומק האונה הרקתית התיכונה במוח. היא מעורבת בתהליכי בקרה וויסות רגשיים, בעיקר של דחק, מתח, חרדה ופחד.

השליטה שלנו במתרחש באמיגדלה, איננה גבוהה, למרבה הצער. יחד עם זאת, בתרגול נכון ניתן לשלוט יותר ויותר בדמיון. ועל השליטה בדמיון נלמד בעזרת ה' במאמרים הבאים.

שואל הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א, מדוע אכן לא השקוה הרמב"ם בסם המוות? ומשיב: "כי ידע שכנגד הסם עצמו בוודאי יהיו לו סמי מרפא. מה עשה, גרם לו 'לדמיונות' וחששות. כנגד הדמיונות לא תהא לו תרופה".

פעמים שהדמיון מייצר בנו פחד, חרדה, פאניקה ופוביות שונות. ישנם אנשים חרדתיים, המגיבים בצורה לא רציונלית לאירועים יומיומיים, כיוון שהדמיון שלהם מנבא להם שבעתיד יקרה משהו רע. כאשר הם נכנסים למעלית, מתחיל המוח הפורה שלהם להמציא תסריטים שבהם המעלית תיפול או תיתקע. כשהם טסים הם מדמיינים תקלות... ה'לא נודע' מפחד אותנו. יש להודות כי בקרב בין הדמיון למציאות, הדמיון נוטה, פעמים רבות, לנצח.

רוב האנשים חיים חיי דמיון, ולא מהיום, אלא מזמן חטא אדם הראשון. הקב"ה אמר לו: "ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו" (בראשית ב, יז). אבל הדמיון הנחשי לוחש בראש חזה: "טוב העץ למאכל וכי תאוה הוא לעיניים ונחמד העץ להשכיל" (שם ג, ו). והנה עוד כמה דוגמאות להליכה שבי אחר הדמיון: שמונה עשר אלף ישראלים התפתו

חכמי מספרים, שפעם בא רופא גדול בטענה למלך מצרים, מדוע בחר ברמב"ם כרופא, ולא בו? רצה המלך לבדוק את טענתו, וביקש לבדוק מי רופא טוב יותר. ציווה המלך שכל אחד מהם ישקה את השני ב'סם המוות' ומי שיתרפא בכוחות עצמו - הוא ימש כרופא המלך. תחילה השקה הנוכרי את הרמב"ם בסם ממית, והרמב"ם, בסייעתא דשמיא ובחוכמת רפואתו הצליח להציל את עצמו ונרפא לגמרי. לאחר מכן השקה הרמב"ם את הנוכרי ב'משקה' שהכין לו.

הלה, לגם את הסם, אך הוא ראה כי אין הסם משפיע עליו כלל לרעה. הוא החל חושש: מי יודע באיזה סם מיוחד השקוה הרמב"ם? ומי יודע באיזה רגע ישפיע עליו הסם, ואולי לא יספיק להציל את עצמו? עד שפרחה נשמתו... מחרדה. כשנשאל על כך, הסביר הרמב"ם: "לא השקיתיו, אלא מים בלבד", ומתוך הפחד פרחה נשמתו.

תורת הנפש פסיכולוגיה יהודית

הרב דניאל נשיא

ורוממתנו

מה יאמרו!?

הערך שאנו מעניקים להתמודדות

הרב שמואל רוטנר

כהורה מיוחד, נתנאל, הלוקה בתסמונת דאון, הוזמנתי לפני כשנה לכנס להורים, שאורגן על ידי רשת המוסדות לחינוך מיוחד 'שיח סוד'. נתבקשתי לנהל את הפאנל עם ההורים והאחים לילדי החינוך המיוחד.

בפתח הפאנל פניתי אל היושבים ואמרתי, "אומנם לכל אחד יש את ההתמודדות הייחודית שלו עם המציאות הבריאותית וההתפתחותית של הילד שלו, ועם המאמץ הטכני והנפשי שנדרש ממנו לשם כך, אבל יש דבר אחד שנוגע לכולנו כהורים, אחים וסבים; ההתמודדות החברתית שלנו. ה'מה יאמרו הבריות?' - מה חושבים עלינו? מה היינו רוצים שיחשבו עלינו? הסביבה, המשפחה, הקהילה. הרגשות הללו אופפים אותנו מהרגע שנודע לנו על המשימה החדשה שנשלחה לנו משמיים, ואשר מייחדת אותנו מכלל ההורים לילדים בריאים ורגילים.

עונש או מתנה?

המחשבות העולות לעיתים: האם קיבלנו עונש משמיים או שמא מתנה היא זו? האם אנו צריכים לבכות את מצבינו, או שאנו אמורים לשמוח על הניסיון שנפל בחלקנו? מה צריכה להיות ההתייחסות הפנימית שלנו למצב?

במגבלות המקום, ננסה להעיר זווית אחת מני רבות במאמר זה, ונרחיב אי"ה במאמרם הבאים.

עסקה משנה חיים

סיפור חסידי ידוע מספר על אחד החסידים, שחי בעניות ובדחקות גדולה, ולו ארבע בנות שהגיעו לפרקן. רעייתו, שכבר לא יכלה לשאת את הצער, בכתה בפניו: "עד מתי ישבו בנותנו בבית וילבינו שערותיהן? סע אל הרבי, ואל תחזור עד שתקבל הבטחה לישועה". בצר לו, יצא לדרכו. נכנס אל רבו ביראה וההכנעה, שפך את מר ליבו, וסיפר כי אינו יכול לשוב הביתה ללא ברכה... הרבי פתח את המגירה, הוציא ממנה 5 רובל, והורה לו: "סע הביתה, ואת העסקה הראשונה שתזדמן לך בדרכך, תבצע, ותראה ממנה ברכה, שתוכל לחתן את כל בנותיך בהרחבה".

בדרכו לביתו עצר החסיד על אם הדרך לנוח וללמוד מעט. קבוצת סוחרים

שחזרו מעסקיהם, עצרו בסמוך אליו והתיישבו ללגום משהו. אחרי שאכלו ושתו, התחילו לפטפט ולהתרברב, עד שזלזלו בחיי העולם הבא. קם אחד מהם והצהיר, "בשביל כמה רובלים הייתי מוכר את העולם הבא שלי", החסיד שומע את הדברים, קפץ כנשוך נחש, וניגש לסחור בעסקה הראשונה הבאה לקראתו, כמצוות רבו. "אני קונה", אמר החסיד. הסוחר גיחך, ולאחר משא ומתן קצר, השתוו על 5 רובל. הוציאו פיסת נייר, כתבו וחתמו על העסקה, ונפרדו לדרכם.

המוכר שב לביתו, וסיפר לרעייתו על עסקיו וחוויותיו. בין השאר סיפר על החסיד המוזר שקנה ממנו בעבור 5 רובלים את מעט המצוות שהיו לו, ויזכה גם לעולם הבא שלו...

רעייתו החווירה באחת. "אינני מוכנה לחיות עם בעל שאין לו עולם הבא! לך בחזרה, תבטל את העסקה, אחרת אבקש ממך גט פיטורין..." הסוחר ניסה להרגיעה: "נו באמת, כמה מצוות כבר היו לי...? אל תעשי עניין". אבל האישה הייתה נחרצת בדעתה. "או שאתה קונה ממנו בחזרה את העולם הבא שלך, או שאנחנו נפרדים לעד".

בלית ברירה יצא הבעל לחפש את החסיד הקונה, מצאו, וביקש ממנו לקנות בחזרה את מצוותיו. החסיד הסביר לו שבביתו ארבע בנות בוגרות והוא זקוק ל-250 רובל עבור נישואי כל אחת מהן, ולכן המחיר הוא: 1,000 רובל! הסוחר הביט בו בתימהון. "הגזמת! קח 10 רובל ותהנה מהרווח, אבל 1,000 רובל, השתגעת?!" אך החסיד סירב להתפשר. בלית ברירה, שילם הסוחר 1,000 רובל טבין ותקילין, כתבו שטר חדש, והיהודי חזר לביתו.

כמה שווה ניסיון?

החסיד חיתן את ארבע בנותיו תוך פרק זמן קצר. בהזדמנות הראשונה נסע לרבו להודות. "יש לי שאלה", אמר לרבו, "כמה באמת שוות המצוות של הסוחר, 5 רובל או 1,000 רובל?"

ענה לו הרבי: "כאשר קנית את מצוותי, הן היו שוות 5 רובל, וכאשר מכרת אותן, היו שוות 1,000 רובל!" מדוע? כי בשמיים השווי הרוחני הוא כפי החשיבות והערך שהאדם עצמו מייחס לכל מצווה.

"אחי ורעי!" אמרתי לנוכחים בכנס, "לכל אחד יש לו את החבילה שלו, את הניסיון וההתמודדות שלו, אבל את הערך הרוחני שלה כל אחד קובע בעצמו, לפי היחס והערך שמחשיב את הזכות שנפלה בחלקו!"

ערכים לבית היהודי

הרב מיכאל לור

תקדשו את הקשר!

לפני שיהיה מאוחר מדי...

"אחרי מות קדושים", הוא ביטוי ידוע המשקף אמת עצובה בחיינו. אנו מגלים את קדושתם של אנשים רק לאחר פטירתם. כך היא דרכו של עולם, להעריך את הטוב שבזולת רק כאשר הוא איננו עוד עמנו.

מעשה בשני חברים שהסתכסכו. כששאלתי את אחד מהם לסיבת המריבה, פירט את העוולות שחברו גרם לו. הצגתי בפניו שאלה מטלטלת: "אילו חברך היה נפטר עכשיו, כיצד היית מספיד אותו?" והוא, ללא היסוס השיב: "הייתי מדגיש את טוב ליבו, את צדקותו הרבה, ואת מעלותיו הרבות".

"ומדוע אינך מביע את ההערכה זו בעודו בחיים?" תהיתי, "למה לחכות ל'אחרי מות' כדי להכיר ב'קדושתו'?" אנשים רבים מסתובבים בעולם כשבליבם מועקה כבדה - הם לא השכילו להחמיא בזמן, להעריך, לאהוב, ולהעניק את מה שבאמת היו רוצים. כשהם נוכחים בכך, כבר מאוחר מדי... הילדים פרחו מהקן, הסבתא הלכה לבית עולמה, והקשר כבר ניתק.

תופעה דומה מתרחשת בחיי נישואין. שני הצדדים מתקוטטים, ורק אחרי פרץ הכעס והעלבונות, מגיעה ההכרה: "לא הייתי צריך לומר זאת", "דיברתי בפזיזות", "לא שקלתי את מילותיי". זוהי 'קדושה' שמגיעה רק 'אחרי מות' - אחרי שהנזק כבר נגרם, אחרי שהמילים הפוגעניות כבר נאמרו.

החוכמה האמיתית טמונה בהקדמת המחשבה למעשה. במקום להיגרר לוויכוחים, עדיף לשבת יחד ולחפש דרכי פתרון. יש תבונה מעטה בפיוס שמגיע לאחר שהסערה כבר התחוללה, אחרי שהילדים היו עדים למריבה, אחרי שהמילים הקשות כבר נאמרו.

זוג חכם מנהל את ביתו בתכנון מוקדם ותקשורת פתוחה. הם יושבים יחד, בטרם תתפתח בעיה, ומשוחחים בכנות: "מה מפריע לך בהתנהגותי?", "מה כואב לך?" "מה היית רוצה שנעשה במקרה הזה?", כך נמנעים מתחים, ויכוחים, ועימותים מיותרים, כי הכל דובר ונפתר מבעוד מועד.

בעל ורעייה המקיימים שיחות יומיות חיים באושר ובנינוחות, כי הם אינם דוחים את הפתרון לרגע מאוחר מדי, לרגע בו הרגשות הקשים מתפרצים, והנושא הטעון כבר 'מתפוצץ'. הם אינם ממתינים ל'אחרי מות קדושים'; הם מקדשים את הקשר שלהם כעת, בהווה.

הניצוץ היהודי

ערב אחד, בעת שדורון נגר השכיב לישון את בנו, עידן, אז תלמיד כיתה ב', פנה אליו הילד בבקשה בלתי שגרתית: "אבא, אולי תעביר אותי לבית ספר דתי?"

דורון הופתע. הוא ורעייתו שמרו על מעט סממני מסורת, אבל את הבית שלהם קשה היה להגדיר כדתי. מניין אפוא צצה הבקשה המוזרה של הילד?...

"אפשר לומר שהשאלה הזאת הייתה הטריגר הראשון לבחון מחדש את צורת החיים שלנו", מספר דורון. "אני מרגיש שה' שלח את הבן הבכור שלי בשביל להחזיר עטרה ליושנה".

דורון נגר, אב לעידן ולאון, גדל באשדוד במשפחה מסורתית ממוצא תימני ומרוקאי. בין זיכרונות ילדותו שמורים הסבתא הצדקת עם כיסוי הראש, והסבא שהיה הולך לבית הכנסת. אבל בהמשך התרחשה ירידת הדורות. בבית שבו גדל בית כנסת היה מקום אליו הלכו רק בחגים - יום כיפור, ראש השנה ואולי גם פסח. קידוש עשו רק בליל שבת.

הוא עבר את המסלול הישראלי הרגיל, סיים את שירותו הצבאי והמשיך ללימודים גבוהים. בתוך כך התחתן וגם התחיל לעבוד כמהנדס בתעשייה הביטחונית בה הוא עובד עד היום. לפני לידת בנם הראשון התלבטו איך לקרוא לו. הוא רצה 'אלון', ורעייתו העדיפה 'עידן'. "בסוף התברר שהאישה צדקה", צוחק דורון. "כשראינו את עדינותו של התינוק, הבנו מייד שהשם המתבקש הוא עידן".

בכיתה ב' ביקש פתאום עידן לעבור לבית ספר דתי. ההורים לא הבינו מניין צצה הבקשה. הייתה אומנם דודה אחת שחזרה בתשובה, אך לא היה לה קשר מיוחד עם הילד. דורון ראה בבקשה משובת ילדות ותו לא, והתעלם ממנה. כעבור שלוש שנים, כשהיה בכיתה ה', הילד חזר על בקשתו.

"אמרתי לו שאם אראה שבמשך שלושה חודשים הוא קם לשחרית לפני הלימודים, אסכים לבקשה. כמובן שהרף הזה היה גבוה מדי עבורו, וכך היה לי תירוץ להתעלם שוב מהבקשה", מספר דורון.

בכיתה ו' הילד ביקש כסף לקנות כיפה וציצית. דורון התנגד. "אנחנו משפחה חילונית, ולא לובשים דברים כאלה". אבל הילד לא ויתר, ופנה אל הסבא, ששילם לו בשמחה. למחרת כבר התייצב עם ציצית וכיפה. לעיתים אפילו הלך איתם ללימודים - דבר חריג בהחלט עבור תלמיד בבית ספר ממלכתי.

שאלת חכם

בקשה של ילד קטן העלתה את דורון נגר ומשפחתו על מסלול התשובה

מאיפה הוא הביא בכלל שאלה כזאת? השאלה שלו הדהדה אצלי הרבה זמן

כשהגיע לכיתה ח', הייתה לעידן שאלה אחרת. "במסדרונות של בית ספר תולים תמונות של פוליטיקאים וראשי ממשלה. אבל היכן התמונה של אברהם אבינו?"

"ה' שולח אלינו שליחים מעניינים, ואני חושב שעידן היה שליח כזה", אומר דורון. "מאיפה הוא הביא בכלל שאלה כזאת? השאלה שלו הדהדה אצלי הרבה זמן. איך זה שאנחנו מתמקדים בכאן ועכשיו, ולא עוסקים בשורשים שלנו? ומה אוכל לומר לבן שלי כשאני עצמי לא ממש יודע הרבה על אברהם אבינו?! אני יהודי

ואני ישראלי. אבל מה משמעות הדבר? מה זה אומר על צורת החיים שלי?"

לאחר הבר מצווה התחיל עידן לשמור מצוות, ועם סיום לימודיו בבית הספר היסודי ביקש להמשיך במסגרת דתית. זה לא היה פשוט. היו התכתשויות על שמירת מצוות וחזרה בתשובה, והיו חיכוכים עם ההורים בשאלת מקום הלימודים. ההורים רצו שיסיים תיכון ויוציא בגרות. בנוסף, לא קל היה למצוא מסגרת שתעמוד בכל הסטנדרטים החברתיים והלימודיים הנדרשים.

בסוף הושגה פשרה: עידן למד בתיכון מקומי עד כיתה י"ב, הוציא בגרות מלאה, ואז עבר לשיבה חרדית באשדוד, שם למד תורה במהלך שלוש השנים הבאות.

ההתחזקות של הבן השפיעה על שאר בני הבית. האמא החלה מתחזקת וגם האב. "ה' זיכה אותי שאני בן אדם ישר וכנה, ובסוף יש רק שתי שאלות: האם יש אלוקים? והאם הוא נתן לנו תורה? ברגע שהתשובה לשאלות הללו היא חיובית, המשך הדרך ברור למדי".

בתוך כך נוצרה היכרות בין דורון לבין הרב שבתאי בר לב, רכז המחלקה האקדמית של ערכים באשדוד. השניים נפגשו בחוג בית של ערכים, ובעקבות כך הגיעו לסמינר בכינר. "אני חושב שאחת התכונות החשובות ביותר לאדם בתפקיד הזה, הוא לא להתייחס מאף יהודי", אומר דורון בחיוך בהתייחסו לרבי שבתאי. "דחיתי אותו כמה פעמים, אבל הוא לא ויתר. לפני כל סמינר הוא חזר והתקשר - 'אולי הפעם?' בסוף זה הצליח. הבנתי שהדחיות הללו הן עצת היצר, והחלטתי לקפוץ למים".

בהמשך הם השתתפו בסמינרים נוספים שהתקיימו בבית וגן ובנתניה. "הסמינר הוא אחת המסגרות החשובות ביותר שתומכות בתהליך התשובה", אומר דורון. "בסמינר קיבלתי את הבסיס האינטלקטואלי להבין שכשאני שומר תורה ומצוות אני עומד על קרקע מוצקה. הבנתי למה ומדוע אני יהודי, ומה השליחות שלי בחיים".

מאז חלפו שבע שנים בהם דורון נמצא בתהליך התשובה. הוא עדיין עובד כמהנדס במשרה מלאה, וחלומו הוא שביום מן הימים יוכל לצמצם משעות העבודה שלו, כדי להקדיש יותר זמן ללימוד התורה. בינתיים הוא מנצל את שעותיו הפנויות כדי להעמיק את ידיעותיו ביהדות, ולהשלים פערים בלימוד התורה וידיעת ההלכה. הבן הגדול, עידן, כיום שומר תורה ומצוות, ועובד כיועץ חינוכי במסגרת חינוכית. הבן הצעיר נמצא עדיין בתוך שירותו הצבאי, ובעזרת ה' יתחזק גם הוא. "כל אחד והקצב שלו", מסכם דורון. "בסוף כולם חוזרים לשורשים".

תרמו וקבלו שבת חוויתית במגוון מלונות*

*בכסף לתקנון

בית וגן

נוף כנרת

כינור גליל

ניר עציון

קרלטון

פארק

יזמי זכיתם להשיב מאות משפחות לבוראם בשבת מרוממת ומרגשת

1-800-35-35-26

ערכים מאחורי הקלעים

הרב שבתאי ברלב

לעיתים, הדרך המוליכה לתשובה היא דווקא זו שעוברת דרך השנים והדורות. הרב שבתאי ברלב רואה זאת שוב ושוב בפעילותו בקירוב לבבות; כשמילים שנזרעו לפני עשור מניבות פירות בלתי צפויים.

את פעילותו בתחום הקירוב התחיל הרב שבתאי ברלב בקרב בני הקהילה הגיאורגית באשדוד. הוא בוגר

ישיבות, בעל כושר לרבנות עיר, מרצה ורכז טיפול בנוער בסיכון, ובשנים האחרונות פעיל גם בהנחלת היהדות בקרב בני הגיל השלישי.

לפני שנים ארגן חוג בית בנושא אמונה, בשיתוף תנועת 'ערכים', עבור בני הקהילה הגיאורגית. הקשרים שנוצרו הובילו עם הזמן לעבודה קבועה בערכים. כיום, הוא אחראי בין היתר על פעילות ליווי המשך באזור השפלה, מיבנה ורחובות ועד אשדוד.

"כשעוסקים בקירוב רחוקים מגשימים הלכה למעשה את נבואות אחרית הימים, המדברות על כך שעם ישראל ישוב לאביו שבסמיים", אומר הרב ברלב. "חוץ מזה, מי שיודע את האמת ומכיר אותה, רוצה לחלוק אותה עם אחרים, בבחינת 'טעמו וראו כי טוב ה'". אורח החיים התורני מעניק לאדם יציבות, משמעות וחיבור עמוק - לעצמו, למשפחתו ולעולם שסביבו. אין דבר מופלא ומשמעותי יותר מאשר ללוות בדרכם יהודים העולים על דרך המלך".

פירות שנקטפים אחרי עשור

בקרב המשתתפים בשיעורי תורה והרצאות למבוגרים יש כאלה שהם בוגרי סמינרים של ערכים מלפני 15-20 שנה. "יש בהם כאלה שהיו בשנות החמישים לחייהם כאשר חזרו בתשובה ועתה הם כבר בסביבות גיל

אין גיל לתשובה

האבא התלונן: "זה כבר הילד השני שלי שחזר בתשובה... היכן טעיתי?" | הרב שבתאי ברלב מלווה משפחות בדרכן לעולם התורה ומספר על אנשים שמגלים את היהדות דווקא בגיל מבוגר

הרב שבתאי ברלב רכז ערכים במחלקת משפחות באזור דרום

השבעים. הפעילות שאנחנו מקיימים מרווה את צימאונם ליהדות, ומשפיעה גם על ילדיהם ונכדיהם".

דוגמה לכך היא משפחה שחזרה בתשובה לפני 15 שנה, לאחר שהשתתפה בסמינר ערכים. "בשעתו הצענו גם לבן הגדול שלהם שיבוא לסמינר, אך הוא סירב", מספר הרב ברלב. "הוא אמר לנו שההורים יכולים לעשות עם חייהם מה שהם רוצים, אבל זה לא נוגע אליו. במרוצת השנים ניסינו שוב ושוב לקרב את הבן, אך ללא הצלחה. לכאורה, המאמצים היו לשווא. אך כעבור עשור, כשהקים משפחה ונולד לו תינוק, הוא התחיל לראות את הדברים אחרת".

"כשהטלפון צלצל ושמעתי את קולו מבקש הדרכה איך לארגן ברית מילה כדת וכדין, לרגע חשבתי שאני שומע לא נכון. הכרתי אותו כבעל דעות רחוקות מאוד מהיהדות, ופתאום הוא מתעניין בשאלות של משמעות ורוחניות?! בעקבות השיחה הראשונה באו שיחות נוספות, והיום כבר מתקיים אצלו חוג בית של ערכים. זה לא היה קורה אלמלא שמרנו על קשר עם ההורים באמצעות שיעורי תורה והרצאות. הבן ראה את השינוי שחל באביו, וזה עורר בו סקרנות להתחבר גם. כיום הוא כבר בדרך להשתתף בסמינר אקדמי".

תיקון על העבירות...

"ואגב ברית... במהלך אחת הבריתות שעשה בוגר ערכים לבנו, ניגשתי לסבא של התינוק, והחמאתי לו על ההתקדמות הרוחנית של בנו. דרכתי בטעות על נקודה רגישה - האיש היה אנטי-דתי מוצהר. בתגובה למחמאות שלי הוא החמיץ פנים ואמר: 'זה כבר הילד השני שלי שחזר בתשובה. אין לי מושג אילו טעויות חינוכיות עשיתי שככה יצא לי. אולי זה עונש על העבירות שלי...'".

"והנה, יום אחד מתקשר אלי אותו הבן שחזר בתשובה ומספר לי שאביו האנטי-דתי שואל היכן ניתן להשיג תפילין. מתברר שאשתו חלתה, והוא ראה בכך סימן משמיימים שעליו לשנות דרך. כיום, לא רק שהוא שומר מצוות, אלא גם מארח בביתו חוג בית מצליח, שסוחף אחריו עוד אנשים. שוב אנחנו רואים איך השקעה רוחנית בחלק אחד של המשפחה עשויה לתת פירות גם בחלקים אחרים".

כל עוד הנר דולק

אתה עובד עם אוכלוסייה מבוגרת. מה יש לך להגיד למישהו שאומר לך: "אני כבר בגיל השלישי, החיים שלי כמעט נגמרו, למה לי להשתנות עכשיו?"

"אני אגיד לו שזה בדיוק הרגע שבו בורא העולם נותן לך את ההזדמנות האחרונה לפני שאתה מסיים את המסלול. זה הרגע שלך. כל עוד אדם חי, הוא יכול להאיר את עצמו ואת סביבתו באור חדש. לא משנה באיזה שלב אתה נמצא. המסע הרוחני שלך תמיד יכול להתחיל מחדש".

הנקמה

שאלה:

מזה תקופה ארוכה נשמעת קריאה מהציבור לבוא בנקמה מול ארגון החמאס. אני מבין שצריך לחסל את ארגון הטרור הרצחני הזה, אבל האם 'נקמה' היא המילה הנכונה? האם דרכה של היהדות לנקום? ומה בדבר לשונות כמו 'נקום את נקמת דם עבדיך השפוף' האם הקב"ה נוקם? (אליהו ח. ביתר)

תשובה:

'נקמה' מוכר כמושג שלילי. האיסור "לא תיקום ולא תטור" (ויקרא יט, יח) מאוד מובן. הרצון העז לעשות

לשני רק בגלל שהוא עשה לי, מבטא מידה מגונה. הנקמה אינה עונש או כלי מחנך. היא נעשית לשם נקמה גרידא. הנוקם לא מרוויח שום דבר ממשי מהעניין, לכן לכאורה נראה שאיסור נקימה קיים תמיד.

כך גם כתב הכלי יקר (שם): "שהנקמה והנטירה תכונה רעה בגוף האדם ואין מן הראוי לבקש נקמה על שום אדם... לפי שמסתמא הנקמה היא על מה שעשה לך בגופך או בממונך והדברים ההם אינם ספונים וחשובים כל כך שיהיו ראויין לנקום עליהם".

וכן כתב בספר החינוך: "שידע האדם וייתן אל ליבו כי כל אשר יקרהו מטוב עד רע הוא סיבה שתבוא מה' יתברך... על כן כשיצערורו או יכאיבוהו אדם, ידע בנפשו כי עוונותיו גרמו... ולא ישית מחשבותיו לנקום ממנו, כי אינו סיבת רעתו כי העוון הוא המסובב".

ובכל זאת כתבה התורה: "לא תקום ולא תטור את בני עמך". כלומר, האיסור לנקום הוא דווקא בבני עמך, אבל בגוי מותר לנקום.

בנוסף, מצאנו לשונות נקמה רבות אצל הקב"ה. "וידבר ה' אל משה לאמר נקום נקמת בני ישראל מאת המדיינים אחר תאסף אל עמיך" (במדבר לא, א-ב) "לעשות נקמה בגוים תוכחות בלאומים" (תהילים, קמט), "נקם ה' לצרי ונוטר הוא לאויביו" (נחום א, ב), ועוד...

גם לכם יש שאלה?

שלחו אלינו

shoot.arachim@gmail.com

אם נקימה היא מידה רעה ומשחיתה את האדם, כיצד היא מותרת כלפי נוכרים, וכיצד היא מיוחסת להקב"ה?

אם ניכנס לשורש המידה המגונה של הנקמה, נבין שהיא נובעת מגאווה והרגשת שליטה. אמירות כמו, "אני אראה לו מי אני, ועם מי הוא התחיל" מבטאות יותר מכל את הרצון לנקום. אלא שהם מגלות ממה נובע הרצון לנקום. להראות לו מי בעל הבית ומי יותר ממי. אלא שאתה, הנוקם, לא באמת בעל הבית.

אבל להקב"ה, שהוא אכן בעל הבית של העולם, ודאי שהנקמה היא מידה ראויה. ואדרבה, על ידי הנקמה מתקנים את כבודה של מלכות.

זו גם הסיבה שהנקמה בגוים אינה אסורה, כי הגוי בפגיעתו ביהודי בעצם פוגע בהקב"ה. הנקמה בגוי משיבה את כבודו של הבורא.

בעקבות

ה'דגל מחנה אפרים' זי"ע

יומא דהלולא - י"ז אייר

מתולדותיו

- נולד: נולד: תק"ב לערך
- נפטר: נפטר: תק"ס
- פעילות: פעילות: סדליקוב, אוקרינה
- מקום קבורה: מקום קבורה: מעזיבז
- חיבורים: חיבורים: 'דגל מחנה אפרים'

לי כיצד אמשיך בדרכי. אם היית עושה זאת, לבטח הייתי מצוי עכשיו בעיר ומתפלל בציבור. אומנם לא אפסיד עתה את התפילה במניין, אחר שברשותי מרכבה רתומה לסוסים מהירים - אך מה עושה יהודי שהולך רגלי? הלה היה מפסיד תפילה בציבור בגללך! ומאחר שהינך מקיים רק את שתי האותיות הראשונות של אש"ל - אכילה ושתייה, ואינך מקפיד על מצוות לווייה - סרה האות ל' מן המלה, ונותר א"ש - על כן הופך רכושך מפעם לפעם למאכולת אש. הקדמ מעתה בכל מאודך על מצוות לווייה, ותקיים הכנסת אורחים בשלמות, כנאמר אצל אברהם אבינו: 'ויטע אשל בבאר שבע' - אש"ל שלם!"

מי בבית?

יום אחד בא לבקרו אחיו הצעיר, הרה"ק רבי ברוך ממעז'בז' זי"ע, וכשנכנס לבקרתו הצרה חשכו עיניו. הנהגתו בקודש של הרה"ק ממעז'בז' הייתה בבית מפואר ומכובד, וכאן גילה בית עלוב, על השלחן המט ליפול נעוצים שני נרות קטנים במנורה עשויה חמור; על מסמר לצד הדלת תלוי כד של חרס לנטילת ידיים; על השולחן פרוסה מפה מבד גס ועבה, ועליה מעט דברי מאכל פשוטים. נכמרו רחמיו על אחיו הקדוש, נאנח הרבי ממעז'בז' ואמר: "אוי לי אחי שראיתך בכך, הגיעה השעה שיהיו לך פמוטי כסף!"

אולם בעל ה'דגל' השיב בשאלה: "ואתה, אחי חביבי, מניין לך הכסף לקניית פמוטי כסף?" - "מסובב אני בערי ישראל ומדריך את עם הקודש בדרך השי"ת, ומפיץ בכך את תורת זקננו הקדוש" - משיב אחיו הקדוש, "והעם גומלים עמדי עבור זאת, ומהנים אותי כפי יכולתם..."

"אם כך הדבר", השיבו הרבי מסדילקוב, "הרי אשריך אחי שראיתני בכך - מוטב שפמוטי הכסף יהיו בנכר ואני אשב בביתי, מאשר שפמוטי הכסף יהיו בביתי ואנוכי אהיה בנכר..." במשך הזמן התפרסמה גדולתו העצומה של הרה"ק בעולם, וחסידיה החלו להסתופף בצלו, ובמשך הזמן שררה גם בביתו רחבות; אך הרבי לא שמח בה, והעדיף לחיות בפשטות וצניעות.

התכנים מלוקטים ומעובדים מתוך הספר 'זכרונם לברכה' של הרב אהרן פרלוב שליט"א

הרווח האמיתי

משרבו האורחים הנוהרים לסדילקוב, כדי להסתופף בצל הקודש ולהיפקד בדבר ישועה ורחמים, ראה ה'דגל' זי"ע צורך להקים אכסניות לאש"ל מלא. אי לכך, קיבץ מספר יהודים עשירים מתושבי המקום, והחל משכנע אותם בדבר הדחיפות שבבתי התמחוי שכאלה. אחר שסיים דבריו נשארו העשירים עומדים על מקומם באדישות, ולא מיהרו לנדב מכספם לצורך העניין. נענה הרבי ואמר: "הלא ידוע הוא הפתגם: 'הטיפש נותן והפיקח לוקח'..."

תמהו העשירים על שהרב מצדיק את קמצנותם, אך אז המשיך ואמר: "זקני הקדוש לימדיני, כי מכל פתגם ניתן ללמוד מוסר השכל. מאימרה זו למדים אנו, כי הטיפש שוכח את מאמרו חז"ל: 'יותר ממה שבעל

הבית עושה עם העני, עושה העני עם בעל הבית' - הוא סבור שהוא נותן לשני כשהוא מנדב לצדקה, אבל הפיקח יודע, כי הוא בעצם לוקח ומקבל, ושמצוות הצדקה רק מרוויחים..."

בכלל, היה ה'דגל' זי"ע מדרך על מצוות הכנסת אורחים בשלמות - ומסופר, כי פעם התארח בביתו של יהודי, אשר שח לפניו את מר נפשו. מדי שנה פוקדות את רכושו שרפות; בגורן, ביקב או ברפת, במחסן העצים או בדיר העיזים, ללא כל הסבר

טבעי. הצדיק לא השיב לו דבר, ולמחרת בבוקר יצא הרבי לדרכו. במהלך הדרך הסתבך העגלון, והוביל בטעות את הרבי לכפר מסוים. השעון הורה על זמן תפילה, והם עצרו באכסניה אחת. אז גילו הם כי זהו בית של משומד, בית מלא בערלים שיכורים המתגוללים על הארץ. מייד ציווה הצדיק על משמשו שיצא אל הכפר ממנו באו, ויקרא ליהודי בעל האכסניה שהתלונן על השרפות.

הלה הגיע מבוהל, ואז שאל אותו הרבי על הנהגתו עם אורחיו. הוא פירט את הכבוד שבו הוא מקבל את האורחים, המאכל והמשקה שהוא מעניק להם, ולעתים אף מטבע הגונה. אך הנה התברר, כי על מצוות לווייה איננו מקפיד. אמר לו רבינו: "הנה, רואה אתה מה אירע - מכיוון שלא יצאת ללוותני, לא הסברת

רבי משה חיים אפרים נולד בכור לאביו הרה"ק רבי יחיאל מיכל אשכנזי, ולאיו מרת אדל, בתו של מרן הבעל שם טוב הקדוש זי"ע.

מנעוריו גדל על ברכי זקנו הקדוש, ואחרי פטירת הבעש"ט, הסתופף בצל המגיד הקדוש ממעזריטש זי"ע, ואצל הרה"ק בעל ה'תולדות יעקב יוסף' זי"ע. עד כי לימים נתקבל לכהן כרב וכמגיד מישירים בעיירה סדילקוב הסמוכה לשפיטובקא, כרבו, בעל ה'תולדות יעקב יוסף'. כוחו היה גדול ביותר בכתיבת דברי תורה וחסידות, ואף נודע כדרשן.

זמן קצר קודם הסתלקותו עבר למעזיבז, ובה נסתלק ביום י"ז אייר ל"ב בעומר תק"ס.

כעשר שנים לאחר פטירתו הדפיס בנו, רבי יעקב יחיאל מקוריץ את כתבי אביו בספר 'דגל מחנה אפרים'. בספר מובאות חלק מדרשותיו, וציטוטים ששמע מהבעש"ט, מה שהפך את הספר לאחד המקורות המהימנים לתורת הבעש"ט.

מוסר השכל

מוטב להכסף והעושר יהיו כנכר ואמרי תלם כמיני, וטוולר להנחם והכסף יהיו כמיני ואמרי תלם כנכר.

דיון מסביב לשולחן

גנב העיתונים

"כלא תגנובו" (ויקרא יט, יא)

שאלה

למחרת המתין ראובן לרגע ה'גנבה היומית' של שכנו. כשהגיע שמעון ועמד להחליף את העיתונים, הגיח ראובן, ותבע משכנו לשלם את דמי המנוי לכל החדש החולף...

הגנב לא נבהל. הוא השיב לראובן: "במסכת בבא קמא (צו) נאמר: 'גזל חמץ ועבר עליו הפסח - אומר הגנב הרי שלך לפניך'. כלומר, הגנב יכול להחזיר את אותו חמץ שגנב, הגם שכבר אינו שווה מאומה, כי נאסר בהנאה, אך הואיל ולא חל בו שום שינוי חיצוני, יכול לומר לבעליו 'הרי שלך לפניך'!"

"לנוכח הדברים", סיים הגנב הלמדן, "גם אני, מדי יום, ברגע שהחזרתי לך את העיתון של אתמול, 'מגוהץ' ומקפל כיאות, אמרתי 'הרי שלך לפניך', ולכן אני חייב לפצותך..."

ראובן מנוי לעיתון יומי. לאחרונה, העיתון שממתין לו בתיבת הדאר אינו העיתון של אותו יום, אלא העיתון של יום האתמול. לאחר שפנה למזכירות העיתון, שליח העיתון בדק היטב שהוא מכניס לתיבת ראובן את העיתון היומי, אך למרבה הפלא, כעבור שעה, כששב ראובן מהתפילה ופתח את העיתון, גילה שוב שמדובר בעיתון של אתמול...

ראובן החליט להתקין בכניסת הבניין מצלמה נסתרת, על מנת לבדוק כיצד 'הופך' העיתון היומי מדי יום העיתון של אתמול. במסך נראה אחד משכני הבניין, מגיע חרישית לפנות בוקר כשבידו עיתון, ובזריזות מדהימה הוא שולף את העיתון החדש, ומחליף אותו בעיתון הישן של אתמול...

תשובה

לעומת זאת, באתרוג שלאחר סוכות, לכולם ברור וידוע מהו הנזק שנגרם לנגזל, כי שוויו הרב של האתרוג נובע מחמת היותו ראוי למצוות נטילת אתרוג, וכאשר עבר זמן המצווה, ברור לכל ששוויו פחת, וההפסד ניכר וידוע לכל, לכן צריך הגזלן לשלם את דמיו לנגזל.

עיתון של אתמול אינו שווה מאומה, ואף אדם בשוק לא ישלם עבורו כי מהותו של עיתון, הוא ה'חדשות', החדשות של אתמול כבר אינן 'חדשות'... כך שההיזק שגרם לו הגנב ניכר וברור לעיני כל, ולכן ישלם את מלוא דמי המנוי החודשי לנגב.

בפתחי תשובה (חו"מ סי' שס"ג סק"א) דן אודות אדם שגזל אתרוג לפני חג הסוכות, שאז היה שווה דמים מרובים, ולאחר החג, השיב את האתרוג שכעת שוויו מועט, לנגזל בטענת "הרי שלך לפניך". האם נפטר בזה?

ומביא בשם כמה פוסקים, שהשבת אתרוג לאחר חג הסוכות אינה דומה לגזול חמץ ומשיב אותו לאחר הפסח, זאת משום שהחמץ שנאסר לא נשתנה באופן הניכר לעין מכפי שהיה לפני הפסח ומי שלא היה מודע לכך שעבר עליו הפסח, אינו רואה בו שום פגם ופחת. ולכן, הדבר אינו נחשב ל'נזק', וממילא בהשבתו יוצא הגזלן ידי חובתו להשיב 'את הגזלה אשר גזל'.

סיכום

שמעון ישלם לראובן את דמי העיתונים שגנב ממנו, ועליו גם לפייסו, ולשוב בתשובה על חטאי גנבותיו.

באדיבות הרב ארז חזני שליט"א

הנחת ארגזי ספרים מתחת למיטה

תשובה

שאלה

שמחה גדולה שרתה בבית משפחת לוי עם היכנס בנם יוסי לעול תורה ומצוות, חתן הבר מצווה קיבל ספרים רבים, ביניהם גם סטים יקרים, ובאין מקום מספק בספרייה נשארו חלק מהספרים בארגזים שאוכסנו מתחת למיטתו של חתן הבר מצווה.

בעוד חתן הבר מצווה שוכב במיטתו ומנסה להירדם, צצה בראשו השאלה, האם מותר לשכב כעת על המיטה, הרי ספרי קודש מונחים תחתיה? בנוסף, הרי הארגזים מונחים על הרצפה, והרי אסור להניח ספרי קודש על הרצפה?

סיכום

מותר לשכב או לשבת על מיטה שתחתיה ספרי קודש בתוך ארגזים, ובתנאי שיש חלל טפח ביניהם למיטה.

נכתב על ידי הרב יעקב דהן שליט"א
מו"צ בבית ההוראה של הגאון רבי עמרם פריד שליט"א

וארטים לפרשת אחרי מות

טז א. וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן בקרבנם לפני ה' ויומותו. שואל רבי חיים פלאגי, לכאורה המילה "ויומותו" מיותרת, שהרי כתוב בתחילת הפסוק "אחרי מות?" ומתוך, שהרי לכאורה קשה, מצד אחד כתוב שבני אהרן מתו כי נכנסו שתויין, ומצד שני, כתוב [זברים ט' כ"ג] "ובאהרן התאנף ה' מאוד להשמידו", וכתב שם רש"י שהקב"ה כעס עליו בגלל מעשה העגל וביקש להענישו ב"כילוה בנים", אלא שמשה רבנו התפלה עליו והועילה תפילתו לכפר מחצת ורק שניים מבניו מתו, וא"כ לא מובן, אפוא, על מה בדיוק הם מתו, בגלל שאהרן עשה את העגל או בגלל שהם נכנסו שתויין יין למקדש? התשובה היא, באמת היתה גזירה על אברעת בני אהרן שימותו בעוון עשיית העגל, אלא שמכוח תפילת משה התרצה הקב"ה להמית רק שניים מבניו. אזיה שניים? דבר זה נקבע ע"י נדב ואביהוא עצמם, שעל ידי זה שנכנסו שתויין יין למקדש, היו הם השניים המומתים. לפי זה מבואר הפסוק היטב, "אחרי מות שני בני אהרן", בכל מקרה היו צריכים למות שניים מבניו, כי הוא עשה את העגל, ומדוע דווקא שניים אלו? על זה נאמר "בקרבנם לפני ה' ויומותו". מאוצרותיו של רבי יוסף זריצקי.

טז א. אחרי מות שני בני אהרן בקרבנם לפני ה' ויומותו כו. איתא בגמ' מפני מה מתו שני בני אהרן חד אמר שהקריבו אש זרה, וחד אמר שהורו הלכה בפני משה רבן. וי"ל דלא פליגי. דהנה מצינו דמיתה בידי שמים ניצול בזכות זרע מעליא דנפיק מנינה, ומיתה בידי אדם אינו ניצל משום דעל. ומצינו נמי בגמ' מי שהקריב אש זרה חייב מיתה בידי שמים, וא"כ לכאורה היה צריך להיות שב' בני אהרן ניצלו בזכות זרעם, אלא איתא בגמ' שיהושע מת בלא בנים מפני שהורה הלכה לפני משה רבו, ולפי"ז אתי ספיר ב' השיטות יחדיו, מפני מה מתו ב' בני אהרן שהקריבו אש זרה, הלא הם חייבים מיתה רק בידי שמים והיה לו להצילם בזכות זרעם, לכן אמר שהורה הלכה בפני רבם ממילא לא יהיה להם זרע, וזו הסיבה שמתו משום הקרבת אש זרה כי אין להם סיבה להינצל כי לא יהיה להם זרע. אמרי נעם.

טז א. אחרי מות שני בני אהרן. באיוב פרק לו "לזאת יחרד ליבתי". ואיתא בחז"ל שנחרד כששמע שמתו שני בני אהרן וגורוים מטיטוס שנכנס ויצא בשלום מבית קודש הקדשים, וצריך להבין מדוע דווקא איוב הוא זה שנחרד מהסיפור של שני בני אהרן? וי"ל דהנה הגמ' בסנהדרין נב אומרת בטעם שמתו שני בני אהרן כי נדב אמר לאביהו מתי ימותו שני זקנים אלו (משה ואהרן) ואני ואתה ננהיג את הדור, אמר להם הקב"ה נראה מי קובר את מי? וצ"ב א"כ למה אביהו מת הרי רק נדב אמר? התשובה היא שאביהו שתק וזו סיבה מספיקה בשביל שימות. והנה איתא בסנהדרין פרק חלק שג' היו באותה עצה של פרעה להשמיד את ישראל ויאויבו' שתק, לכן כששמע שאביהו מת על השתיקה הוא נחרד.

טז ג. בזאת יבוא אהרן אל הקודש. כתב רש"י בזאת גימטריא 410 רמז לבית ראשון שהיה קיים 410 שנים. ויש להקשות הלא גם בבית שני עבדו כהנים גדולים ומדוע הפסוק בזאת יבוא אהרון רמז רק על בית ראשון? וי"ל דמצינו במדרש רב כא' ט' מקדש ראשון ע"י שמשו בו באמונה שמשו יב כהנים גדולים הוא ובנו בן בנו. מקדש שני על שהיו נוטלין אותה בדמים שמשו בו שמונים כהנים. ולפי"ז מובן היטב. דמקדש ראשון חשיב כמי ששימש בו אהרן כי כל המעמיד בן כמותו כאילו לא מת ושם שמשו מבני בניו באמונה. משא"כ במקדש שני מתו שהיו מזרעו על אהרן לא היו כמותו לכן לא נחשב שאהרן עצמו בא אל הקודש. בן יאיר לרבי מאיר חיים מזרחי נלב"ע תרנ"א.

טז יז. וכל אדם לא יהיה באהל מועד. הגמ' במנחות קט. לומדת מכאן שאפי' המלאכים אסור להם להיכנס לקודש הקדשים. ויש להקשות ע"כ הרי התורה ניתנה לאנשים ולא שמלאכים ואיך שייך שנאמר שמלאכים יעברו על לאו? וי"ל, אומר הרב אלישיב, שהאיסור וכל אדם לא יהיה הוא איסור על עבודת הכהן גדול, שבשעה שהוא בקודש הקדשים לא יכנס שם שום אדם, וזו הכוונה וכל אדם לא יהיה אפי' המלאכים, והאיסור הוא על הכה"ג לעבוד בשעה שנמצא שם מישחו וזה אפי' מלאך.

טז לד. והיתה זאת לכם לחוקת עולם וגו' אחת בשנה. הפסוק מדבר על יו"כ. והנה הקשה המג"א (או"ח תרכד) מדוע שונה יו"כ מכל החגים, שבכולם עושים יו"ט שני של גלויות ואילו ביו"כ לא עושים. ויש ליישב בזה ע"פ הפסוק שלנו. דהנה מצינו בפוסקים דהטעם שעושים ברית בשבת ולא גוזרים שמה יעברו ד"א ברה"י כלי מילה כמו שמצינו בשופר ומגילה, משום שכתוב בתורה מפורש וביום השמיני דדרשין בזה בגמ' ואפי' בשבת, משא"כ בשופר ומגילה, והיינו שמה שכתוב מפורש בתורה לרבות את השבת לא מבטלים משום גזירה (ט"ז או"ח תקפ"ח ועוד). ולפי"ז י"ל דה"ה הכא כתוב **אחת**

בשנה והיינו שיעשה יו"כ רק פעם אחת בשנה. ונגד פסוק מפורש חז"ל לא תיקנו תקנות ולכן לא עושים ביו"כ יו"ט שני של גלויות.

יז ד. וישב לאיש ההוא דם שפך ונכרת האיש ההוא מקרב עם. אומר רש"י ששוחטי חוץ נחשב כאילו הוא שופך דם האדם. וקשה, הייתכן שהתורה מדמה שפיכת דם בהמה לרצח רי"ל? וי"ל להנה בכל קדשים יכול להישאל על הקדשים ולהפכם לחולין, והנה כאן אחרי ששחט את הבהמה יש לו פתח טוב להישאל ע"י כיוון שנשחט בחוץ, ואז זה יהיה חולין למפרע, ויתברר למפרע שלא עבר איסור, ולכן כל זמן שלא עושה ד"ז הוא נקרא רוצח, כי הוא גורם להרוג עצמו בכרת. לכן כל עוד שנקרא ששחט קדשים בחוץ סימן שלא נשאל על הקדשים וגורם לעצמו מיתה בכרת, לכן זה נחשב כאילו שפך דמו שלו. מרגינתא דר"ב.

יז יג. ואיש איש מבני ישראל וגו' ושפך את דמו וכסהו בעפר. כתב הרשב"ם על התורה בטעם מצוות כיסוי הדם הוא כדי שלא יבואו לאכלו. ולפי"ז מובן למה אין דין כיסוי הדם במקדשין כמבואר בחולין פג. משום שהקדש לא יבואו לאכלו וכמבואר בפסחים ו. המוצא חמץ בפסח ביו"ט אם של הקדש אין כופה עליו כלי מ"ט דהקדש מבדל בדילי אינשי מיניה ולא יבואו לאכלו. אתון דאורייתא.

יח יח. ואשה לא אחותה לא תקח לצרור. הגמ' בפסחים קיט אומרת דלעתיד לבוא יאמר יעקב אבינו שהוא מסרב לזמן בסעודת לווייתן כי אינו ראוי, כי נשא שתי אחיות שעתידה התורה לאסור עליו. ויש להקשות למה אמר בנוסח כזה שעתידה התורה לאסור עליו, הלא על כל העולם אסרה התורה לשאת ב' אחיות? וי"ל, אומר העיר דוד, דהנה התורה כאן כתבה ואשה אל אחותה לא תקח, ויש להקשות הא הול"ל ואחותה של אשה לא תקח, ולמה הפך היוצרות וכתב לא לקחת אשה שהיא אחותה, הלא את אחותה הוא עדיין לא לקח. ואצל יעקב זה יובן כי לקח קודם את לאה שהיא אחות אשתו רחל, שהייתה עיקרו של בית, ורק אח"כ לקח את אשתו שהיא רחל, ולכן אמר יעקב עתידה תורה לאסור עלי.

וארטים לפרשת קדושים

יט ג. איש אמו ואביו תראו ואת שבתותי תשמורו אני ה'. ואיתא בגמ' יבמות והובא כאן ברש"י בטעם שנשמך שמירת שבת למורא אב, לומר לך אני ה' היינו שאפי' אם יאמר לך אביך חלל את השבת אל תשמע לו וכן בשאר כל המצוות לא לשמוע בקול האב אם אומר לו לבטל את המצווה. והטעם שהתורה הביאה דין זה רק במצוות כיבוד אב מול שבת ולא מול מצווה אחרת כמו למשל אם האב אומר לו לא לברך ביהמ"ז או לא לקיים ונשמרתם מאוד לפשותיכם: י"ל שבשבת מצינו בגמ' שיש סברא שמותר לחלל שבת בשביל שישמור שבתות הרבה. והיה צד שמכיוון שבשכר מצוות כיבוד אב מאריכים לו ימים, א"כ אולי מוטב שיחלל את השבת וישמע בקול אביו ועי"ז יאריך ימים ויוכל לשמור שבתות הרבה, לכן אומרת לך התורה לא. יעלת חן.

יט ג. איש אמו ואביו תראו ואת שבתותי תשמורו אני ה' אלוהיכם. הרבה ביאורים אמרו מדוע הוסמכו ענייני כיבוד אב לשבת. ביאור נפלא מובא בספר ילקוט הגרשוני, דהנה מצינו על הפסוק בבראשית לא לו ועתה הלך הלכת כי נכסוף נכספת לבית אביך למה גנבת את אלוהי, הכוונה היא כך, לכן שאל ליעקב למה הלכת לבית אביך לקיים כיבוד אב הרי אביך הוא רק מדין רבן, א"כ למה גנבת את אלוהי הרי רוב העולם הם מאמינים בעי"ז ואי אזלינן בתר רוב אז האלוהים שלי אמות, וכדמצין כמה פעמים שאלות כאלו בחז"ל ע"י המינים. והנה כידוע רוב העולם אם שובתים בשבת ואי אזלינן בתר רובא אז לא הווי בעינן לשמור שבת, לכן נאמר כאן שאע"פ שאזלינן בתר רובא כי איש אביו ואביו תראו, בכ"א את שבתותי תשמורו.

יט יג. לא תעשוק את רעך ולא תגזול. לכאורה היה לו לכתוב לא תעשוק ולא תגזול את רעך? וי"ל שמרומם כאן מה דאיתא בשרי"ע ח"י"מ שמי"ח ס"ב אם גם נתן לישראל פקדון או הלוואה ומת ושום אדם לא יודע מזה אינו מחויב להחזיר כיוון שלא יהיה מזה חילול ה' כיוון דבהיתר בלא לידו, אבל גזל גוי אסור מחוייב להחזיר עי"ש שטן, והנה עושק פרושו שמעבך מעות חבירו בידו ועי"ז נאמר רק רעך שזה ישראל כי של גוי מותר במקום שאין חילול ה', ואח"כ כתוב לא תגזול זה בלי רעך כי זה אסור גם בשל גוי. תורת משה.

יט ט. ובעצרכם את קציר ארצכם לא תכלה פאת שדך לקצור. עוד מקום בפרשה שמוזכר פאת זה להלן בפסוק כז שעם כתוב לא תקיפו פאת ראשכם. והקשה ע"כ האמרי אמת מדוע בפאת השדה מספיק להשאיר פאה אחת בקצה השדה ואילו בפאת הראש בעינן להשאיר פאה בשני הצדדים מאי אולמיה הא פאה מהאי פאה? וידוע שיש בזה כמה דרכים בראשונים יעניין בריטב"א שבעות ג. אך האמרי אמת אמר ע"כ תשובה חריפה.

פרשת אחרי מות קדושים תש"ה

הנה מצינו בפאה פ"י"ב שכאשר רשות הרבים חולפת באמצע השדה וחוצה אותו לשניים הרי הם כב' שדות ויש להותיר פאה בכל אחת. וא"כ אמר האמרי אמת הרי הראש הוא כרשות הרבים. גמור כי הראש מלא במחשבות ורעיונות ואין לך רשות הרבים גדול מזה, ולכן גם כתיב לא תקיפו פאת ראשכם כי בראש כביכול יש שתי רשויות. ובהמשך הפסוק כתוב ולא תשחית פאת זקנך כי זקן זה יחיד.

יט כג. וכי תבואו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל וערלתם ערלתו את פריו שלש שנים יהיה לכם ערלים לא יאכל. הגמ' בסוכה דף לה. אומרת, אומר היה רבי יוחנן ממשמע שנאמר את פריו איני יודע שעץ מאכל הוא מה ת"ל עץ מאכל להביא עץ שטעם עצו ופריו שווה ומאי ניהו פלפלין שנמי חייבים בערלה. ויש להקשות ע"כ בשב"מ הוצרך ריבוי מיוחד שפלפלין חייבים בערלה ומדוע הם לא נכללים בשאר פירות? ויש ליישב בזה שמצינו ברש"י בבראשית א יא בטעם שנתקללה האדמה כאשר אדם הראשון חטא הוא מכיוון שהקב"ה אמר לא תוצא הארץ וגו' עץ פרי דהיינו שטעם עצו ופריו שווה והאדמה לא שמעה בקול ה' והוציאה עץ לא בטעם הפרי. והנה מבואר בכמה מקומות ובהם בשפת אמת פרשת קדושים שהטעם של דין ערלה הוא משום שכשחטא אדם הראשון בעץ הדעת ונתקלקלה האדמה שנאמר בה קוץ ודרדר צמיח, מאז עד שלוש שנים יש בעץ כוחות רעים וזהו הטעם של דין ערלה. והנה מצינו שמי שלא חטא באכילה מעץ הדעת לא נענש. והדוגמה לכך הוא מהמדרש רבה בראשית יט ה שחור האכילה את כל החיות והבהמות מלבד עוף החול וכולם נענשו במיתה מלבד עוף החול שלא אכלה ובאמת לא נגזר עליה מיתה. והנה כיוון שישוד ערלה הוא מחמת החטא של העצים והחטא שלהם הוא משום שלא נתנו טעם בעץ ככפרי, ובסוכה מבואר שהפלפלים טעם העץ כטעם הפרי ולכך היה הוי"א שלא יהיה חייב בערלה כי בו אין את הקללה ואין בו כוחות רעים. ובשב"י הוצרך ריבוי מיוחד לחייבו משום דסדנא דארעא חד הוא. גנא דפלפלי.

יט לב. מפני שיבה תקום. איתא בגמ' קידושין לג. כל תלמיד חכם שאינו עומד עומד מפני רבו נקרא רשע ואינו מאריך ימים. יש להקשות מה זה העונש הזה ואינו מאריך ימים מדוע זה מידה כנגד מידה כאן? וי"ל כי המאריך ימים זוכה להיות בשיבה ושיקומו מפניו והוא כיוון שאינו קם לא יזכה שיקומו בפניו. חת"ס.

יט לב מפני שיבה תקום וגו' ויראת מאלוקיך. הגמ' בברכות כח. מספרת על רבי זירא כשהיה נחלש מרוב עמלו בתורה היה יושב על פתח ביהמ"ד ואמר שיעשה זאת כדי לקבל שכר שהוא קם לתחיית ה**חכמים**. ורבים תמהו ע"כ הרב כתוב באבות א ג אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב ע"מ לקבל פרס. מתוך ה'בני יששכר' דהפסוק והזרת פני זקן מסתתים ביוראת מאלוקיך' היינו שזהו העצור והא שרי. כי ראוי שכל אדם יעשה ע"מ להוסיף לעצמו ירי"ש, וכמו שכתוב באבות שם אל תהיו כעבדים וכי' ויהא מורה שמים עליכם. דהיינו שכל האיסור היינו שכר לעוה"ב, אבל בשביל להוסיף ירי"ש דאי שהוא ראוי.

יט יח. לא תקחו ולא תטור. כל ת"ח שאינו נוקם נכחש אינו ת"ח - יומא כב: וביאורו כמו נחש שעוקץ ואין לו שום הנאה בזה כי הכל אצלו כטעם של אפר (גמ' בתענית), ה"ה ת"ח צריך שינקום את נקמת ה' בלא שום הנאה. לא להנות גם במקום שנוקמים נקמת ה'. ואם נהנה, שלא יקום. וד"ל.

יט יח. ואהבת לרעך כמוך. יש לפרש עפ"י מה דאיתא בגמ' שאומן שונא בני אומנותו. וכאן התורה מצווה אותו ואהבת לרעך, אפי' שהוא כמוך והיינו אומן כמותך אתה מצווה לאהוב אותו. כתב סופר.

כ יז. ואיש אשר יקח את אחותו וכו' חסד הוא. איתא בקידושין מו: המקדש אחותו שמואל אמר אדם יודע שאין קידושין תופסים וגמר ונתן לשם מתנה. ונראה לרמז מכאן כשמואל, ואיש אשר יקח את אחותו חסד הוא והיינו דחמעות הם לשם חסד והיינו מתנה. גבעת פנחס.

כ כה. והבדלתם בין הבהמה הטהורה לטמאה ובין העוף הטמא לטהור. יש להקשות מדוע בבהמה הקדים טהורה לטמאה, ובעוף הקדים טמא לטהור? ויש ליישב ע"פ הגמ' בחולין סז: שבבהמות יש יותר טמאות מן הטהורות, ואילו בעופות יש יותר טהורות מטמאות. והנה הבדלה פירושה הפרשה. והפרשה הכוונה שמפריש את המיעוט מהמרובה. ולכך כשמתחסיים להבדלה בבהמה כתב המועט, והיינו הטהורה, מהמרובה דהיינו בהמה הטמאה. משא"כ בעוף שהמועט בו הוא הטמא כתב ומבדיל הטמא מהטהור שהטהור הוא מרובה. קרן לדוד.

מאמרי מוסר וסיפורים מענייני הפרשה

פרי ולכן תיקן האר"י לקבל ע"ע אהבת ישראל לפני התפילה. וכעין זה היה שכתב הבצל שם טוב שיע"י אהבת הבריות זוכים לאהבה ה' אלינו. **ומובא בספר מנורת המאור** שהנזרה שלא יסובב צער לזולתו וסייעוהו מהמשמים שרצונו יתקיים וזוכה לבנים כשרים ומיטתו שלימה. והחזו"א אמר שהדרגה הכי גבוהה שניתן לשאוף אליה היא לעבד את החיים בלי לצער אף יהודי. וברור שגם מי שחלילה נכשל בזה עשה הכל שלא ישוב לעניין הזה שוב. וכשיש אהבה בין הבריות אז הקב"ה לא דן את האדם לפי מעשיו אפי' שהם גרועים. ואיך אוהבים הרי יש כ"ח הרבה חסרונות לשני? **סיפר רבי מנחם צבי ברלון** שלפני שנים היה בחיפה ליד שחלה במחלה קשה מאוד שגרמה לו פצעים ונפיחויות ששינו לו מראה מעורר אימה. הרב ברלון הלך יחד עם עוד כמה ת"ח לבקרו וכשנכנסו לחדרו עברה בהם תחושת סלידה, הוא היה נראה מפתח ביותר. לפתע נכנסה אמו של הילד חיבקה את הילד ואמרה בקול גדול מי הילד הכי מתוק בעולם, מי הילד הכי חמוד בעולם, תוך כדי שהיא מרעיפה עליו נשיקות וחיבוקים לרוב. האם האמא לא ראתה את הנפיחויות והפצעים שבפני בנה? ורודאי שהיא ראתה, אך הדבר לא הזיז לה כלל כי זהו בנה וכיוון שכן היא התעלמה לחלוטין מכל החסרונות. וכך צריכה להיות אהבת הבריות, לאהוב בלי לראות את הפגמים והחסרונות כאהבת האם לבנה.

מצינו אצל גדולי ישראל אהבת הבריות עד אין קץ. נביא כאן מעט סיפורים על אהבת גדו"י לבריות והשקעתם הרבה בזה. **לאדמו"ר** רבי מנחם מנדל מוויז'ני צ"ל הייתה הרבה שחלתה במחלה קשה והיא הייתה בעיירה חרוקה. באחד הימים היא הייתה אמורה לעבור טיפול קשה ומורכב והרבי היה בלחץ גדול במשך כל היום. בסוף היום הגיע המברק שהטיפולי הצליח והרבה הבריאה בחסדי שמים. הרבי שמע זאת והוקל לו, אך מיד הוא התעצב אז ליבו, לשאלת בנו מדוע הוא עצוב ענה הרבי עד לא מזמן חשבתי שהצלחתי להגיע לדרגת ואהבת לרעך כמוך, כעת ראייתי כמה הוקל לי כשמצב בתי השתפר והתחלתי לחשוב האם גם אצל האחר הייתי מרגיש כזאת הקלה?? וכן מסופר על רבי ישעיהלה מקרסטירי שפעם כשבנו היה חולה היה מאד עצוב והעצבות המשיכה גם כשבנו הבריא. לשאלת בניו ביתו מדוע הוא כה עצוב הוא ענה, כעת אני מרגיש שהעצבות שלי שאל ילדי היא לא ממש כמו אצל האחר ועי"ז היה דווה ליבי. **רבי לוי יצחק מברדיטשוב** פעם הגיע לבקר יהודי שהיה במצב לא גסיסה והנה לפתע היהודי החל לבכות מי היה על, כ"ח הרבה עבירות עשיתי, כמה פעמים הכנסתי את בוראי, מי יודע מה מצפה לי שם בשמים. בשמוע ד"ז רבי לוי יצחק מיד הוא לקח קלף ודיו וכתב הנני נתן את כל השכר של המצוות שיש בפרושי מאז שנולדת עד עתה לפלוני אלמוני החולה והוא הגיש אז זה לחולה. החולה ראה ד"ז והוא התרגש מאוד ומת עם חיוך על פניו. כשיצאה נשמתו שאלו השמש עד כדי כך? ענה רבי לוי יצחק כדאי לתת את כל העולם הבא שלי בשביל לשמח יהודי. כאלו הם גדולי ישראל שיודעים להעריך את הכלל הזה בתורה. **אצל האדמו"ר** רבי שלמה מזוועיל ישן במשך תקופה בחור מישיבת חברון. בחבור ביקש מהרבי שחרבי יעיר אותו בשעה 6 בבוקר, הרבי ענה אני לא יכול, קח שוקן מעורר שיעיר אותך. היה בטוח שזה לא יגבול שחרבי הולך לישון מאוחר, אך ככל שחלפו הימים כל יום היה בחבור משכים קום והוא רואה עין בעין שחרבי עד שעות ארוכות לפני שם. בחרדת קודש הוא ניגש לרבי וטלה תורה היא וללמד אני צריך, אם חרבה עד אז מדוע הוא לא יכול להעירני בשעה שביקשתי? ענה הרבי ואמר אני לא מסוגל להעיר אותך למרות שזה רצונך כיוון שהלעיר בבוקר זה גורם מעט צער, למרות השמחה שיש לך בזה שחברת בקס מוקדם אך את הצער הקלשו הזה אני פשוט לא מסוגל לעשות ליהודי.

כידוע לרבי אריה ליון היתה אהבת ישראל מאין כמוה, גם לחולי נפש וגם במקרים קשים ביותר. פעם שאל אותו אחד הרואנים הגדולים כיצד הוא מצליח לטפל בחולי הנפש ברמה כ"כ גדולה, אמר רבי אריה מה שאני עושה אני אוהב כל אחד מהחולים כגופי ואני נותן להם לשפוך כל מה שעל ליבם במשך שעות ארוכות, ודו"ח אני משתתף עמו בצערו באופן אמיתי וזה המרפא. ודו"ח יכל לעשות רק רבי אריה ליון. **רבי עובדיה יוסף** לאחר מלחמת יום הכיפורים היה יושב שעות ע"ג שעות בכדי לסתור להתייר עגונות שבעליהן עזבו על צילומי שניים ודיסקיות ומראות קשים שגרמו לו לבכי ואף גרמו לחולי גדול בעיניו ששביל מזה עד לפטירתו. טיפולה של עגונה אחת היה לו קשה במיוחד ודרש ממנו ממתץ אדיר. בשעה שתיים בלילה הוא ישב לכתוב את הפסק שמאמר אותה וכשסיים הוא קרא לאחד מבניו והורה לו להתקשר לביתה לומר שהיא מותרת. השעה היתה שתיים לפנות בוקר והבן אמר לאביו אבא אולי כדאי לכתוב למחר כעת היא כנראה ישנה. אמר רבי עובדיה היא לא ישנה, מחר הדיון שלה ובוודאי היא מתפתכת במיטתה מרוב מתח האם היא תהיה מותרת להינשא או לא. הבן התקשר וכשענתה הרב עובדיה לקח את הטלפון ואמר כאן מדבר עובדיה יוסף התרתי אותך. כמה דמעות של אושר נשפכו באתה שיחה.

בעת שהרב מבריסק כיהן ברבנות בעיר בריסק נתפס ע"י השלטונות סוחר שהעלים מס. העונש על אותו ענין היה גלות לסיביר שכללה עבודת פרך. הרב קרא לעו"ד ממוחל ששנה ופרש והיו לו קשרים טובים בבתי המעצר ואמר לו

ואהבת לרעך כמוך: בפרשה שלנו מובאים הרבה לאווין ועשין של בין אדם לחברו שכבראשם המצוות עשה הגדולה והידועה של ואהבת לרעך כמוך שנאמר ע"ז בחז"ל שזה כל גדול בתורה. ופרשו חז"ל בשבת לא. ואהבת לרעך כמוך – מה ששני עליך אל תעשה לחבריך. וידוע שהלל אמר לאותו גוי שרצה להתגייר על רגל אחת מה ששני עליך אל תעשה לחבריך זה כל התורה. והעניין הזה לא אהבת בריאם זה דבר שצריך חיזוק כל ימות השנה ובפרט בימים אלו שבהם מות תלמידי ר"ע משום שלא מספיק נהנו כבוד זה בזה לרום דרגתם, ואנו מצווים לעשות בדק בית בעניינים אלו. ובספר הברית האריך שאת העניין הזה על אהבת רעים צריך לקיים בסור מרע ועשה טוב בדיבור ובמעשה. בסור מרע בדיבור יזהר מכל עניין שלא רצה שידברו עליו, וכן במעשה יזהר לא לעשות לחברו שום דבר שאהיה חפץ שיעשו לו. וכן בעשה טוב לומר לשני מילים המשמחות אותו, ולתת לו עצות טובות, ולהזהירו מנוקים, ולרחם עליו. ויזהר לשמוח בשמחת חבירו ולהתעצב בצערו של חברו. ובכל עניין שחושב ועושה יחשוב מה היה רוצה שהשני יעשה אילו זה היה קורה הפוך עליו. וכן יחשוב על האחר כאילו הוא בנו אוהבו ועי"כ יזכה לקיים את העניין הגדול של התורה 'ואהבת לרעך כמוך', ועי"ז יושפע שפע ממעל עד בלי די. ובראיתו הראשונים כתבו שמצוות אהבת כל אחד ואחד מישאל צריכה להיות כגופו ממש, כי עם ישראל הוא כגוף אחד. והירושלמי ממשיך על עניין הנקמה משל לאדם שחנך בטעות את ידו האם יעניש כעת את היד החותכת ויחנך אף אותה? וזהו לא תיקום ולא תיטור. וישעיהו על הנהיג לומר כל בוקר הריני מקבל על עצמי מצוות עשה של ואהבת לרעך כמוך, ועי"כ הוא מרוויח שברגע אחד הוא מקיים מיליוני מצוות כנגד כל היהודים שבעולם. וידוע מחז"ל שאהבת ישראל קודמת לאהבת ה', כי לקב"ה חשוב יותר שהאדם יאהב את חבירו ועי"ז יהיה ניתן להגיע לאהבת ה', **ובתנא דבי אליהו** מופיע שזאת הבקשה היחידה שהקב"ה מבקש מישראל אני נתתי לכם הכל ולא חיסרתי ממכם כלום ומה אני מבקש מכם שתהיו אוהבים זה את זה ותהיו מכבדים זה את זה.

וידוע הסיפור מחז"ל על שני חברים מאוד טובים שהאחד ירד מנכסיו והוא החליט ללכת לבקש את חברו העשיר שיעזר לו, אך דן עקא החבר העשיר היה הר מבעבר לגבול והוא החליט שבחצות הלילה הוא יחצה את הגבול לביתו של חברו, והנה בבואו לחצות את הגבול הוא נתפס ונשפט למוות בעוון ריגול, לא עזרו לו תחנוניו הוא נכלא ונשפט סופית למוות. שמוע ע"כ ידידו העשיר ניסה להפעיל את כל קשריו אך ללא הועיל. לבסוף אמר החבר לממונים עליו, לכל הפחות שחרורוהו שייפרד ממשפחתו. הנהלת הכלא הסכימה אך בתנאי שאותו עשיר יעמוד במקומו, ואם העני לא יחזור העשיר יהיה ערב לו ויעלה על המוקד במקום חברו והעשיר הסכים. העני רץ לביתו להיפרד ממשפחתו ולאחר הפרידה בדמעות הוא פנה לצאת מביתו אל שווא רואה שהדלתות חסומות אשתו נעלה את היתב מכל הכיוונים מבלי יכולת לצאת בשווא"א. הבצל התחנן שלא נעים לו מידידו הטוב שימות במקומו אך האישה מסרבת לפתוח את הדלתות. למעשה באמצע הלילה הבצל מצא פרצה, הוא קפץ מהחלון ורץ חזרה לבית סוחר. בהגיעו למעבר הגבול הוא רואה מרוחק את חברו מובל לגרדום, מיד הוא החל לצעוק תחליפו אותו זה אני צריך למות, אך החבר העשיר צועק מה פתאום אני מת אני כבר בדרך. והיווכחו המעניין שנעשה ברחוב של עיר הגבול לאוזני המלך שאמר אני חיוב להכיר שני רעים וידידים כאלו גדולים שמוכנים למות זה בשביל זה. כאשר נוכח המלך בגלל הגדול בעיניו הוא אמר אני פוטר את שניכם ממוות ובלבד שתצטרפו להיות החבר השלישי שלכם, ע"כ מחז"ל. הקב"ה כשרואה אהבה גדולה שיש בין שני אנשים, דבר ראשון הוא נמנע מהתנישים, ולא עוד אלא שהוא נהיה בחברתם. זה המסר של המדרש המיוחד הזה. ויש להוסיף בפסקי כתוב ואהבת לרעך כמוך אני זה מה שייחזקת לכאן? ויש ליישב משל לאב שהיו לו שני בנים אחד הלך לעיר חרוקה ושם עשה חיל בעסקיו עד שהתפך לעשיר גדול, השני נשאר ע"י אביו והיה שילומל גדול הוא לא הצליח כלל בעסקיו. לאחר כמה שנים החל השני בא להתחתן אך לא היתה לו פרוטה להוצאות הנישואין, המלץ לו אביו שילך לאחיו הגדול ויבקש ממנו עזרה. ואכן הוא עשה כמצוות אביו ויצא לדרך החרוקה, בהגיעו לארמון אחיו היה פנה לשומר הארמון ואמר לו אמור לבנה"ב שאחיו הגיע לכאן, הוא נכנס לפנים האדון הורה לומר אין לי אחים אני לא מכיר בזה. הוא העלוב הלך לביתו בבושת פנים. התיקום היחידה של נגזזה והוא חזר לאביו שבור ורוצץ. לימים האח הגדול היה צריך לעשות עסקה גדולה שכדי לעשותה הוא נצרך לתעודת זהותה של אביו. הוא שלח שליחים לאביו שיתא את התעודה שלו, אך אביו לא נענה כלל. הוא ראה את חז"ל והחליט לסטוע לאביו. כשהגיע לבית אביו, אביו אמר לו תקשיב אם אח שלך זה לא אח שלך, אז אני לא אבא שלך... הקב"ה אומר לנו אתה רוצים שאני אהיה אבא שלכם שאני אענה לכם בעת צרה אז ואהבת לרעך כמוך ואז תזכו לאני ה'. מרבץ זמיר כהן.

ומכוח האהבה שיש ליהודי עם זולתו הוא זוכה שכל המצוות שעם ישראל מקיימים או שייך גם אליו ויש לו שייכות במצוות שהחבר מקיים, כך כותב רבי חיים ויטאל. **רבי שלום מבעלז** כותב שיע"י אהבת הבריות נתפסים הדוינים לחסד ורחמים. **וכע"ז כתב בעל התניא** שאהבת הבריות היא הגורמת לפתוח שערי שמים ושהתפילות יעשו

עד לך שיש לי משפט שאני עלול להישלח אליו לסיביר אבקש ממך שתעזור לי. הוא סיפר שהאשמה על המס נפלה עליו, העו"ד שמע זאת ואמר, היה לא תהיה הרב לא ישלח לסיביר אלא יישמונו דם את התיק של הרב, יש לי מהלכים בבתי המשפט ואני מסכים לסכן עצמי בשביל הרב. בנה שמע זאת ואמר לעו"ד האם אתה בטוח שאתה יכול? ענה העו"ד בשביל הרב אעשה הכל. ואז אמר לו הרב דע לך שזה לא אני אלא זה מישהו מחליטות ואני מרגיש כאילו זה אני ממש. העו"ד ניסה להתחמק ואמר שמסכים להסתכן רק בשביל הרב, אך הרב לחץ עליו בדמעות, ואכן העו"ד דאג שיקרנו את התיק של אותו יהודי. **בנו של החפץ חיים** הוציא קונטרס מהנהגות אביו ושם הוא כתב סיפור מעניין, אבי היה יושב ליד השולחן כשסביבו ערמות של עשרות ספרים פתוחים על הסוגיה בה הוא עסק, והנה על פעם שנכנס אליו יהודי הוא היה סוגר את כל הספרים ומאזין לבקשת היהודי. פעם שאלתי את אבי, מספר בנו של החי"ח, מה הטעם הוא סוגר את הספרים שאח"כ הוא מתקשה לפתוח אותם שוב במקומות שאחז, הרי כל רגע יקר וחשוב לו עד מאוד? ענה החי"ח ואמר אני קל לי כסף לעשות חסד בממוני ואין לי כוחות לעשות חסד בגופי מה שאני כן יכול זה להאזין לכאבים של אנשים, ואי"כ תאר לעצמך באת אלי יהודי ורוצה לשפוך את ליבו והוא רואה ספרים פתוחים מה הוא חושב כשהוא אצל מנחם שילך והראש שלי נתון בספרים בלבד, ולכן אני סוגר את כל הספרים כדי לתת הרגשה ליהודי שכולי פנוי אליו וכל תשומת ליבי רק אליו. **רבי בן ציון אשול** היה מפורסם באהבת כל יהודי באשר הוא. פעם נכנס יהודי לשאלו איזה שאלה מצחיקה וכל הבחורים מסביב צחקו, לאחר שיצא אמר רבי בן ציון נכון מאוד שזה מצחיק אבל כשהורגים את מישהו לא יפה ללצחוק. והנה מעשה בשיבה שהיתה מכת גניבות ויום אחד עלו על הגג בשעת גניבתו מיד תפסוהו כל הבחורים ואזקו אותו. לפתע הבחין רבי בן ציון בנהירה של בחורים שיוצאים מהישיבה, הרים רבי בן ציון את ראשו ושלל מה קרה? ענו הבחורים תפסו את הגג, מיד אמר רבי ב"צ ולהיכן נוהרים לראות בהוצאה להורג, ממתי שמענו שמורת להכללים פני הגג? האם דינו של הגג למיתה? כזה היה רבי"צ אוהב כל יהודי גם אם הציק זמן רב לשיבה..

רבי מרדכי מהרמטריטוביץ היה ידוע כאוהב ישראל עצום מאוד, היו לו דפנות לסוכה יקרות מאוד שקיבל מאבותיו הקדושים. ומסופר שפעם גביר גדול היה חפץ לקנות ממנו את הדפנות בסכום גדול מאוד שהיה יכול לחיות מהסכום הזה בריווח למשך שנים רבות, אך רבי מרדכי על אף שמצבו היה דחוק מאוד הוא לא הסכים לשמוע ע"כ בידעו את הקדושה שיש לו מזה. אך פעם הוא שמע על איזה יהודי שמצב קשה והוא זקוק מאוד לעצים להסקה ואין מי שיתן לו ד"ז מיד הוא נתן את עצו הסוכה, כי אהבת הבריות של הייתה חזקה עד למאוד וברגע שידע שמישהו יכול להרוויח מכך חיים בריאים הוא מיד נתן את החפץ הכי יקר שלו. **צריך לדעת שלאהוב** יהודי ולהשקיע בשבילו זה לא דבר קל כלל וכלל אבל שכרו של העושה הוא רב עד למאוד כאן בעולם הזה, וזאת מלבד השכר הרב השמור לו לעולם הבא. יש יהודי בשם רבי יהודה פולק שחי עמנו לאוי"ט. לפני כמה שנים בהגיעו לגיל שבעים הוא אסף את כל צאצאיו וסיפר את סיפורו. הוא היה ילד כבן שבע כשפרצה השואה האיומה ואז הוא ומשפחתו ברחו ממקום למקום עד שלבסוף נלקחו לגטו ומלחמת עבודה ולמחנות ריכוז ובמו עינו הוא ראה כיצד טובחים בבני משפחתו ובבני עירו ולמרות שלא היו לו סיכויים לשרוד, משמים רצו שהוא ישרוד את הכל והוא נשאר בחיים. כשהסתתמה המלחמה הוא גילה שהוא השריד האחרון מכל משפחתו הענפה ומלבד דודה אחת לא נשאר כלום משפחתו כולם עלו על המוקד. אותה הדודה שמעה שהוא נשאר והיא עשתה מאמצים כבירים להביאו אליה, היא היתה גרה בלונדון וכשמצאה אותו מיד הביאה אותו אליה ופרשה את חסותה עליו. כמבון שש השנים הקשות שעברו על הילד השאירו את חותמן עליו, הוא לא ידע להתפלל ואת קצת המילים שלמד בחידר לפני השואה הוא כבר הספיק לשכוח לגמרי. מיד לאחר מכן הוא חגג את שמחת הרב מצווה שלו בעליה לתורה ויוגה הוגנית, אך אז לפתע התעוררו בו המראות מלפני המלחמה. הוא נזכר בשמחת הרב מצווה הגדולה שעשו לאחיו הגדול, שבו אחיו אמר דברי תורה ונהרה שנפכה על פני אביו, ואמו הוויחה דמעה של נחת בעזרת הנשים. דמעות הציצו את פניו, ואז הוא חשב לעצמו אני נשארתי מכל המשפחה גם אני צריך ללמוד תורה כמו כל האחים שלי וההורים ולמלמה בקודש. באחד הימים נודע לו שגם באנגליה אפשר ללמוד תורה בישיבות של רבי משה שניידר, הוא היה ילד בן שלוש עשרה ולאחר בקשת רשות מדודתו הוא טע לשיבה, ילד בן 13 קטן וגנום אך עם עיניים דולקות ונשואות הוא הצליח להיכנס לראש הישיבה אז הוא סיפר לו שהוא ניצל מהתופת והוא אוהב ללמוד תורה. ראש הישיבה חבקו בחום ושאל אותו האם הוא יודע ללמוד גמי והנער עונה לא רק שאינו יודע גמי אלא אף לקרוא אוכל בקושי יודע. ואז אמר לו ראש הישיבה אילו הייתי יכול הייתי לומד עמך בצעמי אך טרדות הישיבה והעול הכספי שלה מעסיקות אותי מבוקר לערב, מה שאני מציע זה שתינסך לשיבה ותחפש מישהו שילמד אותך ואם תימצא תוכל להישאר כאן. והנה נכנס לך צעיר להילל הישיבה וראה את כל הריחאת והברכה, הוא נעמד ליד קבוצת לומדים התנצל על ההפרעה וסיפר בקיצור: אני ניצול שואה הייתי שש שנים במחנות השמדה. במה אפשר לעזור לך?

שאלו הבחורים. והוא ענה בעדינות אני מחפש חברותא שילמדו איתי... באישור ראש הישיבה. הבחורים אנהו ואמרו ברצון היינו עושים את זה אבל אין לנו רגע זמן אנו עסוקים בסוגיות כבדות מהבוקר עד הערב אין לנו זמן להתחיל מא-ב. וכך כשהוא מסמיק הוא עבר מחברותא לחברותא וכולם אותה התשובה, אחרי יום שלם של בקשות וזירות ונשנות הציע לו אחד הבחורים שהוא יכתוב מודעה בפתח בית המדרש שהוא מעוניין בחברותא שילמד אותו ללמוד ומי שיכול יראה את זה וישב אליו במקום לטרוח כ"כ, הוא שמע לעצה וכתב מכתב והוא חיכה וחיכה במשך שלושה ימים. לימים הוא סיפר שאלו היו שלושת

ידיעות

שאלה: מה אפשר ללמוד מהסיפור של מות שני בני אהרן? **תשובה:** כתב בעל השואל ומשיב שחטא נדב ואביהו היה שרצו להתקרב יותר מהראוי להם והיינו שרצו להתעלות יותר ממה שאפשר להם ולכן מתו. וילפינו מזה שכל אחד צריך ללכת לפי מדרגתו ויכולתו, ואם אדם קופץ ועושה דברים רוחניים מעל מדרגתו ויכולתו סופו שישבר ויפול. וכבר אמרו חז"ל על ג הקב"ה בוכה ואחד מהם הוא מי שאי אפשר לו לעסוק בתורה והוא עוסק, וכל אחד מרגיש על עצמו את היכולת שלו ומי שעושה מעל מדרגתו סופו ליפול ולהפסיד גם את דרגתו. משום שעל האדם לדעת כי גם אם לא הגיע לדרגתם של גדולי הדור זה לא אומר שהוא לא מספיק מושלם, כי כל אחד כפי יכולתו הוא הכי גדול שיש, ויש שיכולים ללמוד 10 שעות ביום ולכן כשלומדום פחות מכן הם חוטאים. ומאידך יש שיכול ללמוד שעותיים ביום ואם למד שעותיים זה נחשב שעשה רצון ה' בשלימות יותר מההוא שיכול 10 ולומד רק 8. אותו דבר אחד שיכול לשמור על פיו כראוי ואם דיבר פ"א לשה"ר הוא יענש ע"כ מאוד, ויש מי שכל היום לא שולט על פיו ואם התגבר פעם אחת ביום הוא הנפך להיות כאדם גדול ממש כי זה היכולת שלו. כמובן שצריך להתרגל לעלות עוד ועוד ברוחניות, אך צריך להיות שמח ומרוצה ממה שהתאמץ וכך יצליח.

שאלה: מה נוהגים בפסח שני? **תשובה:** ביום פסח שני יש להרבות בשמחה, ובמקלות החסידים נהגו לאכול מצות וכן נהג ג"כ הסטיפלער, והחזו"א אחז שלא יאכלו מצות ביום זה משום דהוי ככל תוס'ף. השנה פסח שני חל ביום האחרון של תענית בה"י ויש בזה מנהגים שונים האם יאמרו אז סליחות והאם יצאמו ויכ"א ינהגו כבמקומו. כמ"כ יש דעות שביום זה נפטר רבי מאיר בעל הנס, שגדולי הדורות אמרו שאדם הקוק לישועה יאמר אלקי נר דמאיר ענני ומועיל לכל צרה ובפרט ביום זה ידליק נר ויתן צדקה לע"נ רבי מאיר ויאמר אלקא דמאיר ענני ועי"כ יצא מכל צרה.

שאלה: כתב המג"א או"ח רפ"ג ז שבימי הספירה היו גזירות על עם ישראל, מה הם הגזירות שהיו אז? **תשובה:** לפני קרוב לאלף שנים בסוף ימיו של רש"י העריכם כבשו את הארץ, האפיפיור שהיה בצרפת שמע על כך הוא קרא למסע לארץ ישראל לגאול אותה מידי הישמעלים, המון העם והאספסוף שהתאסף באסיפות שלו תפרו על דש בגדם צלב והחלו לעלות לגאול את הארץ, וזה נקרא מסע הצלב. כמו תמיד לא היה להם כח לחכות להגיע לארץ ובדרך הם עברו דרך כפרים של יהודים ושם הם טבחו ושחטו את היהודים שלא הסכימו להמיר את דתם. בחלק מהמקומות ההגמון של המקום ניסה להגן על היהודים ללא הצלחה באחד המקומות ההגמון הודיע ליהודים שהוא נותן להם יום להחליט האם הם ממירים את דתם או שהוא מסגיר אותם, באותו היום הם היו ספונים באחד מאולמות הארמון ששם ההגמון נתן בידם את ההחלטה, כעבור יום ההגמון בא לראות מה החליטו הוא ראה אלק יהודים שוכבים ללא רוח חיים לאחר ששחטו את אתה על קדושת שמו, (פולמוס חריף ומזעזע התנהל אז בין גדולי הראשונים האם הותר להם לעשות זאת) השאר שנשארו חיים אולצו להמיר את דתם ומשלא הסכימו הוקדעו קדושת שמו וכך עלו למוקד עשרות עיירות של יהודים קדושים וטהורים שיצאה נפשם על קדושת שמו יזכרם אלוהינו לטובה ויקום לענינו נקמת דם עבדיו השפוף.

שאלה: אדם מוקף בצרות טרדות חוסר שלוה, מה העצה לכך? **תשובה:** מובא בחז"ל (סוטה מב) שרבי שמעון בן יוחאי אומר קריאת שמע היא ההנהגה ושמירה מפני אויבים, בספר אור החמה מרבי משה קורדבירו רבו של הארז"ל מובא שאע"פ שהשכינה קופצת בשבועה וגזירת רעה על האדם עם כל זאת היא נותנת לו זמן ואפשרות לבטלה והוא ע"י שיכווין בקריאת שמע על שחרית. פניני פרי"ש.

שאלה: ממה היצר הרע מפחד? **תשובה:** מתפילה שלנו מעומק הלב, הוא שם לנו רגל ולא נותן לנו זמן לזה, ולכן אדרבה כשאדם רוצה להצליח בחיים אין לו לפחד מעיפיות או מחוסר נוחות הוא יסתגר בחדר יסיר ממנו את הטלפון וידבר עם הקב"ה מעומק ליבו ועי"ז בקשתו בודאי תתקבל.

הימים הקשים ביותר בחיינו. למרות הדברים הנוראים שהוא עבר בשואה אבל כעת כשחשב שסוף סוף הגיע אל המנוחה והנחלה וס"ס הוא יוכל להגשים את החלום שלו וללמוד תורה ה' הוא ראה איך זה בורח לו מהידים. וכך כשהוא מרוסק לגמרי הוא נשא תפילה לה' שיתן לו מי שילמדו עמו, והנה בסופו של היום השלישי נגשו אליו לפתע שני בחורים מבוגרים ואמרו לו אתה הוא זה שכתב את המודעה? והוא ענה כן! מיד הם התנצלו שהם לא היו בישיבה בימים האחרונים כעת שהם רואים את המודעה הם רוצים ומעוניינים מאוד ללמוד עמו, ובו במקום הם קבעו עמו חברותא למשך כל שעות היום עד שהוא עלה על

ידיעות

שאלה: בפרשתנו ומקדשי תראו. מה ההפסד המיידי באלו שמדברים בשעת התפילה? **תשובה:** המהרש"ם אומר שהמזלזלים בכבוד התפילה ומדברים בה נסתם להם השפע של הפרנסה ר"ל.

שאלה: למי קוראים הרוצח השקט? **תשובה:** ללחץ דם גבוה. לחץ דם גבוה זה דבר שאחוז גדול מהסובלים מזה לא יודעים כלל שיש להם לחץ דם גבוה, ולחץ דם גבוה גורם למחלות לב קשות ואירועים מוחיים, והדבר נגרם כמובן ע"י מאכלים לא בריאים ובפרט ריבוי מלח, וכן ע"י עישון סיגריות. והדרך להימנע מזה היא ע"י תזונה בריאה, ומומלץ ע"י כלל הרופאים וכן כתבו גדולי ישראל במכתבם לבדוק עניין זה מפעם לפעם ובפרט אם יש מקרים כאלו במשפחה.

שאלה: כשלאדם יש ביקורת על בן זוגו, מה הדרך היעילה להעביר את הביקורת בלי שייצור פיצוצים? **תשובה:** אם זוגי לשיחה את הבן זוג ואז אומר היה מקרה כזה וכזה, לי זה יותר טוב אם היחס היה אחרת, והיינו להדגיש שהבעיה היא בי שאני נפגע ולא להתמקד בזה שהפוגע לא בסדר ואז הדברים יותר מתקבלים על הלב. בשונה מזה, כשאומר אתה פגעת בי למה אתה עושה לי כך, ואז זה סיבה להשיב חזרה. הדרך האמיתית היא לומר אני טיפוס בעייתי בדברים האלו ואני מעוניין בשביל הרגשות שלי שיעשו לי טוב ואז הדברים נכנסים יותר ללב.

שאלה: האם זה מזיק שנותנים דמי כיס לילדים? **תשובה:** הסיבות שכדאי כן לתת: היות והמושגים הגשמיים של הילדים גדלים והולכים. לכן רוב הילדים (וכל שכן המתבגרים) זקוקים לקצת כסף לבזבזים, עבור בריאותם הרגשית. דבר נוסף זה דרך להשפעה רגשית ורוחנית, רבי יעקב אדלשטיין אמר כי כשהורים נותנים דמי כיס לילד לפני טיול וכדומה, זהו ביטוי מורגש של אהבה כלפיו, ואז גם כשהם מטיפים לו מוסר הוא יודע שהם עדיין אוהבים אותו. כמ"כ זה הבעת אמון כי יחד עם דמי הכיס, הילדים מקבלים את המסר החשוב של אחריות אישית על הכסף, ואת התחושה שהורים סומכים עליהם שישתמשו בכסף בצורה נכונה. דמי הכיס מהווים הזדמנות ללמד את הילד (וגם את המתבגר) מה ההבדל בין 'צריק' לבין 'רוצה'. מה שאתה 'צריק', אתה הרי מקבל מההורים מכלאל. אתה 'רוצה' הרבה דברים, וזה מובן, אבל כעת אתה לומד שלא כל מה שאתה רוצה אתה מקבל. יתכן שבפעמים הראשונות הילד יתלהב ויבזבז את הכסף מהר. בשלב זה יתכן שלא נכון 'לבגר' אותו במהירות, וכדאי להבין לרוחו שכעת הוא רוצה לבזבז. אם הילד גמר את הכסף מהר, ורוצה מקדמה/הלוואה על חשבון השבוע הבא? זו הזדמנות מצוינת ללמד אותו לימוד חשוב לחיים, שיש לצרוך רק כסף שקיים אצלנו כעשוי, ולא לחיות על חשבון מקדמות והלוואות: יתכן שהוא לא יאחז את זה, ואולי אף ישתמש בדמעות או בהתרסות, אבל כך בדיוק הוא לומד את הלך השלואי שכל המבוגרים ידעו. רבי יחיאל פליסקין.

הלכות בפרשה

מפני שיבה תקום. ההלכה היא שצריך לקום מפני אדם בן 70. ובכל ספק אם הוא בגיל 70 י"א שצריך לקום מדין ספק דאורייתא. ויש שכתבו שפטור מדין רובא וחזקה דרובא אינם זקנים וחזקה דמעיקרא ולי"צ לקום. **מפני שיבה תקום.** הנוסע באוטובוס ועולה זקן לאוטו, האם צריך לתת לו את המקום? העולם רגיל לחשוב שכן, אבל שבט הלוי ח"ב יו"ד קד' כתב שהמנוחה חלולת רק חיוב לקום לשם כבוד, אבל אין דין לתת לו את שלל. ובמקום שעלול להיווצר חילול ה' צריך לתת לו את מקומו.

הלכות טומאת כהנים המצויים היום והרבה מהם נוגעים גם לישראלים מאת: 'התאחדות טהרת כהנים' 08-3132020 כל המידע לכהנים במקום אחד: בתי חולים, מרכזים רפואיים, כבישים, אתרים, טיולים, מוזיאונים, טיסות, תחבורה ציבורית ניתן לקבל עדכונים בשלוחה 9, או בפקס, או בדריס פלוס, או במייל a083132020@gmail.com טלפון בית ההוראה 08-3132020 שלוחה *

איש אמו ואביו תיראו. לכאורה למה לא קמים להורים שנכנסים לחדר? י"ל שהם מוחלים ומהני. אבל אע"פ

דרך המלך ונהיה כאחד הבחורים המתמידים בישיבה. לבחורים האלו שבאו ללמוד עמו קראו טוביה ומשה, הם השקיעו במא-ב ועד סוגיות קשות בעיון. והנה הפלא ופלא מספר רבי יהודה פולק כל הבחורים שהיו עסוקים בסוגיות הקשות ולא היה להם זמן אלי יצאו אנשי עסקים טובים ומוצלחים, אבל אותם שנים שלמדו איתי טוביה ומשה פתחו לגדולי החיים עמנו כיום עד 120 חלל הם רבי טוביה וייס ורבי משה שטרנבוך. ללמדך שהדרך הנכונה היא לא דווקא בעמל התורה בלבד, אלא כשיש עמה גם אהבה לזולת ובדאגה לו ונתינה לשני. ואהבת לרעך כמוך. הרבה מהסיפורים מהספר 'פלא דורש' לרבי אילן גולד.

שחינה

שמהני מחילה, בכ"א הידור היינו קימה מועטת זה כן צריך לעשות.

והדרת פני זקן. כתבו הפוסקים שאם יש ת"ח שעומד בתור במכולת, בבנק או אצל הספר וכדו' חייב להקדימו משום כבודו. ועיין בתשובות והנהגות א תקלב שהרחיב בטעם למה צריך להקדימ בזה.

לא תשנא את אחיך בלבבך ואהבת לרעך כמוך. יש חקירה ידועה מה קורה באחד שלא אוהב את השני אך גם אינו שונא אותו, האם עובר רק על עשה של ואהבת או שזה גם לאו של לא תשנא. מחדש הרב שך שאין משוה באמצע. אלא מי שלא אוהבים ב- 100 אחוז אלא ב-70 אחוז אזי ב-30 אחוז הותרים שונאים אותו. וכשאמר רבי מאיר צבי ברגמן דברים אלו לרבי חיים קניבסקי הביא לו רבי חיים ראייה מדכת"ב ויאהב גם את רחל מלאה ומיד אח"כ כתיב וירא כי שנואה לאה, וזה סותר כי מקודם אמרנו שאהב את לאה ורק את אהב יותר ממנה, אלא רואים שאם לא אוהב במאה אחוז אזי גם שנאה יש כאן. וע"ע באור החיים בפרשה יט יז שגי'כ מבואר בדבריו שאם לא אוהב כאחיו ממש הרי"ז כשנאו. ובחפץ חיים באהבת ישראל וכן בחרדים לח יט מבואר שכל תרעומת שהורמל שאל ידבר עמו אפי' ג' ימים הוי כשנאו ועובר על לאו דאורייתא דלא תשנא.

וכתובת קעקע לא תתנו בכס. מה הדין לכתוב עם העט על היד שאין בזה קעקוע, האם מותר לכתחילה או אסור מדרבנן. במנחת חינוך מצווה רג א את א כתב לאסור מדרבנן. אך השבט הלוי ח"ג סימן קיא פליג אמנחת חינוך וס"ל שמותר לכתחילה ואין בזה בעיה כלל.

שאלה בחושן משפט מתוך מנחת שלום: מה דינו של אדם ששכר צימר במירון לל"ג בעומר ולא בא? **תשובה:** פשיטא שחייב לשלם לבעל הצימר את הפסדו, ואפי' אם לא עשו קנין, שהרי הפסיד אנשים אחרים מחמתו. הלכה זו מקורה בשו"ע סימן של"ג שם מדובר בפועלים, וכן נפסק להלכה למעשה בשכירות בתים. אם עשו קנין, בזה אף אם לא היה יכול המשכיר להשיג שוכרים אחרים, חייבים לשלם. אופן הקנין: או בחתימת חוזה, או אפי' בסיכום סופי דרך הטלפון, שנחשב סייטומא, ולרוב הדעות סייטומא דביבור קניא. אם הודיע השוכר שאינו יכול לבוא בזמן סביר שאפשר למצוא שוכרים אחרים, פטור מלשלם. באופן שהשוכר חייב לשלם, נחלקו הפוסקים אם משלם שכירות מלאה, או כשיעור פועל בטל, דהיינו שני שליש, שהרי המשכיר נהנה מכך שהבית נשאר נקי. למעשה השוכר יכול לשלם רק שני שליש. באופן שאירע אונס אמיתי לשוכר פטור מלשלם בכל אופן, ואפילו אם בעל הבית הפסיד מחמתו. מלבד אם שילם דמי קדימה שהדמי קדימה שפארים אל המשכיר. הוא הדין באופן שהזמינו טנדר בחברת הסעות וביטלו ברגע האחרון.

חידות

חידון שינון הפרשה לפי סדר הא-ב. א. קדושים תהיו כי קדוש? **אני. ב.** עד מתי לא תלין פעולת שכיר? **בוקר.** **ג.** למי לשמור מתנות מהשדה? לעניי ו... **ג. ד.** "לא תישא פני...?" **ד. ה.** "תוכיח את עמיתך" הוכח. **ו.** אמר רבי עקיבא זה כלל גדול בתורה: ואהבת לרעך כמוך. **ז.** ארץ ישראל? **זבת חלב ודבש. ח.** איהו חלק בחטאת מפרט: **ח. ט.** איסור ודבש. **ט. ט. ט.** מה יעשה המשלח את השעיר לעזאזל- יכבס בגדיו. **כ.** איהו מצווה סמוכה למצוות השבת? **כיבוד הורים. ל.** איך כתוב שצריך לשלם לפועלים באותו היום? **לא תלין פעולת שכיר אתך עד בוקר.** **מ.** עונש המקלל אביו ואימו? **מות יומת.** **נ.** שלמים ביום השלישי נקראו? **נותר. ס.** עושים על ראש השעיר? **סמיכה. ע.** לפני מי לא לתת מכשול? **עיוור. פ.** מתנות העניים שבה? **פאה. צ.** "שטפו אמיתך"? **צדק. ק.** והייתם... **קדושים. ר.** "לא תלך..." בעמך? **רכיל. ש.** איהו בגד אסור ללבוש? **שעטנו. ת.** "איש אימו ואביו..." **תראו.**

חידות פרשת שבוע: א. פסוק בפרשת 'אחרי מות' שיש בו 4 פעמים את המילה 'בד' **ב.** פסוק פרשת 'קדושים' שיש בו 4 פעמים את המילה 'צדק' **ג.** 3 איסורים בפרשה שמוזכר בהם דם? **ד.** איפה כתוב שהכהן הגדול היה מקריב תור ביום כיפור? **ה.** מה הכהן הגדול שם על ראש השעיר המשתלח אחרי שעלה בגורל? **ו.** חולצה לבושים, ומכנסים? **ז.** כמה מבני אהרון מתו? **ח.** איהו

112

{ אז נדברז }

פרשת אחרי-קדושים תשפ"ה | גליון מס': 689 | לסדר: "יום בשורה הוא ואנחנו מחשים?!"

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל:

a8447168@gmail.com

אנחנו זקוקים למעט 'מצלצלים'
לקראת הדפסה מחודשת של הספר
'המסולאים בפד' - תורה,

לקראת חג השבועות.

התקבל מידע מהימן שישנם אנשים
שיושג להם כסף מיותר!!! ואליהם אנחנו
פונים... נא להסדיר את העניין בהקדם

(פירוש האפסיונות כמפורש למטה)

רוצים להיות שותפים

בהוצאות העלון?

בבנק: בנק פארי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא (ע"ר)

באשראי: "נדרים פלוס"

(שם קופה: עלון אז נדברז)

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי:

052-7683095

אמת מה נהדר מראה רווק הדר בעיר בצאתו בלי פגע...

יהודי אחד ניגש אלי ואמר לי הרגש מבהיל על הרעיון... אין לי רשות להשאיר את זה אצלי אפילו שבוע אחד... ובכן: סיפר לי אותו יהודי: מידי בוקר אני אומר קרבנות לפני התפילה... ואז אני אומר: רבון העולמים אתה ציוותנו להקריב קרבן התמיד... ועתה בעונותינו חרב ביהמ"ק... ואתה אמרת ונשלמה פרים שפתינו... לכן יהי רצון שיהא שיח שפתותינו חשוב ומקובל כאילו הקרבנו קרבן התמיד... עד כאן מוכר? **ובכן: המשך אותו יהודי ואמר:** הרי אוטוטו משיח יבא ויבנה בית המקדש ואז כבר לא נצטרך להגיד את זה... כי זהו!!! יש כבר בית המקדש ויש קרבן התמיד ומלאה הארץ דעה את ה'... ואז ה' גם יבטל את היצר הרע... ומאז הכל יסתדר... אני כבר אוכל ללכת ברחוב בלי קרבנות מרים בשמירת עיניים... כבר לא יהיו גיוגול בראש... כבר לא יהיו ניסיונות... היצר הרע יפסיק להציק לי... אותו יהודי תיאר לי את זה בעיניים בורקות!! זהו!!! נסיים עם היצר הרע אחת ולתמיד... **אבל!!! המשך אותו יהודי ואמר:** דווקא אז יצטרכו לתקן תפילה חדשה בקרבנות... רבון העולמים אתה ציוותנו להתגבר על היצר הרע ולשמור על העיניים ולהקריב לפניך יום יום את תמצית דמינו ומילוי סיפוקנו תמיד בבוקר ובבין הערביים... אבל מה לעשות!!!! שכעת גזרה חכמתך יתברך לבטל את היצר הרע ומאז 'אין אנו יכולים לעלות ולהתעלות ולזכות את דמינו ויצרנו למענך ית'... ולכן!!! אתה אמרת ונשלמה פרים שפתינו... ולכן מה?? כאן סיים אותו יהודי בחידוש גדול ואמר לי: כנראה!!!! כנראה שבמקום להגיד פרשת התמיד... יגידו כל בוקר נניח 'כי תצא מחנה על אויבך ונשמרת מכל דבר רע... כי ה' אלוךך מתהלך... ולא יראה בך ערות דבר'... ושחט אותו על ירך המזבח... אנחנו נגיד את הפרשות מהסוג הזה ואח"כ אנחנו נגיד: יהי רצון כאילו הקרבתי שמירת עיניים... כאילו הקרבתי חמש דקות צפיה ברשת... מה לעשות- ואתה אמרת ונשלמה פרים שפתינו... לפחות זה...

ההרגש הזה הוא מבהיל!!! ואני חושב שזה אמיתי להחריד!!! לא כ"כ משנה אם אנחנו נגיד את זה או לא נגיד... אבל בטוח שככה נרגיש!!! אנחנו נתגעגע להזדמנות שכבר נחמצה!!! וזה מסר מאוד חשוב לכל אלו שכבר רוצים לסיים את המשחק!!! אז זהו!!! שתשאלו את אלו שמשחקים כדורגל... והם יספרו לכם שמגרש זה משהו חיובי... לא מחפשים שיסתיים המשחק... המשחק אמנם יאלץ להסתיים אבל כל עוד אני בועט ואני שחקן של ה' אני הולך להתגעגע לזה...

משום מה אנחנו מאוד הרבה מתעסקים עם נפטרים ועם נשמות ועם עליות נשמה... אבל לחינם! כי המגרש האמיתי פה!!! והם כל היום צופים עלינו!!! שחקן... תתחיל כבר להתרכז... תפסיק כל היום לפזול לצופים... תפסיק לחכות מתי תשב שם בימים אשר אין בהם חפץ... כי כשתגיע לשם אתה תתרפק על 'שעה אחת של עמידה בניסיונות בעולם הזה מכל חי העולם הבא'...

מה שבטוח זה שמדי שנה ביום כיפור יש לנו שתי פעמים קריאת התורה!!!! אחת בבוקר של יוה"כ פ' ששם קוראים אחרי מות שזה עבודת כהן גדול בקודש הקדשים ואת זה אנחנו קוראים על תקן של ונשלמה פרים שפתינו... כי זה מה שהיה אז 'דורו ראו ושמחו ואילו במנחה של יוה"כ פ' אנחנו שוב קוראים בתורה והפעם לא בפרשת אחרי!!! אלא בפרשת קדושים!! ושם אנחנו לא קוראים על קודש הקדשים של הכהן גדול!!! אלא זה פרשת עריות שזה 'כבר הקודש קדשים שלי ושלך בכל רגע נתון ובכל יציאה לרחוב!! זו הפרשה שמדברת על 'מעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו'... שאנחנו מסתגרים עם הקב"ה בקודש הקדשים בעיצומה של יציאה לרחוב... וזה כבר לא נשלמה פרים שפתינו... זו קריאה עדכנית... מעשית... 'יומיומית'!

כן... כמו שהכ"ג לאחר עבודת פנים הוא יוצא לעזרת נשים ואז הוא קורא בתורה, ומה הוא קורא?? את העבודה שהוא בעצמו עשה היום!! אז אצלנו אותו דבר קורא במנחה... במנחה של יום כיפור כולם מוזמנים לקריאת התורה שלי... ואני קורא... את מה?? את העבודה היומיומית שלי בקודש הקדשים של הדק' אמות שלי!!! **אז זהו!!! שיום יבא ויתהפכו היוצרות...** קריאת התורה של עבודת יו"כ אנחנו כבר לא נקרא בגעגועים כי זה יהיה הלכה למעשה... אבל כשנגיע למנחה ויקראו שם פרשת ניסיונות בקדושה... שם יופיעו הדמעות... שם נתרפק בגעגועים עזים על המפגן היומיומי שזכיתי לתת לה' בעוד התגברות ועוד עמידה בניסיונות... ואוי... איך לא ידעתי להעריך... אוי איך לא קלטתי שבאותה שעה כל צבא השמים עצר את נשימתו והכהנים והעם העומדים בעזרה בירושלים של מעלה כשהיו רואים את השם הנכבד והנורא מפורש בוקע מכל כולי בזעקה אילמת-רבש"ע אתה נמצא גם פה!!! היו כורעים ומשתחווים ואומרים: מי כעמך ישראל גוי אחד-- בארץ... ואז אנחנו נגיד רבש"ע: גלוי וידוע לפניך שאם היה כעת יצר הרע הייתי מתאמץ להתגבר לפניך באהבה כמצוות רצונך כמו שכתבת עלינו בתורתך על ידי משה עבדך... אבל כיון שאת הצפוני הרחקת מעלינו אשר על כן: יהי רצון מלפניך מלך רחמן שתשוב ותתענג על הנחת רוח שכבר עשיתי לפניך וזכור לי ברית ראשונים שראית אותי ברגעים כ"כ קשים שוב ושוב נופל ומתגבר... שוב ושוב מועד ומתאבק וחוזר חלילה... כן... ככה פחות או יותר הולך להיראות הקרבנות שלנו לפני התפילה מידי בוקר לעתיד לבא... אבל אם כבר אז כבר... אם כבר עשיתי השוואות... אז כיום, מידי יום הכיפורים במוסף, כשאנחנו מסיימים את סדר העבודה... הרי בסוף אנחנו שרים: אמת מה נהדר היה מראה כהן גדול בצאתו בלי פגע... כאוהל הנמתח... כזר הנתון... כברקים היוצאים... ואנחנו מסיימים במשפט: אשרי עין ראתה כל אלה... דורו ראו ושמחו... אז זהו!!!! שלעתיד לבא אנחנו נעמוד באותה שעה ביום כיפור... וכבר לא נשיר על הכה"ג אמת מה נהדר... אבל כנראה ישירו עליך... אמת מה נהדר היה מראה רווק הדר בעיר בהאבקו במלחמת היצר ובצאתו מעוד מאבק איתנים אמנם צולע אבל מנצח...

תיקון והבהרה משבוע שעבר...

בשבוע שעבר כתבתי תיאור על בחור בן עליה שבכל פינה בחיים הוא מוצא בעיה הלכתית. ומסוגל להסתובב ב-4 מניינים בשטילבאך כדי לצאת ידי חובת כל הלכות תפילה. וניסיתי איכשהו להסביר למה זה לא תקני...

וכצפוי המאמר הזה גרר תגובות!!!! לא חשבתי אחרת... **הבעיה העיקרית שלי** היא בקיצוניות והקוטביות של התגובות... היו כאלו שהזדעזעו מאוד מאוד ומחו בכאב... הם טענו שיש במאמר הזה נימה של זלזול ביהודי שחי ונושם הלכה... ומה תעשה עם מאי דקיי"ל שמיום שחבר ביהמ"ק אין להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה...

זו הייתה התגובה הזועמת!!! נו... התגובה הזו עדיין לא מוציאה אותי מגדרי כי יש לי מה לענות... (בפרט שהמכנה המשותף בין כל אלו שצעקו עלי שאף אחד מהם למעשה לא מתנהג כמו אותו בחור... כך שאם ככה, מה אתם רוצים?? דבר שני: אני במקרה כן מגיע משם!! אני כן הייתי כזה... ובמאמר זה קצת יותר אפרט) דא עקא!!! שמה שהכי הטריד אותי זה דווקא התגובה

הנלהבת מהעבר השני של המתרגם... היו יותר מידי אנשים **שיותר מידי התלהבו** מהמאמר הזה!!! וההתלהבות הבלתי מסויגת שלהם הלחיצה אותי באמת! כי ההללו חברה... הצגתי פה במאמר הזה קונפליקט אמיתי... הבאתי סיטואציה שבחור בן עליה מגיש בפני הסתבכויות הלכתיות שאין לי מה לענות לו!!!

לא מצאתי נוסחה הלכתית אין לסדר את זה ו... ורק מה?? מאוד ברור לכבוד קדושת ההתנהלות שלו לא תקנית... אז ההלל... למה אתה מתלהב כ"כ?? אנחנו עדיין בבעיה!!!! לעת עתה ידו של אותו בחור על העליונה... כי הוא מעוגן בהלכה ואני לא... ושוב: אני לא חוזר ביי! עדיין ברור לי שההתנהלות שלו לא תקנית ואני עדיין מחפש הגדרה... אבל לעת עתה הוא העביר לי את הכדור ואני זה שצריך להוכיח את חפותי... הוא כעת 'המוחזק' ואני 'המוציא מחבריו'!! **ואנחנו מוכרחים להעמיד את זה בצורה שכוונ, שתבין:** אני מקצוע

התקשרו אלי והתחילו להסביר לי את מה שאמרתי במילים מקצועיות... קוראים לזה או סי די... חברה... אני לא יודע מה זה או סי די... וגם אם אני כן יודע... בשורה תחתונה אם משהו מופיע מולי עם שו"ע מפורש אני לא יכול לו או סי די... כי מה זה משנה... אלף או סי די ואחד יעקרו וי"ד אחת שבתורה לא תעקר...

ולכן ההתלהבות היוצאת דופן מהמאמר הזה היא עדיין די מוקדמת... ולכן עכ"פ אני ממקום ההכנעה האישית שלי כלפי התורה!!! נאלץ להגיד אמן בעל כורחי ולנענע בראשי דווקא לאלו שהגיבו בחריפות נגד מה שכתבתי ובראש ובראשונה למסור מודעא שח"א... לא התכוונתי לזלזל בשום ס"ק בהלכה... ורק אחרי שהבהרה הזו ברורה עד הסוף!!! כעת אני יכול שוב לפתוח את הנושא ולנסות להסביר... וגם עכשיו!! אם אצליח להסביר מה טוב, ואם לא אז אני מוסר מודעא מראש ש-ידו של ידידי המדקדק בהלכה על העליונה ועפר אני תחת כפות כל ס"ק במ"ב.

ובכן: כבר לפני חצי שנה הבאתי דוגמה שלטעמי מאוד ממחשבה... כידוע: יש דין ליטול ידיים לפני התפילה, ואם אין לו מים, אז קיי"ל ע"פ הלכה שהוא מחויב לחזר אחר מים **ארבעה מילין לפניו ומיל לאחריו!!!**

כלומר: נניח אתה גר ברמת שלמה בי"ם וקמת בבוקר וגילית שיש הפסקת מים נרחבת... נו... מה עושים?? רוכן אליך השו"ע ואומר: צדיקל שלי... תגיד לי מה התכניות שלך היום... לאן אתה מתכנן בלאו הכי ללכת היום? והיה!! אם אתה לומד במיר... ובלאו הכי אתה הולך לשם... אז נדרש ממך לטרוח וללכת ד' מילין עד שם בשביל מים... **ההמשך בעמוד 3-4 בגיליון זה...**

כלומר: נניח אתה גר ברמת שלמה בי"ם וקמת בבוקר וגילית שיש הפסקת מים נרחבת... נו... מה עושים?? רוכן אליך השו"ע ואומר: צדיקל שלי... תגיד לי מה התכניות שלך היום... לאן אתה מתכנן בלאו הכי ללכת היום? והיה!! אם אתה לומד במיר... ובלאו הכי אתה הולך לשם... אז נדרש ממך לטרוח וללכת ד' מילין עד שם בשביל מים... **ההמשך בעמוד 3-4 בגיליון זה...**

כלומר: נניח אתה גר ברמת שלמה בי"ם וקמת בבוקר וגילית שיש הפסקת מים נרחבת... נו... מה עושים?? רוכן אליך השו"ע ואומר: צדיקל שלי... תגיד לי מה התכניות שלך היום... לאן אתה מתכנן בלאו הכי ללכת היום? והיה!! אם אתה לומד במיר... ובלאו הכי אתה הולך לשם... אז נדרש ממך לטרוח וללכת ד' מילין עד שם בשביל מים... **ההמשך בעמוד 3-4 בגיליון זה...**

כלומר: נניח אתה גר ברמת שלמה בי"ם וקמת בבוקר וגילית שיש הפסקת מים נרחבת... נו... מה עושים?? רוכן אליך השו"ע ואומר: צדיקל שלי... תגיד לי מה התכניות שלך היום... לאן אתה מתכנן בלאו הכי ללכת היום? והיה!! אם אתה לומד במיר... ובלאו הכי אתה הולך לשם... אז נדרש ממך לטרוח וללכת ד' מילין עד שם בשביל מים... **ההמשך בעמוד 3-4 בגיליון זה...**

כלומר: נניח אתה גר ברמת שלמה בי"ם וקמת בבוקר וגילית שיש הפסקת מים נרחבת... נו... מה עושים?? רוכן אליך השו"ע ואומר: צדיקל שלי... תגיד לי מה התכניות שלך היום... לאן אתה מתכנן בלאו הכי ללכת היום? והיה!! אם אתה לומד במיר... ובלאו הכי אתה הולך לשם... אז נדרש ממך לטרוח וללכת ד' מילין עד שם בשביל מים... **ההמשך בעמוד 3-4 בגיליון זה...**

כלומר: נניח אתה גר ברמת שלמה בי"ם וקמת בבוקר וגילית שיש הפסקת מים נרחבת... נו... מה עושים?? רוכן אליך השו"ע ואומר: צדיקל שלי... תגיד לי מה התכניות שלך היום... לאן אתה מתכנן בלאו הכי ללכת היום? והיה!! אם אתה לומד במיר... ובלאו הכי אתה הולך לשם... אז נדרש ממך לטרוח וללכת ד' מילין עד שם בשביל מים... **ההמשך בעמוד 3-4 בגיליון זה...**

כלומר: נניח אתה גר ברמת שלמה בי"ם וקמת בבוקר וגילית שיש הפסקת מים נרחבת... נו... מה עושים?? רוכן אליך השו"ע ואומר: צדיקל שלי... תגיד לי מה התכניות שלך היום... לאן אתה מתכנן בלאו הכי ללכת היום? והיה!! אם אתה לומד במיר... ובלאו הכי אתה הולך לשם... אז נדרש ממך לטרוח וללכת ד' מילין עד שם בשביל מים... **ההמשך בעמוד 3-4 בגיליון זה...**

נקודה למחשבה בבין אדם לחבירו... מעשי!! ישומי! כאן ועכשיו!

מישהו עורר אותי לתמיהה: בתחילת מגילת רות, כתוב שנעמי חזרה ממובא לבית לחם. היא חזרה שבורה ורצוצה... היא איבדה שם את בעלה ואת שני בניה וגם את כל העושר הרב היא איבדה וכשהיא חזרה לבית לחם... כתוב 'ותהום כל העיר לקראתה ותאמרנה הזאת נעמי'!!!! ואז היא עונה להם: אל תקראנה לי נעמי, קראן לי מרה וכו'...

השאלה הזעקת: נשים יקרות ושכנות נכדות: אני מאוד מאוד מתפלל עליכן... אתן רואות שנעמי חוזרת כ"כ שבורה... אתן שמות לב שהיא נראית לא טוב... אתן מבינות שהיא עברה כמה טרגדיות... אז למה אתן צריכות להגיד לה את זה בפרצוף 'הזאת נעמי'?? אז נכון שכך אתן חושבות... אז מה... לכן צריך להגיד לה את זה ולזרות לה מלח על הפצעים??

שאלה חזקה!!!! מה תגיד?? כן... זה היה הפרצוף של השכנות באותו דור... הם היו קלאפטות... אז זהו שלא!!! אם תדפדף לסוף המגילה... אתה תראה שהנביא מתאר דווקא את השכנות בשותפות הכי כנה וסימפטית... ולא סתם אלא מקדישים לשכנות פסוקים שלימים!!! ותאמרנה הנשים אל נעמי ברוך ה' אשר לא השבית לך גואל היום... ותקראנה לו השכנות שם לאמר יולד בן לנעמי, ותקראנה שמו עובד... אני אמנם לא חתן התנ"ך אבל אני לא מכיר מקום בתנ"ך מקום שהשכנות כ"כ שותפות כנות ועוטפות כמו השכנות של נעמי...

בקיצור: אז אם בסוף מגילת רות היו לנעמי שכנות טובות שרגישות ושמוחות איתה... אז מה קרה להם בתחילת המגילה?? למה בתחילת המגילה הם כ"כ מעליבות 'הזאת נעמי'??

והתשובה יותר מידי פשוטה: סליחה... זה לא שהתשובה פשוטה... אלא השאלה לא מתחילה... אדרבה... השאלה הזו מאוד מאפיינת את הדור החסום שלנו...

שתהיה לי בריא... נעמי חוזרת משדי מואב!!! נראית זוועה!!! שכלה את בעלה ואת שני בניה... ואנחנו השכנות רואות אותה ככה חוזרת... מה אתה רוצה שאנחנו נעשה?? אתה רוצה שלא תהום כל העיר אחריה? אתה לא רוצה שכולם יבואו וישאלו הזאת נעמי? אין בעיה!!! לא נעשה את זה... אז מה אתה רוצה שאנחנו כן נעשה??

שנשתק ? ! ? שנברח?? שנחמוק?? שנשחק ראש קטן כאילו הכל כרגיל... ייאמני לא קרה כלום... אה... אבל קרה... ועוד איך קרה... אז זהו!!! שרק נתלחש מאחורי הגב שלה מחוסר נעימות... ראיית? ראיית את נעמי? היא נראית נורא... הזאת נעמי?? ותכל'ס... לדבר על זה עם נעמי עצמה?? חס ושלום!!! אנחנו הרי לא רוצים להעליב... נו... ומה תהיה התוצאה?? נעמי תכנס לבידוד חברתי!!!! כל השכנות מתרחקות ממנה... אף אחת לא דורשת בשלומה כ'... כי הרי ייאמני הכל טוב... סליחה: למה אתה חושב שזה יותר נעים?? מי אמר לך שלשאלו 'הזאת נעמי' זה פחות טאקט מלברוח ולחמוק ולתת תחושה של ראש קטן כאילו הכל בסדר... וכי זה נראה לך יותר נעים מלהציף ולשאל בהשתתפות כנה הזאת נעמי??

כן כן!!!! צריך לדעת שבדור שלנו!!! אם יש בין אדם לחבירו שאנחנו הכי נגועים בו... זה ההתחמקות האובססית שלנו מלהתמודד ולהישר מבט מול מקרים לא נעימים!!!! כל טרגדיה שאנחנו מזועזעים ממנה ואנחנו מתקשים להגיב... אנחנו פשוט בורחים!!!!

הבריחה הזו ייאמני משדרת לנו התחשבות!!! או כאילו עסקים כרגיל... כאילו אנחנו לא רוצים לדרוך על יבלות... אבל אנחנו לא קולטים שעל הדרך אנחנו פשוט גוזרים על הבן אדם המתמודד בלאו הכי... אנחנו גוזרים עליו בין הייתר בידוד חברתי... וזה כבר מתנה אישית שלנו למתמודד!!! ואם אנחנו בספירת העומר ונדרש מאיתנו להתחזק בבין אדם לחבירו זו אחת מהנקודות הדחופות ביותר שצריך לשים אותם בראש סדר העדיפויות...

אם אחת מהשכנות עברה אירוע קשה... זה יכול להיות ילד לא בריא... זה יכול להיות תהליך לא נעים של גירושין... בפרט שלפעמים מדובר בדברים מביכים ולא נעימים... מול כאלו דברים אין מה לטייח... אין מה לשחק ראש קטן ולהמשיך עסקים כרגיל... אם נעמי חזרה שבר כלי משדה מואב... אנחנו לא נמלט מלפגוש אותה ולהגיד בשיא הסימפטיות... נעמי... מה קרה לך... את נראית לא טוב... שים לב: זה לא נאמר בצורה של שאלה חפנית... תספרי לנו מה קרה... לא!! זו תגובה נורמלית ובולת נמנעת של שתי שכנות שנפגשות וכולם מבינים שקרה משהו... ואין אפשרות שלא להציף את זה!!!! היינו מאוד שמחים שלא נצטרך להגיע ל-ותהום כל העיר הזאת נעמי... אבל מה לעשות שזה קרה!!!! וברגע שזה קרה... אין לנו את הרשות לשחק ראש קטן ולבנות פה חומה של ניכור... אנחנו מוכרחים להציף את זה ממקום נקי וכנה... ונעמי עונה: אל תקראנה להם: אומה, תקראנה לי מרה... לא משנה מה היא ענתה ומה הם אמרה... הנושא הוצף... עלה על השלחן... דיברנו על זה וכעת ברוכה הבאה נעמי... לא משנה אם את נעמי או מרה... אנחנו איתך!!!

סליחה על הביטוי: אבל אחד מהשיקולים הכי מוכרים והכי מפרגים... זה שברגע שאבא של חבר שלי נפטר... מאותו יום מאוד מאוד נזהרתי שלא להזכיר את אבא שלי או את המושג אבא לידו... כי אם אני אגיד אבא אז זה יזכיר לו שאין לו אבא וזה יצער אותו... כנ"ל אם מישהו נהיה נכה ולא יכול ללכת אז לפתע מצאתי את עצמי מהלך לידו בחשך כדי לא להזכיר לו שהוא נכה... מכיר את זה?? אתה קולט את הטמטום שבוזה?? בן אדם נכה!! אף אחד לא צריך להזכיר לו שהוא נכה!! הוא פוגש את הנכות שלו 24 שעות!!! אם אתה יכול לעזור לו במשהו... זה שאם רגלים אין לו... לפחות חברים... כי החברים מתחילים להיות אבל אם על הדרך... לא זו בלבד שהוא הפסיד רגלים הוא גם הפסיד חברים... כי החברים מתחילים להיות רגישים במקומו ולא יודעים איך להידבר איתו... אז את הרגישות האמיתית החמצת בענק ואת הרגישות הכי לא קשורה אימצת בענק... אז זהו שאני רוצה להגיד לך: שאם יש לך חבר שפתאום נהיה מרותק לכסא גלגלים... אל תחשוש לרוץ לידו... תהיה רגוע... הוא לא צריך את הריצה שלך בשביל לזכור שהוא נכה... הוא צריך אותך נורמל!!! להיות איתו... לזרום איתו נורמלי... ולפעמים לשאול אותו... אוה... איך אתה מסתדר... אני יכול להגיד לך משפט... הוא לא גורף במאה אחוז או בשמונים אחוז בודאי: רובא דרובא של האנשים המתמודדים לא צריכים שירגיעו אותם שלא נורא!!!! ההיפך הגמור... הרבה יותר מפרגן להם שאומרים להם: אומה, איזה קשה לך... איך אתה מסתדר... (בינינו) זה מה שאתה חושב עליו... וזה מה שעושה לו הכי טוב לשמוע... אתה תהיה בהלם... ומסיבה נורא פשוטה: כי מי שנאלץ להתמודד... הוא כבר מתמודד!!! אם אתה יכול לתמוך בו זה פשוט לעמוד מול האמת כמות שהיא ולהגיד לו: אני במקומך לא הייתי מסוגל... כמובן שתמיד יש יוצא מן הכלל... אבל גם פשלות הכי גדולות הם לא יהיו מחלל משוער כמו מלברוח ולהתנתק... בנפשנו הדבר... אמר ר"ע: ואהבת לרעך כמוך...

סליחה על הביטוי: אבל אחד מהשיקולים הכי מוכרים והכי מפרגים... זה שברגע שאבא של חבר שלי נפטר... מאותו יום מאוד מאוד נזהרתי שלא להזכיר את אבא שלי או את המושג אבא לידו... כי אם אני אגיד אבא אז זה יזכיר לו שאין לו אבא וזה יצער אותו... כנ"ל אם מישהו נהיה נכה ולא יכול ללכת אז לפתע מצאתי את עצמי מהלך לידו בחשך כדי לא להזכיר לו שהוא נכה... מכיר את זה?? אתה קולט את הטמטום שבוזה?? בן אדם נכה!! אף אחד לא צריך להזכיר לו שהוא נכה!! הוא פוגש את הנכות שלו 24 שעות!!! אם אתה יכול לעזור לו במשהו... זה שאם רגלים אין לו... לפחות חברים... כי החברים מתחילים להיות אבל אם על הדרך... לא זו בלבד שהוא הפסיד רגלים הוא גם הפסיד חברים... כי החברים מתחילים להיות רגישים במקומו ולא יודעים איך להידבר איתו... אז את הרגישות האמיתית החמצת בענק ואת הרגישות הכי לא קשורה אימצת בענק... אז זהו שאני רוצה להגיד לך: שאם יש לך חבר שפתאום נהיה מרותק לכסא גלגלים... אל תחשוש לרוץ לידו... תהיה רגוע... הוא לא צריך את הריצה שלך בשביל לזכור שהוא נכה... הוא צריך אותך נורמל!!! להיות איתו... לזרום איתו נורמלי... ולפעמים לשאול אותו... אוה... איך אתה מסתדר... אני יכול להגיד לך משפט... הוא לא גורף במאה אחוז או בשמונים אחוז בודאי: רובא דרובא של האנשים המתמודדים לא צריכים שירגיעו אותם שלא נורא!!!! ההיפך הגמור... הרבה יותר מפרגן להם שאומרים להם: אומה, איזה קשה לך... איך אתה מסתדר... (בינינו) זה מה שאתה חושב עליו... וזה מה שעושה לו הכי טוב לשמוע... אתה תהיה בהלם... ומסיבה נורא פשוטה: כי מי שנאלץ להתמודד... הוא כבר מתמודד!!! אם אתה יכול לתמוך בו זה פשוט לעמוד מול האמת כמות שהיא ולהגיד לו: אני במקומך לא הייתי מסוגל... כמובן שתמיד יש יוצא מן הכלל... אבל גם פשלות הכי גדולות הם לא יהיו מחלל משוער כמו מלברוח ולהתנתק... בנפשנו הדבר... אמר ר"ע: ואהבת לרעך כמוך...

סליחה על הביטוי: אבל אחד מהשיקולים הכי מוכרים והכי מפרגים... זה שברגע שאבא של חבר שלי נפטר... מאותו יום מאוד מאוד נזהרתי שלא להזכיר את אבא שלי או את המושג אבא לידו... כי אם אני אגיד אבא אז זה יזכיר לו שאין לו אבא וזה יצער אותו... כנ"ל אם מישהו נהיה נכה ולא יכול ללכת אז לפתע מצאתי את עצמי מהלך לידו בחשך כדי לא להזכיר לו שהוא נכה... מכיר את זה?? אתה קולט את הטמטום שבוזה?? בן אדם נכה!! אף אחד לא צריך להזכיר לו שהוא נכה!! הוא פוגש את הנכות שלו 24 שעות!!! אם אתה יכול לעזור לו במשהו... זה שאם רגלים אין לו... לפחות חברים... כי החברים מתחילים להיות אבל אם על הדרך... לא זו בלבד שהוא הפסיד רגלים הוא גם הפסיד חברים... כי החברים מתחילים להיות רגישים במקומו ולא יודעים איך להידבר איתו... אז את הרגישות האמיתית החמצת בענק ואת הרגישות הכי לא קשורה אימצת בענק... אז זהו שאני רוצה להגיד לך: שאם יש לך חבר שפתאום נהיה מרותק לכסא גלגלים... אל תחשוש לרוץ לידו... תהיה רגוע... הוא לא צריך את הריצה שלך בשביל לזכור שהוא נכה... הוא צריך אותך נורמל!!! להיות איתו... לזרום איתו נורמלי... ולפעמים לשאול אותו... אוה... איך אתה מסתדר... אני יכול להגיד לך משפט... הוא לא גורף במאה אחוז או בשמונים אחוז בודאי: רובא דרובא של האנשים המתמודדים לא צריכים שירגיעו אותם שלא נורא!!!! ההיפך הגמור... הרבה יותר מפרגן להם שאומרים להם: אומה, איזה קשה לך... איך אתה מסתדר... (בינינו) זה מה שאתה חושב עליו... וזה מה שעושה לו הכי טוב לשמוע... אתה תהיה בהלם... ומסיבה נורא פשוטה: כי מי שנאלץ להתמודד... הוא כבר מתמודד!!! אם אתה יכול לתמוך בו זה פשוט לעמוד מול האמת כמות שהיא ולהגיד לו: אני במקומך לא הייתי מסוגל... כמובן שתמיד יש יוצא מן הכלל... אבל גם פשלות הכי גדולות הם לא יהיו מחלל משוער כמו מלברוח ולהתנתק... בנפשנו הדבר... אמר ר"ע: ואהבת לרעך כמוך...

סליחה על הביטוי: אבל אחד מהשיקולים הכי מוכרים והכי מפרגים... זה שברגע שאבא של חבר שלי נפטר... מאותו יום מאוד מאוד נזהרתי שלא להזכיר את אבא שלי או את המושג אבא לידו... כי אם אני אגיד אבא אז זה יזכיר לו שאין לו אבא וזה יצער אותו... כנ"ל אם מישהו נהיה נכה ולא יכול ללכת אז לפתע מצאתי את עצמי מהלך לידו בחשך כדי לא להזכיר לו שהוא נכה... מכיר את זה?? אתה קולט את הטמטום שבוזה?? בן אדם נכה!! אף אחד לא צריך להזכיר לו שהוא נכה!! הוא פוגש את הנכות שלו 24 שעות!!! אם אתה יכול לעזור לו במשהו... זה שאם רגלים אין לו... לפחות חברים... כי החברים מתחילים להיות אבל אם על הדרך... לא זו בלבד שהוא הפסיד רגלים הוא גם הפסיד חברים... כי החברים מתחילים להיות רגישים במקומו ולא יודעים איך להידבר איתו... אז את הרגישות האמיתית החמצת בענק ואת הרגישות הכי לא קשורה אימצת בענק... אז זהו שאני רוצה להגיד לך: שאם יש לך חבר שפתאום נהיה מרותק לכסא גלגלים... אל תחשוש לרוץ לידו... תהיה רגוע... הוא לא צריך את הריצה שלך בשביל לזכור שהוא נכה... הוא צריך אותך נורמל!!! להיות איתו... לזרום איתו נורמלי... ולפעמים לשאול אותו... אוה... איך אתה מסתדר... אני יכול להגיד לך משפט... הוא לא גורף במאה אחוז או בשמונים אחוז בודאי: רובא דרובא של האנשים המתמודדים לא צריכים שירגיעו אותם שלא נורא!!!! ההיפך הגמור... הרבה יותר מפרגן להם שאומרים להם: אומה, איזה קשה לך... איך אתה מסתדר... (בינינו) זה מה שאתה חושב עליו... וזה מה שעושה לו הכי טוב לשמוע... אתה תהיה בהלם... ומסיבה נורא פשוטה: כי מי שנאלץ להתמודד... הוא כבר מתמודד!!! אם אתה יכול לתמוך בו זה פשוט לעמוד מול האמת כמות שהיא ולהגיד לו: אני במקומך לא הייתי מסוגל... כמובן שתמיד יש יוצא מן הכלל... אבל גם פשלות הכי גדולות הם לא יהיו מחלל משוער כמו מלברוח ולהתנתק... בנפשנו הדבר... אמר ר"ע: ואהבת לרעך כמוך...

סליחה על הביטוי: אבל אחד מהשיקולים הכי מוכרים והכי מפרגים... זה שברגע שאבא של חבר שלי נפטר... מאותו יום מאוד מאוד נזהרתי שלא להזכיר את אבא שלי או את המושג אבא לידו... כי אם אני אגיד אבא אז זה יזכיר לו שאין לו אבא וזה יצער אותו... כנ"ל אם מישהו נהיה נכה ולא יכול ללכת אז לפתע מצאתי את עצמי מהלך לידו בחשך כדי לא להזכיר לו שהוא נכה... מכיר את זה?? אתה קולט את הטמטום שבוזה?? בן אדם נכה!! אף אחד לא צריך להזכיר לו שהוא נכה!! הוא פוגש את הנכות שלו 24 שעות!!! אם אתה יכול לעזור לו במשהו... זה שאם רגלים אין לו... לפחות חברים... כי החברים מתחילים להיות אבל אם על הדרך... לא זו בלבד שהוא הפסיד רגלים הוא גם הפסיד חברים... כי החברים מתחילים להיות רגישים במקומו ולא יודעים איך להידבר איתו... אז את הרגישות האמיתית החמצת בענק ואת הרגישות הכי לא קשורה אימצת בענק... אז זהו שאני רוצה להגיד לך: שאם יש לך חבר שפתאום נהיה מרותק לכסא גלגלים... אל תחשוש לרוץ לידו... תהיה רגוע... הוא לא צריך את הריצה שלך בשביל לזכור שהוא נכה... הוא צריך אותך נורמל!!! להיות איתו... לזרום איתו נורמלי... ולפעמים לשאול אותו... אוה... איך אתה מסתדר... אני יכול להגיד לך משפט... הוא לא גורף במאה אחוז או בשמונים אחוז בודאי: רובא דרובא של האנשים המתמודדים לא צריכים שירגיעו אותם שלא נורא!!!! ההיפך הגמור... הרבה יותר מפרגן להם שאומרים להם: אומה, איזה קשה לך... איך אתה מסתדר... (בינינו) זה מה שאתה חושב עליו... וזה מה שעושה לו הכי טוב לשמוע... אתה תהיה בהלם... ומסיבה נורא פשוטה: כי מי שנאלץ להתמודד... הוא כבר מתמודד!!! אם אתה יכול לתמוך בו זה פשוט לעמוד מול האמת כמות שהיא ולהגיד לו: אני במקומך לא הייתי מסוגל... כמובן שתמיד יש יוצא מן הכלל... אבל גם פשלות הכי גדולות הם לא יהיו מחלל משוער כמו מלברוח ולהתנתק... בנפשנו הדבר... אמר ר"ע: ואהבת לרעך כמוך...

סליחה על הביטוי: אבל אחד מהשיקולים הכי מוכרים והכי מפרגים... זה שברגע שאבא של חבר שלי נפטר... מאותו יום מאוד מאוד נזהרתי שלא להזכיר את אבא שלי או את המושג אבא לידו... כי אם אני אגיד אבא אז זה יזכיר לו שאין לו אבא וזה יצער אותו... כנ"ל אם מישהו נהיה נכה ולא יכול ללכת אז לפתע מצאתי את עצמי מהלך לידו בחשך כדי לא להזכיר לו שהוא נכה... מכיר את זה?? אתה קולט את הטמטום שבוזה?? בן אדם נכה!! אף אחד לא צריך להזכיר לו שהוא נכה!! הוא פוגש את הנכות שלו 24 שעות!!! אם אתה יכול לעזור לו במשהו... זה שאם רגלים אין לו... לפחות חברים... כי החברים מתחילים להיות אבל אם על הדרך... לא זו בלבד שהוא הפסיד רגלים הוא גם הפסיד חברים... כי החברים מתחילים להיות רגישים במקומו ולא יודעים איך להידבר איתו... אז את הרגישות האמיתית החמצת בענק ואת הרגישות הכי לא קשורה אימצת בענק... אז זהו שאני רוצה להגיד לך: שאם יש לך חבר שפתאום נהיה מרותק לכסא גלגלים... אל תחשוש לרוץ לידו... תהיה רגוע... הוא לא צריך את הריצה שלך בשביל לזכור שהוא נכה... הוא צריך אותך נורמל!!! להיות איתו... לזרום איתו נורמלי... ולפעמים לשאול אותו... אוה... איך אתה מסתדר... אני יכול להגיד לך משפט... הוא לא גורף במאה אחוז או בשמונים אחוז בודאי: רובא דרובא של האנשים המתמודדים לא צריכים שירגיעו אותם שלא נורא!!!! ההיפך הגמור... הרבה יותר מפרגן להם שאומרים להם: אומה, איזה קשה לך... איך אתה מסתדר... (בינינו) זה מה שאתה חושב עליו... וזה מה שעושה לו הכי טוב לשמוע... אתה תהיה בהלם... ומסיבה נורא פשוטה: כי מי שנאלץ להתמודד... הוא כבר מתמודד!!! אם אתה יכול לתמוך בו זה פשוט לעמוד מול האמת כמות שהיא ולהגיד לו: אני במקומך לא הייתי מסוגל... כמובן שתמיד יש יוצא מן הכלל... אבל גם פשלות הכי גדולות הם לא יהיו מחלל משוער כמו מלברוח ולהתנתק... בנפשנו הדבר... אמר ר"ע: ואהבת לרעך כמוך...

תיקון והבהרה בעקבות הנכתב בשבוע שעבר...

(המשך מעמוד 2 -) והיה!! אם אתה לומד במיר... ובלאו הכי אתה הולך לשם... אז נדרש ממך ללכת ד' מילין עד שם. אבל אם אין לך תכנית לצאת היום מהשכונה... אז ללכת במיוחד ד' מילין עד רמות בשביל מים? לא!! אתה מחויב לטרוח רק עד מיל אחד!! לא יותר!! עד כאן ברור??

אז זהו!! שאני בתור בחור עויבד מאוד הסתבכתי עם זה... כי כשאני קמתי בבוקר... מבחינתי המשימה היחידה שעמדה לי מול העיניים זה שחירתי!! ואם צריך מים משום היכון לקראת אלוך ישראל אז מבחינתי זו המשימה!!!! אז ולא אחרת!! אז מה השו"ע מתחיל לדבר איתי דברים בטילים ועוד לפני התפילה ולשאול: מה התכניות שלך היום?? לאן אתה מתכנן בלאו הכי ללכת? סליחה... מבחינתי השאלה הזו היא זלזול בהלכה... כי מה זה משנה מה התכניות שלי?? גם אם היו לי תכניות... אז כעת הם השתנו... היות ואני צריך מים אז עושים חישוב מסלול מחדש ואחת שאלתי להשיג מים... אז זהו שלא!! השו"ע כנראה לא היה פרו'ם כמוני!! והוא מתעקש לברר אצלי עוד לפני שחירתי... מה התכניות שלי היום והוויז של ההלכה יקבע לפי הלוי"ז שלך!!

נו... איך אתה מסביר את זה? מה טמון בזה??

שעם כל הכבוד לתפילת שחרית... ולנטילת ידיים... יש פה עוד משהו שאנחנו רוצים את הנוכחות שלו בתפילה... הלא הוא אתה!! וההלכה תקבע לפי הלוי"ז שאתה תכננת... ובשביל זה צריך אותך פה!!

אתה לא מתקן שיגורי!! לקב"ה לא חסר מתקני שירות... ה' רוצה אותך..

אבל עזוב... היום אני נאלץ פחות להתעסק בפן הרעיוני (שהוא קריטי מאוד אבל) אני אנוס בשבוע זה במשימה של 'הייתם נקיים' ולכן אני מוכרח להבהיר בעיקר את הזווית ההלכתית...

אל תשכח שבכל דינא דגמ' וכל הלכה שניה בשו"ע יש לכתחילה, יש דיעבד ויש שעת הדחק... יש הלכות שבדיעבד אפשר להקל. ויש הלכות קצת יותר חמורות שרק בשעת הדחק אפשר להקל... (וכמובן שיש הלכות שזה לגמרי שחור לבן!! 'אין עצה ואין תבונה לנגד ה') לדוגמא: להתפלל שמו"ע קודם הנץ החמה אפילו בדיעבד לא יוצא יד"ח... אבל!! בשעת הדחק ? ! ? יצא ידי חובתו, (הבהב בין דיעבד לשעת הדחק, זה שאם בסוף העניינים הסתדרו קודם סו"ז תפילה אי צריך שוב להתפלל) ואני בתור בחור לא הצלחתי להבין מה זה 'שעת הדחק'!! הייתי משגע אנשים... תנו לי סיטואציה של אדם שעליו השו"ע פוסק שניתן להקל לו כי זה **שעת הדחק**... אז משהו רצה לטעון לי שמדובר באדם שמאוד ממנה לאיזהו מקום... עניתי לו: סליחה על החפרנות... אבל לאן?? לאן הוא כ"כ ממנה? מה כבר יכול להיות?? (ואז משהו רצה לטעון שמדובר בפיקוח נפש... זה ודאי לא נכון... כי בפיקוח בכלל לא צריך להתפלל) עד שסו"ס הגיע 'מחוצץ' אחד והעזי לענות לי: שמדובר באדם שממנה לעבודה!!!! 'ואין מצב' שהוא מאחר... וכאן נזעקתי כולי בזעזוע ובשאט נפש: עבודה?? אדם שממנה לעבודה... לזה אתה קורא שעת

הדחק?? אתה לא מתבייש?? חסרים אברכים שבכלל לא עובדים והקב"ה זן אותם **ולא דחיקא** להו שעתא?? וכי כל איזה פרוס'ט שבא לו להרויח עוד יותר כסף בשביל איכות חיים... אז זהו? הוא כבר מצליח להוציא מהשו"ע 'תו נכה' שיש לו כבר חניות והנחות של 'שעת הדחק'??

תכל'ס... כך שיגעתי אנשים ומתחשק לי לעצור כאן... אני בעד לתת לך להתבשל עם זה... למה שאני אענה ואז אתה שוב תגיד לי שאני מזלזל בהלכה... תענה אתה... אבל אני בכ"ז אני אענה את התשובה... ונראה אותך מתווכח... ובכן: **שעת הדחק** זה מלשון **שעה**!! למי שידוע: **שעה** זה משהו ששייך **לשעון**!! כשאני שואל את השעון מה השעה... תאר לעצמך שהשעון יתחיל לתחקר אותי: רגע... למאי נפקא מינה? תלוי!! אם אתה רוצה ללמוד... אז השעה כעת 9.00 בבוקר וקדימה לך ללמוד... אבל אם אתה רוצה לקרא עיתון... אז השעה כעת 3.00 בלילה ולך לישון. תאר לעצמך שכך השעון היה עונה?? מה הייתי עונה?? סליחה אדון שעון... שאלתי מה השעה!! תפקידך לענות לי מה השעה... מכאן ואילך... מה אני כבר אעשה עם זה? זה לא קשור אליך...

אז זהו! ש-על אותו משקל: כשהשו"ע אומר שבשעת הדחק אפשר להקל... 'שעת הדחק' לא מתערכת לי בשיקולים האישיים שלי... **שעת הדחק** זו הגדרה **שעונית**!! ולכן לו יצויר שמדובר באיש עסקים מודרני שאוהב כסף לא ישבע כסף... ולכן הוא כעת נורא ממנה לפגישה בשביל עוד כמה מיליונים... ולפי הלוי"ז הוא חייב להיות בנץ אחרי שחרית!! תתפלא לשמוע אבל לזה קוראים **שעת הדחק**!! אה... שנינו נצחק ונטען... אם לו אתה קורא שעת ה'דחק' אז מה השארת ל'הרווחה'?

התשובה היא: הכל נכון!! זה נכון בסדר מוסר... זה נכון בתור חשבון הנפש... אבל זה לא קשור להלכה!! ההלכה תופסת אותי איפה שאני... ופונה אלי במקום שלי!! וההלכה מכבדת אותי שאני אגדיר את הנתונים שלי!! ואם לפי הרדידות וההנתנות שלי... כעת אני מאוד ממנה לנתב"ג... אז בשבילי זה כעת שעת הדחק!! (ומי שלא מוכן בלבוש את הנוסחה הזו... אז בבקשה... שיקום ויסביר לי מה הקריטריון להתיר לאדם להיות שכיר יום, הרי האומנין מתפללים בלי מנין וקורין ק"ש בראש האילן ובראש הנדבך וגם לא אומרים ברכת הטוב והמטיב בברהמ"ז... ולמה? כי הוא פועל!! והשאלה הנשאלת: נכון שלפועל מותר כך וכך... השאלה היא: מי התיר לך בכלל להיות פועל?? וכי יש איזהו מדד של עו"ש להגדיר למי מותר להיות פועל? שאז מקילים לו בכל מיני דברים?)

שורה תחתונה: לא נמלט מהעובדה המוגמרת שנתח נכבד ביותר בהגדרות ההלכתיות היבשות **נמסר ליו**!! ההלכה תלויה בנתונים שלי!!

והדוגמא הכי פשוטה: געציל יום אחד נתן חצי שקל לשפרינצא ואמר לה: הרי את מקודשת לי... והיא עשתה פרצוף ואמרה... גארנישט...

נו... היא מקודשת או לא?? ברור שלא!! ולמה לא?? כי היא לא רצתה!! זאת אומרת: מי יכריע כאן בחמורה שבחמורות האם יש לפנינו אשת איש

גמורה או לא? ה'לא בא לי' של שפרינצא... ואני כעת שואל אותך שאלה אמריקאית: באמת באמת למה אותה שפרינצא לא מקודשת?

זה לא נכון להגיד שההלכה **פוסרת** את שפרינצא... ועוד יותר לא נכון להגיד שההלכה **מתחשבת** בה... (ההרואה שההלכה לא מתחשבת בה, כי אם בעתיד בעלה יעזוב אותה וילך למדינת הים... ההלכה תכריע שהיא עגונה ואף אחד לא יוכל להתחשב בשפרינצא על חשבון ההלכה...) אז מה כן?? ההלכה **תלויה** בה!! ההלכה **תולה** את הכרעתה בהסכמתה של שפרינצא!!

זאת אומרת: המון פעמים ההלכה **תלויה** בהחלטה שלי... זה לא שאני יותר חשוב מההלכה... אלא בשביל לדעת מה ההלכה אנחנו מוכרחים לדעת נתונים!! והנתונים תלויים בי. וזה מה שהתכוונתי בההוא מאמר.

ומעתה!! נתקדם צעד נוסף... ניקח לדוגמא את מצוות השבת אבידה!! מדובר במצווה קשוחה וחסרת פשרות... עקרונית כל פעם שאתה רואה אבידה שווה פרוטה... אתה מחויב להחזיר, שזה אומר שכל עשרות הסידורים הפרטיים שמחייכים אלי יום בביהכ"ס אני חייב להכריז... וכל האופניים שצצות ברחוב וכל המוצצים שאני רואה בזווית העין בכל תחנה... אני חייב להכריז!! ואתה מבין לבד שבקצב הזה אני עלול למצא את עצמי קשור בשלשלאות להשבת אבידה 24 שעות ביממה... נו... אז למה באמת אני לא חייב עד כדי כך?? כי מה שקרה זה!! שקיי"ל שאם מלאכתו מרובה משל חבירו פטור... כלומר: היות והתורה מכירה בי... שגם אני בן אדם וגם לי יש חיים משלי והזמן שלי גם שווה כסף... כתוצאה מזה נוצרה גמישות הלכתית שקובעת שנכון... מצד אחד 'לא תוכל להתעלם'... אבל עדיין!! 'פעמים שאתה מתעלם מהם'.

שמת לב מה קרה פה? כל עוד אין הכרה בי ואני לא קיים אז השבת אבידה עלולה להצטייר כפקודה לופתת שקושרת אותי למשימה בלי יעד שחרור... קדימה... תשיב אבידה ותשיב... 'עוד לי עד שאבא...' אבל ברגע שהתורה הכניסה גם אותי לתמונה... והיא מכירה בי בקיומי שגם הזמן שלי שווה כסף... זה מה שאיפשר להשבת אבידה להיפך למצוה חביבה... שלפעמים אתה מחויב בה ולפעמים לא... וממילא נותר גם מרחב פעולה מספיק נרחב ל-לפנים משורת הדין...

הלאה... יש מ"ע של חסד!! וביקור חולים!! ואל תשכח שיש גם דין ערבות... שאם יש קשיש שרוצה להניח תפילין ואין מי שיניח לו... אז עליך מוטלת הערבות לדאוג שהוא יניח תפילין... כעת קח את הרשימה הזו שכעת הזכרתי, ותגיד לי איפה אתה?? יש לך מושג כמה אנשים יש בשכונה שצריכים סיוע בדחיפות? אתה יודע כמה חולים יש בבי"ח הסמוך שמשוועים שיבקרו אותם (זה ממש דיני נפשות... זה להאריך להם את החיים כפשוטו)? והכי הכי... אתה יודע כמה קשישים סיעודיים בקרבתך רוצים להניח תפילין ולשמוע קידוש... ואין מי שיעשה להם את זה ויש עליך דין ערבות?? אז אתה שצקת עלי!! איזה היתר יש לך להמשיך להתהלך מעדנות ברחוב ולא לעשות את כל הרשימה הזו מידי יום??

הוא שקוע בד' אמות של הלכה... השאלה איזה ד' אמות?? זה ד' אמות של אדם קונות לו... בחיבור של דבר ה' ל-ד' אמות של החיבור שלו...

וכאן עוד נקודה שהיו כאלו שהבינו לא נכון... גם בכל הדוגמאות שהבאתי... אם זה גניזה או טלית... או השבת אבידה... אחרי הכל מדובר במשימות שמוטלות על 'גברא'!! שם שייך לדבר על תמרון נושם של הכרה בנוכחות שלי ולדון מה נוגע אלי ומה לא... אבל ברגע שזה נוגע לחפצא...!!? כאן דברי חכמים כמסמרות נטועים!! זה חד כתער!!

כלפי מה הדברים אמורים? משהו אמר לי בזעזוע... שלפי השפראך שהצגתי... אז אם יש לי ירא"ש ואני נזהר בשבת מבורר או סחיטה... וחבר שלי אומר לי יאלא... מה אתה עושה עסק... תזרום... לדברך הוא צודק?

חס וחלילה חס ושלוש!!! כשמדובר במלאכות שבת זה גחלים!! זה כפסע בין לבין חיוב סקילה... גם אם מדובר במקוה... הרי במ' סאה הוא טובל ובמ' סאה חסר קרטוב לא... כך גם כמעט בכל ההגדרות של חפצא של איסור והיתר... זה שחור לבן!!! אין חכמות... אני בעיקר דיברתי על בן אדם שהולך לבית הכנסת ובאים לקראתו בבת אחת 28 דינא דגמ'... והוא מוכרח לתמרן!! הוא מוכרח לחשב הפסד מצוה מי נדחה מפני מי.

אני מקווה שהנזק תוקן ולכה"פ עומעם... ותעבור ה'מנחה' על פני שהוצרכתי לכל זה... שמאמר מרכזי נאלצתי להקדיש בשביל לתקן מאמר אחר שדווקא את תוכו (שהוא מסר קריטי להחריד) זרקו... ואילו דווקא את קליפתו אכלו... כי המסר הרעיוני של אותו מאמר הוא מאוד נחוץ שהקב"ה רוצה נוכחות שלי... אלא שבשבוע זה נאלצתי להתמקד בעיקר בהגדרות היותר הלכתיות... וכולי האי ואולי... אבל המסר העיקרי שאליו חתרתי במילה אחת שבסוף בסוף ה' רוצה אותי!!! לא סתם ההלכה מתעקשת להיות מתואמת עם הנוכחות שלי... כי ה' לא מוותר עלי!!

כן... אשת אברך חשובה... גם אם את משגרת את בעלך במסירות נפש, עדיין את פה לא על תקן של מתקן שיגור!! אם יש לה' נחת רוח זה לא בתוצרת ובכמויות תורה שאת משגרת לו... ה' שמח בך!! ה' שמח במה שאת!! והנפ"מ היא להפסיק כל היום ברגשות אשמה... להפסיק להעליל על הרבש"ע שהוא אף פעם לא מרוצה... כי תמיד אפשר יותר... כי הטענות מהסוג הזה הם אולי נכונות בייחס לשירות!! תמיד אפשר לתת שירות יותר טוב... אבל אנחנו פה לא על תקן של סבלים נותני שירות... ה' בסוף רוצה אותי!! גם כשהוא רוצה משהו ממני... זה בעיקר אותי!! את המפגש שלי איתו!! אז אנא... נא להכיר בנוכחות שלנו ולהפסיק לדכא אותה בכל מחיר בהלקאות עצמיות מיותרות... אני לא הסבל הכושי שה' רוצה שאפרוק סחורה ואסתלק... ה' רוצה שאגיש לו סחורה ואתיישב מולו עם חיוך!! שישו בני מעי... אי לאו האי יומא ודו"ק...

אתה קולט מה השתנה...?? כשהייתי בחור לא הייתי קיים!! אם אני לא קיים... אז אני כמו בלוק!! אם משהו נעמד מאחורי שמו"ע... אין שום היתר בעולם לפסוע... כי יש פה קיר של 'אין עוברין כנגד המתפללים'!!!! ואם צריך מנין, אז אין פשרות!!! הולכים למנין עד הקצה של השכונה כי... כי אין פה קונטרס!!! אין צד שני... אין לך משקל נגד מה אני מפסיד במקום... אבל ברגע שאני קיים ויש לי לו"ז צפוף, ויש לי משפחה ואני מחויב להביא פרנסה ומחויב לאיש מקצוע שכיר שמחכה לי... אז נכון שיש דין להתפלל במנין, אבל יש גם דין ביומו תתן שכרו... ויש גם דין להחזיר הלוואה ויש דין לא להישאר ע"ה... (ושוב: אני לא נכנס נקודתית להכרעות הלכתיות זה כבר לגופו של עניין, וכבר קרה שחייכתי חצי שעה למישהו שישגמור להתפלל עד שאמר לי בשם הרב שך שיש גבול להמתנה) וכעת נחזור לתיאור משבוע שעבר על אותו בחור שהלכתי איתו ברחוב ורגע אחד הוא ראה פח ורגע השני טלית ואח"כ גניזה ואח"כ עוד פח... וכולם נזעקו עלי... וכי מה אתה רוצה... שהוא לא יראה פח?? שיכשל ב'והיה מחניך קדוש'?? **ברור שלא!!** ברור שאחרי שראית פח, אסור לקרד"ת... אבל אני מדבר מצד האישיות שלו כמות שהיא... הוא יחשב לעבד ה' הרבה יותר גדול אם הוא יהלך ברחוב ובמקום לראות את השו"ע של הפח והשו"ע של הגניזה... הוא יהיה עסוק בשולחן ערוך האיש שלי... והיות והמשפט הזה נשמע קצת מסובך... אז יש לי הוכחה פשוטה: כידוע, כלל ישראל נאלץ לא לתקוע בשופר ולא ליטול לולב כשחל בשבת... ולמה? בגלל אותו יהודי רחפן שמרוב התלהבות דמיונה שכח ששבת ונטל את הלולב ברה"ר... אני רוצה לגלות לך סוד: אותו יהודי ששכח ששבת היום ויצא לרה"ר... תסכים איתי שעל הדרך הוא גם לא שם לב לפח... וגם לא לגניזה... וגם לא להשבת אבידה... **ואם ככה: נפשי בשאלתי:** במקום להעניש את כולנו, שבגללו כולנו הפסדנו שופר ולולב... הייתי מצפה שבי"ד יתנו לו על הראש ויגידו לו, אדוני!! מה זה הרחפנות הזה?? כשיוצאים לרחוב צריך לפתוח שבע עיניים... כל הזמן לזכור ששבת היום, כל רגע לבדוק האם יש פח מאחורה או מקדימה. וגם לבדוק את הגניזה והשבת אבידה...

אז זהו שלא!! דווקא ליהודי הזה בי"ד לא באו בטענות... אדרבה... לרבי יוסי הוא פטור מחטאת כדין טעה בדבר מצוה. למה? כי כנראה!!!! שדווקא היהודי הזה הוא הדמות האידיאלית!! כי הוא יהודי חי!!!! את מה הוא חי?? הוא חי את ד' אמות של הלכה!!!! את השולחן ערוך שמוטל עליו כעת, ואם היום צריך לתקוע בשופר אז זה הד' אמות של הלכה!!!! וגם אם כתוצאה מזה הוא לא ישים לב לא לפח ולא לגניזה זה בסדר... כי אדרבה... הפח והגניזה והשבת אבידה זה המ-**חוצ** לד' אמות של הלכה שלנו!! (רק היות ובקצב הזה הוא עלול גם להיכשל בהעברה לד' אמות ברה"ר!! סטופ!!!) כאן אנחנו נחלצים חושים ונאלץ לוותר על שופר בשנה זו בשביל שהיהודי האידיאלי הזה לכה"פ לא יכשל בחילול שבת... הנה לך שהדמות האידיאלית זה היהודי שבאמת טרוד ב-ד' אמות של הלכה!!! איזה ד' אמות?? ד' אמות שלו!!! לא הד' אמות שמחוץ לו... לא לחפש בכל חוץ לד' אמות חדשות איזה אתגר הלכתי אולי אורב לי פה... זו הסיבה שלא תראה שום גדול בתורה כל היום מהלך בזיגזג ברחוב... למה? כי

אז זהו!!!! שאני רוצה לספר לך שאני עבדך הנאמן, שעלי התרגזת... אני בתור בחור כן עשיתי את זה במשך כמה וכמה שבועות... ולא כי הייתי באורות והתחשק לי... **אלא בגלל שלא הייתה לי ברירה!!** הייתי אז בדיוק אותו ראש כמו הבחור שהזכרתי... ולא הצלחתי למצא שום היתר לחמוק ולהתהלך בשעה 3.00 בצהריים בגבעת שאול בו בזמן שאני מכיר מקרוב זקן שנמצא באותה שעה בבי"ח 'הרצוג' בלא תפילין... התרוצצתי כמה שבועות בשלל משימות מהסוג הזה עד ש... שהפסקתי...

מה קרה שהפסקתי? מה... האם הגעתי למסקנה שאני פטור מזה...?? לא!! לא!! דווקא לא מצאתי פטור... נו... אז למה באמת הפסקתי?

כי... כי די... נשבר לי... כמה בן אדם נורמלי יכול להתרוצץ בלי יעד... ואז הגיע היום העצוב והמרירי בחיי שהתלמדתי לחיות בצל המוסכמה האכזרית ש... ש... **שזה באמת לא בסדר!!** שמה זה אומר?? שעקרונותי אני מחויב לעשות הההכלל... אני מחויב לגניזה העירונית... אני מחויב לתפילין של הקשיש... אני מחויב לבקר חולים ומחויב להשבת אבידה... נו... אז... למה תכל'ס בסוף אני לא עושה?? **זה באמת לא בסדר!!** (תסכים איתי שזה פחות או יותר הנוסחה שלך, כי בינינו... הרי גם אתה לא עושה את מה שאותו בחור עשה, ובכל זאת נזעקת לטעון שהוא מבחר המין האנושי... אז איפה אתה? עוד אחד שנאנח ואומר 'זה באמת לא בסדר') אז זהו!! שהיום אני כבר מבין מה היה חסר לי בשעתו... היות והייתי צעיר בשלבי ההתבשלות... **לא הייתה לי עדיין הכרה בקיומי!!** לא הכרתי בזה שהרבש"ע מעוניין בנוכחות שלי!! מי שאין לו נוכחות משלו, אוטומטית ההלכה מופיעה מולו כפקודה נוקשה ולא נושמת!! הוא נהפך ל'שירות לקוחות' של הבורא... ונאלץ לעמוד באמצע הרחוב כמו פקח שירות עירוני ונהפך למחלקת האבדות של השכונה. להניח תפילין לכל הקשישים... ללוות מתים... ולטפל בגניזה... אבל ברגע שלאט לאט נאלצתי להכיר בסמרטוט הזה שקוראים לו אני!!!! ואחרי בקשת המחילה על עצם קיומי בעולם... דווקא התורה כן הכירה בי והקב"ה דווקא הביע התעניינות כנה בי... מתברר שגם לי יש חיים משלי... ויש לי סדר יום משלי... ויש לי שטייגן משלי... וזה לא סתירה שעדיין אני ממשיך להיות מחוייב בכל החסדים והאמת... רק מה? עם כל הרצון הטוב להניח תפילין לקשיש... צר לי... אבל אני עסוק!! יש לי סדר א' ואח"כ אני צריך לנוח כי אח"כ יש סדר ב'... ועם כל הזעזוע לראות גניזה זרוקה על הרצפה... אז מה אתה רוצה... שאני אהיה זרוק על הרצפה? הרי אם אני אעזוב את המשימות שמוטלות עלי ואני אקדיש את זמני לגניזה... אז מאיפה אתפרנס?? ומי ידאג לאשתי וילדיי? ומי ישלם את המשכנתא...?? מצטער!! אני עסוק במשימות קודמות!!!

האם יענקי יוכל לקבל מעשר עני וליטול לקט שכחה ופאה או לא...

לקראת סיום הלימודים בחידר במבוי... אפרים עשה קריצה ליענקי... יענקי... אתה מגיע איתי???

יענקי חיך ועשה עם היד לא!!! אך לאפרים כמה שניות להבין למה... למה לא... ואז הוא נזכר... ואז גם הוא חיך חיך צופן סוד שנשאר ביניהם... כן... יענקי שיך לאחת המשפחות היותר עניות כאן בעיר... עברו עליהם תקופות מאוד קשות כלכלית... אמנם הילדים בלע"ר אחד אחד... זהוהו בבני עניים שמהם תצא תורה... אבל הדלות?? זועקת מכל פינה... לעומת זאת אפרים ! ? אמנם לא מגיע ממשפחה הכי עשירה בעולם... אבל לכה"פ יש להם שדה תבואה גדולה וגם כרם לא מאכזבת ובעיקר גינה דומיננטית שממנה קוטפים כל יום מאות עגבניות ומלפפונים ומוכרים בשכונה... תכל"ס... כעת עונת הקציר בעיצומה... וכמידי שנה בתקופה הזו לאחר החידר... תמיד אפרים צועד לשדה של אביו ואיתו יענקי... אפרים הולך לעזור לאבא באיסוף העומרים ואילו יענקי מגיע ללקט שכחה ופאה... זה כבר נהיה מנהג קבוע בעונה הזו!!!

אבל השנה ? ! ? השנה שוב אפרים קורץ ליענקי... כמוכן שאף אחד לא ידע... כי סו"ס זה קצת מבייש ללכת ליטול לקט שכחה ופאה... אבל הפעם יענקי לא!!! לא רוצה להגיע עם אפרימקה... ברגע הראשון אפרים כמעט חישב להיעלב... אך לו כמה שניות להיזכר ש... הוי... איך שכחתי... אבא של אפרים השנה החליט להתלבש על המשפחה של יענקי!!! השנה הזו זה שנת מעשר עני!!! ומעשר זה לא פירושים פה ושם כמו לקט שכחה ופאה... מעשר זה עשר אחוז!!! זה כמות משמעותית ביותר... שתבין: לקט שכחה ופאה זה שני שיבולים פה... שנים שם... פה ושם איזה עומר... נו... גם פאה זה משהו בקנה מידה של 'אחד משישים'!! נו נו... אחד משישים זה נראה פחות או יותר כמו תרומה... (ואפילו פחות... כי תרומה הרבה פעמים זה אחד מארבעים במידה יפה ואילו פאה זה אחד משישים... קצת יותר... לפי רוב העניים והענוה) אבל בשנת מעשר עני זה כבר עשר אחוז!!! עשר אחוז זה המון!!! ואבא החליט לתת כמעט הכל למשפחה של יענקי... (לא ממש הכל כי סו"ס קי"ל שלא יתן כל מעשרותיו לכהן אחד) וזה היה קרש הצלה!!! כבר בחנוכה הורגש שינוי משמעותי ביותר בכל המצב של המשפחה... משהו שם נצטר במעגל הגרעון... ולאט לאט נרשמה התייצבות כלכלית... אבא של אפרים אמר בחיך ליענקי... אני רוצה שעד עונת הקציר באיר, כבר לא תוכל לבא ללקט שכחה ופאה...

אמר וקיים!!! כבר בחג הפסח... הגיע ר' משולם (אבא של יענקי) והודיע חגיגת!!! יש לי מאתיים זוז!!! זהו! אין לכם יותר אפשרות לתת לי מעשר עני... יש לציין שזה בכלל לא מצא חן בעיני ר' קלמן (אבא של אפרים) הוא לא באמת התכוון ברצינות להצליח עד כדי כך... הוא היה ממש מאוכזב!!! כי תבין... נכון שכבר חצי שנה שאנחנו נותנים למשפחה של יענקי כמעט את כל המעשר עני... אבל עדיין! עדיין זה הכסף הקטן... סו"ס כמה מדובר?? מדובר בעשר אחוז מהיבול השרגתי של הירקות... עגבניות מלפפונים חסה וכו'... זה עוד הפירושים... כי הכסף הגדול באמת מתחיל עכשיו!!! עכשיו זה עונת הקציר... בבת אחת קוצרים כמות בשביל כל השנה... בבת אחת נותנים מעשרות בשביל כל השנה... (לא כמו ירקות שזה כל יום מגיעים לגינה, כל יום קוטפים מאתיים עגבניות ונותנים עשרים!!! אבל פה זה תבואה... זה הכל במכה אחת!!! (זה מה שנקרא 'מכניסו לקיים' שזה אחד מהתנאים לחיוב פאה, ירקות לא חייבים בפאה בגלל שזה לקיטה בטפופים... זה כל יום לצאת לגינה ולקטוף וחזור חלילה) ואבא של אפרים נחוש לתת גם מעשר עני מהתבואה... אבא של אפרים התחנן לילדים של ר' משולם... לא יודע מה תעשו... תבזבזו כסף... תגידו לאמא שלכם שתלחץ על אבא שלכם שיקנה לה תכשיטים או אפילו לכה"פ שהיא תזמין בגד ותקנה בד ותשלח לצבע שיתחיל 'לעבוד על זה' וכמה שיותר מהר... כן... בגדים ותכשיטים זה הרעיון הכי טוב... ולמה? כי כשמגיעים לחשבן את הנכסים של בן אדם, האם הוא עשיר או עני, מחשבים גם את המטלטלין שלו... אבל לא מחשבים את התכשיטים של אשתו והילדים ולא בגדים שכבר עברו תהליך של צביעה או שינוי בשבילם... ואני צריך לארגן שעד זמן הגורן... (שזה שבועיים שלוש אחרי הקציר, שאז מתחילים לדוש ואז מגיע השלב של גמר מלאכה לחיוב מעשרות) עד אז אני חייב את ר' משולם עני!!! חחחחחח!!! אגב: זה היה בסודי סודיות... רק זה חסר... שר' משולם יעלה על זה... הוא כ"כ מתנגד לקבל מתנת בשר ודם... עד שסו"ס הוא הסכים לקבל... היה צריך להפעיל עליו מכש של שכנועים, ועכשיו שהוא כבר שמח שיש לו מאתיים זוז והוא לא צריך להזדקק לידי מתנת בשר ודם, מאוד קשה להוריד אותו מזה... אבל סו"ס מדובר בצורבא מרבנן קדוש וכן עליה... ואשתו הצדקנית שיתפה פעולה ולפתע מנגינות חדשות נשמעו בבית... אמא שמעולם לא התלוננה... פתאום התחילה לבקש מבעלה בעדינות... תקשיב... אתה יודע ששנים כבר לא קבלתי ממך תכשיט... תמיד הרגשת לא נעים לקראת הרגל ושקלת להפוך את העולם אבל אני תמיד אמרתי לך: לא צריך... השמחת רגל שלי זה לראות אותך נעשה אויב ליענקי במלחמתה של תורה... אבל עכשיו אני מבינה שרווח לנו... ויש קצת כסף... אז... אז אני רוצה תכשיט...

איך ר' משולם יכול לסרב... אמנם זה צבט אותו!!! בדיוק עכשיו שסו"ס אני מאושר שלא צריך להזדקק לידי מתנת בשר ודם... אבל אמא שלפה את הנשק הנכון בזמן הנכון!!! תשמע בעלי היקר... אתה כבר אמרת לי בשם רבא שאחד הדברים שמביאים את האדם לידי עניות זה שאשתו מקללתו בפניו על עסקי תכשיטה' ואמרת לי שזה נאמר רק כשיש לו והוא לא נותן... אז אם כעת יש לך ואתה תתן אז בטח מדה טובה מרובה ואז תזכה לעושר משמעותי וכבר לא נדשדש על הקשה של קו העוני... סטופ!!! ברגע שהמשפט הזה נאמר ר' משולם הלך עוד באותו יום וקנה לקראת חג השבועות שני צמידים כאלעזר עבד אברהם שנתן לרבקה שני צמידים כנגד שני לוחות הברית... ולמחרת על הבוקר כרכרה נעצרה בפתח הבית והורק משם מגירה מפרצת בתבואה!! משוי ג' חמורים... ר' משולם לא הספיק להתעשת והעגלון אמר לו: אמרו לי להגיד לך שזה בזכות התכשיטים שקנית לאשתך... ר' משולם היה המום... כבר היה נראה לו שזה מלאך השמים... הוא כבר כמעט נדר "העבודה שאני נהנה מהם כלום", אז מהר מהר הרגענו אותו ושיתפנו אותו בתרגיל... להגיד שהוא שמח, קשה לומר, אבל... אבל בסוף הוא שמח... כי במקום שלא להזדקק לידי מתנת בשר ודם חודשיים קדימה... כעת בעזה"ש זה הולך להיות חצי שנה קדימה... ולאורך החצי השנה הזו יש לאבא של אפרים תכניות ארוכות טווח... הוא מתכנן להכניס את ר' משולם כאריס ועוד יותר מומלץ בתור מקבל, שזה אומר שר' משולם יקבל שדה ויעבוד בה... ויתחייב מידי שנה סך קבוע לאבא של אפרים...

אבל אם כבר דברנו על אפרים... אפרים בימים האחרונים די מתבייש ונבון... הוא לא שיתף אף אחד בסיפור... אבל ככל הנראה הוא יעדר מהחידר בשבוע הקרוב!!! ולמה?? הוא יחפש תירוצים מה להגיד לחברים... אבל הסיפור האמיתי הוא שאנחנו עולים למקדש... וכשאפרים ואבא שלו עולים בתאריך הזה למקדש זה מאוד מוזר... כי יריית הפתיחה של עונת הביכורים זה מחג השבועות עד סוכות... בתאריכים האלו מאוד טבעי שהם יהיו בירושלים... אבל כעת... בין פסח לעצרת אין להם שום סיבה להיות בירושלים... אז זהו!! שהייתה פשלה... לא משנה הפרטים... ואפרים וכל המשפחה נטמאו ביומיים שלפני פסח... הם לא ידעו איפה לקבור את עצמם... ותכל"ס עכשיו הם אמורים להקריב פסח שני יחד עם כל העצלים... מי שיכול לעזור להם לחפש תירוך מתחת הרצפה למה הם נוסעים לירושלים... יעשה איתם חסד גדול...

האם חבר שלי התימני הוא דובר

החותים??

שבוע שעבר ביום שישי... החותים העירו אותי בשעה 5.30 בבוקר... אני התעצבנתי... קמתי סר וזעף... והחלטתי זהו!!! אני עושה לזה סוף אחת ולתמיד... החלטתי שאני יוצא לרחוב והתימני הראשון שאני תופס אותו... אני מרים עליו צעקות... וכך הווה... אני צועד לתפילה ושם מגשתי את אחד החברים שלי שהוא במקרה תימני...

התחלתי לצעוק עליו: תימנים... תתביישו לכם!!! מה זה המילים האלו? מה אני אשם שנגמר לכם הסחוג? פעם אחרונה שזה קורה

אתה מפיץ לבד שזו הייתה בדיחה מצחיקה. שנינו צחקנו בלבביות. ולמה?? כי אני לא צריך להגיד לך... שעד כמה שאני וחבר שלי- שנינו יהודים... אני לא הונגרי והוא לא תימני... שנינו יהודים שהחותים רוצים להרוג אותנו בשווה!!! ואדרבה... כמה מגיע לידי ביטוי שחבר שלי תימני? בזה שהוא סבל מהתימנים הגוים הרבה יותר מהאשכנזי... כנ"ל האשכנזי... במה מתבטא שאני אשכנזי?? שאני נרדפתי לא מהגוים הספרדים אלא מהגוים האשכנזים... **אבל מנדל הפשטות של הדברים כך גודל האבסורד שלהם!!!**

בימים אלו שר"ע מלמד אותנו ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה אנחנו צריכים לדעת שכל המגוריות והמנטליות שמפרידה בינינו... זה הגוי הקטן שעדיין מסרב לברוח מאיתנו... אם הספרדי מסתכל עלי בעין עקומה כי אני אשכנזי... זה אומר שהוא מזהה בי את הנאצי ש... ש... שרדף אותי הרבה יותר ממה שהוא רדף אותנו... זה בדיוק כמו להאשים את חבר שלי התימני בחותים...

הגיע הזמן להוציא קי 300 ולרוצץ את גולגלתו של הגוי המרוקאי הקטן שבלב שלנו וגולגלתו של הגוי הפולני הקטן... אנחנו מוותרים עליהם בחפץ לב... ואגב: זה לא סתירה שיכול להיות שגם לחבר שלי התימני שלי באמת נגמר הסחוג כמו לחותים! אבל כנראה שזה לא קשור... כנראה לא בגלל הסחוג החותים זורקים טילים... אלא בגלל שגזירה היא ששעיר וחוטנו שונאים ליעקב. גם אם הוא מגיע מתימן. כמוכן בידידות... אני סומך על חברי התימנים שמבינים בדיחות...

ואגב אי אתינן להכא: קבלתי תגובה אחת או אולי שנים מיהודים שנפגעו בשביל הירושלמים. כתבתי לפני שבועיים מאמר והצגתי את הצ'אלמרס בעססיות... ואחרי שהעירו לי באמת ראיתי שהיה שם נימה שיכולה להתפרש כולוול!! אני מלמד על עצמי זכות שהסיבה שישכחתי להזיז... כי מההיכרות שלי עם הצ'אלמרס אני רגוע איתם לא לוקחים ללב רק עד הכפתור ולכן הרגשתי יותר מידי היימשי... **אבל זה לא תירוץ!!!** סו"ס מותר גם לירושלמים 'להתקלקל' מאנשים כמוני ולפתח רגישות טבעית ולהיעלב וזה נורמלי ולכן זה לא היה הגון מציד... ואני מבקש את סליחת הירושלמים... ובעיקר בעיקר!! אני מבקש סליחה מהצ'אלמרס שכעת בשורות אלו באמת באמת העלבתי אותם... על עצם החשד שאני חושד בהם שהם בכלל סופרים אותי... זה באמת עלול להעליב אותם קשות... אבל מה שבטוח: כל יהודי שבוחר להיות רגיש אנחנו מקבלים אותו בזרועות פתוחות!! זה נורמלי!! והכי הכי: אליבא דאמת אין כזה דבר בן אדם לא רגיש!!! כל אחד רגיש... השאלה איפה היבלת המואבת שלו... כל ההבדל בין אחד לשני: זה איפה רף הרגישות שלו... יש אנשים שהרגישות שלהם נמצאת בצומת מרכזית בחיים... ואילו יש כאלו שרף הרגישות שלהם נמצא בהו"א של אז נדברו שהוא מדמין שהוא בכלל מזוי להם... אז כל אחד במקום שלו עלול להיעלב... ולכן צריך זהירות בדרכים... לא לקחת ריזיקות... לשמור על הלשון המושחת ומיותר לציין שהראשון שאמור להפנים את זה... הלא הוא אני בעצמי...

מבזקים קצרים בעיון וגם בקיאות במאמר אחד...

אשתי חזרה מהסמינר שבו היא מלמדת וסיפרי לי על דיון ספונטני שהתפתח עם התלמידות מה זה מתיקות ועריבות התורה בביהמ"ד... מה בדיוק מתוק להם שם בתורה? ? הם מתווכחים שם על כל מיני מונחים משפטיים והגדרות בעלות וקניינים... נו... מה יכול להיות מעניין בזה? ? תכל'ס התפתח ויכוח... ואחת התלמידות הפגינה 'ידע' וטענה: שאתן לא יודעות... הגמ' היא מאוד מגוננת ומסקרנת... כל כמה שורות מתחלף נושא... ויש מאמרי חז"ל מרתקים... יש שם גם סיפורים מעניינים... (מתברר כלי הגנאה שבא שילה הקריא לה כמה שורות מפרק חלק) ואני לפתע התחלתי לצחוק... לא יכולתי להיגרע... ואשתי לא מבינה מה מצחקי... ותוך כדי היא ממשיכה לשאול: נו... התלמידה הזו צודקת? זה נכון שיש בגמ' מלא סיפורים וכל רגע מתחלף נושא וזה מה שכ"כ מעניין שם? ?

ואני רק צוחק וצוחק... ואז אמרתי לאשתי: אני רוצה להגיד לך שמאז תחילת דף היומי, הגמ' שהיה לי הכי משעמם והכי קשה ללמוד מאז תחילת ברכת... **זה היה פרק חלק בסנהדרין!!!!** ולמה? ? כי זו בדיוק הגמ' שעליה דיברתם... כן... פרק חלק הוא מאוד מגוון ומעניין... כל כמה שורות מתחלף נושא ויש שם כמויות של מאמרי חז"ל... וזה בהחלט מרתק!! וכמעט כל שבוע שבוועים יוצא לי לעיין שם... אבל בשפראך של לימוד ? ! ?

דווקא הגמ' מהסוג הזה הכי פחות תופסת ומרתקת בשפראך של הבית מדרש הפעיל... ישיבוחר שמבין עניין שקורא שורות אלו מחייך לעצמו... הוא מבין טוב מאוד מה אמרתי... אבל לך תסביר... לך תסביר את זה לעזרת נשים... אבל ב"ה נראה לי שדווקא הצלחתי להסביר... העניין הוא שהגמ' היא עסק!!!! וכמו איש עסקים רציני שוקע בעסקים עד האף... וכמו שפוליטיקאי חי פוליטיקה ונושם פוליטיקה ויורק פוליטיקה ואדרבה ככל שנמצאים בתקופה יותר סוערת פוליטית ככה נוטף לו יותר ריר כשהוא מתאריץ... אז להבדיל בין הקודש ובין החול!! בלימוד ככל שהסוגיות יותר 'כועסות' (בלע"ז 'נושכות' בסגנון דרזני) וככל שהנושא יותר מסופר ומסובך ושוטח יותר ויותר דורעות... ואתה לגמרי טובע שם... ככה זה יותר בשירי וישיר... אבל לעומת זאת דווקא בפרק חלק שהוא מאוד מרגיז... מה זה אומר? ? שזה לא מותיר גישה... רגע מתחלף נושא... אז הגיוון הזה הוא אולי טוב למפוזרי קשב לא מטופלים או בשביל לשלוף מאמרי חז"ל בלי מאמץ... אבל בתוך בית המדרש רק בזכות הפנימיות של המהר"ל באגדות הש"ס עם עומקים של ר' משה זה עובר...

כלפי מה הדברים אמורים? ?

מי שמכיר גיליון זה... כל פעם שמתחילה מסכת בדף היומי אני נוהג לתת תמונת רקע כללית ממעוף הציפור על המבנה הכללי של המסכת... זה לכשעצמו תמיד דבר טוב!!! אבל אם שמת לב: כל פעם אני די עסוק בלהיות המרגיע הלאומי... להרגיע שהמסכת היא לא כ"כ קשה!! וזה לא כ"כ הרבה דפים!! ואל תדאג... זה לא מאיים... (אגב: המדהים הוא שלמרבית האבסורד אני בעצמי רק לאחרונה שמתי לב שזה מה שמטריד אותי כ"כ בתחילת מסכת... להירגע שזה לא ארוך מידי ולא כבד מידי) ואני יודע טוב מאוד מאיפה זה מגיע לי... זה מגיע לי ממשקעים מהעבר... שהייתי ניגש למסכת ומרגיש אבוד... כתוב פה מידי הרבה... וזה רק מתחיל ולא נגמר... והתוס' בכלל... הלך עלי אימים!! (ותמיד התוס' הכי ארוך נגמר במילים 'ואין להאריך') כל פעם שראיתי תוס' ענק, מיד הבנתי שאין לי סיכוי להתחיל להבין גם את הגמ'... כי אחרת על מה יצא קצפו של התוס'... (היום אני כבר יודע שברוב הפעמים כשיש תוס' גדולים... זה בסה"כ כגלל שיש כאן איזונו מסדר דרעים או טהרות שאין עליהם גמ' מסודרת ולתוס' אין מקום אחר לכתוב) ולכן באופן טבעי... כל פעם שמגיע מסכת חדשה... הילד הקטן והמבועת שבי שוב קופץ... שוב נבהל... ואני עסוק בלהרגיע אותו... אל תדאג... זה לא הרבה... זה בסה"כ כמה דפים... **אז זהו שלא!!!** האמת היא שב"ה מאז הרבה מים עברו בידך והיום גם אני מבין שכשנכנסים לשפראך... ונכנסים לעניינים התפיסה מתהפכת ב-180 מעלות... דווקא המסכת הכי כבידה היא מסכת הכי גישמאק!!!! וכאן חשוב לי להדגיש: אני לא מדבר פה על מדרגות בהבנה בלימוד... לא מדרגה בשקיעות... ממש לא!!! אני מדבר בסה"כ על חרדי ישראלי מצוי והייתי מוסיף גם בני ברק מצוי שמבין **מהר** דווקא כשמדברים **מהר**... (התיאור הזה נשמע לך מדרגתי... או פרח ישראלי עונתי מצוי... אני חושב שיש בודדים שלא אווזים שם... לצד אותך שאלה: יוצא לך מידי פעם לניס פוליטיקה עם כל הוומ"ס וההסרות והיתירות והקנייטים והדיוקים... או לחילופין להתווכח עם מיהוה על איזה הסתברות קוטרית עם הקוטרית... יצא לך? ? הצלחת להחזיר ראש ארבעים דקות בשיחה? ? מה פירוש הצלחת... מה שייך פה להצלחה... אז זה!!! שגמ' הכי קשה לא יותר מסובכת מההסתברות הכי קטנה שיש לך בחיים מול הבוס או מול הרשויות ולא ידוע לי שביקשת מהררחה שתצמיד לך ליווי אפטרופוס... אני מכיר אנשים בודדים בגיל העמידה... שאתה מהרגע הראשון רואה על הבן אדם שיש לו קלות מובנית... שאי אפשר לנהל איתו שיחה נייעס רציפה של יותר מרבע שעה... כי זהו... זה יותר מידי בשבילי... הוא מאבד ראש... ואז פתאום קמבעי נושא ואומר לך היקיר הברחתי ונעצור כאן... כמה אנשים כאלו אתה מכיר? ? כמה? ? אני יכול לספור אותם על אצבע אחת!!! אל תאמין לי... תבדוק...) אז זהו!!! שלמרבית העגמומיות, בגיל שלושים-אני מכיר אנשים בודדים ממש שהמוח שלהם

באמת איטי והם מבינים מדרק כשמסבירים לאט... אבל!!!! בגיל שמונה. 120 ו-16 יש כאלו למאות ואלפים!!! ושם!!!! שם הייתה הטבילת אש הראשונה שלי ושלך מול הגמ'... ושם!!!! שם שרפנו הקשרים... שם התפתחה ריאקצייה... שם הכנסת לעצמך לראש שאני והגמ' לא חברים... ואני ב"ה יצאתי מזה!!! ואני נחוש שגם אתה תצא מזה!!! כי אני לא צריך להגיד לך מה היית בגיל הטיפש עשרה ומה אתה היום... אתה מבין יותר טוב ממני עד כמה היית אז פרח סגור וכמה נפתחת... כמה דברים לא היית כשיר להבין אז וכמה היום כן... אז ההלל... גם את הגמ' שלא הבנת אז, היום היא נגישה ומחייכת אליך!!! ולכן חבל לי עליך... אתה עלול לגלות לתדהמתך פניה לך משיכה אליה לא פחות מהאברך הכי כבד... אז דחילאק... במקום לחפש את האברכים שינה וכל הזמן לשפוף עליהם בוח שם לא עושים כלום... עזוב... תפסיק להרגיש נחיתות... תפסיק להרגיש שהם מתנשאים מעליך... כי נכון... פעם זה היה נכון!!! אבל די... עברנו את זה... די... אל תנציח להם את הנצחון הזה!!! ואני אומר לך כמו חבר עם יד על הלב: **יש לך את זה!!! ולא פחות מהם!!!** חבל לבזבז אנרגיות שליליות כדי לפסול את השני בו בזמן שאתה יכול להתחרות איתו וגם לנצח... קום על שתי רגליך האחוריות... תכנס לבית המדרש... ואני מבטיח לך שאתה עלול למצא את עצמך מתגשמעק על דף גמ' לא פחות מהם... אבל לא סתם!!! אלא הסוגיה הכי כבידה... תפסיל שרולים ותוכיח יכולות בדיוק כמו שכיום אתה לא נרתע מלהסתער על פרויקטים מאתגרים בעבודה... נראה אותך גבר... נראה אותך מתעלה מעל המשקעים וקופץ למים... מה כבר יכול לקרות... תאמין לי שזה יסחוט ממך פחות אנרגיות מלחפש את האברכים שקוב"ה תבע ביקריהו

נחזור לעניינינו... אני עדיין באמצע להתייגע להסביר לאשתי מה הגישמאק בלימוד גמ' בסוגיות הכי כבדות... אני בניסיון אחרון לנסות להסביר את זה... ובכן: ידוע המשפט של ר' שלמה קרליבך שהתבטא: שהשיר הכי עצוב הוא השיר הכי שמח!!! מה הכוונה? ? שיר עליו הוא נחמד... הוא בהחלט מקפין... אבל גישמאק אמיתי של שיר... זה שיר ששואב אותך לעומקים ולמחוזות הרבה יותר נרחבים... אז השיר הזה יצא אולי יותר עצוב... אבל עם השיר הזה אנחנו יכולים להתגשמעק לילה שלם ולא לגמור... אבל עם ישראל חי... ודוד מלך ישראל חי וקיים... מה כבר אפשר לעשות עם השיר הזה? ? הלוואי והיה מסובך להסביר את זה לווינבערס... אז זהו!!! דווקא להם הכי קל להסביר את זה... (כי בבית האישיה היא עיון והבעל הוא בקיאות... היא היסודית והעקבית והבעל הוא המחפף) דא עקא: שדווקא לגברים הכי קשה להסביר את זה...

מיהוה בא לבשר לי בהתרגשות שב"ה ה'בינה מלאכותית' למדה להסביר דף גמ'... ה'בינה' יכולה לתמצת לך דף שלם ב-9 דקות!!! וזהו!!! הדף גמרא בכים שלך!! **אתה יודע איזה ניתוק טמון בהתלהבות הזו? ?**

הדרך היחידה שלי איך להמחיש את הניתוק הזה זה ככה: שמעת פעם אנשים שרים מכניסי רחמים? ? כמה זמן אורך להם לשיר את זה? ? דקה וחצי בערך? ? אז זהו שאני בעל כישור... אני מצאתי דרך איך לשיר את זה מהר מהר... תוך עשרים שניות אני מצליח לגמור את כל השיר כולל הסימיות... וככה אני חוסך לאנשים המון זמן ואנרגיה... אני רואה איך שכל פעם מחדש אנשים מתייגעים לשיר... הם עוצמים את העיניים בריכוז... ובוררים לאט לאט את המילים... וחוזרים עוד פעם ועוד פעם עד ש... ש' עובד להם' ורק אז הם עוברים לשיר אחר... אבל אני מצליח לשיר את זה במהירות!!! ואתה יודע מה... כולם שרים את זה עם מנגינה... מרוב פחד לשכוח את המילים, אבל אני?! ? אני מצליח להגיד את זה במהירות אפילו בלי לשיר... אה... מה אתה אומר על הפתרון המדהים שלי? ? מי שמדבר ככה... הוא כמו עיוור מוזיקלי!!! הוא לא התחיל לקלוט את האירוע... הוא לא 'בתורת' בכלל... **אז זהו!!! שפחות או יותר ככה זה נראה ביחס ללימוד...** כשמישהו יותר מדי שהולך לו בקלות בלימוד... זה בדיוק כמו מי שמתלהב שהוא יכול לשיר מכניסי רחמים במהירות מסחרחרת... זה... זה 'יצאת נשמה' של השיר... כנ"ל בלימוד!! אין לנו עניין להבין **יותר מידי מהר** בלימוד... זה לא האירוע... מבחינתנו לא זה הישג!!! כי אם אתה באמת ממחר אז תפתח קיצור שו"ע ותגמור עניין... אז זהו שלא!!!! מי שלומד גמ'... כל השפראך של הגמ' זה ההתבשרות בתוך ההו"א ולחיות את זה...

----עד כה דיברנו על הגישמאקע לימוד... עד כה התמקדתי במה שנקרא עיון... כעת אני עובר במעבר חד לבקיאות!!!! וזה לא סתירה בכלל...

אני רוצה לפתוח פה נושא די עדין... וברגישות... רק בתור המחשה: יש לי דודה מבוגרת... שהוא מביא ברפואה ושימשה כאחות בשערי צדק שנים רבות... פעם יצא לנו לדבר איתה על הרופאים המלינרים האלו שדופקים מחירים אדירים על כל ניתוח... וטוב שבהם לגהינם... ואז היא הפתיעה ואמרה: תדעו לכם שזה לא מדויק!!! המנתח העולמי הזה לא עושה כ"כ הרבה כסף כמו שאתם חושבים... ולמה? כי אם תשימו לב: רוב הרופאים הנחשבים הם אנשים די מבוגרים... עם שיער לבן... ולמה? כי אורך עשרות שנים עד שהרופא קונה את המוניטין והשם... ועד! עד שסוף סוף הוא מגיע לטופ!! והוא באמת יכול לדרוש כסף... כבר אין לו הרבה זמן... כי הוא לא צעיר... הוא כבר בן 68 או 74... יש לו מעט מאוד שנים לעשות כ"כ הרבה כסף... ואז היא אמרה משפט מעניין: לא מספיק להרוויח הרבה כסף!!! צריך גם שיהיה הרבה זמן!!! יכול להיות לך בן אדם שאננס מרויח הרבה כסף... **אבל אין לו הרבה זמן להרוויח הרבה כסף...** המשפט הזה נכנס לי לראש ומאז לא יוצא!!

כלפי מה הדברים אמורים? ?

אחד המוקשים שלנו שאנחנו לא ממהרים לשום מקום... אנחנו מתרווחים וחושבים שיש לנו יותר מידי הרבה זמן... וברוך ה'... מה שנכון נכון... פקד ה' את עמו ובאמת תוחלת החיים היום הרבה יותר ארוכה... ולכן מטבע הדברים תקוע לנו בראש שהפך תוקף הוא ארוך ארוך... לא באופק... ותכל'ס זה בעוכרנו!!! נו... אז כאן אפשר תמיד לפתוח במתקפת איומים ולהגיד... תשמע... א"א לדעת מה ילד יום... כי לא ידע האדם עתו... ויש צעירים שנפטרו בפתאומיות... תתפוס את עצמך לידים... אבל הניסיון הוכיח שהמשפטים המאיימים האלו לא מקדמים אותנו... אז זהו!!! שהפעם אני רוצה להגיע מזוית אחרת וטכנית...

זה לא סוד!!! שמגיע גיל מסוים שהזכרון הוא 'לא מה שהיה'!!! וזה כבר לא מאה ועשרים... אני מדבר פה על 'עוד ינובן בשיבה דשנים ורעננים', אני מדבר פה על מין הרב עובדיה זיע"א שגם בגיל 91 הוא עדיין הוביל בזכרון שלו בפערים בלתי נתפסים מול כל אחד אחר, וגם הוא העיד בגיל שמונים שהזכרון האדיר שלו הוא לא כמו שהיה בגיל יותר צעיר... (הלוואי עליו הזכרון שלו בגיל תשעים...) זה לא מחדל!! זו גזירה שיעקב אבינו תבע זקנה... זו עייפות החומר!! וכשאתה מתכנן את עצמך לצאת ביום מן הימים תלמיד חכם!!!! קח בחשבון שאם רק בגיל שבעים אתה תהיה תלמיד חכם... אז נכון... טוב מאוחר מכלום!! אבל כבר לא יהיה לך הרבה זמן להיות כזה... כי בקושי הספקת להגיע לשם... אתה כבר מתחיל ללכת אחורה... (בדיוק כמו שאתה מבין לבד שביום מן הימים אתה תתחיל לקחת פה ושם כדורים ללחץ דם וכו'... ככה הזכרון והיכולות לא יהיו אותו דבר.) אז אם כבר חלום להיות ת"ח... אל תסתפק בזה שיום אחד זה יקרה!!! יש עניין להתאמץ שזה יקרה **כמה שיותר מוקדם...** כדי שתספיק לא רק לעשות הרבה כסף, אלא שיהיה לך גם הרבה זמן לעשות הרבה כסף!!!! (אגב: הגדלות העצומה של זקני ת"ח שלמרות הזקנה המופלגת הם זוכרים עוד יותר מכולם... זה נובע בגלל שהם כבר ת"ח במשך כ"כ הרבה שנים עוד לפני שהם הזדקנו... וממילא ידיעת התורה אצלם זה כבר לא עניין של זכרון אלא חלק מההוויה שלהם... כמו שזקן אשמאי לא שוכח את הקללות ואת השטיות כי זה חלק מהוויה שלו... כך ת"ח מופלג. הזקנה אולי מכרסמת בכוחות הפיזיים אבל לא בעצם ההוויה שלו שכל כולו תורה כבר הרבה הרבה שנים... אז לא להזדרז...)

המאור שבמורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

שבת יב' אייר התשפ"ה				
הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת		
19:09	20:01	20:55	י-ם	
19:08	19:59	20:52	ת"א	
19:11	20:02	20:55	חיפה	
19:08	20:00	20:52	ב"ש	

כל הזכויות שמורות

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ" 050-4194600

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

יום אחד הגיע הרב בן ציון אבא שאול

זצ"ל באיחור לישיבה.
סיפר שעבר ליד תלמוד תורה ושמע תינוקות של בית רבן אומרים 'מודה אני לפניך מלך חי וקים', "לא יכולתי להמשיך בדרכי."

עמדתי שם עד שסיימו את כל הברכות ורק אז פניתי ללכת". כששחו לפניו אברכים כי ברצונם ללמוד דיינות, אמר להם: עדיף שתכשירו עצמכם **מלמדי תינוקות** שהם מניחי יסודות היהדות לדור הבא.

איך הנך יכול ללמד עם עיניים כאלה... בעבר נהגו חנויות מוכרי עיתונים לתלות את העיתונים מחוץ לחנות. באחד הימים הבחין רבי **משה חיים חנענין** זצ"ל ביהודי מגיד שיעור ת"ח מסתכל בעיתון, פנה אליו רבי משה ואמר: "אני בטוח שאתה ת"ח יותר ממני אבל איך אתה יכול **למסור עכשיו שיעור עם עיניים כאלו** שהסתכלו בעיתון?! אני חושב שאתה צריך לטבול במקוה לפני מסירת השיעור..."

מוטב שחברך יפרד ממך בתרעומת ואל תגלה לו סוד, בייחוד כשזה גובל עם לשון הרע.

מדוע ביתו של אדם עלול להיחרב בספר **"קב הישר"** (פרק כ"ד) מובאים כמה סיבות לכך שביתו של אדם עלול להיחרב או להיחרב.

אחת מהן היא, כשיש שם לבנים או קורה של גזל, או **ממון שאינו כשר**, והרי זה נגע בבית, הפורה בכל הבית. סיבה נוספת הגורמת לביתו של אדם להיחרב היא כשהבונה הוא גברא אלימא, ועושה עוול לחבירו או לשכניו.
וראו ל כל אדם **רא ה'** שיקח הדברים לליבו לפני תחילת הבנייה.

מלבושי כבוד מפארים את הגוף. בריחה מכבוד מפארת את הנשמה.

והאיש משה עניו מאוד –שפל וסבלן. רש"י בעל **"חידושי הרי"ם"** היה רגיל לומר: להיות שפל **אצל עצמו** בוודאי שהיא מדרגה גבוהה, אבל גדולה ממנה המדרגה שאדם **יודע לסבול** את השפלות

כשהטלפון היה קשור לכבל, בני האדם היו חופשיים.

לע"נ רחל ורשאלבו בת קלרה ואליהו

ברכות נרגשות הרעף הגאון רבי **עזרא עטיה** זצ"ל ראש ישיבת "פורת יוסף" על ראש הרב **הלל** ורבי **משה פרידו** זצ"ל בשו"ב ממסע. מסע שהיה כרוך בפיקוח נפש, לא יהודי אחד הוכה באכזריות בידי המון משולהב ומוסות. בכל תחנה במסעם בכל בית בו ביקרו התחננו בפיהם **שלא ימשיכו** וביקשו שיסובו על עקבותיהם.

הם סירבו לשמוע: שלוחי מצוה אינם ניזוקים". בחורי הישיבה סובלים מחסור, ראש הישיבה הנערץ ביקש בדמות וההוצאות התופחות של "אור החיים" תקוותן של המוני נערות. **מסירות נפשם** של שלוחי המצוה פתחה את לב הנדיבים שתמרו ברוחב יד, ותרומויותיהם חילצו את הישיבה המעטירה ממצוקתה.

לפני כמאתיים שנה היה המעשה. השימחה שררה במעונו של הצדיק רבי **כליפא מליכה** זצ"ל ממגאדור שבמרוקו, בנו הנזיר המתבודד הפרוש מהויות העולם שלא מש **מאהלי התורה** ועלה במעלות הקדושה והטהרה עמד להיכנס לחופה. הנאספים הגיעו לבית החתן וליוו אותו בתופים ובמחולות למקום החופה. אך כנגד שירתם עלתה צווחת מרצחים ושגאת ליסטים.

כנופיית שודדים פורעים חסמה את דרכם, וראש הכנופיה קרא: "יהודים! אנו רוצים קרבן דמים! הביאו לנו את ראשו של החתן! אם לא נמית את כולכם!" דממת מוות השתררה. **הכל ידעו** שאין איומם מן השפה ולחוץ. לפתע פסע קדימה האב הצדיק רבי כליפא ואמר: קחו אותי תמורת בני חוסו על חיי העלם העומד לבנות את ביתו! חלילה לך אבי קרא החתן ורץ אל אביו "זכות גדולה נתגלגלה לידי למות על יהדותי. בשעה קלה אהיה במחיצתם של רבי עקיבא וחבריו, **הרוגי מלכות הדמים**"

אדם בזקנותו מבקש מהקב"ה: "ככלות כוחו אל תעזבני". אדם בכוחות עולמים, הקב"ה מבקש ממנו אל תעזבני..

צחוק מכלה כל מה שבדרכו לטובה ולרעה

אשתו של אדם אחד אהבה מאד את החתול שלהם למרות שהוא עצמו ממש לא אהב אותו. יום אחד החליט אותו אדם **להיפטר מן החתול**.

הוא נסע כמה רחובות ברכב עם החתול וזרק את החתול ברחוב. כשהגיע לביתו מצא את החתול בכניסה לבית. התרגז האדם לקח שוב את החתול ונסע לקצה העיר וזרק את החתול שם. כשהגיע לביתו שוב חיכה לו החתול בכניסה לבית.

מתוסכל לקח את החתול ונסע למושב **כמה קילומטרים** משם וזרק את החתול. אחרי שעה התקשר לאשתו שכבר הגיעה הביתה ושאל אותה "החתול בבית?" "כן" אמרה לו אשתו "למה אתה שואל?" "תני לחתול את הטלפון הלכתי לאיבוד ואני צריך שיכוון אותי הביתה!"

לא משנה כמה אנו לא אוהבים מישהו, **יום אחד** נזדקק לעזרתם. (העורך)

להתהלך בקשיות אינו עולה כל כך בקושי. להתהלך ברכות אינו עולה כל כך בנוח. . .

פעם אחת ראה אחד השכנים את רבי **איסר זרמן** זצ"ל מלצר כשהוא עולה לביתו, יורד, חוזר **עולה ויורד**, וכך נשנה הדבר כמה וכמה פעמים. ניגש אליו השכן ושאלו לפשר מעשיו, שמא זקוק הוא לעזרה. אמר לו רבינו: "בדירתי עובדת אשה אלמנה. . . כאשר התקרבותי לדירה, שמעתי שהיא **מזמרת לעצמה** תוך כדי עבודה. ברור לי שכשהיא תראה אותי, תפסיק מיד מזמרתה. ספק אצלי אם מותר לי לגרום לכך. שמא השירה **עוורת לאלמנה** לשכוח את צרתה. . . עליתי כמה פעמים כדי לבדוק אם כבר הפסיקה את שירתה, ואוכל להיכנס לביתי. "

נכנס תלמיד מקורב לרה"ק רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם, הרבי **מצאנז קלויזנבורג** זע"א, ומצאו שרוי בשברון לב. אמר הרבי: "עשיתי את חשבון נפשי ואיני מוצא לעצמי מקום בעולמו של הקב"ה. הרי בכל ימי חיי טרם עשיתי מאומה לכבודו יתברך". נצורות לה' יתברך? אמר: "מובא בספר הקדוש 'בית אהרן' של הרה"ק **מקרילין** זע"א, כי כתוב: 'חשבתיו דרכי-ולעיתים צריך אדם להחשיב את דרכיו ואת מעשיו'. . . ענה הרבי בקול נשבר: "כל זה אמור במי שאכן פעל דבר מה, אך אני, **די רקנית** ועוד לא פעלתי בחיי מאומה לכבודו יתברך. אוי לי, עלי לשוב בתשובה שלמה".

יש להתפלל גם שיהא לנו את השכל לחנך בית יהודי.

סיפר הגאון רבי **חיים קרייזוויט** זצ"ל, כי בעת שלמד בישיבה היה שם בחור שנאלץ לישון על הרצפה מחוסר מקום. רחם עליו ונתן לו את מיטתו. הוא עצמו ישן על הרצפה. שהגיעו הנאצים העמידוהו למשפט ורצו להוציאו להורג. ביקש מהקב"ה שיזכור לו זכות זו. לפתע השוטר אמר לו: "**חבל עליך ברח**, ואני יעשה את עצמי כאילו אני יורה עליך ומחטיא". ברח רבי חיים וניצל. והוסיף: "התורה שלמדתי בחיי, כלה בזכות אותו חסד. צא וראה כחו ושכרו של **מעשה חסד**."

עיוור הלך למגדת עתידות, והמגדת עתידות אמרה: "אני רואה... אני רואה...". אז העיוור אומר לה: "**שושצית**".

משולחן גבוה
דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

בא יהודי לבעש"ט הקדוש זיע"א ביקש האיש שיפנה אותו לרופא מומחה כדי לטפל במחלה קשה שלקה בה.

שלחו הבעש"ט לעיירה רחוקה ועיוה עליו לפנות לרופא שדר בה. שכר האיש עגלה בכסף רב ויצא לדרך ארוכה עד שהגיע אל העיירה. כשהגיע למקום החל לחקור ולדרוש היכן גר הרופא, והנה, לתדהמתו, שמע שאין במקום רופא... אפילו חובש לא היה שם.

שאל את בני המקום: למי אתם הולכים כאשר יש חולה בביתכם?" ענו לו: "אנו פונים לרופא כל בשר ומתפללים".

שב האיש לבעש"ט, סיפר לו את דבריהם ושאל: "מדוע שלחני הרב בחינם למקום כה רחוק?" השיב לו: "לרופא הזה רציתי שתלך..."

כל אדם חייב להשתדל בפרנסתו, בבריאותו, בכל ענין גשמי. אך בל נשכח, הכל מאת הקב"ה, הכל שלו ומידו.

הבה נשא עינינו אליו, נתפלל ונבקש, ונקבל שפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידינו.

שבת שלום לכל בית ישראל

יש אומרים כי התורה עושה את החיים לטובים-לא כן הדבר, התורה היא **עצם החיים** - "כי הם חיינו" התבונן עד כמה שיצר הרע מוליך את האדם שולל, האם יש צורך לשכנע בן אדם שהתכופף לארץ כדי להרים מרגליות? וראה כמה **קשה לשכנע** בן אדם ללמוד תורה, כשכל מילה בה-אבן יקרה מפנינים.

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

המילים השבורות קשיי ההבנה של לשון הקדש מאז - כמה יופי של מקוריות חבוי בהן. המלים המלטשות של "העברית" המצחצחת דהאידנא - כמה עשויות הן **לחפות על שקרים**...

הקפדתו של רבי אליהו מאיר רליו זצ"ל על האמת התבטאה לא רק בדיבור אלה גם במעשה: פעם אחת נסע בשליחות הישיבה, ובמהלך עבודתו נקרעו ערדליו ונזקק לקנות חדשים. בשובו לישיבה העלה זאת לדיון בישיבת ההנהלה וביקש להחליט כיצד יש **לחלק את ההוצאה** לערדלים חדשים. מצד אחד הוא ניזוק כאשר נסע בשליחות הישיבה, ומאידך גיסא-הלא הוא משתמש בערדלים גם לצרכיו האישיים. לכן ביקש עזרה במציאת **דרך האמת והיושר**, כדי לחלק את ההוצאה.

לא כובד המשא מכריע אותנו, אלא איך שאנו נושאים אותו

בביקורו בריגה רבי **אלחנן וסרמן** זצ"ל בירר אצל בן דודו רבי הירש וסרמן, מהו הסכום הנהוג לתת לטיפ' **למשרתת הנוכרית** במלון שהתארח בו. "האם מטבע של 'לאט' אחד יספיק?" שאל. הסכום היה נראה לו קטן מדאי. אמר לו רבנו: "מצינו ביעקב אבינו, שכאשר שלח דורון לאחיו עשו, ציווה לעבדיו שישלמו **ריוח בן עדר לעדר**, כדי להשביע עינו של אותו רשע. נשאלת השאלה- מדוע יעקב התנהג יעקב בקמצנות? וכי צאן היה חסר לו? למה לא הוסיף עוד עדרים, כדי שהמתנה תהיה מרובה יותר? התיירוץ הוא- יש איסור של 'לא תחנם', ואסור לתת לגוי **מתנת חנם**. לכן השתדל יעקב שלא להוסיף על מה שמוכרה, ובמקום שהיה אפשר ליתן רווח, השאיר פנוי ולא מילא בצאן. . .

והירים הם בני אדם שלא לבלוע נמלה חיה ואין הם והירים שלא לבלוע אדם חי

טיפש אחד נכנס לחנות נעליים ואומר למוכר: "אני חייב לקנות את הנעליים האלה שבהלון הראווה" המוכר אומר לו: "אלה נעלי תנין והן עולות \$ 1,400" "זה יקר נורא!" צועק הטיפש. "זה המחיר", אומר לו המוכר. "אבל אני חייב לקנות כאלו נעליים בזול", הוא אומר לו. למוכר נמאס: "טוב, פשוט תיגש לביצה ותצוד לך תנין בעצמך" נגמר היום והמוכר נוסע הביתה. בדרך הוא עובר ליד הביצה, ופתאום הוא רואה את הטיפש עם רובה ביד ומאחוריו מגיה תנין ענקי. בלי להתבלבל הוא מסתובב, יורה לו בין העיניים וגורר אותו החוצה מהביצה. המוכר עוצר את האוטו, רץ למקום ורואה את אותו טיפש יושב מדוכא וסביבו עשרה תנינים מתים: "אני לא מאמין!"

גם לתנין הזה אין נעליים...

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת והב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, יחיא בן לולויה, נעימה בת עזיזה, כרמלה בת סעידה, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה, פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן איהו, מרים בת זוהרה, חכם יחודה בן חנה פתיאל, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל ושמואל בני שמחה, רפאל ואלברט בני קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, שלמה בן דונה, חנה בת אסתר דמני הרב יהודה יאיר, יפה בת לאה, יעקב בן שרה ברסקה, חסיד מנשה בן רחמה **מין הרב עובדיה יוסף בן גורגיה**

סמוך לציון קודש הקדשים
רבי שלמה מקארלין זי"ע

| גליון 230 |

פרשת אחרי קדושים
תשפ"ה

שבוע של חיים

מתורתו של רבינו ותלמידיו הק'

אחרי קדושים

דבר אל אהרן אחיך (טז, ב). הנה מה שכתוב כאן 'אחיך', נראה לומר כי הנה האור החיים הקי' פירש על 'בקרבתם' - כי מרוב קדושתם והתלהבותם נתקרבו כל כך עד שיצאה נשמתם. והו' - 'דבר אל אהרן אחיך' שהוא אחיך בדומה לך, והוא במדרגה גדולה ויש לו גם כן אהבה ודביקות גדול, על כן צריך הוא להזהר שלא יתקרב יותר מדאי, על כן - 'אל יבא בכל עת וגו'.

(דברי שלום - קוידניוב)

קדושים תהיו כי קדוש אני.. איש אמו ואביו תיראו (יט, א-ג). אמר הרה"ק ר' אורי מסטרעליסק זצ"ל: פ"י 'קדושים תהיו' - בהכרח שתהיו קדושים, כי קדוש אני ה' - ונשמה הקדושה הנתונה בכך היא מעצמותו יתברך, על דרך שלשה שותפין באדם: הקדוש ברוך הוא ואביו ואמו (בדה לא, א). וכי תאמרו, 'איש' פ"י אפילו מי שהוא מדרגת איש שהוא גדולה וחשובה על דרך 'והאיש משה' (במדבר י"ב ג'), מכל מקום - 'אביו ואמו' פ"י הלא יש בו ג"כ חלק אב ואם, החומר אשר כמעט הוא מסך המבדיל בין הקדושה, איך יזכה להדריך גם זה החלק הבא בבח אביו ואמו אשר יש בו, שייכנס על ידו לבחינתו הקדושה? על זה באה התשובה לאמר: 'תיראו', פ"י על ידי היראה יזדכך גם כן חלק אב ואם שבאדם.

(אמרי קדוש)

ואהבת לרעך כמוך (יט, יח). בשם הרה"ק ר' שלמה קארלינער זצוק"ל, איך וואלט מיר ווינטשען ליב האבין דעם גרעסטן צדיק שבישראל, וויא השי"ת האט ליב דעם גרעסטן רשע שבישראל [הייתי מברך את עצמי, לאהוב את הצדיק הגדול ביותר שבישראל כמו שהי' יתברך אוהב את הרשע הגדול שבישראל].

(בית אהרן קמז)

לודמיר

מקושרים לצדיק מאז ועד היום

להפצת משנתו ותורתו הבהירה של
הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע
סיפורים ותולדותיו, ותולדות זרעו אחריו

קדושת הקדוש

אמרים מובחרים, יקרים ומאירים, מתוך הספר
'קדושת הקדוש' הנמצא בשלבי עריכה

משיגי הגוף

בשם אא"ז הרה"ק ר' שלמה קארלינער זצ"ל: **'ולא ישיגוהו משיגי הגוף' - פירוש: שלא יוכלו להשיג גדלות הבורא יתברך, אותם שמשיגין את הגוף, והבן, ודפח"ח.**

(קובץ שפתי צדיקים, גליון יד עמ' ל. מתוך כתב יד אחד מזקני חסיד קמאי בצפת, נ"ב לרבינו)

עיטורי קדוש

ברשימותיו של הרה"ק רבי ירחמיאל משה מקוזניץ בשם אחד מנכדי רבי מרדכי מלעכוויטש (נד' בקובץ בית אהרן וישראל גל' קפא עמ' קפט), אם כי המשמעות דומה, אך אידי דחביבי נביא זאת, וכך הוא הנוסח שם:
ליל שמחת תורה קודם 'אתה הראית', אמר [הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע] 'אני מאמין' לפני העמוד. ואמר: 'אני מאמין', איך גלייב. מיט וואס פאר אמונה? 'באמונה שלימה'. וואס מיינט מען 'באמונה שלימה'? אז אפילו מען זאל מיר אראפ נעמן דעם קאפ מיט דיא פיס, גלייב איך - 'שהבורא יתברך שמו אינו גוף ולא ישיגוהו משיגי הגוף', דיא בעלי תאוות [אני מאמין, באיזו אמונה? באמונה שלימה. מהי הכוונה באמונה שלימה? אפילו יקטעו לי את הראש ואת הרגליים, מאמין אני שהבורא יתברך שמו אינו גוף ולא ישיגוהו משיגי הגוף, בעלי התאוות].

בשם הבעל שם טוב

פירוש זה מובא גם בשם מרן הבעל שם טוב (בעש"ט עה"ת פרשת נח, מקור מים חיים אות קיח) בשמו של הרה"ק ר' אהרן מקודניוב זצוק"ל, בלשון זו:
בעל שם טוב אמר: 'אני' - איך יוד, 'מאמין באמונה שלימה' - גלויב איך מיט גאנצין גלויבין. מהי הכוונה באמונה שלימה? אפילו אם יחתכו ראשו וידו ורגלו. ולא ישיגוהו משיגי הגוף' - הפירוש, שכמו שאוכלים אגוז, צריך לשבור את הקליפה, ואז מגיעים לפרי, כך, כשהאדם אוכל כמו יהודי, וישן כמו יהודי, ולא מסתכל במה שאסור להסתכל, כמו שכתוב בתורה 'ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם', ונאמר 'איה הקדשה היא בעיניכם', במה יכול יהודי להיות קדוש? על ידי שמירת העיניים.

זהו הפשט - 'ולא ישיגוהו משיגי הגוף', מי שמשיג והולך אחרי תאוות הגוף, אינו יכול להשיג את הא"ל ברוך הוא.

הגשמיות והרוחניות

העיקר השלישי מתוך י"ג עיקרי האמונה, הוא האמונה - 'שהבורא יתברך אינו גוף ולא ישיגוהו משיגי הגוף, ואין לו שום דמיון כלל'. ההסבר בפשטות של 'ולא ישיגוהו משיגי הגוף' הוא שלבורא לא מתרחשים אותם דברים המתרחשים לגוף, הגוף, מטבעו, זקוק למנוחה, מזון ושתייה, אך הבורא ית"ש אינו כן. וזהו 'לא ישיגוהו' - שלא יקרהו מאורעות הגוף (ע"פ פירוש המשניות לרמב"ם סנהדרין פ"י). אולם, רבינו מבאר זאת באופן שונה: 'ישיגוהו' מלשון השגה ותפיסה. כלומר, אדם שהשגתו ותפיסתו נתונה לגופו, אינו יכול להשיג את גדלות הבורא. דהיינו, מי שרצונותיו התאוותיים קשורים להווייתו הגשמית, אינו יכול לתפוס ולהשיג את גדלות הבורא.

הגשמיות והרוחניות הן שני דברים מנוגדים. אדם המחובר לגשמיות, אינו יכול להתחבר לרוחניות. לכן, מי שחפץ להשיג את גדלות הבורא ולהיות מקושר אליו, עליו להתנתק מהגשמיות. אין כוונת הדברים לפרישה מוחלטת מהגשמיות, כמו הימנעות מאכילה, שתייה ושינה - שכן האדם אינו יכול להתקיים בלעדיהם. גם אין הכוונה להפחתת קיצונית בצרכים הגשמיים, באמצעות צומות תכופות או אכילה מועטת כפי ההכרח לקיום הגוף, או לישון מעט מאוד, כי גם זו איננה דרך העבודה הנאותה. אלא, הכוונה היא שהגשמיות לא תסחוף את האדם, שלא יהיה שבו בתאוותיו ומקושר אליה באופן עמוק. גם בעת עיסוקו בענייני העולם הזה, עליו לנהוג בנחת ובשלווה, ולא בבהילות. מחשבתו צריכה להיות נתונה לניצוץ האלוקי הטמון בכל דבר גשמי ומחיה אותה. ולכל הפחות, עליו לכוין בעת אכילתו, שהוא עושה זאת כדי לצבור כוח לעבודת הבורא יתברך.

נוסח נוסף

מאמר זה מובא בלשון אחרת,

16 אומיה - דפוס ספיס פרשת אחי ק תלפה

על הציון של הקדוש הזה, הוא ממש כמו שעומדים לפניו בחיים חיותו. (רבי אשר מסטאלין)

**קחו שותפות בבניית בית הרבי,
ושלחו קוויטל על הציון הקדוש.**

התקשרו עכשיו 04-30-10-900

רפואה ניסית בזכות הברית

משעבר זמן רב ועדיין לא נקרא הרבי למעמד הברית, קרא אליו את משמשו וציוה עליו לסור אל בית הוריו הרך הנימול לברר אודות העיכוב מה זה ועל מה זה, אולי יש צורך לדאוג להוצאות הברית או לעניין אחר, ונוכל לסדר העניין על צד היותר הטוב. כעבור זמן מה חזר השמש ובפיו התשובה התמוזה מחד והמריטה מאידך: אחד ממשפחתו הקרובה של הרך הנימול חולה קשה מאוד, ובני הבית ממתינים שייפח את נשמתו וכך יקראו לרך הנימול בשמו של הנפטר. מששמע הרבי את הדברים, עזב את כל אשר לפניו, עטה את המעיל העליון ויצא אל עבר בית משפחת הרך הנימול, משהגיע קרא חיש מהר לבני הבית והודיע כי מיד יערכו את הברית מילה, וכה פתח וסיפר להם:

אף אצל זקני הרה"ק ה'מאור עינים' ז"ע הזדמנה עובדא כגון דא, שהוזמן באחד הימים להשתתף בברית מילה, ומשבא אל הבית אשר שם התינוק התמהמהו זמן רב מאוד, לפליאתו על מה ממתינים, השיבו לו כי אבי הבן חולה מסוכן וכבר גוסס רח"ל, על כן ממתינים ליציאת נשמתו, ומיד בסמוך יערכו את ברית המילה לבנו, וייקרא שמו בישראל על שם אביו.

מששמע זאת ה'מאור עינים' ציוה מיד לערוך את ברית המילה לתינוק, באמרו כי בעזרת ה' האב יבריא מחליו, בהטעמו, כי כשם שהמלאך רפאל אחר שריפא את אברהם אבינו, הלך משם להציל את לוט, כן הוא לפעמים שאין זכות לאותו אדם בכלל שיבוא מלאך בשבילו לרפאותו, אך מכיון שבא בשביל אחר, יכול ג"כ לרפאות את זה.

ואולי אף אצל אבי הבן, מה שהוא חולה וגוסס הוא כי אין בידו זכות שיבוא מלאך במיוחד אליו לרפאותו, אך משיבוא אליהו אל התינוק, כבר ירפא את אביו גם כן, ועל כן יש לעשות הברית תיכף ומיד מבלי להתמהמה כלל. וכך הוה, שזמן שכלו את התינוק עד משך הסעודה נודע לציבור כי הוטב מצבו של האב ומרגע לרגע הבריא יותר ויותר.

סיים רבי חיים יצחק: אף אנו נענה אבתריה, כי אולי אין ביד החולה כאן זכות שיבוא מלאך במיוחד אליו לרפאותו, אשר על כן הבה ונחיש פעמינו לקיים מצות הברית מילה מיד, ובבוא אליהו, יברשנו גם על רפואתו של חולה זה.

מששמעו את דברי הרבי שוב לא התמהמהו ולו לרגע קט, ומיד נעריך הברית לשמחת כל המשתתפים, והיתה השמחה שלימה בשומעם כי אכן מרגע לרגע משתפר מצבו של החולה והוא הולך ומבריא מחליו.

וסיפרו החסידים, כי כמה ששמעו של רבינו היה גדול עד למעשה זה, נוספה מעתה ההערצה אל רבינו יותר ויותר, והנס הזה הדהד זמן רב ברחבי רוסיה, כאשר ראו כולם עין בעין איך שהרבי הקדוש פועל ישועות בקרב הארץ, ועוד הפליא ברוב עוונותיו להלביש הדבר בסיפור מעשה מזקנו ה'מאור עינים'. זכותו תגן עלינו.

מוגש לרגל יום הארצות של האי צדיק מוסר הנפש הרה"ק **רבי חיים יצחק מטשערנוביל לויט** - י"ב אייר שנת תש"ב (ולפי גירסא אחרת ביום כ"ד ניסן). היה נכד **רבי אהרן הגדול מקארלין**, ובנו הרה"ק רבי משולם זושא (אבי מרן האדמו"רים שליט"א) היה נכד **מרן רבינו שלמה מקארלין**.

מקורות: קונטרס 'דברי תורה', ירחון 'אורות' י"ב, ניסן ע"ו.

הרה"ק רבי חיים יצחק מטשערנוביל לויט זצוק"ל

קייב של סביבות שנות התרצ"ה. הקומוניזם שולט בכל עוצמתו, מלחמת החרמה ביהדות במלוא עוצמה, אדמו"ריה ורביה של רוסיה נרדפים בכל פינה, בתי המדרשות ובתי הכנסיות נגועים על שעריהם בכוח הזרוע של השלטונות הנוקשים, פחד ואימה ממלאים את כל יושבי רוסיה היהודיים.

בפרבריה של רוסיה מזמן כבר אין שמץ של זכר ליהדות שפעפה בהן בכל עוז עד לא מזמן. שאריותיהם של היהודים שלחמו על יהדותם וחירפו נפשם עליה, כבר אינן ניכרות מעל לאדמת רוסיה. אף המסגרות המחתרניות הקיימות בה, מתקשות יותר ויותר מעת לעת בהתארגנויות. אך יחיד היה זה, שבמידת הגבורה לחם בכל עוז ותעצומות, דווקא בערי הבירה, דווקא כאן בקייב קיבל את הרשיון המיוחד, היחיד במינו בכל רחבי רוסיה הקומוניסטית שבאותן ימים: רשיון להפעלת בית מדרש.

היה זה הרבי הקדוש רבי חיים יצחק טווערסקי ז"ע מטשערנאביל, דור שישי להרה"ק רבי מרדכי טשערנוביל ומייסדה, תלמיד הבעש"ט והמגיד ממעזריטש. בעיר לויטב, המשיך רבי חיים יצחק את שושלת הקדוש. שם על מקומו של אביו

ישב והרחיב את חצר הקדוש, חצר שלא נחה מפעילותה ולו לרגע, החל בתפילות ועריכת שולחנות בקביעות, סעודה שלישית שנודעה ונתפרסמה מאוד, וכלה בנשברי לב שלא היו חסרים ברחבי רוסיה של אותן שנים, שמצאו להם פורקן בחצר הקדוש. מכל האזור ואף ממרחקים באו כל העת לחזות בעבודת הקדוש, להתברך, להתייץ, ולהרגיע את הנפש להמשך המלחמה על הקיום, הרוחני בעיקר.

משהוצרו צעדי של הרבי בגזירות המדינה, ואף על ביהמ"ד וחצר הקדוש ריחפה סכנת סגירה, אמר הרבי כי בלויטב הצדית קל לרשעים לבצע את זממם, אך ודאי שבקייב המרכזית יקשה עליהם הדבר, שכן שם הדברים ניכרים יותר לעיני אנשים, ומפורסמים יותר ברחבי העולם.

גמר אומר ובשנת תרפ"ג העתיק את חצר הקדוש אל קייב הבירה, שם חירף את נפשו בגבורה שבגבורה לקבל רשיון להפעלת ביהמ"ד, אמנם רשיון זה הגביל רשמית את הפעילות לט"ק מסוים של אנשים, אך לא הגביל מעשית

את הרבי מלעמוד כצור איתן לימינם של בני ישראל בעיתם הקשה, וכמובן שמעולם לא עמד ביהמ"ד בהגבלה הזו, ורבות יסופר על מסירות נפשו של הרבי באותם ימים בכלל, ובפעילות הקדושה בפרט.

כבליטב כן בקייב, עד מהרה פשטה הידיעה כאש בשדה קוצים, כי כאן בינינו רבי שאינו חת מפני איש, והחצר הפכה לפעילה מאי פעם, ובכל רחבי קייב ומחוזותיה סביב לה, נודע הדבר כי גדול בקרבן קדוש ישראל.

סיפורנו התרחש באחד הימים, כאשר הוזמן הרבי אחר כבוד לכהן כסנדק בברית מילה לרך הנימול באחת מן העיירות שבפרברי קייב. הרבי כמובן לא ביטל את ההזמנה, ובשמחה גדולה יצא עם קבוצת מקורבים לפרסומי ניסא' ביום המיועד לקיים את המצוה הגדולה שהזדמנה לפתחו.

מוקדם מן הזמן שנקבע, כבר הגיע הרבי אל המקום המיועד, לקבל את פני המחלים לפניו שהמתינו בהמוניהם לבואו להתקבל אל הקדוש פנימה, לחזקם ולעודדם, כהרגלו.

ילדי רבינו שלמה

חידת השבוע

חידה: מהו התנאי, כדי שאדם יוכל להשיג את גדלת הבורא?
הפתרון לחידה מופיע בעלון זה.

כדי לענות על החידה יש לחיג לקו לודמיר 02-3011122, להכנס לשלוחות הילדים - שלוחה מספר 0, ולפעל לפי ההוראות. הוזכר יקבל זכוי לרכישת מתנה בסך 50 ש"ח. את התשובה יש להקליט עד ליום ראשון פרשת אמור

הזוכה לפרשת שמעי: אלחנן קופשיץ מודיעין עלי

אוצרות ומשגים

רבי חיים יצחק טווערסקי

הרבי בידי השוטרים - מהר ונטל בין חפציו את הקיטל (בגד לבן של ליל הסדר ויום הכפורים) הקדוש של סבו המגיד מטשערנוביל (תלמיד הבעל שם טוב והמגיד ממזריטש). גם במקנה הפליאה לא הרפה הרבי ממעשיו הכבירים, והמשיך בכל כחו ובמסירות נפש בקיום התורה והמצוות.

היה זה בערב חג הפסח. הרבנית הצדקנית שלחה לרבי חבילה ארוזה עם מצות ומזון לחג, אולם אחד הממנים במקום החליט, למרבה הצער, להחרים את החבילה היקרה. עקב כך נותר הרבי ללא מזון כשר לפסח, והיה צם בריפות במסירות נפש עצומה משך כל שמונת ימי החג. רק מים בלבד הכניס לפיו, לאחר שהיה מסגנם מבעד לקיטל הקדוש. מאז נחלה הרבי ברגלו ומצבו הלך והידרדר עד שנפטר מעט לאחר מכן, ביום י"ב אייר שנת תשי"ג (יש אומרים ביום כ"ד ניסן) ונטמן בעיר אדבסר שבסביבה, כשהוא עטוף בקיטל הקדוש של סבו. זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל אמן!

החיים בלודמיר

החיים בלודמיר בעבר ובהווה

ותשקע האש

בדיוק בימים אלו, בהם השתוללו שרפות ענק בארץ הקודש, פרצה - לפני 125 שנה, ביום ו' אייר שנת תר"ס - דליקת ענק בעיר לודמיר, שכילתה רח"ל חלק ניכר מבתי העיר ובתוכם 6 בתי כנסת ונשרפו 68 ספרי תורה. לעזרת הנשרפים הוקם ועד מיוחד, ונאספו תרומות לשיקומם. בין התורמים הבולטים היה הנגיד הגדול הברון רוטשילד, ששלח 6,000 פרנק לתמיכת דרי העיר. לפנינו תמונה נדירה מאותם הימים.

בברכה ותפילה שזכה לרוב טובה וברכה,

יהודי לודמיר אחרי השריפות הקשות

חדש על המדף!

ספרי נח רובין

סדרת יועץ הכתר:

STUDIO
חובטר
סטודיו רובין. כל ציור סיפור

072-243-5666

למשלוח
עד הבית:

